

Umjetnička glazba na otoku Hvaru od 17. do početka 20. stoljeća

Milošević Carić, Maja

Doctoral thesis / Disertacija

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:606697>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-25**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Sveučilište u Zagrebu

FILOZOFSKI FAKULTET

Maja Milošević Carić

**UMJETNIČKA GLAZBA NA OTOKU HVARU
OD 17. DO POČETKA 20. STOLJEĆA**

DOKTORSKI RAD

Mentorica:
dr. sc. Vjera Katalinić, nasl. red. prof.

Zagreb, 2020.

University of Zagreb

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Maja Milošević Carić

**THE ART MUSIC ON THE ISLAND OF
HVAR FROM THE 17th UNTIL THE
BEGINNING OF THE 20th CENTURY**

DOCTORAL THESIS

Supervisor:
PhD Vjera Katalinić, honorary full professor

Zagreb, 2020

Mentorica: dr. sc. Vjera Katalinić, muzikologinja, znanstvena je savjetnica u trajnome zvanju i upraviteljica u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU te naslovna redovita profesorica na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu. Predsjednica je Hrvatskog muzikološkog društva, urednica časopisa *Arti musices* i voditeljica projekta „Umrežavanje glazbom: promjene paradigmi u ‘dugom 19. stoljeću’ – od Luke Sorkočevića do Franje Ks. Kuhača“ (HRZZ, 2017-2021). Područja njezina istraživanja su glazbena kultura u 18. i 19. stoljeću, umrežavanje i mobilnost glazbenika te glazbeni arhivi u Hrvatskoj. Član suradnik HAZU.

Sažetak

U ovoj disertaciji iznose se rezultati višegodišnjih (terenskih) istraživanja glazbenih arhivskih zbirki, pohranjenih u crkvenim, privatnim i javnim institucijama dvaju urbanih središta otoka Hvara: gradu Hvaru (Kaptolski arhiv, kor crkve Franjevačkog samostana, Muzej hvarske baštine, privatni arhiv obitelji Machiedo) i Starome Gradu (Arhiv Dominikanskog samostana, privatni arhiv obitelji Politeo). Budući da većina tamošnjih glazbenih izvora do sada nije bila istražena niti evidentirana, preduvjet za daljnje ekspertize bilo je fizičko sređivanje građe i izrada tematskih kataloga obrađenih rukopisnih i tiskanih muzikalija, koji su u sažetoj (tabličnoj) formi priloženi ovom radu. Tablični prikazi u kontekstu ove disertacije imaju dvojak funkciju. Oni su s jedne strane rezultat iscrpnog rada na sređivanju i katalogizaciji glazbenih zbirki Hvara i Staroga Grada *per se*, kojim je konačno taksativno objelodanjena kvantiteta i kvaliteta duhovne i svjetovne umjetničke glazbe kakva se njegovala u prošlosti dvaju otočnih urbanih središta u vremenskom rasponu od 17. do početka 20. stoljeća. S druge strane, služili su i kao temeljno polazište i ključna referenca za prvi dio radnje, odnosno poglavlja u kojima se iznosi analitički osvrt na strukturu i sadržaj hvarskih i starogradskih glazbenih zbirki, kao korak dalje u rasvjetljavanju nekadašnjeg glazbenog repertoara i uopće glazbenog života na otoku. Podaci crpljeni iz prethodno sistematiziranih glazbenih izvora pokušali su se interpretirati u okviru društvenog, kulturnog i političkog konteksta razdoblja na koje se odnose, kako bi se rasvijetlila umjetnička glazbena prošlost otoka te pružile nove spoznaje o različitim slojevima egzistiranja glazbe (u sklopu crkvenih obreda te u svjetovnim okvirima), aktivnim glazbenicima (skladateljima, kapelnicima, izvođačima), praksi privatnog i javnog muziciranja te dostupnome repertoaru i uvriježenim glazbenim oblicima.

Ključne riječi: umjetnička glazba, povijest glazbe, glazbeni izvori, glazbeno-arhivske zbirke, rukopisne muzikalije, tiskane muzikalije, Hvar, Stari Grad, Dalmacija, razdoblje od 17. do 20. stoljeća

Summary

The rich artistic heritage of the Island of Hvar is widely known and represented in various types of publications, mostly as a reflection of vivid literary, drama and visual arts production, that had been going on there since the Middle Ages in continuity. However, the outlines of its cultural history, and consequently cultural memory of its inhabitants, commonly disregards the aspect of art music – with authorship, fixed in musical notation, that generally implies the principles of Western-European music theory, aesthetics and performing practice – that used to be cultivated, primarily in urban island communities, Hvar and Stari Grad. One of the reasons can be definitely found in lack of fundamental research on musical sources kept in church, private and public archives of Hvar and Stari Grad, which was indicative as a stimulus to further discoveries of archival musical materials that could reflect their former musical life. Therefore, in order to throw light on particular segments of local music history and discover music that was cultivated among church circles, noblemen and citizens, I had to start practically from the beginning: discover, systematize and list preserved musical materials — manuscripts and prints, as well as other relevant documents about music and musicians in the local community. That was done for the purpose of this thesis by extensive field work during more than seven years long multiple research stays in Hvar and Stari Grad (from July 2011 to October 2018) and within framework of two musicological scientific projects: international *Music Migrations in the Early Modern Age: the Meeting of the European East, West and South* (financed by HERA – Humanities in the European Research Area, from February 2015 to August 2016), and national *Musical Sources of Dalmatia in the Context of Central European and Mediterranean Musical Culture from the 18th to 20th Centuries* (financed by Croatian Science Foundation since March 2017). It was the first time that musical manuscripts and prints from three archives in the town of Hvar — the Cathedral Chapter Archive, the Hvar Heritage Museum and the Machiedo family private archive – were put in order, systematized, catalogized and digitalized, after which the musical material from Dominican Monastery Archive in Stari Grad was processed on similar way. Also, the same treatment was applied to musical items kept in the Politeo family private archive in Stari Grad, by which the former list, prepared and published by Janka Šanjek in 1979, was revised and completed. Although the intention was recording of (unknown to this day) musical items from the Franciscan Monastery in Hvar, it was not possible to obtain permission for research on that location. Hence, for the needs of this thesis — in order to, at least partly, discover the repertoire once cultivated by the Hvar Franciscans — the data from the list of musical items kept at the Franciscan Monastery Church Quire, also prepared by Janka Šanjek (1975), were used. Comprehensively, this undertaking collected unexpectedly expansive quantity of preserved handwritten and printed musical items, systematized in 1016 archived units, which are presented in this thesis, most of them from the 19th and early 20th centuries, and only some minor items from the 17th and 18th centuries (about ten units). Lack of musical materials from the earlier periods is somewhat compensated for by the discovery of source with titles of nowadays lost printed music (73 units), available at the Hvar Cathedral Chapter Library quite probably during the first half of the 17th century, and likely a few decades later. The titles were recorded in 1646/1647 in the inventory of cathedral chapter musical items, as an exemplary source for the reconstruction of the Hvar musical repertoire of the 17th century, which content was transcribed and analytically processed for the needs of this paper.

Each of the musical funds that were systematized during fieldwork, were also catalogized by following the principles of two international music archiving standards: the RISM standard *Richtlinien: Serie A/II Musikhandschriften*, RISM, Frankfurt am Main, 1996-1997 for manuscripts, and *International Standard Bibliographic Description for Printed Music* for printed items (the second edition, Munich, 1991). The content of new catalogues of

processed Hvar and Stari Grad musical collections is presented in the second part of this paper (Addenda), in tabular form, classified (for each particular fund) per handwritten and printed musical items, listed in the alphabetical order of the authors' surnames. (The only exception is the Cathedral Chapter musical fund, which, apart from preserved to this day musical manuscripts and prints, once contained a printed music collections – today lost, but recorded in the music inventory in 1646/1647 – from the first half of the 17th century, presented here in tables, too). Each of processed units is accompanied by signature, composer's name(s) and diplomatic title, as well as other relevant data — about key (for manuscripts), performing group, dating and publisher (for printed items), with additional remarks on signatures of former owners, authors of transcripts, stamps, etc. The materials preserved at the Hvar Franciscan Monastery Church Quire are presented in the same way, with relying on data from the list prepared by J. Šanjek, complemented by online consulting of archive and library database records.

Tabulation in the context of this thesis has double function. On one side, it is a result of exhaustive (field) work on organization and cataloguing of the musical collections of Hvar and Stari Grad *per se*, which showed the quantity and quality of sacred and secular art music, that was cultivated in the past in two island urban centres. On the other side, it served as starting point and key reference for the first part of the thesis, that is chapters in which analytical view of the structure and content of the musical collections of Hvar and Stari Grad is provided, as a step forward in throwing light on musical repertoire and musical life on the island in general. Each musical collection was analysed separately, following (approximately) the same model of processing, partly matching the one used for manuscripts and printed musical items. First, the represented composers were presented, with particular focus on works and lives of musicians working or coming from Hvar and numerous European “minor masters”, often having completely forgotten biographies and works. After that, survey of represented musical genres and performing groups follows (in the widest possible sense), as a repertoire outline of a kind, that was cultivated by certain individuals or ensembles through private and public music performances in the past of Hvar and Stari Grad. Furthermore, in sub-chapters under titles “Dates and Authors” and/or “Former Owners of Manuscripts”, time frames of origin of musical manuscripts for each of the funds were pointed out. Also, there was an attempt at trying to decipher the names of (possible) authors or former owners of preserved records, as suggested mostly by signatures and remarks on some (not many) musical manuscripts. In this way, the light was thrown on a wider context of origin of musical manuscripts recorded in local community, that is, on origin of one of their part that “was imported”, most often by migrations of more or less known individuals. Similar type of information — about history of certain units – is given for printed musical items in sub-chapter “Signatures, Remarks and Stamps”, preceded by review of their publishers, years and places of issue.

Analytical processing of three church (the Cathedral Chapter Archive, the Franciscan Monastery Church Quire in Hvar, and the Dominican Monastery Archive in Stari Grad) and three secular musical collections in Hvar and Stari Grad (the Hvar Heritage Museum and the Machiedo family private archive in Hvar, as well as the Politeo family private archive in Stari Grad) revealed their quantity and quality, as well as contents and specificities, that will be briefly summarized here. Taking into consideration the lack of musical sources until late 18th century, recent discovery of the Cathedral Chapter inventory of musical materials (1646/1647), definitely one of the earliest and most significant musical documents kept in the Cathedral Chapter Archive, was crucial for revelation of sacred and secular repertoire that was available and performed in the town of Hvar in the first half of the 17th century. The recorded titles of 73 musical collections, formerly owned by the Hvar Cathedral Chapter, served in this thesis as a starting point for overview of musical repertoire in Hvar during period of cultural and economic

renaissance of the town after suffering from Turkish-Ottoman destruction in the late 16th century. Although lost nowadays, the listed musical items witness to presence of recent Italian, primarily Venetian early-Baroque musical literature in the Hvar community, and represent an extreme contribution to the local art music history. At the same time, they are of extreme value for Croatian musical culture in general, as the only (known so far) document on the territory of Croatia with explicitly listed authors and titles, that were available to local musicians, and thus to general public as well, until mid-17th century. Considering the dates of their first editions, the recorded prints were coming to Hvar immediately after publishing, primarily from the Northern Italy, and probably on merit of Tomaso Cecchini, who was, at that time (1614-1648), chapelmaster and organist in the Cathedral of Hvar. Cecchini's works written mostly in Hvar reflected his acquaintance with the early-Baroque compositional, technical and aesthetical trends, undoubtedly adopted by study and performances of Italian contemporary musical literature — mostly works of Northern Italy “minor masters”, as well as more famous ones, such as G. Monteverdi and G. Caccini — that was available to him, judging by the contents of the Cathedral Chapter inventory, for performances at the Hvar Cathedral or Count's Palace, and possibly at the newly built Hvar Theatre (1612).

Musical materials that have been preserved until this day at the Cathedral Chapter Archive belong to somewhat later period, witnessing to (sacred) music that was cultivated in circles around the Hvar Cathedral in the period from late 18th to early 20th centuries. The Cathedral Chapter Archive contains 238 units, 157 of which are manuscripts, and 81 printed music. One of the specificities of this fund is legacy of *Kapellmeister*, organist and priest from Hvar Josip Rafaelli (1767-1843), which reflects the period of the first half of the 19th century, when the church music blossomed in the town of Hvar. Raffaelli's compositions – for most of which his authorship was confirmed, although for several it remains dubious – are preserved in the form of autographs or transcripts (from the second half of the 19th century), making more than one third of musical manuscripts kept in the Hvar Cathedral Chapter Archive, with total of 59 units. Apart from Raffaelli's, works of other active domestic and foreign (mostly Italian and German) authors indicate to lively musical activity in circles around the Hvar Cathedral in the period from late 18th to early 20th centuries. Concretely, a valuable part of the Cathedral Chapter fund consists of compositions written for the needs of liturgies at the Hvar Cathedral, whose authors were Rafaelli's predecessors and successors, serving as cathedral organists and/or *Kapellmeisters*, such as fra Bonagrazia (active in Hvar from 1774 to 1782), Albert Andlovitz (in Hvar from 1887 to 1889), and Aleksandar Bosiljevac (in Hvar from 1898 to 1918). In addition to works of the mentioned cathedral musicians, composed for the needs of liturgies at the Hvar Cathedral and as performed locally, the Cathedral Chapter collection consists of autographs and transcriptions of sacred compositions of church musicians active during the 19th century in other Dalmatian towns: Zadar (J. Alesani, F. Sabalić), Split (A. Visetti), Trogir (G. Bozzotti) and Šibenik (A. Orsini), which might suggest musical connections between Hvar (church) community and other coastal places. A considerable part of the preserved repertoire — not only manuscripts, but printed materials as well — was flowing in during (the second half of) the 19th century from the Northern Italy. It is worth to point out some 15 musical items originating from Cividale del Friuli, once owned by leaders of North Italian Cecilian Movement themselves, Giovanni Battista Candotti (1809-1876) and Jacopo Tomadini (1820-1883), which indicate to availability and performances of the Cecilian repertoire in circles around the Hvar Cathedral from the last third of the 19th century.

The prevalence of the Cecilian repertoire, that was also very present in the monasteries on the island during the late 19th and the first half of the 20th century, is witnessed by musical items kept at the Franciscan Monastery Church Quire in Hvar (49 units: 15 manuscripts, 34 prints) and at the Dominican Monastery Archive in Stari Grad (416 units: 353 manuscripts, 63

prints). Upon examination of those musical collections, a wide spectre of then contemporary Cecilian authors' titles presented itself as well — particularly in the extensive musical fund of Dominicans from Stari Grad — Croatian, Italian, Austrian, German, Slovenian, etc. It is worth pointing out that the Dominican fund has preserved 50 manuscript units (transcripts and autographs) with spiritual compositions of five Dominican priests coming from the Island of Hvar from the first half of the 20th century: Antonin Zaninović (1879-1973), Vinko Kuničić (1894-1980), Jordan Kuničić (1908-1974), Rajmund Kupareo (1914-1996) and Zlatan Plenković (1914-1987), three of which (Zaninović, Kuničić, Kupareo) were actively (also) serving in Stari Grad monastery. One of them, R. Kupareo, as it seems, is responsible for inflow of considerable part of preserved manuscript (and probably printed) materials into the Dominicans' musical fund, primarily during the thirties of the 20th century (more than 140 units). Some seventy units have been preserved as his manuscripts — mostly transcripts, less so autographs — that he recorded mostly during period of his novitiate in Dubrovnik, from 1932 to 1935, but also during his stay in Stari Grad (1938 and 1939). Hence, although it can be presumed that majority of manuscript musical items, kept at the Dominican Monastery in Stari Grad was made *in situ*, for performances in various monastery churches, which was probably the main reason for targeted supply with the printed materials, it is obvious that part of the preserved repertoire came primarily from Dubrovnik, but from (though less often) Split, Trogir, Zadar and Zagreb as well, mostly by “migrations” within the Dominican order, which was most certainly the case with at least one part of musical fund preserved in the church of Hvar Franciscans.

Generally speaking, vocal and vocal-instrumental works that are kept (in the form of manuscripts and printed materials) in the processed island church collections, belong to framework of musical genres, styles and techniques that dominated European church music from the late 18th until the early 20th century. Preserved spiritual compositions — mostly masses, motets, hymns, psalms, litanies and Lenten songs — reflect local performance practices and circumstances at the same time, indicating to vocal and vocal-instrumental ensembles that were performing in the church circles of Hvar and Stari Grad, mostly during 19th and in the beginning of the 20th century. These compositions were mostly intended for choirs, *a capella* or accompanied by keyboard instruments (most often pipe organ), while a smaller part is accompanied by chamber instrumental ensembles and orchestras: dozen of those are among units kept at the Cathedral Chapter Archive — e.g. Raffaelli's newly found (and his most extensive) composition *Kyrie, Gloria and Credo* for two-voice male choir and chamber orchestra or Tomadini's *Messa* for three voices and orchestra. Such wider repertoire suggests that (mostly during 19th century) in Hvar and Stari Grad parishes, probably during more festive occasions, smaller and bigger instrumental ensembles consisting of local musicians-amateurs, active in the Hvar Theatre and town brass bands, were accompanying parish choirs from time to time. Instrumental ensembles, as it seems, were considerably less often gathered for performances in monastery churches. Instead, according to preserved musical materials, there were primarily performed compositions for choirs (from one to five voices), *a capella* or with accompaniment of keyboard instruments – organ, harmonium or piano.

With about 650 manuscript and printed units, recorded in three processed church archives (the Church Chapter Archive and the Franciscan Monastery Church in Hvar, the Dominican Monastery Archive in Stari Grad), vocal and vocal-instrumental spiritual music makes about two thirds of the total number of musical items, represented in this thesis, vividly showing very rich compositional and performance practice in the church circles of urban communities on the Island of Hvar from the end of 18th to the beginning of the 20th century. However, there is proof that in the church circles of the time solo instrumental music was also devotedly cultivated — most often for organ, less often for piano — since there is a total of

some 60 units containing works for keyboard instruments: versets, canons, pastorals, etudes, marches, arrangements of sacred and secular pieces belonging to canonical Western European repertoire, kept in the Cathedral Chapter Archive and two monastery archives. There is also a smaller number of units with works for other solo instruments (guitar, basprim, bandeon) or instrumental chamber ensembles, that could have been performed by local (church) musicians as private or public performances, since these people were often included in musical life of their towns also as bandmasters of secular town ensembles (such as Albert Andlovitz and Aleksandar Bosiljevac in the late 19th and early 20th century). Secular vocal and vocal-instrumental music with a total of 17 units — containing arrangements of more famous Italian operas of the 19th century, then choir and solo songs, mostly by the Croatian authors from the end of the 19th and the beginning of the 20th centuries, such as I. Zajc, M. Brajša-Rašan, N. Devčić, M. Ćurković, etc. — is represented only by minor share in three processed church musical funds and probably got there as part of some secular legacies.

Therefore, revealing of secular repertoire that was cultivated through public and private performances in Hvar and Stari Grad during the 19th and early 20th centuries, a period of blossoming of civics on the island, was primarily assisted by observance of secular music collections from the Hvar Heritage Museum and the Machiedo family private archive in Hvar, as well as the Politeo family private archive in Stari Grad — a total of 313 preserved manuscript and printed units processed in this thesis. Musical items in the Hvar Heritage Museum have been preserved as 141 units, 101 of which are manuscripts, and 40 are printed items. Manuscript music sources kept there, mostly from the last quarter of the 19th and early 20th centuries, throw light on two unknown segments of Hvar music history. The first one relates to secular (public) music performances, reflected in this collection as a significant number of preserved compositions and arrangements for brass bands and somewhat smaller number of pieces for tamboura ensembles, which provides a foundation for reconstruction of repertoire that was performed by town amateur ensembles in Hvar during the last quarter of the 19th and early 20th centuries, just as probably as similar ensembles in Stari Grad. These are mostly manuscripts containing various waltzes, marches, polkas, overtures, potpourris, *cavatinas*, arias, duets, quadrilles, serenades — primarily arranged parts and motifs from operas and operettas of more famous Italian, Austrian and French composers from the second half of the 19th century — but various patriotic compositions, as well, in accordance with political turmoil between Autonomists and Nationalists at the end of the 19th century. The second specific segment of manuscript musical collection of the Hvar Heritage Museum is a legacy of nowadays forgotten musician, composer, critic and jurist Ambro Novak (1899-1947), containing clips of his published critiques and feuilletons, programs of concerts in which he took part, whether as composer and/or performer, correspondence, photos and, naturally, compositions. One part of Novak's preserved musical material are sketches, while other consists of 31 composition in the form of (more or less) whole autographs: 17 solo songs, ten piano miniatures, three choir songs and one movement for string quartet. These are mostly shorter compositions, relying on the heritage of late romanticism, with recognizably identified tonality, that has a strong tendency to widen and blur, sometimes reaching the borders of expressionism. On the other hand, the printed music of the Hvar Heritage Museum mostly consist of pieces for solo (violin, piano or mandolin) and chamber music performances (vocal and piano duos; violin and piano duos; cello and piano duos), revealing music that was cultivated in somewhat more private context, mostly in homes of respectable Hvar families or musicians during the second half of the 19th and early 20th centuries.

Somewhat clearer picture about private (salon) musical performances, that were cultivated in urban centres of the Island of Hvar in the 19th century, was provided by contents of archival musical collections owned by the Politeo family in Stari Grad and the Machiedo

family in Hvar. Musical fund of the Politeo family consists of 105 units (60 manuscripts, 45 printed music items) of exclusively foreign authors' works: Austrians (mostly I. Pleyel — 17 units, J. Haydn, W. A. Mozart, etc.), Germans (J. Sterkel, J. Naumanm, H. Marchand, etc.), Czechs (J. K. Vanhal, L. Koželuch, J. Gelinek, etc.), and Italians (mostly F. Bergancini — 14 units), “minor” and “great” (pre)classic masters, active primarily in Vienna and Central European musical circles during the second half of the 18th and in the beginning of the 19th centuries. This music was exclusively secular, primarily instrumental, intended for performances on harpsichord or piano, and chamber performances by smaller ensembles, most often violin and piano/harpsichord duos, or piano trios. It can be established with considerable certainty that these manuscripts and printed items were mostly obtained from Vienna, by Countess Fanny Morelli (1761-1829), in the period between 1778 and 1813, when she was living in Gorizia, Trieste, Padua and Venice. When Countess Morelli arrived to Stari Grad in 1813, she brought her own collection of musical manuscripts and prints in order to make musical performances in the home she shared with Petar Nisiteo (1774.-1866.) in Tvrđalj from 1813 to 1827. Nisiteo's ancestors, that belonged to famous Hektorović family, owned Spanish guitar, *chitarin* and harpsichord in their home in Tvrđalj in the 17th century. Therefore it can be concluded with certainty that such a respectable and wealthy family, such as Nisiteo's, possessed some instruments in their home in the later period as well, most definitely keyboard ones — harpsichord or piano — that could have been played by Countess Morelli during her life in Stari Grad, as solo performances, or maybe as part of chamber duos, trios, and even wider instrumental groups, as suggested by the preserved manuscript and printed units.

Musical activity of Fanny Morelli in Stari Grad, as witnessed by preserved musical manuscripts and prints, is a valuable material for building history of (women's) private musical practice on the Island of Hvar — topic that is also supported by repertoire from somewhat later period (the end of the 19th century), from the Machiedo family musical collection in the town of Hvaru. The Machiedo Archive contains a total of 67 manuscript (30) and printed (37) musical items, mostly compositions and arrangements for piano, written by authors that were active in the second half of the 19th century: anonymous and “minor” masters of salon (piano) music and/or military *Kappelmeisters* (such as J. Ivanovici, J. Kovacs, G. Giorgieri, M. Müller, C. Sirovy, A. Sthöna, etc.), and rarely more famous composers of operas (S. Mercadante, G. Rossini, G. Verdi), operettas (F. von Suppé, J. Offenbach) and waltzes (J. Strauss, Sr.), whose parts or motifs were preserved in piano arrangements. The Machiedo repertoire mostly consists of shorter marches, waltzes, quadrilles, polkas and mazurkas of a dancing, salon character, which positions them within framework of popular piano music from the (late) 19th century. Among them there are some manuscript units (14), once owned by Ivan Vučetić (1858-1925).— later world wide known inventor of finger printing technique – that were either rewritten and/or arranged by himself as he was serving in Austrian-Hungarian Navy in Pula (1879-1883), for salon musical performances at the Navy Casino — centre of Navy officers' and officials' social life, where he probably played as he was quite a skilled piano player. As it seems, before Ivan Vučetić emigrated to Argentina (February 1894), he left his musical materials to the Machiedo family – probably brothers Lauro and Josip (Bepo), with whom he most certainly collaborated in his youth as a member of association *Società Musicale* in Hvar, knowing that in home of such music and theatre lovers, there was a chance that these piano pieces would be performed. It is probable that several years later Rosina Machiedo, daughter of Josip Machiedo, was acquainted with and used musical materials that belonged to Vučetić. She was obviously a skilled piano player since she is signed as owner of several printed and manuscript musical items (13) from the 1890-ies. Apart from her signature, on some manuscripts and prints, there are signatures of Virginia and Carolina Tomichich, probably from Hvar, and generationally close to Lauro and Josip Machiedo, with whom they might have been in contact in the 1870-

ies, and unknown Catterina Sibichini, that R. Machiedo might have acquainted during her education or occasional stays in Zadar around 1890. The mentioned women's names — owners and users of manuscript and printed musical items, kept at the Politeo and Machiedo family musical funds — clearly show gender division, related to music playing from the 19th century, as divided into private, mostly cultivated by women, and public, available exclusively to men.

Apart from musical material, that witnesses to music performed in various church, secular, private and public contexts in Hvar and Stari Grad during the 19th and early 20th centuries, among the processed units there are few manuals in manuscript and printed forms, implying continuous practice of music education at the time. Music lessons in church centres in the period from the end of the 18th to the beginning of the 20th centuries are demonstrated by a dozen units found through research of the Cathedral Chapter and two monastery archives. Among them, there were five manuals for Gregorian singing, one for piano playing, and various music theory notes on notation, rhythmic values, scale systems, etc., used and often recorded by local church musicians, such as J. Bajamonti and J. Raffaelli in the end of the 18th or beginning of the 19th centuries in Hvar, and V. Kuničić in the 1930-ies in Stari Grad. On the other side, music lessons were a part of a secular context as well: privately or within town musical societies. For example, one Czech music theory manual in manuscript form — *Začátek Muziky*, was preserved, and some flute methods, violin, basprim and mandoline schools, also a dozen archive units, that could have been used by city bandmasters, such as A. Andlovitz in the late 19th century, and A. Bosiljevac in the early 20th century (who also worked as a private tutor). Another key learning arising from more detailed examination of preserved archive musical heritage is that church and secular music that were cultivated in towns of Hvar and Stari Grad in the period from the the 17th to the beginning of the 20th centuries, are a result of (musical) circumstances, which were formed by migration processes to a large extent. Namely, it is obvious that the island's musical past was formed by domestic and foreign musicians-migrants, such as T. Cecchini, J. Bajamonti, J. Raffaelli, A. Andlovitz, A. Bosiljevac and R. Kupareo, applying their previously acquired knowledges and adopted musical styles, mostly abroad, in their work on the Island of Hvar. Naturally, considerable share of repertoire preserved in processed musical funds was brought by migrations from other coastal towns, such as Zadar, Split, Dubrovnik, Šibenik, Trogir and Pula (from late 18th to early 20th centuries), and particularly from Northern Italy, that was closely connected since the 17th century with the Hvar community, and most probably even before that.

Musical material represented and analysed in this thesis can be seen as a stimulus and starting point for further research, revealing, analysis and interpretation of musical sources of the Island of Hvar. That would complement presented learnings about certain segments of general history of art music that was created, imported and cultivated in local urban centres from the 17th to early 20th centuries. Tangible result of carried out (field) work in the archives of Hvar and Stari Grad are definitely organized musical funds, catalogized and (partly) digitalized musical manuscripts and prints, which certainly simplifies manipulation of archive materials for the needs of future research, at the same time opening the path for contemporary musical performances of the repertoire that was covered with archive dust for decades, even centuries. The revitalization of preserved art musical heritage is one of practical and final objectives of this thesis. In this way, pieces of musical past the Island of Hvar could be incorporated into its modern frame, by which art music that was composed and performed there would not be forgotten and would finally get the place it deserves in the cultural memory of local population. Undoubtedly that music belongs there, which is evidenced by quantity and quality of newly found musical sources.

Key words: art music, music history, musical sources, archival music collections, music manuscripts, printed music, Hvar, Stari Grad, Dalmatia, 17th-20th centuries

Sadržaj

Predgovor	1
UVOD	4
POVIJESNE PRILIKE U HVARU I STAROME GRADU OD VREMENA NJIHOVA OSNUTKA DO PRVIH DESETLJEĆA 20. STOLJEĆA	13
Od osnutka Staroga Grada (384. g. pr. Kr. pr.) i Hvara (1278.) do kraja 16. st.	14
Od 17. stoljeća do prvih desetljeća 20. stoljeća.....	18
I. DIO	
GLAZBENE ZBIRKE U ARHIVIMA HVARA I STAROGA GRADA	30
0. O metodologiji (terenskog) istraživanja i analitičkoj obradi glazbeno-arhivske građe.....	30
1. KAPTOLSKI ARHIV (HVAR)	33
1.1. Crtice iz povijesti (popisivanja građe) Kaptolske knjižnice i arhiva.....	33
1.2. Napomene o radu na sređivanju glazbene zbirke Kaptolskog arhiva	35
1.3. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	38
1.3.1. Rukopisne muzikalije	38
1.3.2. Tiskane muzikalije	54
1.3.3. Inventar kaptolskih muzikalija iz 1646./7.	58
1.3.3.1. <i>Fizički opis, datacija i autor inventarnog popisa. Posrednici u nabavci kaptolskih muzikalija</i>	59
1.3.3.2. <i>Glazbeni repertoar iz kaptolskog inventara</i>	62
2. KOR CRKVE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA GOSPE OD MILOSTI (HVAR).....	75
2.1. Crtice iz povijesti Franjevačkog samostana. Napomene o (ranijem) radu na sređivanju glazbene zbirke pohranjene na koru franjevačke crkve	75
2.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	77
2.2.1. Rukopisne muzikalije	78
2.2.2. Tiskane muzikalije	79
3. ARHIV DOMINIKANSKOG SAMOSTANA SV. PETRA MUČENIKA (STARI GRAD)...84	
3.1. Crtice iz povijesti Dominikanskog samostana sv. Petra Mučenika. Napomene o radu na sređivanju glazbene zbirke tamošnjeg arhiva	84
3.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	87
3.2.1. Rukopisne muzikalije	88
3.2.2. Tiskane muzikalije	102

4. MUZEJ HVARSKE BAŠTINE (HVAR)	108
4.1. Crtice iz povijesti Muzeja hvarske baštine. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke	108
4.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	115
4.2.1. Rukopisne muzikalije	115
3.2.2. Tiskane muzikalije	124
5. PRIVATNI ARHIV OBITELJI MACHIEDO (HVAR)	132
5.1. Crtice iz povijesti (arhiva) obitelji Machiedo. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke	132
5.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	137
5.2.1. Rukopisne muzikalije	137
5.2.2. Tiskane muzikalije	144
6. PRIVATNI ARHIV OBITELJI POLITEO (STARI GRAD)	151
6.1. Crtice iz povijesti (arhiva) obitelji Politeo. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke	151
6.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija	160
6.2.1. Rukopisne muzikalije	160
6.2.2. Tiskane muzikalije	167
7. ZAKLJUČAK	176
7.1. Glazbene zbirke kao zrcalo crkvenog i svjetovnog glazbenog života u prošlosti Hvara i Staroga Grada	176
7.2. Perspektive	191

II. DIO (Prilozi)

TABLIČNI PRIKAZI KATALOŠKI OBRADENIH JEDINICA RUKOPISNIH I TISKANIH MUZIKALIJA	196
I. KAPTOLSKI ARHIV (HVAR)	196
T.Ia. Rukopisne muzikalije.....	196
T.Ib. Tiskane muzikalije	217
T.Ic.1. Transkripcije naslova iz inventara kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)..	232
T.Ic.2. Autori zastupljeni u inventaru kaptolskih muzikalija	235
T.Ic.3. Datacije (prvih) izdanja iz inventara kaptolskih muzikalija	236
T.Ic.4. Nakladnici (prvih) izdanja iz inventara kaptolskih muzikalija	237
T.Ic.5. Glazbene vrste u izdanjima iz inventara kaptolskih muzikalija	237
II. KOR CRKVE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA GOSPE OD MILOSTI (HVAR).....	238
T.IIa. Rukopisne muzikalije	238
T.IIb. Tiskane muzikalije	239

III. ARHIV DOMINIKANSKOG SAMOSTANA SV. PETRA MUČENIKA (STARI GRAD)	242
T.IIIa. Rukopisne muzikalije	242
T.IIIb. Tiskane muzikalije	274
IV. MUZEJ HVARSKJE BAŠTINE (HVAR)	282
T.IVa. Rukopisne muzikalije	282
T.IVb. Tiskane muzikalije	290
V. PRIVATNI ARHIV OBITELJI MACHIEDO (HVAR)	295
T.Va. Rukopisne muzikalije	295
T.Vb. Tiskane muzikalije	298
VI. PRIVATNI ARHIV OBITELJI POLITEO (STARI GRAD)	303
T.VIa. Rukopisne muzikalije	303
T.VIb. Tiskane muzikalije	308
POPIS LITERATURE	314
Kratice zastupljene u Tablicama I-VI	325
Adresarij glazbeno-arhivskih fondova u Hvaru i Starome Gradu	327
Životopis autorice	328

Predgovor

Interes za područje glazbene arhivistike počela sam razvijati još za vrijeme studija, ponajprije kroz sudjelovanje na projektu sređivanja glazbene zbirke Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku (tijekom kolovoza 2006., 2007. i 2008.), na kojemu sam zajedno s kolegama studentima s Odsjeka za muzikologiju Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, a pod vodstvom akademika Stanislava Tuksara i prof. dr. sc. Vjere Katalinić, stjecala prva i vrlo vrijedna iskustva u bavljenju glazbeno-arhivskom građom. Nekoliko godina kasnije, promišljajući o mogućoj temi svoje disertacije pred upis na Poslijediplomski studij Hrvatske kulture na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u listopadu 2011., odlučila sam ponovno zakoračiti u prašinu glazbenih arhiva, i to u prostore uz koje sam od najranijeg djetinjstva duboko vezana, a to je otok Hvar. Nadaleko je poznato te u različitim publikacijama predstavljeno njegovo bogato umjetničko naslijeđe, mahom kao odraz živopisne književne, dramske i likovne produkcije koja se ondje u kontinuitetu odvijala još od razdoblja srednjega vijeka. Međutim, u orisu kulturne povijesti toga otoka, a posljednično tomu i u kulturnoj memoriji njegovih žitelja, zanemaruje se jedan njezin bitan aspekt: umjetnička glazba, odnosno umjetničko muziciranje, koje se minulih stoljeća njegovalo prvenstveno u urbanim otočnim sredinama, Hvaru i Starome Gradu. O postojanju takvog vida umjetničke prakse dalo se nazrijeti jedino iz manjeg broja ranijih (muzikoloških) objava vezanih uz tu temu, indikativnih kao poticaj daljnjem razotkrivanju glazbeno-arhivskih izvora iz kojih bi se mogao reflektirati glazbeni život nekadašnjeg Hvara i Staroga Grada. S obzirom na manjak fundamentalnih istraživanja tamošnjih glazbenih arhiva, valjalo je dakle krenuti „ispočetka“, tj. otkriti, sistematizirati i evidentirati sačuvanu glazbenu građu – rukopisne i tiskane muzikalije, kao i drugu dokumentaciju koja bi mogla rasvijetliti pojedine segmente lokalne povijesti glazbe – čemu sam se posvetila u (terenskom) istraživanju na ukupno pet arhivskih lokacija u Hvaru (Kaptolski arhiv, Muzej hvarske baštine, Arhiv Machiedo) i Starome Gradu (Arhiv Dominikanskog samostana, Arhiv Politeo), koje se protegnulo kroz više od sedam godina, ni ne sluteći na početku tog procesa da ću se susresti sa zaista imponantnom količinom raznovrsnog glazbenog materijala iz vremena od 17. do početka 20. stoljeća. Iako sam imala želju evidentirati do danas nepoznate muzikalije iz Arhiva Franjevačkog samostana u Hvaru, nisam za to uspjela ishoditi dozvolu od nadležnog gvardijana, stoga sam za potrebe ovoga rada – kako bih barem jednim dijelom otkrila repertoar koji se nekoć njegovao u krugu hvarskih franjevaca – posegnula za podacima iz popisa muzikalija pohranjenih u crkvi Franjevačkog samostana, koji je izradila Janka Šanjek 1975. Rezultati sveukupnog rada na spomenutih šest zbirki – triju crkvenih i triju svjetovnih – ogledaju se u ovoj disertaciji u iscrpnom prikazu

njihova sadržaja, strukture i specifičnosti, kroz koji se postupno naziru obrisi povijesti umjetničke glazbe i umjetničkog muziranja u urbanim sredinama otoka Hvara, „velike“ teme čija su vrata ovim istraživanjem tek odškrinuta. „Opipljiv“ dio rada sređene su i sistematizirane zbirke (*in situ*), čiji je kataloški pregled jedinica rukopisnih i tiskanih muzikalija predstavljen u ovoj disertaciji u formi tablica – dakako, kao ključna referenca unutar same radnje, ali i kao polazište za daljnja muzikološka istraživanja kroz koja bi se dodatno analizirao i vrednovao sačuvani glazbeni repertoar, a time i potaknule suvremene izvedbe makar jednog njegovog dijela, što bi ujedno bio i jedan od krajnjih ciljeva ovog pothvata – konačno oživotvoriti glazbu kakva se nje govala u prošlosti Hvara i Staroga Grada.

Ovom prigodom iskazala bih duboku zahvalnost onima koji su me potporom i razumijevanjem hrabрили na putu prema finalizaciji ovoga rada, posebno ističući moju mentoricu, dr. sc. Vjeru Katalinić, koja je od samog početka revno pratila, bodrila i poticala moje pothvate u hvarskim i starogradskim arhivima, usmjeravajući me dragocjenim stručnim savjetima ka konačnoj realizaciji ovog istraživačkog puta. Od srca joj zahvaljujem i na tome što je podupirala uzdizanje moga rada na međunarodnu razinu, uključivši me kao doktorandicu Hrvatske zaklade za znanost (2015.-2016.) u znanstveni muzikološki projekt *Music Migrations in the Early Modern Age: the Meeting of the European East, West and South* (europskoga programa HERA), kroz koji sam stekla uistinu vrijedna stručna i znanstveno-istraživačka iskustva, višestruko primjenjiva u budućim istraživačkim procesima. Srdačnu zahvalu upućujem i dragoj kolegici dr. sc. Ivani Tomić Ferić, što mi je – angažiravši me kao suradnicu na projektu *Glazbeni izvori Dalmacije u kontekstu srednjoeuropske i mediteranske glazbene kulture od 18. do 20. stoljeća* koji se, financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost, provodi od 2017. pri matičnoj nam ustanovi, Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu – osigurala formalni okvir za daljnja istraživanja umjetničke glazbene baštine otoka Hvara, gorljivo zagovarajući njihov nastavak. Iznimnu zahvalu iskazujem „domaćinima“ crkvenih i svjetovnih arhiva u kojima sam boravila, posebice dr. sc. Jošku Kovačiću, Mirjani Kolumbić, Jošku Bracanoviću, fra Mariju Marinovu, Riti Politeo i Mirni Smolčić, koji su mi vrlo susretljivo omogućili uvjete potrebne za ugodan i produktivan rad. Iskrenu zahvalost izražavam dragom kolegi Hrvoju Bebanu, koji je ogromno povjerenje što ga imam u njega kao vrsnog stručnjaka i kao brižnog prijatelja opravdao nebrojeno puta i tijekom procesa izrade ove disertacije, uvijek spreman konkretnim savjetima i prijedlozima pomoći mi da se izvučem iz metodoloških i argumentacijskih stranputica u kojima bih se našla. Naposljetku, nemjerljivu zahvalu iskazujem

svojim roditeljima i suprugu, bez čijeg čvrstog uporišta, razumijevanja, podrške i ljubavi ovaj rad ne bi bilo moguće privesti kraju, stoga im ga posvećujem od srca.

Maja Milošević Carić

U Splitu, rujna 2019.

UVOD

O bogatstvu civilizacijskoga i kulturno-povijesnog naslijeđa Hvara, srednjodalmatinskoga otoka površine 299 km² koji danas broji svega 11.101 stanovnika, transparentno svjedoči čak pet primjera pripadajućih mu materijalnih i duhovnih dobara upisanih na liste UNESCO-a. Najprije je 2008. na Popis svjetske baštine uvršteno Starogradsko polje, jedinstveni primjer parcelizacije iz razdoblja grčke kolonizacije (400. p. n. e.) i remek-djelo grčke kulture na Jadranu. Potom su na Reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva uvrštena čak četiri artefakta, od kojih su dva upisana 2009.: čipka od agave, koju od druge polovice 19. stoljeća unutar samostanskih zidova od niti agave izrađuju benediktinske opatice u gradu Hvaru, te procesija *Za križen*, višestoljetna pučka pobožnost koja utjelovljuje velik dio otočnog kulturnog i vjerskog identiteta, a odvija se svake godine u noći između Velikog četvrtka i petka u krugu između šest naselja srednjega dijela otoka. Osim crkveno-pučkih napjeva glagoljaške provenijencije, kakvi se izvode u okviru procesije *Za križen* i ostalih pobožnosti (posebice u vrijeme korizme i Velikog tjedna), karakterističan je segment tradicijske glazbene kulture otoka Hvara klapsko pjevanje, uvršteno na Reprezentativnu listu 2012., kao zajednički glazbeni idiom i simbol glazbenog identiteta prostora čitave Dalmacije (pa tako i otoka Hvara). Naposljetku, dijelom istoga popisa postala je 2013., zajedno s bračkom, i hvarska kuhinja, kao primjer autohtone mediteranske prehrane u Hrvatskoj.

Uz navedene produkte ljudskog duha i umijeća koje je ovjerio i sâm UNESCO, kulturnu povijest otoka Hvara obilježio je, od 1612., i nastanak prvoga europskog komunalnog kazališta u gradu Hvaru, te uopće iznimno bogata dramska i književna produkcija, na čijim se primjerima „renesansa i manirizam, ili neoklasicizam i simbolizam mogu (...) proučavati gotovo kao na idealnom uzorku“.¹ Ponajviše je tijekom svojega „zlatnoga doba“ u 16. stoljeću otok, prvenstveno grad Hvar, iznjedrio autore poput Hanibala Lucića, Petra Hektorovića, Mikše Pelegrinovića, Martina Benetovića i Marina Gazarovića, koji su „hrvatsku književnost zadužili izvornim i raznovrsnim djelima, kao što su 'Robinja', 'Ribanje i ribarsko prigovaranje', 'Jejupka', 'Hvarkinja', (...), pobožnim crkvenim prikazanjima i prvim (čak melografski fiksiranim) zapisima narodnog, pučkog pjevanja, (...) petrarkističkom lirikom (...) vrhunskih oblikovnih dometa“ i bez čijeg bi udjela „antologije i povijesti hrvatske književnosti bile (...) lišene niza veoma značajnih maskerata i ekloga, drama i komedija“.²

¹ Tonko MAROEVIĆ, Književnost otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 406.

² *Ibid.*

Kako je netom naznačeno, jedan od antologijskih autora hvarske i uopće hrvatske renesansne književnosti, Petar Hektorović (1487.-1572.), zabilježio je *bugaršticu* i *pisan* prema pjevanju svojih pratitelja na trodnevnom putovanju između Hvara, Brača i Šolte, hvarskih ribara Nikole i Paskoja, te ih priložio u svom idiličnom spjevu *Ribanje i ribarsko prigovaranje* (Venecija, 1568.), upisavši u hrvatsku glazbenu historiografiju otok Hvar kao kraj iz kojeg potječe prvi notni zapisi pučkog pjevanja na domaćem tlu.³ Ipak, pučki svjetovni i duhovni glazbeni izričaj, karakterističan i za urbane i za ruralne dijelove otoka Hvara, bio je predmetom interesa melografa i istraživača ponajprije kroz razdoblje od šezdesetih godina 19. stoljeća do sedamdesetih godina 20. stoljeća, kada je ondje prikupljena opširna građa sastavljena od oko 1050 notnih zapisa i oko 500 magnetofonskih snimki.⁴ Na temelju glazbenog materijala koji su kroz navedeno razdoblje prikupljali i u okviru pjesmarica ili drugih studija objavljivali Franjo Ksaver Kuhač⁵, Vladimir Bersa⁶, Antun Dobronić⁷, Vinko Žganec⁸, Jerko Bezić⁹, a kasnije

³ V. radove u kojima se raspravlja o izvorištu Hektorovićeve zapisa, odnosno o tomu radi li se o notnom zapisu pučkog pjevanja ili pak dionici madrigala: Jerko BEZIĆ, *Kakve je napjeve Hektorović priložio svom Ribanju i ribarskom prigovaranju?*, *Arti Musices*, 1 (1969), 75-90 [isto u: *Arti Musices*, 25/1-2 (1994), 73-88] i Lovro ŽUPANOVIĆ, *Napjevi iz Hektorovićeve „Ribanja“ u svjetlu suvremene muzikološke interpretacije*, *Zvuk*, 100 (1969), 477-497 [isto u: *Zbornik radova o Petru Hektoroviću*, ur. Jakša Ravlić, Zagreb: Posebno izdanje časopisa *Kritika* (svezak 6), 1970, 40-55].

⁴ Jerko BEZIĆ, *Folklorna glazba otoka Hvara*, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 351.

⁵ Sredinom 19. stoljeća Kuhač je na Hvaru zabilježio ukupno 15 primjera: napjeve koji su se izvodili u *Prikazanju života svetog Lovrinca mučenika*, napjeve ljubavnih pjesama i dvije instrumentalne melodije, objavljene u njegovoj čuvenoj zbirci *Južno-slovenske narodne popievke* (I. i III. knjiga), Zagreb: vlastita naklada, 1878. Usp. Jerko BEZIĆ, *Vokalna i vokalno-instrumentalna folklorna glazba otoka Hvara*, u: *Zbornik radova 29. kongresa SUFJ (Hvar 1982)*, Zagreb: HDF, 1991, 54. Vidi i Kuhačev osvrt na prikupljene napjeve u: *O napjevih k narodnim pjesmama i k prikazanju sv. Lovrinca*, u: *Pjesme Petra Hektorovića i Hanibala Lucića, Stari pisci hrvatski*, knj. 6, Zagreb: JAZU, 1874, 27-33.

⁶ Vladimir Bersa na Hvaru je tijekom 1906. i 1907. bilježio napjeve za pjesme uz rad i pripovjedne pjesme, te pučke crvene napjeve – ukupno 58 vokalnih i šest instrumentalnih melodija objavljenih u: *Vladoje BERSA, Zbirka narodnih popievaka (iz Dalmacije)*, Zagreb: HAZU, 1944. Usp. J. BEZIĆ, *Vokalna i vokalno-instrumentalna folklorna glazba otoka Hvara*, 54.

⁷ Notni zapisi Antuna Dobronića, skladatelja i glazbenog pisca rodnom iz Jelse, pohranjeni u Institutu za etnologiju i folkloristiku, čine najveći dio notne građe prikupljene na Hvaru (798 primjera). U rodnoj Jelsi zabilježio je 170 napjeva i instrumentalnih melodija, objavljenih u: *Antun DOBRONIĆ, Narodne popievke s otoka Hvara: I. dio: Jelsa, 1938 i 1946*, prir. Irena Miholić – Koraljka Kuzman Šlogar, ur. Ira Karlović, Jelsa: Društvo Dobronić – Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, 2011. Klapa Jelsa snimila je diskografsko izdanje s napjevima koje je Dobronić zabilježio u Jelsi u obradi Joška Čaleta za višeglasno klapsko izvođenje (*Sjećanja: Klapa Jelsa – Jelšanski napjevi u zapisima Antuna Dobronića*, Zagreb: Dallas, 2003).

⁸ Vinko Žganec istraživao je i snimao svjetovno i crkveno pučko pjevanje na Hvaru 1959., 1961. i 1962., a zabilježena građa pohranjena je na sedam magnetofonskih vrpca u Staroslavenskom institutu u Zagrebu. Usp. J. BEZIĆ, *Folklorna glazba otoka Hvara*, 352. Žganec je iznio i prikaz osnovnih (izvedbenih) značajki napjeva *Gospina plača* iz procesije *Za križen*, popraćen transkripcijama Bernardina Sokola (vidi: Vinko ŽGANEC, *Proučavanje pjevanja Gospina plača, Ljetopis JAZU*, 70 (1965), 447-454).

⁹ Tijekom svojih istraživanja na Hvaru 1965. i 1968. Bezić je snimio ukupno 310 primjera svjetovnog i crkvenog pučkog pjevanja, koji se čuvaju u dokumentaciji Instituta za etnologiju i folkloristiku na 12 vrpca magnetofonskih snimaka. Usp. J. BEZIĆ: *Folklorna glazba otoka Hvara*, 352.

Ankica Petrović¹⁰ i drugi¹¹, etnomuzikolog Jerko Bezić u svom je članku *Folklorna glazba otoka Hvara*¹² ponudio prvi (i zasada jedini) sveobuhvatni prikaz pučkoga glazbenog stvaralaštva na otoku, podijelivši i obradivši građu prema sadržaju pjevanih tekstova, odnosno funkciji koju su napjevi i instrumentalna glazba imali u životu i običajima hvarskog naroda. Riječ je o pregledu popraćenom transkripcijama odabranih primjera, polazišnom za daljnja istraživanja tradicijske glazbene baštine otoka Hvara, ali istovremeno i namijenjenom širem krugu čitatelja. Naime, tekst je objavljen u monografiji *Otok Hvar*, do sada najopširnijem, „priručnom“ izdanju o otoku Hvaru, u kojemu su okupljeni radovi pedesetak stručnjaka različitih specijalnosti, posvećeni hvarskim prirodnim i geografskim obilježjima, povijesti i arheologiji, graditeljstvu, demografiji, govoru i jeziku, gospodarstvu, etnografiji, odgoju, obrazovanju i sportu, kulturi i umjetnosti, izvorima i literaturi.¹³ Uz tekstove o usmenoj književnosti otoka Hvara, tamošnjim pučkim običajima, vjerovanjima i pobožnostima, te nekadašnjim načinima zabave i odijevanja, Bezićev rad dio je cjeline *Etnografija i folkloristika*. To je ujedno i jedini tekst u tom referentnom izdanju koji se odnosi na glazbu, što bi moglo sugerirati izjednačavanje ukupnosti hvarske glazbene kulture isključivo s onom pučkom, čiji su glazbeni artefakti, bez autora i notnog zapisa, nastajali i razvijali se unutar naroda, prenošeni usmenom predajom.

Međutim, sudeći po sačuvanoj arhivskoj glazbenoj građi – rukopisnim i tiskanim muzikalijama i drugim izvorima, mahom iz razdoblja od 17. do prvih desetljeća 20. stoljeća – u urbanim središtima otoka Hvara, ponajprije u crkvenim, plemićkim i građanskim krugovima grada Hvara i Staroga Grada, nje govala se i umjetnička glazba: autorska, fiksirana u notnome zapisu, koja generalno podrazumijeva načela zapadnoeuropske glazbene teorije, estetike te skladateljske i izvedbene prakse. No nedostatak fundamentalnih istraživanja glazbenih izvora

¹⁰ Ankica Petrović istraživala je i snimala pučke crkvene Velikog tjedna na istočnoj strani otoka Hvara, a dio rezultata istraživanja, popraćen transkripcijama snimljenih napjeva, objavila je u članku: Kulturološka i muzička analiza pasionskog napjeva „Gospin plač“ na otoku Hvaru, u: *Zbornik radova 29. kongresa SUFJ (Hvar 1982)*, Zagreb: HDF, 1991, 61-67.

¹¹ Primjerice, Elly Bašić i Ljubo Stipišić Delmata. Stipišić je 1980-ih na Hvaru snimao napjeve korizme i Velikog tjedna u izvedbi pučkih pjevača, te izdao seriju od osam kaseti pod nazivom *Za križen* (Zagreb: Suzy, 1986), koja sadrži napjeve svih varijanti *Gospinih plačeva* izvođenih u mjestima u krugu procesije *Za križen*. I Jerko Martinić prikupljao je napjeve glagoljaškog pjevanja na otoku Hvaru, ponajprije u razdoblju između 1970. i 1975. Transkripcije i analitičke preglede snimljene građe predstavio je u nekoliko muzikoloških edicija. Usp. Jerko MARTINIĆ, *Glagolitiške Gesänge Mitteldalmatiens*. Teil 1 (Text) / Teil 2 (Noten), Regensburg: Gustav Bosse Verlag, 1981; *Pučki napjevi misa iz srednje Dalmacije u kontekstu glagoljaške tradicije*, Zagreb: HMD, 2011; *Glagoljaško-tradicijsko pjevanje: Jutarnja i večernja (zazivi – psalmi – himni – kantici) na području Srednje Dalmacije*, sv. 1 (tekst) / sv. 2 (transkripcije napjeva), Zagreb: HMD, 2014.

¹² Usp. J. BEZIĆ, *Folklorna glazba otoka Hvara*, 351-361. Zapravo, riječ je o proširenoj i dopunjenoj verziji teksta: J. BEZIĆ, *Vokalna i vokalno-instrumentalna folklorna glazba otoka Hvara*, 53-60.

¹³ Usp. Miro MIHOVILOVIĆ et al. (ur.), *Otok Hvar*, Zagreb: Matica hrvatska, 1995.

pohranjenih u crkvenim, privatnim i javnim arhivima spomenutih dvaju gradova zasigurno je jedan od razloga izostanka umjetničke glazbe iz cjeline *Kultura i umjetnost* u monografskom prikazu otoka, te uopće zanemarivanju aspekta (povijesti) umjetničkog muziciranja u poimanju hvarske glazbene kulture od strane šire kulturne javnosti.

Ipak, nekolicina je istraživača svoje radove posvetila pojedinim hvarskim glazbeno-povijesnim temama, a do sada je sistematiziran jedan dio arhivske građe koja svjedoči o umjetničkoj glazbi njegovanoj u prošlosti Hvara i Staroga Grada. Rad na sređivanju i popisivanju rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u hvarskim i starogradskim arhivima provodio se u razdoblju od četrdesetih do osamdesetih godina 20. stoljeća. Tada je u gradu Hvaru evidentirano dvadesetak skladbi katedralnog kapelnika i orguljaša Josipa Raffaellija (1767.-1843.), sačuvanih u rukopisu u glazbenom fondu Kaptolskog arhiva,¹⁴ te je popisana glazbena zbirka na koru crkve sv. Marije Franjevačkog samostana (ukupno 49 jedinica).¹⁵ U Starome Gradu su u cijelosti evidentirane rukopisne i tiskane muzikalije iz glazbene zbirke obitelji Politeo (105 jedinica)¹⁶ te iz Arhiva župne crkve sv. Stjepana (386 jedinica).¹⁷ Od pojedinačnih glazbenih izvora iz fondova Hvara i Staroga Grada, do sada su pažnju istraživača privukli i muzikološkoj obradi podvrgnuti mahom raniji rukopisi iznimne povijesne vrijednosti, sačuvani iz vremena srednjega vijeka. Riječ je o neumatskim zapisima iz razdoblja između 12. i 15. stoljeća, pohranjenim u Hvaru u Kaptolskoj knjižnici i Knjižnici Franjevačkog samostana,¹⁸ zatim rondelu *Evo je prišal*, primjeru najranijeg zapisa dvoglasja na hrvatskom jeziku (15./16. st.), koji je još uz četiri dvoglasna napjeva na latinskom notiran u rukopisnom molitveniku, danas izloženom u Muzeju Dominikanskog samostana u Starome Gradu.¹⁹ K

¹⁴ Dio glazbene građe pohranjene u Kaptolskome arhivu prvi je evidentirao Juraj Dulčić, popisavši ondje 25 Raffaellijevih skladbi (vidi: Spomen na svećenika i glazbenika Josipa Raffaellija na domaku 100-godišnjice njegove smrti, *Sveta Cecilija*, 36/1 (1942), 27-28). Pedesetih je godina 20. stoljeća na ostavštini Josipa Raffaellija radila Janka Šanjek, te popisala njegove 34 skladbe, od kojih je 19 zabilježila u Kaptolskome arhivu (vidi: O životu i radu Josipa Raffaellija, u: *Prilozi povijesti muzike otoka Hvara*, ur. Niko Duboković Nadalini, Split: Historijski arhiv – Hvar, 1958, 29-46 [44-48]). Ondje je u ljeto 1963. istraživao i Milo Asić, koji je popisao 33 jedinice u rukopisu, od kojih se 18 odnosilo na Raffaellijeva djela, a ostatak uglavnom na skladbe anonimnih autora i priručnike. Njegov popis objavljen je u: Visko DULČIĆ – Venko GUGIĆ, Inventar Kaptolskog arhiva u Hvaru, *Periodični izvještaj CZZKB*, 42 (1972).

¹⁵ Usp. Janka ŠANJEK, *Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru*, [s. l.]: [s. n.], 1975 (strojopis). Popis je dostupan na internetskoj stranici: <http://dizbi.hazu.hr/object/2077> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁶ Usp. Janka ŠANJEK, Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru, *Arti musices*, 10/2 (1979), 184-195. Popis muzikalija iz arhiva obitelji Politeo objavljen je na internetskoj stranici Hrvatskog muzikološkog društva : <http://www.hmd-music.hr/katalog/index.php> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁷ Usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, [s. l.]: [s. n.], 1984 (strojopis). Katalog je dostupan i na internetskoj stranici: <http://dizbi.hazu.hr/object/2102> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁸ Usp. Albe VIDAKOVIĆ, Izvještaj o radu na skupljanju muzičkih neumatskih kodeksa i o pregledu knjižnica u Splitu, Trogiru i Hvaru, *Ljetopis JAZU*, 67 (1956), 501-511 [508-510].

¹⁹ Usp. Bojan BUJIĆ, Jedan rondel iz Dalmacije, *Arti musices*, 3 (1972), 107-116; Hana BREKO KUSTURA, Primjeri jednostavnog liturgijskog višeglasja iz Hrvatske u europskome kontekstu, *Arti musices*, 39/1 (2008), 3-33.

tome, predstavljen je i analiziran jedan od najranijih domaćih glazbeno-teorijskih priručnika, *Dialogo per imparare...* (1619.) autora Splićanina Jurja Albertija, čiji se unikatni primjerak čuva u arhivu Politeo.²⁰ Nužno je spomenuti da su u pojedinačnim studijama prikazane, analizirane i vrednovane orguljska²¹ i violinska²² tabulatura, dva iznimno rijetka izvora rane instrumentalne glazbe u Hrvatskoj, čiji su rukopisi nastali u Hvaru početkom 17. stoljeća.

Izuzme li se rad na sređivanju i popisivanju glazbenih zbirki u arhivu obitelji Politeo i župne crkve, te analizi najranijeg primjera dvoglasja na hrvatskom jeziku i Albertijeva glazbeno-teorijskog priručnika, glazbeni izvori Staroga Grada nisu bili predmetom muzikoloških obrada, stoga je najveći dio njegove glazbene prošlosti do danas ostao neistražen. S druge strane, do sada je nekolicina radova posvećena glazbeno-povijesnim temama grada Hvara. Obraden je jedan dio opsežne arhivske dokumentacije o djelovanju orguljaša i kapelnika u hvarskoj katedrali iz razdoblja 17. i 18. stoljeća, pohranjene u Kaptolskome arhivu, koji je poslužio kao osnova tekstovima s kronološki predstavljenim imena ondašnjih katedralnih glazbenika te iznesenim osnovnim podacima o njihovoj službi i financiranju.²³ Među nekadašnjim orguljašima i kapelnicima daleko najviše interesa među istraživačima privukao je Tomaso Cecchini (oko 1580.-1644.), skladatelj iz Verone i glazbeni migrant koji je većinu svog života proveo u Hvaru. Umjetničko i historiografsko značenje njegova opusa – nastalog većinom u hvarskoj sredini, a danas raspršenog po europskim knjižnicama – uvrstilo ga je među najistaknutije skladatelje hrvatskoga ranog baroka, čime je stekao pozornost istraživača od 1930-ih naovamo. Naime, dio Cecchinijeva opusa po prvi je put u novije doba izveden 19. prosinca 1935. na „historijskom koncertu“ *Iz hrvatske muzičke prošlosti* u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu, zajedno s djelima drugih dalmatinskih skladatelja 16. i 17. stoljeća koje je otkrio Dragan Plamenac. Tri godine kasnije Plamenac je posvetio Cecchiniju pionirsku i opsežnu studiju u kojoj su izneseni lapidarni podaci o skladateljevoj biografiji (mahom prikupljeni u izvorima Kaptolskog arhiva), umjetničkim nagnućima i profesionalnom

²⁰ Usp. Josip ANDREIS, Albertijev „Dijalog“. O 350-godišnjici, *Arti musices*, 1 (1969), 91-104.

²¹ Usp. Tanja ČUNKO, Orguljska tabulatura iz Hvara, *Rad HAZU*, 455 (2005), 5-36. Izvornik je nekoć postojao u Kaptolskome arhivu, no čini se da je izgubljen. Faksimil rukopisa pohranjen je u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

²² Vidi: Dragan PLAMENAC, An Unknown Violin Tabulature of the Early 17th Century, *Papers of American Musicological Society 1941*, (1946), 144-157. Rukopisni zapis tabulature pohranjen je u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pod sign. I.a.44.

²³ Vidi: Grga NOVAK, Orgulje, orguljaši i učitelji crkvenog pjevanja u Hvaru, *Sveta Cecilija*, 18/6 (1924), 179-181; Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini, kapelnik stolnih crkava u Splitu i Hvaru u prvoj polovini XVII stoljeća. Bio-bibliografska studija, *RAD JAZU*, 262 (1938), 77-125 [88-90, 98-100]; Cvito FISKOVIĆ, Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću, *Dani Hvarskog kazališta 5* (1978), 36-80 [47-48].

djelovanju.²⁴ Radu je priložena i iscrpna Cecchinijeva bibliografija s transliteriranim posvetama i naslovima skladbi unutar pojedinih opusa, koja se kroz daljnja istraživanja nadopunjavala.²⁵ Dvije su Cecchinijeve zbirke publicirane u suvremenim kritičkim izdanjima,²⁶ dio njegova opusa podvrgnut je i detaljnijim muzikološkim analizama, predstavljenim u nekoliko znanstvenih članaka,²⁷ a nedavno je publicirana i prva u cijelosti mu posvećena monografija.²⁸

Osim Cecchinija, pozornost muzikologa stekla je još nekolicina hvarskih katedralnih glazbenika. Na temelju dokumentacije iz Kaptolskoga arhiva objavljeni su podaci o orguljašu fra Inocenciju Jerkoviću (oko 1575.-p.1636.) i njegovim zaslugama u održavanju visoke razine crkvenog muziciranja početkom 17. stoljeća.²⁹ I splitski prosvjetitelj, polihistor, liječnik i skladatelj Julije Bajamonti (1744.-1800.) svirao je povremeno orgulje u katedrali te sudjelovao u kulturnom i glazbenom životu grada za vrijeme svoga petogodišnjeg boravka u Hvaru (1785.-1790.), o čemu se izvijestilo u nekoliko prilika.³⁰ Bajamonti je tada glazbi podučavao Josipa Raffaellija (1767.-1843.), koji je kasnije, tijekom prve polovice 19. stoljeća, bio zaslužan za procvat crkvene glazbe u hvarskoj katedrali kao skladatelj i kapelnik. Vrijedan segment glazbene zbirke Kaptolskoga arhiva čini upravo Raffaellijeva rukopisna ostavština, čiji je jedan dio sredila i evidentirala Janka Šanjek, te popis objavila u okviru prve i do sada jedine iscrpnije studije posvećene njegovu životu i radu.³¹ Segmenti Raffaellijeve biografije kasnije su

²⁴ Vidi: Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini, kapelnik stolnih crkava u Splitu i Hvaru..., 77-125.

²⁵ Vidi: Dragan PLAMENAC, Ispravci i dopune bibliografiji djela Tome Cecchinija, *Arti musices* 2 (1971), 43-52; Janez HÖFLER, Dvije zbirke skladbi Tome Cecchinija, *Sveta Cecilija*, 40/2 (1970), 44-45; Stanislav TUKSAR, Prema identifikaciji četiriju, dosad nepoznatih, kasnijih opusa Tomasa Cecchinija iz 1623, 1627, 1630. i 1634. godine, *Arti musices* 24/1 (1993), 91-97; Ennio STIPČEVIĆ: *Tomaso Cecchini*, Zagreb: Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, 2015, 100-120.

²⁶ Vidi: *Osam sonata*, prir. Bojan Bujić, Zagreb: Muzički informativni centar, 1984; *Amorosi concetti, il terzo libro de' madrigali a una, et due voci 1616.*, prir. Ennio Stipčević, Zagreb: Muzički informativni centar, 2006.

²⁷ Vidi: Bojan BUJIĆ, Tretja knjiga madriglov 'Amorosi concetti', *Muzikološki zbornik*, 2 (1966), 18-25 i Cecchinijeve mise iz godine 1617, *Arti musices*, 1 (1969), 105-114; Andrea LENGYEL, Tomaso Cecchini (Cecchino): Madrigali et Canzonette, op. 12, Venecija 1617. Prinos razvoju svjetovne glazbe u 17. stoljeću, *Arti musices*, 14/2 (1983), 79-121; Iva LOVREC, Pjesnički predlošci i znakovitosti njihova uglazbljivanja, na primjeru zbirke 'Amorosi Concetti' libro terzo, op. 7, Tomasa Cecchinija, *Arti musices*, 24/1 (1993), 27-44; Marco DI PASQUALE, Tommaso Cecchini's 'Sonate per gl'istrumenti, bassi, & soprani' from His Opus 23 (1628), u: *Zagreb i glazba 1094-1994*, ur. Stanislav Tuksar, Zagreb: HMD, 1998, 105-125.

²⁸ Vidi: E. STIPČEVIĆ, *op. cit.*

²⁹ Vidi: Antonin ZANINOVIĆ, O hvarskom orguljašu fra Inocenciju Jerkoviću, dominikancu, *Sveta Cecilija*, 22/4 (1928), 181-183.

³⁰ Vidi: Cvito FISKOVIĆ, Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću, 36-80 [48-49] ; Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 87-115 [89-90, 93, 97-98]. Vidi opće informacije o Bajamontijevu boravku na Hvaru u: Nevenka BEZIĆ BOŽANIĆ, Julije Bajamonti u Hvaru, u: *Splitski polihistor Julije Bajamonti*, ur. Ivo Frangeš, Split: Književni krug, 1999, 138-143.

³¹ Vidi: Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 29-46.

dopunjeni na temelju dokumentacije iz Historijskog arhiva u Zadru,³² iako je zbog nedostatka sačuvanih izvora većina njegovoga životnog i profesionalnog puta do danas ostala nepoznanica.

Dok su crtice iz povijesti crkvenog života jednim dijelom do sada predstavljene u literaturi, područje svjetovnog umjetničke glazbe u gradu Hvaru i Starome Gradu ostalo je prilično nerasvijetljeno. Osim analize već spomenute violinske tabulature s početka 17. stoljeća, koja svjedoči o iznimno ranoj praksi instrumentalnog svjetovnog muziciranja u privatnim krugovima viših hvarskih staleža, objavljeni su još i podaci o javnim gradskim manifestacijama u 17. i 18. stoljeću, u sklopu kojih se izvodila i glazba.³³ Međutim, do sada nisu iznesene preciznije informacije o kvantiteti i kvaliteti svjetovnog glazbenog repertoara njegovanog u privatnim i javnim sferama u razdoblju od 17. do početka 20. stoljeća.³⁴

Izuzmu li se dva veoma sažeta i općenita osvrtta na glazbene prilike kroz povijest otoka³⁵ i grada³⁶ Hvara, do sada je izostao cjelovitiji i opsežniji prikaz glazbenog života urbanih otočnih sredina u kojima se kroz prošlost izvodila ali i stvarala umjetnička glazba. Upravo zato, namjera je ovog rada rasvijetliti taj zanemareni segment kulturne povijesti otoka Hvara, čemu su preduvjet bili sistematizacija i popisivanje do sada neobrađenih glazbenih fondova u Hvaru i Starome Gradu. Naime, kako bi se postavio temelj što širem i zornijem uvidu u kvantitetu i kvalitetu duhovne i svjetovne umjetničke glazbe nekoć skladane i/ili izvođene na Hvaru, osim rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u dvjema ranije popisanim zbirkama (u arhivu obitelji Politeo te na koru crkve sv. Marije Franjevačkog samostana u Hvaru),³⁷ nužno je bilo u

³² Vidi: Ivan BOŠKOVIĆ, Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767–1843), *Arti musices*, 13/1 (1980), 22-24.

³³ Vidi: Cvito FISKOVIĆ, Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću, 36-80.

³⁴ Jedina publikacija koja se odnosi na (jedan) aspekt svjetovnog muziciranja na otoku Hvaru jest monografija *Glazba za sva vremena* koju je napisao Drago Radoslavić povodom 140. obljetnice djelovanja Gradske limene glazbe u Starome Gradu. Međutim, radi se o knjizi neznanstvenog tipa, orijentiranoj ponajprije na novije razdoblje (od sredine 20. stoljeća) u kojoj su mahom predstavljena (tj. transkribirana) svjedočanstava, zgone i sjećanja glazbara, aktivnih nekoć i danas ne samo starogradskoj, već i hvarskoj i jelšanskoj Limenoj glazbi, bez posebnog osvrta na repertoar. Ranijeg razdoblja (19. i prvih desetljeća 20. stoljeća) Radoslavić se dotiče tek oslanjanjem na podatke koje je ranije u svojem tekstu *Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru* iznijela Mirjana Kolumbić (u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 374-383). Veliki je manjak ovog izdanja potpuni nedostatak osvrta, odnosno upućivanja na arhivske izvore, no hvale je vrijedan priložen popis glazbara koji su djelovali u starogradskim i hvarskim (limenim) ansamblima od njihovih početaka do danas – iako bez navođenja instrumenata koje su svirali, što bi bio veoma koristan podatak kod identifikacije nekadašnjeg vlasništva pojedinih muzikalija iz obrađenih arhiva

³⁵ Vidi: Dušan BERIĆ, Kratak pregled muzike otoka Hvara kroz stoljeća, u: *Prilozi povijesti muzike otoka Hvara*, ur. Niko Duboković Nadalini, Split: Historijski arhiv – Hvar, 1958, 7-14.

³⁶ Vidi: Lovro ŽUPANOVIĆ, Slave je tvoje Hvar pun i stari... (Glazbene prilike u Hvaru pred otvaranje i u prvom razdoblju djelovanja gradskog kazališta), u: *Tragom hrvatske glazbene baštine*, Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1976, 88-98.

³⁷ S obzirom na to da se radi o podosta opsežnoj rukopisnoj i tiskanoj glazbenoj građi sastavljenoj od nešto manje od 400 arhivskih jedinica, koja zaslužuje iscrpnu analitičku obradu u zasebnom znanstvenom tekstu, a čijim bi se pak uključivanjem u ovaj rad premašio primjereni opseg doktorske disertacije, ovom prilikom bit će izostavljeni pregled i analiza zbirke muzikalija iz Arhiva župne crkve u Starome Gradu koju je 1984. popisala Vjera Katalinić,

ovaj rad uključiti i do sada neistražene glazbene izvore dostupne i na drugim arhivskim lokacijama. Stoga sam tijekom povremenih boravaka na Hvaru u razdoblju sedmogodišnjem razdoblju – od kraja 2011. samostalno, a potom od veljače 2015. do danas u sklopu dvaju muzikoloških znanstvenih projekata, međunarodnog *Music Migrations in the Early Modern Age: the Meeting of the European East, West and South (MusMig)*³⁸ (od veljače 2015. do kolovoza 2016.) te nacionalnog *Glazbeni izvori Dalmacije u kontekstu srednjoeuropske i mediteranske glazbene kulture od 18. do 20. stoljeća (GIDAL)*³⁹ (od ožujka 2017.) – radila na sređivanju, katalogizaciji i digitalizaciji rukopisnih i tiskanih muzikalija u Kaptolskom arhivu, Muzeju hvarske baštine i privatnom arhivu obitelji Machiedo u Hvaru, kao i u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu, te na reviziji postojećeg popisa⁴⁰ i kataloškoj obradbi privatne glazbene zbirke obitelji Politeo u starogradskom Tvrdalju.⁴¹ Tim je pothvatom prikupljena neočekivano opsežna količina sačuvanih rukopisnih i tiskanih muzikalija, sistematiziranih u ukupno 1016 arhivskih jedinica, od čega najveći dio iz razdoblja 19. i početka 20. stoljeća, a manji iz 18. stoljeća ili ranije.⁴² Osim notne građe, pri recentnom je istraživanju obrađena i dijelom digitalizirana relevantna dokumentacija iz razdoblja 17. stoljeća (Kaptolski arhiv) te iz 19. i s početka 20. stoljeća (Muzej hvarske baštine, arhiv obitelji Machiedo), koja također (ne)posredno svjedoči o nekoć njegovanom repertoaru, glazbenicima i uopće glazbenom životu, poput starijih kataloga muzikalija, koncertnih programa i plakata, fotografija i pisama.

Evidentno je da se u obrađenoj glazbenoj ostavštini grada Hvara i Staroga Grada reflektira nekadašnji glazbeni život tih sredina, čime je ona pružila čvrstu i široku osnovu za iscrpniji prikaz povijesti tamošnje glazbene kulture, čiji će se pojedini segmenti postpuno

vremenski i repertoarno uvelike srodne onima kakve se čuvaju u arhivima drugih crkvenih institucija Hvara i Staroga Grada, predstavljenim u ovome radu. Usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, <http://dizbi.hazu.hr/object/2102> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁸ Međunarodni projekt (akronima) *MusMig* provodio se u Hrvatskoj pri Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU (od rujna 2013. do kolovoza 2016.) u suradnji sa znanstvenim institucijama iz Poljske, Njemačke i Slovenije u sklopu europskoga programa *Humanities in the European Research Area* (HERA-MusMig 414). Voditeljica projekta: dr. sc. Vjera Katalinić.

³⁹ Radi se o četverogodišnjem projektu Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu pod vodstvom dr. sc. Ivane Tomić Ferić (od ožujka 2017. do veljače 2021.), koji financira Hrvatska zaklada za znanost (GIDAL IP-2016-06-2061).

⁴⁰ Usp. Janka ŠANJEK, *Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru, 184-195.*

⁴¹ Jedina glazbena zbirka koja je uključena u ovaj rad – na temelju popisa koji je 1975. izradila Janka Šanjek (v. *Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru*, <http://dizbi.hazu.hr/object/2077>; pristup: 12. 2. 2019.), a čijoj terenskoj obradbi nisam osobno pristupila – jest zbirka muzikalija pohranjenih na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru.

⁴² Pridodaju li se jedinice pohranjene u glazbenom fondu Arhiva župne crkve u Starome Gradu (386 jedinice, od čega 291 rukopisnih te 95 tiskanih muzikalija), ukupan broj do sada evidentiranih rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u hvarskim i starogradskim arhivima doseže ukupno 1402 jedinice. Dakako, u daljnjim istraživanjima i otkrivanju umjetničke glazbene baštine otoka Hvara svakako bi trebalo krenuti u potragu i za glazbenim izvorima u drugim mjestima, kakvi bi mogli postojati ponajprije u Jelsi gdje se tijekom 19. stoljeća snažno razvijala građanska kultura.

razotkrivati kroz iduća poglavlja. Kako bi se predstavili glazbeni izvori na kojima se temelji ova disertacija, radnji su priložene tablice s popisima rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u šest obrađenih glazbenih zbirki čiji će se sadržaj, struktura i specifičnosti elaborirati u prvome dijelu ovoga rada. Temeljem analitičkog uvida u pojedinačne fondove ali i konzultiranjem rezultata ranijih muzikoloških i kulturno-povijesnih istraživanja, nastojat će se potom iznijeti i svojevrsna sinteza i interpretacija prikupljenih podataka o glavnim nositeljima i čimbenicima nekadašnje glazbene kulture dvaju urbanih središta otoka Hvara – lokalnim skladateljima, kapelnicima i glazbenicima, gradskim ansamblima, dostupnom crkvenom i svjetovnom repertoaru, uvriježenim glazbenim vrstama, te općenito praksi javnoga i privatnog muziciranja – kao svojevrsna rana skica tamošnje povijesti umjetničke glazbe.

POVIJESNE PRILIKE U HVARU I STAROME GRADU OD VREMENA NJIHOVA OSNUTKA DO PRVIH DESETLJEĆA 20. STOLJEĆA

Smjestivši se u centar srednjodalmatinskog arhipelaga, otok Hvar kroz prošlost se prometnuo u jednu od ključnih točaka na pravcu pomorskih putova duž istočne obale Jadrana. Takav njegov značaj uvjetovao je nastanak i razvoj pojedinih naselja uz more – luka, prilagođenih potrebama istočnojadranskih plovidbi ali i oblikovanih prema utjecajima koji su ondje njihovim posredstvom pristizali. Jedna od karakteristika organizacije života na otoku – čiji ambivalentni pojam s jedne strane podrazumijeva metaforu izolacije i samodostatnosti, a s druge otvorenosti i podložnosti vanjskim utjecajima – jest postojanje jednog otočnog središta, „prostora koji ima mogućnost jednostavnog komuniciranja s ostalim otočnim naseljima“, ali i koji se „najjednostavnije može prilagoditi potrebama života i komuniciranja s kopnom“. ⁴³ Međutim, specifičnost otoka Hvara leži u činjenici da su se kroz njegovu povijest izmjenjivala a nekad i podudarala dva mjesta, Stari Grad i Hvar, pri čemu je dinamika razvoja njihova lučkog i uopće pomorskog značaja uvjetovala nastanke i izmjene tzv. *konjuktornih* i *tihih* vremena, ⁴⁴ odražavajući se snažno na stanje tamošnjeg gospodarskog, društvenog i kulturnog života.

U idućem poglavlju ukratko će se predstaviti ključni događaji koji su utjecali na afirmaciju i razvoj navedenih dvaju otočnih središta te oblikovali život njihova stanovništva od osnutka do kraja 16. stoljeća, dugog razdoblja koje će se uzročno-posljedičnim vezama odraziti na iduće etape njihove povijesti. Taj daljnji tijek, u ovome radu obuhvaćen periodom od 17. stoljeća do prvih desetljeća 20. stoljeća i tzv. međuratnog razdoblja, prikazat će se ponešto opsežnije, kako bi se skicirali društveno-politički kontekst i povijesne prilike u okviru kojih su nastajala, pristizala i izvodila se djela pohranjena u hvarskim i starogradskim arhivima, koja zajedno s drugom relevantnom glazbenom dokumentacijom iz tog razdoblja čini temeljni izvor za pisanje povijesti umjetničke glazbe u Hvaru i Starome Gradu. ⁴⁵

⁴³ Mateo BRATANIĆ, U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad, u: *Luke istočnog Jadrana: zbornik Pomorskog muzeja Orebić*, ur. Mithad Kozličić, Orebić: Zaklada „Dr. Cvito Fisković“, 2006, 237.

⁴⁴ Taj koncept koji je Fernand Braudel predstavio 1949. u svojoj knjizi *La Méditerranée et le monde méditerranéen à l'époque de Philippe II* [vidi hrvatsko izdanje: *Sredozemlje i sredozemni svijet*, sv. I (prev. Đurđa Šinko Depierris) i sv. II (prev. Mirna Cvitan Cernelić), Zagreb: Antibarbarus, 1997-1998] – prema kojemu se *konjuktornim* označava vrijeme prosperiteta i (intenzivnijeg) razvoja pojedinog prostora, nakon kojega slijedi ili mu prethodi *tih*, koje nužno ne donosi pad i propast, ali svakako podrazumijeva period ograničenih mogućnosti i funkcija određene sredine – primijenio je Mateo Bratanić u prikazu (pomorskih) prilika u prošlosti Staroga Grada i Hvara, ukazujući na „isprepletenost [tih dviju] luka koje vlastitom interakcijom doživljavaju trenutke *konjuktornog* i *tihog* vremena (...), [koji] se izmjenjuju, nadovezuju, ponekad i preklapaju (...)“, odražavajući se na ukupnost kvalitete života u svakom od tih dvaju gradića. Mateo BRATANIĆ, *op. cit.*, 238.

⁴⁵ Naime, glazbeni izvori pohranjeni u obrađenim hvarskim i starogradskim arhivima datiraju mahom iz razdoblja u rasponu od 17. do tridesetih godina 20. stoljeća (pri čemu je najveći dio sačuvan iz 19. stoljeća), uz iznimku nekoliko jedinica u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu iz perioda između četrdesetih i sedamdesetih godina 20. stoljeća.

Od osnutka Staroga Grada (384. g. pr. Kr. pr.) i Hvara (1278.) do kraja 16. stoljeća

Sve do konca 13. stoljeća Stari Grad jedino je društveno, ekonomsko, pomorsko i kulturno središte na otoku Hvaru. Naime, Grci s otoka Parosa utemeljili su ga kao jednu od svojih istočnojadranskih kolonija 384. g. pr. Kr., nazvavši ga *Faros*, najvjerojatnije prema imenu svog matičnog otoka.⁴⁶ Faros se razvija kao samostalna država (*polis*) – u kojoj se kuje vlastiti novac, izrađuje keramika i ubire obilje plodova iz ravnice *Chora Farou*,⁴⁷ do danas najbolje očuvanog primjera grčke parcelizacije na Mediteranu – sve do 231. godine pr. Kr., kada dolazi pod upravu „mlade i osvajački ambiciozne ilirske države“⁴⁸ kojom je do svoje smrti vladao Agron, a potom njegova udovica Teuta. U tom turbulentnom razdoblju na čelu je Farana Demetrije, znameniti antički vojskovođa i zapovjednik ratnog brodovlja kraljice Teute, koja dolazi u sukob sa sve snažnijim Rimskim Carstvom. Uvidjevši besmisao daljnje borbe s nadmoćnom rimskom flotom, Demetrije prepušta netom osvojeni Krf Rimljanima, dok Teuta s njima prisilno potpisuje mirovni sporazum, kojim joj uvjetuju zabranu plovidbe područjem južnije od albanskog Lješa s više od dvije lađe opremljene naoružanjem. Rimljani su stoga Demetrija smatrali svojim saveznikom, predavši mu na upravljanje Hvar, ali i neke od susjednih otoka i ilirskih plemena. Međutim, budući da je Demetrije sa svojom sve jačom vojskom i mornaricom započeo s osvajanjem albanskog područja, njihovo savezništvo nije potrajalo, te su na koncu Rimljani 219. pr. Kr. pokorili njegovu vojsku i zauzeli Faros, koji otada postaje rimskom *Pharijom*. Uslijedila su stoljeća rimskog mira, razdoblja iz kojeg su do danas sačuvani kameni reljefi i natpisi, mozaici, luksuzna keramika i nakit, novac, ali i ladanjske i gospodarske zgrade u Starogradskom polju, kao svjedočanstvo visokoj razini kvalitete života rimskih obitelji u nekadašnjoj Phariji.⁴⁹ Ondje je, kako se čini, barem od 5. stoljeća postojala i kršćanska zajednica, zaslužna za podizanje prve otočne bogomolje na jugoistoku naselja, koja – ojačavši, tijekom 6. stoljeća. – nad tim starijim zdanjem gradi dvojnu baziliku sv. Marije i sv. Ivana s krstionicom.⁵⁰ Sudeći prema arheološkim ostacima, ta je ranokršćanska bazilika, uostalom kao i cijela Pharia, spaljena u 8. stoljeću (najkasnije do 776.), prilikom prodora novih kolonizatora, Slavena, koji su od romanskog stanovništva preuzeli naziv za naselje, koristeći ga u vlastitoj inačici – *Hvar* (označavajući njome pritom i cijeli otok).⁵¹ Međutim, nažalost nedostaje

⁴⁶ O razdoblju grčke kolonizacije na Hvaru vidi više u: Grga NOVAK, *Hvar kroz stoljeća*, Zagreb: Izdavački zavod JAZU, 1972, 27-35 i Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, u: *Otok Hvar*, ur. Miro A. Mihovilović, Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 72-73.

⁴⁷ Aldo ČAVIĆ, *Stari Grad – povijesni vodič*, Stari Grad: Muzej Staroga grada, 2004, 9.

⁴⁸ Lovorka ČORALIĆ, *op. cit.*, 73.

⁴⁹ O ilirskom, odnosno rimskom razdoblju u Starome Gradu v. više u: Grga NOVAK, *Hvar kroz stoljeća*, 36-41 i Lovorka ČORALIĆ, *ibid.*, 73-75.

⁵⁰ Aldo ČAVIĆ, *Stari Grad – povijesni vodič*, 12.

⁵¹ *Ibid.*

relevantnih arheoloških i pisanih podataka koji bi rasvijetlili razdoblje tijekom i netom nakon tamošnjeg doseljavanja Slavena. Jedna je od iznimki djelo *O upravljanju carstvom* bizantskog cara Konstantina Porfirogeneta iz 10. stoljeća, u kojemu se spominje pripadnost otoka Hvara Neretvanskoj kneževini, koja postaje dijelom Hrvatske kraljevine u idućem stoljeću. Tada, naime, u 11. stoljeću nastupa i vrijeme stabilizacije i konjunktura današnjeg Staroga Grada, čija se (crkvena) zdanja popravljaju i obnavljaju, a sama luka dobiva na važnosti u trgovini i razmjeni s područjima čak i izvan jadranskih okvira.⁵²

Za povijest Staroga Grada i konačnu potvrdu njegova civiteta ključno je 12. stoljeće, vrijeme uspostave prvog otočnog rodovskog plemstva, ali i osnutka hvarske biskupije.⁵³ Naime, Mlečani, rano uočivši potrebu za stjecanjem nadzora nad istočnom obalom Jadrana, tijekom prve polovice 12. stoljeća osvajaju Zadar, cijelu Bizantsku Dalmaciju, Biograd i Šibenik (1115.-1116.), a potom i srednjodalmatinske otoke (do 1146.) na kojima su 1154. osnovali posebnu biskupiju kako bi dodatno učvrstili njihovo odvajanje od hrvatsko-ugarskog kopna. Sjedište novoosnovane biskupije, koja je obuhvaćala otoke Hvar, Brač, Vis i Korčulu s okolnim otočićima i hridima, postaje tadašnji Hvar (odnosno današnji Stari Grad), „koji time dobiva – *post multa saecula* – civitet“.⁵⁴ S obzirom na to da su se središta biskupije smještala u najurbaniziranija naselja na njezinu prostoru, pripisivanje tog statusa Starome Gradu svakako svjedoči o njegovoj ondašnjoj razvijenosti, kao i o njegovu značenju na međutočnim i dužjadranskim relacijama, kojima je hvarski biskup morao ploviti radi specifičnosti položaja svoje biskupije.⁵⁵ Osnivanje biskupije i afirmacija Staroga Grada kao važnog urbanog središta na istočnom Jadranu jedini su ostatak kratkotrajne prve vladavine Mlečana, pod čiju drugu vlast otok Hvar ponovno pripada sedamdesetih godina 13. stoljeća, nakon gotovo stotinu godina pod upravom Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva (od 1180).⁵⁶ Naime, tada je hvarsko stanovništvo, iscrpljeno od stalnih napada omiških gusara, zatražilo zaštitu od najveće pomorske sile na Jadranu – Mletačke Republike, stoga su 5. veljače 1278. hvarski puk i vlastela pismeno ovlastili svoga biskupa (Šimuna?) da joj preda ovlasti nad Hvarom i drugim otocima u biskupiji. Tim su

⁵² Mateo BRATANIĆ, U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad, 228.

⁵³ Tada se najvjerojatnije proširuje i prva katedrala sv. Stjepana, podignuta tijekom 9. ili 10. stoljeća, a porušena u 17. stoljeću, na čijim je temeljima izgrađena današnja župna crkva istog titulara. Aldo ČAVIĆ, *op. cit.*, 13.

⁵⁴ Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, *Grada i prilozi za povijest Dalmacije*, 25 (2012), 32. Novoosnovana hvarska biskupija pripadala je zadarskoj nadbiskupiji sve do konca 12. stoljeća, kada postaje dijelom splitske nadbiskupije, pod čijom je ingerencijom i danas. *Ibid.*

⁵⁵ Mateo BRATANIĆ, *op. cit.*, 229.

⁵⁶ Nije sasvim jasno je li otok u ratu između Bizanta i Ugarsko-Hrvatske (1164.-1180.) zaista pripao bizantskoj vlasti, no sigurno je da, zajedno s Omišem i ostalim srednjodalmatinskim otocima, dolazi u okrilje ugarsko-hrvatskog kralja Bele III. nakon njegova prodora u Dalmaciju 1180. Vidi više o navedenom razdoblju u: Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, 32-35.

se dokumentom Hvarani obavezali i da će „sagraditi grad, koji je u drugim vremenima postojao kod Sv. Marije u Ljesni, za stanovanje (...) otočana, u kom će stanovati i [mletački načelnik]“.⁵⁷ Kako ističe hvarski povjesničar Joško Kovačić, „ova je isprava 'krsni list' današnjeg, 'novoga' Hvara, a nema sumnje da on nastaje na izričit zahtjev Mlečana, na mjestu, daleko povoljnijemu, barem za njih, za plovidbu Jadranom i nadzorom nad ovim morem (...)“.⁵⁸ Od te godine, sukladno mletačkim htijenjima, ustrajalo se na izgradnji i proširenju (benediktinskog) područja Ljesne kao novog središta otoka – Novoga Hvara (*Lesine*), čiji je civitet potvrđen nekoliko godina kasnije (kako se čini, pred kraj 13. stoljeća), kada ondje dolazi mletački načelnik, a iz staroga Hvara premješta se i biskup.⁵⁹ Dakako, nove prilike utjecale su na usporavanje razvoja staroga Hvara, odnosno njegov ulazak u sjenu novoga, koji pak postaje glavnim urbanim središtem otoka, ali isto tako i najvažnijim mletačkim uporištem na istočnom Jadranu tijekom ovog drugog, a kasnije i trećeg razdoblja pod upravom *Serenissime*. Međutim, da osnutkom novog grada život u starom Hvaru ne zamire u potpunosti, već – brodelijanskom terminologijom – protječe u *tihom vremenu*,⁶⁰ svjedoči i općinski⁶¹ Statut (u redakciji) iz 1331., najvažniji sačuvani pisani dokument iz razdoblja druge mletačke vladavine i vrijedan izvor o hvarskome kasnom srednjovjekovlju. Naime, iz Statuta je moguće iščitati da okosnicu života na otoku i dalje čini njegov najnaseljeniji, središnji dio, tj. područje oko plodnog Starogradskog polja, uz čiji su rub smještena naselja Dol, Vrbanj, Vrisnik, Pitve i, dakako, uz obalu i *Civitas Vetus*, glavna točka iz koje se odvijala komunikacija prema geografski izdvojenom, recentno utemeljenom gradskom naselju na jugozapadnoj strani otoka te novom središtu biskupije. Tijekom ove druge, osamdesetogodišnje venecijanske vladavine prostor biskupije – čijim središtem dakle postaje *Civitas Nova* – sužen je oko 1300. na područje koje obuhvaća i do danas,⁶² ali zato tada (najranije od 1305.) biskupija dobiva Kaptol, zbor uglednih svećenika koji upravlja svim hvarskim župama sve do kraja 16. stoljeća.⁶³ No osim u promjenama na području crkvene uprave, u ovom razdoblju dolazi i do izmjena u ustroju svjetovne vlasti. Naime, Veliko vijeće – zakonodavno tijelo općine (komune) sa sjedištem u novom Hvaru, u kojemu su isprva ravnopravno sudjelovali i hvarski plemići i pučani – zatvara se 10. kolovoza 1334., čime

⁵⁷ Cit. prema Joško KOVAČIĆ, *Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta*, 36. Dakle, današnji se grad Hvar prvi put spominje tek u 13. stoljeću, ne kao naseljeno mjesto, već kao lokalitet, odnosno uvala u kojoj su bili smješteni benediktinski samostan i crkva sv. Marije (*sancta Maria de Lesna in insula Farre*). *Ibid.*, 33.

⁵⁸ *Ibid.*, 36.

⁵⁹ I crkveni i svjetovni vladar isprva stanuju u benediktinskom samostanu sv. Marije, za koji traže da bude obuhvaćen zidinama, tada još neizgrađenih. *Ibid.*

⁶⁰ Mateo BRATANIĆ, *U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad*, 231.

⁶¹ Iz Statuta je razvidno da su trootočnu općinu, koja je ranije uključivala otoke Hvar, Brač i Vis, tada činila dva otoka, Hvar i Vis. Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 43.

⁶² Danas obuhvaća otoke Hvar, Brač, Vis, te otočiće Šćedro, Biševo, Palagružu i Paklinske otoke.

⁶³ Joško KOVAČIĆ, *Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta*, 44.

prvenstvo u odlučivanju pripada plemstvu, što hvarski puk neće olako moći prihvatiti ni u stoljećima koja će uslijediti, obilježenim upravo sukobima između plemića i pučana (s kulminacijom u pučkom ustanku 1510.-1514.).⁶⁴ Druga mletačka uprava, zaslužna i za gradnju Arsenala, Fortice i općinskog pristana, ključnih objekata nekadašnjeg iznimnog vojnopomorskog značenja te do danas prepoznatljivih dijelova vizure grada Hvara, završila je u veljači 1358. pripajanjem cijele Dalmacije, pa tako i otoka Hvara, Ugarsko-Hrvatskom Kraljevstvu.⁶⁵ Međutim, pod ugarsko-hrvatskom vlašću otok biva tek nešto više od šest desetljeća, preciznije do 1420., kada se po treći put vraća pod vlast Mletačke Republike u kojoj ostaje gotovo četiri stoljeća, sve do njezinog pada 1797.

Unatoč stalnim sukobima između plemića i pučana oko sudjelovanja u komunalnoj upravi, koje kulminiraju pučkim ustankom predvođenim Matijom Ivanićem, odnosno građanskim ratom od 1510. do 1514.,⁶⁶ tijekom prvog stoljeća i pol ove posljednje i najduže vladavine Venecije cijela hvarska komuna doživljava gospodarski procvat,⁶⁷ a posebice njezino središte, grad Hvar, tada već glavno uporište Mletaka u plovidbi istočnim Jadranom i zimovalište mletačke ratne flote. O njegovu tadašnjem punom ekonomskom i kulturnom usponu svjedoče tragovi bogate urbanističke baštine („Fabrika“, „Fontik“, Kneževa palača, Loggia, vlasteoski ljetnikovci, „novi“, dovršeni Arsenal nad kojim je početkom 17. stoljeća izgrađeno i kazalište, itd.) i spomenici renesansne književnosti, koji se ogledaju u djelima Hanibala Lucića, Jerolima Bertučevića, Marina Gazarovića i drugih hvarskih autora. Međutim, i *Città Vecchia* od kraja 15. i tijekom 16. stoljeća proživljava doba svoje ponovne konjunktore, obilježeno pjesništvom renesansnog barda Petra Hektorovića i praćeno novim poletom starogradske luke (i uz nju vezanog brodarstva i trgovine) te mijenama vizure uvala kojom otada dominiraju dva i danas impozantna zdanja, Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika i ladanjsko-gospodarski kompleks obitelji Hektorović („Tvrdalj“). O „zlatnom dobu“ hvarske komune svjedoče i iskazi suvremenika, od kojih je najiscrpniji govor hvarskog humanista i dominikanca Vinka Pribojevića, održan 1525. u Hvaru (pod naslovom „O podrijetlu i zgodama Slavena“). Pribojević opisuje naselja na otoku Hvaru, navodeći pritom vrijedne podatke o njihovom izgledu, gospodarskim prilikama, naseljenosti i stanovništvu. U njegovu govoru

⁶⁴ Usp. Grga NOVAK, *Hvar kroz stoljeća*, 63 i Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 42.

⁶⁵ *Ibid.*, 45.

⁶⁶ Vidi više o pučkom ustanku u: Grga NOVAK, *op. cit.*, 82-93 i Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, 80-82.

⁶⁷ Tijekom 15. stoljeća osnivaju se i nova naselja na obali, ponajprije radi ribarstva i brodarstva: Jelsa u pitovskoj i Vrboska u vrbanskoj uvali. Ondje su, isto kao i u udaljenijim prostorima komune, Visu i Komiži, izgrađeni ladanjski kompleksi kao jezgre naselja u nastajanju. Nikša PETRIĆ – Ambroz TUDOR, Ladanjska izgradnja prostora Hvarske komune, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 37/1 (1998), 230.

saznajemo tako, primjerice, da je ondašnji Stari Grad bio naselje s 500 kuća, visokih i prostranih na kojima su „ostali gradski ukrasi“, kao i mjesto s vrlo razvijenom gospodarskom granom ribarstva.⁶⁸ Posebice detaljno opisuje grad Hvar (*Lesinu*), hvaleći njegova arhitektonska zdanja i njegov kozmopolitski karakter, pri čemu ističe „uglađenost i ponašanje Hvarana zbog čestog dodira s ljudima različitih narodnosti, koji pristaju svojim lađama u grad“.⁶⁹ Međutim, razdoblje blagostanja na otoku prekinuto je provalom tursko-osmanlijskih osvajača u luke Stari Grad, Hvar, Jelsu i Vrbosku 1571., dok je grad Hvar dodatno uništen eksplozijom barutane u tvrđavi 1579. Navedeni događaji utjecali su na postupni pad gospodarskog i životnog standarda na otoku, odnosno na početak *tihog* vremena u Hvaru i Starome Gradu koje će se, kako ćemo vidjeti kroz iduće poglavlje, protegnuti sve do (kraja) 18. stoljeća.

Od 17. stoljeća do prvih desetljeća 20. stoljeća

Posebno je grad Hvar bio pogođen nesretnim događajima u posljednjoj trećini 16. stoljeća: mnogi privatni, javni i gospodarski objekti i crkve bili su u potpunosti uništeni, a osiromašeni plemići i pučani sve su češće izbivali ili odlazili iz grada, boraveći na svojim gospodarsko-ladanjskim imanjima, odnosno u mjestima u blizini plodne zemlje i „pošti“ za izdašni ribolov, ponajprije u Starome Gradu, Jelsi i Visu.⁷⁰ Postupni napredak osjetio se početkom 17. stoljeća, pogotovo nakon dolaska Petra Semitecola, venecijanskog kneza-providura koji „odskake u galeriji likova tolikih i domaćih stranih upravljača širinom svojih pogleda i iskrenom zauzetošću [!] za opće dobro“.⁷¹

Stupivši na dužnost 1611., Semitecolo je svoju kratkotrajnu službu u Hvaru posvetio duhovnoj i materijalnoj obnovi grada; konačnom pomirenju sukobljenih staleža te sanaciji oštećenih objekata, među kojima je bio i Arsenal.⁷² Nakon dovršetka njegove sanacije 1612., na nadvratnik ulaza u istočni dio prvoga kata objekta, prostor otada namijenjen (i) kazališnim izvedbama, Semitecolo je dao uklesati natpis ANNO SECVNDO PACIS MDCXII, obilježivši

⁶⁸ Mateo BRATANIĆ, U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad, 233.

⁶⁹ Cit. prema Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, 83. Taj Pribojevićev iskaz mogao bi dodatno potvrditi izvještaj sindika za Dalmaciju Giambattiste Giustiniana iz 1533., u kojemu opisuje Hvarane čiji su običaji „vrlo slični onima Talijana, što nije slučaj kod ostalih gradova Dalmacije, jer osim toga što se (...) odijevaju po talijanski, muškarci svi govore talijanski (lingua franca) i pokazuju veliku civiliziranost, što mislim da se događa zbog neprestanog općenja sa strancima, a i stoga što se venecijanska flota zadržava u gradu cijelu godinu.“ Cit. prema Mirjana KOLUMBIĆ ŠČEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, Hvar: Grad Hvar – Muzej hvarske baštine, 2012, 18.

⁷⁰ Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, 49.

⁷¹ *Ibid.*, 250.

⁷² O Semitecolovom djelovanju na Hvaru vidi više u: Grga NOVAK, Petar Semitecolo, posrednik u izmirivanju plemića i pučana i graditelj Arsenala, Belvedera i Teatra u Hvaru (1611-1613), *Zbornik Historijskog instituta*, 4 (1961), 93-173.

1612., drugu godinu mira između zavađenih staleža. Osnivanjem komunalnog kazališta u Hvaru 1612., prvog takvog u Europi, na simboličnoj je razini zaključen mir između hvarskih plemića i pučana, budući da je riječ o kulturnoj instituciji kojoj su pristup imali svi stanovnici i posjetitelji grada, bez obzira na stalešku pripadnost. Međutim, ni ne čudi što je upravo Hvar tada dobio prostor za kazališna uprizorenja, s obzirom na tamošnju snažnu tradiciju literarne i dramske produkcije, odnosno izvedbi srednjovjekovnih crkvenih prikazanja te svjetovnih renesansnih drama na otvorenim gradskim prostorima, posebice u 15. i 16. stoljeću, koja se nastavila i u razdoblju oko i netom nakon osnutka Hvarskog kazališta.⁷³ Iako nedostaje podataka o repertoaru iz tog vremena, vjerojatno je da su se izvodila recentna djela talijanskih, ali i domaćih dramskih autora, poput Ivana Franje Biundovića (Giovannija Francesca Biondija) i Marina Gazarovića (Marina Gazzarija), koji početkom 17. stoljeća nastavljaju niz znamenitih hvarskih literata, ujedno i antologijskih hrvatskih književnih i dramskih autora, započet s Hanibalom Lucićem i Petrom Hektorovićem na pragu 16. stoljeća. Da je riječ o vremenu plodnom za umjetničku produkciju u Hvaru, svjedoče i sačuvana djela duhovne i svjetovne glazbe Tomasa Cecchinija, veronskog skladatelja u službi kapelnika i orguljaša u hvarskoj katedrali (od 1614. do 1644.), koji je hvarske izvođače i publiku upoznao ne samo sa svojim skladbama – skladanim ponajviše za hvarske prilike, a paradigmatiskim u okviru hrvatske ranobarokne glazbe – već i, kako se čini, djelima svojih talijanskih (manje ili više poznatih) skladatelja suvremenika (v. više u poglavlju 1.3.3.).

Nadalje, period od sredine 17. do kraja 18. stoljeća obilježen je stagnacijom na polju umjetnosti i uopće padom kvalitete života u Hvaru, na što su nedvojbeno utjecale i ekonomske (ne)prilike, poput smanjenja pomorskog i trgovačkog značenja hvarske luke, uzrokovanog opadanjem trgovine između Venecije i Istoka. Pad moći intenziviran je tijekom 18. stoljeća sukladno slabljenju Mletačke Republike, koja je Hvaru zadala i konačni udarac izabravši oko 1745. Kotor za zimovalište svoje ratne mornarice.⁷⁴ Gubljenjem statusa glavne mletačke ratne luke istočnog Jadrana i ostajanjem izvan glavnih tokova pomorske trgovine, u Hvaru je polako zamirao gospodarski, a time i kulturni život. Takav provincijski Hvar na izdisaju 18. stoljeća i vladavine *Serenissime* nakratko su „prosvjetlila“ dva nadaleko poznata intelektualca svoga doba, biskup Ivan Dominik Stratiko (Giovanni Domenico Stratico) (u Hvaru od 1785. do 1799.) te liječnik i glazbenik Julije (Giulio) Bajamonti (u Hvaru od 1785. do 1790.), koji su svojim prosvjetiteljskim djelovanjem poticali unaprjeđenje hvarskog duhovnog, društvenog i

⁷³ Usp. Mirjana KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, 68-72.

⁷⁴ Joško KOVAČIĆ, *Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta*, 49.

kulturnog života, postavljajući plodno tlo razdoblju ponovnog, postupnog napretka grada u nadolazećem 19. stoljeću.⁷⁵ Julije Bajamonti, Splićanin široke naobrazbe stečene na studijima u Padovi, tijekom svojeg petogodišnjeg boravka u Hvaru u službi općinskog liječnika, dakako, radio je na unaprjeđenju otočnog zdravstva, ali je u svoje slobodno vrijeme također istraživao hvarsku povijest, književnost, narječja te meteorološke prilike, zatim je kao član splitske Gospodarske akademije nastojao otkriti mogućnosti za ponovni gospodarski rast na otoku, pritom se aktivno baveći i glazbom kao skladatelj, izvođač i pedagog.⁷⁶ Zadrani grčkog podrijetla, Ivan Dominik Stratiko, nakon pristupanja dominikanskom redu i završetka studija iz filozofije i teologije u Rimu, djelovao je kao predavač na sveučilištima u Sieni, Firenzi i Pisi te bio članom renomiranih talijanskih akademija (kao što su npr. *Accademia dei Rozzi* u Sieni, *Arcadia* u Rimu itd.). U razdoblju njegova dolaska u Hvar u gradu su postojale jedino gradska „gramatička“ škola (za retoriku i pjesničku umjetnost) te škola u dominikanskom samostanu,⁷⁷ stoga je veliki dio svoje biskupske službe usmjerio na unaprjeđenje školovanja svećenika, zalažući se za otvaranje sjemeništa, za koje je pripremio statute i nastavni program. Međutim, budući da je u ostvarivanju tog plana izostala potpora mletačke vlasti, Stratiko je uveo alternativnu, ali redovnu i sustavnu naobrazbu otočnog klera iz područja teologije.⁷⁸ Još jedan od brojnih oblika Stratikova prosvjetiteljskog rada s (crkvenom i svjetovnom) mladeži u Hvaru bilo je, primjerice, i priređivanje književnih večeri te koncerata i kazališnih predstava za kler i narod koje bi se održavale u velikoj dvorani Biskupske palače, posebice u razdoblju karnevala i Velikog tjedna.⁷⁹

Za razliku od Hvara, obilježenog postupnim nazadovanjem kroz veći dio 17. i gotovo cijelo 18. stoljeće, Stari Grad „laganim tempom nešto prije XVII. stoljeća započinje svoj novi uspon u ascendentnoj krivulji koja onda do kraja XIX. stoljeća nije više padala“.⁸⁰ Njegov oporavak nakon pretrpljene provale Turaka započet je utvrđivanjem Dominikanskog samostana sv. Petra Mučenika (pred kraj 16. stoljeća), a potom i podizanjem nove katedrale sv. Stjepana

⁷⁵ O prosvjetiteljskom djelovanju J. Bajamontija i I. D. Stratika na Hvaru vidi više u: Ana PERINIĆ LEWIS – Pavao RUDAN, „Spectemur agendo – prepoznaje nas se po našem djelovanju!“ – Prosvjetiteljski rad biskupa Ivana Dominika Stratika i liječnika Julija Bajamontija na otoku Hvaru, *Rad HAZU – Razred za društvene znanosti*, 49 (2012), 57-118.

⁷⁶ Općenito o Bajamontijevoj hvarskom periodu vidi u: Miljenko GRGIĆ: Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 87-115; Nevenka BEZIĆ BOŽANIĆ, Julije Bajamonti u Hvaru, 138-143.

⁷⁷ Usp. Grga NOVAK, *Prošlost Dalmacije II*, Zagreb: Izdanje hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, 1944, 252-254.

⁷⁸ Usp. Stjepan KRASIĆ, *Ivan Dominik Stratiko*, Split: Književni krug, 1991, 270-278.

⁷⁹ Usp. *ibid.*, 278-280.

⁸⁰ Niko DUBOKOVIĆ NADALINI – Vinko RUŽEVIĆ, Urbanistički i građevinski razvoj Staroga Grada u prošlosti, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 4/1 (1974), 22.

(1605.) na ostacima stare stolne crkve i nekadašnjeg biskupskog dvora.⁸¹ To se vrijeme podudara i s početkom intenzivnijeg rasta luke Staroga Grada, koja na važnosti dobiva pogotovo nakon povlačenja Turaka iz Makarskog primorja krajem 17. stoljeća.⁸² Sve veća orijentiranost privrede Staroga Grada na ribarstvo, brodarstvo i pomorstvo tijekom 17. i 18. stoljeća odrazila se na strukturu stanovništva, gdje raste udio obitelji pomoraca, a kapetani, brodovlasnici i brodograditelji postaju utjecajnim članovima društva, odnosno dionicima javnog i kulturnog života. Uz postojeće zanate poput brodarstva, tesarstva i kamenarstva, od 17. stoljeća u Starome Gradu otvaraju se i cipelarski, krojački, slastičarski, zlatarski i urarski obrti, zahvaljujući kojima se mjesto postupno afirmira kao gospodarski i trgovački centar u hvarskoj ravnici, odnosno kao *Paese* (tal.) ili „Paiz“, kako ga sve do danas naziva lokalno stanovništvo.⁸³ Izrazito snažan nagovještaj „zlatnog“ devetnaestoljetnog Staroga Grada osjetan je još od sredine 18. stoljeća, vremena opsežnijih graditeljsko-urbanističkih zahvata u gradu, poput proširenja stare Rive i izgradnje zvonika župne crkve sv. Stjepana (1753.), a zatim i tijekom posljednjih godina mletačke vlasti, kada smanjenjem moći *Serenissime* lokalno stanovništvo dobiva više mogućnosti za osnivanje i vođenje vlastitih poduzetništava, posebice u brodarstvu, pomorstvu i trgovini.⁸⁴

Nakon pada Mletačke Republike i 377 godina treće mletačke vladavine, otok Hvar 1797. dolazi pod vlast austrijskog cara Franje II. Ovaj kratkotrajni prvi period pod austrijskom upravom nije obilježen drastičnim promjenama u ustroju i životu hvarske komune u odnosu na minulo venecijansko razdoblje, osim što je započeta intenzivnija militarizacija grada Hvara, a konačno dolazi i do agregacije novih obitelji u krug hvarskog plemstva. Naime, osiromašeno otočno plemstvo, čiji se broj tijekom druge polovice 18. stoljeća sveo na samo 18 obitelji, uvidjevši da tako malobrojno ne može sudjelovati u vlasti, na sjednici Velikog vijeća 13. svibnja 1798. agregiralo je i nekoliko građanskih obitelji, mahom bogatijih, pa i utjecajnijih od starih plemića. Među njima su, primjerice, obitelji Bučić, Boglić, Machiedo i Raffaelli iz Hvara, te Vranjican⁸⁵ iz Staroga Grada, čiji će se pojedini članovi tijekom 19. stoljeća istaknuti u političkim, društvenim, kulturnim i umjetničkim krugovima na otoku, ali i izvan njega.⁸⁶ Godinu dana kasnije, 4. srpnja 1799., potvrđen je i pravilnik o djelovanju društva *Società del*

⁸¹ Aldo ČAVIĆ, *Stari Grad – povijesni vodič*, 17.

⁸² Niko DUBOKOVIĆ NADALINI – Vinko RUŽEVIĆ, *op. cit.*, 23.

⁸³ *Ibid*, 26.

⁸⁴ Mateo BRATANIĆ, *U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad*, 236.

⁸⁵ Usp. Marina BAGARIĆ (ur.), *Veličanstveni Vranjczanyjevi* (katalog uz izložbu održanu u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu od 14. svibnja do 21. kolovoza 2016.), Zagreb: Matica hrvatska – Muzej za umjetnost i obrt, 2016.

⁸⁶ Joško KOVAČIĆ, *Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta*, 59-60.

casino di Lesina, utemeljenog 1794/5. na inicijativu hvarskih uglednika na čelu s odvjetnikom Ivanom Krstiteljem (Giambattistom) Machiedom te po uzoru na praksu u ostalim mjestima u Dalmaciji, s ciljem revitalizacije društvenog i kulturnog života u gradu Hvaru, koji je zamirao tijekom druge polovice 18. stoljeća.⁸⁷ Da je prvo austrijsko razdoblje u Hvaru moguće označiti kao početak obnove društvenog, kulturnog, a time i umjetničkog života u gradu i na otoku potvrđuje i utemeljenje Kazališnog društva (*Società del Teatro*) 1800., koje su osnovali otočni intelektualci, predvođeni ponovno Ivanom Krstiteljem Machiedom. Rad Društva, uređen pravilnikom kojeg je 1803. potvrdila i vlada u Zadru, sve do njegova gašenja 1921. bio je usmjeren najprije prema obnovi, a potom i održavanju zgrade Hvarskog kazališta, kao i tamošnjeg repertoara.⁸⁸

Smjena austrijske vlasti nastupila je već u ožujku 1806., kada otok na temelju Požunskog mira sklopljenog 26. prosinca 1805. dolazi pod okupaciju Francuza. Iako kratkotrajna, francuska je vlast donijela revolucionarne promjene – „poneku pozitivnu, ali uz mnoštvo negativnih“⁸⁹ – po pitanju društveno-političkog uređenja i uopće života na otoku, poput ukidanja dotadašnjih povlastica za hvarske plemiće i pučane, odnosno plemićkih i pučkih vijeća, pri čemu je svaki stanovnik otoka dobio jednaka građanska prava. Premda je potonja odredba išla u korist pučana, „upravo je puk, konzervativan i potpuno prožet tradicionalnim katoličanstvom, najviše mrzio ovu vlast, kao bezbožnu i 'jakobinsku' (...); veću je simpatiju prema Francuzima pokazivalo (...) razvlašteno plemstvo, jer je kao obrazovan sloj znalo cijeniti barem napredne namjere nove vlasti“⁹⁰ kao što je, primjerice, osnivanje i kratkotrajno djelovanje gimnazije u Hvaru. Jedna od radikalnih odredbi francuske vlasti bilo je i ukidanje komunalnog uređenja na otoku, prema kojemu je od kraja 13. stoljeća grad Hvar imao status središta komune (*civitas*), dok su ostala naselja bila dijelom *districtusa*, ostatka prostora komune. Naime, zakonom koji je stupio na snagu 1. siječnja 1812. Hvarska komuna cijepa se na općine Hvar, Stari Grad, Vrbosku, Jelsu i Sućuraj, što je podjela koja se održala sve do danas, izuzme li se razdoblje od 1955. do 1993., kada je otok imao jedinstvenu hvarsku općinu.⁹¹

Dolaskom Napoleonove vojske nastupa potpuna militarizacija grada Hvara, budući da osim objekata čiju je vojnu namjenu odredila prethodna austrijska vlast zauzima i privatne,

⁸⁷ Mirjana KOLUMBIĆ, Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 374.

⁸⁸ O djelovanju Kazališnog društva vidi više u: Mirjana KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, 73-93.

⁸⁹ Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 61.

⁹⁰ *Ibid.*

⁹¹ Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, 61.

javne, ali i crkvene prostore koje je, koristeći ih kao *logement des militaires*,⁹² uglavnom uništavala. Iako za vrijeme francuske vladavine Stari Grad konačno dobiva status samostalne općine, tamošnja pomorska djelatnost stagnira – budući da Francuzi nisu imali kontrolu nad Jadranom, odnosno s obzirom na rusku a potom i englesku pomorsku blokadu otoka – ali zato se mjesto i dalje nastavlja razvijati kao najvažnije otočno privredno i obrtničko središte.⁹³ Stagnacija pomorske djelatnosti i kvalitete življenja bila je kratkog vijeka, budući da smjenom francuske te ponovnim dolaskom austrijske vlasti 1813. nastupa novo *konjunktorno* vrijeme za Stari Grad i njegovu luku,⁹⁴ kao i za čitav otok, čiji će daljnji tijek u 19. stoljeću – posebice period nakon sredine do pred kraj 19. stoljeća – biti obilježen intenzivnijim rastom privrede i poboljšanjem gospodarskih prilika, a s njima i ukupne razine društvenog i kulturnog života.

Međutim, iako je nakon „podmitljivih i neurednih Mletaka te kaotičnih Francuza, druga i posljednja austrijska vlast značila (...) za Hvar i Dalmaciju dolazak pod upravu snažne i dobro uređene države“,⁹⁵ minimalan je interes iz Beča bio usmjeren prema udaljenoj priobalnoj provinciji i otoku Hvaru, gdje je napredak tijekom 19. stoljeća ostvaren ponajprije kao rezultat procesa koji su se odvijali „iznutra“, djelovanjem lokalnog stanovništva. Austrijska vlast nije obnovila plemićke povlastice koje su ukinuli Francuzi, kao ni komunalnu samoupravu, već je otok Hvar proglašen kotarom u sastavu splitskog okruga, podijeljenim na samostalne općine Hvar, Stari Grad, Jelsu, Vrbosku i Sućuraj,⁹⁶ od kojih je „svaka (...) sada razvila svoj život na svoj način“. ⁹⁷ Živopisni društveno-politički procesi na otoku su se odvijali posebice (od) 1860-ih – vremena intenzivnije konjunktore vinogradarstva, izvoza vina (na austrougarska, francuska i talijanska tržišta) i jedrenjačkog brodarstva te jačanja i širenja građanskog sloja, posebice u Starome Gradu i Jelsi, koje se podudara i s početkom buđenja nacionalne svijesti među žiteljima na otoku i jekom hrvatskog narodnog preporoda.⁹⁸ To je ujedno i desetljeće u kojemu se stopetogodišnja austrijska vladavina presijeca na dva podjednaka dijela, obilježeno događajima ključnim ne samo za otok Hvar, već i za čitavu Dalmaciju i Monarhiju. To su, dakako, pad neoapsolutizma (1860.) te austro-ugarska nagodba (1867.), kojom je habzburško carstvo podijeljeno na austrijski i ugarski dio, čime „Hrvati ostaju osujećeni, jer im je ova podjela

⁹² *Ibid.*, 62.

⁹³ Niko DUBOKOVIĆ NADALINI – Vinko RUŽEVIĆ, Urbanistički i građevinski razvoj Staroga Grada u prošlosti, 27.

⁹⁴ Usp. Mateo BRATANIĆ, U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad, 236.

⁹⁵ Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 62.

⁹⁶ Grga NOVAK, *Hvar kroz stoljeća*, 199-200.

⁹⁷ *Ibid.*, 200.

⁹⁸ V. više o navedenom periodu u Starome Gradu u: Mladen DOMAZET, *Stari Grad na Hvaru – Otočni grad na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, Stari Grad: Muzej Staroga Grada, 2011, 15-24.

uskratila ispunjenje njihove temeljne težnje: sjedinjenje Dalmacije i Istre (koje pripadoše austrijskom dijelu) s 'užom', 'banskom' Hrvatskom i Slavonijom (koje su došle u ugarski dio Monarhije)⁹⁹. Nakon pada apsolutizma i povratka ustavnosti 1860. utemeljen je Dalmatinski sabor (u Zadru, 1861.), u kojemu su većinu činili *autonomaši* – protivnici sjedinjenja s Hrvatskom, odnosno talijanaši koji su se zalagali za autonomnu Dalmaciju – sve do 1870., kada prevlast u Saboru dobivaju pripadnici Narodne stranke, tzv. *narodnjaci* – pristaše pripajanja Dalmacije Hrvatskoj.¹⁰⁰ Nadmetanja i previranja između autonomaša i narodnjaka bila su dakako i dijelom društvene i političke zbilje na otoku Hvaru, gdje su se istaknuli ondašnji intelektualci, mahom članovi uglednih obitelji iz Hvara (Machiedo, Kasandrić, Boglić, Bučić), Staroga Grada (Nisiteo, Ljubić i Bianchini) i Jelse (Duboković).¹⁰¹ U većini mjesta na otoku prevlast su od samih početaka imali narodnjaci, dok se autonomaštvo najdulje održalo u Starome Gradu, sve do 1887., kada je za načelnika izabran dr. Ante Spalatin.¹⁰²

Razdoblje pod austrijskom vlašću na Hvaru je, kao i u cijeloj Dalmaciji, prožeto previranjima i promjenama u različitim aspektima javnog i društvenog života, poput školstva, odnosa prema jeziku te kulturno-umjetničkog i kulturno-prosvjetnog djelovanja različitih udruženja građana. Sistem javnog obrazovanja na početku 19. stoljeća bio je poprilično zapušten, praktički sve do donošenja novog zakona o školstvu 1869. Otada – osim muških pučkih učiona, ranije osnovanih u Starome Gradu (1816.), Hvaru (1819.) i Jelsi (1819.) – djeluje i ženska pučka škola u Starome Gradu, jedna od prvih u Dalmaciji, a uskoro i u Jelsi (1872.), dok se u Hvaru nastava za djevojčice odvijala u sklopu Benediktinskog samostana sv. Ivana Krstitelja i sv. Antuna Opata (od 1846.). Zamjetan napredak u razvoju školstva ogledao se u osnivanju prve građanske škole u Hvaru 1879., koja je bila središnjom obrazovnom institucijom na otoku i za muške i ženske đake sve do 1921., tj. osnutka takvih građanskih škola u Starome Gradu i Jelsi. Službeni jezik koji se rabio u javnim školama, kao i jezik administracije, od 16. stoljeća bio je talijanski, ali kao rezultat disperzije preporodnih ideja hrvatski se jezik uvodi najprije u pučkoj školi u Jelsi 1880., godinu dana kasnije u Hvaru, a zatim i u drugim mjestima na otoku (Starome Gradu 1887.), sve do konačnog usvojenja hrvatskog jezika kao službenog 1904.¹⁰³

⁹⁹ Usp. Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, 62-63.

¹⁰⁰ Usp. *ibid.*, 63-64.

¹⁰¹ Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, 90.

¹⁰² Mladen DOMAZET, *op. cit.*, 26.

¹⁰³ Mirjana KOLUMBIĆ, Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru, 369-371.

Ovo je ujedno i razdoblje utemeljenja i intenzivnog djelovanja različitih društvenih i kulturnih udruženja, kako u Hvaru, tako i u Starome Gradu. Primjerice, u Hvaru, osim spomenutog Kazališnog društva (*Società del Teatro*) koje je već od samog početka 19. stoljeća bilo zaslužno za održavanje i unaprjeđenje kazališnog i uopće kulturnog života grada Hvara, od 1842. djeluju Muzikalno društvo (*Società musicale*, odnosno Gradska limena glazba) – ispočetka ideološki neutralno, a kasnije (oko 1896.) rascijepano prema političkim uvjerenjima članova na dvije gradske glazbe: *Società musicale Giovanni Francesco Biondi* (autonomaške orijentacije) i Hrvatsko društvo „Hektorović“ (narodnjačke orijentacije) – zatim Filharmoničko društvo (oko 1866.), uključeno u priređivanje kazališnih događanja i plesova, te Hrvatsko tamburaško društvo (u okviru „Hektorovića“, od 1898.), u kojem su se narodnjačke i pro-hrvatske ideje promicale kroz repertoar, sazdan ponajviše od budnica, koračnica i plesova. I u Starome Gradu su se osnivala glazbena udruženja koja su emanirale ideje suprotstavljenih društveno-političkih opredjeljenja: gradska glazba autonomaša *Banda Cittadina* (1876.), te glazbena društva narodnjačkog usmjerenja, Hrvatska glazba (1887.) i Pjevačko-tamburaško društvo „Hektorović“ (1893.).¹⁰⁴ Oba grada imala su (*Società del*) *Casino* (Hvar od 1855., Stari Grad od 1872.), klubove za odmor i razonodu, čitanje novina, kartanje, plesne zabave, javna predavanja, vokalne i instrumentalne akademije, od kojih hvarski prestaje s radom 1870., nakon čega članovi prelaze u Higijeničko društvo (prvo turističko udruženje na otoku osnovano 1868.), dok starogradski od 1881. u potpunosti preuzimaju autonomaši preimenuvši ga u *Circolo Faria*.

Grad Hvar bio je prvo mjesto na otoku u rukama narodnjaka, kada 1867. gradonačelnikom postaje Ivan Krstitelj Machiedo ml., „prebjegao“ iz redova autonomaša. Posljednjim uporištem autonomaša održao se Stari Grad, sve dok 1887. i ondje vlast nije konačno pripala Narodnoj stranci. Zasluge za širenje, razmjenu i prihvaćanje preporodnih ideja u Starome Gradu svakako se mogu pripisati djelovanju Hrvatske čitaonice, koju su 1874. osnovali starogradski narodnjaci predvođeni Jurjom Bjankinijem, a za prvog predsjednika imenovan je biskup Josip Juraj Strossmayer (u ime kojega je upravljao potpredsjednik Niko Politeo Rakelić). Od svojih početaka Čitaonica je imala važnu ulogu u procesu buđenja nacionalne svijesti lokalnog stanovništva koje je rezultiralo pobjedom narodnjaka 1887., dok kasnije, od 1887. do 1914., funkcionira prvenstveno kao kulturno-prosvjetna institucija, posebice nakon izgradnje Hrvatskog doma 1893., zgrade namijenjene okupljanjima Starograđana u raznim prigodama; plesnim zabavama, koncertima, druženjima uz čitanje

¹⁰⁴ *Ibid.*, 378-379.

novina.¹⁰⁵ Zamah preporodu dali su i studenti pučkog porijekla okupljajući se u Čitaonici tijekom praznika. To su bila mahom sinovi težaka, ribara i pomoraca koji su za vrijeme velike konjunktive vinarstva i brodarstva (1869. – 1892.) stekli imetak dostatan za njihovo školovanje na inozemnim sveučilištima (u Beču, Pragu, Grazu itd.), a čiji je materijalni napredak doveo i do „kvalitativnih promjena u tradicionalnoj društvenoj strukturi Staroga Grada, što je pridonijelo jačanju građanstva“.¹⁰⁶

Nakon razdoblja konjunktive kojom je obilježen cijeli otok, a posebice Stari Grad, tada najnaseljenije¹⁰⁷ i najprosperitetnije mjesto na otoku, krajem 19. stoljeća nastupilo je vrijeme loših ekonomskih prilika i prvog vala iseljavanja Hvarana (do 1914., najčešće u Južnu Ameriku).¹⁰⁸ Ta su zbivanja zapravo posljedice vinogradarske krize – prouzročene potpisivanjem vinske klauzule između Austro-Ugarske i Italije (1892.), zatim propasti jedrenjačkog brodarstva, sve lošijeg stanja u ribarstvu, te zanemarenosti od strane austro-ugarske vlasti na gospodarskom i političkom planu.¹⁰⁹ Hvarsko je stanovništvo potom dodatno osiromašio Prvi svjetski rat, čiji je završetak doveo do raspada Austro-Ugarske Monarhije u studenom 1918., no kojim nije došlo do ostvarenja želja otočana da postanu dijelom novoproglašene Države Srba, Hrvata i Slovenaca (29. listopada 1918.). Naime, nakon rata veći je dio Dalmacije bio pod okupacijom talijanskih iredentista,¹¹⁰ pa je tako 13. studenog 1918. talijanska vojska zauzela i otok Hvar, gdje je postavila svoju upravu, nametnula talijanski jezik u školstvu i javnom životu, te izričito zabranila djelovanja hrvatskih društava.¹¹¹ Nakon što su dijelom zadovoljeni prohtjevi Kraljevine Italije, koja je potpisivanjem Rapallskog ugovora 20. rujna 1920. dobila Istru, Cres, Lošinj, Zadar, Lastovo i Palagružu, talijanska vojska napušta Hvar 18. travnja 1921.¹¹²

Hvar zatim postaje dijelom Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a novu vlast dočekuje otok „upropašen četverogodišnjim ratovanjem, u kome je sudjelovala najsposobnija radna snaga, a vinogradi uništeni filokserom, koja ih je bila počela razarati još u prvom desetljeću 20.

¹⁰⁵ Mladen DOMAZET, *Stari Grad na Hvaru – Otočni grad na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, 83.

¹⁰⁶ *Ibid.*, 18.

¹⁰⁷ Na početku konjunktivnog razdoblja, 1869., Stari Grad broji 3172 stanovnika, a 1880. ih ima 3789. *Ibid.*, 23.

¹⁰⁸ Od 1890. do 1910. iselilo je 6783 ljudi s otoka Hvara. Miro MIHOVILOVIĆ, Pučanstvo otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 216.

¹⁰⁹ Ivan ČIZMIĆ, O iseljavanju i iseljenicima s otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 244.

¹¹⁰ Odnosno, Hvar i Dalmacija bili su pod okupacijom Kraljevine Italije, koja je 1915. napustila Trojni savez i priključila se protivnicima Austro-Ugarske s namjerom da prisvoji istočnojadransku hrvatsku obalu. Joško KOVAČIĆ, Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, 71.

¹¹¹ Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, 91.

¹¹² Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 71.

stoljeća“.¹¹³ Uslijed toga, i Hvar i Stari Grad (kao i Jelsa) sve se više usmjeravaju na razvoj turizma – pokrenutog u posljednjoj trećini 19. stoljeća a privremeno zaustavljenog Velikom ratom – koji u međuratnom razdoblju postaje jedina gospodarska grana u usponu, istodobno generirajući napredak u komunalnom uređenju i infrastrukturi (poboljšanje vodoopskrbe, dovođenje električne energije, pošumljavanje, uređivanje gradskih perivoja, gradnja hotela itd.).¹¹⁴ Gospodarske neprilike na Hvaru praćene su kontroverznom agrarnom reformom, dovršenom tridesetih godina, kojom je poljodjelicima omogućeno da postanu vlasnicima zemlje koju obrađuju.¹¹⁵ Nakon uspostave Šestosiječanjske diktature 1929. Hvarani se „odvraćaju od 'jugoslavenstva', shvaćajući napokon da je to bila krinka za velikosrpstvo“,¹¹⁶ i okreću Hrvatskoj seljačkoj stranci (HSS), kroz čije djelovanje „hrvatska misao, kao i interesi seljačkog puka (koji tada čini 90% ukupnog stanovništva Hrvatske), dolaze do izražaja“ i čiji će „ogranci, kao i kulturne organizacije poput 'Seljačke sloge', na Hvaru i susjednim otocima odigrati presudnu ulogu (...) u ukupnom procesu nacionalne integracije hrvatskoga naroda i približavanja i uvođenja seljaštva u politički život“.¹¹⁷ Hvar i Stari Grad i u ovom razdoblju nastavljaju biti otočnim centrima kulturno-prosvjetnih i kulturno-umjetničkih udruženja pa su tako osim Seljačke sloge aktivni, primjerice, i Jugoslavenska čitaonica (Hrvatska čitaonica preimenovana 1920.), Sokol (u Starome Gradu osnovan 1908., a u Hvaru 1910.) – društvo za promicanje tjelovježbe i širenja nacionalne svijesti među slavenskim narodima, u čijem je okviru djelovala i glazbena sekcija – zatim „društva za poljepšavanje“ gradova u skladu s tada aktualnom turističkom orijentacijom (Društvo za poljepšavanje Hvara osnovano 1904. i Društvo za poljepšavanje i unaprjeđivanje Staroga Grada osnovano 1923.), ali dakako i gradske „glazbe“. Do obustave djelovanja većine društava u Hvaru i Starome Gradu i uopće kolapsa cjelokupnog života došlo je 1941., kada je nakon raspada Kraljevine Jugoslavije talijanska vojska u travnju okupirala otok, ubacivši ga time u vrtlog Drugog svjetskog rata, koji je hvarskome življu donio nevolju, siromaštvo, glad i izbjeglištvo kroz idućih nekoliko godina.

¹¹³ *Ibid.*

¹¹⁴ *Ibid.*

¹¹⁵ *Ibid.*, 72.

¹¹⁶ *Ibid.*

¹¹⁷ Lovorka ČORALIĆ, Otok Hvar u prošlosti, 91.

I. DIO

GLAZBENE ZBIRKE U ARHIVIMA HVARA I STAROGA GRADA

0. O metodologiji (terenskog) istraživanja i analitičkoj obradi glazbeno-arhivske građe

Podaci i spoznaje koji se iznose u ovoj disertaciji rezultat su ekstenzivnog terenskog rada, koji se tijekom višekratnih istraživačkih boravaka u Hvaru i Starome Gradu odvijao u rasponu od (preko) sedam godina, počevši od ljeta 2011. sve do listopada 2018. Naime, svoje sam terensko istraživanje započela u Muzeju hvarske baštine u Hvaru, radeći tijekom srpnja i kolovoza 2011. na sređivanju i popisivanju ondje pohranjene potpuno nepoznate glazbene građe, dočim sam tijekom listopada i studenog iduće 2012. godine u domu Margarite Politeo u Hektorovićevo Tvrdalju radila na reviziji i dopuni postojećeg popisa zbirke muzikalije sačuvanih u obiteljskom arhivu njezina supruga, pokojnog inženjera Ive Politea.¹¹⁸ Godine 2013. posvetila sam se sređivanju i kataloškoj obradi muzikalija iz Kaptolskog arhiva u Hvaru, gdje sam boravila u ožujku, travnju i studenom 2013. Uključivši se u međunarodni muzikološki projekt *MusMig*, u veljači 2015. privela sam kraju (fizičku i katalošku) sistematizaciju glazbene građe iz Kaptolskog arhiva, no i započela s radom na sređivanju i popisivanju opsežne glazbene zbirke pohranjene u Arhivu Dominikanskog smostana u Starome Gradu, koji se nastavio do konca ožujka. U okviru istoga projekta bavila sam se i glazbenom zbirkom pohranjenom u privatnom arhivu obitelji Machiedo, smještenom u njihovu domu uz hvarsku Rivu, gdje sam tijekom lipnja 2016. radila na sistematizaciji glazbenih rukopisa i tiskovina. Na koncu, kao suradnica nacionalnog muzikološkog projekta *GIDAL* tijekom ljeta 2017. obavila sam digitalizaciju cjelokupne glazbene građe Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu, a potom, u listopadu 2018., i digitalizaciju ostavštine Ambroza Novaka, hvarskog skladatelja, glazbenika i glazbenog kritičara, po profesiji pravnik (1899.-1947.), koja se čuva među arhivalijama u Muzeju hvarske baštine. Jedina glazbena zbirka koju sam predstavila u ovome radu,¹¹⁹ a čijoj terenskoj obradbi nisam mogla osobno pristupiti, jest zbirka muzikalija pohranjenih na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru.

Svaki od pet glazbenih fondova koje sam sistematizirala na „terenu“ obradila sam potom i kataloški, slijedeći načela dvaju međunarodnih glazbeno-arhivističkih standarda: za rukopise RISM-ov standard *Richtlinien: Serie A/II Musikhandschriften, RISM, Frankfurt am Main, 1996-1997*, a za tiskovine *International Standard Bibliographic Description for Printed Music*

¹¹⁸ Usp. Janka ŠANJEK, Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru, 184-195.

¹¹⁹ Na temelju popisa koji je izradila je Janka Šanjek, usp. *Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru*, [s. l.]: [s. n.], 1975 (strojopis), <http://dizbi.hazu.hr/object/2077> (pristup: 12. 2. 2019.).

(2. izdanje, München, 1991.). Sadržaj novoizrađenih kataloga obrađenih hvarskih i starogradskih glazbenih zbirki predstavljen je u drugome dijelu ovoga rada (Prilozi) u formi tablica¹²⁰, podijeljenih (za svaki pojedini fond) prema rukopisnim i tiskanim muzikalijama popisanim abecedno prema prezimenima autorima.¹²¹ Za svaku od obrađenih jedinica donosi se signatura, ime(na) skladatelja, a zatim i diplomatski naslov, doslovno transkribiran s rukopisne arhivske jedinice u kojoj je zabilježen, odnosno izvorno preuzet s opisane tiskovine,¹²² kao i ostali relevantni podaci – o tonalitetu (kod rukopisa), izvođačkom sastavu, dataciji i nakladniku (kod tiskovina)¹²³, uz dodatne napomene o eventualno zabilježenim potpisima nekadašnjih vlasnika, autorima prijepisa, pečatima i dr. Na isti je način prikazana također i građa sačuvana na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru, uz oslanjanje na podatke iz popisa što ga je načinila J. Šanjek,¹²⁴ dopunjene – koliko je bilo moguće – konzultiranjem *online* arhivskih i bibliotečnih baza podataka.

Tablični prikazi u kontekstu ove disertacije imaju dvojaku funkciju. Oni su s jedne strane, kako je već istaknuto, rezultat iscrpnog (terenskog) rada na sređivanju i katalogizaciji glazbenih zbirki Hvara i Staroga Grada *per se*, kojim je konačno taksativno objelodanjena kvantiteta i kvaliteta duhovne i svjetovne umjetničke glazbe kakva se nje govala u prošlosti dvaju otočnih urbanih središta. S druge strane, služili su i kao temeljno polazište i ključna referenca za prvi dio radnje, odnosno iduća poglavlja u kojima će se iznijeti analitički osvrt na strukturu i sadržaj hvarskih i starogradskih glazbenih zbirki, kao korak dalje u rasvjetljavanju nekadašnjeg glazbenog repertoara i uopće glazbenog života na otoku. Svaka od glazbenih zbirki predstaviti će se pojedinačno, pri čemu će se slijediti (otprilike) isti model obrade. Najprije će se iznijeti kratka povijest institucije u kojoj se određeni glazbeni fond nalazi, uz osvrt na

¹²⁰ U tablicama se rabe kratice, pojašnjene na str. 322.

¹²¹ Iznimku čini glazbeni fond Kaptolskog arhiva, uz čije su jedinice danas sačuvanih rukopisnih (v. Tablicu T.Ia) i tiskanih muzikalija (T.Ib) u ovome radu tablično predstavljena i izgubljena izdanja iz prve polovice 17. stoljeća (T.Ic.1-5), o čijem pak postojanju svjedoči inventar kaptolskih muzikalija zabilježen u Hvaru 1646./1647. (v. više u poglavlju: xxx).

¹²² Ukoliko potonji naslovi nisu zabilježeni, tj. sačuvani, navode se generički naslovi (kojima se određuju glazbene vrste u užem ili širem smislu) ili tekstovni incipiti, odnosno oznake za tempo u slučaju primjera bez teksta.

¹²³ Za dopunjavanje podataka, posebice o tiskovinama, pokazalo se iznimno korisnim konzultirati *online* bibliotečne i arhivske baze podataka, kao što su Worldcat.org, skupni katalog izdanja pohranjenih u brojnim svjetskim knjižnicama (u preko 170 zemalja), te Međunarodni repertoar glazbenih izvora, RISM (*Répertoire International des Sources Musicales*), dostupan za pretragu na internetskoj stranici: <https://opac.rism.info/> (pristup: 12. 2. 2019.).

iznimno pri čemu sam manjkavosti iz ranijeg popisa nastojala dopuniti i konzultiranjem *online* kataloga, kao što su RISM¹²³ i Worldcat.org¹²³, koji su se pokazali iznimno korisnim alatima, posebice u dopuni podataka o tiskovinama skupnom katalogu građe brojnih svjetskih knjižnica (u preko 170 zemalja), dostupnog na internetskoj stranici: <https://www.worldcat.org/> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹²⁴ Janka ŠANJEK, Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru, <http://dizbi.hazu.hr/object/2077> (pristup: 12. 2. 2019.).

glazbeno-arhivska i muzikološka istraživanja koja su se ondje (eventualno) ranije provodila, kao i opis onih recentnijih, obavljenih za potrebe ovoga rada. Potom će se podastrijeti presjek sadržaja pojedinog fonda, slijedeći donekle dispoziciju i vrste podataka kakvi su zastupljeni u pripadajućim tabličnim prikazima jedinica rukopisnih i tiskanih muzikalija.

Sistem obrade rukopisnih i tiskanih muzikalija jednim dijelom je podudaran. Naime, kroz obradu oba tipa izvora najprije će se predstaviti zastupljeni skladatelji (s posebnim naglaskom na djela i živote glazbenika koji su djelovali na Hvaru ili bili porijeklom s Hvara, te brojne europske „male majstore“, često potpuno zatrtih opusa i biografija), nakon čega će se iznijeti kvantitativni i kvalitativni pregled zastupljenih glazbenih vrsta (u najširem smislu) i izvođačkih sastava, kao svojevrsan oris repertoara kakvog su njegovali određeni pojedinci ili ansambli kroz privatno ili javno muziciranje u prošlosti Hvara i Staroga Grada. Nadalje, u potpoglavljima naslovljenim „Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa“ nastojat će se ukazati na vremenski okvir nastanka rukopisnih muzikalija za svaki od fondova, a zatim i odgonetnuti imena (mogućih) autora njihovih zapisa ili pak nekadašnjih vlasnika, što ih sugeriraju ponaprije potpisi i pripisi zabilježeni na (manjem) dijelu glazbenih rukopisa. Na taj način pokušat će se rasvijetliti i širi kontekst nastanka rukopisnih muzikalija bilježenih u domaćoj sredini, odnosno porijeklo jednog njihovog dijela pristiglog na otok „izvana“, najčešće posredstvom i migracijama manje ili više poznatih pojedinaca. Srodan će se tip spoznaja – o „povijesti“ pojedinih jedinica – iznijeti i za tiskane muzikalije u potpoglavljima „Potpisi, pripisi i pečati“, dakako uz prethodni osvrt na njihove nakladnike, kao i godine i mjesta izdanja.

Šest glazbenih zbirki obuhvaćenih ovim radom – četiri pohranjene u arhivima grada Hvara, a dvije u arhivima Staroga Grada – predstaviti će se u idućim poglavljima, praćenih odgovarajućim tablicama u Prilozima (II. dio), sljedećim redosljedom: u trima poglavljima izlažu se struktura i sadržaj zbirki koje se danas čuvaju u arhivima crkvenih institucija, dviju hvarskih (Kaptolskog arhiva, kora crkve Franjevačkog samostana) i jedne starogradske (Arhiva Dominikanskog samostana), nakon čega slijedi pregled glazbenih fondova pohranjenih u svjetovnim, odnosno privatnim arhivima, od kojih se, kao i u slučaju crkvenih, dva nalaze u Hvaru (Muzej hvarske baštine, Arhiv Machiedo), a jedan u Starome Gradu (Arhiv Politeo). Podaci i spoznaje koji će pri tomu izići na površinu pokušat će se sintetizirati u finalnom poglavlju, sagledani u širem kontekstu povijesnog tijeka glazbene kulture Hvara i Staroga Grada u razdoblju od 17. do ranih desetljeća 20. stoljeća, dakako dopunjeni spoznajama proizišlim iz ranijih istraživanja hvarske glazbene baštine

1. Kaptolski arhiv (Hvar)

1.1. Crtice iz povijesti (popisivanja građe) Kaptolske knjižnice i arhiva

Iako je za pretpostaviti da je hvarski Kaptol od svog osnutka u 14. stoljeću imao vlastiti knjižni fond, u literaturi se osnivačem Kaptolske knjižnice drži hvarski biskup Toma Tomasini, učeni dominikanac i papinski legat u Bosni, koji je svoju privatnu biblioteku oporučno ostavio hvarskom kleru 1461., u vremenu snažnog zakoraka grada Hvara u doba ekonomskog, društvenog i kulturnog prosperiteta.¹²⁵ Nažalost, veći dio fundusa Kaptolske knjižnice uništen je krajem 16. stoljeća rušenjem katedrale od strane Turaka, ali o njezinu kontinuitetu u 17. stoljeću svjedoče dva vrlo vrijedna izvora. Prvi je popis kaptolskih knjiga,¹²⁶ ujedno i najraniji sačuvan (sastavljen 1646. i 1647.), u kojemu su zabilježeni naslovi iz područja teologije, filozofije, književnosti, drame, poezije, ali i glazbe, mahom s kraja 16. i prve polovice 17. stoljeća (v. poglavlje 1.3.3.).¹²⁷ Drugi je pak „ne samo jedan od najstarijih nego zasigurno (i) najpodrobniji i najstroži pravilnik o posudbi knjiga iz neke knjižnice (...) i najstariji uopće dokumentirani iskaz brige i zauzimanja za uređenje i očuvanje knjiga u (takvim) knjižnicama“,¹²⁸ a radi se o opširnom zapisniku dviju sjednica Kaptola (održanih 9. i 11. svibnja 1664.) na kojima su hvarski kanonici raspravljali i donosili odluke o poslovanju knjižnice, uvjetima za izbor knjižničara, pravilima nabave, čuvanja i posudbe knjiga. Knjige su se skupa s arhivskom građom čuvale isprva u staroj sakristiji (na mjestu kapele sv. Križića), a potom na mjestu današnje sakristije.¹²⁹ Međutim, s obzirom na to da je praksa darivanja privatnih ostavština Kaptolskoj knjižnici s vremenom itekako zaživjela, javila se potreba za gradnjom posebne prostorije za knjižnicu i arhiv. Tom je pothvatu snažan zamah dao biskup Cezar Bonajuti, koji je u oporuci 1759. ostavio sve svoje knjige Kaptolu – pod uvjetom da se sagradi dvorana za knjižnicu.¹³⁰ Do kraja 18. stoljeća zaista je podignuta dvorana iznad sakristije u kojoj je smještena knjižnica, zajedno s arhivom, i koja istoj svrsi služi sve do danas.¹³¹

¹²⁵ Maja NOVAK-VUKELIĆ, Kaptolska knjižnica u Hvaru, *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku*, 1 (1952), 344.

¹²⁶ Ovaj izvor pronađen je tijekom uređenja Kaptolske knjižnice 1992., a danas je pohranjen u Kaptolskom arhivu pod signaturom XXII.4. Usp. Joško KOVAČIĆ: Uređivanje Kaptolske knjižnice u Hvaru, *Glasnik Društva bibliotekara Split*, 6 (1999), 20.

¹²⁷ Godine zabilježene uz jedinice (izdanja) u ovome inventaru ukazuju na to da je veći dio literature u hvarskoj kaptolskoj knjižnici sredinom 17. stoljeća pripadao periodu nakon napada Turaka 1571., istodobno sugerirajući i da je tim nemilim događajem znatan dio nekadašnjeg kaptolskog knjižnog fonda nepovratno uništen.

¹²⁸ Josip STIPANOV, *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj*, Zagreb: Školska knjiga, 2015, 19.

¹²⁹ Joško KOVAČIĆ, *op. cit.*, 18.

¹³⁰ Maja NOVAK-VUKELIĆ, Kaptolska knjižnica u Hvaru, 351.

¹³¹ Krajem 1990-ih Kaptolska knjižnica sadržavala je oko 4000 jedinica, pri čemu se polovina odnosila na publikacije iz 19. stoljeća, dok je onih iz 18. bilo oko 1000, iz 17. više od 300, iz 16. oko 150, te 15 inkunabula (18 svezaka). Broj izdanja iz 20. stoljeća je neznatan i čine ga uglavnom časopisi. Najveći dio izdanja pisan je na talijanskom i latinskom, ali isto tako povećani broj na francuskom jeziku. Njemačka su pretežito izdanja iz 19.

Sl.I.1. Katedrala sv. Stjepana u Hvaru, u čijem se potkrovlju nalaze Kaptolski arhiv i knjižnica

I dok Kaptolska knjižnica koja je sredinom 17. stoljeća u fundusu imala 73 zbirke talijanskih kasnorenesansnih i ranobaroknih skladatelja danas broji samo jednu skladbu, autograf svečane mise za dvoglasni muški zbor i orgulje koju je danas nepoznati tršćanski skladatelj Alberto Andlovitz napisao 1888. u povodu dolaska Fulgencija Careva (1826.-1901.) u Hvar na mjesto biskupa 1889., Kaptolski arhiv s druge strane pruža glazbenom istraživaču

mного više materijala na uvid. Ondje je, naime, uz razne dokumente (od kojih najraniji datiraju iz 13. stoljeća) – zemljišne knjige, zapisnike sa sjednica, odluke, oporuke, ugovore, i dr. – koji svjedoče o životu unutar i „oko“ hvarskog Kaptola, pohranjena i zamjetna količina glazbenih izvora iz perioda od 17. do početka 20. stoljeća. Uz spomenuti vrijedni inventar iz sredine 17. stoljeća, ondje su sačuvane i razne rukopisne i tiskane muzikalije (mahom iz 19. i početka 20. stoljeća), ali i dokumentacija o orguljašima i orguljanju u katedrali (iz 17. te s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće).

Prvo temeljito sređivanje i inventariziranje Kaptolskog arhiva pokrenuo je Centar za zaštitu kulturne baštine Hvar, angažiravši suradnika Viska Dulčića, koji se tome posvetio u razdoblju između 1966. i 1968. Dulčić je inventar izradio u suradnji s o. Venkom Gugićem te ga objavio 1972. u *Periodičnom izvještaju CZZKB* (1972/42).¹³² Na sedam stranica nalaze se podaci o glazbenim izvorima, i to isključivo rukopisnim: zabilježena su četiri fascikla s dokumentacijom o orguljašima i 33 jedinice rukopisnih muzikalija (od kojih danas nedostaju četiri).¹³³ Sasvim sigurno, Dulčić je potpuno preuzeo numeraciju i podatke koje je na papirnatim ovicima rukopisnih muzikalija zabilježio muzikolog Milo Asić za vrijeme svog istraživačkog posjeta Kaptolskom arhivu u ljeto 1963. Asić je, naime, tada dostupne mu muzikalije pregledao,

stoljeća s područja teologije. Od ostalih jezika u manjem se broju nalaze djela na grčkom, hebrejskom, engleskom, španjolskom i mađarskom. Usp. Joško KOVAČIĆ: Uređivanje Kaptolske knjižnice u Hvaru, 19.

¹³² Usp. Visko DULČIĆ – Venko GUGIĆ, Inventar Kaptolskog arhiva u Hvaru, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine Hvar*, 42 (1972).

¹³³ Pri reinventarizaciji i refascikulaciji Kaptolskog arhiva na kojoj je radio krajem 1990-ih, povjesničar i djelatnik hvarske podružnice Državnog arhiva Joško Kovačić preuzeo je u potpunosti Dulčićev popis muzikalija, upozoravajući pritom na četiri jedinice koje nedostaju (Xc.19: Anonymus, *Messa a due voci*; Xc.21: Anonymus, *Gloria*; Xc.23: Anonymus, *Kyrie e Gloria* i Xc.5: J. Raffaelli, *Tantum ergo a due* u Es-duru); a koje su uvrštene također ovdje, u Tablici Ia pod br. 12, 13, 15 i 19.

sortirao te uložio u „košuljice“ na kojima je ispisao signature (Xc.1-33), kao i podatke o autorima, naslovima i sastavima pojedinih skladbi. O građi koja mu je bila dostupna saznajemo i iz njegova izvještaja o svom četrnestodnevnom istraživačkom boravku na Hvaru, gdje navodi kako među građom koju je u Kaptolskome arhivu pregledao i preliminarno sredio jedan svežanj čine skladbe Josipa Raffaellija, koje je već ranije popisala i unutar studije predstavila Janka Šanjek (1958.),¹³⁴ dok su u drugome Raffaellijeve skladbe koje, ističe, „nisu J. Šanjek bil[e] dostupn[e] pa bi [njima] bi trebalo upotpuniti registar Raffaellovog (!) opusa“,¹³⁵ što je budući pothvat kojemu su čvrsti temelji postavljeni recentnim sistematiziranjem i popisivanjem kaptolske glazbene građe, koja uključuje i (novootkrivene) rukopisne muzikalije tog hvarskog skladatelja.

1.2. Napomene o radu na sređivanju glazbene zbirke Kaptolskog arhiva

Kada sam u ožujku 2013. započela s radom na sređivanju glazbenih izvora u Kaptolskom arhivu,¹³⁶ prva građa koju sam dobila na pregled od tadašnjeg arhivara Joška Bracanovića bila je upravo ona koju je Asić (djelomično) sredio i Dulčić kasnije popisao. Riječ je o rukopisnim muzikalijama grupacije Xc, raspoređenim u tri kutije: u prvoj se nalaze jedinice pod signaturama Xc.1-11, u drugoj jedinice pod signaturama Xc.12-32, dok je u trećoj fascikli naziva *Miscellanea Raffaelli* (sign. Xc.33). Iako je donekle sredio rukopisne muzikalije iz ove grupacije, Asić je jedan dio (manje ili više cjelovitih) skladbi i fragmenata umetnuo u zajedničku „košuljicu“, pod istim brojem i naslovom, stoga je bilo nužno razabrati djela koja bi se mogla izdvojiti kao posebne jedinice. Tako sam, primjerice, iz fascikla *Varia* (signature. Xc.27) uspjela izdvojiti i signirati dvadeset i dvije jedinice (sign. Xc.27.1-27.22), a iz svežnja rukopisa *Miscellanea Raffaelli* njih devet (sign. Xc.33.1-33.9).¹³⁷ Međutim, ispod potonjeg svežnja pronašla sam i košuljicu bez numeracije u kojoj su se nalazile različite nerazvrstane rukopisne skladbe i fragmenti, koje sam, ukoliko je bilo moguće, sortirala, popisala te im pridodala signature (Xc.34-Xc.47).

Osim muzikalija iz grupacije Xc, ranije donekle sređenih, na obradu sam dobila i dva svežnja rukopisa koji, izgleda, nisu bili dostupni prethodnim popisivačima i istraživačima. Prvu

¹³⁴ J. Šanjek je popisala devetnaest Raffaellijevih skladbi sačuvanih u Hvaru, osam u Splitu, tri u Dubrovniku i jednu u Zagrebu. Usp. Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 44-48.

¹³⁵ Milo ASIĆ, [Izvještaj o pregledu glazbene građe u arhivima otoka Hvara tijekom ljeta 1963.], Hvar, 22. 7. 1963. MF 270, Muzej hvarske baštine, 3 [tekst odštampan na pisačkoj mašini].

¹³⁶ U ožujku, travnju i studenom 2013. radila sam na sređivanju glazbene zbirke Kaptolskog arhiva kao samostalni istraživač, a tijekom ožujka 2015. u okviru projekta *MusMig*.

¹³⁷ Ukoliko su u signaturi navedena dva broja odvojena točkom (npr. Xc.27.22), radi se o jedinici koju sam izdvojila iz prethodno zajedničkog svežnja.

cjelinu čini građa koja se čuvala u arhivskom ormaru, ali ne u kutiji, već omotana konopcem koji ju je držao na okupu. Te sam muzikalije pregledala, sortirala i spremila u arhivsku kutiju, označivši ih u dogovoru s arhivarom kao grupaciju XXIVa (signature XXIVa.1-27). Druga cjelina odnosi se na muzikalije pohranjene u arhivskoj kutiji br. 354 („Crkvinarstvo“), koje su ranije bile dijelom Biskupskog arhiva. Među različitom dokumentacijom crkvinarstva, gdje se čuva i manji broj spisa vezanih uz djelovanje katedralnih orguljaša krajem 19. i početkom 20. stoljeća, u kutiji su se nalazile i mahom nesređene rukopisne muzikalije, odnosno zamjetna količina pomiješanih dionica i fragmenata koje sam pokušala i ponegdje uspjela spojiti.¹³⁸ Nakon pregleda, sortiranja i umetanja u košuljice, muzikalijama je dodijeljena signatura XXIVb, pri čemu su jedinice numerirane brojevima od jedan do 46.

Kao i u slučaju spomenutih dviju rukopisnih grupacija (XXIVa i XXIVb), ni o tiskanim muzikalijama Kaptolskog arhiva nije bilo spomena u dosadašnjoj literaturi i popisima. Tiskovine su se čuvale u ormaru u dva svežnja, a nakon obrade su pohranjene u dvije arhivske kutije. Dodijeljena im je signatura XXIVc i sljedeća numeracija: pojedinačna izdanja iz prve označena su brojevima 1-65, a „posebno izdvojene muzikalije“¹³⁹ – kako je pisalo na papiriću umetnutom na vrhu drugog svežnja – obilježene su brojevima 66-78. Još su tri izdanja naknadno pronađena te su im dodijeljene numeracije 79-81.

Osim muzikalija iz navedenih četiriju grupacija, kao dio kaptolske glazbene zbirke zabilježila sam i još dvije pojedinačno pohranjene rukopisne skladbe – već spomenutu Andlovitzevu misu iz 1888., sačuvanu u Kaptolskoj knjižnici, te skladbu anonimnog autora, napisanu za dva muška glasa povodom utemeljenja Bratovštine sv. Križića u Hvaru 1638., koju je široj stručnoj javnosti već sažeto predstavio Joško Kovačić.¹⁴⁰

¹³⁸ Za neke sam ustanovila da se radi ustvari o prijepisima ili pak dijelovima/dionicama skladbi iz grupacije Xc, koje bih potom ondje premjestila, ako je bilo moguće.

¹³⁹ Iako nije numerirao ni popisao ovu grupaciju, Milo Asić je zasigurno pregledao tiskovine te izdvojio pojedina izdanja zbog njihove vrijednosti, o čemu svjedoče njegove bilješke zapisane na papirićima umetnutim u nekima od njih, kao npr. u br. 21, Tab. Ia: „Černi / Vrijedi za historiju muz. školstva (vrlo stari štampani primjerak Černijeve metode učenja klavira.“

¹⁴⁰ Usp. Joško KOVAČIĆ, Oratorij u čast Sv. Križiću iz 1638. godine, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara*, 33/163 (1999) 195-199. Skladba se čuva pod signaturom XXII.3 u Kaptolskom arhivu među „općim“ arhivalijama iz 17. stoljeća.

Sumarno, recentnim sređivanjem i popisivanjem utvrđeno je da kaptolski glazbeni fond sadrži:

a) *rukopisne muzikalije*

- grupacija Xc (77 jedinica s ukupno 114 skladbi)¹⁴¹
- grupacija XXIVa (28 jedinica s ukupno 98 skladbi i preradbi)
- grupacija XXIVb (46 jedinica s ukupno 145 skladbi i preradbi)
- skladbe pohranjene izvan navedenih grupacija (2 jedinice, 2 skladbe)

b) *tiskane muzikalije*

- grupacija XXIVc (81 jedinica s ukupno 374 skladbe i preradbe)

c) *spise*

- svežanj Xd.1: *Organisti* (1556.-1774.)
- svežanj Xd.2: *Per elleger organista* (1611.-1688.)
- svežanj Xd.3: Knjiga isplata i rada orguljaša Tome Cecchinija (1634.)
- svežanj Xd.4: *L'organista* (1648.-1657.)¹⁴²
- svežanj spisa bez numeracije (kraj 19./poč. 20 st.), pronađen u kutiji br. 354¹⁴³
- inventar kaptolskih muzikalija iz 1646./1647. (sign. XXII/4).

S obzirom na to da se radi o građi znatna opsega na latinskom i (staro)talijanskom jeziku, nerijetko pisanoj nečitkim rukopisom, čije iščitavanje i analiza zahtjevaju vlastitu ekspertizu, spisi o orguljašima iz skupine Xd izostat će kao referenca u ovome radu. S druge strane, nakon analize sačuvanih rukopisnih i tiskanih muzikalija, ponajprije iz 19. i početka 20. stoljeća, predstaviti će se sadržaj inventara (danas izgubljenih/odnesenih) kaptolskih muzikalija iz 1646./1647., kao izvora *par excellence* pri rekonstrukciji glazbenog repertoara u Hvaru 17. stoljeća.

Za rasvjetljavanje podataka o hvarskim crkvenim glazbenicima valjalo bi svakako ubuduće uzeti u obzir i dokumentaciju o isplatama plaća u katedrali krajem 19. i početkom 20. stoljeća (spisi pohranjeni u kutiji br. 354 zajedno s muzikalijama grupacije XXIVb), koja pokazuje imena ondašnjih katedralnih glazbenika i period njihova tamošnjeg djelovanja. Barem dio tih glazbenika, dakako, služio se rukopisnim i tiskanim muzikalijama iz Kaptolskog

¹⁴¹ U ovaj zbroj nisu uračunate danas izgubljene četiri jedinice/skladbe, popisane u Dulčićevu inventaru kao dio grupacije Xc, ali su ovdje uvrštene u Tablici Ia (v. br. 12, 13, 15 i 90).

¹⁴² Četiri svežnja spisa o katedralnim orguljašima (na talijanskom jeziku) pod signaturom Xd zabilježena su i u Dulčićevom inventaru (usp. Visko DULČIĆ – Venko GUGIĆ, Inventar Kaptolskog arhiva u Hvaru, 90). Ondje je uz prvi, Xd.1, navedena datacija 1556.-1774, no tijekom pregleda spomenute građe nisam naišla ni na jedan dokument iz 16., kao ni iz 18. stoljeća. Za spomenuti je da je ova rukopisna građa gotovo u potpunosti do danas ostala neistražena, izuzev jednog dijela dokumenata iz skupine *Per elleger organista* (Xd.2), objavljenih u: Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini, kapelnik stolnih crkava u Splitu i Hvaru..., 124-125.

¹⁴³ Do sada neistražen, odnosi se ponajprije na rukopisnu dokumentaciju o radu i honorarima katedralnih orguljaša na kraju 19. i početkom 20. stoljeća.

arhiva, koje će se – kako bi se pobliže otkrio repertoar koji su oni i njihovi prethodnici izvodili s katedralnim zborom, a nerijetko ga i skladali – u idućem poglavlju detaljnije predstaviti uvidom u podatke o zastupljenim skladateljima, glazbenim vrstama, izvedbenim sastavima, datacijama i autorima rukopisa te izdavačima glazbenih tiskovina.

1.3. Analiza sadržaja zbirke muzikalija

Prema recentnom popisu muzikalija (v. T.Ia) glazbeni fond Kaptolskoga arhiva danas broji ukupno 234 jedinice, od čega se ih se 153¹⁴⁴ odnosi na rukopise (s ukupno 358 pojedinačnih skladbi i preradbi), a 81 na tiskovine (s ukupno 374 pojedinačne skladbe i preradbe), mahom iz razdoblja 19. i početka 20. stoljeća. Kaptolskom su glazbenom fondu sredinom 17. stoljeća, a vjerojatno i godinama kasnije, pripadala i danas izgubljena 73 izdanja, naslova zabilježenih u inventaru kaptolskih muzikalija iz 1646./7., čiji će se sadržaj također predstaviti i analitički obraditi u jednom od idućih poglavlja, kao vrijedan prilog otkrivanju i daljnjem istraživanju crkvenog i svjetovnog muziciranja u hvarskoj sredini u ponešto ranijem razdoblju, obilježenom dugogodišnjim djelovanjem T. Cecchinija.

1.3.1. Rukopisne muzikalije

Autori. Preko trećine rukopisnih muzikalija iz Kaptolskog arhiva čine skladbe Hvaranina **Josipa (Giuseppa, Bepa) Raffaellija** (1767.-1843.), skladatelja i svećenika, koji je u službi hvarskog katedralnog kapelnika proveo gotovo četrdeset godina, od 1804. do svoje smrti 1843., unaprijedivši umjetničku razinu crkvenog muziciranja u ondašnjem Hvaru. Raffaelli je rođen u bogatoj patricijskoj obitelji, gdje je već u ranom djetinjstvu dobio poticaje za bavljenje glazbom od svoga oca Markantuna, ljubitelja glazbe i vrsnog violinista.¹⁴⁵ Međutim, sa sustavnijom glazbenom naobrazbom započeo je u hvarskoj katedrali, gdje ga je podučavao orguljaš, kanonik i doktor prava Nikola Politeo (1749.-1804.). No po dolasku Splićanina Julija Bajamontija u Hvar, mladi Raffaelli nastavlja s njime privatno učiti glazbu.¹⁴⁶

Polihistor Bajamonti, intelektualac široke naobrazbe stečene na studijima u Padovi, po primarnom zvanju liječnik, tijekom života djelovao je (između ostalog) i kao orguljaš te skladatelj crkvene i svjetovne glazbe u okviru pluralitetnog klasičkog stila. Uz liječnički rad,

¹⁴⁴ Iz ovog zbroja izostavljene su četiri izgubljene skladbe u rukopisu, a koje su također uvrštene u Tablici Ia (v. br. 12, 13, 15 i 90).

¹⁴⁵ Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 30

¹⁴⁶ Usp. Ivan BOŠKOVIĆ, Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767–1843), 22, 26.

Bajamonti se u Hvaru (između 1785. i 1790.) aktivno bavio glazbom; svirao povremeno *pro bono* u katedrali, radio na novim skladbama, te podučavao mladog Raffaellija, o čemu svjedoče u Bajamontijevom rukopisu sačuvane glazbeno-teorijske bilješke s podjelama menzuralnih vrijednosti (v. Tl.a, br. 7.), što ih je zasigurno tumačio svom učeniku Raffaelliju.¹⁴⁷ Njihovu uspješnu glazbenu suradnju potvrđuje i izvedba Bajamontijeve kantate *La Passione di Gesù Cristo* (1788.), skladane na stihove Pietra Metastasija, u kojoj su na Veliki četvrtak (1789.) u Velikoj dvorani Biskupske palače glavne uloge otpjevali, uz pratnju gudačkog orkestra, upravo Bajamonti i Raffaelli, što sugerira visoku razinu njihovih vokalnih i uopće izvođačkih sposobnosti.¹⁴⁸ Nedvojbeno je da je Bajamonti svojom širokom naobrazbom i prosvjetiteljskim idejama iznimno utjecao na formiranje Raffaellijeve ličnosti, glazbeničke, svećeničke i uopće prosvjetiteljske, potaknuvši mu želju za novim znanjima i daljnjim profesionalnim usavršavanjem, što je na koncu rezultiralo i Raffaellijevim odlaskom u Italiju 1792. na nastavak studija glazbe.

Nažalost, Raffaellijevo „talijansko“ razdoblje do danas je ostalo nepoznanica, koju bi trebalo upotpuniti budućim istraživanjima (glazbenih) arhiva talijanskih gradova u kojima je hvarski skladatelj djelovao.¹⁴⁹ Svakako je poznato da od 1792. boravi u Italiji, sasvim sigurno u Padovi (a moguće i Veneciji), gdje je učio čembalo i kontrapunkt kod Ferdinanda Bertonia Turrinija (1745.-1820.), o čemu je izvijestio svog nekadašnjeg učitelja Bajamontija pišući mu iz Padove 7. 3. 1793.,¹⁵⁰ netom nakon dolaska u Italiju. Nekoliko godina boravio je u obližnjem gradiću Este u službi orguljaša i kapelnika (pritom, moguće, radeći i na kakvim skladbama) – sigurno do 1800., što potvrđuje pismo koje je iz Estea u rujnu 1799. poslao u Hvar svom prijatelju, hvarskom ugledniku i pravniku Ivanu Krstitelju (Giovanniju Battisti) Machiedu.¹⁵¹

¹⁴⁷ Usp. opći prikaz Bajamontijevih aktivnosti i interesa na području glazbe u: Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 87-115. V. više o Bajamontijevu boravku u Hvaru u: Nevenka BEZIĆ BOŽANIĆ, Julije Bajamonti u Hvaru, 138-143.

¹⁴⁸ Program je sačuvan u Muzeju hvarske baštine pod sign. MF 318. O ovoj izvedbi v. još i u: Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 97-99. Nažalost, obje solističke dionice su izgubljene: sačuvala se partitura za troglasni muški zbor [*Quanto costa*] *Cori N° 2 / a 3 Voci / Nell' anno 1788 Lesina* uz pratnju gudačkog orkestrau splitskom katedralnom arhivu. Usp. M. GRGIĆ, *Glazbena kultura u splitskoj katedrali...*, 61.

¹⁴⁹ V. pregled dosadašnih spoznaja o Raffaellijevu talijanskom razdoblju u: Maja MILOŠEVIĆ, From the periphery to the centre and back: The case of Giuseppe Raffaelli from Hvar (1767–1843), u: *Music Migrations in the Early Modern Age: Centres and Peripheries – People, Works, Styles, Paths of Dissemination and Influence*, ur. Jolanta Guzy Pasiak – Aneta Markuszewska, Warsaw: Liber Pro Arte, 2016, 154-158.

¹⁵⁰ „Io sono in Padova dove studio la musica, cioè contrapunto, e Cembalo; ed é mio Maestro il Sig(no)r Ferdinando Turrini, detto Bertoni, cioè nipote del Maestro Bertoni, che è in Venezia. Esso è cieco perfettamente, pure è grande nel suo Mestiere, ed è grazia il poter avere sue lezioni“ (iz Bajamontijeve korespondencije 7. 3. 1793., sačuvane pod sign. XII/B-94 u Arhivu Muzeja grada Splita).

¹⁵¹ Ondje Raffaelli moli I. K. Machieda da ga zastupa u pregovorima oko imovine s ocem, od kojega, kako navodi, već pet godina nije dobio „ni novčića“. Raffaelli je naime zatražio od oca da mu najkasnije do veljače 1800. pošalje sto dukata jer je u žurbi radi skore selidbe, ističući nadalje da će se u Hvar vratiti odmah ukoliko primi traženi

Prvi glas o Raffaelliju nakon povratka u domovinu seže u 1804., kada ga je Veliko vijeće Splita imenovalo kapelnikom splitske katedrale 9. travnja.¹⁵² No čini se da tu službu nije prihvatio, otišavši u Hvar gdje je u svibnju 1804. imenovan kanonikom, te orguljašem i kapelnikom u katedrali.¹⁵³ Ondje je idućih godina ravnao zborom kojemu su se, osim klerika, u to vrijeme počeli pridruživati i laici, mahom ugledniji građani Hvara,¹⁵⁴ a dio Raffaellijevih skladbi, skladanih prvenstveno za potrebe službe u hvarskoj katedrali, sugerira da je uz katedralni zbor (najčešće praćen orguljama) povremeno nastupao i manji orkestar, sastavljen od diletanata aktivnih u Hvarskome kazalištu. Raffaellijev opus, gotovo u cijelosti duhovni, može se promatrati kao zaokruženu cjelinu koja počiva na srodnim stilskim karakteristikama, usvojenim tijekom boravka u Italiji, pod snažnim utjecajima talijanske opere (kasnog) 18. stoljeća, a zatim konačno i oblikovanim u skladu s izvedbenim mogućnostima u rodnoj sredini za koju je najviše skladao.

Utemeljenje pretpostavci da su Raffaellijeve skladbe bile izvođene i izvan Hvara daje njihovih nekoliko primjera sačuvanih u arhivima Staroga Grada (Župna crkva sv. Stjepana, 16 jedinica), Splita (Kaptolski arhiv, 8 j.), Dubrovnika (Franjevački samostan Male Braće, 3 j.) i Zagreba (zbirka Udina-Algarotti¹⁵⁵, 1 j.).¹⁵⁶ No dakako, najveći dio svojih rukopisa Raffaelli je ostavio hvarskoj katedrali i Kaptolu, institucijama u kojima je bio aktivan najvećim dijelom svojega života. U Kaptolskom arhivu pohranjen je 41 zapis njegovih skladbi u ukupno 35 jedinica, od kojih su približno trećina autografi iz grupacije Xc, dok manji dio čine prijepisi iz druge polovine 19. stoljeća. Osim skladbi s potvrđenim Raffaellijevim autorstvom, sačuvano ih

znos, dok će u protivnom morati pokrenuti sudski postupak protiv oca u kojemu bi ga zastupao Machiedo. Arhiv obitelji Machiedo, sign. 6.17, 1 fol.

¹⁵² Usp. Ivan BOŠKOVIĆ, Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767–1843), 20–22, 26 (transkripcija dokumenta Velikog vijeća Splita o Raffaellijevu izboru na mjesto katedralnog kapelnika 9. travnja 1804., Historijski arhiv Zadar, sign. IV/2, sv. 783, br. 23601).

¹⁵³ *Ibid.*, 24. Vidi još: Juraj DULČIĆ, Još o glazbeniku Josipu Raffaelliju: Povodom 100-godišnjice njegove smrti, *Sveta Cecilija*, 37/1 (1943), 145.

¹⁵⁴ *Ibid.* V. još: Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, str. 31

¹⁵⁵ Radi se o zbirci muzikalija (oko 3000 jedinica), instrumenata (dvadesetak gudačkih i puhačkih) i knjiga (oko 6000 jedinica), što ih je za života prikupio don Nikola Udina-Algarotti (1799.-1838.) – svećenik rodom iz Krka, zaređen u Splitu te aktivan u Ljubljani, Salzburgu i Beču – te ih oporučno ostavio krčkoj župi. Sačuvani notni materijal ujedno predstavlja i najopsežniju privatnu zbirku muzikalija u Hrvatskoj, koja je 1935. prenesena na pohranu u Hrvatski glazbeni zavod u Zagrebu. Ta zbirka bogata je notnim izdanjima, prijepisima i autografima skladbi hrvatskih, njemačkih, austrijskih, čeških, talijanskih, slovenskih skladatelja iz razdoblja 18. i početka 19. stoljeća, a dakako i hrvatskih, pri čemu jedan dio pripada djelima splitskog skladateljskog kruga, posebice J. Bajamontija. Usp. Vjera KATALINIĆ – Franjo VELČIĆ – Josip ŽGALJIĆ, *Nikola Udina Algarotti*, Rijeka-Krk: Glosa, 2010, 56-60. U zbirci se nalazi i jedina sačuvana instrumentalna i svjetovna skladba Hvaranina Josipa Raffaellija, *Variationi per cembalo o piano forte*, nastala vjerojatno za vrijeme njegova boravka u Italiji 1790-ih, moguće kao rezultat glazbenih poduka s Ferdinandom Turrinijem Bertonijem, vrsnim čembalistom, orguljašem i skladateljem.

¹⁵⁶ Usp. Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 44-48.

je i 26 (u 24 jedinice) bez navedenog autora, ali u Raffaellijevom rukopisu, za koje se također može pretpostaviti da bi mogli biti njegovi autografi. S ukupno dakle 59 jedinica uz koje se vezuje manje ili više potvrđenim autorstvom, Raffaelli je najzastupljeniji skladatelj u rukopisnom glazbenom fondu Kaptolskog arhiva, čiji udio u broju arhivskih jedinica premašuje trećinu tamošnjih rukopisnih muzikalija. Brojčano mu slijede djela anonimnih autora, 54 jedinice s 99 skladbi, čiji zapisi datiraju mahom iz razdoblja od kraja 18. do početka 20. stoljeća.

Osim Raffaellijevih, u Kaptolskom se arhivu čuva još nekoliko skladbi čiji su autori orguljaši i kapelnici hvarske katedrale iz nešto ranijeg i nešto kasnijeg razdoblja. U prijepisu iz druge polovice 19. stoljeća pohranjene su dvije duhovne skladbe – motet za bas solo *Juravit Dominus* i uglazbljenje himna Srcu Isusovu i (v. T.Ia, br. 57 i 58a) – fra **M. Bonagrazije** o kojemu je jedino poznato da je u hvarskoj katedrali djelovao od 1774. do 1782.¹⁵⁷ Sačuvana su i dva autografa **Alberta Andlovitza**, najvjerojatnije iz Trsta, još jednog u nizu hvarskih katedralnih kapelnika, koji je u toj službi bio krajem 19. stoljeća (otprilike od 1887. do 1889.), usto djelujući i kao voditelj Gradske glazbe.¹⁵⁸ Riječ je o dvjema misama, od kojih se na obje nalazi pisana posveta autora: prva je posvećena hvarskom Kaptolu

Sl.I.2. A. Andlovitz: *Messa a due voci*, posvećena hvarskom biskupu Fulgenciju Carevu (autograf, 1888., Kaptolska knjižnica, bez sign.)

(1887.), a druga pak biskupu Fulgenciju Carevu, odnosno njegovom svečanom dolasku u Hvar (1888.) (v. br. 2 i 3) (Sl.I.2). Premda se radi o danas nepoznatom glazbeniku, čiju ulogu u hvarskom glazbenom životu tek valja rasvijetliti, očigledno da je Andlovitz svojedobno bio cijenjeni tršćanski *maestro* čija su se djela svojedobno publicirala kod uglednih talijanskih

¹⁵⁷ Usp. Cvito FISKOVIĆ, *Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću*, 69.

¹⁵⁸ O tomu svjedoče pojedini dokumenti pohranjeni u arhivu obitelji Machiedo i Kaptolskom arhivu, primjerice pismo upućeno društvu *Società Musicale* u kojemu A. Andlovitz prihvaća za angažman na mjestu voditelja Limene glazbe (iz Trsta, 26. 3. 1887.), iako traži odgodu zbog služenja vojske, predlažući pronalazak privremenog rješenja. Andlovitz uskoro – vlastoručno, rukopisom nastalim u Hvaru 14. srpnja 1887. – konačno potvrđuje prihvaćanje angažmana u Gradskoj glazbi nakon tromjesečnog probnog razdoblja [Arhiv Machiedo, sign. 6.18, rukopisi]. O Andlovitzevom glazbenom djelovanju u hvarskoj katedrali, odnosno o njegovu kraju, svjedoči dopis kanonika J. Boglića (u ime Crkvinarstva) upućen A. Andlovitzu, kojim je potvrđen otkaz njegove službe na mjestu orguljaša u hvarskoj katedrali [Kaptolski arhiv, izvor bez sign. 1889.]

izdavača.¹⁵⁹ Nažalost, nedostaje biografskih podataka kojima bi se rasvijetlilo Andlovitzjevo djelovanje prije i poslije boravka u Hvaru.¹⁶⁰

Sačuvano je i šest skladbi (u pet jedinica) **Aleksandra Bosiljevca** (1860.-1914.) – tri duhovne (autografi: *Missa in honorem St. Barbare*, te crkveni napjev *Libera me, Domine* i uglazbljenje psalma *Miserere*; v. br. 59-61) i tri svjetovne (rodoljubne za brać; v. br. 34 i 152) – u kojima se ujedno i ogleda svestrani glazbeni angažman ovog karlovačkog skladatelja u Hvaru, koji je ondje djelovao kao *maestro di capella* u katedrali (od 1898. do 1914.), te kao voditelj Tamburaškog društva „Hektorović“ (od 1900.) i glazbeni pedagog. Bosiljevac – glazbeno obrazovan najprije u rodnom gradu, a potom na Orguljaškoj školi u Pragu, kod onodobnih eminentnih čeških glazbenika Františka Blažeka i Františka Zdeněka Skuherskog – prije svog dolaska u Hvar proveo je nekoliko godina kao učitelj na Zemaljskoj preparandiji u Sarajevu (1891.-1898.).¹⁶¹ Spoznavši u Sarajevu „originalan duh pučke bosanske pjesme, što mu je dalo pobude i građe za nove kompozije“,¹⁶² Bosiljevac je, uz Bogomira Kačerovskog,¹⁶³ postao jednim od pionira bosansko-hercegovačke solo pjesme, nastale „specifičn[om] fuzij[om] tradicionalne sevdalinke i zapadnoevropske muzičke prakse 19. stoljeća“, čime je sevdalinka, „'preobučena' u novo ruho (...) u formi pjesme za glas i klavir započ[ela] svoj put na koncerantnom podijumu (...)“.¹⁶⁴ Tijekom svog boravka u Hvaru Bosiljevac je također napisao niz skladbi – uglavnom crkvenih (najviše misa) u kojima se umjereno pridržavao načela cecilijanskog pokreta¹⁶⁵ – ali i svjetovne glabe (salonske klavirske te tamburaške), čiji se

¹⁵⁹ Poput, primjerice, izdanja Andlovitzjevih duhovnih skladbi, dvaju sačuvanih u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu (v. T.IIIb, br. 1 i 2) te dvaju u Arhivu Župne crkve sv. Stjepana u Starome Gradu (usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, v. sign. X.329, X.330, <http://dizbi.hazu.hr/object/2102>, pristup: 12. 2. 2019.). Za spomenuti je i izdanja Andlovitzjevih svjetovnih skladbi, sačuvana u Biblioteci Konzervatorija sv. Cecilije u Rimu, čiji su osnovni podaci dostupni putem digitalnog kataloga <https://opac.sbn.it> (*Catalogo del Servizio Bibliotecario Nazionale*, pristup: 12. 2. 2019.). Radi se o fantaziji za klavir, *Viola mambole* (Bologna – Trst: C. Schmidl, kraj 19. st.), te romansi za glas i klavir, *Quel di morrò* (Bologna: A. Tedeschi, nakon 1880.).

¹⁶⁰ Kako se čini, Andlovitz se nakon Hvara vjerojatno vraća u Italiju, gdje je (kao i ranije) djelovao kao *maestro di musica*, sasvim sigurno u gradiću Valdobbiadene (pokrajina Treviso) tijekom 1930-ih. Usp. *Annuario generale d'Italia*, knj. 50, Genova: G. B. Marsano, 1935, str. 1952.

¹⁶¹ Usp. don Juraj DULČIĆ, Šandor Bosiljevac, *Sv. Cecilija*, 12/6 (1918), 184-185.

¹⁶² *Ibid.*, 185.

¹⁶³ Bogomir Kačerovski (Kačerovský) (1873.-1945.) bio je hrvatski skladatelj i violončelist češkog podrijetla, koji je dio života proveo u Muškoj preparandiji u Sarajevu (1898.-1916.), kao učitelj glazbe i zborovođa HPD Trebević. Usp. Ivona AJANOVIĆ MALINAR, Kačerovský (Kačerovski), Bogomir, *Hrvatski biografski leksikon* (online izdanje), 2005 (<http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=9375>, pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁶⁴ [S. n.], Prvih stotinu godina bosanskohercegovačke solo pjesme [uvodni tekst za istoimeni koncert], *10. Međunarodni simpozij „Muzika u društvu“*, Sarajevo 20.-22. 10. 2016. [programska knjižica], Sarajevo: Muzikološko društvo Federacije BiH – Muzička akademija univerziteta u Sarajevu, 2016., 132.

¹⁶⁵ Cecilijanskim pokretom – započetim u 19. stoljeću u Njemačkoj, a raširenim Europom i Amerikom najviše između 1870. i 1920., ponajprije posredstvom cecilijanskih društava – težilo se „pročistiti“ crkvenu glazbu od utjecaja svjetovne, operne, simfonijske i koncertantne glazbe, obnoviti gregorijanski koral te poticati skladanje crkvene glazbe u slogu klasične vokalne polifonije, po uzoru na *stile antico* i Rimsku školu.

rukopisi ili pak tiskovine, čuvaju i u drugim hvarskim arhivima, sugerirajući prihvaćanje i njegovanje Bosiljevčeva repertoara i izvan hvarskih katedralnih krugova.

O tome da su do Hvara stigla djela skladatelja aktivnih u drugim dalmatinskim mjestima svjedoči nekoliko rukopisa pohranjenih u kaptolskom fondu. Među njima su prijepisi skladbi zadarskih skladatelja prve polovice 19. stoljeća, Jerolima (Girolama) Alesanija¹⁶⁶ (1776.-1823.) – kapelnika i kanonika zadarske prvostolnice te učitelja gregorijanskog i figuralnog pjevanja i crkvene glazbe u bogoslovnom sjemeništu – i Francesca Sabalića (Sabalicha)¹⁶⁷ (1804.-1855.), svećenika i Alesanijevog nasljednika na mjestu učitelja pjevanja u sjemeništu (od 1824.). Među kaptolskim rukopisnim muzikalijama nalazi se jedna Alesanijeva skladba, koja nije zabilježena u postojećem popisu njegovih djela,¹⁶⁸ *Domine Deus a tre* za troglasni muški zbor uz pratnju orgulja (v. T.Ia, br. 1). Također, sačuvan je otprije poznat Sabalićev *Christus a tre voci* u a-molu, i to u tri jedinice. U prvoj je izvorna verzija u prijepisu iz druge polovice 19. stoljeća (br. 140), dok je u drugoj (br. 44) pak njezina preradba za četiri muška glasa u transpoziciji u As-dur, čiji je autor vjerojatno Aleksandar Bosiljevac budući da se nalazi u njegovom rukopisu. Treća (br. 142) sadrži instrumentalne dionice prve i druge violine te kontrabasa, za koje je izvadak načinjen vjerojatno u drugoj polovici 19. stoljeća, kako bi se za potrebe izvedbi u kakvim svečanijim prilikama u hvarskoj katedrali izvornom *a cappella* slogu pridružila i komorna instrumentalna pratnja.¹⁶⁹ Padovanski skladatelj Alberto Visetti (1871.-?), koji je je od 1842. živio u Splitu – bivajući aktivan kao katedralni orguljaš i zborovođa, kapelnik orkestra Narodne garde, glazbeni pedagog i organizator glazbenih događanja – zastupljen je s jednom skladbom (br. 150, 151), uglazbljenjem psalma *Tantum ergo* za solističku dionicu basa uz pratnju orgulja, izostavljenim iz postojećeg popisa Visettijevih skladbi.¹⁷⁰ U fondu se nalazi autograf skladbe za orgulje *Andante religioso* (v. br. 80), koju je danas nepoznati skladatelj Antonio Orsini, vjerojatno aktivan u Šibeniku početkom 20. stoljeća, skladao u čast dolaska Hvaranina Luce Pappafave (1851.-1925.) na mjesto šibenskog biskupa 1912., a kojemu je

Usp. „Cecilijanski pokret“, u: *Hrvatska enciklopedija LZMK (online izdanje)*, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=11101> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁶⁶ Usp. Zdravko BLAŽEKović, Glazbena kultura Zadra u prvoj polovici 19. stoljeća, u: *Dalmacija u narodnom preporodu, 1835–1848.*, Zadar: Narodni list, 1987, 546, 549-550, i Katica BURić, *Glazbeni život Zadra u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća*, Zadar: Sveučilište u Zadru, 2010, 42-46.

¹⁶⁷ Usp. Zdravko BLAŽEKović, *op. cit.*, 553, i Katica BURić, *op. cit.*, 54.

¹⁶⁸ Usp. Zdravko BLAŽEKović, *op. cit.*, 549-550.

¹⁶⁹ Vjerojatno se radilo o sastavu gudačkog kvarteta, no nedostaje dionica violončela.

¹⁷⁰ Usp. Mirjana ŠKUNCA, Splitski skladatelj Alberto Visetti. Skica za portret, *Arti musices*, 20/1-2 (1989), 111-113.

uputio i vlastoručnu posvetu. S jednom je jedinicom, uglazbljenjem himna *Tantum ergo* za tenor solo uz pratnju orgulja (v. br. 63), zastupljen i Giuseppe (Josip) Bozzotti (1830.-1890.), talijanski skladatelj glazbeno školovan u Milanu, koji je od 1863. trajno nastanjen u Trogiru. Bozzotti je ondje nekoliko desetljeća bio u službi katedralnog orguljaša i kapelnika te voditelja Gradske glazbe, a djelovao je i kao glazbeni pedagog (učitelj violine, klavira i orgulja u Trogiru i Kaštelima) i melograf.¹⁷¹

Osim djela spomenutih skladatelja koji su boravili u Hvaru (4 skladatelja), Zadru (2), Splitu (1), Šibeniku (1) i Trogiru (1), sačuvani su i primjerci kompozicija i drugih hrvatskih autora 19. i početka 20. stoljeća (10), mahom iz sjevernijih krajeva – poput Vatroslava Lisinskog (1819.-1854.), Ivana Zajca (1832.-1914.), Franje Serafina Vilhara (1852.-1928.), Milutin Farkaša (1865.-1923.) – i to u obliku skladbi, odnosno preradbi za tamburicu (v. br. 34 i 152).

Među rukopisnim muzikalijama Kaptolskog arhiva čuvaju se dakako i skladbe te preradbe skladbi inozemnih autora, ponajprije talijanskih (23 skladatelja), a potom njemačkih

Sl.I.3. Naslovnica zbirke orguljskih skladbi G. B. Candottija (autograf, 1870., Kaptolski arhiv, sign. XXIVa.1)

(10). Od talijanskih skladatelja najviše je sačuvanih jedinica u rukopisu Giovannijsa Battiste Candottija (1809.-1876.), skladatelja duhovne glazbe i djela za orgulje, te orguljaša, svećenika i kapelnika u katedrali grada Cividale del Friuli. Candotti je uz Jacopa Tomadinija (1820.-1883) – svog učenika i asistenta-orguljaša, koji ga je nakon smrti naslijedio u crkvenim dužnostima i na mjestu kapelnika

katedrale u Cividaleu – bio jedan od najistaknutijih predstavnika sjevernotalijanskog cecilijanskog pokreta, prema čijim je načelima i skladao, obnavljajući kao vrstan

¹⁷¹ Usp. Ivona AJANOVIĆ, Bozzotti, Giuseppe, *Hrvatski biografski leksikon LZMK* (online izdanje), 1989, <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2594> (pristup: 12. 2. 2019.).

kontrapunktičar „prvu praksu“ i Palestrinin glazbeni jezik.¹⁷² Među rukopisnim muzikalijama Kaptolskog arhiva Candotti je kao autor zastupljen u tri jedinice: jedna se odnosi na njegove skladbe (38 koračnica za orgulje skladanih između 1830. i 1850., v. br. 65) (Sl.I.3), a dvije na preradbe (u prvoj je 10 duhovnih ili instrumentalnih skladbi raznih autora u Candottijevoj preradbi za orgulje, dok je u drugoj *Sinfonia* za orgulje, op. 40, priređena za klavir četveroručno, v. br. 66 i 67).¹⁷³ Za istaknuti je da su navedene skladbe i preradbe zapisane rukopisom autora, što ovim muzikalijama daje dodatnu vrijednost.

Među ostalim talijanskim skladateljima zastupljeni su, uglavnom s po jednom skladbom, „mali“, manje poznati majstori 19. stoljeća, primjerice Giuseppe Cui (18/19. st.), Jacopo Tomadini (1820.-1883.), Francesco Zingerle (1822.-1901.), Pierbattista de Falconara (1844.-1915.), Luigi Bottazzo (1845.-1924.) i Giovanni Battista Polleri (1855.-1923.). Oprilike podjednako su zastupljena i zvučnija talijanska skladateljska imena iz 18. i 19. stoljeća, kao što su Bartolomeo Cordans (1698.-1757.), Luigi Boccherini (1743.-1805.), Gioachino Rossini (1792.-1868.), Saverio Mercadante (1795.-1870.), Gaetano Donizetti (1797.-1848.), Giuseppe Verdi (1813.-1901.), čije su (duhovne) skladbe ili (operni) ulomci sačuvani mahom u obliku izvadaka za glas uz klavirsku pratnju ili pak za instrumente s tipkama.

Skladbe i ulomci iz pera najznamenitijih njemačkih skladatelja 18. i 19. stoljeća, kao što su Georg Friedrich Händel (1685.-1759.), Christoph Willibald Gluck, (1714.-1787.), Ludwig van Beethoven (1770.-1827.), Giacomo Meyerbeer (1791.-1864.) i Carl Maria von Weber (1771.-1826.), pohranjeni su u obliku izvadaka u rukopisnoj zbirci s preradbama za orgulje koje je načinio G. B. Candotti (br. 66). U četiri su jedinice sačuvane i autorske skladbe još četiriju njemačkih skladatelja kasnog klasicizma i (ranog) romantizma. Dvije od njih donose izbor skladbi (najvjerojatnije Candottijev budući da se radi o njegovu rukopisu), svaka po deset, za instrumente s tipkama iz određenih tiskanih izdanja: u prvoj se nalaze prijepisi deset preludija iz zbirke *Praktische Orgelschule*, op. 55 (1820.) Johanna Christiana Heinricha Rincka (1770.-1864.), orguljaša, skladatelja, kantora i učitelja koji je djelovao u Giessenu i Darmstadtu (v. br. 138),¹⁷⁴ dok je u drugoj odabranih deset etida od ukupno 84 koliko ih je u didaktičkoj dvosveščanoj zbirci *Studio per il pianoforte* (1804., 1810.) Johanna Baptista Cramera (1771.-

¹⁷² O ulogama Candottija i Tomadinija u cecilijanskom pokretu v. više u: Franco COLUSSI – Lucia BOSCOLO FOLEGANA (ur.), *Candotti, Tomadini De Santi e la riforma della musica sacra*, Udine: Forum, 2011.

¹⁷³ Nije poznato kakvog je sastava izvornik te je li Candotti i autor izvornika (a ne samo preradbe).

¹⁷⁴ Ursula KRAMER, Rinck, Johann Christian Heinrich, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23486> (pristup: 12. 2. 2019.).

1858.), skladatelja, pijanista i izdavača, koji je svoju glazbenu karijeru ostvarivao u Londonu (br. 69).¹⁷⁵

Manji udio među autorima skladbi te (izvornika) preradbi skladbi u rukopisu, kod kojih je moguće razlikovati dakle ukupno 68 imena, odnosi se na austrijske (3 skladatelja), češke (2 s.), mađarske (1 s.) i slovenske skladatelje (1 s.), dok za njih deset nije bilo moguće utvrditi podrijetlo ili mjesto djelovanja. Od austrijskih skladatelja u rukopisu su sačuvane tri dionice (prvog klarineta, prve violine i violončela) valcera *Wo die Zitronen blühen*, op. 364 Johanna Straussa ml. (1825.-1899.) (br. 144), stoga je za pretpostaviti da su u istom rukopisu s kraja 19. i početka 20. stoljeća nekoć postojale i ostale orkestralne dionice koje danas nedostaju. Ostali Austrijanci, kao što je Wolfgang Amadeus Mozart (1756.-1791.) te operetni skladatelj Carl Zeller (1842.-1898.), zastupljeni su kao autori izvornika za preradbe: ulomak *Dona nobis pacem* iz Mozartove (?) Mise br. 12¹⁷⁶ sačuvan je u Candottijevoj preradbi za orgulje (v. br. 66), dok se ulomak iz Zellerove operete *Die Carbonarri* (1880.) nalazi u izvatku za brač (br. 34). I dvije skladbe Franza Liszta (1811.-1866.), mađarskog pijanističkog virtuozu i jednog od najistaknutijih predstavnika glazbenog romantizma, sačuvane su (isključivo) u obliku preradbi, jedna u Candottijevoj za orgulje (br. 66), a druga za tamburicu (brač) (br. 152). Češke skladatelje među kaptolskim rukopisnim muzikalijama predstavljaju Bedřich Smetana (1824.-1884.), kao autor izvornika koji je anonimus preradio za tamburicu (brač) (br. 152), te izvjesni W. I. Trnka, autor koračnice za klavir četveroručno (br. 145). Sačuvana je i skladba jednog slovenskog skladatelja, istaknutog cecilijanca Jakoba Aljaža (1845.-1927.), u preradbi za brač (br. 152).

Vrste i sastavi. Crkvena glazba čini oko četiri petine (124 od ukupno 153 jedinice) kaptolskih rukopisnih muzikalija. Najveći dio odnosi se na uglazbljenja psalama (32 jedinice), misa (21) i misnih ulomaka (9), himana (17), te na razne korizmene napjeve (17), dok su u manjem dijelu zastupljeni rezponzoriji (1), antifone (2), jutarnje (1), večernje (2), litanije (2), moteti (2), *Magnificat* (1) i drugi crkveni napjevi (14).

¹⁷⁵ Usp. Simon McVEIGH – Jerald C. GRAUE – Thomas MILLIGAN, Cramer family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.44589> (pristup: 25. 3. 2018.)

¹⁷⁶ Köchel je ovoj misi osporio Mozartovo autorstvo te ju je uvrstio u Dodatak Katalogu Mozartovih djela kao K. Anh. 232. Usp. Ludwig Ritter von KÖCHEL, *Chronologisch-Thematisches Verzeichniss sämmtlicher Tonwerke Wolfgang Amade Mozarts*, Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1862, 521.

Među uglazbljenjima psalama najviše je Raffaellijevih, i to ponajprije *Miserere mei* (11 jedinica),¹⁷⁷ te pokorničkih psalama (pohranjenih u osam jedinica, kao cjelovite verzije ili ulomci i fragmenti). Iako don Juraj Dulčić navodi kako se „znade da je [Raffaelli] (...) kanio uglasbiti za zborove svih 7 pokorničkih psalama, dočim se ne zna nego za samo 4“,¹⁷⁸ u Kaptolskom su arhivu sačuvani autografi triju,¹⁷⁹ skladanih za dvoglasni muški zbor uz pratnju orgulja. Pokornočke psalme br. 2 i 6 – od kojih se u potonjem nalazi stavak *Erumbescant* koji se do danas izvodi u hvarskoj katedrali tijekom Velikog tjedna – već je u svojem popisu zabilježila Janka Šanjek,¹⁸⁰ dok je pri recentnom sortiranju muzikalija iz svežnjeva *Varia* i *Miscellanea Raffaelli* pronađen cjeloviti autograf (i ulomci iz) uglazbljenja trećeg pokorničkog psalma, izostavljenog iz ranijih popisa Raffaellijevih skladbi (br. 110).

Zamjetan dio rukopisne građe čine uglazbljenja misa i misnih ulomaka, od kojih se osam jedinica odnosi na Raffaellijeva, među kojima svakako valja istaknuti autograf njegovog novootkrivenog djela *Kyrie, Gloria e Credo a due* za soliste, zbor i orkestar (v. T.Ia, br. 109) (Sl.I.4),¹⁸¹ čiji je sastav do sada najpotpuniji u odnosu na ostale Raffaellijeve skladbe i njegovu uvriježenu praksu skladanja za muške zborove *a cappella* ili, češće, uz pratnju orgulja.

Sl.I.4. J. Raffaelli: *Kyrie, Gloria e Credo J.*, orkestralna partitura (autograf, 1. pol. 19. st., Kaptolski arhiv, sign. Xc.33.1)

¹⁷⁷ Od njih je 7 upitnog Raffaellijevog autorstva. Naime, riječ je o skladbama u Raffaellijevu rukopisu, ali budući da autor nije potpisan, ne može se potvrditi da se zaista radi o autografima ili možda pak skladbama drugih autora u Raffaellijevom prijepisu.

¹⁷⁸ Juraj DULČIĆ, Spomen na svećenika i glazbenika Josipa Raffaellija, 27.

¹⁷⁹ Cjelovite verzije, ulomci ili fragmenti uglazbljenih pokorničkih psalama sačuvani su u ukupno devet jedinica: drugi u dvije (v. T.Ia, br. 83, 86), treći u četiri (br. 107, 108, 110, 126) te šesti u tri jedinice (br. 111, 113a, 115).

¹⁸⁰ V. br. 24 i 25 u popisu Raffaellijevih djela u: Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 47-48.

¹⁸¹ Ova skladba, izostavljena iz ranijih popisa, bila je dijelom građe iz svežnja *Miscellanea Raffaelli*.

Osim Raffaellijevih, sačuvane su mise još dvaju hvarskih kapelnika, A. Andlovitza (dvije jedinice, v. br. 2 i 3) i A. Bosiljevca (jedna jedinica, v. br. 59), ali isto tako i inozemnih, manje poznatih talijanskih i njemačkih skladatelja 19. stoljeća (kao što su, primjerice, L. Botazzo, F. Zingerle, L. Marsano, G. Wieselberger, M. Haller), te anonimnih autora (11 jedinica).

Među uglazbljenjima himana te korizmenim napjevima veći udio pripada također Raffaellijevima skladbama. Sačuvano je njegovih 12 himana (u 13 jedinica), mahom skladbi za muške zborove uz pratnju orgulja, od čega pet *Tantum erga* (5 j.),¹⁸² tri *Stabat mater*¹⁸³ (5 j.), te skladbe *Deus tuorum militum*¹⁸⁴, *Te Deum*¹⁸⁵ i *O salutaris hostia* (ukupno 3 j.). Raffaellijevih pet korizmenih skladbi sačuvano je u sedam arhivskih jedinica; dvije skladbe *Popule meus* (jedna za dvoglasni, druga za troglasni muški zbor *a cappella*, v. T.Ia, br. 105 i 129),¹⁸⁶ zatim *Alla benedizione* (za dvoglasni muški zbor, br. 112), *Adoramus* (za dvoglasni muški zbor i orgulje, br. 100), te skladba *Fratres: hoc enim sentite in vobis* za dva glasa (tenor i bas, br. 82), koju je Raffaelli skladao prema istoimenom tekstovnom predlošku ranije spomenute skladbe *Essercitio spirituale* nepoznatog autora iz 1638., te za koju sve do danas postoji tradicija izvođenja u hvarskoj katedrali za vrijeme Velikog tjedna. Ostala su uglazbljenja himana nastala mahom iz pera skladatelja 19. stoljeća koji su djelovali u Dalmaciji – A. Visettija (2 jedinice) i G. Bozzottija (1 j.), te jednog anonimnog autora (1 j.). I među korizmenim napjevima zastupljen je, uz Raffaellija, još jedan domaći skladatelj, F. Sabalić, s gradualom *Christus factus est* (3 j.). Autori ostalih skladbi za korizmene službe uglavnom su nepoznati, izuzme li se *Adoramus* za dva tenora i bas Giambattiste Martinija (1706.-1784.) u prijepisu A. Bosiljevca (br. 77a).

Generalno govoreći, najveći broj crkvene glazbe kaptolskog fonda pripada domaćim te inozemnim, uglavnom talijanskim i njemačkim skladateljima, mahom „malim majstorima“ i kapelnicima koji su djelovali u periodu od kraja 18. do početka 20. stoljeća, skladajući glazbu za potrebe liturgijske službe.¹⁸⁷ Sastav većine sačuvanih rukopisnih skladbi bio je prilagođen

¹⁸² Jedan od njih, skladan za tenor uz pratnju orgulja (B-dur, v. T.Ia, br. 114) i zapisan Raffaellijevom rukom, nije zabilježen u prethodnim popisima (Šanjek, Dulčić). Šesti Raffaellijev *Tantum ergo* bio bi onaj u Es-duru, za tri muška glasa uz orguljsku pratnju, zaveden u Dulčićevu inventaru pod signaturom Xc.5 (v. br. 90), međutim ta je skladba danas izgubljena.

¹⁸³ U jednome od tri Raffaellijeva uglazbljena himna *Stabat mater* autor nije potpisan, stoga se ne može se potvrditi radi li se o Raffaellijevom autografu ili možda skladbi drugog, nepoznatog autora u Raffaellijevom prijepisu (v. T.Ia, br. 127).

¹⁸⁴ Skladba u Raffaellijevu rukopisu, ali budući da autor nije potpisan, ne može se utvrditi radi li se o autografu ili možda skladbi drugog autora u Raffaellijevom prijepisu (v. T.Ia, br. 131).

¹⁸⁵ V. gornju fusnotu i T.Ia, br. 124.

¹⁸⁶ U skladbi pod br. 129 autor nije potpisan, stoga se ne može s potpunom sigurnošću potvrditi radi li se o Raffaellijevom autografu ili možda skladbi drugog (anonimnog?) autora u Raffaellijevom prijepisu.

¹⁸⁷ Duhovne vokalne i vokalno-instrumentalne skladbe pohranjene u Kaptolskom arhivu skladane su ponajprije prema latinskim tekstovnim predlošcima, rijetko talijanskim (T.Ia. br. 23 i 58) i hrvatskim (br. 8 i 112).

izvođačkom tijelu katedralne kapele, te se odnosi ponajviše na muške zborove (od jednoglasnih do četveroglasnih) uz pratnju orgulja, rjeđe komornih sastava ili orkestara koji su se okupljali vjerojatno prigodom svečanijih crkvenih događanja, sastavljeni od glazbenika-amatera aktivnih u Hvarskom kazalištu.¹⁸⁸

Od svjetovne vokalno-instrumentalne glazbe u pet su jedinica sačuvani ulomci iz pera najvećih talijanskih majstora tog žanra 19. stoljeća, Gioachina Rossinija (1792.-1868.) (v. T.Ia, br. 139), Gaetana Donizettija (1797.-1848.) (br. 72 i 79), Vicenza Bellinija (1801.-1835.) (br. 56 i 79) i Giuseppea Verdija (1813.-1901.) (br. 149), u preradbama za jedan do dva glasa uz pratnju klavira, namijenjenim komornom muziciranju.¹⁸⁹ Svjetovnoj glazbi skladanoj za instrumentalne sastave pripadaju već spomenuti valcer *Wo die Zitronen blühen* J. Straussa ml. (sačuvan u nepotpunom sastavu, v. br. 144) te dvije skladbe anonimnog autora, *Marcia Zink*¹⁹⁰ i *Olimpia Mazurka* (v. br. 5), za koje su sačuvane dionice komornog sastava sačinjenog od flaute, trube i trombona, dviju violina, viole, violončela i kontrabasa. Ostala instrumentalna glazba odnosi se na skladbe i preradbe za instrumente s tipkama (ukupno 10 jedinica) te za brač (2 j.). Među šest jedinica u kojima su zastupljene autorske skladbe za instrumente s tipkama sačuvana su dva rukopisna zbira odabranih skladbi didaktičkog tipa za klavir J. B. Cramera (10 etida, v. T. 1, br. 69) i za orgulje J. C. H. Rincka (10 preludija, v. br. 38), zatim Candottijeve koračnice za orgulje (38 koračnica, br. 65), Orsinijev *Andante religioso* (br. 80) za orgulje, te jedan fragment anonimnog autora za instrument s tipkama (br. 24). Preradbe za instrumente s tipkama pohranjene su u četiri jedinice, među kojima se dvije odnose na klavirske izvatke Verdijevih opernih ulomaka (v. br. 147 i 148), a dvije na Candottijeve preradbe, od čega su u prvoj orguljske preradbe duhovnih vokalno-instrumentalnih i instrumentalnih djela poznatih zapadnoeuropskih skladatelja 18. i 19. stoljeća (br. 66), dok je u drugoj *Sinfonia* u izvatku za orgulje četveroručno (br. 67).¹⁹¹ U dvjema rukopisnim zbirkama s početka 20. stoljeća (br. 34 i 152) sačuvano je ukupno 95 skladbi i preradbi za brač, ponajviše rodoljubnih pjesama, plesova te opernih ulomaka, za koje je moguće da je koristio katedralni kapelnik A. Bosiljevac, koji je

¹⁸⁸ Npr. v. br. 16, 31, 91, 109, 132 u Tablici Ia.

¹⁸⁹ U petoj je sačuvana jedino dionica prve violine iz (prerađenog?) ulomka iz lirske tragedije *I normanni a Parigi*, jednog od vodećih majstora talijanske opere 19. stoljeća Saverija Mercadantea (1795.-1879.). Pretpostavljam da se radi o dionici izgubljenog izvatka za glas i instrument(e). V. T.Ia, br. 79.

¹⁹⁰ Nije na odmet za pretpostaviti da se radi o koračnici Giuseppea Zinka, zadarskog dirigenta, skladatelja i violinista aktivnog u drugoj polovici 19. stoljeća. Usp. Katica BURIC ČENAN, Pjevači i pjevačice u okviru zadarske filharmonije – prilog istraživanju zadarske glazbene prošlosti u drugoj polovini 19. stoljeća, *Arti musices*, 49/2 (2018), 269-302.

¹⁹¹ Nije poznato kakvog je sastava izvornik, te je li Candotti također i njegov skladatelj, a ne samo autor preradbe.

također vodio i (narodnjački orijentirano) Tamburaško društvo „Hektorović“ u Hvaru na prijelazu u 20. stoljeće.

Osim vokalno-(instrumentalne) duhovne (124 jedinice) i svjetovne (5 jedinica), te instrumentalne glazbe (16 jedinica), u glazbenoj zbirci Kaptolskog arhiva u osam rukopisnih jedinica sačuvane su i glazbeno-teorijske bilješke i priručnici (na talijanskom jeziku). Četiri priručnika iz razdoblja prve polovice 19. stoljeća odnose se na poduke iz gregorijanskog pjevanja (v. T.Ia, br. 27-31), od kojih su u dvama potpisani vlasnici i/ili autori rukopisa, danas nepoznati don Antonio Ružević (br. 29) te Giorgio Domancich (br. 31). U jednoj su jedinici različitim rukopisima prepisani dijelovi iz priručnika *Metodo Pratico di Canto Italiano*¹⁹² (br. 146) talijanskog skladatelja i učitelja pjevanja Nicole Vaccaija (1790.-1848.), gdje je na nekoliko mjesta potpisan talijanski skladatelj aktivan u Splitu, A. Visetti, kao autor jednog od dijelova rukopisa ili pak njegov vlasnik. Raffaellijev rukopis nalazi se u dvjema jedinicama s glazbeno-teorijskim bilješkama: u fragmentu s primjerima podjela ritamskih vrijednosti (br. 125) te u snopu sastavljenom od četiriju fragmenata s bilješkama o ljestvicama, modusima i ritamskim vrijednostima (br. 7). Treći od tih fragmenata, naslovljen *Regole principali della musica*, zabilježen je rukom Julija Bajamontija (1744.-1800.), splitskog polihistora, liječnika i glazbenika, a dijelom i njegovog učenika Josipa Raffaellija, kojeg je podučavao za vrijeme svog boravka u službi liječnika u Hvaru od 1785. do 1790. Iz sredine 19. stoljeća (1849.) potječe jedan rukopisni teorijski priručnik za poduke o ljestvičnim sistemima oprimjerenim kratkim *suonatinama* (br. 64) na kojemu je kao autor rukopisa, a moguće i samog priručnika, potpisan Dario Bucciarelli (1827.-1878.), svećenik iz Italije koji u odlazi u Albaniju 1851., gdje najprije obnaša dužnost svećenika, potom biskupa u Pultu (od 1860.) te na koncu nadbiskupa u Skopju (od 1864. do smrti 1877.).¹⁹³ Bucciarellijev priručnik stigao je u Hvar vjerojatno preko fra Fulgencija Careva, koji ga je nakon smrti naslijedio na mjestu nadbiskupa u Skopju 1879., odakle 1888. prelazi u Hvar i ondje do svoje smrti 1901. upravlja hvarskom biskupijom.¹⁹⁴

¹⁹² Puni naslov priručnika glasi: *Metodo pratico di canto italiano per camera diviso in 15 lezioni, ossia Solfeggi progressivi ed elementari sopra parole di Metastasio* (London: s. n., 1832). Vaccaijev *Metodo pratico* „nije samo izvrstan početni udžbenik za amatere, već i vrijedan dokument za istraživanje izvedbene prakse 19. stoljeća”.

Usp. Julian BUDDEN, Vaccai, Nicola, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.28880> (pristup: 12. 2. 2019.).

¹⁹³ Osim navedenih informacija preuzetih s internetske stranice

<http://www.catholic-hierarchy.org/bishop/bbuccd.html> (pristup: 12. 2. 2019.), o Bucciarelliju i njegovom eventualnom bavljenju glazbom nisam pronašla drugih izvora ni podataka.

¹⁹⁴ O F. Carevu vidi više u posvećenju mu monografiji: Bernardin ŠKUNCA, „*Samo je svetost vjerodostojna*“ – *Duhovni mozaik fra Fulgencija Careva, nadbiskupa skopskog i biskupa hvarskog*, Zadar: Franjevački provincijalat – Hvar: Biskupski ordinarijat – Hvar: Franjevački samostan, 2009.

Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa. Već spomenuti dvoglasni *Essercitio spirituale* iz 1638. (v. T.Ia, br. 54) (Sl.I.5) notni je arhivski izvor najranije datacije među rukopisnim muzikalijama, o čijem se mogućem skladatelju za sada može samo nagađati, a koji bi se eventualno mogao otkriti pri budućoj detaljnijoj analizi tog izvora. S obzirom na vrijeme njezina nastanka, autorstvo bi se moglo pripisati Tomasu Cecchiniju koji je u to vrijeme djelovao kao orguljaš i kapelnik hvarske stolnice. Međutim, ono ne može biti potvrđeno budući

Sl.I.5. Anonymus: *Essercitio spirituale*, dvoglasna skladba pisana u čast osnivanja Bratovštine sv. Križića u Hvaru (rukopis, 1638., Kaptolski arhiv, sign. XXII.3)

da skladba nije zapisana Cecchinijevim rukopisom, iako je dakako moguće pretpostaviti da se radi o tuđem prijepisu njegove skladbe. Tekstovni i notni dijelovi ovog izvora zabilježeni su dvama različitim rukopisima, od kojih je prvi nepoznat, dok se usporedbom s rukopisima iz pojedinih kaptolskih spisa može zaključiti da drugi sasvim sigurno pripada Ivanu Andriji (Giovanniju Andrei) Nembriju (oko 1570.-1651.), doktoru teologije, desetljećima istaknutom članu hvarskog Kaptola te ondašnjem kanoniku.¹⁹⁵ Očigledno je da je I. A. Nembri bio izuzetno obrazovan, usto i glazbeno opismenjen, ali budući da nema podataka o tome je li se ikada uopće bavio glazbom i skladanjem, nije moguće imenovati ga autorom ove skladbe. Ne bi

bilo na odmet pretpostaviti da je njezin autor Damjan Nembri (1584.-oko 1648.), brat Ivana Andrije, benediktinac koji je većinu života proveo u Benediktinskom samostanu San Giorgio Maggiore u Veneciji te skladatelj dviju ranobaroknih zbirki duhovne glazbe (uglazbljenja psalama i danas izgubljenih misa).¹⁹⁶ Ukoliko je zaista imao kontakata sa svojim bratom kanonikom i bio upoznat s važnim crkvenim događanjima u Hvaru, moguće i da je D. Nembri ovom skladbom htio podržati osnutak nove bratovštine u svom rodnom gradu, a posebno

¹⁹⁵ Usp. Dragan PLAMENAC, Hvaranin Damjan Nembri (1584-oko 1648) i njegovi Večernji psalmi (prev. Stanislav Tuksar), *Arti musices*, 14/1 (1983), 8.

¹⁹⁶ O životu i opusu Damjana Nembrija v. više u: *ibid.*, 5-13.

hvarsku svetkovinu sv. Križića (6. veljače), koja i do današnjeg dana za lokalno stanovništvo ima veliko značenje.

Izuzmu li se spomenuta skladba u čast sv. Križića te nekolicina rukopisa s prijelaza iz 18. u 19. stoljeća (6 jedinica),¹⁹⁷ (rukopisnih) muzikalija iz razdoblja prije 19. stoljeća u Kaptolskom arhivu gotovo da nema, što je zasigurno posljedica njegova pustošenja od strane francuske vojske početkom 19. stoljeća, kada je veći dio građe nepovratno uništen i otuđen. Dakle, najveći dio kaptolskih rukopisnih muzikalija pripada 19. stoljeću (115 jedinica),¹⁹⁸ od kojih 48 datira iz prve polovice, sedam iz sredine, a 60 iz druge polovice 19. stoljeća. Manji je broj muzikalija za koje je prijelaz iz 19. u 20. stoljeće procijenjen kao datacija nastanka, dok je nešto više onih s početka 20. stoljeća (20 jedinica).

Otpriblike trećina kaptolskih rukopisnih muzikalija zapisana je različitim nepoznatim rukopisima (54 jedinice), dok (približno) šestinu čine skladbe u rukopisu J. Raffaellija (26 jedinica), (pre)pisane za potrebe njegove kapelničke i orguljaške službe u hvarskoj katedrali tijekom prve polovice 19. stoljeća. Ponešto je veći broj jedinica u rukopisu Jakova Boglića (Giacoma Boglicha) (1828.-1897.),¹⁹⁹ istaknutog člana ugledne hvarske obitelji Boglić, poznatog i kao autora prve znanstvene monografije o povijesti otoka Hvara *Studi storici sull'isola di Lesina* (Zadar, 1874.). Završivši sa školovanjem u Hvaru, Splitu, Zadru i Dubrovniku, Boglić se zaređio za svećenika 1849., nakon čega u rodnom Hvaru djeluje kao župni pomoćnik, školski vjeroučitelj, propovjednik i privatni gimnazijski učitelj. Godine 1853. odlazi u Zadar, gdje se u Gimnaziji zapošljava kao profesor vjeronauka, latinskog, talijanskog, opće povijesti, prirodnih znanosti i pedagogije te niz godina upravlja gimnazijskom knjižnicom, predavajući istovremeno katehetiku i metodiku na Bogoslovnom sjemeništu. U rodni Hvar trajno se vraća 1883. i ondje prihvaća mjesto predsjednika stolnog crkovenarstva.²⁰⁰ Iako nema podataka o njegovom glazbenom obrazovanju, očigledno je da je glazba bila dijelom njegove široke naobrazbe i interesa, odnosno da je bio glazbeno opismenjen, ali i upoznat s djelima hvarskih, splitskih i zadarskih skladatelja. Naime, više od polovine njegovih prijepisa odnosi se na Raffaellijeve skladbe, dok su među ostalima zastupljeni uglavnom domaći skladatelji poput A. Visettija (2 jedinice) i F. Sabalića (1 j.), te fr. M. Bonagrazije (1 j.), a dio se odnosi i

¹⁹⁷ Vidi T.Ia, br. 7, 19, 20, 21, 26, 70.

¹⁹⁸ U ovaj zbroj nisu uračunate četiri izgubljene skladbe (v. T.Ia, br. 12, 13, 15 i 90), čiji rukopisi vjerojatno potječu također iz 19. stoljeća.

¹⁹⁹ Boglić se doduše nikada nije potpisivao kao autor prijepisa, no da se radi o njegovu rukopisu zaključila sam uspoređujući ga s rukopisima iz kaptolskih spisa koje je sastavio i potpisao.

²⁰⁰ Joško KOVAČIĆ, Obitelj i arhiv Boglić-Božić u Hvaru, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 11 (2002), 159-160.

na anonimne autore (8 j.). Iako na većem dijelu svojih rukopisa ne bilježi vrijeme njihova nastanka, u nekolicini je učinjena iznimka pri čemu su uz datume zbilježena i mjesta prijepisa: Split (20.6.1870.), Hvar (20.7.1870. i 9.8.1870.) i Zadar (5.12.1871.).²⁰¹ Očigledno je stoga da je dio prijepisa nastajao u Zadru, gdje je Boglić do 1883. živio i radio, kao i u Splitu i u Hvaru, u kojima je vjerojatno provodio vrijeme ljetnih praznika, no nije na odmet pretpostaviti i da je dio rukopisa nastao i nakon njegova trajnog povratka u Hvar 1883. Boglić bi se svojom skriptorskom djelatnošću svakako mogao ubrojiti među glavne kanale putem kojih je glazba skladatelja iz drugih dalmatinskih gradova pristizala u Hvar, ali i obratno. Zanimljiv je primjer Raffaellijeva višestavačna skladba za dvoglasni muški zbor uz pratnju orkestra, *Kyrie, Gloria e Credo* (v. T.Ia, br. 109), uz čiji se autograf (orkestralnu partituru i dionice) čuva i „parte per dirigere“, odnosno izvadak za dva tenora i orgulje u rukopisu F. Sabalića. Sabalić i Boglić su zasigurno bili poznanici, budući da su tijekom dvije godine (1853.-1855.) obojica predavali na zadarskom sjemeništu. Moguće je stoga da se Sabalić upravo preko Boglića upoznao (barem) s ovom Raffaellijevom skladbom, čijom je pokojom izvedbom u Zadru – uzme li se u obzir njegov pripis „parte per dirigere“ – vjerojatno i ravnao.

Osim Raffaellijevih i Boglićevih rukopisa, zamjetan dio čine prijepisi (i autografi) u rukopisu A. Bosiljevca (17 jedinica),²⁰² nastali zasigurno tijekom i za potrebe njegove orguljaške i kapelničke službe u hvarskoj katedrali početkom 20. stoljeća. Brojčano im slijede Candottijevi autografi, preradbe i prijepisi²⁰³ (3 jedinice sigurno, a 5 vjerojatno u Candottijevom rukopisu), koji potječu iz sjevernotalijanskog gradića Cividale del Friuli u kojemu je, kako je već spomenuto, Candotti djelovao kao katedralni kapelnik do 1876. O ostalim autorima prijepisa ili, vjerojatnije, vlasnicima rukopisa, svjedoče njihovi potpisi na pojedinim muzikalijama (sugerirajući pritom i odakle su stigle do Kaptolskog arhiva). To su primjerice F. Micheli de Vitturi iz Splita (v. T.Ia, br. 149), don Antonio Ružević iz Staroga Grada (br. 28), Antonio Machiedo (br. 107), G. Machiedo (br. 86), Filippo Raffaelli (br. 96) te Giorgio Domancich iz Hvara (v. br. 30), zatim Antonio Visetti iz Splita (br. 146), već spomenuti skopljski nadbiskup Dario Bucciarelli (1849., br. 64), te Marija Raffaelli, u čijem je vlasništvu (i prijepisu?) nekoć bila *Knjiga za brač* (br. 34). Na naslovnici njezine „knjige“ zapisani su mjesto i datum, *Supetar, 22/05/01*, te pripis koji donosi još dva podatka; o Mariji

²⁰¹ Vidi br. 93, 94, 98 i 151 u T.Ia.

²⁰² A. Bosiljevac izrađivao je prijepise duhovnih skladbi talijanskih, njemačkih, domaćih te anonimnih autora 18. i 19. stoljeća, kao što su: G. B. Martiniji, L. Bottazzo, P. de Falconara, A. Diericx, J. Bauer, J. Raffaelli te F. Sabalić.

²⁰³ Iako nije potpisan, sudeći prema rukopisu Candotti je autor prijepisa skladbi za instrumente s tipkama J. B. Cramera, J. C. H. Rincka i W. I. Trnke, te duhovne skladbe za tri mješovita glasa i orgulje L. A. Marsana.

Raffaelli kao „učenici Sokola“ te o imenima njezinih učiteljica klavira (Ester Matiazzi) i tamburice (Marice Harašić). Za M. Raffaelli može se dakako pretpostaviti da je pripadala potomstvu hvarske vlastelinske obitelji Raffaelli, obitelji skladatelja Josipa Raffaellija, stoga ni ne čudi da je njezina zbirka pronašla put iz Supetra, gdje je nastala, do Hvara, u kojemu se danas čuva. Moguće da je, skupa s još barem četiri tiskana izdanja te pokojim rukopisom u Hvar došla posredstvom Luke Papafave, koji je u Supetru proveo preko trideset godina (1879. do 1912.) kao župnik, odakle 1912. odlazi u Šibenik gdje je postavljen za biskupa, a potom u Hvar gdje od 1918. do smrti 1925. upravlja Hvarsko-bračko-viškom biskupijom.²⁰⁴

1.3.2. Tiskane muzikalije

Autori. Recentnim sređivanjem glazbene zbirke Kaptolskog arhiva organizirana je nova grupacija arhivalija, XXIVc, koja broji 81 jedinicu tiskanih muzikalija, od kojih se njih 15 odnose na zbirke skladbi (jednog ili više autora), a 66 na pojedinačne skladbe jednog autora. Dok među rukopisnom građom prevladavaju mahom talijanski i domaći skladatelji, otprilike polovinu tiskovina čine skladbe i preradbe njemačkih autora, zatim oko trećinu skladbe i preradbe talijanskih, dok ostale pripadaju manjem broju domaćih (3 jedinice, v. T.Ib, br. 13, 25, 28), francuskih (4 j., br. 5, 17, 22, 57), mađarskih (1 j., br. 43), belgijskih (1 j., br. 76), švicarskih (4 j., br. 58, 59, 61, 62) te američkih autora (1 j., br. 48). Većina skladatelja čija se izdanja nalaze u kaptolskom fondu svoj je životni vijek provela u periodu između kraja 18. i početka 20. stoljeća. I ovdje se, kao i kod rukopisnih muzikalija, uglavnom radi o imenima „malih majstora“, skladatelja duhovne glazbe ili, u manjoj mjeri, autora (preradbi) svjetovnih skladbi. Izdanja poznatih njemačkih i austrijskih skladateljskih imena susreću se rijetko: s po jednom su jedinicom zastupljeni su Ludwig van Beethoven (br. 10), Johann Strauss st. (1804.-1849.) (br. 64), dok se ime Carla Czernyja navodi na dva izdanja (br. 20 i 21). Jedno od njih je *Il maestro di pianoforte: Istruzione teorico-pratica per piano forte*, unutar kojeg je Asić umetnuo papirić s pripisom: „Vrijedi za historiju muz. školstva (vrlo stari štampani primjerak Černijeve metode učenja klavira.“ S druge strane, imena talijanskih skladateljskih velikana, ponajprije talijanske opere 19. stoljeća, G. Verdija, G. Rossinija, G. Donizzettija i V. Bellinija, zastupljena su većinom u izdanjima s preradbama njihovih glazbeno-scenskih djela u izvatke za solističko i komorno muziciranje. Tri jedinice odnose se pak na domaće autore: *Slavenska misa* za troglasni muški zbor i orgulje (v. br. 25) Antuna Dobronića (1878.-1955.), skladatelja prve plovice 20.

²⁰⁴ Usp. Joško BRACANOVIĆ, Luka Papafava – šibenski (1912.-1918.) i hvarski biskup (1918.-1925.), *Croatiana Christiana periodica*, 37/71 (2013), 146.

stoljeća rodnom iz Jelse te jednog od najistaknutijih predstavnika tzv. „nacionalnog smjera“ u onodobnoj hrvatskoj glazbi, potom *Sbirka hrvatskih popievaka* (br. 28) koju je priredio sjevernohrvatski skladatelj, dirigent i istaknuti voditelj tamburaških sastava, Milutin Farkaš (1865.-1923.), te naposljetku *Missa primitia* (za dva muška ili dva ženska glasa, br. 13) hvarskog orguljaša i kapelnika početkom 20. stoljeća, Aleksandra Bosiljevca. Iako se većina skladateljskih imena u popisu tiskovina ponovi tek jednom ili rjeđe dvaput, iznimku čine četiri izdanja duhovnih skladbi njemačkog svećenika, skladatelja i glazbenog učitelja u Regensburgu, Michaella Hallera (1840.-1915.) (br. 31-34), te isto toliko izdanja duhovnih skladbi Jacopa Tomadinija (br. 67-70), među kojima su dva (misa i kantata; br. 68 i 69), namijenjena sastavu troglasnog zbora uz pratnju orkestra. U četiri zbirke zastupljen je i G. Verdi (br. 72-75), kao autor izvornika (opernih ulomaka) prerađenih za gitaru. Valja napomenuti da se među tiskovinama nalazi i zamjetan udio skladbi talijanskih, austrijskih, švicarskih i slovenskih „cecilijanaca“, kao što su već ranije spomenuti G. B. Candotti, J. Tomadini, I. Mitterer, F. Schaller, A. Foerster i dr., što potvrđuje da je cecilijanski pokret stigao i do Hvara u 19. stoljeću.

Vrste i sastavi. Od ukupno 81 jedinice tiskanih muzikalija, 46 ih pripadaju području vokalne i vokalno-instrumentalne duhovne glazbe. Najveći dio odnosi se na mise (30 jedinica), dok ostatak čine himni (2 j.), sekvence (1 j.), litanije (1 j.), korizmeni (2 j.) i drugi duhovni napjevi (10 j.). Izvođački sastav u duhovnim skladbama najčešće je u rasponu od jednoglasnog do četveroglasnog zbora uz pratnju orgulja, uz iznimku nekolicine u kojima se javlja pratnja komornog (6 j.)²⁰⁵ ili orkestralnog sastava (3 j.)²⁰⁶. Svjetovna vokalno-instrumentalna glazba sačuvana je samo u jednom izdanju, i to u obliku preradbi opernih ulomaka za glas i klavir (v. T.Ib, br. 46). S druge strane, zamjetan udio fonda čine izdanja instrumentalne glazbe (33 j.), od čega je najviše skladbi i preradbi za instrumente s tipkama (27 j.),²⁰⁷ te za gitaru (6 j., br. 29, 64, 72, 73, 74, 75) i brač (1 j., br. 34). One su se zasigurno mogle izvoditi u kakvim svjetovnim prilikama u Hvaru 19. stoljeća, ali isto tako i koristiti u glabeno-didaktičke svrhe. Kao (jedini tiskani) trag prakse (klavirskih) poduka u nekadašnjem Hvaru sačuvan je Czernyjev priručnik *Il maestro di pianoforte: Istruzione teorico-pratica per piano forte* (br. 21).

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Većina skladatelja zastupljenih u tiskanim muzikalijama Kaptolskog arhiva djelovala je u razdolju od 19. do početka 20. stoljeća, stoga i datacija

²⁰⁵ Vidi br. 6, 9, 23, 24, 40 i 52 u T.Ib.

²⁰⁶ Vidi br. 12, 68 i 69 u T.Ib.

²⁰⁷ Kao što su, primjerice, plesovi, fantazije, nokturna, romanse, etide, kanoni, *versetti*, preradbe ulomaka iz talijanskih opera 19. stoljeća i dr.

najvećeg dijela tiskovina pripada tom periodu. Iznimku čini jedno izdanje iz 17. stoljeća, *Cantus ecclesiasticus Passionis D. N. Jesu Christi* (2. izdanje, 1637., V. T.Ib, br. 30), sa četiri gregorijanska napjeva u koralnoj notaciji koja je priredio Giovanni Guidetti (1531.-1592.), talijanski pjevač i Palestrinin učenik, jedan od revizora gregorijanskog korala nakon Tridentskog koncila. Na izdanju je potpisan vlasnik „Ivannis Andreis Epi Pharen, et Brachien“, odnosno Ivan III. de Andreis, biskup hvarsko-brački od 1667.-1676.

Ostala izdanja, dakle, odnose se na period između 19. i početka 20. stoljeća, od čega ih najviše pripada drugoj polovici 19. stoljeća (33 jedinice) te razdoblju prijelaza iz 19. u 20. stoljeće (23 j.), zatim sredini 19. (12 j.), početku 20. (8 j.) i, najmanje, prvoj polovici 19. stoljeća (4 j.). Najbrojnija su talijanska izdanja (36 jedinica), najčešće iz Milana – čiji su izdavači Giovanni Ricordi (12 j.), Francesco Lucca (7 j.), Musica sacra (5 j.) te T. Ricordi, L. Bertuzzi i Pigna & Rovida (s po jednom jedinicom) – te u manjem broju iz Udina (L. Berletti, 2 j.), Firenze (G. Venturini i L. Berletti, 2 j.), Rima (A. Phaeum, 1 j.) i Bologne (G. Bianchi, 1 j.). Talijanskim izdanjima brojčano slijede njemačka (16 jedinica), njemačko-austrijska (7 j.) te austrijska (5 j.). Među njima najveći udio čine izdanja izdavačke kuće Ant. Böhm & Sohn (publicirana u Augsburgu i Beču; 9 jedinica), dok su među ostalima zastupljene publikacije izdavača kao što su F. Pustet (Regensburg i dr., 6 j.), A. Coppenrath (Regensburg, 5 j.), T. Haslinger (Beč, 3 j.), C. F. Peters (Leipzig, 2 j.), J. B. Haunschild (Freising, 2 j.) i dr. Sačuvano je i pet francuskih izdanja, od čega četiri pariška (E. Repos, 2 j.; Maison-Schott, 1 j.; P. Lethielleux – H. Casterman, 1 j.) i jedno iz Arrasa (Procure Générale de Musique Religieuse), te jedno švicarsko izdanje (C. Pozzi, 19./20. st.).²⁰⁸ Od domaćih izdanja sačuvane su dvije tiskovine, obje u nakladama autora, *Slavenska misa* A. Dobronića (1933.) i *Album za brač* M. Farkaša (1898.), a mogla bi im se pridružiti i *Missa primitia* A. Bosiljevca (19./20. st.), zasigurno domaće izdanje, iako se na sačuvanim dionicama ne nalaze podaci o mjestu izdanja i izdavaču.

Potpisi, pripisi i pečati. Na dvadeset tiskovina rukom su zabilježeni različiti pripisi te potpisi nekadašnjih vlasnika i korisnika ovih izdanja, koji upućuju na to kome su ona izvorno pripadala i odakle su pristigla u Hvar. Među potpisanima su dva ranije spomenuta hvarska biskupa: Ivan III. de Andreis (1667.-1676.), kojemu je nekoć pripadala danas najranija tiskovina u zbirci kaptolskih muzikalija (v. T.Ib, br. 30), te fra Fulgencije Carev, čije je ime zabilježeno na četiri izdanja (v. T.Ib, br. 3, 26, 44, 51). Carev, rodnom iz Kaštel Gomilice te obrazovan u Hvaru gdje je postao svećenikom, stupio je u službu skopljanskog nadbiskupa 1878. nakon smrti Darija

²⁰⁸ Za tri jedinice nema podataka o mjestu i izdavaču.

Bucciarellija, ranije spomenutog kao vlasnika, a možda i autora (prijepisa) rukopisnog priručnika iz 1849., također pohranjenog u Kaptolskom arhivu. Odlazeći 1878. iz Albanije u Hvar, gdje je od tada do svoje smrti 1888. bio prvi čovjek hvarske biskupije, Carev je sa sobom ponio i notnu građu, obogativši kaptolski fond barem četirima tiskanim izdanjima i jednim rukopisom (v. T.Ia, br. 64). Ime još jednog hvarskog biskupa zabilježeno je na jednoj tiskovini (v. T.Ib, br. 19), a riječ je o Andriji Iliću koji je hvarskom biskupijom upravljao od 1876.-1887. Njemu je pak, kao hvarskome biskupu, na naslovnici izdanja svoje skladbe *Chirie* za četiri glasa i orgulje, „che da Dea e Dona Lesina“, nastale dakle vjerojatno u Hvaru a izdane u Bologni (izdavačka kuća: G. Blanchi), uputio 1887. vlastoručnu posvetu danas nepoznati autor (Talijan?) Pacifico Conti. Moguće je stoga i da je Conti kratak period djelovao u hvarskoj katedrali na mjestu kapelnika i/ili orguljaša, iako se nisam zasada susrela s izvorima koji bi to mogli potvrditi.

Osim sačuvanih Candottijevih autografa i prijepisa, o Cividaleu kao izvoru iz kojeg je pritjecao dio muzikalija danas pohranjenih u Kaptolskom arhivu, svjedoče i tiskovine, koje su – sudeći po rukopisnim zabilježbama na naslovnicama izdanja – bile u vlasništvu samih predvodnika sjevernotalijanskog cecilijanskog pokreta, Jacopa Tomadinija, potpisanog na dva izdanja (br. 60 i 70), te G. B. Candottija, kojemu je skladatelj Aloysio Kunc 1863. na naslovnici izdanja svoje mise za tri muška glasa i orgulje vlastoručno napisao posvetu (br. 41).²⁰⁹ Na dva je izdanja potpisan i Aleksandar Bosiljevac (br. 31 i 55), na jednome Jan Talich (?-1915.) (br. 34), češki glazbenik i glazbeni pedagog aktivan u Petrinji,²¹⁰ te na ostalima (po jednom) većinom nepoznata imena; Bart[ol] Gamulin (br. 16), Josip Colić (br. 21), Dulčić (br. 1), Fr. Gio-Pietro (br. 11), Capitano Seyffer (br. 46) i inicijali B. C. (br. 40).

Trideset i jedno izdanje nosi pečat, od čega njih 20 pečat hvarske stolne crkve a jedno hvarskog Kaptola. Nadalje, na četiri izdanja nalazi se pečat župe sv. Petra u Supetru (br. 33, 47, 58, i 59), što uz, ranije spomenutu rukopisnu zbirku za brač Marije Raffaelli iz 1901., jasno ukazuje na pritjecanje dijela supetarskih muzikalija u Hvar, moguće posredstvom Luke Papafave. Na jednom su izdanju zabilježeni potpis i pečat spomenutog Jana Talicha, „reditela kora“ (br. 34),²¹¹ a na nekolicini ostalih nalaze se pečati vlasnika (prodavaonica) muzikalija u

²⁰⁹ Nažalost, nije poznato čijim su posredstvom muzikalije stizale iz Cividalea u Hvar, no svakako da se radi o temi koju bi bilo nužno rasvijetliti kroz buduća istraživanja.

²¹⁰ Usp. Vjera KATALINIĆ, *Migration and Cultural Transfer in Transformation: Czech Musicians in the 19th-century Croatian Lands*, u: *Sociocultural Crossings and Borders: Musical Microhistories*, ur. Rūta Stanevičiūtė – Rima Povilionienė (eds.), Vilnius: Lithuanian Academy of Music and Theatre, 2013, 42.

²¹¹ Talichev pečat nalazi se dakle na tiskanom izdanju Hallerova op. 8, *Messa Quarta*, ali i na prijepisu iste mise, koji se također čuva u Kaptolskom arhivu (v. T.Ia, br. 74).

Veneciji (G. Benzon, br. 55 i 65; Antonio Gallo, br. 38) i Trstu (Stabilimento musicale / Tedeschi & Obersnu, br. 53 i Fondaco musica, br. 73), koji također ukazuju na sjevernu Italiju kao izvorište iz kojeg je došao dio muzikalija Kaptolskog arhiva.

1.3.3. Inventar kaptolskih muzikalija iz 1646./1647.²¹²

Dok je izvore za skicu povijesti muziciranja u krugu hvarske katedrale u vremenu od kraja 18. do početka 20. stoljeća moguće pronaći u danas sačuvanim primarnim izvorima, rukopisnim i tiskanim muzikalijama predstavljenim u prethodnim poglavljima, notnoj građi iz ranijih razdoblja nažalost nema traga. Međutim, kvantitetu i kvalitetu glazbenog repertoara njegovanog u barem jednom dijelu te ranije hvarske prošlosti, prvoj polovici 17. stoljeća, otkriva vrijedan dokument danas pohranjen u hvarskom Kaptolskom arhivu. Riječ je popisu kaptolskih knjiga i muzikalija, danas izgubljenih, koji datira iz 1646. i 1647., pronađenome tijekom uređenja Kaptolske knjižnice 1992. i danas pohranjenom pod signaturom XXII/4.²¹³ Taj izvor do sada nije bio predmetom temeljitijeg proučavanja,²¹⁴ no njegov sadržaj – sastavljen od različitih naslova iz područja književnosti, drame, poezije, glazbe, filozofije, teologije – zasigurno bi mogao biti zanimljiv širem krugu stručnjaka iz humanističkih i društvenih disciplina.

Zabilježeni naslovi glazbenih zbirki u nekadašnjem posjedu hvarskog Kaptola u ovome će poglavlju poslužiti kao ishodište za prikaz glazbenog repertoara u Hvaru tijekom razdoblja ponovnog kulturnog i gospodarskog uzleta grada nakon pretrpljenih tursko-osmanlijskih razaranja i drugih nedaća krajem 16. stoljeća. Iako danas izgubljene, popisane muzikalije svjedoče o prisutnosti recentne talijanske, ponajviše venecijanske ranobarokne glazbene literature u hvarskoj sredini te predstavljaju izniman prilog lokalnoj povijesti umjetničkog muziciranja. No istodobno posjeduju i raritetnu vrijednost za hrvatsku glazbenu kulturu uopće, kao jedini (do sada poznati) dokument na području Hrvatske s eksplicitno navedenim autorima i naslovima djela, dostupnih lokalnim glazbenicima, a uz njih zasigurno i publici, do sredine 17. stoljeća. Ovaj izvor ujedno služi i kao primjer i kao dokaz postojanja prakse sustavnog

²¹² Ovo poglavlje donosi spoznaje ranije objavljene u člancima: Maja MILOŠEVIĆ, Inventar kaptolskih muzikalija u Hvaru iz 1646. i 1647., *Arti musices*, 46/2 (2015), 277-307 i *ibid.*, S kakvim se repertoarom mogla susresti publika u gradu Hvaru tijekom prve polovice 17. stoljeća?, *Dani Hvarskoga kazališta*, 42/1 (2016), 190-227.

²¹³ Usp. Joško KOVAČIĆ, Uređivanje Kaptolske knjižnice u Hvaru, 20.

²¹⁴ Usp. preliminarni uvid u glazbeni segment kaptolskog inventara u: Maja MILOŠEVIĆ, Inventar kaptolskih muzikalija u Hvaru iz 1646. i 1647., *Arti musices*, 46/2 (2015), 277-307.

prikupljanja i katalogiziranja muzikalija u hrvatskim crkvenim institucijama u razdoblju prije njezina sustavnog početka sredinom 18. stoljeća.

Transkripcije naslova kaptolskih muzikalija mogu se konzultirati u priloženoj Tablici Ic.1a, u kojoj su navedeni i podaci o njihovim prvim (poznatim) tiskanim izdanjima (izdavač, grad, godina, *RISM*-ov kataloški broj²¹⁵). Preglednosti radi, uz naslove su pridodani i redni brojevi, koji će se u tijeku daljnjeg teksta navoditi kao referenca na određene jedinice iz inventara, odnosno iz T.Ic.1. Kako bi se zornije predstavili osnovni podaci o glazbenome repertoaru dostupnome u Hvaru do sredine 17. stoljeća, članku su priložene i tablice s prikazom građe prema skladateljima (T.Ic.2), datacijama (T.Ic.3), izdavačima (T.Ic.4) te glazbenim vrstama (T.Ic.5) na koje se odnose jedinice popisane u kaptolskome inventaru.

1.3.3.1. Fizički opis, datacija i autor rukopisa XXII/4. Posrednici u nabavci kaptolskih muzikalija

Inventar kaptolskih knjiga i muzikalija sastavljen je od nekoliko napola preklopljenih listova, smještenih unutar tankih smeđih korica i tako uobličeni u knjižicu (30,5x11 cm) s ukupno 44 nepaginirane stranice. Kako bih olakšala snalaženje u daljnjem radu na (glazbenoj) građi, paginaciju sam dopisala olovkom, označivši brojem 1 prvu ispisanu stranicu unutar korica te nastavljajući niz brojeva do posljednje ispunjene stranice, obilježene brojem 41, uključujući u paginaciju i neispisane listove. Dio stranica inventara je uvezan (str. 1-16), nakon čega slijede neuvezani preklopljeni listovi, tvoreći tako drugu fizičku cjelinu unutar korica (str. 17-41). Iz pripisa na vrhu str. 1 otkriva se da je popisivanje građe zabilježene unutar uvezanog dijela započeto u Hvaru, 22. ožujka 1647. Međutim, veći dio inventara popisanog u drugome, neuvezanome dijelu – preciznije, od str. 21 nadalje – bilježio se u Hvaru u prethodnoj godini. Naime, na str. 21 zapisan je datum 13. rujna 1646., što upućuje na to da je građa na str. 21-41 mogla biti popisivana tijekom ili nakon tog datuma, dok istovremeno ostaje nejasnom datacija zapisa unutar str. 17-20, za koje je moguće da su s vremenom izmještene iz dijela rukopisa nastalog 1646.

Iz zapisa ispod datuma na str. 21 – „Inventario delle Robbe di me Gio. And^a. Nēbri D^r.“ – saznajemo da je autor cjelokupnog rukopisa Ivan Andrija (Giovanni Andrea) Nembri (rođ. oko 1570.), doktor teologije, kanonik i desetljećima istaknuti član Kaptola hvarske katedrale.²¹⁶

²¹⁵ *RISM*-ov katalog glazbenih publikacija (*Répertoire International des Sources Musicales*, serija A) digitaliziran je i može se pretraživati na internetskoj stranici <https://opac.rism.info> (pristup: 12. 2. 2019.).

²¹⁶ Dragan PLAMENAC, Hvaranin Damjan Nembri (1584 – oko 1648) i njegovi Večernji psalmi, 8.

Sastavivši svoju oporuku u Hvaru 22. lipnja 1647., dakle nedugo nakon završetka popisa kaptolskih knjiga i muzikalija, Ivan Andrija povukao se u svojim kasnim sedamdesetim godinama, kao laik, u benediktinski samostan San Giorgio Maggiore u Veneciji, gdje je službu priora obnašao njegov mlađi brat Damjan, te tamo dočekaо smrt 24. ožujka 1651.²¹⁷ Za razliku od Ivana Andrije, Damjan (rođ. 1584.) je tijekom gotovo cijeloga života djelovao izvan rodnog Hvara: kao desetogodišnjak otišao je na školovanje u samostan San Giorgio Maggiore, gdje je i završio studij 1602., a potom i proveo većinu života kao redovnik i zatim prior do svoje smrti (1648/49.), izuzev 1622. te od 1634. do 1637., kada je priorsku funkciju imao u samostanu sv. Krševana u Zadru.²¹⁸

Damjan Nembri ima istaknuto mjesto u povijesti hrvatske glazbe zahvaljujući svojem skladateljskom angažmanu koji se ogleda u njegovoj jedinoj sačuvanoj zbirci *Brevis et facilis psalmodum* (Venecija, 1641.), sastavljenoj od četveroglasnih večernjih psalama uz pratnju orguljskog *continua*, stilski pripadajućih ranobaroknome tipu venecijanske crkvene glazbe na razmeđu stilova, kakvu su skladali i njegovi suvremenici u Dalmaciji poput Tomasa Cecchinija u Hvaru i Ivana Lukačića u Splitu.²¹⁹ U glazbenome leksikonu Johanna Gottfrieda Walthera (*Musikalisches Lexicon*, 1732.) Damjan Nembri naveden je kao autor danas izgubljene zbirke troglasnih i osmeroglasnih misa, tiskane u Veneciji 1640.²²⁰ Oba opusa bila su i dijelom inventara Kaptolske knjižnice 1646/1647., zabilježena u sekciji duhovne glazbe, *Spirituali* (T.Ic.1, br. 29 i 31), što bi moglo sugerirati da su stigla do Hvara relativno brzo, unutar samo nekoliko godina nakon publiciranja. No može se pretpostaviti i da je zbirka Nembrijevih misa u kaptolskom fondu knjižnici bila sačuvana u rukopisu, budući da su u inventaru pod jedinicom br. 31 osim troglasnih i osmeroglasnih, o čijem tiskanom izdanju saznajemo iz Waltherova leksikona, zabilježene i četveroglasne mise. Moguće da su one izostavljene pri publiciranju ili su pak pogrešno isključene iz naslova u Waltherovu izdanju. Svakako, uzimajući u obzir kontakt koji je Damjan Nembri očigledno održavao s rodnim krajem, zasigurno preko svoga brata, hvarskog kanonika Ivana Andrije, utemeljena je pretpostavka da je upravo on bio jedan od posrednika u nabavljanju suvremene glazbene literature iz Venecije, kojom se obogaćivao kaptolski fundus u Hvaru.

²¹⁷ *Ibid.*

²¹⁸ O životu i opusu Damjana Nembrija v. više u: *ibid.*, 5-13.

²¹⁹ V. kritičko izdanje Nembrijevih psalama: *Damjan Nembri: Brevis et facilis psalmodum quattuor vocibus modulatio (Venetiis, 1641)* (prir. Ennio Stipčević), Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, Zagreb 2005.

²²⁰ Dragan PLAMENAC, *op. cit.*, 5.

Zasluge za upotpunjavanje kaptolske glazbene zbirke tijekom prve polovice 17. stoljeća mogle bi se pripisati i skladatelju **Tomasu Cecchiniju** iz Verone (oko 1580.-1644.), koji je nakon kraćeg boravka u Splitu živio u Hvaru od 1614. do svoje smrti, djelujući najprije kao *maestro di capella*, a potom i kao orguljaš u katedrali, te povremeno svirajući u službi hvarskog kneza.²²¹ Cecchinijeva dugogodišnja glazbenička djelatnost u Hvaru ukazuje na izuzetnu prihvaćenost u sredini u kojoj je djelovao, dok mu autorska djela pak svjedoče o solidnoj razini izvedbenog aparata u Hvaru, za koji je i nastao najveći dio njegova opusa, sastavljenog od monodijskih skladbi, madrigala, arija i *canzonetta*, psalama, moteta, misa te instrumentalnih sonata. Velik dio njegovih crkvenih i svjetovnih zbirki zabilježen je u inventaru kaptolskih muzikalija, uz dvije zbirke koje nisu bile poznate iz ranijih popisa njegovih djela.²²² Njegov sačuvani duhovni i svjetovni opus, „spoj početničke manirističke inspiracije i kasnije izražene potrebe za izbalansiranom formom te za svojevrsnom sintezom stilova *prima* i *seconda prattica*“,²²³ zrcali „istodobnost raznodobnog“, podastirući tako obilježja *prijelaza* i usklađenost s kolanjima u glazbenoj umjetnosti prvih desetljeća 17. stoljeća. Iz Cecchinijevih se skladbi nazire skladateljevo poznavanje ranobaroknih kompozicijsko-tehničkih i estetičkih tendencija, nedvojbeno usvojenih kontinuiranim proučavanjem talijanske suvremene glazbene literature kakva mu je, sudeći prema sadržaju kaptolskoga inventara, bila dostupna u neposrednoj blizini. Uzmu li se u obzir datacije i mjesta (prvih) izdanja popisanih zbirki (v. T.Ic.3 i T.Ic.4), glazbena literatura stizala je u Hvar iz Venecije ponajviše u razdoblju Cecchinijeva života u Hvaru, za čiju se svjetovnu i duhovnu službu u najvećoj mjeri i nabavljala, a moguće i da je Cecchini sa sobom donio u Hvar dio zbirki tiskanih prije 1614. Svakako, naslove zastupljene u kaptolskom inventaru trebalo bi konzultirati u budućim analizama Cecchinijeva opusa i definiranju utjecajā koji su ga obilježili.

²²¹ V. opsežnu bio-bibliografsku studiju o Tomasu Cecchiniju u: Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini..., 77-125. Pregled Cecchinijeva života i opusa podrobno je prikazan i u poglavlju *Glazbenik i društvo: Tomaso Cecchini u Splitu i u Hvaru*, u: Ennio STIPČEVIĆ, *Ivan Lukačić i njegovi suvremenici*, Zagreb: Musica sacra, 1993, 47-73, te monografiji: *ibid.*, *Tomaso Cecchini*, Zagreb: Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, 2015.

²²² V. ranije popise u: Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini..., 106-125; *ibid.*: Ispravci i dopune bibliografiji djela Tome Cecchinija, *Arti musices*, 2 (1971), 43-52; Josip ANDREIS, *Povijest glazbe* (knj. 4), Zagreb: Liber – Mladost, 1974, 87-89; Stanislav TUKSAR, Prema identifikaciji četiriju, dosad nepoznatih, kasnijih opusa Tomasa Cecchinija..., 91-97; Ennio STIPČEVIĆ, *Tomaso Cecchini*, 100-120. Nedavno revidirani popis izrađen je na temelju ranijih te dopunjen novim naslovima iz kaptolskoga inventara, usp. Maja MILOŠEVIĆ, The Island of Hvar as the Meeting Point of Musicians in the 17th and 18th Centuries, in: *Music Migration in the Early Modern Age: Markets, Patterns, Styles* (2015), ed. by Vjera Katalinić, Zagreb: Croatian Musicological Society, 2016, 115-116.

²²³ Ennio STIPČEVIĆ, *Glazbenik i društvo*, 73.

1.3.3.2. Glazbeni repertoar iz kaptolskog inventara

Od ukupno 34 stranice ispisane u izvoru pod sign. XXII/4, naslovi koji se ne odnose na glazbena djela zabilježeni su na ukupno njih 30, te podijeljeni prema fizičkom smještaju jedinica i veličini formata (*in f^o, in 4°, in 8°...*), što bi moglo sugerirati da se radilo o tiskanim izdanjima. Analogno tomu može se pretpostaviti da su zabilježene muzikalije također bile (barem većinom) u tiskanome obliku, premda su u popisu podijeljene drugačije od ostalih naslova: svjetovne zbirke (uz pokoju iznimku duhovnih) popisane su prema sastavu, tj. prema broju glasova, dok su duhovni opusi izdvojeni u sekciji *Spirituali*. Glazbena građa obuhvaćena je na četiri stranice kataloga,²²⁴ te odijeljena u osam sekcija s ukupno 73 jedinice, koje se u najvećoj mjeri odnose na određene zbirke ili u manjoj mjeri na serije, dok je naveden samo jedan naslov pojedinačne skladbe.

Sekcije su unutar inventara, a prema tome i u Tablici 1, popisane sljedećim redom: [str. 18] peteroglasna (*A' cinq[ue] Voci*, 4 jedinice); [str. 20] duhovna (*Spirituali*, 28 jedinica), jednoglasna (*A' Voce sola*, 8); [str. 29] dvoglasna (*A' 2 Voci*, 1 jedinica), troglasna (*A' 3 Voci*, 9), četveroglasna (*A' 4 Voci*, 4 jedinice); [str. 41] za više glasova (*A' più voci*, 15 jedinica), te nenaslovljena sekcija s jedinicama koje ne pripadaju ni jednoj od prethodnih (4 jedinice). O sadržaju svake od navedenih grupacija bit će riječi u idućim odlomcima.

A' cinq[ue] Voci. U sekciji *A' cinq[ue] Voci* popisane su četiri zbirke peteroglasnih madrigala (T.Ic.1, br. 1-4), skladbi svjetovne provenijencije, čiji su autori hvarski *maestro di cappella* Tomaso Cecchini te sjevernotalijanski skladatelji Claudio Monteverdi, Theodore Riccio i Rodiano Barerra. Da je opus jednog od najznamenitijih europskih skladatelja ranoga baroka bio dostupan ondašnjim hvarskim glazbenicima i publici svjedoči biljeg šeste knjige madrigala Claudija Monteverdija u kaptolskome inventaru (br. 2), zbirke u kojoj su sadržani skladateljevi posljednji madrigali pisani za sastav *a cappella*, bez instrumentalne pratnje. Monteverdi je napisao ukupno devet knjiga madrigala, kroz koje je sintetizirao najviše dosege kasne renesanse s načelima ranobarokne *seconde prattike*, gdje je izražaj važniji od kontrapunktskih pravila, a riječ tretirana kao „gospodarica glazbe“.²²⁵ Naime, sljedbenici *seconde prattike* koju je

²²⁴ Stranice na kojima su zabilježene muzikalije ne slijede odmah jedna nakon druge: možda su s vremenom pomiješane, budući da dio listova nije uvezan.

²²⁵ Monteverdi je u predgovoru svoje pete knjige madrigala (1605.) priopćio da je njegovom metodom afirmirana „druga praksa“ (*seconda prattica*) kao zamjena za „prvu praksu“ (*prima prattica*), čija su pravila utvrđena u traktatu *Le istituzioni harmoniche* (1558.) Gioseffa Zarlina. Ove primjedbe detaljnije je obrazložio njegov brat Giulio Cesare Monteverdi u predgovoru Claudijevim *Scherzi musicali* (1607.) (v. T.I.c1, br. 50). Usp. Howard M. BROWN – Louise K. STEIN, *Glazba u renesansi* (prev. Stanislav Tuksar), Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2005, 367-368.

afirmirao Monteverdi ustrajali su na prilagođavanju glazbe značenju i osjećajima (ili „afektima“) koje nosi tekstovni predložak, postavljajući si tako (glavnim) izazovom skladanje glazbe koja će potpirivati slušateljske emocije (*affeto dell'anima*). Pri tomu glazba postaje jezik u kojemu je svako tehničko skladateljsko sredstvo, bilo staro ili novo, prilagođeno priopćavanju osjećaja i ideja iz tekstovnog predloška.²²⁶

Prožimanje kasnorenesansnih i ranobaroknih stilskih mogućnosti uvelike je primjenjivao i Tomaso Cecchini, čiji je prva (i jedina) knjiga peteroglasnih madrigala uz pratnju *bassa continua* (br. 1) tiskana zajedno s nekoliko arija u Veneciji 1619., za vrijeme skladateljevih prvih godina u Hvaru, čijim je izvođačima i publici najvjerojatnije bila i namijenjena.²²⁷

U peteroglasnoj sekciji zabilježene su dvije zbirke madrigala kasnorenesansnih „malih majstora“, Teodora Riccija i Rodiana Barere. Peteroglasni madrigali (br. 3) skladatelja koji je većinu života djelovao kao kapelnik na području Njemačke, Teodora Riccija, tiskani su za vrijeme njegova boravka u Bresciji 1567.,²²⁸ te predstavljaju najranije izdanje među svim jedinicama u popisu kaptolskih muzikalija. U ranija izdanja vjerojatno bi se mogla uvrstiti i danas izgubljena druga knjiga peteroglasnih madrigala Rodiana Barere (br. 4), skladatelja tijekom života aktivnog u Cremoni. Sudeći prema sačuvanoj prvoj knjizi iz 1596., Barera je u peteroglasnim madrigalima najčešće primjenjivao postupke standardizirane tijekom 16. stoljeća, uz ograničenu upotrebu inovacija: naglasak je stavljen na jasnoću teksta, uz primjenu silabičkog i homoritmijskog načela.²²⁹

Spirituali. Zbirke duhovne glazbe popisane su u 28 jedinica (T.Ic.1, br. 5-32) (Sl.I.6) u najbrojnijoj sekciji *Spirituali*, među kojima najveći udio čine moteti, zatim psalmi i mise, pretežno iz prvih desetljeća 17. stoljeća. Četiri jedinice pripadaju venecijanskome skladatelju svjetovne i duhovne glazbe, Giovanniju Priuliju,²³⁰ nakon Cecchinija najzastupljenijem skladatelju u kaptolskome inventaru. Riječ je o zbirkama tiskanim u Veneciji između 1618. i

²²⁶ Tekst je i u prvoj praksi imao određenu ulogu pri skladanju vokalnih djela, ali prvenstveno u pogledu forme, a ne značenja: strukturu uglazbljenja određivala je struktura pjesme prema broju strofa, stihova u strofi, slogova u stihu te prema refrenu i metričkom obrascu. S druge strane, ta izvanjska podudarnost glazbe i teksta nije bila ono za čime su marili Monteverdi i njegovi sljedbenici. Usp. Claude V. PALISCA, *Barokna glazba* (prev. Stanislav Tuksar), Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2005, 15-19.

²²⁷ Usp. Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini..., 113 i *ibid.*, Ispravci i dopune bibliografiji djela Tome Cecchinija, *Arti musices*, 2 (1971), 48.

²²⁸ Walter BLANKENBURG – Norbert DUBOWY, Riccio, Teodoro, u: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* (ur. Stanley Sadie), Macmillan Publishers Ltd., London itd. 2001² [nadalje u fusnotama: *NGroveD²*], sv. 21, 323.

²²⁹ Usp. Serena DAL BELIN PERUFFO, Barera, Rodiano, u: *NGroveD²*, sv. 2, 724-725.

²³⁰ Usp. Jerome ROCHE – Steven SAUNDERS, Priuli, Giovanni, u: *NGroveD²*, sv. 20, 384-385.

1624., za vrijeme Priulijeva djelovanja u službi kapelnika na dvorovima Ferdinanda II. u Grazu i Beču. Njegova zbirka *Psalmi Davidis Regis* iz 1621. (br. 7), sastavljena od 17 večernjih psalama i posvećena španjolskome kralju Filipu IV., danas je izgubljena, dok nije jasno na koju se od dviju zbirki misa iz 1624. odnosi jedinica pod br. 8.²³¹ Priulijeve dvije knjige pod naslovom *Sacrorum Conventuum* iz 1618. i 1619. (br. 5 i 6) svjedoče o tome da su do hvarske sredine stigli moteti pisani u stilu venecijanskog višezborja, kakvo se njegovalo u krugu Giovannija Gabrielija, Priulijeva učitelja, ali isto tako i instrumentalni oblici (pisani za sastave i do 12 instrumenta); sonate i *canzone*.

Hvarani su mogli čuti dvozborje i iz pera lokalnog skladatelja Tomasa Cecchinija u njegovoj osmeroglasnoj misi *Detta la celeste* i u osmeroglasnom *Magnificatu* iz 1624. (T.Ic.1, br. 11), ali isto tako i njegove instrumentalne sonate iz 1628. iz zbirke *Cinque Messe...* (br. 18), koje se smatraju najranijim sačuvanim primjerima instrumentalne glazbe skladane u Dalmaciji,²³² premda su instrumentalni oblici bili zastupljeni i u nekim drugim Cecchinijevim zbirkama, koje su danas izgubljene.²³³ Navedena dva Cecchinijeva opusa iz 1624. i 1628. zabilježena su u grupaciji *Spirituali* uz još deset njegovih duhovnih zbirki (ukupno 12: br. 10-20 i 32); misa, psalama, moteta i lamentacija za različite sastave, od dvoglasnog do peteroglasnog sloga, najčešće uz pratnju orguljskog *continua*. Dva Cecchinijeva naslova iz ove grupacije imaju svoj jedini biljeg upravo u kaptolskom inventaru, odnosno nisu bili uvršteni u ranije popise Cecchinijevih djela. Riječ je o prvoj knjizi troglasnih moteta (br. 14) te trećoj knjizi *Sacri Conventus* (br. 20), čiji dodatak naslovu "liber tertius" sugerira nekadašnje postojanje triju knjiga, najvjerojatnije duhovnih monodija za dva glasa.²³⁴ Cecchini je zasigurno poznao i istoimenu zbirku moteta iz 1614.,²³⁵ zabilježenu u kaptolskome inventaru (br. 22),

²³¹ Naime, Priuli je iste godine (1624.) publicirao dvije zbirke misa u Veneciji, prvu pod naslovom *Missae ... quatuor, sex, & octo vocibus concinendae, cum basso totius operis pro organo, si placet*, te drugu *Missae ... octo, novemq. vocibus, atque etiam instrumentis musicis concinendae*. V. podatke o oba izdanja prema *RISM*-ovu broju u Tab. 1, br. 8.

²³² Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini..., 95, 116-117. V. analizu Cecchinijevih sonata u: Marco DI PASQUALE, Sonate op. 23 Tomasa Cecchinija (prev. Tanja Čunko), *Arti musices* 30/1 (1999), 91-111. Usp. i kritičko izdanje: *Tomaso Cecchini: Osam sonata* (prir. Bojan Bujić), Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb – Muzikološki zavod Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1984.

²³³ Usp. Marco DI PASQUALE, *op. cit.*, 94-95. Dvije izgubljene Cecchinije zbirke u kojima su sadržane instrumentalne skladbe zabilježene su u kaptolskome inventaru (v. T.I.c1, br. 55 i 56).

²³⁴ Vjerojatno je stoga da je ova zbirka ustvari treća knjiga duhovne monodije za dva glasa, dok se prve dvije kriju pod naslovima predstavljenim u T.Ic.1, pod br. 13 i 19.

²³⁵ V. kritičko izdanje Pulitijeva op. 14: *Gabriele Puliti: Sacri Conventus (1614) / Pungenti dardi spirituali (1618)* (Monumenta artis musicae Sloveniae 40) (prir. Metoda Kokole), Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 2001.

čiji je autor bio njegov zemljak i suvremenik Gabriello Puliti, koji je djelovao na istarskom poluotoku.²³⁶

Među djelima iz grupacije *Spirituali* valjalo bi istaknuti četvrtu knjiga moteta za dva, tri i sedam glasova uz pratnju orguljskog *continua* Alessandra Grandija (br. 27), uz Monteverdija jednog od zvučnijih imena sjevernotalijanskog ranog baroka. Riječ je o zbirci skladbi u kojima je naglasak stavljen na solističku melodiju i njegovanje dijaloškog stila, kao npr. u *Surge prospera*, ljubavnome duetu iz *Pjesme nad pjesmama*.²³⁷ Zbirka je nakon prvog izdanja u kući Vincenti 1616. doživjela još pet izdanja u razdoblju od 1618. do 1637., ali nije poznato koje se od njih čuvalo u kaptolskom fondu sredinom 17. stoljeća.²³⁸

O nekolicini jedinica iz sekcije *Spirituali* ne mogu se pronaći podaci u literaturi. Nepoznate su dvije zbirke psalama, *Salterium* za dva, tri i četiri glasa nepoznatog skladatelja Eustachija Arivierija (br. 23),²³⁹ te zbirka troglasnih i četveroglasnih psalama, uz koju nije naveden autor, a čiji naslov *Psalmi Accademici Affectuosi* (br. 28) upućuje na priklanjanje izražajnim načelima *seconde prattike*. Autorstvo se također ne može potvrditi ni četveroglasnim rezponzorijima za službu Velikog tjedna (br. 24), budući da se njihov naslov ne navodi u popisima djela ni jednog od dvojice skladatelja prezimena Gualtieri (vjerojatno povezanih srodstvom), obojice aktivnih tijekom prve polovici 17. stoljeća na području Venecije.²⁴⁰ Naslovi dviju nepoznatih zbirki mogle bi se pripisati dvojici benediktinaca i skladatelja isključivo duhovne glazbe, Serafinu Patti i Gregoriju Zucchiniju. Poznate su samo prva (1609., 1611.) i druga (1613.) knjiga *Sacrorum Canticorum* Serafina Patte, obje publicirane u Veneciji kod Giacoma Vincentija,²⁴¹ no ne spominje se treća, popisana u kaptolskome inventaru (br. 26). Također, autor zbirke troglasnih skladbi *Canzonette Spirituali* (br. 30) mogao bi biti Gregorio

²³⁶ Usp. Ennio STIPČEVIĆ, Uvodna razmatranja o umjetnosti Gabriella Pulitija (oko 1575–iza 1641), *Arti musices*, 14/1 (1983), 33-50.

²³⁷ Usp. Jerome ROCHE – Roark MILLER, Grandi, Alessandro, u: *NGroveD²*, sv. 10, 283-287.

²³⁸ Moguće je da se u fondu čuvalo neko od kasnijih izdanja, npr.: G. Vincenti, Venezia, 1618 [RISM A/I: G 3432], G. B. Maringo, Palermo, 1620 [G 3433], A. Vincenti, Venezia, 1621 [G 3434], 1628 [G 3435], 1637 [G 3437].

²³⁹ Skladatelj Arivieri (Ariveri?) naveden je samo u Vincentijevu katalogu, i to kao autor moteta za jedan do četiri glasa (v. X, 13 i XXXII, 37, u: Alessandro VINCENTI, *Indice di tutte le opere di musica*, prir. Robert Eitner, Leipzig: T. Trautwein, 1882-1883, 8, 27), dok u priručnoj literaturi nema podataka o njegovu životu i djelima.

²⁴⁰ Usp. Jerome ROCHE, Gualtieri, Alessandro, u: *NGroveD²*, sv. 10, 472 i Jerome ROCHE – Elisabeth ROCHE, Gualtieri, Antonio, u: *NGroveD²*, sv. 10, 472-473.

²⁴¹ V. podatke o ovim izdanjima prema *RISM*-ovim oznakama A/I: P 1037 i P 1038. Usp. Gaetano GASPARI, *Catalogo della Biblioteca del Liceo Musicale di Bologna* (sv. 2), Bologna: F. Parisini, 1892, 477; Jerome ROCHE, Patta, Serafino, u: *NGroveD²*, sv. 19, 236.

Zucchini, aktivan početkom 17. stoljeća na području Venecije i Padove, premda se djelo ne navodi među njegovim znanim opusima.²⁴²

Spirituale 173.

Part. 1 ^a Sacros Concertu Jo. Pristi	No. 9
Part. 2 ^a	13
Missa Cusidm	2
Psalmi eisdem	2
Missa cu' Cantus et S. Carbonis i. 2. et 3. Vocib. h. Vincent. de Tulyis a' Giuina	4
<i>Cacchiro.</i>	
Orto Messe a' 7 uoce paci sop. li otto Toni	5
3 ^o libro delle Messe sacre a' 3, 4, 5, 6, 7, 8. Con solo	9
Missa Salmo et Motetti a' 7 in dua Chori	8
12 libro de Motetti a' 2	3
Salmo e Motetti a' 3. lib. 8 ^o	4
Salmo e Motetti a' 4. lib. 9 ^o	5
Lamentationi	3
Psalmi Diversi et alia canica. 5 Vocib.	6
Cinque Messe a' 1 Voce e Motetti a' uoce sola	3
1 ^o libro de Motetti a' 2	3
3 ^o libro S. Quartu 2 Vocib.	3
Motetti a' 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. raccolti del Malgarini	4
Sacri Conos. 7. Gabrielis de Pulis i. 2, 3 Vocib.	4
Salmo h. Eustachio Aruieri a' 2, 3, 4. lib. 8 ^o	5
Responsoria Heptomach. S. Gualterij 4 Vocib.	4
3 ^o libro de i. Conos. ecc. del Pova a' 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	6
lib. 3 ^o Sacros Cantus Patts i. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Vocib.	4
lib. 4 ^o de Motetti del Grande a' 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	5
Psalmi Accademici Affettioni 3 Vocib. et 4	4
Psalmi h. Barnieri Nombri 4 Vocib.	5
Carionette Spuali del Zucchini a' 3 lib. 8 ^o	4
Missa Harmonica Nombri. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Vocib.	7
Motetti a' Voce sola del Cacchiro	12

SI.I.6. Sekcija *Spirituale*, inventar kaptolskih muzikalija (rukopis, 1646./1647., Kaptolski arhiv, sign. XXII.4)

A' Voce sola. U sekciji *A' Voce sola* (T.Ic.1, br. 33-40) popisano je osam zbirki jednoglasnih skladbi s instrumentalnom pratnjom namijenjenom različitim instrumentima poput lutnje, *chitarronea*, *spinetta*, klavikorda, španjolske gitare i orgulja, publiciranih kroz prva četiri desetljeća 17. stoljeća. Među njima se nalaze i dvije zbirke koje su sastavljene od izuzetno ranih primjera duhovne monodije. Prva je tiskana u Firenci u 1607., a riječ je o zbirci *Madrigali e*

²⁴² Usp. Wolfgang WITZEMANN, Zucchini, Gregorio, u: *NGroveD²*, sv. 27, 875.

canzonette spirituali (br. 38) Severa Bonininija,²⁴³ skladatelja iz firentinskog kulturnog kruga te zagovornika novog stila i monodije, a drugoj iz 1614. autor je već spomenuti Serafino Patta (br. 40).

Ostalih šest jedinica odnose se na zbirke u kojima su sadržane skladbe svjetovne provenijencije; arije, madrigali i *canzonette*. Pod jednom su jedinicom (br. 33) popisana četiri sveska *canzonetta*, jednostavnih strofnih skladbi na suvremene talijanske ljubavne stihove, koje je od raznih autora prikupio i priredio Giovanni Stefanni, te publicirao u Veneciji tijekom razdoblja između 1618. i 1626. Ovdje je zabilježena i Cecchinijeva prva knjiga jednoglasnih madrigala uz instrumentalnu pratnju, *Amorosi concetti* (br. 39), pod kojim su naslovom u Veneciji tiskane ukupno tri knjige između 1612. i 1616.,²⁴⁴ danas uvriježene kao najraniji primjeri ranobarokne monodije nastale na dalmatinskom tlu i pisane za lokalnu sredinu.

Polovinu grupacije *A voce sola* čine knjige jednoglasnih arija uz pratnju instrumenata, tiskane u razdoblju između 1624. i 1636. u izdavačkoj kući Vincenti (br. 34-37). Među njima se nalaze tri nekoć veoma popularne zbirke iz 1620-ih, čiji su skladatelji Guglielmo Miniscalchi²⁴⁵ (br. 34), Giovanni Berti²⁴⁶ (br. 36) i Carlo Milanuzzi²⁴⁷ (br. 37), skladatelji sličnog stilskog usmjerenja; sudionici začetaka i razvoja venecijanske ranobarokne monodije, čiju su teksturu obogaćivali malodijskim i harmonijskim disonancama, kromatikom, fioriturama, promjenama metra i ostalim sredstvima prikladnim za prijenos sadržaja i značenja teksta glazbom.

A' 2 Voci. Među kaptolskim muzikalijama popisana je samo jedna zbirka svjetovnog dvoglasja, *Madrigaletti & altri ariosi canti* Tomasa Cecchinija (T.Ic.1, br. 41), tiskana u Veneciji 1623. kao skladateljev osamnaesti opus, danas izgubljena.²⁴⁸

A' 3 Voci. Troglasna sekcija sastavljena je od devet naslova svjetovne glazbe (T.Ic.1, br. 42-50), među čijim se autorima ističe Luca Marenzio, jedan od najvećih majstora talijanskog kasnorenesansnog madrigala.²⁴⁹ U kaptolskome inventaru popisane su njegove *villanelle* (br. 43), skladbe jednostavnije strofne forme (najčešće AABBC), koje je skladatelj publicirao u

²⁴³ Usp. Maryann BONINO, Bonini, Severo, u: *NGroveD²*, sv. 3, 861-862.

²⁴⁴ Druga knjiga danas je izgubljena. Uz prvu, u kaptolskome inventaru navedena je i treća knjiga (br. 64).

²⁴⁵ Usp. Nigel FORTUNE – Roark MILLER, Miniscalchi, Giuglielmo, u: *NGroveD²*, sv. 16, 718.

²⁴⁶ Usp. Roark MILLER, Berti, Giovanni Pietro, u: *NGroveD²*, sv. 3, 458-459.

²⁴⁷ Usp. Jerome ROCHE – Roark MILLER, Milanuzzi, Carlo, u: *NGroveD²*, sv. 16, 672-673.

²⁴⁸ Usp. Stanislav TUKSAR, Prema identifikaciji četiriju, dosad nepoznatih, kasnijih opusa Tomasa Cecchinija..., 93.

²⁴⁹ Usp. Steven LEDBETTER – James CHATER, Marenzio, Luca, u: *NGroveD²*, sv. 15, str. 835-845.

pet knjiga između 1584. i 1587. Ta su troglasna uglazbljenja popularnih stihova zahvaljujući svojem jednostavnom izričaju stizala do šire publike, prema čemu bismo ih mogli usporediti sa skladbama iz sfere današnje popularne glazbe. U zabilježbi u kaptolskome inventaru nije precizirano o kojoj se od pet knjiga radi, a nije moguće odrediti ni koje se izdanje nekoć čuvalo, budući da su *villanelle* Luce Marenzija tiskane u više izdanja.

Među manjim brojem opusa nastalih u 16. stoljeću, koji su popisani u inventaru, nalazi se izrazito rasprostranjena i nekoliko puta reizdana zbirka *Baletti a tre voci, con la intavolatura del liuto, per cantare, sonare, & ballare* iz 1594. Giovannija Gastoldija (br. 49), također jednog od majstora visoke renesanse i glazbenika djelatnog na dvoru Gonzage u Mantovi.²⁵⁰ Gastoldijevi strogo homofonijski *baletti* veoma su melodiozni i jednostavno strukturirani u dvije ponavljajuće sekcije od kojih svaka završava refrenom, a njihova namjena bila je, kako je rečeno u naslovu izdanja, „za pjevanje, sviranje i plesanje“.

Pod tri jedinice (br. 44-46) navedene su i četiri zbirke *canzonetta* sienskog plemića Tomasa Peccija, od kojih se jedna ne nalazi među skladateljevim otprije poznatim djelima (br. 46).²⁵¹ Na prijelazu u 17. stoljeće Pecci je bio jedan od glasnik pobornika *seconde prattike*, čija je načela primjenjivao svojim *canzonettama* i madrigalima. Dijelom kaptolskog fonda nekoć je bilo i jedno od temeljnih djela ranoga baroka, čuveni *Scherzi musicali* Claudija Monteverdija iz 1607. (br. 50), u čijemu je predgovoru Giulio Cesare Monteverdi detaljnije obrazložio afirmaciju „druge prakse“, koju je njegov brat Claudio najavio u svojoj petoj knjizi madrigala. (1605.).²⁵²

Popisan je i Cecchinijev opus 12 iz 1617. (br. 47), sastavljen od prokomponiranih madrigala, građenih od kratkih, kroz imitacijske postupke razrađenih motiva, i *canzonetta*, sastavljenih od više strofa, te pisanih u homofonijskom slogu i prožetih jednostavnim, pučkim glazbenim idiomom.²⁵³ S obzirom na posvetu ovog opusa ondašnjem hvarskome svećeniku Bondumieru Lupu, ova zbirka bila je nedvojbeno namijenjena izvedbama u hvarskoj sredini, odnosno hvarskoj publici i izvođačima.²⁵⁴

²⁵⁰ Usp. Denis ARNOLD – Iain FENLON, Gastoldi, Giovanni, u: *NGroveD²*, sv. 9, 567-568.

²⁵¹ Do sada nije zabilježena Peccijeva četvrta (kao ni treća) zbirka troglasnih *canzonetta*. Usp. Laura BUCH. Pecci, Tomaso, u: *NGroveD²*, sv. 19, 266.

²⁵² Usp. Claude V. PALISCA, *Barokna glazba*, 15-19.

²⁵³ O Cecchinijevu op. 12 v. više u: Andrea LENGYEL, Tomaso Cecchini (Cecchino): Madrigali et Canzonette, op. 12, Venecija 1617, 79-121.

²⁵⁴ V. sadržaj posvete u: Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini..., 112.

A' 4 Voci. U sekciji *A' 4 Voci* zabilježene su četiri zbirke svjetovne glazbe (T.Ic.1, br. 51-54), od kojih za dvije nema podataka o izdanju. Na temelju naslova *Novelli fiori del Visconti* (br. 51) može se pretpostaviti da je autor te nepoznate zbirke, najvjerojatnije madrigala, bio Domenico Visconti, talijanski skladatelj i orguljaš na dvoru Antonija Medicija, aktivan u Firenci u prvoj četvrtini 17. stoljeća, premda se među njegovim djelima, većinom madrigalima firentinskog stila, ne nalazi spomenuti naslov.²⁵⁵ Također, nisam uspjela pronaći skladatelja pod imenom Persone (Penone?) pa tako ni podatke o njegovoj knjizi četveroglasnih madrigala, popisanoj u inventaru (br. 54).

Ovdje su navedene još dvije knjige madrigala, obje tiskane 1613. Jedna od njih pripada malome ranobaroknome majstoru, treviškome kapelniku Giovanniju Paolu Costi (br. 52), dok se kod druge radi o posthumnom izdanju južnotalijanskog skladatelja Pomponija Nenne (br. 53). Na Nennin madrigalski opus uvelike je utjecao princ Carlo Gesualdo od Venose, predvodnik izrazito ekspresivne struje kasne renesanse, posebice u vidu primjene osebujnog disonantnog glazbenog jezika, obilježenog progresivnom i obilnom upotrebom kromatike te iznenadnim promjenama tempa i metra.²⁵⁶

A' più voci. Pod naslovom *A' più voci* popisano je 15 zbirki tiskanih u rasponu između 1590. i 1627., namijenjenih različitim vokalnim i vokalno-instrumentalnim sastavima (T.Ic.1, br. 55-69). Skupinu čine svjetovni opusi, izuzme li se Cecchinijeva zbirka duhovnih madrigala *Canti spirituali* iz 1613. za jedan do tri glasa uz instrumentalnu pratnju *continua* (br. 61), koja predstavlja jedan od ranih primjera duhovne monodije čak i u europskim okvirima. Cecchini ju potpisuje kao *maestro di capella* splitske stolne crkve, a u njoj su sadržane duhovne skladbe, skladane „per cantare, et sonare nel Clavicembalo, Chitarrone ó Altro Istromento“. Iz napomene ispod naslova „raccolta da Stefano Canonici“ saznaje se da su skladbe u zbirci prikupljene iz raznih skladateljevih rukopisa. Osim što ih povezuje duhovna tematika muke Kristove, uz iznimku nekolicine posvećenih Djevici Mariji, koje se također mogu indirektno vezati uz temu muke, skladbe krase i srodni glazbeni elementi; pojedini zajednički motivi i fraze te prokomponirani oblik. Upravo zahvaljujući srodnosti tekstovnog i glazbenog sadržaja, skladbe u ovoj zbirci kao da predstavljaju pojedine dijelove gradeći oblik ranobaroknog talijanske *cantate da chiesa*, otvorene, varijabilne forme.²⁵⁷

²⁵⁵ Usp. Nigel FORTUNE, Visconti, Domenico, u: *NGroveD²*, sv. 26, 790.

²⁵⁶ Usp. Keith A. LARSON, Nenna, Pomponio, u: *NGroveD²*, sv. 17, 752-753.

²⁵⁷ Na srodnost Cecchinijeve zbirke *Canti spirituali* s oblikom *cantata da chiesa* upozorio je Bojan Bujčić, usp. Bojan BUJIĆ, Cecchino, Tomaso, u: *NGroveD²*, sv. 5, 328-329.

U ovoj su skupini navedene još tri Cecchinijeve zbirke svjetovnih skladbi, namijenjenih sastavima za jedan do dva glasa uz instrumentalnu pratnju. Među njima je danas sačuvana jedino treća knjiga madrigala *Amorosi concetti*²⁵⁸ (br. 64), dok su ostale dvije, *Amarosa guerra* (br. 55) i *Arie, madrigali & cantate* (br. 56) – pretežno sastavljene od madrigala i arija te instrumentalnih oblika kao što su sonate, *baletti* i *ritornelli* – do danas ostale samo nominalno poznate.²⁵⁹

Među zbirkama ranije datacije ubrajaju se *Selva di varia ricreatione* (br. 65) za tri do deset glasova iz 1590. te *Convito musicale* (br. 66), za tri do osam glasova iz 1597., u kojima su zastupljeni gotovo svi ondašnji suvremeni stilovi i oblici; madrigali, *capriccia*, arije, *canzonette*, serenade, *villote*, *balli*, *bataglie*. Njihov autor bio je Orazio Vecchi,²⁶⁰ majstor svoga doba, etabliran u venecijanskim krugovima među imenima poput Andree Gabrielija i Claudija Merula te djelujući na dvoru obitelji d'Este u Mantovi, koji se služio najširim spektrom duhovnih i svjetovnih žanrova, a bio je izuzetno poznat i po svojim madrigalskim komedijama koje je pisao pri kraju 16. stoljeća.²⁶¹

Zahvaljujući bilješki u kaptolskome inventaru saznajemo da je do Hvara stigla i jedna od najranijih opera uopće, *L'Euridice* iz 1600. (br. 63), čiji je autor Giulio Caccini, pionir firentinske monodije i ranobaroknih glazbeno-scenskih formi. S obzirom na postojanje kazališta u Hvaru nakon 1612., osnovana je pretpostavka o postavljanju *L'Euridice* na hvarsku scenu. No ne treba ju je čvrsto prihvatiti, budući da je vjerojatnije da se u kaptolskom fondu čuvalo venecijansko, Vincentijevo izdanje iz 1615., iznimno rašireno i popularno te korišteno za komorne izvedbe i u didaktičke svrhe, kao ilustrativni primjer za *stile rappresentativo*.²⁶² Uz Caccinija, u ovoj su sekciji navedeni naslovi zbirki još dvaju predstavnika rane firentinske monodije, Antonija Brunellija (br. 59) i Domenica Mellija (br. 60), u kojima su zastupljeni

²⁵⁸ V. kritičko izdanje Cecchinijeva op. 7: *Tomaso Cecchini: Amorosi concetti, il terzo libro de' madrigali a una, et due voci (Venetia, 1616)* (prir. Ennio Stipčević), Muzički informativni centar: Zagreb 2006. Ovaj Cecchinijev opus podrobnije je analiziran u: Bojan BUJIĆ, Tretja knjiga madriglov 'Amorosi concetti', 18-25; Iva LOVREC, Pjesnički predlošci i znakovitosti njihova uglazbljivanja..., 27-44.

²⁵⁹ Usp. Stanislav TUKSAR, Prema identifikaciji četiriju, dosad nepoznatih, kasnijih opusa Tomasa Cecchinija..., 93-94.

²⁶⁰ Usp. William R. MARTIN, Vecchi, Orazio, u: *NGroveD²*, sv. 26, 365-368. V. još o Vecchijevim djelima u: Paul SCHLEUSE, *The Singing Games in Early Modern Italy: The Music Books of Orazio Vecchi*, Bloomington: Indiana University Press, 2015.

²⁶¹ Uz Vecchija, jedan od skladatelja koji su pisali madrigalske komedije, „cikluse madrigala labavo organizirane oko skupine likova, središnje pripovijesti i dramskog zapleta“ (Howard M. BROWN – Louise K. STEIN, *Glazba u renesansi, 370-371*), bio je i Adriano Banchieri, također zastupljen u kaptolskome inventaru (V. T.I.c1, br. 72, 73).

²⁶² Usp. Metoda KOKOLE, Najzgodnejše opere na slovenskem: Od Euridice (?) do začetka delovanja stanovskega gledališča, u: *Stoletja glasbe na Slovenskem*, Ljubljana: Festival Ljubljana, 2006, 230-231.

različiti svjetovni oblici; madrigali, *canzonette*, arije, *scherzi* uz pratnju *chitarronea*, klavičembala ili nekog trećeg instrumenta.

Unutar ove skupine popisane su i dvije zbirke madrigala Giovannija Priulija, *Musiche concertate... libro quarto* (br. 67) i *Delicie musicali* (br. 68), namijenjene komornim vokalnim sastavima uz pratnju instrumenata, koje je skladatelj napisao nakon svog dolaska u Beč, u službi kralja Ferdinanda II. Habsburškog. U oba izdanja pratnja *bassa continua* je obligatna, a u potonjoj zbirci element vokalnog i instrumentalnog kontrasta postaje iznimno naglašen.²⁶³ Priuli se tijekom svojega skladateljskog djelovanja okušao u najširem spektru stilova – od višezborja do „konzervativnih“ skladbi pisanih u *stile antico*, preko jednostavnih monodija do elaboriranih madrigala u koncertantnome stilu – od kojih je vrijedan dio stigao i u Hvar preko čak šest njegovih zbirki (četiriju duhovnih u sekciji *Spirituali* te dviju svjetovnih u sekciji *A' più voci*).

S jednom zbirkom u ovoj skupini zastupljen je i već spomenuti Alessandro Grandi, jedan od najvažnijih sjevernotalijanskih skladatelja ranoga baroka, čiji se najveći doprinos ponajprije ogleda u razvoju koncertantnog stila u crkvenoj glazbi, ali i u svjetovnim solističkim kantatama i arijama, kakve bile sadržane u zbirci *Arie, et cantade* zabilježenoj u kaptolskome inventaru (br. 69), namijenjene sastavu za dva do tri glasa i dvije violine.

Razno. Ispod naslova popisanih u skupini *A' più voci* horizontalnom su linijom izdvojene četiri jedinice (T.Ic,1, br. 70-73), koje ne pripadaju ni jednoj od prethodnih grupacija. Među njima su popisane intabulacije (br. 70), preradbe izvorno vokalnih skladbi za španjolsku gitaru, čiji je autor talijanski skladatelj i gitarist Pietro Millionsi.²⁶⁴ Iako u njihovu zapisu nije preciziran redni broj zbirke kao ni izdanje koje se čuvalo u nekadašnjem kaptolskome fondu, biljegom Millionsijevih intabulacija osvjedočena je prisutnost jedne od najreprezentativnijih selekcija gitarističke ranobarokne glazbe, što dakako sugerira i mogućnost iznimno rane prakse gitarističkog muziciranja u ondašnjemu Hvaru.

Na ranu instrumentalnu glazbu odnosi se još jedna jedinica u ovoj sekciji: riječ je o skladbi *La Banchierina* (br. 73), pisanoj u četveroglasnom instrumentalnom slogu

²⁶³ Usp. Lawrence BENNETT, *The Italian Cantata in Vienna: Entertainment in the Age of Absolutism*, Bloomington – Indianapolis: Indiana University Press, 2013, 9-10.

²⁶⁴ Izuzme li se peta knjiga, veći dio Millionsijevih intabulacija publiciran je prije 1627., no ta izdanja nisu sačuvana. Najranija poznata izdanja datiraju iz 1627., kada su u izdavačkoj kući Facciotti tiskane Millionsijeve sljedeće knjige: četvrto izdanje pod naslovom *Primo, secondo et terzo libro d'intavolatura*, zatim drugo izdanje četvrte i prvo izdanje pete knjige intabulacija (v. podatke o navedenim zbirkama prema *RISM*-ovim brojevima u Tab. 1, br. 70). Usp. Gary R. BOYE, Millionsi, Pietro, u: *NGroveD²*, sv. 16, 697-698.

(instrumentalni sastav nije određen), tiskanoj 1596. u sklopu zbirke *Canzoni alla francese a quattro voci per sonare*,²⁶⁵ u kojoj su sadržane instrumentalne i vokalno-instrumentalne skladbe Adriana Banchierija, bolonjskog skladatelja, orguljaša i teoretičara. Budući da je *La Banchierina* zabilježena kao pojedinačna skladba, moguće je da se radilo o prijepisu. Analizirajući sonate iz Cecchinijeva op. 23 (1628.), Marco Di Pasquale ustvrdio je sljedeće: „[G]rupa sonata jasno vuče neke aspekte iz staromodnih *canzon francese*, vjerojatno pročišćenih kroz usavršene modele G. Gabrielija i njegovih konzervativnijih sljedbenika. Međutim, što se tiče njihove jednostavnosti, one se mogu usporediti jedino s nekim široko rasprostranjenim komadima Adriana Banchierija (...).“²⁶⁶ Dakako, *La Banchierina* iz kaptolskoga inventara, koju je Cecchini zasigurno poznavao, svakako bi mogla poslužiti kao uporište navedenoj tezi o srodnosti između Cecchinijevih i Banchierijevih instrumentalnih skladbi.

Cecchini je mogao biti upoznat i s Banchierijevim glazbeno-teorijskim radom, sudeći po zabilježbi njegova priručnika za pjevanje *Cantorino utile a novizzi... del canto fermo* iz 1622. (br. 72), namijenjenog poduci svjetovnih i crkvenih klerika. Također, (katedralnim) instrumentalistima u Hvaru bio je dostupan i priručnik za izvedbu *bassa continua* iz 1628. (br. 71), koji je napisao Galeazzo Sabbatini, skladatelj i teoretičar iz Pesara, u kaptolskome inventaru zastupljen i sa zbirkom koncertantnih madrigala (u sekciji *A' più voci*, br. 57).

Nakon uvida u sadržaj pojedinih sekcija iz inventara muzikalija, na koncu bi nužno bilo rezimirati osnovne karakteristike nekadašnje kaptolske zbirke muzikalija, pri čemu će poslužiti Tablice I.c2 – I.c5, u kojima je građa iz Tablice I.c1 prikazana prema autorima, godinama i izdavačima prvotiska, te glazbenim vrstama.

U T.I.c2 prema abecednom redu popisano je ukupno 40 različitih skladatelja, od kojih kod nekolicine autorstvo nije potvrđeno (T.I.c2, br. 1, 11, 12, 15, 27, 39, 40). Najveći broj jedinica odnosi se na djela hvarskog kapelnika Tomasa Cecchinija (20 jedinica), zatim mu slijede Giovanni Priuli (6 j.) i Tomaso Pecci (3 j.), te sedam skladatelja zastupljenih svaki u dvije jedinice: Alessandro Banchieri, Alessandro Grandi, Claudio Monteverdi, Damjan

²⁶⁵ Zbirka je u cijelosti dostupna online ([http://imslp.org/wiki/Canzoni_alla_francese_\(Banchieri,_Adriano\)](http://imslp.org/wiki/Canzoni_alla_francese_(Banchieri,_Adriano))), pristup: 12. 2. 2019.).

²⁶⁶ Marco DI PASQUALE, Sonate op. 23 Tomasa Cecchinija, 100-101.

Nembri, Serafino Patta, Galeazzo Sabbatini i Orazio Vecchi. Na svakog od ostalih 30 autora odnosi se po jedna jedinica u inventaru. Mjesta djelovanja poznata su za otprilike trećinu popisanih skladatelja, među kojima je najveći dio njih proveo svoj životni vijek u sjevernoj Italiji, dok su u manjini skladatelji aktivni na području Firence (T.I.c2, br. 6, 7, 8, 26, 39), južne Italije (br. 11, 24) te hrvatskog priobalja (br. 9 i dijelom 32). Uglavnom se radi o (starijim ili mlađim) Cecchinijevim suvremenicima, o čemu uostalom svjedoče i datacije prvih izdanja zbirki popisanih u inventaru, u najvećoj mjeri podudarne s razdobljem Cecchinijeva života, odnosno boravka u Hvaru (v. T.I.c3). Samo je sedam zbirki tiskano u posljednjoj trećini 16., dok su ostale publicirane tijekom prva četiri desetljeća 17. stoljeća, najviše u razdoblju između 1610. i 1629., kada venecijanska ranobarokna glazba dobiva svoj puni zamah. Iako se ne može sa sigurnošću potvrditi koja su se (re)izdanja čuvala među kaptolskim muzikalijama, uzmu li se u obzir podaci o njihovim prvotiscima, većina ih je tiskana u Veneciji, ponajprije u izdavačkoj kući Vincenti, dok su izdanja iz Bologne, Rima, Napulja te Firence zastupljena u po jednoj, odnosno dvije jedinice (v. T.I.c4).

U T.I.c5 prikazane su svjetovne i duhovne glazbene vrste zastupljene u zbirkama iz kaptolskog inventara (bilo samostalno ili u sklopu izdanja koje okuplja različite glazbene vrste).²⁶⁷ Zanimljivo je da veći udio pripada jedinicama koje se odnose na svjetovne opuse (40 jedinica), a manji na duhovne (31 jedinica). Među potonjima najzastupljenije vrste su moteti (u 14 do 16 j.), zatim psalmi (10 j.) i mise (8 j.), a u ostale se ubrajaju primjerice rezponzoriji (Tab. 1, br. 24), duhovni madrigali (br. 38, 40) i *canzonette* (br. 30, 38), lamentacije (br. 16), instrumentalne *canzone* i sonate (br. 5, 6). Svjetovna glazba popisana je u ukupno 40 jedinica, među čijim zbirkama su sadržani ponajviše madrigali (u 23 do 24 j.), zatim arije (12 j.) i *canzonette* (11 j.), a u manjoj mjeri *villanelle* (br. 43), *scherzi* (br. 50, 59), kantate (br. 67, 69) i instrumentalne skladbe (br. 55, 56, 70, 73).

Skladbe duhovne provenijencije iz kaptolskih zbirki hvarska publika svih staleža mogla je čuti u prostoru hvarske stolnice, mahom u izvedbama katedralnih glazbenika kojima je ravnao Cecchini. No budući da su se u Biskupskome dvoru u 18. stoljeću izvodile predstave, recitacije i pjesme namijenjene publici sastavljenoj od klera i naroda,²⁶⁸ ne treba isključiti mogućnost da je isti prostor bio namijenjen (duhovnim) izvedbama i u 17. stoljeću. Nadalje, broj jedinica koje se odnose na zbirke svjetovne glazbe potvrđuje da je Tomaso Cecchini, zasigurno najrevniji korisnik kaptolskog glazbenog fonda, povremeno bio angažiran i za

²⁶⁷ Iz Tablice Ic.5 izostavljeni su priručnici (T.I.c1, br. 71, 72).

²⁶⁸ Usp. Stjepan KRASIĆ, *Ivan Dominik Stratiko*, 278-280.

svjetovne izvedbe, kao i njegovi prethodnici, „po starom običaju da orguljaš svira o pokladama u Kneževu dvoru“.²⁶⁹ Cecchini je, vjerojatno služeći se svjetovnim muzikalijama iz kaptolskog fonda, mogao ravnati i sudjelovati u izvedbama u Kneževu dvoru, namijenjenim knezu i njegovim gostima, pripadnicima viših staleža. Međutim, Hvar je osnutkom komunalnog kazališta 1612. – uz postojeću pozornicu na otvorenom, gradski trg – dobio novi prostor prikladan za izvedbe svjetovnog repertoara, koje su mogli čuti stanovnici i posjetitelji Hvara, bez obzira jesu li pripadali višim ili nižim staležima, što je za to razdoblje bila izuzetno napredna ideja.²⁷⁰ Premda nedostaju podaci o izvedbama u kazalištu u prvim desetljećima nakon njegova osnutka, dakle u razdoblju Cecchinijeva djelovanja u Hvaru, moglo bi se pretpostaviti da se i tamo izvodio svjetovni glazbeni repertoar kakav je popisan u kaptolskome inventaru, a ne bi trebalo odbaciti ni mogućnost glazbeno-scenskih izvedbi, kakve sugerira biljeg Caccinijeve ranobarokne opere *L'Euridice*.

²⁶⁹ Cvito FISKOVIĆ, Glazba, kazalište i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću, 36. O angažmanu katedralnih orguljaša u Hvaru od kraja 16. i tijekom 17. stoljeća vidi još u: Grga NOVAK, Orgulje, orguljaši i učitelji crkvenog pjevanja u Hvaru, 179-181.

²⁷⁰ Usp. Mirjana KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, 25-28 i Grga NOVAK, Petar Semitecolo..., 93-171.

2. Kor crkve Franjevačkog samostana Gospe od Milosti, Hvar

2.1. Crtrice iz povijesti Franjevačkog samostana. Napomene o (ranijem) radu na sređivanju glazbene zbirke pohranjene na koru franjevačke crkve

Franjevački samostan utemeljen je u Hvaru 1461., ponajprije zaslugom biskupa Tome Tomasinija – već spomenutog začetnika Kaptolske knjižnice te papinskog legata u Bosni, dobro upoznatog s djelovanjem franjevačkih misionara – koji je molbu za njegovim osnutkom uputio papi Piju II. Uz samostan je 1465.

podignuta i crkva Gospe od Milosti donacijom Pietra Soranza, ondašnjeg kapetana Kulfa (zapovjednika mletačkog brodovlja na Jadranu), koji je u hvarskoj luci u siječnju iste godine pronašao spas od velike oluje u kojoj se našao sa svojim galijama, zavjetovavši se da će ondje sagraditi

Sl.II.1. Franjevački samostan i crkva sv. Marije od Milosti u Hvaru

crkvu. Crkva je ostala pod patronatom Mletačke mornarice i nakon Soranza, kao „svetište Republike“, sve do pada *Serenissime* krajem 18. stoljeća.²⁷¹ Upravo je tijekom venecijanskog razdoblja (ali i kasnije) rasla bogata umjetnička zbirka hvarskog franjevačkog samostana i crkve, sastavljena od slika, kiparskih i arhitektonskih kamenih ulomaka, knjiga, rukopisa, misnog ruha i starog novca.²⁷² Iako je velik dio zbirke uništen u požaru prilikom napada Turaka 1571., „ono što je ostalo, te napose ono što je kasnije obogatilo zbirku, otkriva izuzetno mjesto franjevačkog samostana unutar cjelokupne kulturno-umjetničke baštine grada Hvara“.²⁷³ S obzirom na to da je otvorena javnosti još od 1889., ova se zbirka drži najstarijom javnom umjetničkom kolekcijom na otoku. Osim umjetnina, vrlo je vrijedna i biblioteka hvarskih franjevaca, osnovana zajedno sa samostanom 1461. Već nekoliko desetljeća nakon njezina

²⁷¹ Usp. Joško BRACANOVIĆ, 550. godina Franjevačkog samostana Gospe od Milosti u Hvaru, *Kruvenica*, 19 (2011), 19.

²⁷² Vrlo vrijedan dio umjetničke zbirke Franjevačkog samostana u Hvaru odnosi se na slike domaćih i stranih, mahom talijanskih majstora iz razdoblja od 15. do 18. stoljeća. Najpoznatije je tamošnje slikarsko djelo *Posljednja večera* (početak 17. st.) nepoznatog kasnorenesansnog mletačkog majstora iz kruga Palme Mlađeg, a za istaknuti je još, primjerice, i *Mistično vjenčanje sv. Katarine*, rad kasnogotičkog slikara iz 15. stoljeća, zatim *Raspeće Krista* talijanskog ranobaroknog majstora Leandra da Ponteja s kraja 16. stoljeća, te šest slika iz ciklusa Kristove Muke (1599.), čiji je autor Marin Benetović, poznati hvarski komediograf. Među ostalim artefaktima franjevačke zbirke ističu se kameni reljef s prikazom Gospe s djetetom, rad Nikole Firentinca iz druge polovice 15. stoljeća, misna ruha iz 14. i 18. stoljeća, liturgijski pribor iz perioda između 15. i 18. stoljeća te zbirka novca iz grčkog, rimskog, mletačkog i austrijskog razdoblja na Hvaru. Usp. Marinko PETRIĆ, *Kulturno-umjetničke zbirke, muzeji i galerije otoka Hvara*, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 441-442.

²⁷³ *Ibid.*, 441.

osnutka, preciznije 1525., veoma bogatom ju opisuje hvarski dominikanac Vinko Pribojević (u svom znamenitom govoru „O podrijetlu i zgodama Slavena“), međutim njezin je dio uništen pola stoljeća kasnije, tijekom turskog napada 1571.²⁷⁴ Franjevačka knjižnica uskoro je uspješno obnovljena te do danas broji više od 10 000 knjiga, među kojima su i bibliografski rariteti kao primjerice 73 inkunabule te atlas antičkog kartografa Ptolomeja, tiskan u Nürnbergu 1524.,²⁷⁵ a sačuvano je i ponešto rukopisa, od kojih se ističe iluminirani *Kuran* na arapskom pismu.²⁷⁶ Poznato je da se ondje nalaze i dva neumatska kodeksa iz druge polovice 15. stoljeća – *Psalterium diurnum* i dvodijelni *Graduale – Antiphonarium* – oba ponikla vjerojatno iz dalmatinskih skriptorija, o kojima je prvi izvjestio Albe Vidaković (1956.).²⁷⁷

Budući da u okviru svojih istraživanja na Hvaru nisam imala priliku pregledati građu u Franjevačkoj knjižnici i arhivu, zasada nije moguće potvrditi nalaze li se među tamošnjim rukopisima i tiskovinama također i muzikalije iz ponešto kasnijeg razdoblja. Međutim, o glazbi koja se izvodila u okviru ovog samostana te pripadajuće mu crkve Gospe od Milosti, svakako bi mogle donekle posvjedočiti rukopisne i tiskane muzikalije pohranjene na njezinu koru, koje je 1975. popisala Janka Šanjek (Sl.II.2).²⁷⁸ Iz njezina su popisa uglavnom izostavljeni podaci o datacijama i sastavima skladbi, a nema ni podataka o autorima prijepisa te prijašnjim vlasnicima tiskanih i rukopisnih muzikalija, što dakako donosi stanovite zapreke pri analizi građe i stvaranju potpunije slike o nekadašnjem repertoaru u Franjevačkom samostanu. Naime, u popisu J. Šanjek uz svaku su jedinicu navedeni ime (ili inicijal imena) i prezime autora (bez navođenja godine rođenja i smrti skladatelja), zatim naslov skladbe, signatura te podatak o formatu muzikalije (vertikalni ili horizontalni) i tipu notnog zapisa (partitura i/ili dionica), a ukoliko je riječ o tiskovini još su navedeni i podaci o izdanju, najčešće nepotpuni. Šturi opisi korskih rukopisnih i tiskanih muzikalijama izneseni u navedenom popisu, s izostavljenim podacima o (eventualno) zabilježenim pečatima, pripisima i potpisima, nažalost nisu mogli poslužiti za ulazak u trag njihovim ranijim vlasnicima, korisnicima te prepisivačima, pa tako ni načinu njihova dolaska do ovog fonda.²⁷⁹ Dakako, podatke dostupne iz postojećeg popisa uvrstila sam u Tablice II.a i II.b, nastojeći ih dodatno upotpuniti konzultiranjem referentne

²⁷⁴ Usp. Joško BRACANOVIĆ, 550. godina Franjevačkog samostana Gospe od Milosti u Hvaru, 20.

²⁷⁵ *Ibid.*

²⁷⁶ Usp. Josip STIPANOV, *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj*, 45.

²⁷⁷ Usp. Albe VIDAKOVIĆ, Izvještaj o radu na skupljanju muzičkih neumatskih kodeksa i o pregledu knjižnica u Splitu, Trogiru i Hvaru, *Ljetopis JAZU*, 67 (1956), 508-510.

²⁷⁸ Usp. Janka ŠANJEK, *Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru*. [s. l.]: [s. n.], 1975 (strojopis). Popis je dostupan na internetskoj stranici: <http://dizbi.hazu.hr/object/2077> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁷⁹ Stoga, u ovome će poglavlju izostati osvrt na pripise, potpise i pečate, kakvi bi se mogli nalaziti na sačuvanim rukopisima i tiskovinama.

literature i dostupnih *online* kataloga, iako često bezuspješno, budući da se najveći dio jedinica odnosi na nepoznate skladbe danas potpuno zaboravljenih ili anonimnih autora, čija identifikacija nije moguća bez potpunih opisa i glazbenog incipita. Na temelju prikupljenih podataka u idućem ću poglavlju pokušati skicirati sadržaj ove opsegom skromne glazbene zbirke, premda bi njegovu zornijem prikazu svakako doprinio pregled građe *in situ*, što je u planu kao jedna od idućih etapa istraživanja hvarske umjetničke glazbene baštine.

- 26 -

KORU FRANJEVAČKOG CRKVE						
Br.	Naslov djela	Dio	Part.	Format	Edicija	Str.
1	2	3	4	5	6	7
X 1.	V. Bellini: La "Straniera" Mello-drama post in Musica	-	TIS 1/1	obl.	Ricordi	206
2.	Vittori Craglietto: A Massino paral. de R. Cherconi	-	TIS 2/1	vert.	-	6
X 3.	Fran Grbić: Hrvatski Rekvijem za mješoviti zbor	-	TIS 3/1	vert. 8 ^o	D. Rebernjak Zagreb	-
4.	G. Raffaelli: Messa per Coro a 2 voci con organo Vic. de la Cattedrale di Lesina	RKP 4/1	-	vert.	-	-
X 5.	Franz Schöpf: Zinstimmige Messe op 65 in C-mol di Lesina	-	TIS 5/1	vert. 8 ^o	A. Bšhm	7
X 6.	Krato Selak: 12 Cantica Christo Regi Saccharistico	-	TIS 6/1	vert. 8 ^o	Franjo Pintar LABACI	15
X 7.	Andra Zeschevich: Una Lar- va Romanza per Bariton con acc. pianoforte	-	TIS 7/1	vert.	Colombo Coen T.	7
X 8.	Klingende Worte (neunsig neue geistliche Kanons)	-	TIS 8/1	obl.	J. Petzel	52
X 9.	ing. P. Dugan: Staro- slavenska Misa za mješ. zbor	-	TIS 9/1		Sv. Jerolim	16
10.	M. Čurković: "Ne poznate bajno ime" za	RKP 10/1	-	vert.	-	-

Sl.II.2. Iz popisa muzikalija pohranjenih na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru
(J. Šanjek, 1975., izvor: <http://dizbi.hazu.hr/object/2077>)

2.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija

Prema popisu muzikalija koji je 1975. izradila Janka Šanjek, na koru crkve Franjevačkog samostana Gospe od Milosti čuva se 49 glazbenih arhivskih jedinica, od čega ih se 15 odnosi na rukopise (s ukupno 17 skladbi), a 34 na tiskovine (s ukupno 186 skladbi i preradbi) (v. T.IIa i T.IIb). Iako je podatak o datacijama većine rukopisnih i tiskanih muzikalija u popisu

izostavljen, za pretpostaviti je da većina jedinica potječe iz razdoblja druge polovice 19. i početka 20. stoljeća, rjeđe iz prve polovice 19. stoljeća.

2.2.1. Rukopisne muzikalije

Autori. Od petnaest jedinica rukopisnih muzikalija, tri pripadaju anonimnim autorima, a u ostalih dvanaest zastupljeno je isto toliko različitih skladatelja. Među njima je i pet hrvatskih, a to su: hvarski kapelnici Josip Raffaelli (v. T.IIa, br. 14) i Aleksandar Bosiljevac (br. 6), zatim Mijo Ćurković (1852.-1936.) (br. 9) – zadarski svećenik i autor duhovne i svjetovne glazbe skladane pod utjecajem belkantizma talijanskih opera 19. stoljeća i, rjeđe, hrvatske pučke glazbe²⁸⁰ – te naposljetku danas manje poznati Andrea Ilić (br. 13) i Hartmann (br. 12). Također, zabilježena su imena dvaju talijanskih skladatelja druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća. Jedan od njih je Giovanni Battista Cossetti iz Tolmezza (1863.-1955.) (br. 8), skladatelj, orguljaš i kapelnik katedrale sv. Martina u Tolmezzu te osnivač i voditelj tamošnje limene glazbe, koji je imao značajnu ulogu u cecilijanskom pokretu i reformi crkvene glazbe na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće.²⁸¹ I drugi je također bio pristaša cecilijanskog pokreta, a riječ je Luigiju Bottazzu (čije je ime zabilježeno i u popisu muzikalija Kaptolskog arhiva), učitelju orgulja i orguljašu u bazilici sv. Antonija u Padovi (od 1872.), te autoru preko 500 skladbi za orgulje i harmonijum te za vokalne sastave *a cappella* ili uz pratnju orgulja i klavira.²⁸² U dvije jedinice sačuvane su četiri skladbe njemačkih skladatelja, od čega se tri odnose na prepjeve skladbi Ludwiga van Beethovena na hrvatskom jeziku i za sastav *a cappella* (br. 4), dok je četvrta *Ave Maria* za dva glasa i orgulje Josefa Rheinbergera (1839.-1901.) (br. 15), orguljaša, dirigenta, učitelja glazbe i skladatelja, koji je u svojim duhovnim i svjetovnim skladbama njegovao vezu s tradicijom, pronalazeći uzore u djelima J. S. Bacha, W. A. Mozarta, L. van Beethovena te ranih romantičara.²⁸³ Zabilježena je i skladba *Agnus Dei* (vjerojatno u preradbi za glas uz pratnju orgulja ili klavira, v. br. 5) francuskog skladatelja i velikana francuske opere 19. stoljeća Georges Bizeta (1838.-1875.). Među skladateljima su zastupljeni i Stanislao di

²⁸⁰ Usp. Izak ŠPRALJA, Ćurković, Mijo, *Hrvatski biografski leksikon LZMK* (online izdanje), 1993, <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=4275> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁸¹ Vidi više o Cossettiju u posvećenoj mu monografiji: Alessio SCREM, *Giovanni Battista Cossetti e la riforma della musica sacra in Friuli tra Ottocento e Novecento*, Udine: Forum, 2014.

²⁸² Usp. „Luigi Bottazzo”, u: Dizionario Biografico degli Italiani, sv. 13 (1971) (članak dostupan online na internetskoj stranici: [http://www.treccani.it/enciclopedia/luigi-bottazzo_\(Dizionario-Biografico\)](http://www.treccani.it/enciclopedia/luigi-bottazzo_(Dizionario-Biografico)), pristup: 12. 2. 2019.).

²⁸³ Anton WÜRZ – Siegfried GMEINWIESER, Rheinberger, Joseph, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23317> (pristup: 12. 2. 2019.).

Pietro²⁸⁴ (br. 10) i Max Gugi (br. 11), vjerojatno inozemni (talijanski) autori, za koje nedostaje podataka u referentnoj literaturi i drugim izvorima.

Vrste, sastavi i datacija. Glazeni rukopisi u zbirci na koru franjevačke crkve odnose se isključivo na područje crkvene vokalne i vokalno-instrumentalne glazbe (17 skladbi u 15 jedinica), a nastajali su vjerojatno tijekom razdoblja druge polovice 19. i početka 20. stoljeća, premda nije poznato u kojemu kontekstu, odnosno jesu li nastajali za potrebe izvedbi u ovoj crkvi ili su pak pristizali izvana. Iako u popisu J. Šanjek uglavnom nisu precizirani sastavi sačuvanih skladbi u rukopisu, iz zabilježenih je naslova i glazbenih vrsta moguće razlučiti da se radi o vokalnim skladbama, eventualno uz instrumentalnu pratnju orgulja. Najviše je misa, njih osam (u isto toliko jedinica), od kojih je sedam na latinskom (v. T.II.b, br. 1, 2, 3, 7, 8, 13, 14), a jedna na staroslavenskom jeziku (br. 12). Za pet misa sastav ostaje nepoznat (br. 1, 2, 3, 12, 13), dvije su pak skladane za dvoglasne zborove uz orgulje (br. 8, 14), a jedna za ženski dvoglasni zbor *a cappella* (br. 7). Ostale jedinice među rukopisima odnose se na druge crkvene napjeve za jedan do tri glasa, od kojih se u tri nalaze skladbe na latinskom (br. 6, 10, 15), u dvije na hrvatskom i staroslavenskom (br. 4, 12) te u jednoj na njemačkom jeziku (br. 11).

2.3.1 Tiskane muzikalije

Autori. Od ukupno 34 jedinice u tri su zastupljeni nepoznati autori, dok se u ostalima čuvaju skladbe 27 (uglavnom malo poznatih) autora koji su živjeli i djelovali mahom tijekom perioda između 19. i prve polovice 20. stoljeća. Najveći dio među njima odnosi se na domaće skladatelje, njih deset zastupljenih u 13 jedinica, koji su djelovali u drugoj polovici i kraju 19. te prvoj polovici 20. stoljeća. Najbrojnije su skladbe, tri mise (v. T.IIb, br. 17, 18, 19), sestre Lujze Kozinović (1897.-1975.), skladateljice, orguljašice, dirigentice, melografinje, glazbene pedagoginje i sljedbenice cecilijanskog pokreta.²⁸⁵ Na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji L. Kozinović studirala je orgulje i kompoziciju u klasi Franje Dugana (1874.-1948.), jednog od vodećih hrvatskih kasnoromantičkih skladatelja vokalne i instrumentalne glazbe, čije se jedno izdanje, *Staroslavenska misa* (br. 11), također čuva u ovoj zbirci. Sačuvana je i *Staroslavenska misa* za mješoviti zbor još jednog Duganovog učenika, Rudolfa Taclika (1894.-1942.) (br. 30), nastavnika i ravnatelja Glazbene škole u Karlovcu, melografa i autora obrada tradicijskih

²⁸⁴ Za spomenuti je da se dva izdanja duhovnih zbornih skladbi S. di Pietra nalaze i u Arhivu Župne crkve sv. Stjepana u Starome Gradu, pod sign. X.349 i X.345 (usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, <http://dizbi.hazu.hr/object/2102>, pristup: 12. 2. 2019.).

²⁸⁵ Usp. Gorana DOLINER, Tradicijsko crkveno pjevanje u Kraljevici sagledano prema radu Lujze Kozinović, *Muzika*, 2 (1998), 9-32.

pjesama te skladatelja neoromantičke crkvene i svjetovne, pretežno vokalne glazbe.²⁸⁶ Među ostali zastupljenim domaćim skladateljima koji su životni i radni vijek proživjeli tijekom druge polovice 19. i početka 20. stoljeća ubrajaju se još i hvarski kapelnik Aleksandar Bosiljevac (br. 7), zatim Vittorio Craglietto (1866.-1915.) (br. 10), za kojega je poznato da je djelovao u Lošinj, te Vilko Novak (1865.-1918.) (br. 20), glazbeni pedagog pri Učiteljskoj školi i Hrvatskom glazbenom zavodu, dirigent pjevačkoga društva *Kolo* te skladatelj vokalne i vokalno-instrumentalne glazbe te budnica u periodu postilirizma.²⁸⁷ Uz spomenutu L. Kozinović i R. Taclika, još su dvojica zabilježenih domaćih skladatelja svoj radni vijek provela isključivo u 20. stoljeću, a to su riječki redovnik, svećenik, prevoditelj, skladatelj i filantrop fra Kvirin Orlić (br. 21) te u skladateljskim krugovima mnogo poznatiji Ivo Tijardović, skladatelj glazbeno-scenske, orkestralne, komorne, solističke i zborske glazbe, od kojega su na koru franjevačke crkve sačuvane obrade dviju božićnih pjesama (v. br. 31). Valja spomenuti još dvojicu zastupljenih domaćih skladatelja, aktivnih tijekom prve polovice i sredine 20. stoljeća, Franju Pokaza (1905.-1979.) (br. 24) i don Kostu Selaka²⁸⁸ (1893.-1968.) (br. 28). Hrvatskim skladateljima po brojnosti slijede talijanski, njih devet zastupljenih u isto toliko jedinica, od kojih je dakako najpoznatiji V. Bellini, čije je sačuvano kompletno izdanje opere *La straniera* u preradbi za klavir (br. 4). Ostalih osam imena talijanskih skladatelja pripadaju „malim“; manje poznatim majstorima duhovne i svjetovne glazbe 19. i početka 20. stoljeća. To su, primjerice, Polibio Fumagalli (1830.-1900.) (br. 13), profesor orgulja na Konzervatoriju u Milanu i kapelnik tamošnje crkve sv. Celsa te skladatelj komorne glazbe i više od 200 skladbi za instrumente s tipkama,²⁸⁹ zatim Federico Parisini (1825.-1891.) (br. 22), bolonjski skladatelj duhovne glazbe i opereta, autor glazbeno-teorijskih djela, glazbeni pedagog i predsjednik bolonjske *Accademie filarmonike*,²⁹⁰ te Andrea Zescevic (1841.-1929.) (br. 34) iz Venecije, veći dio života aktivan u Trstu kao glazbeni pedagog, skladatelj opera i komornih skladbi te pjevač (bariton) u kazalištu.²⁹¹ I kod njemačkih skladatelja, njih trojice zastupljenih svaki s po jednim izdanjem, radi se o relativno nepoznatim imenima. Jedan od njih, orguljaš, skladatelj i profesor, Wilhelm Volckmar (1812.-1887.), djelovao je u 19. stoljeću, a u franjevačkoj zbirci

²⁸⁶ Usp. „Taclik, Rudolf“, u: *Hrvatska enciklopedija LZMK*, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=60145> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁸⁷ Usp. „Novak, Vilko“, u: *Hrvatska enciklopedija LZMK*, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44221> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁸⁸ Usp. Franc KRIZNAR, Don Kosto Selak, novi doprinosi uz njegov životopis i bibliografiju, *Sv. Cecilija*, 1-2 (2018), 20-29.

²⁸⁹ Usp. Francesco BUSSI, Fumagalli family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23486> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁹⁰ Usp. Giovanni MASUTTO (prir.), *I maestri di musica italiani del secolo XIX: notizie biografiche* (3. izdanje), Venecija: Gio. Cecchini, 1884, 132.

²⁹¹ Usp. Corrado AMBIVERI, *Operisti minori dell'ottocento Italiano*, Roma: Gremese editore, 1998, 157.

sačuvano je izdanje s njegovim orguljskim skladbama (br. 33). Ostala dvojica njemačkih skladatelja djelovala su u 20. stoljeću, a to su Johannes Petzold (1912.-1985.), skladatelj crkvene glazbe i autor sačuvane zbirke skladbi (kanona) za glas (br. 23) te Walter Pörschmann (1903.-1959.), bandeonist i autor brojnih zbirki za bandeon od kojih je jedna, zanimljivo, pronašla put do crkve Gospe od Milosti (br. 25). U ovoj se zbirci nalaze i tri izdanja (najvjerojatnije) trojice francuskih skladatelja, među kojima je najpoznatiji Charles Gounod (1818.-1893.), vodeći skladatelj francuske opere u trećoj četvrtini 19. stoljeća ali i autor duhovnih skladbi od kojih je jedna, misa za soliste i peteroglasni mješoviti zbor uz pratnju orgulja *ad libitum* (br. 15), pohranjena i među tiskovinama ovog fonda. Osim Gounodovog, sačuvano je i jedno izdanje skladbi za orgulje Alexandra P. F. Boëlyja (1785.-1858.) (br. 6), francuskog orguljaša, klavirista i skladatelja specifičnog glazbenog jezika obilježenog primjenom modulacije i kromatike,²⁹² te jedno izdanje mise Julesa Tridemyja (br. 32), o kojemu nema podataka u dostupnoj literaturi i izvorima, no za kojega je izvjesno da je bio francuskog podrijetla. Među ostalim imenom znanih skladatelja je i jedan austrijski, i to Johann Strauss st. (1804.-1849.), čiji je *Kronüings-March*, op. 183 sačuvan u preradbi za klavir (br. 29), te Fran Grbić (Gerbic) (1840.-1917.), dirigent, pjevač (tenor), glazbeni pedagog i jedan od vodećih skladatelja slovenskog glazbenog romantizma, dio života aktivan i u zagrebačkoj Operi, čiji se *Hrvatski Requiem* namijenjen zborskom sastavu također čuva u ovoj zbirci (br. 16).²⁹³

Vrste i sastavi. Od ukupno 34 jedinice tiskanih muzikalija, 24 ih se odnosi na duhovnu glazbu namijenjenu muškim, ženskim i mješovitim zborovima (od dvoglasnih do peteroglasnih), eventualno uz orguljsku pratnju. Od toga najveći udio pripada izdanjima misa (15 jedinica) ponajviše domaćih autora s kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća, među kojima su i dvije „staroslavenske“ (br. 11, 30) te šest misa na hrvatskom jeziku (br. 16, 17, 18, 20, 21, 24). U tri jedinice sačuvano je i ukupno osam uglazbljenja himana triju talijanskih autora: s po jednom su jedinicom i skladbom zastupljeni J. Bentivoglio (br. 22) i F. Parisini (br. 5), dok se u zbirci Polibija Fumagallija nalazi njegovih šest *Tantum erga* za solo bas, četveroglasni zbor i orguljsku pratnju (br. 13). Među ostalim glazbenim vrstama zastupljenim u tiskanim izdanjima nalaze se također još i vespere (br. 14), crkveni kanoni (br. 23), misni instrumentalni interludiji (br. 8), božićni (br. 31) te drugi crkveni napjevi (br. 10, 12).

²⁹² Usp. Brigitte FRANÇOIS-SAPPEY, Boëly, Alexandre Pierre François, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.03378> (pristup: 12. 2. 2019.).

²⁹³ Usp. Stanko PREMRL, Gerbic, Fran (1840–1917), u: *Slovenska biografija* (online izdanje), 2013, <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi198718/> (pristup: 12. 2. 2019.).

Od svjetovne glazbe sačuvane su dvije tiskane zbirke namijenjene sastavu glasa i klavira, cjelovita Bellinijeva opera *La straniera* u preradbi za navedeni sastav (br. 4) te romana *Una Larva* A. Zesceвича za bariton uz klavirsku pratnju (br. 34). Nešto je zamjetniji broj izdanja instrumentalne glazbe, isključivo solističke, od kojih se najveći dio odnosi na skladbe za orgulje njemačkih (br. 33), talijanskih (br. 3, 8), francuskih (br. 6) i anonimnih autora (br. 1, 2) (šest jedinica s ukupno 42 skladbe). S druge strane, sačuvana je samo jedna zbirka klavirske glazbe, marš op. 183 J. Straussa st. u preradbi za klavir (br. 29), ali i jedno izdanje skladbi za bandeon – dvanaest argentinskih tanga, koje je 1936. priredio W. Pörschmann (br. 25).

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Gotovo trećinu tiskovina čine domaća izdanja (10 jedinica), uglavnom iz razdoblja prvih desetljeća 20. stoljeća. Među njima su jedno hvarsko (vlastita naklada autora A. Bosiljevca, početak 20. st., v. T.IIb, br. 7), jedno splitsko (vlastita naklada autora I. Tijardovića, 1928., br. 31) te četiri zagrebačka (po dva izdanja Društva sv. Jeronima te D. Rebernjaka, vjerojatno s kraja 19. i poč. 20. st.; v. br. 11, 30; 16, 24). Sačuvane su još i četiri zbirke misa hrvatskih autora L. Kozinović (br. 18, 19), V. Novaka (br. 20) i K. Orlića (br. 21), s nepoznatim podacima o mjestima izdanja i izdavačima, vjerojatno s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće (br. 20) te prve polovice 20. stoljeća (br. 18, 19, 21), a koje su nedvojbeno publicirane u domaćim uvjetima. Među tiskovinama s poznatim podacima o izdanjima ubraja se i šest talijanskih zbirki publiciranih između 1829. i 1931., od kojih su četiri tiskane u Milanu (različiti izdavači: G. Ricordi, A. Bertarelli e C., Vismara, F. Lucca; v. br. 4, 8, 13, 15), te po jedna u Bergamu (izdavač: Carrara, br. 3) i Trstu (izdavač: H. L. Coen, br. 34). Njima bi se moglo pridodati i još šest zbirki s nepoznatim izdavačima te mjestima i godinama izdanja, za koje bi, sudeći prema imenima autora i naslovima zbirki, bilo moguće pretpostaviti da su talijanske (br. 2, 5, 9, 10, 12, 22). Među sačuvanim trima njemačkim izdanjima najranije je datacije, vjerojatno s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće, misa Franza Schöpfa u izdanju A. Böhma (Augsburg, br. 26), dok ostala dva njemačka izdanja – jedno berlinsko (izdavač: Merseburger, v. br. 23), a drugo tiskano u Mainzu i Leipzigu (izdavač: B. Schott, br. 25) – potječu iz početka druge trećine 20. stoljeća. Također, kakvom njemačkom izdavaču vjerojatno bi se mogla pripisati zbirka orguljskih skladbi njemačkog skladatelja 19. stoljeća W. Vockmara (br. 33), za koju u popisu J. Šanjek nema navedenih podataka o izdanju. Sačuvana su i dva austrijska, odnosno bečka izdanja, od kojih je jedno publicirala izdavačka kuća Universal 1914. (br. 14), a drugo najvjerojatnije u 19. stoljeću T. Haslinger (br. 29). Francuskim publikacijama pripada orguljska zbirka F. Boölyja pariškog izdavača Canauxa (br. 6), a moguće i nepoznato izdanje troglasne mise uz orguljsku pratnju J. Tridemyja (br. 32). Sačuvana su još i dva slovenska

(ljubljska) izdanja nakladnika F. Pintara (br. 27, 28), vjerojatno s početka 20. stoljeća, te jedno beogradsko (Zlatibor) iz 1929. (br. 17), dok jednoj jedinici (br. 1) nije bilo moguće odrediti provenijenciju na temelju podataka iz postojećeg popisa J. Šanjek.

Brojne nedorečenosti koje za sobom ostavlja ovaj preliminarni i posredni uvid u sadržaj zbirke tiskanih i rukopisnih muzikalija pohranjenih na koru crkve Franjevačkog samostana valjalo bi svakako ispraviti kroz daljnja (terenska) glazbeno-arhivska istraživanja koja bi se ondje provodila, proširena na lokalitet Franjevačke knjižnice i arhiva, za što će, nadajmo se, nadređeni u budućnosti imati mnogo više sluha.

3. Dominkanski samostan sv. Petra Mučenika (Stari Grad)

3.1. Crtice iz povijesti Dominikanskog samostana sv. Petra Mučenika. Napomene o radu na sređivanju glazbene zbirke tamošnjeg arhiva

Dominikanski samostan u Starome Gradu utemeljen je u jeku reforme dominikanskog reda, koja se tijekom 15. stoljeća provodila kako bi se red „obnovio u duhu izvornih pravila i osposobio za nove pothvate u promijenjenim političkim, društvenim i vjerskim prilikama“.²⁹⁴

Nakon njezine uspješne provedbe u Dalmatinskoj provinciji (kojoj su pripadali svi samostani na istočnoj jadranskoj obali, od Istre do Drača u Albaniji) dolazi

do ponovnog širenja dominikanskog reda i osnivanja novih samostana, među kojima je i samostan sv. Petra Mučenika u Starome Gradu.²⁹⁵ Njegovim osnivačem drži se talijanski dominikanac German iz Piacenze, član Gornjolombske

Sl.III.1. Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika, Stari Grad
(izvor: www.stari-grad-faros.hr)

provincije, koji je, stigavši u Hvar kao pratnja hvarskom biskupu Nikoli de Crucibusu (1463.-1474.), pokrenuo proces osnivanja samostana za reformirane dominikanske redovnike u Starome Gradu. Nakon što je za svoje htijenje dobio i odobrenje pape Siksta IV., godine 1491. započeta je i gradnja samostana i pripadajuće mu crkve. Kao i mnoge druge svjetovne i crkvene institucije, samostan je teško oštećen, spaljen i opljačkan prilikom turskog napada na Hvar 1571. Iako je jednim dijelom obnovljen već kroz idućih nekoliko godina (do 1580.), prošlo je gotovo stoljeće i pol do njegove potpune izgradnje i obnove (1730.). Nju su donacijama poticali i brojni lokalni uglednici, među kojima je najpoznatiji renesansni pjesnik Petar Hektorović. Njegova obitelj gajila je posebnu naklonost prema starogradskim dominikancima, a sam Petar i majka mu Jelena bili su sahranjeni u dominikanskoj crkvi. Za tu crkvu Hektorović je dao i podići oltar za koji je naručio oltarnu palu *Oplakivanje Krista* renomiranog manirističkog

²⁹⁴ Stjepan KRASIĆ, Dominikanski samostan u Starom Gradu na Hvaru (XV.-XX. st.), *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 39/1 (2005), 311. Reforma, s ishodištima u Italiji, nastala je kao odgovor na stagnaciju rasta i djelovanja dominikanskog reda tijekom 14. stoljeća, nakon što je njegovih prvih stotinjak godina (od osnutka 1215.) bilo obilježeno intenzivnim širenjem po cijeloj Europi, ali i nekim izvaneuropskim područjima (sjeverna Afrika, Palestina, Kina i Mongolija). *Ibid.*

²⁹⁵ *Ibid.*, 312.

slikara Jacopa Robustija Tintoretta iz Venecije (1518.-1594),²⁹⁶ sačuvanu do danas kao jednu od najvrjednijih umjetnina u posjedu dominikanske crkve u Starome Gradu.²⁹⁷ Osim Tintorettove pale, i druge su vrijedne umjetnine – među kojima i slike dvaju istaknutih mletačkih ranobaroknih majstora, Jacopa Negrettija, poznatog kao Palma Mlađi (1544.-1628.), i Baldasarea D'Anne (oko 1572.-1646.) – do danas sačuvane kao veoma vrijedan umjetnički fundus crkve starogradskih dominikanaca.

Inače, crkva je posjedovala orgulje nepoznatog majstora još od 1606., dok je, s obzirom na vjerojatnu dotrajalost i oštećenja ranijih, nove sagradio 1778. Dominik Moscatelli, pripadnik glasovite mletačke obitelji graditelja orgulja. Orgulje je 1801. obnavljao njegov sin Gateano, no one danas nisu sačuvane, već su prilikom rušenja stare i gradnje nove crkve zamijenjene novima (nepoznatog graditelja), za koje je poznato da ih je 1907. popravljao dubrovački amaterski orguljar Kajetan (Gaetano) Letić.²⁹⁸ Odluku o gradnji nove crkve donijelo je samostansko vijeće nakon što je stručnim pregledom utvrđeno da zbog dotrajalosti drvene konstrukcije te trajnih posljedica oštećenja požarom iz 1571. obnova dominikanske crkve ne bi bila moguća. Svečanost u povodu postavljanja kamena temeljca za novu crkvu (na mjestu stare) upriličena je srpnju 1894. u prisutstvu brojnih svjetovnih i crkvenih uglednika, među kojima i biskupom fra Fulgencijem Carevom, dok je njezina gradnja dovršena a svečana posveta obavljena 1899.²⁹⁹

Slikarskim i kiparskim umjetničkim djelima bogata je i zbirka umjetnina u prostorijama samostana, gdje se se čuvaju, primjerice, raspelo koje je izradio venecijanski kipar Giacomo Piazzetta (oko 1640.-1705.), zatim portreti istaknutih prelata i dominikanaca poput hvarskog biskupa – prosvjetitelja Ivana Dominika Stratika (1732.-1799), zavjetne slike starogradskih pomoraca s prikazima jedrenjaka iz 19. stoljeća, te drugi primjeri slikarstva i kiparstva iz razdoblja od 16. do 20. stoljeća.³⁰⁰ Isto tako, samostan posjeduje i vrlo bogatu knjižnicu s preko 20.000 svezaka – koja se ističe bogatim knjižnim fondom, rukopisima, inkunabulama i rijetkim

²⁹⁶ Na „Hektorovičevom“ oltaru ta se slika nalazila sve do kraja 19. stoljeća, kada dolazi do rušenja postojeće dominikanske crkve. Kasnije je preseljena, zajedno s drugim umjetninama, u novoizgrađenu crkvu.

²⁹⁷ Vidi više o utemeljenju, izgradnji i obnovi Dominikanskog samostana u: *ibid.*, 312-322.

²⁹⁸ Joško KOVAČIĆ, Nekoliko podataka o starogradskim spomenicima, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 34/1 (1994), 368.

²⁹⁹ Usp. *ibid.*, 327-332.

³⁰⁰ Ivana PRIJATELJ-PAVIČIĆ, O umjetninama iz Dominikanskog samostana u Starom Gradu na otoku Hvaru nastalim u razdoblju od XVI. do početka 20. st., u: *Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika*, ur. Mario Marinov, Stari Grad: Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika, 2006, 106-107.

izdanjima³⁰¹ – te arhiv (dužine 9,20 m), u kojemu se čuvaju vrijedni izvori, poput primjerice spisa obitelji Hektorović ili ostavštine Petra Kuničića, istaknutog starogradskog kulturnjaka.³⁰²

Dio samostanskih artefakata, koji svjedoče o vrlo visokoj kulturnoj osviještenosti starogradskih dominikanaca u prošlosti, izložen je u samostanskom muzeju, a uz njih i rukopis s pet dvoglasnih napjeva *Benedicamus domino* notiranih menzuralnom notacijom, rijetkih sačuvanih zapisa ranog jednostavnog višeglasja u Dalmaciji (do 16. st.).³⁰³ Četiri su napjeva na latinskom jeziku, a jedan djelomično na latinskom i hrvatskom. U potonjem, namijenjenom pjevanju na blagdan Velike Gospe, nalazi se, naime, trop (proširenje) *Evo je prissal* u formi dvoglasnog rondela, ujedno i najraniji sačuvani zapis jednostavnog višeglasja na hrvatskom jeziku. Isti izvor sadrži i mrtvačku sekvencu *Sudac gnjivan*, zapisanu u kvadratnoj notaciji na sistemu od četiri crte, čime se u kontekstu hrvatske glazbene kulture i hrvatskoga jezika otok Hvar potvrđuje kao lokalitet u kojemu se čuva najstariji dokument zapisane liturgijske glazbe na hrvatskom jeziku.³⁰⁴ Premda do danas ostaje nepoznato kada i kako je taj rukopis stigao u Dominikanski samostan u Starom Gradu, „teza o njegovu hvarskom podrijetlu do danas nije isključena“.³⁰⁵

Uzme li se u obzir da su starogradski dominikanci kroz povijest rabili narodni, hrvatski jezik, ponajprije u svojim propovijedima (o čemu je izvijestio i vizitator Hercolani 1614.), ali i u ponekim drugim obredima, posebice u korizmenom razdoblju,³⁰⁶ za pretpostaviti je da se u Dominikanskom samostanu i crkvi još od prvih stoljeća od njihova utemeljenja njegovala i glazba na hrvatskom jeziku, što bi svakako moglo ići u prilog tezi o starogradskoj provenijenciji ovog rukopisa. I u daljnjem je tijeku povijesti dominikanska redovnička zajednica u Starome Gradu nastojala promicati hrvatski jezik te pro-hrvatske političke ideje, posebice u 19. i početkom 20. stoljeća, kada pristaje uz hrvatsku (narodnjačku) političku opciju, što se odrazilo

³⁰¹ Josip STIPANOV, *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj*, 35.

³⁰² Usp. Mario MARINOV, Pismohrana (arhiv) Dominikanskog samostana, u: *Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika*, ur. Mario Marinov, Stari Grad: Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika, 2006, 38.

³⁰³ Ovaj zbirni rukopis otkrio je fra Antonin Zaninović i predstavio ga u svom tekstu: Hrvatski trop „Blagoslovimo Gospodina“ u dijafoniji, *Sv. Cecilija*, 40/1 (1970), 10-12. Kasnije su se njime bavili Bojan Bujčić i Hana Breko Kustura; usp. Bojan BUJIĆ, Jedan rondel iz Dalmacije, 107-116; Hana BREKO KUSTURA, Primjeri jednostavnog višeglasnog pjevanja iz Hrvatske u europskom kontekstu, 10-23.

³⁰⁴ V. više u: Hana BREKO KUSTURA, Iz rukopisno-glazbene riznice samostana dominikanaca u Starom Gradu na Hvaru (15.-16. st.): prilog tradiciji srednjovjekovne "jednostavne polifonije" iz Hrvatske, u: *Humanitas et litterae: Zbornik u čast Franje Šanjeka*, ur. Lovorka Čoralić – Slavko Slišković, Zagreb: Dominikanska naklada Istina – Kršćanska sadašnjost, 2009, 803-817; Hana BREKO KUSTURA, Examples of Liturgical Polyphony from Dalmatia, u: *Cantus planus, Papers read at the 16th meeting Vienna, Austria 2011*, ur. Robert Klugseder, Beč: Verlag Bruder Hollinek, 2012, 66-72.

³⁰⁵ Hana BREKO KUSTURA, Primjeri jednostavnog višeglasnog pjevanja iz Hrvatske u europskom kontekstu, 10.

³⁰⁶ Usp. Stjepan KRASIĆ, Dominikanski samostan u Starom Gradu, 324-325.

i na duhovni repertoar koji se tada izvodio u dominikanskoj crkvi, sastavljen velikim dijelom od skladbi na hrvatskom jeziku.

Taj repertoar iz novije povijesti danas je sačuvan u obliku rukopisne i tiskane glazbeno-arhivske građe u Arhivu Dominikanskog samostana, do sada šturo evidentirane jedino u inventaru koji je 1990-ih načinio arhivar Joško Kovačić (pod rimskim brojem VII. i skupnim opisom „Glazba“), a izmakla je i oku dosadašnjih glazbenih istraživača, čiji je fokus bio primarno usmjeren na zapise jednostavnog višeglasja iz 15./16. stoljeća. Tomu je zasigurno pridonijelo nesređeno stanje u kojemu se građa nalazila: tiskovine su bile pohranjene u arhivskoj kutiji bez numeracije, dok se u šest arhivskih kutija (br. 82-87) označenih rimskim brojem VII čuvala rukopisna glazbena građa, sačinjena od mnoštva pomiješanih (stranica) dionica i partitura, koje je bilo nužno povezati i organizirati u cjeline, kako bi bilo moguće potom evidentirati sadržaj ove glazbeno-arhivske zbirke. Vrijeme svog prvog, dvomjesečnog boravka u Dominikanskom samostanu (u veljači i ožujku 2015.) u okviru projekta *MusMig*, posvetila sam poprilično zahtjevnom pothvatu sortiranja (uglavnom pomiješanih) dionica, stranica i fragmenata iz opsežne rukopisne građe. Nakon sortiranja, jedinice rukopisnih muzikalija umetnula sam u arhivske „košuljice“, pridodavši im signature VII.1-356, te ih rasporedila u sedam arhivskih kutija (br. 82-87, u kojima su se i ranije nalazile). Tiskane muzikalije sam pregledala, također umetnula u „košuljice“ i pripisala im signature (VIII.1-63), a kutija u kojoj su i ranije bile smještene obilježena je kao br. 87-2, te se danas čuva zajedno uz ostale kutije s glazbenom (rukopisnom) građom.³⁰⁷ U okviru projekta *GIDAL*, tijekom višekratnih boravaka u Arhivu Dominikanskog samostana za vrijeme ljetnih mjeseci 2017. obavila sam i digitalizaciju, a zatim i dovršila katalog tamošnjih glazbenih rukopisa i tiskovina.³⁰⁸ Rukopisne i tiskane jedinice iz kataloga, dakako, sažeto su predstavljene i u priloženim tablicama T.IIIa i T.IIIb, kako bi poslužile kao referenca u analizi sadržaja ove glazbene zbirke, koja slijedi u idućim poglavljima.

3.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija

Sređivanjem i evidentiranjem glazbene građe pohranjene u Arhivu Dominikanskog samostana (v. T.IIIa, T.IIIb) utvrđeno je da se radi o opsežnoj građi uglavnom iz prvih desetljeća 20.

³⁰⁷ Radeći u ovome arhivu nažalost nisam pronašla druge, ne-notne izvore koji bi također mogli pružiti podatke o glazbenicima i uopće glazbenom životu oko Dominikanskoga samostana i crkve u Starome Gradu.

³⁰⁸ Katalog je dostupan na mrežnoj stranici projekta *GIDAL*, na poveznici: <http://www.gidal.org/katalog/KatalogDsSG2017.pdf> (pristup: 12. 2. 2019.)

stoljeća, posebice rukopisnoj, koja broji 353 jedinice s 892 skladbe i preradbe, dok su sačuvane 63 jedinice tiskanih izdanja s preko 150 skladbi i preradbi.

3.2.1. Rukopisne muzikalije

Autori. Najveći dio rukopisne građe odnosi se na skladbe anonimnih autora, koje zauzimaju više od trećine rukopisnog fonda (324 skladbe). Ostatak se odnosi na skladbe preko dvjesto različitih skladatelja – talijanskih (64 različita imena, od čega devetnaest nepotvrđenog talijanskog podrijetla), hrvatskih (55, od čega devet nepotvrđenog hrvatskog podrijetla), njemačkih (22, od čega sedam nepotvrđenog njemačkog podrijetla), slovenskih (11), austrijskih (8), čeških (4), francuskih (4), švicarskih (3), te po jednog poljskog, nizozemskog, belgijskog, flamanskog i meksičkog. Za 69 skladatelja nema zabilježenih godina rođenja i smrti, dok najveći udio među ostalima čine oni koji su djelovali tijekom druge polovice 19. i prvih desetljeća 20. stoljeća (92). Manji dio odnosi se na skladatelje aktivne u ranijem razdoblju: njih šest živjelo je u periodu između 15. i 17. stoljeća, deset između 17. i 18., te trideset na kraju 18. i u prvoj polovini 19. stoljeća.

Specifičnost ovog rukopisnog glazbenog fonda čine prijepisi i (rjeđe) autografi skladbi iz prve polovice 20. stoljeća, mahom manjeg opsega i na hrvatskom jeziku, čiji su autori dominikanski redovnici porijeklom s otoka Hvara: Antonin Zaninović (1879.-1973.), Vinko Kuničić (1894.-1980.), Jordan Kuničić (1908.-1974.), Rajmund Kupareo (1914.-1996.) te Zlatan Plenković (1914.-1987.).

Antonin Zaninović, rodom iz Velog Grablja, u ovome arhivu zastupljen je s jednim uglazbljenjem psalma *Smiluj mi se, Bože za dva glasa* (V. T.IIIa, br. 102 i 332), zatim s dvjema harmonizacijama: napjeva *Zdravo tijelo* (što ga je sâm zabilježio, sačuvanog u dionici alta, br. 339) te pučkog napjeva u čast sv. Katarini (u harmonizaciji za četiri glasa, br. 333). Iako se okušao u skladanju kraćih duhovnih skladbi te kao autor harmonizacija crkvenih pučkih popijevki, Zaninović je poznatiji kao „otac hrvatske muzikologije“, koji je „prvi posegnuo za arhivskim blagom i prvi počeo osvjetljavati najstarije stranice naše hrvatske glazbene kulture“,³⁰⁹ kojima svakako pripada i otkriće rukopisa s ranim jednostavnim višeglasjem iz

³⁰⁹ Usp. [s. n.], In memoriam Antoninu Zaninoviću, *Sv. Cecilija*, 44/2-3 (1974), 57. Iako je Zaninović svakako zaslužan za istraživanja i brigu oko pučke popijevke i uopće pučke glazbene baštine, danas se „ocem hrvatske muzikologije“ drži Franjo Ksaver Kuhač (1834.-1911.).

15./16. stoljeća, sačuvanog u starogradskom Dominikanskom samostanu.³¹⁰ Jedan dio svojega života, razdoblje od lipnja 1915. do 1927., Zaninović je proveo kao redovnik u Dominikanskom samostanu u Starome Gradu, kada se intenzivno posvećuje znanstvenom istraživanju iz područja liturgije, povijesti, povijesti književnosti, ali i glazbene medievistike i paleografije. U tom vremenu objavljuje brojne članke i studije, ponajprije u časopisu *Sv. Cecilija*, čiji je suradnik bio od 1911. do kraja života, dočim se istaknuo i kao jedan od pionira i promicatelja cecilijanskog pokreta u Hrvatskoj.³¹¹ Vjerojatno je i da je sudjelovao u glazbenom životu u dominikanskoj crkvi, premda nema sačuvanih izvora koji bi to potvrdili. Svakako, Zaninovićev doprinos ovom glazbenom fondu ogleda se u sačuvanim prijepisima njegovih dviju skladbi i jedne harmonizacije, ali i u jednoj zbirci skladbi u njegovom rukopisu, koje je mogao izvoditi zbor u crkvi sv. Petra Mučenika tijekom prve polovice 20. stoljeća. Naime, u Zaninovićevu rukopisu sačuvana je kajdanka sa skladbama za dvoglasne i troglasne zborove (skladatelja F. Basilyja, A. Mercatalija i anonimnih autora), u kojoj su nakon pojedinih skladbi zabilježeni njegov potpis te mjesto i datumi prijepisa (Zadar, 29. 4. 1916. i 7. 6. 1916.) (br. 102). S obzirom na to da je Zaninović tada, 1916., već bio u redovničkoj službi u Starome Gradu (od 1915.), ovaj rukopis zasigurno je nastao za vrijeme nekog njegovog kraćeg boravka u Zadru.

Grupaciji hvarskih skladatelja-dominikanaca pripadaju i dvojica rođenih u Dolu kraj Staroga Grada, čiji su glazbeni opusi do danas ostali uglavnom neistraženi. Jedan od njih je **Vinko Kuničić**, koji je nakon završetka studija filozofije i teologije u Dubrovniku 1920., stekao u švicarskom Fribourgu doktorat iz muzikologije 1924.³¹² Kako je poznato, V. Kuničić djelovao je u Zagrebu kao srednjoškolski profesor, zatim kao ravnatelj glazbene škole u Dubrovniku te naposljetku i kao kantor u Starome Gradu.³¹³ Premda o njegovu glazbenom djelovanju u Starome gradu nema pisanog traga, za pretpostaviti je da je upravljao zborom u dominikanskoj crkvi za vrijeme svoje tamošnje redovničke službe, vjerojatno tijekom dvadesetih i tridesetih

³¹⁰ Usp. Antonin ZANINOVIĆ, Hrvatski trop „Blagoslovimo Gospodina“ u dijafoniji, 10-12.

³¹¹ Zaninović je veći dio svog života proveo u Dubrovniku, gdje je – nakon završenog obrazovanja na Dominikanskoj klasičnoj gimnaziji, najprije u Bolu na Braču, a potom na Lokrumu – položio prve zavjete dominikanskog reda (1895.) i postao svećenikom (1901.), ali i započeo svoju glazbenu naobrazbu kod Franje Lederera kao dominikanski bogoslov. Služio je kao redovnik i svećenik u dominikanskim samostanima i crkvama u Dubrovniku (1895.-1915., 1927.-1934., 1945. do smrti), Starome Gradu (1915.-1927.), Zagrebu (1927., 1940.-1941.), Splitu (1934.-1940., 1941.-1942.) i Bolu (1942.-1945.). Usp. Ivan ARMANDA, Dr. fr. Antonin Zaninović OP: otac hrvatske muzikologije, *Marulić*, 38/6 (2005), 1101-1102.

³¹² Nažalost, nisam pronašla podataka o temi Kuničićeve disertacije, kao ni o drugim muikološkim znanstvenim studijama i člancima koje je eventualno kasnije objavljivao, izuzev o knjizi iz područja glazbene estetike *Kakav je odnos između glazbenih pisaca srednjega vijeka i skolastičke filozofije (Quae ratio inter scriptores de musica medii aevi et philosophiam scholasticam existat)*, objavljenoj 1934. Usp. „Vinko Kuničić“, u: *Hrvatska enciklopedija LZMK*, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=11101> (pristup: 12. 2. 2019.).

³¹³ *Ibid.*

godina 20. stoljeća. Međutim, trag glazbenoj aktivnosti V. Kuničića u Starome Gradu ogleda se u njegovih dvanaest skladbi za dvoglasne, troglasne i četveroglasne (uglavnom mješovite) zborove, ponajprije himana i litanija, sačuvanih u Arhivu Domikanskog samostana mahom u obliku prijepisa (uz iznimku jednog autografa).³¹⁴ Isto tako, sačuvane su i Kuničićeve glazbeno-teorijske vlastoručne bilješke (br. 217), kao i zamjetan broj njegovih prijepisa skladbi raznih hrvatskih i inozemnih autora³¹⁵, nastalih između 1916. i 1930-ih.³¹⁶ Moguće je stoga da je neke od prijepisa sa sobom donio u Stari Grad, dok je dio nastao za vrijeme njegovog redovničkog i kantorskog službovanja u tamošnjem samostanu i crkvi.

Drugi dominikanac porijeklom iz Dola koji se bavio skladanjem, a čiji je dio glazbenog opusa sačuvan u i Arhivu Dominikanskog samostana, jest **Jordan Kuničić** – jedan od vodećih hrvatskih teologa 20. stoljeća i dugogodišnji profesor teologije na visokim učilištima u Dubrovniku i Zagrebu. Završivši Dominikansku klasičnu gimnaziju koju je pohađao najprije u Starome Gradu, a potom u Dubrovniku, J. Kuničić 1924. ulazi u novicijat Dalmatinske dominikanske provincije, gdje je pod vodstvom Jordana Viculina, kako navodi njegov subrat Anđelko Fazinić, „brzo (...) svladao osnovno znanje muzičke teorije, a u orguljama je toliko uznapredovao, da je još kao novak mogao orguljati (...) u crkvi“.³¹⁷ Kuničić je od 1926. pohađao i filozofsko-teološke studije na Papinskom učilištu sv. Tome Akvinskog („Angelicum“) u Rimu, gdje je postigao akademski stupanj profesora filozofskih i doktora teoloških znanosti, a u ondje se posvetio i daljnjem razvoju svojega glazbenog talenta: učio je glazbu s kantorom Angelicuma, o. Brunom Hespersom, bio je jedan od orguljaša Angelicuma, a imao je prilike prisustvovati brojnim izvedbama izvedbi različitog (crkvenog) repertoara.³¹⁸ Nakon studija u Rimu, J. Kuničić vraća se u Dubrovnik, gdje se istaknuo pedagoškom djelatnošću (na Dominikanskoj visokoj bogoslovnoj školi, Državnoj gimnaziji i Učiteljskoj školi), ali i na širem području glazbe. Osim što je bio na čelu Komisije za crkvenu glazbu Dubrovačke biskupije, Kuničić je gotovo dva desetljeća bio u službi orguljaša i drugog dirigenta katedralnog zbora (od 1936. do premještanja iz Dubrovnika u Zagreb 1955.), a upravljao je i zborovima u dominikanskim samostanskim crkvama u Dubrovniku i Gružu te aktivno skladao.³¹⁹ Upravo je

³¹⁴ Opus Vinka Kuničića broji oko 160 skladbi duhovne provenijencije (mise, himni, litanije, moteti itd.) te zamjetan broj zabilježenih i harmoniziranih pučkih (crkvenih) napjeva.

³¹⁵ Riječ je o prijepisima skladbi – himana, litanija, sekvenci, marijanskih pjesama i drugih crkvenih napjeva – domaćih skladatelja poput M. Brajše Rašana, K. Kolba, A. Zaninovića, te inozemnih, manje ili više poznatih, kao što su J. S. Bach, J. Haydn, J. Gallus, A. Förster, M. Haller, G. Tebaldini i drugi.

³¹⁶ V. T.IIIa, br. 21, 22, 25, 87, 98, 100, 107, 153, 163, 184, 194, 321, 322, 348, 352.

³¹⁷ Anđelko FAZINIĆ, O. dr. Jordan Kuničić, *Sveta Cecilija*, 44/2-3 (1974), 59.

³¹⁸ *Ibid.*

³¹⁹ Usp. Ivan ARMANDA, Dr. fr. Jordan Kuničić OP - hrvatski teolog svjetskog glasa (1. dio), *Marulić*, 39/ 3 (2006), 430-432.

tijekom ovog razdoblja napisao najveći broj skladbi koje su prema njegovoj želji pohranjene u dubrovačkom dominikanskom samostanu u dva sveska. Riječ je o ukupno 85 jednoglasnih i višeglasnih skladbi namijenjenih muškim, ženskim ili mješovitim vokalnim sastavima – psalmima, himnima, skladbama u čast svetaca i blaženika, litanijama, marijanskim pjesmama i drugim crkvenim napjevima.³²⁰ Njima bi se mogao pridodati i (barem jedan) dio Kuničićevih skladbi, sačuvan u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu, za koje zasada nije utvrđeno radi li se o autografima ili prijepisima budući da na većini izostaje potpis autora zapisa. Riječ je o 30 duhovnih skladbi (od čega pet nepotvrđenog Kuničićevog autorstva) u rukopisima mahom 1930-ih godina – psalama, himni, litanija, misa za vokalne sastave za jedan do četiri glasa, rijetko uz pratnju instrumenta s tipkama, što ga čini najzastupljenijim autorom u ovoj glazbenoj zbirci.³²¹ S obzirom na to da J. Kuničić nije vršio redovničku službu u ovom starogradskom samostanu, gdje je proveo jedino dio svojeg gimnazijskog školovanja, može se zaključiti da je veći dio njegovih skladbi pristigao u Stari Grad upravo iz Dubrovnika.

Četvrti od petorice hvarskih dominikanskih redovnika 20. stoljeća koji su se bavili skladanjem jest **Rajmund Kupareo**³²² iz Vrboške, filozof – estetičar, pjesnik i prozaik. Grad u kojem je započelo razdoblje njegove intelektualne afirmacije jest Dubrovnik, gdje je pristupio dominikanskom redu 1930., maturirao na Klasičnoj gimnaziji 1932., te završio studij na dominikanskoj Visokoj bogoslovnoj školi 1938. Iako nema podataka o njegovoj glazbenoj naobrazbi, poznato je da je prve skladateljske korake započeo za vrijeme studija u Dubrovniku, a nastavio ih potom u Starome Gradu, gdje od 1937. do 1939. vrši redovničku službu, ali i kasnije u Zagrebu.³²³ U Arhivu Hrvatske dominikanske provincije u Zagrebu pohranjeno je Kupareovih dvadesetak duhovnih skladbi, kojima bi se mogao pridodati i dio od skladbi

³²⁰ Usp. Ivan ARMANDA, Dr. fr. Jordan Kuničić OP - hrvatski teolog svjetskog glasa (2. dio), *Marulić*, 39/4 (2006), 639.

³²¹ V. T.IIIa, br. 94., 197-216.

³²² Kupareo se potpisivao potpisivao na različite načine: *Beretić* i *Beretich* (prema majčinu prezimenu Beritić) te *L. Kupareo*, *Ranko Vrbov*, *Vrbov*, *Fr. R. K.*, *fra R. K.*, *Fra R. K. O. P.*, *R.*, *R. V.* Usp. Marko KOVAČEVIĆ i Redakcija, Kupareo, Rajmund, *Hrvatski biografski leksikon LZMK* (online izdanje), <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11476> (pristup: 12. 2. 2019.). Na dijelu njegovih skladbi u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu zabilježen je kao autor – Ranko Vrbov.

³²³ Kupareo 1939. odlazi iz Staroga Grada, boraveći u dominikanskim samostanima u Resniku kraj Zagreba (1939.-1941.) i Zagrebu (Borongaj, 1941.-1946., uz iznimku boravka u nadbiskupskom dvorcu u Brezovici tijekom 1944.), gdje je na Mudroslovnom fakultetu Hrvatskog sveučilišta stekao zvanje profesora talijanskog jezika i književnosti 1943., a iduće godine i profesora etike i estetike. Krajem 1946. Kupareo započinje svoj život u inozemstvu, boraveći u raznim europskim gradovima, među njima i u Olomoucu u Češkoj, gdje je magistrirao teologiju. Od 1950. živi u Čileu gdje je na Papinskom katoličkom sveučilištu u Santiagu doktorirao 1951., a od 1951. do povratka u domovinu 1971. bio predavačem i predstojnikom katedre za estetiku i aksiologiju na Filozofskom fakultetu Papinskoga katoličkoga sveučilišta. Godine 1971. vraća se u Zagreb, gdje se trajno nastanjuje u samostanu u Borongaju. Nije poznato je li se i u inozemstvu bavio skladanjem. Usp. Ivan ARMANDA: Akademik dr. fr. Rajmund Kupareo OP, *Marulić*, 39/5 (2006), 842-856.

sačuvanih u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu. Naime, ondje se čuva 14 njegovih autografa (u 10 jedinica) – himni, psalama, korizmenih i drugih crkvenih napjeva za vokalne sastave od dva do četiri glasa – većim dijelom nastalih oko 1935., koje je ponio sa sobom iz Dubrovnika u Stari Grad. Među njima su i dva troglasna uglazbljenja predložaka na latinskom jeziku, psalma *Quid retribuam* (V. T.IIIa, br. 230) i rezponzorija *Quem vidistis pastores* (br. 231) – autografi nastali 1935. za vrijeme Kupareova boravka u tzv. Morskoj kući, lječilištu za teško oboljele od tuberkuloze, od koje se uspješno oporavio i potom otišao u samostan u Starome Gradu (1937.-1939.). Ondje je pak sasvim sigurno uglazbio psalam *Smiluj mi se, Bože* za troglasni mješoviti zbor uz pratnju harmonija, što je također jedan od njegovih sačuvanih autografa (br. 231) (Sl.III.2). Uz bilješku o mjestu i datumu dovršetka njezina zapisa (*Stari Grad, 10. 10. 1938.*), na notama je drugom rukom naknadno zabilježeno da je skladba prvi put izvedena u Starome Gradu (sigurno u dominikanskoj crkvi) 5. veljače 1939., a istog mjeseca dana 12. i 19., pod ravnanjem danas nepoznatog don N. Ivanovića, dok je zbor pratio Rajmund Kupareo na harmoniju.³²⁴ Kupareovim rukopisom zapisan je i zamjetan broj skladbi drugih autora, ponajviše talijanskih cecilijanaca, poput Lorenza Perosija (1872.-1956.), Eduarda Bottiglieria (1864.-1937.) i Oresta Ravanella (1871.-1938.),³²⁵ čiji je veći dio također stigao u Stari Grad Kupareovim preseljenjem iz Dubrovnika, iako je moguće da je dio prijepisa nastao upravo u Starome Gradu, za potrebe izvedbi crkvenog zbora.

Sl.III.2. Kupareo: *Smiluj mi se, Bože*, skladba za troglasni mješoviti zbor, (pra)izvedena u crkvi Dominikanskog samostana u Starome Gradu 5., 12. i 19. veljače 1939. (autograf, 1938., Arhiv Dominikanskog samostana, sign. VII.45)

³²⁴ Još su barem tri Kupareove skladbe nastale u Starome Gradu, gdje su i izvođene u razdoblju od veljače do travnja (T.IIIa, br. 225).

³²⁵ V. T.IIIa. npr. br. 265-278.

Posljedni u nizu dominikanaca-skladatelja porijeklom s otoka Hvara, čije su skladbe sačuvane među rukopisnim muzikalijama Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu, jest **Zlatan Plenković**, redovnik, književnik i glazbenik rodom iz Svete Nedjelje. Kao ni Jordan Kuničić, ni Plenković nikada nije obavljao službu u Starome Gradu, već je boravio u samostanima izvan otoka: u Dubrovniku (do 1943.), Zagrebu (1943.-1953.), Rijeci (1953.-1956.), Splitu (1956.-1973.) i Korčuli (od 1973. do smrti).³²⁶ Kao glazbenik istaknuo se još kao sjemeništarač, za vrijeme školovanja na Dominikanskoj klasičnoj gimnaziju u Bolu (1926.-1931.), gdje je dobio prve glazbene poduke, i to od Vinka Kuničića i Anđelka Fazinića, te bio aktivan kao voditelj zbora glazbeno-literarnog društva. Tijekom boravka u Dubrovniku odlazio je na poduke iz sviranja čela kod prof. Koha, dok je u Etiollesu kod Pariza, gdje je pohađao Generalno učilište dominikanskog reda Le Saulchoir (1938.-1939.), učio kod orguljaša i dominikanca o. Floranda. Međutim, Plenković je bio ponajprije samouki glazbenik, koji je svoje znanje o glazbi samostalno izgrađivao na temeljima koje su mu postavili Vinko Kuničić i Anđelko Fazinić. Rezultat te gradnje ogleda se u njegovom raznorodnom djelovanju na području glazbe. Plenković je, naime, za vrijeme svojih redovničkih i svećeničkih službi u različitim hrvatskim gradovima promicao glazbu među mladeži, koju je podučavao sviranju klavira, gitare, harmonike i mandoline, a osnivao je i vodio različite crkvene zborove i mandolinske sastave. Usto je bio i plodan skladatelj s opusom koji broji osamdesetak duhovnih skladbi i petnaestak svjetovnih, ponajviše za dalmatinske klape. Napisao je i šest božićnih glazbenih igrokaza te izradio veći broj harmonizacija crkvenih pučkih napjeva koje je najčešće sam prikupljao.³²⁷ Njegova glazbena ostavština pohranjena je u Dominikanskom samostanu u Korčuli, gdje je boravio pred kraj svog života. Međutim, i u samostanu u Starome Gradu nalaze se njegove tri kratke duhovne skladbe na hrvatskom jeziku. Jedna od njih, euharistijska pjesma *Primi darove* (v. T.IIIa, br. 284) za dva glasa uz pranju instrumenta s tipkama (čiji je Plenković autor ne samo glazbe, već i teksta) sačuvana je u njegovom rukopisu iz 1957. nastalom u Splitu, gdje je u to vrijeme provodio redovničku i svećeničku službu. Ostale dvije Plenkovićeve skladbe za jedan, odnosno dva glasa uz pratnju (br. 282, 283), poput većine rukopisnih muzikalija iz ovoga arhiva, ne sadrže bilješke o mjestima i datumima, kao ni o autorima prijepisa.

³²⁶ Usp. Ivan ARMANDA, Fr. Zlatan Plenković OP – svestrani hrvatski dominikanac, *Godišnjak grada Korčule* 13 (2010), 319-332.

³²⁷ Usp. *ibid.*, 335-337.

Osim spomenutog „kvinteta“ skladatelja-dominikanaca rodom s otoka Hvara, zastupljenih sa 62 skladbe, u Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu sačuvano je oko 110 skladbi (mahom zbornih) još pedesetak drugih hrvatskih skladatelja. Zamjetan udio odnosi se na skladatelje (najčešće redovnike), koji su tijekom prve polovice 20. stoljeća slijedili i promovirali načela cecilijanizma u duhovnoj glazbi, poput primjerice Anđelka Fazinića (1902.-1983.) (11 skladbi), Anselma Canjuge (1894.-1952.) (9 s.), Franje Dugana st. (1874.-1948.) (9 s.), Kamila Kolba (1879.-1965.) (7 s.), Jordana Viculina (1893.-1944.) (6 s.), Lujze Kozinović (1897.-1975.) (3 s.), Bernardina Sokola (1888.-1944.) (2 s.), Marije Tarzicije Fosić (1895.-1958.) (1 j.), Alba Vidakovića (1914.-1964.) (1 j.) i drugih. Manji udio čine skladatelji koji su djelovali u ranijim razdobljima, kao što su primjerice Riječanin Vinko Jelić (1596.-1636.), ranobarokni skladatelj te dvorski glazbenik, pjevač (tenor) i instrumentalist u službi nadvojvode Leopolda u Saverneu kraj Strasbourga (1 s.), te dvojica skladatelja aktivnih u Zadru krajem 18., odnosno u prvoj polovici 19. stoljeća, već spomenuti Jerolim Alesani (1778.-1823.) (1 s.) te Giovanni Cigala³²⁸ (1805c.-1857) (1 s.), skladatelj iz Italije koji je od 1836. bio u službi kapelnika u crkvi sv. Stošije, za koju je napisao i veći broj svojih crkvenih djela.

Uz hrvatske, u ovome su arhivu većim dijelom zastupljeni i talijanski skladatelji (s preko 170 skladbi), uglavnom sljedbenici Cecilijanskog pokreta. Zamjetan broj skladbi, sačuvanih mahom u prijepisima iz prvih triju desetljeća 20. stoljeća, pripada dvojici istaknutih talijanskih cecilijanaca, a to su Lorenzo Perosi (1872.-1956.) i Oreste Ravanello (1871.-1938.). Perosi, koji je za života djelovao kao kapelnik u crkvi sv. Marka u Veneciji te kao glazbeni ravnatelj u Sikstinskoj kapeli, istaknuo se skladanjem oratorija, ali i mnoštva duhovnih skladbi manjeg opsega, u kojima je snažno prisutan utjecaj gregorijanskog korala i polifonije 16. stoljeća.³²⁹ Takvih kraćih njegovih skladbi sačuvano je u starogradskome samostanu 36, uglavnom u prijepisu Rajmunda Kuparea, među kojima su litanije, himni, psalmi i mise za zbornu sastavu (od dvoglasnih do četveroglasnih), najčešće u prepjevima na hrvatskom jeziku. S druge strane, većinom na izvornom latinskom jeziku sačuvane su 24 skladbe Oreste Ravanello, istaknutog orguljaša, kapelnika u bazilici sv. Antonija u Padovi te autora niza instrumentalnih skladbi, zatim misa, moteta i drugih crkvenih djela.³³⁰ U ovome arhivu pak nije sačuvana nijedna

³²⁸ Usp. Katica BURIĆ, *Glazbeni život Zadra u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća*, 48-51.

³²⁹ Usp. John C. G. WATERHOUSE, Perosi, Lorenzo, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.21357> (pristup: 12. 2. 2019.).

³³⁰ Usp. Virgilio BERNARDONI, Ravanello, Oreste, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.48171> (pristup: 12. 2. 2019.).

njegova misa, već kraće duhovne skladbe, mahom moteti namijenjeni vokalnim sastavima za dva do četiri glasa, nerijetko uz pratnju instrumenta s tipkama. Osim Perosijevih i Ravanellovih djela skladanih prema cecilijanskim načelima, zastupljene su i druge duhovne skladbe stilski im srodnog izričaja, čiji su autori primjerice Edoardo Bottigliero (1864.-1937.) (11 skladbi), Carlo Rossini (1839.-oko 1900.) (8 s.), Dionigio Canestrari (1865.-1933.) (4 s.), Jacopo Tomadini (1829.-1883.) (3 s.), Raffaele Antolisei (1872.-1950.) (2 s.), Raffaele Casimiri (1880.-1940.) (1 s.), Giovanni Tebaldini (1864.-1952.) (1 s.), Pietro Dentella (1879.-1964.) (1 s.), ali i drugi (najvjerojatnije talijanski) autori, od kojih je poznato ostalo samo (prez)ime, npr. Eugenio Furlanetto (3 s.), Rossi (3 s.), Odersio Gubinelli (2 s.), G. Maggio (2 s.), W. Belamare (2 s.), S. Ferro (2 s.), Mesani (1 s.), F. Zentella (1 s.), i dr. Manji udio među rukopisima odnosi se na duhovne, ali i svjetovne skladbe pripadajuće različitim glazbenim stilovima, mahom talijanskih skladateljskih velikana iz razdoblja od 16. do 19. stoljeća, kao što su G. P. da Palestrina kao cecilijanski uzor (1524.-1597.) (3 skladbe), zatim Giuseppe Verdi (1813.-1901.) (2 s.), Luigi Cherubini (1760.-1842.) (1 s.), Saverio Mercadante (1795.-1870.) (1 s.) i Giacomo Puccini (1858.-1924.) (1 s.).

I među njemačkim i austrijskim autorima – zastupljenih s 69, odnosno 15 kraćih duhovnih skladbi ili ulomaka, uglavnom u prepjevima na hrvatskom jeziku – nalazi se nekoliko imena kanonskih zapadno-europskih skladatelja iz razdoblja baroka, klasicizma i romantizma, kao što su J. S. Bach (1685.-1750.) (6 s.), L. van Beethoven (1770.-1827.) (6 s.), G. F. Händel (1685.-1759.) (4 s.), Franz Schubert (1797.-1828.) (4 s.), W. A. Mozart (1756.-1791.) (3 s.), Michael Haydn (1737.-1806.) (3 s.), Max Reger (1873.-1916.) (2 s.), Joseph Haydn (1732.-1809.) (1 s.) i Felix Mendelssohn (1809.-1847.) (1 s.). Najviše je skladbi, ponajprije orguljskih, sačuvano od istaknutog njemačkog orguljaša i skladatelja za orgulje, Johanna Christiana Heinricha Rincka (1770.-1846.) (14 s.). dok zamjetan udio čine dakako i skladbe cecilijanskih skladatelja poput Petera Griesbachera (1864.-1933.) (8 s.), Michaela Hallera (1840.-1915.) (4 s.), Petera Piela (1835.-1904.) (3 s.), Ignaza Mitterera (1850.-1924.) (1 s.) i Josepha Schnabela (1767.-1831.) (1 s.). Primatu cecilijanskog repertoara, koji čini otprilike tri četvrtine rukopisa u ovome arhivu, doprinijele su i različite duhovne skladbe – mise, psalmi, himni, litanije – „malih majstora“ iz drugih zemalja aktivnih krajem 19. te u prvim desetljećima 20. stoljeća, ponajprije iz Slovenije, kao što su primjerice Anton Förster (1837.-1926.) (5 j.), Karlo Adamič (1887.-1945) (4 s.), Anton Grum (1877.-1975) (4 s.), Ivan Ocvirk (1883.-1951.) (2 s.), Stanko Premrl (1880.-1965.) (1 s.) i Hugolim Sattner (1851.-1934.) (1 j.); zatim Vojtech Řihovský iz Češke (1871.-1950.) (1 s.) te švicarski skladatelji Johann Baptist Singenberger (1848.-1924.) i Johann Gustav Eduard Stehle (1839.-1915.) (1 s.).

Vrste i sastavi. Od ukupno 892 skladbe i preradbe (sačuvane u 353 jedinice), koliko ih se nalazi među rukopisnim muzikalijama Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu, nešto ih manje od devet desetina (768 skladbi sačuvanih u 333 jedinice) pripada području duhovne vokalne i vokalno-instrumentalne glazbe. Riječ je o građi sastavljenoj od skladbi (i preradbi) kraćeg opsega, pripadajućih mahom domaćem i inozemnom cecilijanskom repertoaru s kraja 19. i početka 20. stoljeća, uz manji broj „predcecilijanskih“ (preradbi) djela (ili ulomaka) koje su u širokom vremenskom rasponu od renesanse do romantizma skladali renomirani zapadnoeuropski skladateljski majstori (J. S. Bach, G. F. Haendel, L. Cherubini, M. Haydn, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, C. Franck, F. Schubert, C. Gounod, G. Verdi i dr.).³³¹

Među duhovnom glazbom prevladavaju himni (107 s. u 80 j.), posebice posebice *Tantum ergo* (13 s. u 13 j.), odnosno njegovi prepjevi na hrvatskom jeziku (*Divnoj dakle*, 60 s. u 39 j.). Za istaknuti je i grupaciju himana posvećenih četirima svecima; sv. Tomi (7 s. u 6 j.), sv. Vinku (5 s. u 4 j.), sv. Dominiku (5 s. u 4 j.) te sv. Vlahu (2 s. u 2 j.). Himnima brojčano slijede litanije (kojih je sačuvano 78 u 48 j., većinom na hrvatskom jeziku), u prvome redu posvećene Blaženoj Djevici Mariji. Nešto manji udio pripada uglazbljenjima psalama (34 s. u 31 j.), i to prvenstveno psalma *Miserere mei* (18 s. u 18 j.), odnosno njegove hrvatske inačice *Smiluj se meni* (15 s. u 12 j.). Otprilike podjednako su zastupljene mise, njih 33 (u 23 j.), među kojima prevladavaju latinske (27 s. u 17 j.), dok su pak mise na hrvatskom jeziku u manjini (5 skladbi u 5 jedinica). Uz netom spomenute litanije, sustavno štovanje Bogorodice osvjetločuju i marijanski napjevi, kojih je također sačuvan zamjetan broj (36 s. u 16 j.). U ponešto manjim omjerima zastupljeni su i ostali duhovni napjevi, najčešće (u prepjevima) na hrvatskom jeziku: razni korizmeni i božićni napjevi, moteti, ofertoriji, rezponzoriji, sekvence, ulomci iz kantata, oratorija i opera i dr. U grupaciji duhovnih rukopisnih muzikalija ističe se i nekoliko jedinica u kojima se nalaze pučki crkveni napjevi iz Staroga grada: dvije je božićne, koledarske pjesme za tri muška glasa, *Ovoga vremena čestitog ljudima* i *Dobra večer ovom stanu* zabilježio, a moguće i harmonizirao Rajmund Kupareo u Dubroniku 1935. (T.IIIa, br. 19), dok je dio ostalih starogradskih pučkih pjesama sačuvan u nepoznatim rukopisim iz vremena oko i nakon sredine 20. stoljeća. Riječ je primjerice o jednoglasnom napjevima – pučkoj *Missi Angelorum* (br. 37), rezponzoriju sv. Dominika *Divne l' nade (O spem miram)* (br. 28), te dvama korizmenim napjevima (br. 18), od kojih je jedan jednoglasni (*Ja se kajem*), a drugi dvoglasni (*Prosti moj Bože*).

³³¹ Manjini predcecilijanskih skladatelja pripadaju i domaći autori, V. Jelić i F. Sabalić.

Osim što svjedoči o nekadašnjem repertoaru, sačuvana duhovna glazba sugerira vokalno-instrumentalni sastav kakav je bio na raspolaganju u starogradskoj dominikanskoj crkvi krajem 19. i u prvim desetljećima 20. stoljeća, posebice (od) 1930-ih godina. Manji, ali ne i nezamjetan dio sačuvanih duhovnih djela namijenjen je jednoglasnim (zboreskim) izvedbama (šezdesetak jedinica), dok većinu pak čine skladbe i preradbe za različite višeglasne, odnosno zboreske sastave. Najčešće se radi o muškim, zatim mješovitim te rjeđe ženskim zborovima, ponajprije troglasnim (osamdesetak jedinica), potom dvoglasnim i četveroglasnim (zastupljenim otprilike podjednako, s po šezdesetak jedinica), te najmanjim udjelom i peteroglasnim (dvadesetak jedinica). Većina sačuvanih skladbi i preradbi duhovne provenijencije namijenjena je izvedbama *a cappella*, dok ih otprilike četvrtina sadrži instrumentalnu pratnju, i to uglavnom instrumenata s tipkama (orgulja, klavira ili harmonija).³³² Iznimku čine četiri skladbe s komornom instrumentalnom pratnjom, sastavljenom primjerice od flaute ili violine, violončela i orgulja u preradbi Zajčeve skladbe *Offertorium pastorale* (v. br. x), zatim od gudačkog kvarteta i orgulja u preradbama Perosijevih *Litanija* i *Tantum erga* D. Canstrarija koje je priredio o. Jordan Viculin (v. T.IIIa, br. 331), te violončela, harfe i harmonijuma u skladbi *Ave Maria* nepoznatog skladatelja A. Moriconija (br. 251). Nešto opsežniji instrumentalni sastav zastupljen je u još dvjema jedinicama, u Misi u C-duru J. B. Gänsbachera (br. 155), gdje četveroglasni mješoviti zbor prati komorni orkestar sastavljen od dionica dviju violina, viole, violončela, kontrabasa, dvaju klarineta, dviju trubi, dviju horni i timpana, te u zbirci s četiri (najvjerojatnije) preradbe duhovnih skladbi anonimnih autora, čije su vokalne dionice izgubljene, no sačuvane su dionice pratnje; dvaju klarineta, trube, dvaju trombona, violine, violončela i kontrabasa (br. 10).

Malobrojnu skupinu svjetovne vokalne i vokalno-instrumentalne glazbe čini osam skladbi (u pet jedinica). Izuzme li se Beethovenova solo pjesma *Mignon* za glas i klavir (iz zbirke *6 Gesaenge*, op. 75, 1806.; v. T.IIIa, br. 105), sačuvana u prijepisu nastalom u Starome Gradu 27. 11. 1920., svjetovne skladbe iz Arhiva Dominikanskog samostana potječu prvenstveno od domaćih skladatelja 19. i 20. stoljeća, I. Zajca, M. Brajše Rašana, N. Devčića i F. Vuljka, te slovenskog A. Gostinčara. Riječ je o o kraćim zboreskim pjesmama, namijenjenim muškim (pet skladbi) i mješovitim (dvije skladbe) četveroglasnim zborovima.

Otprilike desetina skladbi iz ovog rukopisnog fonda (stotinjak skladbi u 13 jedinica) pripada području instrumentalne glazbe različitih stilova iz vremena od 17. do 20. stoljeća. Radi

³³² U načelu, samo su katedralne crkve mogle imati orkestar, dok su redovničke zajednice uglavnom njegovale vokalnu glazbu s pratnjom orgulja ili pak samo orguljske skladbe.

se o skladbama (te u manjoj mjeri preradbama) – u rukopisima s kraja 19. pa sve do šezdesetih godina 20. stoljeća – isključivo namijenjenim instrumentima s tipkama, ponajprije orguljama i klaviru, dok kod ponekih jedinica nije specificirano o kojem se instrumentu (s tipkama) radi. Za orgulje su, primjerice, sačuvani preludiji J. S. Bacha (br. 308, 309), L. Spohra (br. 139), C. H. Rincka (br. 295), F. Dugana (br. 139, 140), zatim pastore anoninmih autora, G. Cigale i nepoznatog Gaisnela (br. 152), marševi i verseti različitih, uglavnom nepoznatih skladatelja (br. 116, 334), te prerađeni ulomak iz Haydnovog oratorija *Die Schöpfung* (br. 139). Među klavirskom literaturom nalaze se minijature R. Schumanna (br. 308, 309), J. Rosasa, V. Robaudija i G. Ricordija (br. 293), posmrtni marševi Bozzottija i anoninmih autora (br. 116) zatim aranžirani ulomci Puccinijevih, Verdijevih i Mascagnijevih opera, te jedna Beethovenova sonata (br. 286).

Za istaknuti je da se među cjelokupnom rukopisnom glazbenom građom ovoga arhiva samo tri jedinice ne odnose na skladbe ili preradbe, već pripadaju arhivalijama didaktičkog tipa. Jedna od njih je bilježnica Vinka Kuničića (br. 217), u kojoj je taj hvarski dominikanac zapisao, najvjerojatnije 1930-ih, razne bilješke i primjere iz „muzičke teorije, solfeđa i diktata“, dok su u dvjema jedinicama, odnosno dvjema kajdankama većeg formata, u nepoznatom rukopisu s kraja 1930-ih ispisane ljestvice, njihovi glavni stupnjevi te primjeri različitih harmonijskih progresija (br. 75, 76).

Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa. Rukopisna glazbena građa Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu relativno je novijeg datuma. Iako je izuzetno mali broj jedinica koje datiraju prije početka 20. stoljeća, nije na odmet pretpostaviti da je nekoć postojala i veća količina rukopisih skladbi (a možda i tiskovina) iz ranijeg razdoblja, koja je, kako se čini, s vremenom izgubljena ili otuđena. Sačuvanih 13 jedinica, od čega ih sedam potječe iz prve, a šest iz druge polovice 19. stoljeća, donekle i idu u prilog toj tezi, kao mogući „ostaci“ nekadašnjeg bogatijeg glazbenog fonda iz tog vremena. Skupini malobrojnih muzikalija iz prvih desetljeća 19. stoljeća pripadaju skladbe anoninmih autora, ispisane dvama različitim rukopisima: jednom su rukom ispisana dva jednoglasna napjeva (za jutarnje tijekom petaka u ožujku) u zbirci *Venerdi di Marzo* (br. 28), zatim dva psalma *Miserere mei* – jedan za dva glasa uz pratnju orgulja (br. 33), dok je od drugog sačuvana samo dionica basa (br. 29) – te jednoglasna *Missa angelorum* (br. 34), a u drugome se tipu rukopisa nalaze tri jednoglasna himna, *Pange lingua* (br. 30), *Stala mater tiho plaćuć* (uz pratnju orgulja; br. 31) i *Zdravo zvijezdo mora* (br. 32). Potonja dva prepjeva latinskih himana *Stabat Mater* i *Ave maris stella* s jedne strane predstavljaju malobrojne primjere (sačuvanih) notnih zapisa ondašnje duhovne

glazbe s tekstovnim predlošcima na hrvatskom jeziku, a s druge strane mogu služiti i kao dodatna potvrda naklonosti koju su prema njemu gajili dominikanci praktički od vremena svog osnutka. Izuzmu li se Bottazzova troglasna antifona dominikanske provenijencije *O mundi lampas* (br. 109) i Pielove jednoglasne litanije u čast Srcu Isusovu (br. 280), ostale četiri jedinice iz druge polovice 19. stoljeća odnose se prvenstveno na mise. Naime, sačuvane su dvije zbirke s ukupno dvanaest misa (br. 13 i 14), mahom koralnih, te još dvije pojedinačne mise, među kojima je jedna misa anonimnog autora (br. 36), te već spomenuta *Messe in C* J. B. Gänsbachera (br. 155), najopsežnije djelo ovog arhiva, ne samo po trajanju, već i sastavu. Iako je njezin prepisivač do danas ostao neotkriven, poznato je da je zapis nastao 1874., moguće i u sjevernijim hrvatskim krajevima, budući da se na naslovnici nalazi pečat župe (katedrale) sv. Terezije Avilske u Bjelovaru, odakle je vjerojatno posredstvom kakvog dominikanca pristigla u Stari Grad.

Zamjetno veći udio rukopisnih muzikalija, 102 jedinice, nastao je pak u recentnim razdobljima koja nadilaze vremenski okvir ove radnje, periodu od sredine do kraja treće četvrtine 20. stoljeća. Iako na većem dijelu te novije građe nisu zabilježeni datumi, mjesta te autori pojedinih prijepisa, za pretpostaviti je da se uglavnom radi o izvorima starogradske provenijencije, uz iznimku nekolicine jedinica iz 1950-ih i 1960-ih, iz čijih se pripisa saznaje da potječu iz Splita i Trogira, odnosno tamošnjih dominikanskih samostana. Najveći pak dio rukopisne glazbene građe ovoga arhiva pripada razdoblju prve polovice 20. stoljeća, i to ponajprije tridesetih godina (preko 140 jedinica), za što velik dio zasluga nosi Rajmund Kupareo. Naime, iz tog je razdoblja u njegovom rukopisu sačuvano sedamdesetak jedinica – u većoj mjeri prijepisa, prvenstveno skladbi domaćih i inozemnih cecilijanskih skladatelja, u manjoj mjeri autografa – od kojih biljeg njegova potpisa, te datuma i mjesta zapisa, nalazimo u njih tridesetak. Skladbe pohranjene u tih tridesetak jedinica Kupareo je bilježio mahom za vrijeme svog novicijata u Dubrovniku, između 1932. i 1935. Iz razdoblja njegove redovničke službe u Starome Gradu (1938. i 1939.) sačuvane su pak četiri jedinice s njegovim potpisima, u kojima su sadržane skladbe za troglasne mješovite zborove, najčešće uz pratnju instrumenata s tipkama, na kojima je zabilježen Stari Grad kao mjesto nastanka rukopisa. U trima se jedinicama (T.IIIa, br. 225, 231, 232) nalaze Kupareovi autografi – sedam duhovnih skladbi za koje je moguće da su napisane upravo za vrijeme njegova boravka u Starome Gradu, dok se kod četvrte radi o njegovu zapisu prepjeva *Tantum ergo (Divnoj dakle)* D. Canestrarija (br. 121). Vrijedi istaknuti da su uz dvije od tih sedam Kupareovih skladbi, *Smiluj mi se, Bože* (uz pratnju harmonija) i *Klanjamo se* (uz pratnju orgulja) te uz spomenuti Canestrarijev himan,

nepoznatom rukom naknadno dopisane bilješke o njihovim prvim starogradskim izvedbama, vjerojatno u dominikanskoj crkvi. Tako saznajemo, primjerice, da se korizmeni napjev *Klanjamo se* (br. 225a) izvodio u crkvi sv. Petra Mučenika u veljači i ožujku 1938., ali i u veljači 1939., kada su se izvela i druga dva spomenuta napjeva Kuparea i Canestratija, pod ravnanjem danas nepoznatog don N. Ivanovića, te uz instrumentalnu pratnju harmonija koju je izvodio sam skladatelj, R. Kupareo.

Ime Rajmunda Kuparea najzastupljenije je među malobrojnim poznatim autorima i/ili vlasnicima rukopisnih muzikalija iz Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu. Od ostalih autora i/ili vlasnika rukopisa – identificiranih zahvaljujući potpisima koje su ostavili na pojedinim muzikalijama ili pak, ukoliko nisu, usporedbom s potpisanim izvorima – sačuvano je i nekoliko jedinica u rukopisu (a time vjerojatno i vlasništvu) dvojice drugih dominikanaca-glazbenika porijeklom s Hvara – Vinka Kuničića te Antonina Zaninovića. Kuničić je autor i vlasnik prijepisa sačuvanih u najmanje 14 jedinica³³³, zatim jednog autografa (br. 223) te bilježnice s glazbeno-teorijskim natuknicama (br. 217), koje je bilježio u rasponu od 1915. do 1950. u Starome Gradu, Dubrovniku, Splitu i Zagrebu. U rukopisu Antonina Zaninovića sačuvane su dvije jedinice: u jednoj se nalaze različiti crkveni napjevi anonimnih i manje poznatih inozemnih skladatelja (F. Basilyja i A. Mercatalija,) za tri do četiri glasa, ponegdje uz pratnju orgulja, zabilježeni u travnju i lipnju 1916. u Zadru (br. 102), dok se kod druge pak jedinice radi o *Pjesmi u čast sv. Katarine*, napjevu koji je Zaninović zabilježio i harmonizirao u Splitu 1936. za potrebe izvedbi u tamošnjoj dominikanskoj crkvi (br. 333).

Za istaknuti je ime Dalmacija Franetovića (1849.-1929.), još jednog hvarskog dominikanca, no iz ponešto ranijeg razdoblja, koji je od 1890. bio starješinom starogradskog samostana i „mnogo pridonio njegovu napretku, kao i uređenju crkve u kojoj je, među ostalim, za Došašće uveo svakodnevne propovijedi i neke druge pobožnosti.“³³⁴ Iako nema podataka o Franetovićevu bavljenju glazbom i skladanjem, njegov potpis ili pak pečat zabilježeni su na naslovnica ili poleđinama naslovnica u četiri jedinice s prijelaza u 20. stoljeće (T.IIIa, br. 6, 14, 36, 152), mahom zbirki s duhovnim napjevima i skladbama za intrumente s tipkama (uglavnom bez zabilježenih, odnosno anonimnih autora), sugerirajući ponajprije da se radi o muzikalijama koje su nekoć bile u njegovu vlasništvu, a moguće i unjegovu prijepisu. No svakako nije na odmet pretpostaviti ni da je Franetović – uostalom, kao i njegova subraća s Hvara aktivna u ponešto kasnijim desetljećima – pojedine među skladbama s anonimnim

³³³ Npr. br. 72, 153, 158, 184, 194 u T.IIIa.

³³⁴ Usp. Stjepan KRASIĆ, *Ivan Dominik Stratiko*, 331 (fusnota br. 95).

autorstvom i sâm napisao. Međutim, Franetoviću je sasvim sigurno pripadala barem još jedna jedinica, sudeći po sačuvanom autografu skladbe *Ave Maria* danas nepoznatog Franetovićeve suvremenika, (vjerojatno) talijanskog skladatelja G. de Gargiuole, koji je hvarškome dominikancu na naslovnoj stranici ispisao vlastoručnu posvetu na talijanskom jeziku³³⁵ (br. 156).

Zahvaljujući potpisima na pojedinim muzikalijama, poznata su imena još nekolicine autora/nekadašnjih vlasnika glazbenih rukopisa iz ovoga arhiva. U četirima jedinicama nakon nota potpisano je prezime Zanela (br. 189, 254, 328, 335), za koje je moguće da je pripadalo nekom od dominikanaca aktivnih u Splitu sredinom 20. stoljeća, na što upućuju u trima jedinicama uz potpis zabilježeni Split kao mjesto te 1945. kao godina nastanka prijepisa.³³⁶ Također, u trima jedinicama (br. 219, 220, 222) čuvaju se prijepisi četveroglasnih uglazbljenja himana Vinka Kuničića koje je izradio don Urban Krizomali u Trogiru 1965., u to vrijeme dakle zasigurno redovnik i svećenik u tamošnjem dominikanskom samostanu i crkvi. Osim već spomenutih Kupareovih sedam, te po jednog Kuničićevog i Gargiulovog, sačuvan je još po jedan autograf sestre Lujze Kozinović iz 1916. (br. 196), pristigao vjerojatno iz sjevernohrvatskih krajeva, te Zlatana Plenkovića (br. 284), što ga je taj hvarski dominikanac izradio u Splitu 1957. Na nekoliko jedinica, ponajprije na njihovim naslovnica, potpisani su danas nepoznati Sara Milaković (br. 28), op. Bulić (br. 84) i V. O. Milan (br. 349). Iako na većini sačuvanih rukopisnih jedinica nedostaju podaci o mjestima prijepisa – dakako, usto i o njihovim datumima i autorima – za pretpostaviti je da je većina građe nastala upravo u Starome Gradu, za potrebe muziciranja u Dominikanskom samostanu i crkvi. Međutim, kako je već naznačeno, dio muzikalija sasvim je sigurno pristizao iz Dubrovnika, Splita, Šibenika i Trogira, ponajprije kao posljedica mobilnosti dominikanskih redovnika najviše kroz prvu polovicu 20. stoljeća, a dakako moguće i kao dio kakvih privatnih svjetovnih ostavština.

³³⁵ *Al Rev^{do} Padre Dalmazio Franetovich / Affezionato modo di G. de Gargiulo.*

³³⁶ Danas nepoznati Zanela potpisan je (samo prezimenom) na četiri jedinice kao autor prijepisa, od kojih jedna potječe iz 1916. (T.IIIa, br. 254), dok se u trima, zabilježenim u Splitu 1945., čuvaju izvorne duhovne skladbe ili pak preradbe za razne vokalne sastave uz pratnju instrumenata s tipkama (T.IIIa, br. 189, 328, 335).

3.2.2. Tiskane muzikalije

Autori. Među tiskanim muzikalijama, kojih su u dominikanskoj zbirci sačuvane 63 jedinice,³³⁷ u 60 jedinica zastupljeno je ukupno 56 različitih autora, poznatih po imenu i prezimenu³³⁸ dok se u trima pak nalaze djela anonimnih autora (v. T.III, br. 3, 4, 61).³³⁹ Najviše imena odnosi se na hrvatske (13) skladatelje, zatim talijanske (11) i njemačke (10), slovenske (10) i austrijske (2), te po jednog češkog (br. 19), srpskog (br. 33) i meksičkog (br. 58), dok je nekolicini skladatelja podrijetlo upitno. Izuzme li se G. P. da Palestrina, jedan od najvećih majstora renesansne polifonije 16. stoljeća, čijih je osam moteta za tri do četiri glasa sadržano u kompilacijskoj zbirci *Otto facili composizioni* (br. 47), većina zastupljenih skladatelja djelovala je u razdoblju druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća, a tek manji udio ih je bio aktivan u nešto ranijem periodu, u drugoj polovici 18. i prvoj polovici 19. stoljeća.³⁴⁰

U skupini trinaestorice hrvatskih skladatelja najzvučnija su svakako imena Vatroslava Lisinskog i Ivana Zajca, najznačajnijih figura hrvatskog glazbenog romantizma u 19. stoljeću, zastupljenih svaki po jednom tiskovinom, odnosno duhovnom skladbom (br. 34 i 59). Među ostalim domaćim autorima zamjetan udio čine skladatelji koji su ujedno bili redovnici/ i /ili svećenici, a usto i pristaše cecilijanskog pokreta u 20. stoljeću, kao što su Mijo Ćurković (br. 15-18), Bernardin Sokol (br. 31, 53), Đuro Golubić (br. 27), Kamilo Kolb (br. 60), Ivan Glibotić (br. 26, 26) te Kvirin Orlić (br. 37-43), skladatelji koji su dobrim dijelom zastupljeni i među rukopisnim muzikalijama ovog arhiva. Osim njihovih, sačuvana su i dva izdanja jednog laika, koji je pojedine dijelove svog duhovnog opusa također oblikovao prema načelima cecilijanizma – već spominjanog katedralnog glazbenika te voditelja svjetovnih ansambala u Hvaru krajem 19. i početkom 20. stoljeća – Aleksandra Bosiljevca, svjedočeći o dopiranju njegovih skladbi i do Staroga Grada, odnosno crkve Dominikanskog samostana, gdje su se vjerojatno i izvodile. Riječ je o *Missi* za troglasni muški zbor tiskanoj u Beču 1912. u renomiranoj izdavačkoj kući Ant. Böhm und Sohn (br. 8), te *Requiemu* za četveroglasni muški ili mješoviti zborski sastav, nepoznatih podataka o izdanju, djelima nastalim vjerojatno za vrijeme skladateljeva boravka u

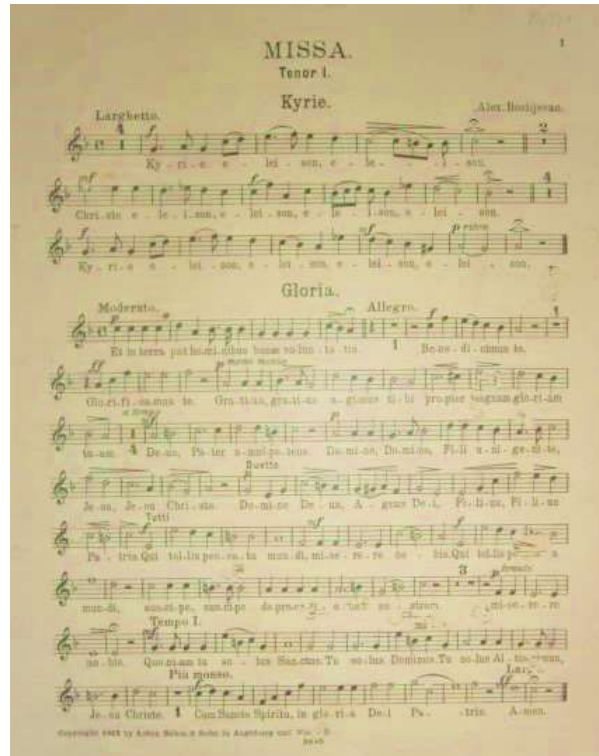
³³⁷ Izume li se jedan priručnik za *canto fermo* (v. T.IIIb, br. 3), vjerojatno s početka ili prve polovice 19. stoljeća, ostale 62 jedinice sadrže skladbe – 42 po jednu, dok se kod preostalih 20 jedinica radi o zbirkama ili kompendijima s dvjema ili većim brojem skladbi.

³³⁸ Uz iznimku (u ovaj zbroj uključene) jedinice br. 35 u T.IIIb, gdje su poznati samo inicijali skladatelja, M. F.

³³⁹ Među njima je i spomenuti priručnik, oštećen i nekompletan, sačuvan bez naslovnice i većeg dijela stranica, što otežava iščitavanje podataka o njegovom izdanju (v.T.IIIb, br. 3).

³⁴⁰ Za devet od 56 imenom poznatih skladatelja nema podataka o godinama rođenja i smrti.

Hvaru na mjestu katedralnog orguljaša i kapelnika (br. 9). I među talijanskim skladateljima nalazi se ime jednog glazbenika, nekoć također aktivnog u Hvaru, a radi se o malo poznatom Albertu Andlovitzu iz Trsta koji koncem 19. stoljeća djelovao kao katedralni kapelnik i voditelj Gradske limene glazbe u Hvaru. Sačuvana su njegova dva milanska izdanja s kraja 19. stoljeća, svako s po jednom duhovnom skladbom za vokalne sastave uz pratnju orgulja ili harmonijuma (br. 1, 2). Najveći udio ostalih zastupljenih talijanskih skladatelja odnosi se na one aktivne u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća, prvenstveno cecilijance kao što su Lorenzo Perosi (br. 48, 49), Giovanni Pagella (1872.-1944.) (br. 44-46), Luigi Bottazzo (br. 10), Giovanni Battista Campodonic (1892.-1958.) (br. 11), Giuseppe Cicognani (1870.-1921.) (br. 12) i Licinio Refice (1883.-1954.) (br. 51), uz iznimku Ernesta Beccuccija (1845.-1905.) (br. 6), poznatog isključivo kao autora različitih jednostavnih komada za klavir. Samo dvojica talijanskih skladatelja pripadaju nešto ranijim razdobljima i stilovima, a to su već spomenuti Palestrina te Saverio Mercadante, jedan od vodećih talijanskih opernih skladatelja a usto i jedan od obnovitelja talijanske instrumentalne glazbe u prvoj polovici 19. stoljeća, od kojeg je u izdanju G. Ricordija sačuvana misa za troglasni muški zbor uz pratnju instrumenta s tipkama *ad libitum* (br. 36).

Sl.III.3. A. Basiljevca: *Missa A.*
(stavci *Kyrie* i *Gloria*, dionica prvoga tenora),
izdavač: Böhm und Sohn, Augsburg – Beč, 1912.
(Arhiv Dominikanskog samostana, sign. VIIt.30)

Njemačkih i slovenskih skladatelja zastupljeno je podjednako, u svakoj skupini po deset imena. Među njemačkim skladateljima nalaze se imena *Kleinmeistera*, ponajprije crkvenih glazbenika 19. stoljeća, kao što su Caspar Ett (1788.-1847.) (br. 62), „aktivni reformator crkvene glazbe u post-prosvjetiteljskom periodu“,³⁴¹ ili pak Adolf F. Hesse (1809.-1863.) (br. 30), koji je u svojim skladbama „kombinirao fugalnu polifoniju po uzoru na Bacha s bogatim,

³⁴¹ Paul MORRISON, Ett, Caspar, *Grove Music Online*,
<https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.47620> (pristup: 12. 2. 2019.).

romantičnim harmonijama pod utjecajem Spohra kojemu se divio“,³⁴² te dakako cecilijanaci F. X. Witt (1834.-1888.) (br. 62), Hermann Feistle (1855.-1915.) (br. 21) i Max Filke (1855.-1911.) (br. 23, 24). Iznimku čini Franz Behr (1837.-1898.), njemački skladatelj svjetovne, salonske glazbe za klavir te jedan od najistaknutijih skladatelja *gavotta* u kasnom 19. stoljeću, od kojega je sačuvana „scherz-polka“ *Miau-Miau*, u preradbi Gustava Blassera (1857.-1942.) za klavir četveroručno (br. 7). Slovensku pak skupinu skladatelja, od kojih je dio zastupljen i u rukopisima, čine ponajprije autori s početka 20. stoljeća, mahom pristaše cecilijanskog pokreta, kao što su Karlo Adamič (br. 60), Anton Grum (br. 28), Agelik Hribar (br. 31), Ivan Ocvirk (br. 61), Stanko Premrl (br. 61) i dr.

Sl.III.4. F. Villalpando: *Misa Solemne*,
izdavač: G. Ricordi, Milano, 1895.
(Arhiv Dominikanskog samostana, sign. VII.4)

Među tiskovinama Arhiva Dominikanskog samostana sačuvane su dvije jedinice sa skladbama, odnosno preradbama dvojice austrijskih autora. Jedan od njih je istaknuti austrijski pijanist, skladatelj i glazbeni pedagog prve polovice 19. stoljeća, Carl Czerny, od kojeg je sačuvan op. 847, odnosno zbirka klavirskih etida u izdanju bečkog izdavača Universal Edition (br. 14). Njegov mnogo manje poznati zemljak, skladatelj, orguljaš i kapelnik Josef Gruber, zastupljen je kao autor preradbe mise u čast Djevice Marije njemačko-poljskog skladatelja i cecilijanca Maxa Filkea (br. 24).³⁴³ Sačuvano je tiskano izdanje skladbe *Nocturne* za klavir češkog skladatelja i pijanista 19. stoljeća, Alexandera

Dreyshocka (1818.-1869.) (br. 19), dok najopsežnija tiskovina pohranjena u ovome arhivu, *Mise Solemne* za zbor, soliste i orkestar u izvatku za troglasni zbor i klavir u milanskom izdanju G. Ricordija (br. 58) (Sl.III.4), pak pripada jednom mekštičkom skladatelju druge polovice 19. stoljeća, danas malo poznatom Fernandu Villalpandu (1844.-1901.).

³⁴² Martin WEYER, Hesse, Adolf Friedrich, *Grove Music Online*,
<https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.12939> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁴³ Sačuvana je samo vokalna dionica.

Vrste i sastavi. Najveći dio tiskovina, ukupno 50 jedinica, pripada području duhovne glazbe. Među njima se zamjetan dio odnosi na mise (ukupno 19 jedinica; na latinskom – 15. j.; hrvatskom – 3 j.; staroslavenskom jeziku – 1 j.) namijenjene različitim vokalnim sastavima (muškim, ženskim i mješovitim), od jednoglasnih do četveroglasnih, otprilike u podjednakom omjeru *a cappella* i s instrumentalnom pratnjom (klavira, orgulja ili harmonija). Sačuvano je i pet izdanja rekvijema (4 na latinskom, 1 na hrvatskom tekstu), od kojih su tri namijenjena četveroglasnim vokalnim sastavima (muškim i mješovitim zborovima) (br. 9, 20, 41), a dva solistu ili jednoglasnom zboru (br. 21, 40). Za istaknuti je *Requiem* njemačkog skladatelja Ludwiga Ebnera (1858.-1903.) za četveroglasni mješoviti zbor uz pratnju dviju trublji, trube i trombona (br. 20) – instrumentalnog sastava kojega su po potrebi mogli upriličiti glazbenici iz starogradske Narodne glazbe, kao pratnja zboru dominikanske crkve povodom kakvih tamošnjih svečanosti u prvim desetljećima 20. stoljeća. Uglazbljenja himana – od jednoglasnih do četveroglasnih, najčešće uz pratnju orgulja – zastupljena su u devet jedinica (na hrvatskome u 6 j., na latinskom u 3 j.), dok je sačuvano samo jedno izdanje psalama – *Miserere* za dva muška zbora, danas malo poznatog skladatelja Karla Kemplera (oko 1896.-oko 1956.) (br. 32). U šesnaest jedinica sadržani su ostali crkveni napjevi – božićni, marijanski, korizmeni i uskršnji, većim dijelom na hrvatskom jeziku, također namijenjeni različitim vokalnim sastavima, često uz pratnju instrumenata s tipkama. Generalno govoreći, sačuvane tiskovine duhovne glazbe oslikavaju potrebe, praksu i izgled izvođačkog tijela crkve Dominikanskog samostana u Starome Gradu u prvim desetljećima 20. stoljeća, koji je po potrebi mogao bivati u obliku muškog, ženskog ili pak mješovitog vokalnog sastava – od jednoglasja do višeglasja *a cappella* ili pak uz pratnju orgulja, klavira ili harmonija. Izuzetak su činila okupljanja zboru pratećih instrumentalnih ansambala, poput komornog (limenog) kakav je (jedino) zastupljen u spomenutom Ebnerovu *Requiemu*.

Jedini primjeri svjetovne glazbe među tiskovinama, svi iz pera svećenika, don Mije Ćurkovića, čuvaju se u četiri jedinice, odnosno pojedinačna izdanja – svako s po jednom solo pjesmom iz njegova ciklusa *Dvaest popjevaka uz pratnju glasovira*, otprilike s početka 20. stoljeća (br. 15-18). Mali udio jedinica, njih osam, odnosi se pak na zbirke instrumentalne glazbe, i to isključivo za instrumente s tipkama (prvenstveno za klavir) – u kojima su sadržani plesovi (br. 6, 7, 54), minijature (br. 13, 19), prerađeni ulomci opera (br. 22), edite (br. 14) te fantazije i varijacije (br. 30). Među tiskovinama se nalazi samo jedna jedinica koja bi mogla osvjeđočiti glazbeno-pedagošku aktivnost u krugu starogradske dominikanske crkve, a

radi se o nažalost dosta oštećenom priručniku za *canto fermo* nepoznatog autora, vjerojatno otisnutom početkom 19. stoljeća (br. 3).

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Nešto više od polovice tiskovina iz glazbenog fonda Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu čine tiskane muzikalije u užem smislu, odnosno pojedinačna notna izdanja s jednom ili više skladbi iz pera jednog ili više autora, otisnuta kod određenog, uglavnom inozemnog izdavača (zastupljene u ukupno 36 jedinica).³⁴⁴ Radi se mahom o talijanskim, njemačkim i austrijskim izdanjima iz razdoblja prve trećine 20. stoljeća (21 j.),³⁴⁵ uz nešto manji broj jedinica iz 19. stoljeća (9 j.) te prijelaza u 20. stoljeće (6 j.). Među talijanskim (ukupno 19 j.) prevladavaju publikacije iz Milana (G. Ricordi – br. 36, 48, 49, 58; G. Mantinenghi – br. 1, 2; Musica Sacra – br. 44; Carisch & Jänichen – br. 6),³⁴⁶ zatim im slijede notna izdanja iz Torina (M. Capra – br. 12, 24; L. Chenna – br. 29; Società editrice internazionale – br. 45), Trsta (C. Schmidl – br. 15-18) i Bergama (Carrara – br. 10, 11, 47). Izuzev jednog briselskog izdanja F. Schotta (br. 5), ostatak ove skupine odnosi se na publikacije renomiranih njemačkih i austrijskih izdavača, kao što su A. Böhm (br. 8, 21, 23, 24, 32, 56), Röder'schen & Paez'schen Officin (br. 13, 19), Universal Edition (br. 14), J. Steyskal, (br. 54), L. Doblinger (br. 7), F. Peters (br. 22), M. Hirmer (br. 20) i H. Litolff (br. 30).

U fondu Dominikanskog samostana u Starome Gradu čuvaju se i druge vrste glazbenih tiskovina, iz nešto kasnijeg razdoblja – od tridesetih do šezdesetih godina 20. stoljeća, čijih je dvadeset i sedam jedinica također sistematizirano, katalogizirano te ovdje predstavljeno među popisom priloženim ovom poglavlju. Radi se o litografijama (10 jedinica), otisnutim 1930-ih u domaćoj sredini, zatim glazbenim priložima (u pojedinim domaćim i stranim časopisima, npr. *Sv. Cecilija*, *Buletino Ceciliano*, *Pevec*) i separatima skladbi domaćih autora (bez ikakvih podataka o izdanju, 11 j.), uglavnom iz druge trećine 20. stoljeća, te notnim zapisima umnoženim ORMIG-gom tijekom 1960-ih (6 j.). Potonje je – mahom vlastita djela, razne crkvene napjeve i mise – umnažao fra Kvirin Orlić na svom stroju tijekom ondašnjeg boravka u Cavtatu,³⁴⁷ da bi ih – sudeći po sačuvanih nekoliko dopisa K. Orlića, pohranjenim uz pojedine njegove muzikalije – otkupio (i) Dominikanski samostan u Starome Gradu, vjerojatno za potrebe (uvježbavanja) izvedbi zbora u pripadajućoj mu crkvi.

³⁴⁴ Ovdje je uključen i priručnik za *canto fermo* nepoznatog autora (kako se čini, najranije tiskovina u ovoj zbirci, otprilike s početka 19. stoljeća).

³⁴⁵ U kojima su zastupljene i skladbe ponekih domaćih skladatelja, odnosno skladatelja koji su djelovali na domaćem tlu, npr. Bosiljevac, Andlovitz, Ćurković.

³⁴⁶ V. Tab.IIIb, br. 1, 2, 6, 36, 44, 48, 49, 58.

³⁴⁷ Na takvim skladbama otisnuta je napomena: „Fra Kvirin Orlić. Umnoženo na vlastitom ORMIG-u”.

Potpisi, pripisi i pečati. Zanimljivo je broj sačuvanih glazbenih tiskovina u ovome arhivu sa zabilježenim potpisima, pripisima i pečatima, koji bi mogli ukazati na nekadašnje vlasnike tih izdanja te posredstva njihova dolaska do glazbene zbirke Dominikanskog samostana u Starome Gradu. Stoga, za pretpostaviti je da ih se većina nabavljala direktno za potrebe tamošnjih (crkvenih) glazbenih izvedbi, što sugeriraju dopisi s računima koje je uz poneke (svoje) muzikalije na adresu starogradske samostana slao fra Kvirin Orlić iz Cavtata ili Dubrovnika, dođuše 1960-ih, iako je vjerojatno da se radilo o praksi uobičajenoj i ranijih desetljeća.

Potpisi se pak nalaze zabilježeni tek na četiri jedinice. Na dvije je zbirke plesova za klavir četveroručno potpisana Anđelina Fazinić (br. 6, 7), moguće u srodstvu s fra Anđelkom Fazinićem, korčulanskim dominikancem, skladateljem i orguljašem, čijim su posredstvom ili pak „migracijama“ unutar dominikanskog reda ta izdanja vjerojatno i stigla u Stari Grad. Rajmund Kupareo potpisan je samo na jednom izdanju iz 1931. (br. 47), zbirci *Otto facili composizioni* G. P. da Palestrine, koje je prvotno nabavljeno, sudeći po naljepnici na naslovnici izdanja, u specijaliziranoj knjižari „Libreria musicale liturgica“ C. Casimirija u Rimu. Pristigavši 1937. u Stari Grad, moguće da je Kupareo – za kojega je ranije već istaknuto da je obogatio ovaj glazbeni fond vlastitim, mahom „dubrovačkim“ rukopisima – sa sobom osim navedenog tiskanog izdanja donio i još poneko, primjerice *Messu 'S. Tarcisio'* L. Bottazza (br. 10), također nabavljenu u spomenutoj rimskoj knjižari. Na sačuvanom izdanju Czernijevih etida (*30 Etudes de mécanique*, op. 849) zabilježeno je ime nekadašnjeg vlasnika, danas nepoznatog Sigm. (Sigmunda?) Selema, do kojeg je došlo vjerojatno iz Trsta, budući da nosi pečat „C. Schmidl & C.º - Trieste“ (br. 14). Pečati su još otisnuti na izdanju mise G. Pagelle („S. T. E. N. Torino“, br. 46) te na litografiji s crkvenih napjevima Kvirina Orlića (nečitak pečat institucije iz Splita, br. 37).

Iako brojčano zanemarivi, navedeni detalji upisani i otisnuti u sačuvanim tiskanim izvorima, makar skromno ukazuju na porijeklo i prošlost jednog dijela tiskanih muzikalija danas pohranjenih u ovome arhivu, koje su, po svemu sudeći, najčešće dolazile iz Italije ili domaće sredine prema narudžbi, uz minoran udio jedinica u nekadašnjem privatnom ili institucijskom vlasništvu.

4. Muzej hvarske baštine (Hvar)

4.1. Crtice iz povijesti Muzeja hvarske baštine. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke

Začeci Muzeja hvarske baštine sežu u 1950., kada je počasnim konzervatorom za otok Hvar imenovan Niko Duboković Nadalini (1909.-1991.), potomak ugledne jelšanske obitelji kapetana i brodovlasnika te „sjajni erudit i poliglot, intelektualac europskoga formata“.³⁴⁸ Nakon što je završio pravne studije na prestižnom Fakultetu društvenih i političkih znanosti u Lausanni, gdje je i doktorirao 1938., Duboković je nakon Drugog svjetskog rata radio za Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti u različitim arhivima (među njima i Državnom arhivu u Zadru),³⁴⁹ stječući iskustva koja će primjenjivati i nadograđivati na rodnom otoku tijekom iduća četiri desetljeća (do smrti 1991.) kroz tako bogatu i svestranu arhivsku i konzervatorsku djelatnost „da je možemo usporediti s djelatnošću jednog instituta“.³⁵⁰ Odmah po Dubokovićevu povratku na Hvar te prvenstveno njegovim zalaganjem, općinske vlasti iste 1950. osnivaju Historijski arhiv, s čime je ujedno i započet institucijski utemeljen sustavni rad na prikupljanju, zaštiti i istraživanju različitih tipova kulturno-povijesnih spomenika otoka Hvara.³⁵¹ Duboković, koji je rodni otok „doživljavao kao cjeloviti muzej na otvorenome“,³⁵² svoje je prve korake – kao (tada) jedini zaposlenik Historijskog arhiva Hvar, kojemu su na pojedinim projektima pomagali angažirani „vanjski“ stručni suradnici – usmjerio prema spašavanju i prikupljanju arhivske građe iz otočnih javnih i privatnih arhiva i biblioteka, a zatim prema evidentiranju i zaštiti raznih arheoloških predmeta, arhitektonskih zdanja, umjetničkih artefakata (slika i kipova) te folklorne građe.³⁵³ Rezultate svojih stručnih potvata objavljivao je najčešće u časopisu *Prilozi povijesti otoka Hvara*, što ga je 1958. pokrenuo kao izdanje Historijskog arhiva, a u kojemu se do danas prikupljaju radovi na različite „hvarske“ kulturno-povijesne teme iz pera relevantnih društveno-humanističkih stručnjaka.

S obzirom na to da se od inicijalne i pretpostavljene arhivske djelatnosti spektar rada Historijskog arhiva Hvar s godinama proširio i na organiziraciju zaštite spomenika te na osnivanje i održavanje muzejskih zbirki i stručne knjižnice, ustanova je radi usklađivanja

³⁴⁸ Marin ZANINOVIĆ, Dr. iur. Niko Duboković Nadalini (25. prosinca 1909. – 24. listopada 1991.), u: *Niko Duboković Nadalini: Odabrani radovi*, prir. Neda Anzulović, Split: Književni krug, 2001, 15.

³⁴⁹ *Ibid.*, 10.

³⁵⁰ *Ibid.*

³⁵¹ [S. n.], Povijest Muzeja, *Muzej hvarske baštine* (službena internetska stranica), <http://mhb.mdc.hr/muzej.aspx?id=15> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁵² *Ibid.*

³⁵³ Danica BOŽIĆ-BUŽANČIĆ, Dr. Niko Duboković Nadalini, konzervator, povjesnik i arhivist (nekrolog), *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 25/1 (1992), 312.

određenih zakonskih normi 1965. preimenovana i registrirana kao Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara.³⁵⁴ Otada i službeno usmjeren na tri djelatnosti – arhivsku, muzejsku³⁵⁵ i konzervatorsku, Centar je – opet zahvaljujući zalaganju Nike Dubokovića, njegova dugogodišnjeg ravnatelja – otvorio vrata novim zaposlenicima, idućih se godina „opkskrbivši“ i drugim stručnjacima uz Dubokovića.³⁵⁶ Ponovno radi zadovoljavanja formalno-pravnih odredbi, CZZKB 1998. mijenja ime u Muzej hvarske baštine, registrirajući se na temelju zakona o muzejima koji je omogućavao nastavak većeg dijela aktivnosti Centra uz reorganizaciju rada institucije. Naime, muzejska se, uz bibliotečnu i izdavačku, pak nastavila odvijati pod krovom Muzeja hvarske baštine, ali isto tako i arhivska – osnivanjem podružnice Državnog arhiva u Hvaru koju vodi nekadašnji arhivist Centra,³⁵⁷ smještene u prostorijama ljetnikovca Hanibala Lucića gdje je ujedno i sjedište Muzeja, a gdje su pohranjene i arhivalije nekadašnjeg Historijskog arhiva.³⁵⁸

Sl.IV.1. Muzej hvarske baštine smješten u Ljetnikovcu Hanibala Lucića, Hvar
(izvor: www.mdc.hr)

³⁵⁴ [S. n.], Povijest Muzeja, *Muzej hvarske baštine*, <http://mhb.mdc.hr/muzej.aspx?id=15> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁵⁵ U okviru CZZKB-a utemeljeno je osam stalnih zbirki, a to su: u Hvaru – Arheološka zbirka i lapidarij dr. Grge Novaka, Galerija moderne umjetnosti Arsenal, Prirodoslovni kabinet „Dr. Grgur Bučić“; u Starome Gradu (ustupljene CZZKB Stari Grad) – Etnografska zbirka u Tvrđalju, Galerija Plančić, Kapetanska soba u Starome Gradu, zatim u Vrboskoj Ribarski muzej te Vinogradarska zbirka i Spomen-soba NOB-a u Pitvama (ustupljene Općini Jelsa). Recentno su osnovane zbirke Salon Hanibala Lucića u ljetnikovcu Hanibala Lucića i Hvarsko povijesno kazalište. [S. n.], Povijest Muzeja, *Muzej hvarske baštine*, <http://mhb.mdc.hr/muzej.aspx?id=15> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁵⁶ Od sedamdesetih godina među Dubokovićevim kolegama u ustanovi bili su i Mirjana Kolumbić, viša kustosica, od 2016. u mirovini, te Marinko Petrić, do danas viši kustos u Muzeju hvarske baštine, i dr. Joško Kovačić, arhivar podružnice Državnog arhiva u Hvaru smještene u MHB-u.

³⁵⁷ Dr. Joško Kovačić. Nadležnost pak nad konzervatorskim projektima preuzima pak Konzervatorski odjel u Splitu.

³⁵⁸ [S. n.], Povijest Muzeja, *Muzej hvarske baštine*, <http://mhb.mdc.hr/muzej.aspx?id=15> (pristup: 12. 2. 2019.).

Sačuvani glazbeni izvori – rukopisne i tiskane muzikalije te ostala relevantna građa o nekadašnjoj glazbi i glazbenicima u Hvaru – stigli su do ove institucije sasvim vjerojatno zahvaljujući naporima Nike Dubokovića Nadalinija, marnog sakupljača zanemarene (arhivske) baštine rodnog otoka, kao i donacijama (dijelova) privatnih ostavština. Dio je te građe pregledao Milo Asić, muzikolog i istraživač JAZU, za vrijeme svog istraživačkog boravka u Hvaru 1963., o čemu je izvijestio čelnika Historijskog arhiva Niku Dubokovića Nadalinija službenim dopisom pohranjenim među dokumentacijom Muzeja.³⁵⁹ Tako je baveći se tamošnjim arhivalijama ustvrdio da se u privatnim fondovima uglednih hvarskih obitelji Kasandrić i Bučić čuva građa o Hvarskome kazalištu, no isključivo materijali koji se odnose na materijalne obveze Kazališta tijekom 19. stoljeća, dok sačuvanih izvora o tamošnjim (glazbenim) priredbama nema. Od ostale sačuvane građe istaknuo je program koncerta održanog u dvorani Biskupske palače krajem 18. stoljeća, ne navodeći naziv tada izvedenog djela, Bajamontijeve kantate *La Passione di Gesù Cristo*, ni imena vokalnih protagonista te izvedbe, J. Bajamontija i J. Raffaellija. Asić spominje i svezak muzikalija što sadrži violinsku pedagošku literaturu, klavirske i violinske izvadke ulomaka Verdijevih opera, nekoliko koračnica i uvertira za puhački orkestar, te autografe Antuna Dobronića. Međutim, s obzirom na to da je Asić rezultate svog boravka u Historijskom arhivu Hvar podastrio u vrlo sažetoj opisnoj formi, bez detaljnijeg pregleda, odnosno (p)opisa sačuvanih glazbenih arhivalija, arhivističkoj obradi i istraživanju ove građe valjalo je pristupiti ispočetka.

Prilikom moga prvog istraživačkog posjeta Muzeju hvarske baštine početkom srpnja 2011. tadašnja viša kustosica Mirjana Kolumbić i arhivar Joško Kovačić uputili su me na jednim dijelom evidentiranu, odnosno signiranu glazbenu građu iz tzv. Malih fondova (MF).³⁶⁰ Među tamošnjim svescima, pod objedinjujućom signaturom MF 270 sačuvana su tri autografa, jedna skladba u tisku te dva referata Antuna Dobronića (1878. – 1955.), istaknutog skladatelja, melografa i glazbenog publicista rodom iz Jelse, zahvaljujući donacijama samoga maestra Dobronića i njegove obitelji Historijskom arhivu u Hvaru sredinom pedesetih, netom prije i nakon maestrove smrti.³⁶¹ Kao dio građe Malih fondova (pod sign. MF 462, 9) pohranjena je i ostavština danas zaboravljenog hvarskog intelektualca, glazbenika, skladatelja, glazbenog

³⁵⁹ Sign. MF 270, *Miscellanea*.

³⁶⁰ Zahvaljujem kustosima Muzeja hvarske baštine u Hvaru (Mirjani Kolumbić, Nives Tomasović, Dejaniri Burmas Domančić, Marinku Petriću i Jošku Bracanoviću) te arhivaru hvarske podružnice Državnog arhiva (dr. sc. Jošku Kovačiću) na susretljivosti i pomoći tijekom mojih ranijih i recentnijih istraživačkih boravaka u MHB-u.

³⁶¹ O tome svjedoče pripisi, odnosno pečati zabilježeni na Dobronićevim muzikalijama, kao i dva dopisa o slanju i prihvaćanju njegove donacije, koja su razmijenili A. Dobronić i N. Duboković Nadalini 1954. i 1955. (pohranjeni uz muzikalije i referate pod signaturom MF 270).

pisca, po profesiji pravnik, Ambroza Novaka (1899.-1947.) – sastavljena od njegovih skladbi, tekstova (isječaka feljtona i članaka), korespondencije, fotografija, programa i kritika koncerata na kojima je nekoć bio zastupljen kao glazbenik (violinist i zborovođa) i skladatelj, i dr. – koju je nekadašnjem CZZKB-u 1983. poklonila njegova kći Gordana Novak. U nakladi Hrvatske knjižare u Splitu izdane su dvije svjetovne skladbe Novakova glazbenog učitelja, hvarskog kapelnika i voditelja Društva „Hektorović“ krajem 19. i početkom 20. stoljeća, Aleksandra Bosiljevca, obje bogato ilustriranih naslovnica, također sačuvane među građom Malih fondova pod signaturama MF 16a i MF 430.

Nadležni arhivar uputio me i na nesignirani svežanj „Muzika“ s tiskanim i rukopisnim muzikalijama, na koji se Asić, kako se čini, u svom dopisu Historijskom arhivu i osvrnuo, spominjući skladbe koje (među ostalima) i sadrži – koračnice i uvertire za puhački orkestar, preradbe ulomaka Verdijevih opera i violinsku pedagošku literaturu. Premda podrijetlo spomenutih muzikalija zasada nije moguće rasvijetliti, moguće je da se radi o notnim zapisima i izdanjima u nekadašnjem vlasništvu glazbenika aktivnih u hvarskim gradskim ansamblima tijekom 19. i početkom 20. stoljeća, pristiglim u Muzej posredstvom Nike Dubokovića Nadalinića. S obzirom na to da se planira skoro premještanje dijela arhivskog fonda u nove prostorije u okviru Muzeja, gdje će glazbene arhivalije biti objedinjene u jednu arhivsku cjelinu, kao zasebna zbirka s pripadajućim (novim) signaturama, za potrebe ovoga rada i dakako lakšeg snalaženja u građi, jedinicama iz ovoga snopa pridodala sam privremene signature (MF 270v.1-22) te ih – zajedno s ostalim muzikalijama iz Malih fondova – uvrstila u popis ondje sačuvanih jedinica, predstavljen u ovome radu u Tablicama IVa i IVb.

U iste je tablice uvršten i do sada neevidentirani glazbeni materijal koji su zaposlenici Muzeja hvarske baštine pronašli za vrijeme mog istraživačkog boravka u Hvaru u ljetu 2011., a koji se nalazio u jednome od ormara u Salonu Hanibala Lucića, sadržaja, datacije a vjerojatno i podrijetla donekle srodnih građi iz netom spomenutog svežnja *Miscellanea* u Malim fondovima. Radi se o ukupno 135 jedinica (od toga 55 jedinica rukopisnih, a 80 tiskanih muzikalije), koje sam pregledala, sistematizirala i također ih obilježila privremenom numeracijom (označivši ih kao grupaciju SL). Osim muzikalija, za istaknuti je da se uz njih nalazi pohranjen na pisačoj mašini otipkan etnokoreološki priručnik za učenje narodnih plesova otoka Hvara sa Dobronićevim zapisima melodija pojedinih plesova, koji je 1959. napisala

baletna pedagoginja Margarita Debeljak, suradnica Nike Dubokovića Nadalinića na istraživanjima folklorne baštine Hvara tijekom 1950-ih i 1960-ih godina.³⁶²

Među otprije evidentiranim, tj. signiranim glazbenim izvorima svakako vrijedi spomenuti nekoliko jedinica iz privatnih fondova obitelji Kasandrić i Bučić koji se također čuvaju pod krovom Muzeja hvarske baštine. Opsežan rukopisni priručnik za učenje sviranja flaute (sign. FK b), koji je (vjerojatno priredio i) danas nepoznatom Andrei Carliju 1882. posvetio Stefano Marovich (također nepoznat), sačuvan je u fondu Kasandrić, premda nije poznato kako je dospio u nekadašnju biblioteku te ugledne hvarske porodice.³⁶³ U fondu obitelji Bučić, čiji su članovi bili aktivni u Kazališnom društvu tijekom 19. stoljeća, sačuvana su pak 23 libreta opera talijanskih skladatelja poput A. Boita, G. Verdija, G. Donizzettija, G. Puccinija, V. Bellinija, A. Ponchiellija, G. Cimarose, G. Mayerbeera, mahom milanskih, venecijanskih i tršćanskih izdanja iz druge polovice 19. stoljeća (pod sign. FB 5.1-5.23), trenutno nedostupne građe, čiji se popis može konzultirati u Muzeju hvarske baštine.

Na temelju rezultata rada na sistematizaciji i popisivanju glazbenih izvora opisanih u prethodnim odlomcima, obavljenog tijekom ljeta 2011., sadržaj glazbene zbirke Muzeja hvarske baštine bilo bi moguće podijeliti prema tipovima izvora i pozicijama njihove pohrane, kako slijedi:

a) *rukopisne muzikalije*

- iz Fonda Kasandrić (1 jedinica, priručnik) (FK b)
- iz Malih fondova
 - o skladbe (autografi) iz ostavštine A. Dobronića (3 j., sign. MF 270)
 - o skladbe (autografi i jedan prijepis) iz ostavštine A. Novaka (32 j., sign. 462, 9)
 - o svezak „Muzika“ (10 j., sign. 270v.1, 14-22)
- iz Salona Hanibala Lucića
 - o *Miscellanea* (55 j., sign. SL)

b) *tiskane muzikalije*

- iz Malih fondova
 - o izdanja skladbe iz ostavštine A. Dobronića (1 j., sign. MF 270)
 - o dva izdanja skladbi A. Bosiljevca (2j., sign. MF 16a, 430)
 - o svezak „Muzika“ (12 j., sign. 270v.2-13)

³⁶² Usp. Mirjana KOLUMBIĆ, Hvarski plesovi. Furlona/furlana kao oblici kontradansi, *Etnološka tribina*, 40/33 (2010), 132.

³⁶³ Ova jedinica također je uvrštena u T.IVa, br. 51.

- iz Salona Hanibala Lucića
 - o „škole“ za violinu, flautu, mandolinu i tamburicu (6 j., sign. SL)
 - o *Miscellanea* – ostale skladbe u tisku (19 j., sign. SL)

c) *ostali glazbeni izvori*

- iz Malih fondova
 - o libreto / program praižvedbe kantate *La Passione di Gesù Cristo J. Bajamontija* u Hvaru 1789. (sign. MF 318)³⁶⁴
 - o dva referata A. Dobronića (sign. MF 270)³⁶⁵
 - o koncertni programi, isječci publiciranih feljtona i kritika, fotografije, korespondencija, razne rukopisne bilješke u ostavštini A. Novaka (1916.-1925., sign. MF 462, 9)
- iz Fonda Bučić
 - o libreta talijanskih opera iz 19. stoljeća (23 j., sign. FB 5.1-5.23)
- iz Salona Hanibala Lucića
 - o priručnik *Narodni plesovi otoka Hvara* Margarite Debeljak (1959., sign. SL)

S obzirom na to da je ostavštinu hvarskog glazbenika i pravnika Ambroza Novaka moguće tretirati kao „zbirku u zbirci“, u okviru projekta *GIDAL* obavila sam svoj drugi istraživački posjet Muzeju hvarske baštine u listopadu 2018. kako bih dodatno upotpunila podatke o navedenoj građi. Novakovu ostavštinu sam tada u cijelosti digitalizirala, dio rukopisne građe transkribirala, te dopunila i revidirala popis njezinih sastavnica, sistematiziranih na sljedeći način:³⁶⁶

1. Rukopisne muzikalije (sign. MF 492, br. 9/1)
 - a) skladbe A. Novaka³⁶⁷
 - b) skladbe ostalih autora³⁶⁸
2. Članci iz časopisa i dnevnih novina (separati i isječci) (sign. MF 492, br. 9/2)
 - a) članci i kritike A. Novaka³⁶⁹

³⁶⁴ Podatak o ovom djelu i izvedbi prvi je objavio Miljeko Grgić, priloživši i mirkofilm njezina programa / libreta. Cf. Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 97-99.

³⁶⁵ Referati su ispisani na pisačkoj mašini, s autorovim vlastoručnim potpisom na kraju teksta. U prvome, pod naslovom *Obred i koral Kristove muke u Jelsi i okolici na otoku Hvaru*, Dobronić se bavi pučkim napjevima zastupljenim u višestoljetnoj otočnoj procesiji „Za križen“, dok je drugi ustvari kopija opsežnog izvještaja koji je Dobronić podnio Institutu za narodnu umjetnost za svoje terensko istraživanje na Hvaru od 4. 8. do 14. 9. 1949.

³⁶⁶ Rezultati tog rada objavit će se u idućem broju časopisa *Prilozi povijesti otoka Hvara*, sv. 14 (2019), u tekstu pisanom povodom 120. obljetnice rođenja Ambroza Novaka.

³⁶⁷ U T.IVa (br. 49, 55-84) zastupljene su Novakove skladbe, ukupno 31, sačuvane u manje ili više cjelovitim zapisima (autografima) među njegovom ostavštinom u MHB-u. Za spomenuti je da ondje još nalaze i skice još desetak njegovih drugih skladbi.

³⁶⁸ U Novakovoj ostavštini je osim njegovih autografa sačuvana i jedna jedinica s četiri međuratna šlagera na hrvatskom jeziku (anonimnih autora te u nepoznatom rukopisu) (T.IVa, br. 4) .

³⁶⁹ Dio publiciranih tekstova Ambroza Novaka, mahom feljtona i kritika, sačuvan je u njegovoj ostavštini u MHB-u u obliku isječaka ili separata. S obzirom na to da na većini tih izvora nije bilo zabilježenih bibliografskih podataka, za njihovu identifikaciju bilo je nužno najprije konzultirati *Bibliografiju rasprava i članaka*, sv. 13, ur. Marija Kuntarić, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1984, 560-561 (natuknica „Novak, Ambro“). Ondje je navedeno ukupno 30 Novakovih naslova, od kojih se njih 20 nalaze i u njegovoj ostavštini u MHB-u. Međutim, u ostavštini je pohranjeno još 37 Novakovih (isječaka) članaka, koji se ne navode u *Bibliografiji*, a većinom su objavljeni u dnevnom listu *Novo doba* (34). Do podataka o njihovim izdanjima došla sam pretragom digitalnog izdanja tog dnevnika (<http://dalmatica.svkst.hr/?sitetext=368>, pristup: 12. 2. 2019.), pri tome pronašavši još šest

- b) članci i kritike u kojima je A. Novak zastupljen kao izvođač (violinist i/ili zborovođa) ili skladatelj³⁷⁰
3. Programi koncerata (sign. MF 492, br. 9/3)
- a) na kojima je A. Novak sudjelovao kao izvođač (violinist i/ili zborovođa) ili skladatelj³⁷¹
- b) ostali programi³⁷²
4. Pisma Jakova Gotovca upućena A. Novaku (sign. MF 492, br. 9/4)³⁷³
5. Bilježnica s Novakovim bilješkama iz pročitane literature (131 str.) (sign. MF 492, br. 9/5)³⁷⁴
6. Predavanje na temu Ludwiga van Beethovena (rpk., 21 str.) (sign. MF 492, br. 9/6)³⁷⁵
7. Dvije fotografije A. Novaka (sign. MF 492, br. 9/7)³⁷⁶

kritika koje nisu navedene u *Bibliografiji*, niti su dijelom Novakove ostavštine. Zaključno, uzme li se u obzir broj Novakovih članaka sačuvanih u fondu (58), dopunjen nedostajućim naslovima poznatih isključivo iz *Bibliografije*, sv. 13 (10) i digitalnih izvora (6), dolazimo do niza od 74 bibliografske jedinice, odnosno feljtova i kritika objavljenih u relevantnim domaćim časopisima i dnevnicima (*Hrvatska njiva*, *Savremenik*, *Književni jug*, *Narodni list*, *Domovina*, *Jugoslavenska njiva*, *Kritika* i *Novo doba*).

³⁷⁰ Ukupno 17 isječaka članaka u kojima je A. Novak zastupljen kao izvođač, ponajprije violinist (3 jedinice) i kao skladatelj (14 jedinica) iz perioda između 1917. i 1925.

³⁷¹ Ukupno 13 tiskanih programa koncerata na kojima je Novak nastupao kao violinist i/ili zborovođa (8 programa) ili pak na kojima je bio zastupljen kao skladatelj (5 programa).

³⁷² Sačuvan je samo jedan tiskani koncertni program iz vremena Novakove mladosti, kada je bio aktivan kao glazbeni kritičar, dok ostalu većinu čine programi glazbenih događanja iz poslijeratnih sezona 1945/6. i 1946/7., održanih u Narodnom kazalištu Split, gdje je od 1945. bio zaposlen kao tajnik Opere. Nije za isključiti da je na nekim od tih poslijeratnih koncertnih i opernih izvedbi u splitskom kazalištu Novak i sâm sudjelovao kao član matičnog orkestra (dionica prve violine).

³⁷³ U Novakovo ostavštini pohranjena su četiri pisma iz 1920., 1921. i 1925. koja mu je iz Splita, Beča i Zagreba slao njegov prijatelj, skladatelj Jakov Gotovac, no o još jednom iz 1921., kojemu danas nema traga, saznajemo iz članka Šimuna Jurišića, Jakov Gotovac i Split, *Crkva u svijetu*, 29/3 (1994), 323-328. Osim tog pisma poslanog iz Beča, Jurišić je priložio i transkripcije triju (od četiri pisama) iz Novakove ostavštine (izostavljajući pismo poslano 29. srpnja 1920.) iz Splita. Među sačuvanom korespondencijom nalazi se i jedna fotografija J. Gotovca, na čijoj je poleđini Gotovac ispisao zahvalu A. Novaku, „svom prijatelju i kolegi prigodom moje kompozitorske večeri u Splitu 9. maja 1925.“, uz prve taktove svoje *Kolode*.

³⁷⁴ Radi se o opsežnijem izvoru, u kojemu je na hrvatskom, talijanskom te njemačkom jeziku Novak bilježio misli i citate iz dvadeset i pet knjiga i članaka, ovisno o jeziku na kojemu su bili publicirani. S obzirom na opseg građe, transkripcija i detaljnija obrada ovog rukopisa ostavit će se za iduće faze istraživanja. Međutim, ovom prilikom navode se naslovi koje je Novak konzultirao: 1. A. G. Matoš: *Naši ljudi i krajevi* (1910.); 2. A. G. Matoš: *Umorne priče* (1909.); 3. G. D'Annunzio: *La citta morta* (1898.); 4. A. Schopenhauer: *Pensieri e frammenti* (prijevod: M. Cerati, 1911.); 5. B. Croce: *Breviario d'Estetica* (1912.); 6. R. Wagner: *L'opera e la missione della mia vita* (prijevod s njemačkog: G. Petrucci, 1908.); 7. C. Wienmann: *Storia della musica sana* (?); 8. K. Strajnić: *Umjetnost Meštrovića* (1917); 9. A. Dobronić: *Glazbena izvedba* (1911.); 10. A. Dobronić: *Žganec: Međimurske popijevke* (1925.); 11. E. Schjelderup – C. Wienmann (?): *Grieg-Biografie* (kraj 19. st.); 12. F. Hueffer: *Studi critico-musicali* (prijevod s engleskog: A. Visetti, 1883.); 13. [S. n.]: *Ricardo Wagner ed il suo „Del Ring der Nibelungen“* (kraj 19. st.); 14. D. Parodi: *Musicologia: tecnica e psicologia dell' arte deil suoni (La musica nelle sue grande espressioni)* (1909.); 15. R. Wagner: *La musica dell'avvenire* (prijevod s njem.: L. Torchi, 1893.); 16. R. Wagner: *L'arte e la rivoluzione* (talijanski prijevod, 1849.); 17. A. Ricchetti: *Note Wagneriane* (1894.); 18. A. Dobronić: *Ojkanje. Prilog za proučavanje geneze naše pučke popijevke* (1925.); 19. G. Settacioli: *Debussy è un innovatore?* (1910.); 20. F. Brendel: *Storia della musica in Italia, Germania, e Francia, da Palestrina a Wagner* (1900.); 21. J. Andrić: Bedřich Smetana, *Luč* (1916./1917.); 22. I. Pizzetti: *Musiciستي contemporanei / Saggi critici* (1914.); 23. G. Bastianelli: *La crisi musicale Europea* (1912.); 24. F. Kuhač: *Osobine narodne glasbe, naročito hrvatske* (1905., 1908., 1909.); 25. A. Galli: *Estetica della musica* (1900.).

³⁷⁵ Tekst pod naslovom *L. van Beethoven: Kroz njegov život i dušu i njegovu muziku* Novak je očigledno sastavio kao pripremu za predavanje, čije mjesto i vrijeme održavanja nažalost nisu poznati. Kao i u slučaju Novakovih bilješki iz pročitane literature, i ovaj će se izvor radi svoga opsega morati zasebno analizirati i predstaviti u nekom od budućih posvećenih mu radova.

³⁷⁶ Na ranijoj fotografiji, nastaloj vjerojatno oko 1925. u Splitu, zabilježen je Novakov portret iz mladosti (foto Borović, Split). Drugom fotografijom Novak je ovjekovječen na hvarskoj Fabrici u ponešto zrelijoj dobi,

8. Tri (neznatno različite) varijante Novakove biografije (napisao: Đino Novak, rkp.) (sign. MF 492, br. 9/8).³⁷⁷

Dio sistematiziranih i netom opisanih izvora iz glazbene zbirke Muzeja hvarske baštine, rukopisne i tiskane muzikalije, predstaviti će se u idućim poglavljima, ponajprije uz oslanjanje na podatke priložene u Tablicama IVa i IVb u kojima su popisane. Ostali, ne-notni glazbeni izvori iz ovoga fonda ovom se prilikom neće iscrpnije analizirati u samostalnom poglavlju, ali će se svakako – ukoliko već nije – jedan njihov dio konzultirati u tijeku ovoga rada.

4.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija u Muzeju hvarske baštine

Muzikalije u arhivu Muzeja hvarske baštine sačuvane su u ukupno 141 jedinici, od čega ih se 101 odnosi na rukopise, a 40 na tiskovine. Pohranjeni rukopisni notni izvori koji datiraju uglavnom iz posljednje četvrtine 19. i početka 20. stoljeća doprinose rasvjetljavanju dvaju nepoznatih segmenata hvarske glazbene povijesti, a to su skladateljski opus danas zaboravljenog Hvaranina Ambroza Novaka te svjetovno (javno) muziciranje, koje se u ovoj zbirci ogleda u zamjetnom broju sačuvanih skladbi za limene te u nešto manjem za tamburaške sastave. S druge strane, tiskanu glazbenu građu u arhivu Muzeja hvarske baštine čine najčešće muzikalije namijenjene solističkom i komornom muziciranju ili pak glazbenim podukama, otkrivajući glazbu koja se njegovala u ponešto privatnijem kontekstu, moguće u domovima nekih od uglednih hvarskih obitelji ili glazbenika tijekom druge polovice 19. i ranog 20. stoljeća.

4.2.1. Rukopisne muzikalije

Autori. U zbirci rukopisnih muzikalija zastupljena su 22 (imenom poznata) skladatelja, uglavnom domaći i talijanski (po osam skladatelja), zatim francuski i austrijski (po dva skladatelja), po jedan rumunjski i češki, te trojica upitnog porijekla, dok se anonimni autori pak nalaze u zastupljeni u 33 jedinice.

Jedan od domaćih skladatelja, čiji sačuvani opus čini gotovo trećinu ove rukopisne glazbene zbirke, jest **Ambroz (Ambro) Novak** (1899.-1947.), kako je već spomenuto, nekada

najvjerojatnije 1940-ih (foto Benčić, Hvar). Za spomenuti je uzgred i da se na zidu uredskih prostorija Muzeja hvarske baštine (u Ljetnikovcu Hanibala Lucića) nalazi ukvireni (foto) portret mladog Novaka s violinom u rukama.
³⁷⁷ Radi se o trima kraćim, neznatno različitim varijantama Novakovih biografija, koje je u natuknicama sastavio Đino Novak, nekadašnji suradnik Centra za zaštitu kulturne baštine u Hvaru. Njihova transkripcija ovom prilikom nije priložena, međutim na njihovu je temelju sastavljeno iduće poglavlje, u kojemu su prezentirane crtice iz Novakove biografije.

istaknuti hvarski intelektualac, glazbenik, skladatelj i glazbeni kritičar, po profesiji pravnik (SI.IV.2). Njegovo (javno) djelovanje na području glazbe bilo je svestrano i, kako se čini, prilično uspješno. Međutim, bilo je i kratkog daha, ograničeno mahom na epizodu iz mladosti, koja se odvijala, sudeći po sačuvanim izvorima, ponajprije u periodu između 1916. (otkada datira Novakov najraniji sačuvan autograf) i 1925. (kada je u listopadu napisao posljednji tekst kao redoviti kritičar splitskih međuratnih dnevnih novina *Novo doba*), nakon čega se okreće gradnji karijere u pravosuđu (u Sinju, Splitu i Beogradu). Sudeći po dijelu sačuvanih koncertnih programa i kritika, ime Ambroza Novaka nalazilo se uz bok istaknutim hrvatskim

SI.IV.2. Ambro Novak, portret, oko 1920.

glazbenicima i skladateljima stasalom i (foto: Borović, Split; Muzej hvarske baštine, sign. MF 462, 9) aktivnim u ranijem „međuratnom razdoblju“, no unatoč tomu, on je danas potpuno izbrisan iz kulturno-povijesne memorije grada i otoka Hvara,³⁷⁸ a hrvatska glazbena historiografija o njemu bilježi oskudne i nepotpune podatke ili ih, najčešće, potpuno izostavlja.³⁷⁹ Srećom, u

³⁷⁸ Sjećanje na A. Novaka, kao i na druge hvarske skladatelje (kao što su T. Cecchini, D. Nembri i J. Raffaelli), nastojalo se oživjeti putem predavanja, izložbi i glazbenih izvedbi, upriličenih tijekom *Noći muzeja* (održane na temu *Glazba i glazbeni velikani i njihov utjecaj na društvo*) u hvarskoj Lođi 27. siječnja 2017., te prigodom obilježavanja 250. obljetnice rođenja J. Raffaellija i 70. obljetnice smrti A. Novaka u Ljetnikovcu Hanibala Lucića 13. srpnja 2017. Navedeni događaji realizirani su u organizaciji Muzeja hvarske baštine (nadalje u fusnotama: MHB), uz poseban angažman tamošnje više kustosice Dejanire Burmas Domančić, u suradnji s mojom malenosti. Za istaknuti je da su u tim prilikama sudjelovali hvarski glazbenici Tomi Domančić (klavir), Marija Tomičić (sopran), Petra Crnjac (sopran), Zoran Sansović (tenor) i Anna Tomičić (klavirska pratnja), izvodeći Novakove skladbe prvi put u suvremenom kontekstu – klavirske minijature *Suton* (1916.) i *Narodnu pjesmu* (1917.), te solo pjesme *Zelen jagluk* i *Mjesečinu* (1917.).

³⁷⁹ Među rijetkim glazbeno-povijesnim sintezama u koje je uključen Ambroz Novak pripadaju dvije knjige njegova suvremenika Božidara Širole: u *Pregledu povijesti hrvatske muzike* (Zagreb: Rirop, 1922, 331) Širola ukratko navodi kako se Novak, tada dvadesettrogodišnjak, „najprije istakao kao muzički pisac člancima i referatima u revijama, a kasnije je objelodanio i nekoliko klavirskih kompozicija kod Edition Slave u Beču“, dok u knjizi *Hrvatska umjetnička glazba* (Zagreb: Matica hrvatska, 1942, 272), osim o kritičarskoj i skladateljskoj djelatnosti, donosi i podatak o Novakovom glazbenom obrazovanju stečenom privatnim podukama (ne navodeći ime njegovih

Muzeju hvarske baštine u Hvaru sačuvana je njegova ostavština (pod signaturom MF 462, br. 9) koju je 1983. nekadašnjem Centru za zaštitu kulturne baštine poklonila kćerka mu Gordana Novak, a koja pruža dovoljno materijala za buduće rasvjetljavanje Novakovog djelovanja na (širem) području glazbe.

Među ostavštinom se nalaze Novakove skladbe, odnosno autografi (31 jedinica: 30 skladbi i 1 preradba, v. T.IVa, br. 55-84, 49) koje je pisao između 1916., za vrijeme svog gimnazijskog obrazovanja u Zadru, gdje je učio kod Franje Lederara, i 1922., kada je apsolvirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu, okrenuvši kasnije pisanju glazbenih kritika za splitski dnevnik *Novo doba* (do 1925.). Riječ je o 17 solo pjesama, 10 klavirskih minijatura, tri zbarske popijevke (dvije skladbe i jedna preradba) i jednom stavku za gudački kvartet, mahom skladbama kraćeg opsega, koje je Novak pisao u dobi između svojih sedamnaest i dvadeset i tri godine – dakle početničkih, ali svakako vrijednih detaljnije muzikološke analize i interpretacije, čemu bi, budući da prelazi okvire ovoga rada, valjalo posvetiti pozornost u zasebnom znanstvenom tekstu. No preliminarno govoreći, veći dio Novakova opusa uporište još uvijek pronalazi u tekovinama kasnog glazbenog romantizma, primjerice u vidu oslanjanja na još uvijek donekle definirani tonalitet, ali uz snažnu tendenciju njegova širenja i zamagljivanja, primičući se gdjekad i rubovima ekspresionizma, pogotovo u skladbama nastalim oko 1922. Zamjetan dio Novakovih skladbi nadahnut je glazbenim folklorom, i to ponajprije onim s područja sjeverne Hrvatske te Bosne i Hercegovine, što zapravo ne čudi s obzirom na utjecaj koji je u Novakovoj glazbeničkoj profilaciji morao imati Aleksandar Bosiljevac, njegov prvi učitelj glazbe, ujedno i jedan od „pionira bosansko-hercegovačke solo pjesme“³⁸⁰.

Zastupljena su imena još trojice autora vezanih, barem jednim dijelom svojega života, uz Hvar – Alberta Andlovitza, Šime Dešpalja i Antuna Dobronića. U tri jedinice naime čuvaju

učitelja) te o iznimnom daru za sviranje violine koji je pokazivao još od ranog djetinjstva. Lovro Županović u svojim *Stoljećima hrvatske glazbe* (Zagreb: Školska knjiga, 1980, 268) Novaka spominje tek uzgred, nabrajajući ga među imenima „novog glazbeničkog naraštaja“, rođenog u rasponu od 1873., godine Bersina i Matoševa rođenja, do kraja 19. stoljeća, čiji će pripadnici, „svi zajedno, u okviru svojih mogućnosti, (...) pridonijeti daljnjem razvoju [hrvatske glazbe] koji će u razdoblju novonacionalnog usmjerenja nakon godine 1918. doseći visoku umjetničku razinu“. Novakovo ime uglavnom se ne susreće ni u enciklopedijskim i leksikografskim izdanjima, uz iznimku *Leksikona jugoslavenske muzike* (sv. 2), gdje je označen kao glazbeni pisac i pravnik, te kritičar u dnevniku *Novo doba*. Usp. „Novak, Ambro“, *Leksikon jugoslavenske muzike*, sv. 2, ur. K. Kovačević, Zagreb: LZMK, 1984, 81. Jedan dio njegovih feljtona i kritika popisan je u *Bibliografiji rasprava i članaka – Muzika* (sv. 13), 560-561, na temelju kojih ga je Sanja Majer Bobetko u svojoj knjizi *Glazbena kritika na hrvatskom jeziku između dvaju svjetskih ratova* uvrstila u popis relevantnih domaćih glazbenih kritičara, navodeći časopise i godine u kojima je pisao. Usp. Sanja MAJER BOBETKO, *Glazbena kritika na hrvatskom jeziku između dvaju svjetskih ratova*, Zagreb: HMD, 1994, 136 (br. 125).

³⁸⁰ [S. n.], Prvih stotinu godina bosanskohercegovačke solo pjesme [uvodni tekst za istoimeni koncert], u: *10. Međunarodni simpozij „Muzika u društvu“*, Sarajevo 20.-22. 10. 2016. [programska knjižica], Sarajevo: Muzikološko društvo Federacije BiH – Muzička akademija univerziteta u Sarajevu, 2016, 132.

se četiri skladbe tršćanskog skladatelja aktivnog u Hvaru krajem 19. stoljeća, A. Andlovitza – *potpourri*, dvije uvertire i serenada (prijepisi, dionica flaute, v. T.IVa, br. 1-3), potvrđujući da su se hvarskoj publici osim skladateljevih duhovnih – kakva su sačuvana, pokazalo se, i u lokalnim crkvenim arhivima – predstavila i njegova svjetovna djela, najvjerojatnije u izvedbi Gradske limene glazbe (*Società musicale*) u kojoj je djelovao kao voditelj od 1887. do 1889.³⁸¹ U jednoj je jedinici pak sačuvana *Škola za brač* (br. 40) koju je priredio Šime Dešpalj (1897.-1981.), dirigent, skladatelj i glazbeni pedagog iz Arbanasa kraj Zadra, zasigurno rabeći je pri podukama ženskog tamburaškog sastava u okviru TS „Hektorović“ (kojeg je osnovao i vodio) za vrijeme svojeg kraćeg boravka u Hvaru početkom 1920-ih, gdje je bio i članom gudačkog orkestra (osnovanog 1923., no raspuštenog već 1925.).³⁸² Skladatelj, melograf, glazbeni publicist rodom iz Jelse na Hvaru, poznat kao jedan od najglasnijih zagovornika tzv. nacionalnog stila u glazbi između dva svjetska rata, Antun Dobronić,³⁸³ zastupljen je s tri jedinice, odnosno s dvjema skladbama za komorne gudačke sastave te dvjema preradbama koledi za zbor u skicama, koje je prije svoje smrti poklonio nekadašnjem Historijskom arhivu Hvar (br. 41-43).

U zbirci rukopisnih muzikalija Muzeja hvarske baštine s jednom je skladbom (br. 45), u preradbi za tamburaški sastav i ovoj zbirci zastupljen hrvatski skladateljski velikan Ivan pl. Zajc. Također, s po jednom su jedinicom zastupljeni i Milutin Farkaš (1865.-1923.) (br. 45) i Dragutin Hruza (1858.-1915.) (br. 46), dvojica uglednih glazbenih pedagoga, zborovođa, orguljaša i skladatelja, koji su obogatili domaću tamburašku literaturu krajem 19. i početkom 20. stoljeća.³⁸⁴ Njihove su skladbe za tamburaške orkestre, sudeći po primjerima sačuvanim u Muzeju, stigle i do Hvara gdje su ih zasigurno izvodili članovi Tamburaškog društva „Hektorović“ na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, a vjerojatno i kasnije. Među rukopisnom građom nalazi se i do sada nepoznata, ujedno i jedina sačuvana skladba iz izgubljenog opusa splitskog violinista Armanda Meneghella-Dinčića (1873.-1925.), *Bojna pjesma 37. Domobranske pješačke regimente* za četveroglasni muški zbor (br. 52), pisana vjerojatno u jeku Prvog

³⁸¹ V. fusnotu br. 158.

³⁸² Usp. Drago RADOSLAVIĆ, *Glazba za sva vremena*, Stari Grad: Vlastita naklada, 2017, 398.

³⁸³ Usp. Rajka Dobronić-Mazzoni, Dobronić, Antun, *Hrvatski biografski leksikon* (online izdanje), 1993, <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=4952> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁸⁴ Usp. Nada BEZIĆ, Farkaš, Milutin, *Hrvatski biografski leksikon* (online izdanje), 1998, <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=5846> (pristup: 12. 2. 2019.), i Brankica BAN, Češki glazbenik Dragutin Karel Hruza (1858. – 1915.) u Vukovaru, *Vukovarski zbornik*, 1 (2006), 57-60.

svjetskog rata za Pjevačko društvo „Zvonimir“ u Splitu, kojemu je Meneghello svojedobno bio voditelj.³⁸⁵

Izuzev Francesca Paola Tostija (1846.-1916.), učitelja pjevanja i skladatelja,³⁸⁶ čijih je sačuvano pet pjesama popularnog karaktera na (talijanskom jeziku u dionici glasa: br. 93), te Pietra Mascagnija i njegova *Intermezza* iz znamenite opere *Cavalleria rusticana* koji je za tamburaški orkestar priredio M. Farkaš (br. 45), talijanski su skladatelji u ovoj zbirci zastupljeni mahom kao autori izvornika (ulomaka opera) prerađenih za sastav limenog orkestra, sačuvanih isključivo u dionici flaute, što je vjerojatno dio ostavštine nekadašnjeg, zasada nepoznatog člana hvarske Gradske glazbe krajem 19. stoljeća. Među njima su ulomci opera četvorice „zvučnih“ imena talijanske (operne) glazbe 19. stoljeća – G. Verdija (br. 28, 94-100), G. Mayerbeera (br. 53, 54), G. Donizettija (br. 44), V. Bellinija (br. 38), te njihovih nešto manje poznatih zemljaka, Giuseppea Apollonija (1822.-1899.) (br. 37) i Filippa Marchettija (1831-1902) (br. 50), obojice opernog opusa obilježenog utjecajima „verdijanskog“ stila.³⁸⁷

Francuski i austrijski skladatelji u ovoj su zbirci također zastupljeni isključivo kao autori skladbi, odnosno (opernih i operetnih) ulomaka iz 19. stoljeća, prerađenih za limeni orkestar – izuzev C. Gounoda, čija je *Romanza* iz opere *Faust* sačuvana u dionici violine (br. 47), vjerojatno kao dio kakvog komornog sastava. U dionici pak flaute sačuvan je jedan (prerađeni) ulomak čuvene opere G. Bizeta *Carmen* (br. 39), a zatim i ulomci iz dviju opereta Franza Suppéa (1819-1895) (br. 39, 87) i Johanna Straussa ml. (1825-1899) (br. 87), dvojice bečkih majstora opereta, odnosno valcera. Potonjima pripadaju još i tri jedinice s cjelovitim partiturama njihovih skladbi u preradbi za limeni orkestar (Suppéu br. 88, 90, Straussu br. 86).

Limenom puhačkom orkestru namijenjene su i skladbe malo poznatih čeških skladatelja i dirigenata vojne glazbe Emila Štolca (1888.-1940.) (br. 91, 92) i Hermanna Josefa Schneidera (1862.-1921.), u ovome arhivu sačuvane u partituri (Štolc) te dionici trublje (Schneider), u prijepisima s kraja 19. stoljeća. Josef Ivanovici (1845.-1902.) iz Rumunjske, nekoć također istaknuti skladatelj glazbe za limene ansamble, zastupljen je s tri (preradbe) skladbe – dvije

³⁸⁵ V. više o A. Meneghellu-Dinčiću u: Slobodan ŽMIKIĆ, Armando Meneghello-Dinčić: Splitski violinski virtuoz, *Kulturna baština*, 17 (1987), 73-87.

³⁸⁶ Usp. Keith HORNER, Rinck, Johann Christian Heinrich, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23486> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁸⁷ Usp. William ASHBROOK, Giuseppe Apolloni, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.46389>, i Andrea LANZA, Filippo Marchetti, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.17735> (pristup: 12. 2. 2019.).

polke i jednim valcerom (br. 47, 48) – koje su pak sačuvane u dionici violine, vjerojatno izvodeći se u okviru kakvog komornog sastava u Hvaru koncem 19. stoljeća.

Djela anonimnih autora nalaze se ukupno u 33 jedinice (br. 4-36) – čineći gotovo isti udio kao skladbe iz ostavštine Ambroza Novaka (32 jedinice), tj. otprilike (drugu) trećinu ovog rukopisnog fonda. Od toga se 32 jedinice odnose na skladbe u rukopisu, a jedna na glazbeno-teorijski rukopisni priručnik pod naslovom *Začátek Muziky* (br. 38), vjerojatno za glazbenu poduku članova limene glazbe, koji je kao dio češke literature u ovu zbirku sigurno stigao zajedno sa dvjema skladbama E. Štolca (br. 91, 92) te skladbom *Mali bubenik* anonimnog autora (br. 10). Bez zabilježenog autora nalazi se velik dio literature među kojom se nalazi „uobičajeni“ repertoar limenih sastava – polke, koračnice, valceri i dr, sačuvane najčešće u dionici flaute (24 j.), rjeđe nekoj drugoj (nepoznatoj) dionici (br. 6, 7, 9) ili pak u cjelovitoj partituri (br. 10, 11). Iznimku čine malobrojne jedinice sa zbilježenim vokalnim dionicama, a prvenstveno se radi o skladbama popularnog karaktera (br. 4, 5). Primjerice, u ostavštini A. Novaka zabilježena je vokalna dionica četiriju šlagera iz razdoblja između dva svjetska rata, pohranjenih u ostavštini A. Novaka (vjerojatno u njegovom nekadašnjem vlasništvu, no ne i rukopisu ni autorstvu; br. 4). Za spomenuti je i imena dvojice neidentificiranih autora, čija su djela pohranjena u ovoj zbirci, a o kojima nedostaju podaci u literaturi. Radi se o Stefanu Marovichu, autoru bogato ilustriranog i opremljenog priručnika za flautu koji je nekoć bio dijelom biblioteke ugledne hvarske obitelji Kasandrić (br. 51) (Sl.IV.3), te Zesceovichu, skladatelju *Canzonette Veneziane*, sačuvane u dionici glasa (br. 93).

Sl.IV.3. S. Marovich: Priručnik za flautu
(autograf, 1882., Muzej hvarske baštine, Fond Kasandrić)

Vrste sastavi. Rukopisna notna građa sačuvana u Muzeju hvarske baštine pripada isključivo području svjetovne, ponajviše instrumentalne glazbe. Izuzev triju glazbeno-didaktičkih jedinica – *Metode* za flautu S. Marovicha (v. T.IVa, br. 51) i češkog glazbeno-teorijskog priručnika *Začátek Muziky* (br. 36) s kraja 19. stoljeća, te *Škole za brač* Š. Dešpalja s početka 1920-ih (br. 40) – ostalih 98 jedinica (otprilike u jednakom omjeru) čine skladbe i preradbe, najčešće opernih ulomaka. Jedan dio tih jedinica namijenjen je solističkom i komornom, mahom instrumentalnom muziciranju (30 jedinica), a radi se prvenstveno o autorskim skladbama dvojice hvarskih autora afirmiranih u okviru tzv. nacionalnog smjera u hrvatskoj glazbi između dva svjetska rata, A. Novaka i A. Dobronića. U Novakovoj se naime ostavštini čuvaju autografi njegovih 17 skladbi za glas i klavir (br. 68-84), 10 klavirskih minijatura (br. 55-64) te jednog stavka za gudački kvartet (br. 67), dok su pak od Dobronića sačuvane, također u autografima, dvije skladbe za komorne gudačke sastave – suita za gudački kvintet *Jelšonski tonci* (skladana 1938.) (br. 41) te skladba za *Priče iz mog zavičaja* (1940.) (br. 42) za kvartet viola, obilježene utjecajem i primjenom pučkih glazbenih elemenata iz skladateljeve rodne jelšanske sredine. Moguće da su komornim (instrumentalnim) sastavima bili namijenjeni i valceri, polke i koračnice s kraja 19. stoljeća, sačuvani u dionicama violine (v. br. 7, 47, 48) ili rjeđe u nepoznatim instrumentalnim dionicama (v. br. 6, 9). S druge strane, (solističkom) vokalnom muziciranju mogla bi se pripisati nekolicina skladbi popularnih, šlagerских obilježja, vjerojatno iz razdoblja prvih dvaju desetljeća 20. stoljeća, pisanih na domaće i talijanske tekstove te sačuvanih isključivo u dionici glasa (br. 4, 29, 93).

Stotinjak skladbi namijenjenih većim izvođačkim ansamblima okupljeno je u ostalih 58 jedinica. Mali udio, 5 jedinica, čine zbarske skladbe i preradbe A. Novaka (br. 49, 65, 66), A. Dobronića (br. 43) i G. Meneghella-Dinčića (br. 52). Radi se o skladbama za muške, ženske i nespecificirane zbarske sastave, u rukopisima nastalim izvan Hvara, gdje su pak stigli – barem u slučaju zbarskih popijevki A. Novaka i A. Dobronića – tek u drugoj polovici 20. stoljeća, donacijama (obitelji) samih skladatelja Muzeju hvarske baštine. Stoga, one zasigurno nisu (barem ne prvotno) bile namijenjene izvedbama hvarskih (zbarskih) ansambala, za razliku od sačuvane glazbe za limene puhačke i tamburaške ansamble, čiji su prijepisi zasigurno dakle nastali za potrebe hvarske Gradske limene glazbe (prije, za vrijeme i nakon kratkotrajnog vodstva A. Andlovitza 1887.-1889.) i Tamburaškog društva „Hektorović“ (čiji je dugogodišnji voditelj bio A. Bosiljevac, od 1898. do 1918.). Premda je dakako za zaključiti da je Društvo „Hektorović“ nekoć bilo u posjedu većeg broja muzikalija, danas nažalost izgubljenih, među njegov nekadašnji repertoar mogle bi se zasigurno ubrojiti neke od ukupno 39 skladbi i

preradbi, sačuvanih u trima jedinicama (nepoznatih rukopisa). Čak 33 skladbe, mahom rodoljubne tematike (što je bilo dakako u skladu s ideološkom orijentacijom „Hektorovića“), no bez zabilježenih autora, čuvaju se u dionici brača u zbirci s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće (br. 101). U partiturnom zapisu za tamburaški ansambl pohranjene su pak dvije jedinice: skladba *Kraljica plesa* Dragutina Hruze (kao pojedinačna jedinica; br. 46) te manja rukopisna zbirka u kojoj se nalaze Zajčeva napitnica u preradbi nepoznatog autora (*Tri čaše*), zatim tri skladbe (polke, mazurke, *intermezza*) i dvije preradbe (*potpourri* rodoljubnih pjesama, *intermezzo* iz Mascagnijeve opere *Cavaleria rusticana*) Milutina Farkaša (br. 45).

Najveći broj jedinica odnosi se pak na glazbu za limene sastave, svjedočeci o repertoaru glazbenog društva *Società Musicale* krajem 19. stoljeća. Pri tome se manjim dijelom radi o skladbama pohranjenim u partiturnom zapisu ili pak kompletnom sastavu dionica (ukupno 7 j.), dok većinu čine jedinice sačuvane samo u dionici flaute (43 j.), vjerojatno kao dio ostavštine nekog od tamošnjih glazbenika, kako je već ranije pretpostavljeno. Sudeći prema spomenutim izvorima i ondje zastupljenim naslovima, nekadašnji repertoar hvarske Gradske glazbe bio je sastavljen od valcera (br. 22, 25-27, 31-34, 86), marševa (br. 20, 21, 23, 24, 37, 39, 53, 85), polki (br. 8, 13, 14, 15), uvertira (br. 2, 3, 39, 88, 95), *potpourrija* (br. 1, 35, 97, 97), *cavatina* (br. 28, 38, 54), arija (br. 44, 99), *duetta* (br. 91, 94), *terzetta* (br. 96), kvadrilja (br. 90), serenada (br. 2, 89) i dr., među kojima zamjetan udio čine (prerađeni) ulomci iz opera i opereta poznatijih talijanskih, austrijskih i francuskih skladatelja druge polovice 19. stoljeća (22 j.), kao i skladbe/preradbe anonimnih (23 j.) te danas zaboravljenih glazbenika i nekadašnjih voditelja limenih sastava, Čeha H. J. Schneidera (br. 85) i E. Štolca (br. 91, 92) te Alberta Andlovitza iz Trsta, aktivnog u Hvaru između 1887. i 1889. u službi katedralnog kapelnika i voditelja Gradske limene glazbe. Moguće je dakako da su Andlovitzeve skladbe – *potpourri*, dvije uvertire i serenada (br. 1-3) – sačuvane u prijepisima u dionici flaute, nastale upravo za vrijeme skladateljeva boravka u Hvaru, namijenivši ih ansamblu koji je kratko vrijeme vodio.

Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa. Rukopisne muzikalije iz ovog fonda potječu iz razdoblja koje se proteže od sredine 19. do sredine 20. stoljeća, ponajviše s kraja 19. (50 jedinica) i prvih dvaju desetljeća 20. stoljeća (37 j.). Drugoj polovici 19. stoljeća pripada 57 jedinica, mahom repertaora limene glazbe, pri čemu je godina prijepisa zabilježena na samo njih sedam – rukopisnim partiturama i dionicama te jednom priručniku za flautu nastalim u rasponu između 1858. i 1885., u vremenu prije dolaska A. Andloviza, moguće upravo u Hvaru (v. T.IVa, br. 10, 51, 58, 86, 88, 90, 92). Iz razdoblja tijekom i nakon Andlovitzeva boravka u Hvaru na mjesto voditelja Gradske limene glazbe (1887.-1889.) sasvim sigurno potječe veći

dio ostalih rukopisa pripadajućih 19. stoljeću, tj. njegovu kraju. Radi se o skladbama i preradbama sačuvanim u dionici flaute (među kojima su i četiri Andlovitzeve, br. 1-3) u rukopisu istog autora (prijepisa) (ukupno 43 jedinice), koji sasvim sigurno na pripada Andlovitzu, što se pokazalo usporedbom sa skladateljevim autografima, sačuvanim u Kaptolskom arhivu (v. T.Ia, br. 2, 3). Taj je rukopis mogao zabilježiti neki njegov hvarski suvremenik, nepoznati glazbenik (flautist) aktivan u hvarskoj Gradskoj glazbi otprilike u istom razdoblju, krajem 19. stoljeća, možda čak i nekom od članova obitelji Kasandrić, iz čijeg je fonda uostalom sačuvan opsežan priručnik za flautu S. Marovicha iz 1882. (T.IVa, br. 51).

Izuzev (najčešće potpisanih) autografa A. Novaka (iz vremena između 1916.-1922.; v. T.IVa, br. 49, 55-84), a zatim i A. Dobronića (iz 1938. i 1955.; br. 41-43), ostale muzikalije s prijelaza u 20. stoljeće, odnosno njegove prve polovine, sačuvane su uglavnom u rukopisima nepoznatih autora, bez ikakva zabilježena potpisa ili pripisa. Među njima su primjerice malobrojne skladbe u dionici glasa (br. 4, 5, 9, 29, 93), od kojih je jedna dio ostavštine (a time vjerojatno i u nekadašnjem vlasništvu, ali ne i rukopisu) A. Novaka (br. 4), dok za ostale nije poznato otkuda, kada i kako su pristigle do arhiva Muzeja hvarske baštine. Za spomenuti je da iz Splita pristigla zasigurno Meneghellova zbornica *Bojna* (br. 90) iz vremena Velikog rata, na kojoj je potpisan Ivan Batistić kao mogući autor i/ili vlasnik njezina prijepisa. Vjerojatno se radilo o Ivi Batistiću (1887.-1966.), koji je za života je djelovao kao glazbenik, publicist, kritičar i povjesničar književnosti, a bio je i jedan od utemeljitelja (a potom i čelnih pjevača) Splitskog kazališnog društva 1928.³⁸⁸

Izuzme li se *Škola za brač* (br. 40) – u autorstvu, rukopisu, a vjerojatno i nekadašnjem vlasništvu Šime Dešpalja koji je u Hvaru boravio početkom 1920-ih i tamo vodio ženski tamburaški sastav – tamburaška literatura (sačuvana u ostale tri jedinice; br. 45, 46, 101) mahom pripada razdoblju kada je Tamburaško društvo „Hektorović“, kojemu su sačuvane muzikalije zacijelo bile i namijenjene, bilo pod vodstvom A. Bosiljevca (dakle, između 1898. i 1916.). Na dvjema od triju jedinica s tamburaškom glazbom nema zabilježenih potpisa i pripisa, dok je pak na zbirci s prevladavajućim skladbama/preradbama Milutina Farkaša potpisan nepoznati Krašević 1916., kao autor i/ili vlasnik prijepisa (br. 45). No svakako, moguće je da su spomenute tamburaške muzikalije iz razdoblja od kraja 19. do 1916. zaista bile u vlasništvu (premda ne i rukopisu) dugogodišnjeg „Hektorovića“ A. Bosiljevca, stigavši u Muzej zajedno

³⁸⁸Antonija BOGNER-ŠABAN, Splitsko kazališno društvo, *Dani Hvarskoga kazališta*, 29 (2003), 192-230.

s njegovim dvjema autorskim zbirkama, koje će se, zajedno s drugim tiskovinama iz ovog fonda, spomenuti i u idućem poglavlju.

4.2.2. Tiskane muzikalije

Autori. Među tiskanim muzikalijama sačuvanim u arhivu Muzeja hvarske baštine zastupljeno je preko 46 različitih autora, mahom u izdanjima s po jednom ili više skladbi istog autora, dok su samo u dvjema jedinicama, odnosno dvama izdanjima, okupljene skladbe/ulomci različitih autora. U jednom od njih (v. T.IVb, br. 39), nekompletno sačuvanom, nalaze su preradbe različitih stavaka trojice austrijskih (W. A. Mozart, J. N. Hummel, F. Schubert) i trojice njemačkih (Ph. E. Bach, L. van Beethoven, C. M. von Weber) skladateljskih velikana iz vremenskog te stilskog raspona od (pret)klasicizma do ranog romantizma, namijenjene komornom sastavu violončela i klavira (pri čemu dionica klavirske pratnje nije sačuvana). Imena sedmorice pak danas nepoznatih, vjerojatno njemačkih ili austrijskih skladatelja salonske glazbe s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće, uz iznimku osmog, već spominjanog rumunjskog autora J. Ivanovicija, objedinjena su u zbirci popularnih plesova (priređenih) za klavir, bečkom izdanju s početka 20. stoljeća (br. 40). Osim spomenutih, u ovome su fondu sačuvana izdanja dvojice cijenjenih austrijskih skladatelja opereta i filmske glazbe tijekom prve polovice 20. stoljeća, Bruna Granichstaedtena³⁸⁹ (1879.-1944.) (br. 21) i Roberta Stolza³⁹⁰ (1880.-1975.) (br. 31) – album salonskih skladbi za klavir (nekompletno sačuvan), odnosno prepjev popularne skladbe za glas i klavir – kao i njihova njemačkog suvremenika Sigmunda Translateura³⁹¹ (1875.-1944.), dirigenta, skladatelja koračnica, plesova i salonske glazbe, od kojeg je sačuvan *Walzer* u dionici flaute (br. 34).

Osim austrijskih i njemačkih (ukupno 16 imena, zastupljenih u pet jedinica s 20 skladbi), velik udio fonda odnosi se na jedinice s djelima talijanskih autora (15 imena, zastupljenih u 21 jedinica s preko 50 skladbi te s jednim priručnikom), aktivnih u razdoblju 19. i početkom 20. stoljeća. Među njima se nalazi skupina s imenima šestorice južno-talijanskih autora (najčešće i tekstova i glazbe) napolitanskih *canzona* iz drugog desetljeća 20. stoljeća, kojih je sačuvano ukupno 11 u mandolinskom izvatku s tekstom, a to su: Ettore Bellini (1884.-1948.) (br. 2),

³⁸⁹ Usp. Thomas L. GAYDA, Bruno Granichstaedten, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.49397> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹⁰ Usp. Andrew LAMB, Robert Stolz, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.26838> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹¹ [S. n.], Sigmund Translateur, *Lexikon verfolgter Musiker und Musikerinnen der NS-Zeit* (online izdanje, Institut für Historische Musikwissenschaft Universität Hamburg), https://www.lexm.uni-hamburg.de/object/lexm_lexmperson_00001073 (pristup: 12. 2. 2019.).

Cesare Andrea Bixio (1896.-1978.) (br. 6-8), Armando Gill (1877.-1945) (br. 16-17), Americo Giuliani (1888.-1922.) (br. 18-20), Ernesto Tagliaferri (1889.-1937.) (br. 32-33) i Vincenzo Valente (1855.-1921.) (br. 35). Udjelu mandolinske literature ovoga fonda pridonosi i izdanje s preradbom cjelovite opere *La bohème* G. Puccinija, koju je za mandolinski kvartet priredio danas napoznati talijanski glazbenik Carlo Graziani Walter³⁹² (1851.-1927.) (br. 27), te *Mandolinska škola* Ernesta Köhlera (1849.-1907.) (br. 24), talijanskog skladatelja i flautista iz druge polovice 19. stoljeća, očigledno vještog i u sviranju mandoline za koju je napisao spomenuti priručnik.³⁹³

Uz izvadak kompletne Puccinijeve opere *La bohème* za mandolinski kvartet, sačuvane su, u preradbi za klavir, i tri cjelovite opere dvojice drugih vodećih talijanskih majstora tog žanra u 19. stoljeću, G. Donizettija (*Gemma di Vergy*, br. 32) te G. Verdija (*I Lombardi alla prima crociata*, *Il trovatore*; br. 22, 37), od kojeg se u ovome arhivu nalazi još i *Capriccio* iz čuvene *Traviate* u preradbi (nepoznatog, najvjerojatnije talijanskog glazbenika) Luigija Sesse za violinu i klavir (br. 23). Dvojica istaknutih talijanskih violinista, skladatelja i glazbenih pedagoga iz razdoblja 19. stoljeća, Federigo Fiorillo³⁹⁴ (1755.-1823.) (br. 31) i Bernardo Ferrara³⁹⁵ (1810.-1882.) (br. 35), zastupljeni su s po jednom glazbeno-didaktičkom zbirkom za violinu, pri čemu se Fiorillova, sastavljena od 36 violinskih *capriccija* (u reviziji Friedricha Hermanna), prema važnosti u pedagoškoj violinističkoj literaturi može „svrstati uz klasične studije [Josepha] Kreutzera i [Pierrea] Rodea“.³⁹⁶ Talijanskim skladateljima bi se zasigurno mogao pribrojiti još i nepoznati L. Peraglie, autor sačuvanog *Gran valzera* za klavir, vjerojatno s kraja 19. stoljeća (br. 25).

Doprinos sedmorice francuskih autora ogleda se u skladbama i glazbeno-pedagoškoj literaturi namijenjenoj pojedinačnim instrumentima – violini, flauti i klaviru, uz iznimku Émilea Saureta (1852.-1920.), autora preradbi dviju Griegovih skladbi (br. 2 i 3 iz klavirske zbirke *Folkelivsbilder*, op. 19) za violinu i klavir u Petersovu izdanju (br. 22). Među opusima francuskih violinista s kraja 18. i početka 19. stoljeća sačuvana je pak zbirka s 24 etide i

³⁹² Vjerojatno se radilo o kakvom talijanskom mandolinistu i pedagogu, budući da je napisao priručnik *Metodo pratico per mandolino*, što je ujedno i jedini poznati podatak o njegovoj glazbenoj djelatnosti.

³⁹³ S obzirom na to da o Köhleru u priručnoj literaturi nema zabilježenih podataka, do informacija o njegovoj glazbenoj aktivnosti bilo je moguće doći jedino pretragom *online* izvora (npr. Flute History; <https://web.archive.org/web/20160305064436/http://www.dwsolo.com/flutehistory/fluteforthetsar/Ernesto%20Kohler.htm> ili Flutepage.de; <http://www.flutepage.de/deutsch/composer/person.php?id=22>, pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹⁴ Usp. Chapell WHITE, Federigo Fiorillo, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.09700> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹⁵ Giovanni MASUTTO, *I maestri di musica italiani del secolo XIX: notizie biografiche*, 71.

³⁹⁶ Chapell WHITE, *op. cit.*

capriccija (u reviziji D. Ferdinanda) Pierrea Rodea (1774.-1830.) (br. 30) – jednog od najistaknutijih predstavnika francuske violinističke škole, čiji „violinski koncerti predstavljaju, u većoj mjeri nego Viottijevi, model francuskog violinskog koncerta“³⁹⁷ – zatim priručnik *ad uso del Conservatorio di Parigi* Jeana-Delphina Alarda (1815.-1888.) (br. 1), violinista i pedagoga koji je „prenosio je veliku talijansko-francusku tradiciju Viottija generacijama violinista“,³⁹⁸ te na koncu zbirka s „osam jednostavnih melodija i jednim maršem“ nešto manje poznatijeg francuskog violinista i skladatelja Jacquesa Féréola Mazasa (1782.-1849.) (br. 25).

Sačuvana su i tri sveska priručnika za sviranje flaute Antoinea Tranquillea Berbiguiera (1782.-1835.) (br. 3-5), francuskog flautista, pedagoga s početka 19. stoljeća, skladatelja različitih instrumentalnih formi (među kojima su najbrojniji dueti za flautu i violončelo) i autora pedagoške flautističke literature.³⁹⁹ G. Bizet zastupljen je s jednom jedinicom (br. 8), ulomkom iz opere *Carmen* prerađenim za klavir solo, a istom instrumentu namijenjen je i *foxtrot* za klavir manje poznatog francusko-austrijskog skladatelja filmske glazbe Erwina Ralpa (1896.-1943.) (br. 28) (u preradbi nepoznatog, vjerojatno austrijskog ili njemačkog autora Martina Uhla).

Domaći autori, od čega dva Hvaranina (A. Bosiljevac i A. Dobronić) te jedan iz Siska (A. Gutschy) zastupljeni su u svega četiri jedinice. Dvije jedinice, odnosno dva izdanja u Nakladi Hrvatske knjižare u Splitu, pripadaju dakle Aleksandru Bosiljevcu, iz čije su ostavštine moguće i pristigla u ovaj arhiv zajedno s dijelom tamburaške literature. Radi se o izdanju koračnice za klavir *Na balkanskom bojnom polju* (br. 9), koju je napisao u jeku Balkanskih ratova (1912.-1913.),⁴⁰⁰ te klavirske minijature *Uspomena na Hvar* (br. 10) (SI.IV.4), posvećene gradu u kojemu je proveo dva desetljeća, bivajući jednim od glavnih protagonista tamošnjeg glazbenog života početkom 20. stoljeća. Sačuvano je jedno Dobronićevo (vlastito) izdanje iz 1908. s „romancom za sitno grlo (sopran ili alt) uz glasovirsku pratnju“ (*Majskim cvljećem*, prema tekstu dr. Filipa Marušića; br. 11) (SI.IV.5), posvećeno Ećiji Carić i Jurju

³⁹⁷ Boris SCHWARZ – Clive BROWN, Pierre Rode, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23636> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹⁸ Boris SCHWARZ – Cormac NEWARK, Jean-Delphin Alard, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.00404> (pristup: 12. 2. 2019.). Za istaknuti je da je Giovanni Battista Viotti (1755.-1824.), spomenut u kontekstu dvojice francuskih violinista i skladatelja, Rodea i Alarda, bio talijanski skladatelj i violinistički virtuoz, najutjecajniji u generacijama violinista između Giuseppea Tartinija (1692.-1770) i Nicola Paganinija (1782.-1849.). Taj posljednji veliki predstavnik talijanske violinističke tradicije proizišle iz prakse Arcangela Corellija (1653.-1713.) drži se i predstavnikom moderne francuske violinističke škole 19. stoljeća, čije su kompozicije – ponajbolji primjeri violinističkog repertoara klasicizma – emanirale snažan utjecaj na violinistički stil 19. stoljeća. Chapell WHITE, Giovanni Battista Viotti, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.29483> (pristup: 12. 2. 2019.).

³⁹⁹ Philip BATE, Antoine Tranquille Berbiguier, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.02748> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴⁰⁰ Usp. Juraj DULČIĆ, Šandor Bosiljevac, 185.

Dubokoviću prigodom njihova vjenčanja.⁴⁰¹ S jednom je jedinicom, djelomično očuvanom *Teoretičko-praktičnom tamburaškom školom* u vlastitom izdanju iz 1896. (br. 23), zastupljen Alphonse M. Gutschy iz Siska koji je, „osmislio 1890-ih godina vlastiti tamburaški sustav ugađanja, kako bi unaprijedio tamburu i približio je klasičnim orkestralnim glazbalima“.⁴⁰²

Sl.IV.4. Š. Bosiljevac: *Uspomena na Hvar*; izdavač: Naklada Hrvatske knjižare, Split, oko 1915. (Muzej hvarske baštine, sign. MF 430)

Sl.IV.5. A. Dobronić: *Majskim cv'jećem*, izdavač: autor, Drniš, 1908. (Muzej hvarske baštine, sign. MF)

Za spomenuti je još i dvojicu danas zaboravljenih, malo poznatih autora koji su početkom i tijekom 20. stoljeća pisali skladbe pripadajuće popularnim glazbenim žanrovima. Jedan od njih je američki pijanist i skladatelj salonske glazbe, Lee S. Roberts (1884.-1949.) – od kojega je sačuvana (nekoć iznimno popularna pjesma/šlager) *Smiles* u izvatku za mandolinu (s tekstom) (br. 29), dok se kod drugoga pak radi o Mihályju Eisemannu (1898.-1966.),

⁴⁰¹ Radi se o pripadnicima uglednih jelšanskih obitelji. Naime, Juraj Duboković (1877.-1953.), vjerojatno Dobronićev prijatelj iz djetinjstva, bio je najmlađi sin čuvenog kapetana Nike Dubokovića (1834.-1912.). Pro-hrvatski orijentiran, istaknuo se tijekom života i svojim političkim angažmanom, bivajući također i u dugogodišnjoj službi jelšanskog načelnika (1912.-1938.). Ecija Carić bila je pak kći Jurja Carića (1854.-1927.), istaknutog književnika, nautičara, pedagoga te političara (narodnjaka) rodom iz Svirča. Usp. [s. n.], *Obitelj Duboković Nadalini*, <http://www.nikodubokovic.com/obitelj.htm> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴⁰² Usp. Jadran JEIĆ, Alphonse Michael Gutschy i Jeronim Lukić – tamburaški reformatori, *Kaj: časopis za književnost, umjetnost i kulturu*, 49/234, br. 1-2 (2016), 95. Kako Jeić nadalje navodi, „radi se o prvoj ozbiljno razrađenoj primjeni kromatskog kvintnog sustava ugađanja tambura na ovim prostorima“. V. više o Gutschyjevim reformama na području tamburaške glazbe u: *ibid.*, 95-120.

mađarskom skladatelju opereta, šlagera, salonske i filmske glazbe s početka 20. stoljeća, autoru sačuvane skladbe (ili preradbe) za glas i klavir u domaćem prepjevju, *Bit ćeš za inat moja*, podnaslova *Tango argentino* (br. 13).

Vrste i sastavi. Tiskane muzikalije iz Arhiva Muzeja hvarske baštine, ukupno 40 jedinica, baš kao i rukopisne, pripadaju isključivo području svjetovne glazbe. Međutim, za razliku od glazbenih rukopisa s kraja 19. i početka 20. stoljeća, među kojima se – izuzmu li se jedinice iz ostavština A. Novaka i A. Dobronića – nalaze uglavnom skladbe namijenjene javnom muziciranju u lokalnom kontekstu, pripadajuće vjerojatno nekadašnjem repertoaru hvarske Gradske glazbe i Tamburaškog društva „Hektorović“, sačuvane tiskane muzikalije nekoć su bile namijenjene, kako se čini, ponajprije komornom i solističkom muziciranju ili pak glazbenim podukama (no također vjerojatno u lokalnoj, hvarskoj sredini).

Naime, među glazbeno-pedagoškom literaturom nalazi se šest jedinica s priručnicima za sviranje violine (br. 1), flaute (br. 3-5), tamburice (br. 23) i mandoline (br. 24), uglavnom talijanskim izdanjima iz druge polovice 19. stoljeća. Literatura pak namijenjena solističkom muziciranju odnosi se na izdanja za mandolinu, klavir i violinu. Tako je u ovom fondu sačuvano 12 jedinica (tj. 12 skladbi; v. br. 2, 6, 7, 16-20, 32, 33, 35) otisnutih krajem drugog desetljeća 20. stoljeća, namijenjenih solističkim vokalnim izvedbama uz pratnju mandoline, u kojima se nalazi ukupno 11 napolitanskih *canzona*, te jedna preradba popularnog američkog šlagera (br. 29). Klavirskim izvedbama pak namijeno je osam izdanja, od kojih tri sadrže preradbe (kompletnih) opera talijanskih majstora 19. stoljeća (G. Donizettija, br. 12 i G. Verdija br. 36, 37), a jedan pak prerađeni ulomak iz opere *Carmen* G. Bizeta (br. 8). Klavirska literatura ovoga fonda obogaćena je još i dvjema skladbama A. Bosiljevca, njegovom koračnicom (br. 9) te klavirskom minijaturom (br. 10) u domaćoj nakladi vjerojatno iz sredine 1910-ih, kao i s dvama albumima salonske glazbe s početka 20. stoljeća, mahom manje poznatih autora germanskog porijekla (br. 21, 40). Za violinu su sačuvane četiri zbirke, pri čemu se tri odnose na svojevrzne glazbeno-didaktičke „studije“ s kompozicijama namijenjenim tehničkom usavršavanju violinista (etidama, odnosno *capriccijima* B. Ferrare, F. Fiorilla i P. Rodea; br. 14, 15 i 30), dok se u jednoj pak nalaze kraći stavci („melodije“) i marš J. Mazasa (br. 25). U jednoj pak jedinici sačuvano je nekompletno izdanje s kraja 19. stoljeća u kojemu se nalazi valcer S. Translateura u dionici flaute (moguće kao dijela većeg instrumentalnog sastava, danas izgubljenih dionica; br. 34).

Komornom muziciranju namijenjeno je devet jedinica, od čega ih pet pripada skladbama/preradbama za sastav glasa i klavira. Naime, za spomenuti su vokalno-instrumentalni duet sačuvane zabavne melodije, mahom šlagerski prepjevi s početka 20. stoljeća u plesnim formama (valcera i *foxtrota* manje poznatih inozemnih autora; v. br. 13, 26, 28, 31), a zatim i Dobroničeva *Romanca* „za sitno grlo i glasovir“ (br. 11), također s početka 20. stoljeća, koju je skladatelj posvetio svojem prijatelju Jurju Dubokoviću i njegovoj supruzi Ećiji Carić prigodom njihova vjenčanja (1908.). Za sastav violine i klavira sačuvana su dva izdanja od kojih se u jednom nalaze preradbe dviju skladbi iz (klavirskog) opusa E. Griega (koje je načinio njegov francuski suvremenik E. Sauret; v. br. 22), nadahnutog folklornom glazbom rodne mu zemlje Norveške, dok je u drugoj zastupljen ulomak (*Capriccio*) iz Verdijeve *Traviate* u preradbi L. Sesse (br. 38). Sastavu violončela i klavira pak namijenjena je jedna zbirka preradbi stavaka iz različitih djela „velikih“ zapadno-europskih majstora glazbenog (pret)klasicizma i ranog romantizma, nažalost sačuvana nepotpuno te samo u dionici violončela (br. 39). Svakako još valja istaknuti i izdanje s preradbom kompletne Puccinijeve opere za mandolinski kvartet (br. 27), koju su tijekom drugog desetljeća 20. stoljeća mogli izvoditi hvarski glazbenici aktivni (i) u „Hektoroviću“.

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Tiskane muzikalije sačuvane u Arhivu Muzeja hvarske baštine publicirane su u vremenskom okviru od sredine 19. stoljeća do 1930-ih,⁴⁰³ pri čemu razdoblju 19. pripada ukupno 17 jedinica, a 20. stoljeću 23 jedinice. Najveći udio čine talijanska izdanja (21 jedinica), mahom glazbeno-pedagoška literatura za flautu i violinu iz sredine, odnosno kraja 19. stoljeća, zatim preradbe (ulomaka iz) talijanskih opera za klavir, violinu i klavir ili pak mandolinski kvartet s kraja 19. i prijelaza u 20. stoljeće, te naposljetku jedan „salonski“ valcer s početka 20. stoljeća i napolitanske *canzone* za solistički pjev uz mandolinu iz 1918. i 1919. Milanska izdanja pohranjena su u 11 jedinica (Gio. Ricordi: V. T.IVb, br. 3; T. Ricordi: br. 4, 5, 37, 38; Giu. Ricordi: br. 1, 12, 27; F. Lucca: br. 14; A. & G. Carisch: br. 6, 7), napolitanska u 9 jedinica (E. Genarelli: br. 18, 19, 20, 32, 33, 35; A. Gill: br. 16, 17; G. Santojanni: br. 2), a sačuvano je i jedno torinsko izdanje (G. Gori: br. 26).

Njemačke publikacije – među kojima se nalaze zbirke (didaktičkih) skladbi za violinu solo, odnosno uz pratnju klavira i jedna mandolinska „škola“ – zastupljene su u ukupno sedam

⁴⁰³ Prvi svezak prvog izdanja Berbiguerove *Metode* za flautu najranije je sačuvano izdanje u ovom glazbenom fondu (oko 1850.), publicirano u Milanu u izdavačkoj kući Ricordi. Najnovijim se pak može smatrati izdanje hrvatskog prepjeva/preradbe naslovnog valcera iz prvog njemačkog zvučnog film *Zwei Herzen im Dreivierteltakt*, koji je skladao R. Stolz (oko 1930.; publicirano u Zagrebu: Jugoslavenska štampa).

jedinica, mahom s kraja 19. i prijelaza u 20. stoljeće (Braunschweig: H. Litolff, br. 25; Leipzig: C. F. Peters: br. 15, 22, 30; Bosworth & Co.: br. 34; Heinze: br. 39; Zimmerman: br. 24), a sačuvana su i tri izdanja, mahom salonske glazbe, u austrijskim, tj. bečkim nakladama (br. 21, 28, 40). Ovom fondu pripada i jedno opsežno izdanje londonske kuće Boosey & Co. iz druge polovice 19. stoljeća (br. 36), a radi se o klavirskom izvratku kompletne Verdijeve opere *Il trovatore*. Sačuvano je i jedno izdanje francuskog izdavača F. Salaberta (1918.), *Smiles* Leeja S. Roberts u preradbi za glas uz pratnju mandoline (br. 29), (pronađeno i) pohranjeno sa srodnom, već spomenutom mandolinističkom literaturom talijanskih izdavača (trojice napolitanskih i jednog milanskog).⁴⁰⁴ Jedino beogradsko izdanje (naklada J. Frait, Edition populaire) vjerojatno s početka razdoblja između dva svjetska rata, predstavlja „Tango-Argentino“ *Baš ćeš za inat biti moja*, prepjev šlagera mađarskog autora M. Eisenmanna (br. 13).

U ovome fondu čuva se i pet domaćih izdanja: dvije Naklade Hrvatske knjižare u Splitu, vjerojatno iz razdoblja tijekom ili netom nakon Velikog rata (skladbe A. Bosiljevca; br. 9, 10) zatim dva zagrebačka izdanja – Gutschyjev priručnik za tamburicu u vlastitoj nakladi iz 1896. (br. 23) te preradba, odnosno hrvatski prepjev naslovnog valcera u prvom njemačkom zvučnom filmu *Zwei Herzen im Dreivierteltakt*, koji je skladao R. Stolz oko 1930. (br. 31) – kao i jedna vlastita naklada *Romance* za glas i klavir A. Dobronića, publicirane u Drnišu 1908. (br. 11).

Potpisi, pripisi i pečati. S obzirom na to da su tiskane muzikalije, kao uostalom i rukopisne (izuzev skladbi A. Novaka i A. Dobronića), u ovome arhivu donedavno bile neadekvatno pohranjene kao nesignirana i nenumerirana *Miscellanea* u Salonu Lucić i među Malim fondovima, bez ikakve dokumentacije koja bi mogla posvjedočiti o razdoblju njihova prijema u ovaj arhiv ili pak njihovim donatorima, za zaključiti je da se većim dijelom radi o građi koju je Niko Duboković Nadalini prikupio *ad hoc* 1950-ih, tijekom svog intenzivnog rada na otkrivanju i revitalizaciji arhivske otočne građe (iz privatnih kuća te javnih institucija/udruženja), zanemarene, izmještene i dijelom uništene u Drugom svjetskom ratu. Također, na većini sačuvanih tiskovina (30 jedinica) nema zabilježenih potpisa, pripisa niti pečata, koji bi mogli otkriti imena njihovih nekadašnjih vlasnika, ali svakako je moguće pretpostaviti da se radilo o građi nekoć u posjedu jednog ili (vjerojatnije) više hvarskih (amaterskih) glazbenika, koji su njegovali privatno muziciranje (svirajući violinu, flautu, klavir

⁴⁰⁴ Napolitanski izdavači: E. Genarelli (v. T.IVa, br. 18, 19, 20, 32, 33, 35), A. Gill (br. 16, 17), G. Santojanni (br. 2); te milanski A. & G. Carisch (br. 6, 7).

i mandolinu), a vjerojatno bili aktivni u krugovima hvarskih amaterskih ansambala (kao članovi ili čak i voditelji) uglavnom onkraj 19. i početkom 20. stoljeća.

Moguće da je jedan od njih bio danas nepoznati Hvaranin S. Milicich, potpisan na prvom od triju sačuvanih svezaka Berbiguerova priručnika za flautu (v. T.IVb, br. 3), vjerojatno nabavljenih u Trstu, budući da nose pečat „Fondaco musica in Trieste“. Još jedan „talijanski“ pečat, onaj G. Benzona iz Venecije, moguće vlasnika kakve knjižare u kojoj su se mogle nabaviti muzikalije, zabilježen je na izdanju s preradbom *Capriccija* iz Verdijeve *Traviate* za violinu i klavir (br. 38). Na naslovnici tog izdanja zabilježen je potpis (danas također nepoznate) Catterine Sibichini, inače potpisane kao vlasnice i na jednom rukopisu i trima izdanjima iz arhiva Machiedo (v. T.Va, br. 21; T.Vb, 12, 31), sugerirajući postojanje glazbene građe koja je očigledno nekoć kolala među uglednijim hvarskim obiteljima za potrebe privatnog muziciranja. Osim C. Sibichini, na još dva izdanja potpisani su njihovi nekadašnji (danas nepoznati) vlasnici: Alfonso B. – na naslovnici klavirskog izvatka kompletne opere *Gemma di Vergy* G. Donizettija (v. T.IVb, br. 12), i Milkaj – na naslovnici izdanja s prepjevom *Baš ćeš za inat biti moja* skladbe M. Eisemanna (br. 13), beogradskom izdanju kupljenom u Sarajevu, sudeći po pečatu koji nosi („Knjižara J. Studnička & Co. / Sarajevo“).

Da su (barem) tri tiskovine iz ovog fonda zadarskog „porijekla“, potvrđuju pečati s danas zaboravljenim imenima njihovih nekadašnjih vlasnika (ili možda vlasnika knjižara u kojima su se nabavljale): „A. M. Bizzarro / Zara“, zabilježen na Petersovim izdanjima renomiranih zbirki etida i *capriccija* P. Rodea i F. Fiorilla (oba oko 1870.; v. br. 15, 30), te „A. Nani / Zara“, na naslovnici izdanja „Velikog valcera“ nepoznatog, vjerojatno talijanskog skladatelja L. Peraglia (kraj 19. st.; v. br. 26). Za ostalu pak većinu tiskovina, kako je i ranije spomenuto, nažalost nije moguće utvrditi otkuda su stigle do Hvara niti u čijem su posjedu nekoć bile, no njihovo postojanje svakako sugerira kontinuiranu praksu privatnog, solističkog i komornog muziciranja te glazbenih poduka (iz sviranja violine, flaute, tamburice i mandoline), u gradu Hvaru kroz razdoblje od sredine 19. do prvih desetljeća 20. stoljeća.

5. Privatni arhiv obitelji Machiedo (Hvar)

5.1. Crtice iz povijesti (arhiva) obitelji Machiedo. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke

Premda je obitelj Machiedo prisutna na otoku Hvaru po ženskoj liniji još od 15. stoljeća,⁴⁰⁵ njezinim rođonačelnikom drži se Ivan Krstitelj (Giovanni Battista, „Titta“) (stariji) (1775.-1851.),⁴⁰⁶ sin Jerolime Cattinelli Bevilaqua (oko 1741.-1811.) i Antonia Machieda (?-oko 1791.), Grka s Krfa, kancelara mletačkih admirala i providura. Ivan Krstitelj Machiedo bio je jedan od vodećih hvarskih i uopće dalmatinskih intelektualaca onog doba, stasao u krugu biskupa i prosvjetitelja Ivana Dominika Stratika koji je boravio u Hvaru u vrijeme njegova djetinjstva i mladosti, krajem 18. stoljeća (1785.-1799.), unaprjeđujući

Sl.V.1. Kuća obitelji Machiedo tik uz hvarsku Rivu, u kojoj je pohranjen obiteljski arhiv (izvor: <https://www.min-kulture.hr>; Registar kulturnih dobara RH)

društveni i kulturni život grada. Titta je u Hvaru uglavnom učio privatno: književnost i znanost kod Marka Dobrošića, kanonika, generalnog i kaptolskog vikara te „čovjeka od Stratikova povjerenja“,⁴⁰⁷ dok mu je filozofiju predavao Dominik Rosignoli, dominikanac koji je u Hvar stigao sa Stratikom kako bi podučavao gradsku (klerikalnu) mladež. Studij prava pohađao je privatno kod hvarskog odvjetnika dr. Jurja Bučića, da bi doktorirao građansko i crkveno pravo na Pravnom fakultetu Sveučilita u Padovi 1793., „s nepunih osamnaest i pol godina, što svjedoči o njegovoj nadarenosti, ali i o kulturnoj snazi ondašnjeg Hvara“.⁴⁰⁸ Ivan Krstitelj do kraja svojega života bavio se odvjetništvom u rodnom gradu, no bio je aktivan u različitim lokalnim i regionalnim povjerenstvima (za poljoprivredu, ribolov i dr.), obnašajući usto i različite (počasne) dužnosti u Hvaru: općinskog vijećnika i predsjednika, člana i predsjednika Crkvinarstva, Javne dobrotvornosti i Poreznog povjerenstva te prokuratora Franjevačkog

⁴⁰⁵ Usp. Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo s Hvara, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 12 (2014), 225-228.

⁴⁰⁶ V. više o I. K. Machiedu st. u: *ibid.*, 228-230.

⁴⁰⁷ *Ibid.*, 228.

⁴⁰⁸ *Ibid.*, 229.

samostana.⁴⁰⁹ Bio je i jedan od glavnih inicijatora osnivanja hvarskih kulturnih udruženja – *Società del casino di Lesina* za kulturu i razonodu, utemeljenog 1794/5. (pravilnika potvrđenog 1799.),⁴¹⁰ te *Società del Teatro*, osnovanog 1800. (pravilnika potvrđenog 1803.) s ciljem obnove i održavanja zgrade te programa Hvarskog kazališta, a time i revitalizacije društvenog i kulturnog života u Hvaru u prvim godinama nakon sloma *Serenissime*.⁴¹¹ Titta je, kako se čini, bio u prijateljskim odnosima s Josipom Raffaellijem, povodom čije je smrti 1843. napisao nekrolog objavljen u dnevniku *Gazzetta di Zara*,⁴¹² rijedak i dragocjen prilog skladateljevoj biografiji.⁴¹³

Ivan Krstitelj Machiedo vjenčao se 1800. s Marijanom Almerigotti (1772.-1847.), kćeri koparskog plemića, s kojom je imao sedmero djece, a među njima trojicu sinova – Antuna (Antonija) (1800.-1875.), Jerolima (Girolama) (1805.-1874.) i Ivana Luku (Giovannija Lucu) (1810.-1889.) – od kojih potječu svi živeći potomci ove ugledne hvarske porodice koja je kroz generacije iznjedrila brojne istaknute intelektualce te zaslužne političke, društvene i kulturne djelatnike.⁴¹⁴ Arhiv ove obitelji, smješten u ormarima njihovog višestoljetnog doma na hvarskoj Rivi, začet djelovanjem i ostavštinom rođonačelnika Titte, nastavio se „puniti“ pak prvenstveno kroz lozu njegova sina Jerolima – djeda istaknutog hvarskog lječnika Jerka Machieda (1877.-1982.), u posjedu čije se unučadi i praunučadi arhiv i danas nalazi. Jerolim Machiedo za života je djelovao u različitim javnim sferama, kao pisar hvarske Preture (1821.-1828.), općinski tajnik i blagajnik (1834.-1855.), poslanik u Dalmatinskom saboru u Zadru (1861.-1864.), gdje isprva istupa kao autonomaš, kasnije se opredijelivši za narodnjačku, hrvatsku stranu.⁴¹⁵ Iako

⁴⁰⁹ *Ibid.*, 229.

⁴¹⁰ Usp. Mirjana KOLUMBIĆ, Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru, 374.

⁴¹¹ O djelovanju Kazališnog društva vidi više u: Mirjana KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, 73-93.

⁴¹² Giovanni Battista (Ivan Krstitelj) MACHIEDO ([Necrologia: Giuseppe Raffaelli], *Gazzetta di Zara* 9/28, 7. 4. 1843., 109-112.

⁴¹³ U Arhivu Machiedo čuva se i pismo koje je Ivanu Krstitelju Machiedu uputio Josip Raffaelli iz Estea 15. rujna 1799. (gdje je bio u kapelničkoj službi), moleći ga da ga zastupa u pregovorima oko imovine s ocem, od kojega, kako navodi, već pet godina nije dobio „ni novčića“. Raffaelli je naime zatražio od oca da mu najkasnije do veljače 1800. pošalje sto dukata jer je u žurbi radi skore selidbe, ističući nadalje da će se u Hvar vratiti odmah ukoliko primi traženi znos, dok će u protivnom morati pokrenuti sudski postupak protiv oca u kojemu bi ga zastupao Machiedo. „(...) Ecco l'affare: a mio Padre io propongo o di esborsare per me cecchini cento per una sol volta, ovvero concedermi la mia legitima, quando non fosse persuaso di farmi un'annuo assegnamento. Se Egli condiscende alla prima proposizione, l'affare è finito, ed io subito dopo la ricevuta da indicata somma ritorno a Lesina: se poi ciò non puo essere, mi conviene appigliarmi alla spiacevole determinazione della legittima, ed in tal caso ho lo bisogno di Lei assistenza facendo il mio Procuratore. Per il prossimo Febbraio 1800 [a ne] preme ultimata la cosa, e la ragione della mia premura sia una Cambiale che allora va a scadermi (...).“ Arhiv Machiedo, sign. 6.17, fol. 1r.

⁴¹⁴ Usp. Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo s Hvara, 230.

⁴¹⁵ Godine 1861. Jerolim Machiedo bio je izašnik Dalmatinskog sabora kod cara u Beču, zajedno sa svojim nećakom Ivanom Krstiteljem (Giovanni Battista, „Titta“) ml. (1825.-1905.), sinom njegova brata Antuna te jednim od najistaknutijih članova roda Machiedo. Doktoriravši pravo na Sveučilištu u Padovi 1849., Titta ml. postaje

amaterski, Jerolim se intenzivno bavio arheologijom, numizmatikom, postavši dopisnim članom arheoloških zavoda u Rimu, Parizu i Berlinu, te Geološkog zavoda u Beču. Njegova ostavština stoga je uključivala i vrijednu arheološko-numizmatičku zbirku, koju su nasljednici 1934. prodali Arheološkom muzeju u Splitu, gdje se i danas čuva, dok su tri godine ranije (1931.) dio njegove privatne biblioteke prodali sveučilišnim knjižnicama u Pragu i Zagrebu te (literaturu iz medicinskih znansti) dr. Luji Thalleru u Zagrebu.⁴¹⁶ Poput svojega oca, i Jerolim Machiedo bio je kazališni entuzijast, amaterski glumac u Hvarskome kazalištu, gdje je najčešće igrao ženske uloge, budući da su sve do posljednje četvrtine 19. stoljeća na hvarskim pozornicama nastupali isključivo muškarci.⁴¹⁷ Prema jednom od izvora sačuvanih među glazbenom dokumentacijom (spisima) iz ovog arhiva,⁴¹⁸ Jerolim Machiedo bio je, čini se, voditelj ili pak ravnatelj hvarske Gradske glazbe (Glazbenog društva / *Società musicale*, za čiji osnutak 1842. zasigurno morao nositi zasluge), iako zasada nedostaje drugih arhivalija koje bi mogle rasvijetliti njegovu aktivnost na glazbenom polju.

Jerolim Machiedo (1805.-1874.) bio je oženjen Marijom Rosom Bottini iz Zadra (1813.-1851.), s kojom je imao četvero djece, kćerku Marijanu⁴¹⁹ (1842.-1919.) i sinove: Ivana Krstitelja (preminulog u djetinjstvu, 1844.-1852.), Josipa (Giuseppea, „Bepa“) (1847.-1917.), pravnika i dugogodišnjeg općinskog tajnika (od 1872. do 1914. s kraćim prekidima), te Laura (1851.-1918.), učitelja u Pitvama i u rodnom Hvaru. Dvojica braće, Josip i Lauro, „za skoro po vieka nesebičnošću, koju naša mlada generacija ne poznaje (...) [sudjelovali su] u svim mjestnim kulturnim i dobrotvornim institucijama sve do pred samu smrt“⁴²⁰ kao članovi uprava raznih lokalnih društvenih i kulturnih udruženja, poput društva *Kursalon*, Higijeničkog društva, Uresnog povjerenstva, te – poput njihova oca i djeda – kao amaterski glumci u Hvarskom kazalištu i članovi društva *Società musicale* (koje su i financijski potpomagali, pri čemu je Josip bio i njegovim predsjednikom krajem 19. stoljeća).⁴²¹

uspješnim odvjetnikom, premda je ostao upamćen prvenstveno po svojoj ulozi u domaćem političkom životu – kao dugogodišnji gradonačelnik Hvara (1860-ih i 1870-ih godina) i zastupnik u Dalmatinskom saboru (od 1861.). Poput svog strica Jerolima, prešao je iz autonomaških u narodnjačke redove, čime je grad Hvar postao jedna od prvih pohrvaćenih općina 1867. *Ibid.*, 232-233.

⁴¹⁶ Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo s Hvara, 236.

⁴¹⁷ *Ibid.*

⁴¹⁸ Riječ je o rukopisu na latinskom jeziku, svojevrsnoj najavi koncerta na kojemu je u veljači 1875. u Franjevačkom samostanu nastupilo glazbeno društvo *Collegium Musicum Phariae* (tj. *Società musicale*) povodom prve obljetnice smrti Jerolima Machieda (izvor bez numeracije u svesku *Società musicale*, sign. 6.18).

⁴¹⁹ Marijana Machiedo bila je supruga Vjekoslava (Luigija) Bučića (Bucchicha) (1838.-1917.), s kojim je imala dvanaestero djece. Posebice je upamćen ostao jedan od njihovih sinova, Remigije (Remigio) Bučić (1874.-1951.), hvarski pravnik i zavičajni povjesničar, koji je izvore za svoje radove crpio upravo iz arhiva djeda Jerolima. Usp. Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo s Hvara, 236-237.

⁴²⁰ Cit. nepoznatog autora prema: *ibid.*, 237.

⁴²¹ *Ibid.*

Sa suprugom Katarinom Bučić (1851.-1928.), kćeri prirodoslovca Grgura Bučića⁴²² (1829.-1911.), Josip (Giuseppe) imao je šest kćeri, od kojih je barem jednoj, Rosini (1875.-1947.),⁴²³ prenio ljubav prema glazbi, o čemu svjedoči nekoliko sačuvanih rukopisnih i tiskanih muzikalija nekoć u njezinu vlasništvu. Lauro je pak bio otac dvaju sinova i dviju kćeri, koje je dobio u braku s Magdalenom Novak iz obitelji imućne hvarske brogarske obitelji.⁴²⁴ Jedan od dvojice njegovih sinova bio je dr. Jerko Machiedo, koji je cijeli svoj život posvetio liječničkom pozivu (radeći u Stonu, Zadru, Šibeniku i Hvaru), pri tom se istaknuvši i na području politike, kao „narodnjački“ zastupnik u Dalmatinskom saboru, predsjednik Zemaljskog odbora i dopredsjednik dalmatinske pokrajinske vlade (1910.) te kasnije (od 1929.) kao član Hrvatske seljačke stranke. Iako Jerko Machiedo (1877.-1962.), barem koliko je poznato, nije bio aktivan u hvarskom Glazbenom i Kazališnom društvu poput svojih predaka, o njegovu interesu i maru za hvarsku kulturu i povijest govori činjenica da je inicirao izdavanje *Hvarskog zbornika*, serije u pet svezaka s okupljenim (znanstvenim) radovima na razne društveno-humanističke teme vezane uz otok Hvar.⁴²⁵

Današnji potomci Jerka Machieda nasljednici su ovog vrijednog arhiva,⁴²⁶ koji sadrži izvore ne samo o obiteljskoj, već i o hvarskoj povijesti – crkvenoj, svjetovnoj i uopće kulturnoj, iz vremena od sredine 18. do početka 20. stoljeća. Naime, s obzirom na širok spektar političkog, društvenog i kulturnog djelovanja pojedinih članova iz različitih generacija obitelji Machiedo, u arhivu se čuva raznorodna dokumentacija o hvarskom Crkovinarstvu, bratovštinama (Hvara, Svirača i Visa), općinskim prilikama (zapisnici općinskih vijeća), školstvu, parnicama i oporukama, kazalištu,⁴²⁷ zatim Higijeničkom društvu te društvima *Casino* i *Società musicale*.

⁴²² O Grguru Bučiću v. više u recentno izdanoj monografiji Marinka Petrića, *Grgur Bučić: Pustinjak znanosti u Hvaru* (Hvar: Muzej hvarske baštine, 2018).

⁴²³ Rosina (Ružica) Machiedo udala se (oko 1900.) za Lucijana Gazzarija (1870.-1847?), poreznika i istaknutog talijanaša s kojim je imala šest sinova i dvije kćeri. Usp. Joško KOVAČIĆ, *Rod Machiedo s Hvara*, 237 (fusnota br. 39).

⁴²⁴ *Ibid.*, 237-238.

⁴²⁵ Usp. *ibid.*, 238-242.

⁴²⁶ Sa suprugom Terezom Pinkavom, poliglotkinjom ruskih korijena s kojom je bio u braku od 1905., Jerko Machiedo imao imao je troje djece: Dušana (1906.-1970.), Dimitrija (1908.-1989.) i Milicu, udanu Smolčić (1909.-1991.). Dušan Machiedo bio je specijalist opće kirurgije u Vojnoj bolnici u Zagrebu. Njegov pak brat Dimitrije – otac Mladena Machieda (rođ. 1938.), sveučilišnog profesora i jednog od vodećih domaćih talijanista – bio je doktor prava i istaknuti zagrebački odvjetnik. Milica Machiedo, udana za šibenskog odvjetnika Filipa Smolčića, radila je kao profesorica njemačkog, francuskog i ruskog jezika u gimnaziji u Šibeniku. Usp. *ibid.*, 242-244.

⁴²⁷ Izvori o Hvarskom kazalištu, pohranjeni u ovom arhivu pod sign. 6.20, do sada su se konzultirali u nizu radova posvećenim povijesti te institucije, od kojih je veći dio objedinjen u zborniku: *Hvarsko kazalište*, prir. Nikša Petrić, Split: Književni krug – Hvar: Matica hrvatska, 2005.

Prvi popis građe iz ovog arhiva, objavljen 1955. u prvom od dvaju svezaka *Inventara javnih, crkvenih i privatnih arhiva otoka Hvara*, načinio je Niko Duboković Nadalini,⁴²⁸ izostavivši podatak da je ondje pohranjen i manji svezak s rukopisnim i tiskanim muzikalijama. Prilikom reinventarizacije i refascikulacije tamošnje građe koju je početkom dvijetisućitih obavio Joško Kovačić,⁴²⁹ spomenute su muzikalije zavedene (skupnom) signaturom 6.19. i fizički pohranjene uz svezak rukopisa o društvu *Società musicale* (6.20), čineći vrijedan zbir izvora o privatnoj i javnoj glazbenoj praksi u gradu Hvaru, ponajviše iz druge polovice 19. stoljeća. Na glazbenu građu iz ovog arhiva – do sada neobrađenu i nepopisanu – upozorio me upravo J. Kovačić, stoga sam u okviru projekta *MusMig* pristupila radu na njezinu pregledu, sređivanju i popisivanju u lipnju 2016. *in situ*, u domu Machiedovih.⁴³⁰

Pregledom rukopisa iz sveska *Società musicale* (sign. 6.18) pokazalo se da je riječ o izvorima iz razdoblja od sredine 19. do početka 20. stoljeća, mahom dokumentima o ustroju (Statuti iz 1842. i 1887.), financijama, predsjedništvu i članovima Društva, najčešće u rukopisima (tj. s potpisima) Jerolima Machieda te njegovih sinova Josipa i Laura. S obzirom na to da se radi o poprilično opsežnoj građi ispisanoj većim dijelom gustim, teže čitljivim rukopisima na talijanskom jeziku, njezina obrada u ovome radu bit će izostavljena, u nadi da će joj se sadržaj rasvijetliti kroz neku buduću suradnju muzikologa i filozofa/talijanista, kao vrijedan prilog povijesti Gradske glazbe i uopće javnog muziciranja u Hvaru u drugoj polovici 19. stoljeća.

Notnu sam pak građu iz ovog fonda pregledala i sistematizirala, odnosno podijelila na rukopisnu i tiskanu, dodijelivši pritom svakoj pojedinačnoj jedinici vlastitu signaturu (rukopisi: sign: 6.19.1./1-30; tiskovine: sign. 6.12.2./1-37). Sadržaj ove opsegom skromne (ali za hvarsku povijest glazbe vrijedne) zbirke muzikalija, predstavljen u Tablicama Va i Vb, detaljnije će se opisati u idućim poglavljima, kao doprinos temi svjetovnog – privatnog i javnog, komornog i solističkog muziciranja na otoku Hvaru tijekom druge polovice 19. stoljeća, načetoj u osvrtu na glazbene arhivalije iz Muzeja hvarske baštine.

⁴²⁸ Usp. Niko DUBOKOVIĆ NADALINI (ur.), *Inventar javnih, crkvenih i privatnih arhiva otoka Hvara 1*, Hvar: Historijski arhiv, 1955, 25-27.

⁴²⁹ Inventar koji je izradio J. Kovačić nije objavljen. već je dostupan na uvid u Muzeju hvarske baštine i Arhivu Machiedo.

⁴³⁰ Ovom prilikom iskazujem zahvalnost dr. Jošku Kovačiću, a potom i gđi. Mirni Smolčić na toplom prijemu, susretljivosti i pomoći za vrijeme mog rada na glazbenoj građi ovog arhiva.

5.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija

Recentnim sređivanjem notne arhivske građe sačuvane u ovoj privatnoj zbirci evidentirano je ukupno 67 jedinica – 30 rukopisnih (v. T.Va) i 37 tiskanih muzikalija (V.T.Vb) – koje mahom sadrže skladbe i preradbe za klavir, osvjedočujući praksu privatnog, uglavnom klavirskog solističkog muziciranja u domu Machiedovih mahom u posljednjoj četvrtini 19. stoljeća.⁴³¹

5.2.1. Rukopisne muzikalije

Autori. Među rukopisnom građom Arhiva Machiedo u devet arhivskih jedinica pohranjeno je jedanaest skladbi te dva fragmenta anonimnih autora, dok je u ostalim jedinicama (21) zastupljeno ukupno 20 (imenom poznatih) autora. Radi se mahom o glazbenicima aktivnim u 19. stoljeću, „malim majstorima“ salonske (klavirske) ili pak glazbe za vojne orkestre (prerađene za klavir), odnosno popularnijih, plesnih glazbenih vrsta, dok se rjeđe susreću imena poznatijih skladatelja, uglavnom opera, opereta i valcera, čiji su ulomci ovdje sačuvani ponajprije u izvacima za klavir.

U ovoj se zbirci nalaze (prerađene) skladbe i ulomci četiriju austrijskih skladatelja, među kojima su dakako najpoznatiji Johann Strauss st. i Franz von Suppé – od kojih je prvi zastupljen kao autor čuvene koračnice *Radetzky Marsch* prerađene za klavir (v. T.Va, br. 27), dok je od drugog sačuvan valcer iz operete *Boccaccio* (br. 28), također u klavirskom izvatku. Jedan od trojice sinova Johanna Straussa st., Josef (1827.-1870.), istaknut kao skladatelj (većinom klavirskih) koračnica, kvadrilja, polki, valcera i *ländlera*,⁴³² zastupljen je ovdje pak kao autor (klavirske) preradbe ulomka (kvadrilje) iz operete *Geneviève de Brabant* francuskog majstora te glazbene vrste, Jacquesa Offenbacha (br. 22).⁴³³ Sačuvana je i jedna kvadrilja za klavir Mathiasa Müllera (br. 21), najvjerojatnije austrijskog graditelja klavira koji je živio između 1770. i 1844., svojedobno iznimno cijenjenog, posebice u bečkim glazbenim krugovima prve polovice 19. stoljeća.⁴³⁴ Za spomenuti je da se u ovoj zbirci nalaze još i tri jedinice (klavirske skladbe ili vjerojatnije preradbe skladbi; br. 18-20) Josepha Kovacs (1825.-1892.),

⁴³¹ S obzirom na uključenost pojedinih članova obitelji Machiedo u glazbeni život grada Hvar i prije spomenutog razdoblja, za pretpostaviti je da je u njihovu posjedu nekoć bio i određeni broj muzikalija ranije datacije, koje su izgubljene, moguće i prodane 1930-ih, zajedno s dijelom biblioteke Jerolima Machieda.

⁴³² Usp. Peter KEMP, Strauss, Josef, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.6002278267> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴³³ J. Offenbach ujedno je i jedini francuski skladatelj zastupljen u ovom (rukopisnom) glazbenom fondu.

⁴³⁴ Usp. Rudolf Hopfner, Müller, Mathias, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.52021> (pristup: 12. 2. 2019.).

austrijsko-slovačkog skladatelja poznatog prvenstveno kao autora glazbe za limene puhačke orkestre koje je i sâm vodio kao član Austrijske vojske.⁴³⁵

Među petoricom talijanskih skladatelja nalaze se imena dvojice velikana talijanske opere 19. stoljeća, Gioachina Rossinija (br. 24) i Giuseppea Verdija (br. 30), od kojih je sačuvan po jedan operni ulomak u preradbi za klavir. Preostaloj trojici pripadaju manje znani talijanski autori popularne (klavirske) glazbe 19. stoljeća: Carlo Graziani Walter, autor valcera za klavir *La stella d'amore* (br. 15),⁴³⁶ zatim Giulio Giorgieri (1842.-1900.), moguće kakav (vojni) glazbenik iz Trsta, zastupljen s dvjema jedinicama (marš i kvadrilja za klavir; br. 12, 13), a iz Trsta možda potječe i S. Pape, autor jedine vokalno-instrumentalne skladbe u ovom rukopisnom fondu, tršćanske „canzonette popolari“ za glas uz pratnju klavira (br. 23).

U ovoj zbirci čuva se i *Divertimento* (u preradbi?) za klavir Félix Godefroida (1818.-1897.) (br. 14), belgijskog harfista, pijanista i plodnog skladatelja (preko 300 skladbi, uglavnom za harfu),⁴³⁷ a zatim i klavirska preradba valcera (izvorno skladanog za limeni puhački orkestar) rumunjskog skladatelja i vojnog glazbenika Iosifa Ivanovicija (br. 17). Irac Michael Balfe (1808.-1870.), jedan od najuspješnijih skladatelja engleskih opera u 19. stoljeću, zastupljen je pak kao autor izvornika prerađenog za klavir četveroručno (br. 10), ulomka (*Rondoletto*) iz opere *Bohemian Girl*, kojom je svojedobno stekao i međunarodno priznanje.⁴³⁸ Sačuvan je jedan klavirski nokturno Brineleya Richardsa (1817.-1885.) (br. 24) velškog pijanista i glazbenog pedagoga, te skladatelja vokalne i klavirske glazbe (salonske) glazbe.⁴³⁹ Na koncu još valja spomenuti petoricu autora potpuno nepoznate biografije i podrijetla, zastupljenih s po jednom skladbom/jednicom (prerađenom?) za klavir, a to su: Carlo Sirovy⁴⁴⁰ (br. 25), Anton Sthön (br. 26), F. Blasche (br. 11), B. Guisa (br. 16), Tackini (br. 29). Vjerojatno se radilo o skladateljima s kraja 19. stoljeća, okrenutih pisanju popularnih (salonskih) komada za klavir ili pak glazbe za limene puhačke sastave (u ovome arhivu sačuvane u obliku klavirskih izvadaka).

⁴³⁵ Usp. Constant von WURZBACH, Joseph Kovács recte: Schmitz, u: *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, 13. Teil*, Wien: Verlag der Universitäts-Buchdruckerei von L. C. Zamarski, 1867, 207-211.

⁴³⁶ Za podsjetiti je da se također u Muzeju hvarske baštine čuva izdanje kompletne Puccinijeve opere *La boheme* u preradbi za sastav mandolinskog kvarteta, čiji je autor upravo Graziani-Walter, ovaj danas potpuno zaboravljeni talijanski skladatelj. V. T.IVb. br. 27.

⁴³⁷ Usp. Alice LAWSON ABER-COUNT, Godefroid, Félix, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.1133> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴³⁸ Usp. Nigel BURTON, Balfe, Michael William, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.O900723> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴³⁹ Usp. Owain EDWARDS – A.F. LEIGHTON THOMAS, Richards, Brinley S., *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.23384> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴⁴⁰ „Cadetto nell' J. R. Accademia Militare in Naustadt“, kako je zabilježeno uz njegovo ime na naslovnici rukopisne jedinice br. 25.

Vrste i sastavi. Rukopisna notna građa iz ovog privatnog glazbenog fonda namijenjena je u prvome redu solističkom klavirskom muziciranju (26 jedinica). Iznimku čine četiri jedinice: ulomak (*Rondoletto*) iz opere *Bohemian Girl* M. W. Balfea u preradbi za klavir četveroručno (v. T.Va, br. 10), zatim dvije *canzonette*, *Vieni o bella* nepoznatog skladatelja (za dva glasa uz pratnju klavira; br. 5) i *Amo Trieste Bella* (za glas uz pratnju klavira; br. 23) S. Papea, te pet marševa anonimnih autora, okupljenih u jednoj rukopisnoj jedinici u dionici flaute (ili violine) (br. 1).⁴⁴¹

Koračnice su ujedno i najzastupljenija vrsta među prevladavajućom građom za klavir solo s ukupno 7 jedinica (br. 9, 11, 12, 16, 18, 25, 27), nakon čega slijede valceri (5 j.; br. 2, 7, 15, 17, 28), kvadrilje (5 j.; br. 13, 20, 21, 22, 30) i polke (2 j.; br. 19, 26), a zatim i druge glazbene vrste – (po jedna) mazurka (br. 8), divertimento (br. 14), *sinfonia* (br. 29), *nocturno* (br. 24) i „kolo“ (br. 6). Radi se ponajprije o djelima kraćeg opsega, plesnog, salonskog karaktera, što ih smješta u okvire popularne klavirske glazbe (s kraja) 19. stoljeća.

Manji broj jedinica iz ove rukopisne zbirke mogao bi se s potpunom sigurnošću proglasiti preradbama, poput *Radetzky-marša* J. Straussa st. (br. 27), te ulomaka (mahom plesnih) iz opera i opereta G. Rossinija (*Preghiera* iz opere *Mosè in Egitto*; br. 24), G. Verdija (kvadrilja; prema motivima iz opere *Rigoletto*; br. 30), J. Offenbacha (kvadrilja; prema motivima iz operete *Geneviève de Brabant*; ar. Josef Strauss; br. 22) i F. von Suppéa (valcer; iz operete *Boccaccio*; br. 28). Međutim, za većinu sačuvane rukopisne klavirske literature nije moguće precizirati radi li se o skladbama izvorno pisanim za klavir ili pak o klavirskim izvacima, s obzirom na to da uglavnom nose danas nepoznate naslove pripadajuće zaboravljenim skladateljima o kojima u literaturi nema mnogo podataka. Ipak, za pretpostaviti je da se kod zamjetnog dijela tih jedinica radi o klavirskim preradbama skladbi izvorno namijenjenih limenim puhačkim orkestrima (kakve su pisali vojni glazbenici poput primjerice I. Ivanovicija, J. Kovacs i C. Sirovog) – tim više što ih dio nosi potpis nekadašnjeg mladog kadeta i bandista u Austro-ugarskoj mornarici u Puli, koji će nekoliko desetljeća kasnije uspostaviti suvremeni sistem za klasifikaciju otisaka prstiju (1891.), ostavši upamćenim u svjetskoj povijesti kao izumitelj daktiloskopije, a to je: Ivan (Giovanni) Vučetić (1858.-1925.).

⁴⁴¹ Za pretpostaviti je da se radi o jedinjoj sačuvanoj dionici marševa namijenjenih većim instrumentalnim sastavima, vjerojatno limenom puhačkom orkestru. Potonji se rukopis ne podudara s onim zastupljenim u nizu skladbi koje su u glazbenoj zbirci Muzeja hvarske baštine također sačuvane (jedino) u dionici flaute.

Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa. Ivan Vučetić rođen je u Hvaru, gdje se obrazovao najprije u pučkoj školi, dok je širu humanističku izobrazbu stekao podukama kod franjevca Bonagrazije Maroevića. U mladosti u rodnom gradu Vučetić uči glazbu – vjerojtno upravo s fra Bonagrazijom koji bi mogao biti i autor dviju skladbi sačuvanih u Kaptolskom arhivu⁴⁴² – te „kao mnogi drugi Hvarani (...) svira u gradskoj glazbi“.⁴⁴³ Nakon odsluženja četverogodišnjeg vojnog roka u Austro-ugarskoj mornarici u Puli (1879.-1883.), na valu prvog masovnog iseljavanja Dalmatinaca u zemlje Latinske Amerike izazvanog slabljenjem gospodarskih prilika u Dalmaciji krajem 19. stoljeća, Ivan Vučetić emigrirao je u Argentinu u veljači 1884., gdje je ostao do kraja života, ispisujući svojim inovacijama i djelovanjem povijest kriminologije i kriminalistike.⁴⁴⁴ Ovaj u svjetskim okvirima zasigurno najpoznatiji Hvaranin glazbom se nastavio baviti i u emigraciji, pa je tako poznato da je u La Plati, pri središnjem policijskom uredu gdje je bio zaposlen (od 1888.), osnovao policijski orkestar, vjerojatno limeni puhački.⁴⁴⁵ Vučetić se okušao i u skladanju (mahom klavirskih) polki, mazurki, valcera, marševa te antifona koje, s obzirom na pretpostavku da su nastale većim dijelom nakon autorova odlaska u Argentinu,⁴⁴⁶ danas nisu sačuvane kao dio glazbeno-arhivske baštine hvarske sredine.

Međutim, u Arhivu obitelji Machiedo sačuvano je 14 jedinica sa skladbama, odnosno preradbama skladbi (ukupno 15) različitih autora, koje su nekoć bile u Vučetićevo vlasništvo i rukopisu, što osvjedočuju njegovi potpisi koje je bilježio mahom ispod (završetka) notnog teksta. Vučetićevo vlastoručna atribucija – „Bandista di Marina“ – koju je najčešće ispisivao uz svoje ime, otkriva njegovu uključenost u djelovanje (a moguće i vodstvo) limenog puhačkog orkestra Mornarice u Puli, u čijem su kontekstu tijekom studenog 1879. i studenog 1880. i nastali njegovi sačuvani rukopisi. Radi se prvenstveno o Vučetićevim zapisima klavirske glazbe danas mahom zaboravljenih autora, kao što su G. Giorgieri (v. T.Va, br. 12), F. Godefroid (br. 14), J. Kovacs (br. 18-20), B. Richards (br. 24a), C. Sirovy (br. 25), A. Sthön (br. 26) i Tackini (br. 29), uz iznimku četiriju jedinica s klavirskim preradbama djela čuvenijih autora – *Radetzkog-marša* J. Straussa st. (br. 27) te Rossinijevih (br. 24b), Offenbachovih (br. 22) i Suppéovih (br. 28) (Sl.V.2) opernih, odnosno operetnih ulomaka. Za pretpostaviti je da se pak

⁴⁴² V. T.Ia, br. 57, 58.

⁴⁴³ Đino NOVAK, Ivan (Juan) Vučetić, izumitelj daktiloskopije, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 3 (1969), 147.

⁴⁴⁴ V. više o Vučetićevom životu te inovacijama u daktiloskopiji u: *ibid.*, 147-155, i Krsto PASINOVIĆ, Ivan Vučetić - izumitelj daktiloskopije, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 5 (1978), 146-162.

⁴⁴⁵ Usp. Filip HAMERŠAK, Vučetić, Ivan, *Hrvatski biografski leksikon LZMK* (online izdanje), 2015, <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11896> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁴⁴⁶ Usp. *ibid.*

kod ostalih jedinica s djelima manje znanih autora, koji su za svog života bili često aktivni (i kao vojni glazbenici (poput J. Kovacs, C. Sirovog, a vjerojatno i G. Giorgierija, A. Sthöna i Tackinija), većim dijelom radi o klavirskim izvacima skladbi izvorno pisanih za veće (instrumentalne) sastave, ponajprije one limene puhačke.⁴⁴⁷ Tomu u prilog dakako ide činjenica da je Vučetić u vrijeme nastanka tih rukopisa bio članom limenog puhačkog orkestra Austro-ugarske ratne mornarice, gdje se mogao susresti i s (izvornim) limenim puhačkim izvedbama barem jednog dijela zastupljenih naslova. Na temelju klavirskih izvadaka tih skladbi⁴⁴⁸ – načinjenih zasigurno za potrebe salonskog muziciranja u Mornaričkom casinu, središtu društvenog života časnika i službenika mornarice⁴⁴⁹ – Vučetić je vjerojatno izradio i vlastite prijepise kojima se mogao služiti za potrebe privatnog muziciranja na klaviru, ali i pri izvedbama u salonu Casina, gdje se sasvim sigurno povremeno predstavljao kao vješt klavirist.

Sl.V.2. F. von Suppé: Valcer iz operete *Boccaccio* u preradbi za klavir; naslovnica i posljednja stranica s potpisom I. Vučetića, nekadašnjeg vlasnika i autora rukopisa (rkp. 1880., Arhiv Machiedo, sign. 6.19.1/2)

⁴⁴⁷ U Vučetićeve rukopisu nalazi se dakle ukupno 14 jedinica koje sadrže ukupno 15 pojedinačnih skladbi/preradbi: četiri marša (br. 12, 18, 25, 27), dvije kvadrilje (br. 20, 22), dvije polke (br. 19, 26), divertimento (br. 14), valcer (br. 28), *sinfoniju* (br. 29), *nocturno* (br. 24a) i *Preghieru* (ar. ulomak iz opere, br. 24b), kao i dva nepoznata fragmenta, također u dionici klavira (br. 3, 4).

⁴⁴⁸ Ili možda dijelom i obratno: izvorno klavirskih skladbi koje su se prerađivale za sastav limenog puhačkog orkestra.

⁴⁴⁹ Usp. Ivana Paula GORTAN-CARLIN, Fragmenti iz glazbenog života Pule. Prilog istraživanju mornaričke glazbe u Puli za vrijeme austro-ugarske vladavine, u: *Mornarička knjižnica (K.u.K. Marinebibliothek) i austrijska/austro-ugarska mornarica u Puli*, ur. Bruno Dobrić, Pula: Sveučilišna knjižnica Pula, 2005, 111-118.

Izuzev klavirske kvadrilje koju je, kako je i sâm autor prijepisa Vučetić istaknuo, priredio J. Strauss prema ulomcima iz operete *Geneviève de Brabant* J. Offenbacha (br. 22), kod ostalih jedinica u Vučetićeve rukopisu, sviju dakle s njegovim potpisom, uz imena skladatelja ne navode se imena autora preradbi. Stoga, moguće je i da je barem jedan dio sačuvanih klavirskih izvadaka izradio i sam Ivan Vučetić, koji će se kasnije – kako je poznato, sasvim sigurno u emigraciji, ako ne i ranije – i sâm okušati u skladanju, ponajprije djela za klavir. Vrativši se iz Pule u Hvar (vjerojatno krajem 1893.), Vučetić je sa sobom ponio klavirsku glazbu koju je prepisao, priredio i/ili izvodio za vrijeme svog služenja u Austro-ugarskoj mornarici. Međutim, prije svojeg skorašnjeg odlaska u Argentinu (u veljači 1894.), Ivan Vučetić svoje „mornaričke“ glazbene uspomene ostavlja nekoliko koraka dalje od svoje rodne kuće u Hvaru, obitelji Machiedo – vjerojatno braći Lauru i Josipu (Bepu), s kojima je u mladosti zasigurno surađivao i kao član društva *Società musicale* u Hvaru – znajući da bi se u domu tih ljubitelja glazbe i teatra mogli izvoditi i takvi klavirski komadi.

S Vučetićeve muzikalijama sasvim se sigurno mogla susresti, i dakako služiti, godinama kasnije i Rosina Machiedo (1875.-1947.), kći Josipa Machieda, koja je očigledno svirala klavir budući da je potpisana kao vlasnica ukupno šest (klavirskih) muzikalija iz ovog arhiva (u godinama 1891., 1897. i 1898.). Rosina je, kako se čini, i sama prepisala mazurku *Augusta* nepoznatog skladatelja (br. 8), 29. 1. 1897., vjerojatno u Hvaru. U njezinu su vlasništvu bile još usto i dvije jedinice, tj. skladbe anonimnih autora i u nepoznatim rukopisima: valcer *Catherine Marie* (br. 2), prijepisa nastalog 1. 12. 1891. u Zadru, te *Kolo* (br. 24), s pripisom „Lesina Carnevale / 1898“ na naslovnici, sugerirajući da se radi o skladbi koja se spomenute godine izvodila u Hvaru u pokladno vrijeme. Također, potpis Rosine Machiedo nalazi se zabilježen na još dvama valcerima (*Mia Regina* nepoznatog autora i *Donau Wellen* I. Ivanovicija; br. 7, 17) i kvadrilji (prema motivima iz opere *Rigoletto* G. Verdija; br. 30), koji bi se mogli prepoznati kao prijepisi koje je u svojoj mladosti, vjerojatno za vrijeme školovanja u Zadru te u Hvaru, načinio Remigije (Remigio) Bučić (1874.-1951.), ugledni hvarski sudac, sin Rosinine strine Marijane Machiedo (ud. Bučić), danas upamćen kao jedan od prvih zavičajnih povjesničara otoka Hvara koji je izvore za svoje radove crpio ponajviše upravo iz knjižnice i arhiva svojega djeda Jerolima Machieda.⁴⁵⁰

⁴⁵⁰ Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo s Hvara, 236-237.

Naime, R. Bučić – u mladosti aktivan i kao amaterski glumac u Hvarskome kazalištu,⁴⁵¹ a očigledno i glazbeno opismenjen – uputio je nekoliko pisanih riječi svojoj rođakinji (i vršnjakinji) Rosini Machiedo (15.8.1891., u Zadru), zabilježenih na notnom papiru uz jedinicu br. 30, otkrivajući da je upravo on načinio prijepise prema muzikalijama u vlasništvu Catterine Bräuner, preporučujući joj ih „ad buon uso“. Napoznata Catterina Bräuner koju Bučić spominje mogla bi možda biti upravo Catterina Sibichini (moguće djevojačkog prezimena), potpisana na naslovnici klavirske kvadrilje *Astrea* M. Müllera (br. 21). Potpis C. Sibichini zabilježen je još i na trima tiskovinama iz ovog arhiva (v. T.Vb, br. 13, 32, 35), kao i jednom izdanju pohranjenom u Muzeju hvarske baštine (v. T.IVb, br. 38), što donekle sugerira njezine (glazbene) veze s Hvarom krajem 19. stoljeća, premda vjerojatno nije bila hvarskog porijekla.⁴⁵²

S obzirom na to da je spominjao „prijepise“ (u množini!), Bučić je – osim spomenutih triju s istaknutnim potpisom Rosine Machiedo (v. T.Va, br. 7, 17, 30) – vjerojatno bio pisar još sedam drugih rukopisa (srodnog tipa) iz ove glazbene zbirke (nastalih također zasigurno početkom 1890-ih godina, no bez ikakvih zabilježenih podataka o autoru, vlasniku, mjestu i datumu prijepisa), koje je vjerojatno također ustupio na korištenje Rosini Machiedo (br. 5, 9, 11, 13, 15, 16, 23). Na samo jednoj od jedinica u mogućem Bučićevu rukopisu (br. 13) nalazi se pripis, i to „Lesina Carnevale 1893“, svjedočeći o još jednoj skladbi koja se izvodila u Hvaru u vrijeme poklada pred kraj 19. stoljeća – ne samo na klaviru, u kući obitelji Machiedovih, već moguće i javno, u izvornoj verziji za limeni puhački sastav, kakav je u ono vrijeme dakako djelovao u Hvaru (*Società musicale*).

Nekoliko godina ranije (1888.) datira i (jedini) zbirni rukopis s pet koračnica anonimnih autora u dionici flaute (ili violine) (br. 1) na kojemu su zabilježeni inicijali nekadašnjeg vlasnika (i/ili autora) prijepisa, „M. B“, vjerojatno Bepa (Josipa / Giuseppea) Machieda. To bi ujedno bila i jedina jedinica u nekadašnjem vlasništvu nekog od predaka Rosine Machiedo, koji su, kako je već rečeno – počevši od njezina pradjeda Ivana Krstitelja, preko djeda Jerolima, do oca Josipa i strica Laura – za svojih života aktivno sudjelovali u kulturnom, glazbenom i kazališnom životu grada Hvara, kao osnivači i članovi različitih društava i odbora, ali i kao amaterski umjetnički reperoduktivci – glumci u Hvarskom Kazalištu i „bandisti“ u Gradskoj glazbi. Stoga

⁴⁵¹ Usp. Joško KOVAČIĆ, Hvarska obitelj Bučić i njezin arhiv, *Grada i prilozima za povijest Dalmacije*, 12 (1996), 444.

⁴⁵² Moguće da se radi o kakvoj pripadnici uglednije građanske obitelji iz Zadra, koju su mogli poznavati i Remigije Bučić i Rosina Machiedo.

je za pretpostaviti da se i u domu ove obitelji ljubitelja glazbe muziciralo i prije zadnjih dvaju desetljeća 19. stoljeća, otkada datira sačuvanih 30 jedinica rukopisnih muzikalija (nastalih u rasponu između 1879. do 1898. u Puli, Hvaru i Zadru). Ukoliko su nekoć zaista postojale u vlasništvu obitelji Machiedo, rukopisim muzikalijama iz ponešto ranijeg perioda – koje su mogle sadržavati primjerice skladbe/preradbe za klavir, ali i glazbu za limene puhačke sastave, sukladno glazbenim interesima pojedinih članova obitelji – danas nema traga, budući da su vjerojatno jednim dijelom prodane zajedno s ostatkom biblioteke Jerolima Machieda 1930-ih, a drugim rasute po hvarskim arhivima ili nepovratno uništene.

5.2.2. Tiskane muzikalije

Autori. Tiskovine iz glazbene zbirke Arhiva obitelji Machiedo sadrže skladbe ili preradbe (skladbi) ukupno 36 različitih (imenom poznatih) autora, ponajprije talijanskih (13), zatim njemačkih (4), austrijskih (3), francuskih (2), čeških (2), rumunjskih (1) i dr., aktivnih mahom u drugoj i posljednjoj trećini 19. stoljeća, danas većinom zaboravljenih i s malo sačuvanih podataka koji bi posvjedočili njihovim životima i djelima. Izuzev dvaju izdanja – od kojih jedno sadrži dvije skladbe, klavirski valcer njemačkog pijanista, violončelista i skladatelja Günthera Bartela (1833.-1911.) (v. T.Vb, br. 4),⁴⁵³ i popijevku za glas i klavir H. von Hingebunda, vjerojatno također kakvog njemačkog autora druge polovice 19. stoljeća, dok drugo okuplja salonske klavirske skladbe osmorice francuskih, poljskih, irskih, velških, i talijanskih „malih majstora“ aktivnih mahom sredinom 19. stoljeća (br. 37)⁴⁵⁴ – sačuvane tiskovine (ostale 33 jedinice)⁴⁵⁵ sadrže po jednu, rjeđe više skladbi/preradbi *istog* autora.

Među njima najveći udio pripada talijanskim autorima (ukupno 13), zastupljenim u 19 jedinica, od čega se više od trećine (7 jedinica) odnosi na izdanja skladbi i preradbi danas gotovo nepoznatog Giovannija Menozzija (1814.-1885.). Sačuvane su četiri njegove zbirke koje sadrže razne „suonatine“ (teme s varijacijama, marševi, valceri i polke) za klavir četveroručno (br. 20-23), zatim izdanje sa salonskom skladbom za klavir solo (br. 19), kao i dvije preradbe ulomaka iz Verdijevih opera (*Un ballo in maschera*, *La forza del destino*) za klavir četveroručno (br. 30, 31). Upravo je Verdi, nakon Menozzija, po broju jedinica (šest) drugi po redu zastupljen

⁴⁵³ Usp. Friedrich JANSKA (ur.), *Deutsche Tonkünstler und Musiker in Wort und Bild*, Leipzig: F. Jansa, 1911, 20.

⁴⁵⁴ Louis-James-Alfred Lefébure-Wely (1817.-1869.), Ignace Xavier Joseph Leybach (1817.-1891.), Alexandre Édouard Gorla (1823.-1860.), Tekla Bądarzewska-Baranowska (1829/1834.-1861.), Anton de Kontski (1817.-1899.), (William) Vincent Wallace (1812-1865), Henry Brinley Richards (1817-1885) i Luigi Arditi (1822.-1903.).

⁴⁵⁵ U ovaj zbroj nisu uračunate dvije jedinice s nepoznatim autorima (v. T.Vb, br. 1 i 2).

talijanski skladatelj. Naime, osim u Menozzijevim izvacima u dvama spomenutim izdanjima, ulomci Verdijevih opera sačuvani su još u četirima jedinicama, u preradama trojice također talijanskih, malo poznatih glazbenika. Riječ je o Giuseppeu Rabboniju (1800.-1856.), flautistu i utemeljitelju milanske flautističke škole,⁴⁵⁶ koji je za sastav flaute ili violine uz pratnju klavira priredio duet iz Verdijeve opere *Rigoletto* (br. 29), te Giuseppeu Uniji (1818.-1871.) i Leopoldu Zenoniju (aktivnom vjerojatno u drugoj polovici 19. stoljeća), danas nepoznatim autorima publiciranih klavirskih izvadaka ulomaka iz Verdijevih opera *Macbeth* i *La traviata* (Unia: br. 32, 33), odnosno *Luise Miller* (Zenoni: br. 34). Osim Verdijevih, preradbe ulomaka iz opera još dvojice velikana talijanske opere 19. stoljeća, G. Donizettija i S. Mercadantea, sačuvane su također u ovome fondu u obliku izvadaka za klavir (Donizetti: br. 12 i 13; Mercadante: br. 25) te za troglasni vokalni sastav uz pratnju klavira (Mercadante: br. 24). Prestalaj šestorici talijanskih autora pripadaju danas malo poznati skladatelji kraćih, „lakih“ klavirskih komada (polki, valcera, mazurki, sonatina), koji su djelovali mahom u drugoj polovici 19. stoljeća: Giuseppe Baroschi (br. 3), Ernesto Becucci (1845.-1905.) (br. 5), Paolo Bodojra (br. 7), Luigi Casioli (br. 9), Matteo Luigi Fischetti (1830.-1888.) (br. 14) te Nunzio Li Causi (1875.-?) (br. 18).

Skupinu trojice austrijskih skladatelja čine Carl Czerny, čuveni pijanist i klavirski pedagog od kojeg je sačuvana jedna (nepotpuna) zbirka klavirskih etida (br. 10), a zatim i dvojica istaknutih predstavnika bečke operete, Johann Strauss ml., ujedno i „kralj valcera“, od kojih je jedan, *Karnevals-Botschafter* op. 270, pohranjen među tiskovinama ovog fonda u formi klavirskog izvatka (br. 27), te Franz von Suppé, na temelju čijih je pak ulomaka iz operete *Fatinitza* načinjen sačuvani klavirski izvadak *Fatinitza-Marsch* (br. 28). S po jednom su jedinicom zastupljena dvojica danas zaboravljenih njemačkih autora: Adolf Büchner (1826.-1908.),⁴⁵⁷ dirigent, vojni kapelnik i plodni skladatelj (opera, simfonija, komornih i zbornih skladbi i dr.), autor pet popijevki za glas i klavir okupljenih u sačuvanom izdanju s kraja 19. stoljeća (br. 8), te Franz Burgmüller (1806.-1874.),⁴⁵⁸ autor brojnih salonskih skladbi za klavir ali očigledno i preradbi za isti instrument, budući da se u arhivu Machiedo čuva izdanje s *potpourrijem* koje je načinio na temelju ulomaka iz Donizettijeve opere *Linda di Chamounix* (br. 12).

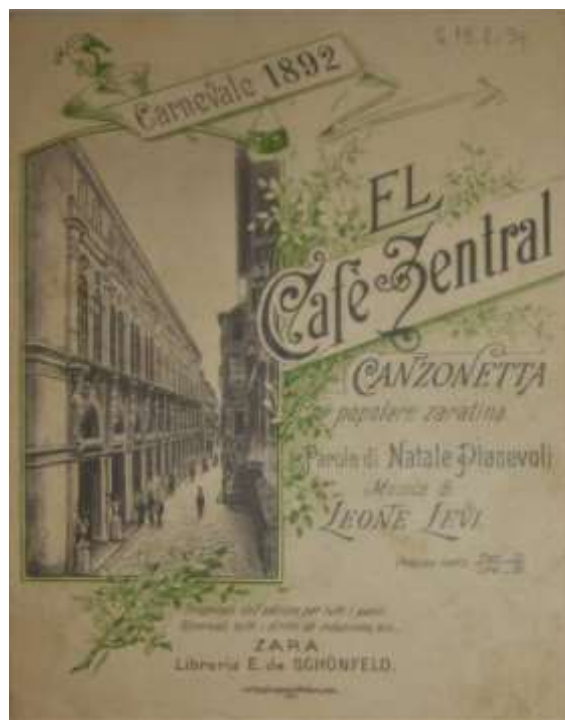
⁴⁵⁶ Usp. Gianni LAZARI, *Il flauto traverso: storia, tecnica, acustica*, Torino: EDT, 2003.

⁴⁵⁷ Usp. Hugo RIEMANN, Büchner, Adolf Emil, u: *Musik-Lexikon: Erster Band*, Paderborn: Verlag, 2016, 147-148.

⁴⁵⁸ Philip J. BONE, *The Guitar and Mandolin, biographies of celebrated players and composers for these instruments*, London: Schott and Co., 1914, 59.

Dvije jedinice s didaktičkim skladbama za klavir pripadaju dvojici manje upamćenih francuskih skladatelja, pijanista i pedagoga 19. stoljeća, Henriju Bertiniju (1798.-1876.) (br. 6) i Adolphu Clairu Le Carpentieru (1809.-1869.) (br. 16). Također, u ovom fondu čuvaju se i izdanja za klavir s djelima dvojice manje poznatih čeških autora – Franziška Xavera Choteka (1800.-1852.), autora *divertimenta* prema ulomcima iz opere *Don Pasquale* G. Donizettija (br. 13), te Adolfa Wintera, autora polke *Pražanka* (br. 36) – kao i rumunjskog skladatelja Iosifa Ivanovicija, od čijeg je izdanja, koje sadrži njegove izvratke za klavir četveroručno, načinjene na temelju trinaest plesova različitih autora, nažalost sačuvana samo naslovnica (br. 15).

Na koncu još valja spomenuti nekolicinu autora mahom nepoznatih biografija i opusa, aktivnih vjerojatno tijekom 19. stoljeća, zastupljenih u izdanjima sa skladbama (G. B. D'Arce: br. 11; Alexander Peter Jr.: br. 26; Henry Windspach: br. 35) i preradbama (Giovanni de Rittfels: br. 25) za klavir, kao i jednom *canzonettom* „popolare Zaratina“ za glas i klavir (Leone Levi: br.17) (Sl.V.3). S obzirom na to da se kod potonje jedinice radi o džepnom izdanju dionice klavira (s tekstom), očigledno otisnutom za potrebe izvedbi u Gradskoj kavani Zadra u vrijeme karnevala 1892., moguće je da je njezin autor Leone Levi bio kakav salonski glazbenik i skladatelj židovskog podrijetla koji je u tom gradu djelovao krajem 19. stoljeća. Ukoliko jest, bilo bi ga moguće odrediti i kao jedinog zastupljenog skladatelja u ovom glazbenom arhivu, aktivnog na domaćem tlu.

Sl.V.3. L. Levi: *Canzonetta popolare zaratina* (naslovnica),
izdavač: Zara, Libreria E. de Schönfeld, 1892.

Vrste i sastavi. Kao i u slučaju rukopisnih muzikalija, i tiskana glazbena građa ovog fonda sadrži u prvome redu klavirsku glazbu – glazbu za klavir solo (26 j.) i klavir četveroručno (7 j.) – te u nešto manjoj mjeri (svjetovnu) glazbu za komorne vokalno-instrumentalne (4 j.) i instrumentalne (1 j.) sastave.⁴⁵⁹

Osim triju glazbeno-didaktičkih izdanja Bertinijevih, Czernyjevih (br. 6 i 10, od kojih su sačuvane samo naslovnice) i Le Carpentierovih (br. 16) etida namijenjenih uvježbavanju pijanističke tehnike, ostatak literature za klavir solo sastavljen je ponajprije od kraćih i jednostavnijih plesnih, salonskih skladbi, a dakako i preradbi opernih i drugih ulomaka. Naime, ukupno 17 jedinica odnosi se na tiskovine s klavirskim skladbama (mahom manje upamćenijih autora): valcerima (br. 2, 3, 4/1, 26), mazurkama (br. 7, 11, 18), polkama (br. 9, 35, 36), sonatinama (br. 14) i salonskim komadima (br. 5, 19, 37). S druge strane, sačuvano je devet izdanja s ulomcima prerađenim za klavir (br. 1, 12, 13, 25, 27, 28, 32-34), najčešće iz talijanskih opera (br. 12, 13, 25, 32-34) ili pak bečkih opereta (br. 28) i valcera (br. 27) 19. stoljeća, ponegdje i u prilagođenoj formi *potpourrija* (br. 12, 25).

Izuzme li se zbirka s 13 plesova različitih autora čije je preradbe načinio I. Ivanovici (br. 15), a od koje je sačuvana jedino naslovna strana (bez podataka o imenima autora izvornika), ostatak tiskanih izdanja za klavir četveroručno vezuje se uz autorstvo danas potpuno nepoznatog talijanskog autora Giovannija Menozzija. Potonjem su komornom sastavu namijenjene četiri jedinice u kojima se nalaze Menozzijeve razne (autorske) „suonatine“ – teme s varijacijama (u jedinicama br. 20, 22), marševi (br. 23), valceri (br. 21) i polke (br. 21, 23) – kao i dvije jedinice s njegovim preradbama ulomaka iz Verdijevih opera *Un ballo in maschera* (br. 30) i *La forza del destino* (br. 31). Uz spomenuta izdanja za klavir četveroručno, još jedna jedinica sadrži glazbu namijenjenu komornom instrumentalnom muziciranju, a radi se o Rabbonijevoj preradbi ulomka (dueta) iz Verdijeve opere *Rigoletto* za sastav flaute ili violine uz pratnju klavira (br. 29).

Glazba za vokalno-instrumentalne sastave sadržana je pak u samo četiri jedinice, od čega se u trima nalaze skladbe za vokalnog solista uz pratnju klavira – popijevke H. Von Hingebunda (br. 4) i A. Büchnera (br. 8), te canzonetta „popolare Zaratina“ L. Levija (br. 17)

⁴⁵⁹ Kod većine tiskovina u ovom fondu radi se mahom o zbirkama koje sadrže jednu, rijetko više skladbi, dok su od nekolicine opsežnijih izdanja sačuvana samo naslovnice (npr. v. T.Vb, br. 6, 10, 15).

– a u jednoj ulomak *Il primo giorno dell'anno S. Mercadantea* za troglasni mješoviti zbarski sastav (dva soprana i tenor) uz pratnju klavira (br. 24).

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Sačuvana tiskana izdanja iz ovog fonda datiraju mahom iz vremena druge polovice 19. stoljeća, pri čemu nešto manji udio pripada jedinicama iz vremena oko sredine 19. stoljeća (1850-ih i početka 1860-ih godina), 15 jedinica, dok se (veći) ostatak (22 j.) odnosi na tiskovine iz razdoblja njegove posljednje trećine. Najviše je talijanskih publikacija (21 j.), mahom otisnutih u Milanu oko i koju godinu nakon sredine 19. stoljeća kod izdavača Gio. Ricordija (br. 13, 14, 29), Gio. Cantija (br. 20-23, 32, 33), te kod F. Luce (br. 7, 10, 16, 30, 31, 34). Također, sačuvana je i jedna tiskovina otprilike iz istog razdoblja, publicirana u Udinama u nakladničkoj kući L. Berlettija (br. 25), kao i četiri firentinska izdanja iz posljednje trećine 19. stoljeća (izdavači: G. Venturini, br. 5, 11; L. Berletti, br. 9; Bratti e C, br. 18).

Njemačka izdanja, zastupljena u pet jedinica, potječu od četiriju različitih izdavača iz vremenskog raspona od sredine do posljednjih desetljeća 19. stoljeća, to su: J. André (Offenbach na Majni) (br. 12), C. Grüniger (Stuttgart, Leipzig) br. 4), C. F. Peters (Leipzig) (br. 6, 37) i W. Schmid (Nürnberg) (br. 8). Od četiriju pak austrijskih (bečkih) izdanja dva su publicirana oko 1860. u nakladnikā C. Haslingera i C. A. Spine, dok su preostala dva otisnuta vjerojatno krajem 19. stoljeća, jedno u izdavačkoj kući H. F. Müllera (br. 36), a drugo kod nepoznatog izdavača (br. 35). Za istaknuti je i jedno rumunjsko izdanje ponešto ranijeg datuma, iz sredine 19. stoljeća, otisnuto u Oraviczi kod C. Kehrerera (br. 26), ali isto tako i jedino domaće – u kojemu se nalazi *Canzonetta popolare Zaratina* – u nakladi Librerije E. de Schönfeld u Zadru iz 1892. (br. 17). S obzirom na to da nisu u cijelosti očuvane, za četiri tiskovine, vjerojatno s kraja 19. stoljeća, nije bilo moguće otkriti podatke o njihovim mjestima izdanja i izdavačima (br. 1, 2, 19, 24).

Potpisi, pripisi i pečati. Sudeći prema zabilježenim potpisima već spomenutih dviju (amaterskih) glazbenica koje su njegovale kućno muziciranje na klaviru, Rosine Machiedo iz Hvara i Catherine Sibichini, moguće iz Zadra, u njihovu nekadašnjem posjedu bilo je, osim rukopisa, također i nekoliko tiskovina danas pohranjenih u Arhivu Machiedo. Naime, Rosina Machiedo potpisana je na naslovnica sedam izdanja, mahom klavirskih valcera (v. T.Vb, br. 2, 27), polki i mazurki (br. 7, 9, 11, 18) te raznih salonskih skladbi (br. 37), kojima se započela služiti – kako sugeriraju uz njezino ime zabilježena mjesta i datumi – 1891. u Hvaru (br. 11) i Zadru (vjerojatno za vrijeme školovanja) (br. 2, 27, 37), te 1894. u Jelsi (br. 18), gdje je njezina

obitelj također imala imala ladanjske i gospodarske posjede. Potpis Catherine Sibichini – za koju je ranije pretpostavljeno da je bila pripadnica kakve građanske obitelji iz Zadra s kojom su Rosina Machiedo i njezin rođak Remigije Bučić ostvarili kontakt za vrijeme svojih boravaka u tom gradu – zabilježen je pak na trima izdanjima za klavir (Windspachove polke: br. 35 i prerađenih ulomaka Donnizettijevih i Verdijevih opera: br. 13, 32), od kojih jedno nosi pečat „G. Benzon al Ponte de' Bareterri / Venezia“ (br. 32), otkrivajući lokaciju na kojoj vjerojatno nabavljeno. Dva izdanja bez potpisanog vlasnika, ali s pečatima zadarske trgovine muzikalijama i pianinima „A. M. Bizzaro“, također vjerojatno pripadaju dijelu muzikalija pristiglih u ovaj fond preko kontakata ili djelovanja (spomenutih) članova obitelji Machiedo i Bučić u Zadru, vjerojatno oko 1890. godine.

O muzikalijama koje su pak kolale unutar hvarskih uglednih obitelji Bučić i Machiedo, isprepletenih različitim rodbinskim vezama, mogu posvjedočiti tri izdanja s pripisima Antonija Bučića (rođenog vjerojatno oko 1870.), sina znamenitog hvarskog prirodoslovca Grgura Bučića te brata Katarine, supruge Josipa (Bepa) Machieda. Naime, na naslovnici jednog od njih, izdanju *potpourrija* koji je prema motivima iz Donizettijeve opere *Linda di Chamounix* za klavir načinio F. Burgmüller (br. 12), nalazi se bilješka „Proprietà di Bucchich Antonio di Gregorio / Lesina li 18/12 1891.“, dok su u njegovu vlasništvu početkom 1890-ih bile također i dvije jedinice bez njegovih potpisa, ali s pripisima, tj. datumima zabilježenim u njegovu rukopisu („29/8 93“; br. 19 i „Lesina 1892 10 Settembre“; br. 33).

Na ukupno pet izdanja za klavir solo i klavir četveroručno, publiciranih uglavnom oko sredine 19. stoljeća, zabilježeni su potpisi s kraja 1870-ih dviju danas nepoznatih vlasnica, o kojima ni u ovom radu još nije bilo govora. Radi se o Virginiji i Carolini Tomichich (Tomičić), moguće sestrama hvarskog podrijetla (s obzirom na današnju učestalost prezimena Tomičić u gradu Hvaru), generacijski bliskim Josipu i Lauru Machiedu s kojima su tih godina (krajem 1870-ih) mogle biti u kontaktu. Preciznije, Carolina Tomičić potpisana je 1877. na jednom izdanju, marša *Fatinitza* prema motivima iz istoimene operete F. von Suppéa (br. 28), dok je Virginijin potpis zabilježen (1876. i 1877.) na četirima: osim na sačuvanoj naslovnici Czernijevih etida (br. 10), njezin potpis nalazi se na trima izdanjima iz sredine 19. stoljeća, u kojima je zastupljen Giovanni Menozzi kao autor „suonatina“ za klavir četveroručno (br. 20, 21) te kao autor preradbi Verdijevih opernih ulomaka za klavir solo (br. 30) . S obzirom na to da se na dijelu spomenutih jedinica s njezinim potpisom nalazi pečat „Trieste / M. V. Vincentini“ (br. 10, 21), vjerojatno je da je u vlasništvu Virginije Tomičić nekoć bilo i ostalih

nekoliko nepotpisanih izdanja koja također nose pečat spomenute tršćanske knjižare ili prodavaonice muzikalija, otkuda su vjerojatno nabavljene (br. 14, 22, 23, 31).

Niz ženskih imena – vlasnica i korisnica koje su svoje potpise bilježile posljednjih desetljeća 19. stoljeća na rukopisima i tiskanim muzikalijama danas pohranjenim u Arhivu Machiedo – jasno ukazuje i na onodobne okvire i rodne podjele u društvenom djelovanju, primijenjene na područje muziciranja, odijeljenog na privatno, koje su njegovale većinom žene, i javno, dostupno isključivo muškarcima. Na praksu privatnog, „ženskog“ muziciranja na otoku Hvaru u ponešto ranijem periodu, u Starome Gradu na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće, ukazat će se i u idućem poglavlju, posvećenom muzikalijama pohranjenim u arhivu starogradske obitelji Politeo, smještenom u salonu njihova stana u čuvenom Heterovićeve Tvrdalju.

6. Privatni arhiv obitelji Politeo (Stari Grad)

6.1. Crtice iz povijesti (arhiva) obitelji Politeo. Napomene o radu na sređivanju tamošnje glazbene zbirke

U salonu stana Margarite Politeo (rođ. Franetović, 1928.) na drugom katu središnjeg dijela čuvenog Tvrđalja, koji je početkom 16. stoljeća izgradio renesansni pjesnik i plemić Petar Hektorović (1487.-1572.), pohranjeni su biblioteka i arhiv u vlasništvu obitelji njezina pokojnog supruga, inženjera Ive Politea (1922.-1991.), potomka plemićkih rodova Hektorović

i Nisiteo.⁴⁶⁰ Građa koja se stoljećima nasljeđivala mahom po ženskoj liniji potječe manjim dijelom iz pjesnikova vremena, dok prevladavaju ponešto kasniji rukopisi i tiskovine, prikupljeni ponajprije za života te zaslugama „posljednjeg polihistora Dalmacije“⁴⁶¹, Petra Nisitea (1774.-1866.). Smrću zadnjeg

Sl.VI.1. Tvrđalj P. Hektorovića, u kojemu se nalazi privatni arhiv obitelji Politeo (foto/izvor: www.stari-grad-faros.hr)

muškog potomka prezimena Hektorović, don Mate (Matija) (1707.-1774.), veći dio obiteljskog imanja, pa tako i nekadašnje biblioteke, pripao je njegovu nećaku, Nikoli Politeu-Nisiteu (1746.-1824.), Petrovu ocu.⁴⁶² Nikola je s obitelji isprva živio na imanju u Selcima na Braču,

⁴⁶⁰ Iscrpniji podaci o (isprepletenom) rodoslovlju i povijesti obitelji Hektorović, Nisiteo i Politeo mogu se pronaći u poglavlju „Porodica Politeo-Nisiteo“, u: Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, Stari Grad: Muzej Staroga Grada, 2017, 11-29 (grafički prikaz rodoslovlja Politeo-Hektorović-Nisiteo na str. 179).

⁴⁶¹ Spomenutu sintagmu primijenio je M. Buchberger u naslovu svoje recentno izdane monografije posvećene životu i djelu Petra Nisitea. Usp. Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*.

⁴⁶² Majka Petra Nisitea bila je Francesca Marija Mistruzzi (1742.-1802.), plemkinja porijeklom iz Venecije. Petrov otac, Nikola Politeo Nisiteo (1746.-1824.), bio je sin Antonije Apolonije Hektorović (1713.-1749.) – sestre don Matija (1707.-1774.), posljednjeg muškog potomka plemićkog roda Hektorović – i Antuna Politea Nisitea (1708.-1758.). Antun Politeo Nisiteo bio je pak sin Nikole Politea (1673.-?) – potomka starogradske obrtnika Vicka Pulotića (Politea) koji je ženidbom za Margaritu Hektorović priskrbio Pulotićima građanski status u 17. stoljeću – i Margarite Nisiteo, sestre Mate Nisitea (1664.-1739.), posljednjeg muškog izdanka stare bračke plemenite loze Nižetića (Nisitea). Ne imavši vlastitih potomaka, Mate Nisiteo, vrstan pravnik i autor brojnih rukopisa u kojima je iskazivao poznavanje arheologije, povijesti i ekonomije, svoje porodična imanja na Braču, među kojima i posjed u Selcima, ostavlja svojemu nećaku Antunu, pod uvjetom da uz očevo prezime Politeo nosi i majčino, Nisiteo, kako bi se potonja loza mogla nastaviti. Osim Antuna, prezime Politeo-Nisiteo nosili su njegov sin Nikola, dok se unuk Petar nakon povratka iz Italije i Gorice u Stari Grad 1813. predstavlja i potpisuje isključivo kao Petar Nisiteo, odbacivši tada prezime Politeo vjerojatno radi osobne prepoznatljivosti u odnosu na članove ondašnjih tridesetak obitelji Politeo u Starome Gradu. Prezime Politeo „vraća“ se u ovaj rod udajom unuke Petra Nisitea, Francesce

sve do 1783. kada se, kao zdravstveni providur svjestan velikog rizika epidemije kuge, odlučuje trajno preseliti u obiteljski Tvrđalj u Starome Gradu.⁴⁶³

Tijekom svoje mladosti na otoku Hvaru, u vremenu kada kvaliteta tamošnjeg života raste sukladno razvoju starogradskog brodarstva, pomorstva i trgovine, mladi je Petar Nisiteo stekao vrhunsku i široku naobrazbu učeći privatno s ondašnjim domaćim intelektualcima bliskim hvarskom biskupu i prosvjetitelju Ivanu Dominiku Stratiku (u Hvaru od 1785. do smrti 1799.), poput njegova rođaka Nikole Politea (1749.-1804.) – doktora crkvenog i građanskog prava, hvarskog kanonika i generalnog vikara Hvarske biskupije, znanog i kao prvog učitelja glazbe Josipa Raffaellija⁴⁶⁴ – te Nikole Zudeniga (1763.-1821.), starogradskog svećenika koji je nakon smrti N. Politea 1804. također stupio u službu generalnog vikara Biskupije. Nakon dvogodišnjeg školovanja na Nadbiskupskoj sjemenišnoj gimnaziji (1794.-1796.), Petar Nisiteo odlazi na studij prava u Padovu 1796., razdoblju kada Mletačka Republika pod pritiskom Francuza i Austrijanaca broji posljednje mjesece svojega postojanja. Ondje je, zasigurno prema preporuci Nikole Politea, potražio brata hvarskog biskupa Stratika, istaknutog profesora matematike i fizike na Sveučilištu u Padovi, Šimuna (Simonea) Stratika (1733.-1824.), koji je poput većine tamošnjih profesora podržavao Napoleona i francuske revolucionarne ideje o novim ekonomskim i društvenim porecima. Poznanstvo sa Šimunom Stratikom omogućilo je Nisiteu susrete s brojnim frankofilski orijentiranim intelektualcima – među kojima su mogli biti i Miho (1739.-1796.) i Antun Sorkočević (1775.-1841.) te Julije Bajamonti (1744.-1800.) – koji su utjecali na širenje njegovih vidika i interesa izvan polja prava i filozofije, što ga je zasigurno potaknulo na daljnji studij fizike i prirodnih znanosti koji je upisao nedugo nakon sloma Mletačke Republike.⁴⁶⁵ Međutim, Nisiteo na koncu nije završio započete studije na padovanskom sveučilištu – gdje je dakle polazio kolegije iz prava, filozofije, književnosti, fizike, matematike i botanike – za što je mogao donijeti odluku iz nekoliko razloga. Naime, radi se o razdoblju kada je „enciklopedijska širina Nisiteovih interesa (...) očito nadvisila samu potrebu da formalnim doktoratom okonča studij“,⁴⁶⁶ ali isto tako i vremenu odlaska njegova

Spalatin (1854.-1926.), za Nikolu Politea (1841.-1900.), s kojim je imala sedmero djece, među njima najstarijeg sina Antu Politea, nasljednika obiteljskog arhiva i biblioteke, djeda pokojnog inženjera Ive Politea. Usp. *ibid.*, 11-29, 73 (fusnota br. 10), 179 (rodoslovlje).

⁴⁶³ Usp. *ibid.*, 31.

⁴⁶⁴ Petar Nisiteo sasvim je sigurno poznao Josipa Raffaellija. Naime, osim što su na rodnom otoku imali zajedničkog tutora Nikolu Politea te su bili donekle generacijski bliski, obojica su proveli i nekoliko podudarnih godina u padovanskoj, odnosno venecijanskoj sredini, gdje su se mogli susretati između 1796. i 1800/1801. Također, bili su indirektno rodbinski povezani budući da je Josip Raffaelli bio pranećak Tome Raffaellija (1709.-1794.) koji se vjenčao Ludovikom Hektorović (1715.-1801.), sestrom Nisiteove bake Apolonije. Usp. *ibid.*, 44-45.

⁴⁶⁵ Usp. *ibid.*, 30-40.

⁴⁶⁶ *Ibid.*, 48.

učitelja i bodritelja u prirodoslovnom radu, Šimuna Stratika, sa Sveučilišta u Padovi, koje mahom preuzima novi, austrijski profesorski kadar, ideološki nekompatibilan frankofilu Nisiteu.⁴⁶⁷

Snažan je trag u Nisiteovu životu ostavilo poznanstvo s Melchiorrem Cesarottijem (1730.-1808.), bliskim prijateljem Šimuna Stratika, poznatim piscem, pjesnikom, prevoditeljem, lingvistom i profesorom književnosti, koji je „svojom erudicijom, enciklopedijskim duhom, oduševljenjem za prosvjetiteljske ideje i golemim književnim znanjem plijenio pažnju studenata“.⁴⁶⁸ Kao Stratikov i Cesarottijev znanik, Petar Nisiteo postaje rado viđen gost u padovanskim i venecijanskim književnim salonima, gdje 1802. – na jednom od druženja u salonu kontese i spisateljice Isabelle Teotochi u Veneciji, uz Cesarottijevo posredstvo – upoznaje trinaest godina stariju kontesu Francescu (Fanny) Morelli, čuvenu damu, književnicu i poliglotkinju, s kojom započinje višegodišnju vezu, što bi sasvim sigurno također mogao biti jedan od snažnih povoda Nisiteovu napuštanju studija.⁴⁶⁹

Fanny Morelli (1761.-1829.), kći njemačkog grofa Karla Josepha Valvasora (1708.-1761.), udala se 1778. u rodnom Klagenfurtu za goričkog gubernatora i povjesničara, grofa Carla Morellija-Schonfelda (1730.-1792.). Sa suprugom je živjela u Gorici, ponajviše u dvorcu Studeniz, a tijekom goričkih godina (1787.-1793.) vodila je korespondenciju (između ostalih i) s groficom Lavinijom Florio Dragoni (1752.-1812.), nekoć vlasnicom palače u kojoj se danas nalazi sjedište Sveučilišta u Udinama, otkrivajući joj koliko su je veselile kulturne zabave, čitanje knjiga i časopisa, sviranje klavira i pisanje te uglazbljivanje tuđih pjesama.⁴⁷⁰ Postavši nakon suprugove smrti 1792. vlasnicom goleme novčane svote i brojnih imanja, Morelli napušta krajem 1796. Goricu, boraveći najprije u Trstu, a nadalje u Padovi i Veneciji, gdje upoznaje Nisitea 1802. Financijski zbrinuti intelektualci širokih interesa i vidika, Morelli i Nisiteo isprva borave u Veneciji i Padovi, a od 1805. češće i u Gorici, gdje Nisiteo uglavnom proučava i prikuplja bilje, insekte i minerale te piše knjigu o mineralogiji, radeći kraće vrijeme i u goričkom liceju kao profesor matematike i fizike, a potom i kao ravnatelj.⁴⁷¹

Nakon što je Austrija u kolovozu 1813. objavila rat Francuskoj, Petar Nisiteo sa svojom družicom Morelli napušta Goricu, trajno se vrativši na obiteljsko imanje u Starome Gradu.

⁴⁶⁷ *Ibid.*, 47.

⁴⁶⁸ *Ibid.*, 41.

⁴⁶⁹ *Ibid.*, 47, 49.

⁴⁷⁰ Usp. *ibid.*, 49-50. Nažalost, koliko je poznato, nema sačuvanih notnih izvora koji bi mogli osvjedočiti nekadašnje skladateljske pokušaje mlade Morelli.

⁴⁷¹ V. iscrpniji prikaz zajedničkog života Nisitea i Morelli u Veneciji, Padovi i Gorici u: *ibid.*, 48-73.

Nasljedstvom su mu pripali zapadni i središnji dio Tvrdalja, gdje na prvome katu, netom iznad ulaza u zdanje, uređuje reprezentativni salon s masivnim regalima ispunjenim knjigama i arhivalijama koje je stekao kao potomak i pravni baštinik obitelji Hektorović,⁴⁷² ali i koje je sâm nabavljao tijekom svojih boravaka u Padovi, Veneciji, Gorici, te kasnije, za života u Starome Gradu. Iako se radilo o razdoblju gospodarskog rasta potaknutog razvojem pomorstva, brodarstva i trgovine, Stari Grad je u vremenu kada su ondje boravili Nisiteo i Morelli još uvijek bio sredina s nedostatkom kulturnih i umjetničkih sadržaja, pa i sugovornika, na kakve su intelektualci njihovog ranga navikli te s kakvima su se susretali boraveći ranije u većim urbanim centrima. Stoga, par je često vrijeme provodio u Splitu, družeći se ponajviše s članovima istaknutih splitskih plemićkih porodica Geremija i Cindro.⁴⁷³

Kontesa Morelli vjerojatno se i u Starome Gradu nastavila baviti prevoditeljskim i spisateljskim radom, ranijih godina s velikim oduševljenjem hvaljenim i poticanim od strane sâmog M. Cesarottija u pismima koja joj je talijanski erudit upućivao od 1800. do svoje smrti 1808., pohranjenim u Nisiteovu arhivu zajedno s njegovim kompletnim književnim opusom.⁴⁷⁴ Petar Nisiteo pak 1818. započinje svoj uspješan petnaestogodišnji mandat sindaka Staroga Grada,⁴⁷⁵ obilježen otvaranjem javne pučke škole (1828.), uspostavljanjem sustavnije nautičke privatne poduke budućih starogradskih kapetana te poticanjem djelovanja mjesnog amaterskog kazališnog društva. Prva predstava, *Prikazanje života sv. Lovrinca mučenika* nepoznatog autora (15. stoljeće) odigrana je 15. siječnja 1832.⁴⁷⁶ – na narodnom jeziku u predilirsko doba (!), čemu je podršku dao i sâm Nisiteo, osobno uputivši 15. siječnja 1832. proglas, odnosno poziv stanovnicima Staroga Grada za dolazak na svečani događaj kojim „počinju kazališne predstave starogradske mladeži“.⁴⁷⁷

Prve godine Nisiteova gradonačelničkog mandata praćene su burnim zbivanjima u njegovu privatnom životu, kada u izvanbračnoj vezi s mladom splitskom plemkinjom Jelenom Geremijom (1800.-1849.) dobiva kćerku Franicu (Francescu) Mariju (1822.-1863.), preuzevši

⁴⁷² *Ibid.*, 75.

⁴⁷³ *Ibid.*, 78-79.

⁴⁷⁴ Sačuvano je 61 pismo koje je Cesarotti uputio kontesi Morelli, počevši od prvog napisanog 29. siječnja 1800., do posljednjeg, koje je poslao mjesec dana prije svoje smrti 1808. *Ibid.*, 51.

⁴⁷⁵ V. više o Nisiteovu životu za vrijeme njegova gradonačelničkog mandata u Starome Gradu u: *ibid.*, 74-98.

⁴⁷⁶ Moguće je da se radilo o izvedbi u koju je bila uključena i glazba. Naime, Franjo Kuhač je u Starome Gradu nešto kasnije, sredinom 19. stoljeća, zabilježio četiri napjeva koja su se izvodila upravo u okviru *Prikazanja života sv. Lovrinca mučenika*. Usp. njegov osvrt na prikupljene napjeve u: Franjo KUHAČ, O napjevih k narodnim pjesmama i k prikazanju sv. Lovrinca, u: *Pjesme Petra Hektorovića i Hanibala Lucića, Stari pisci hrvatski*, knj. 6, Zagreb: JAZU, 1874, 27-33.

⁴⁷⁷ Cit. prema: Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, 96.

nad njom skrbništvo krajem 1826., što je vjerojatno rezultiralo skorim odlaskom Fanny Morelli iz Staroga Grada u Padovu 1827., gdje umire dvije godine kasnije.⁴⁷⁸ Nakon odlaska kontese Morelli Nisiteo se, osim brizi o odgoju kćeri jedinice, od sredine 1820-ih posvetio upotpunjavanju svojih kolekcija bilja, algi i entomoloških uzoraka, a napuštanjem gradonačelničke službe, od 1830-ih do sredine 1840-ih razvija interes za povijesne i arheološke teme (posebice lokalitet Farosa),⁴⁷⁹ sustavno nabavljajući relevantnu literaturu koju je pohranjivao u svojoj biblioteci. Kao dopisni član Arheološkog instituta u Rimu i Akademije znanosti i umjetnosti u Torinu, a zatim počasni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu,⁴⁸⁰ Petar Nisiteo svoja je znanstvena i društvena opažanja iznosio u korespondenciji s brojnim domaćim i europskim intelektualcima svojega doba,⁴⁸¹ kojih je nemali broj osobno posjetio njegov obiteljski Tvrdalj i reprezentativni salon s bibliotekom, već onda na glasu – poput primjerice Ivana Kukuljevića Sankcinskog (1816.-1889.), Ide von Düringsfeld (1815.-1876.), Theodora Mommsena (1817.-1903.) i Giuseppea Furlanetta (1775.-1848.).⁴⁸² Ovaj utemeljitelj znanstvenog proučavanja prirodoslovlja, arheologije i agrikulturne u Dalmaciji, do kraja života vjeran narodnjačkim idejama za koje je pokazao sklonost još u vremenu prije narodnog preporoda,⁴⁸³ umire u Starome Gradu 1866. u 92. godini života, tri godina nakon tragične smrti svoje kćeri Franice, ostavivši imetak i posjede njezinu suprugu Mihovilu Spalatinu (1801.-1802.), upravitelju starogradske Carinanice, odnosno svojim unucima Anti (1854.-1912.) i Francesci Spalatinu (1854.-1926.).

Ante Spalatin zauzima posebno mjesto u povijesti Staroga Grada kao gradonačelnik koji je odmah nakon izbora 1887. uveo hrvatski kao službeni jezik u starogradsku općinu, istaknuvši se za života i kao predsjednik gradske Hrvatske čitaonice (s prekidima između 1887. i 1912.),

⁴⁷⁸ Usp. *ibid.*, 84-86.

⁴⁷⁹ V. kompletno poglavlje o Nisiteovim arheološkim istraživanjima i interesima (1835.-1845.) u: *ibid.*, 99-130.

⁴⁸⁰ Usp. Neda ANZULOVIĆ, O biblioteci Petra Hektorovića (1487.-1572.) i Petra Nisitea (1775.-1866.) u Starom Gradu na Hvaru, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 33/1 (1992), 536.

⁴⁸¹ Nisiteo je vodio korespondenciju s brojnim inozemnim znanstvenim autoritetima, kao što su primjerice Emil Braun, ravnatelj Arheološkog instituta u Rimu, zatim Antun Steinbüchel, ravnatelj Carskog arheološkog muzeja u Beču, te škadarski biskup Benigno Alberti. Bio je zatim u kontaktu i s Giuseppeom Furlanettom i Andreom Bonellijem, profesorima prirodnih znanosti na sveučilištima u Padovi i Torinu, te njemačkom spisateljicom, barunicom Idom von Düringsfeld, koja je i boravila nekoliko dana u Tvrdalju, opisujući ga, zajedno s Nisiteovom bibliotekom, u svojem putopisu *Aus Dalmatien*, tiskanom 1857. u Pragu. Nisiteo se dopisivao i s istaknutim domaćim intelektualcima, poput čuvenog povjesničara, književnika i političara Ivana Kukuljevića Sankcinskog, povjesničara Ivana Kalinića, dvojice ravnatelja Arheološkog muzeja u Splitu – Josipa Čobarnića i Franje Lanza, dubrovačkog brata Ignacija Čulića, te korčulanskog povjesničara i numizmatičara Matiju Kapora i dr. Usp. *ibid.*, 535.

⁴⁸² *Ibid.*, 537.

⁴⁸³ Nisiteo je hrvatski jezik volio, hvalio i poznavao, ali ne dovoljno dobro da bi ga rabio u pisanju. Naime, većina ondašnjih domaćih intelektualaca, pa i onih pro-hrvatski orijentiranih, služila se talijanskim jezikom, barem u pisanoj formi. Usp. *ibid.*, 535.

predsjednik Odbora za osnivanje Hrvatskog doma (1889.), zatim i kao član uprave Javne dobrotvornosti (od 1897.) te jedan od čelnika Hrvatskog sokola (početkom 20. stoljeća).⁴⁸⁴ Iako je s jedne strane poticao istraživanje lika i djela svoga djeda Petra Nisitea, angažiravši rođaka, starogradskog kapelana Antu Petravića za pisanje pionirske bio-bibliografske studije posvećene starogradskom polihistoru na temelju izvora iz Nisiteove ostavštine,⁴⁸⁵ Ante Spalatin se s druge strane prema spomenutoj građi odnosio prilično nemarno. Naime, o tome svjedoči podatak da je Spalatin uoči svojega vjenčanja sa Splićankom Anom pl. Cindro naložio podjelu dvorane s Nisiteovom bibliotekom na dva dijela, uslijed čega su regali rušeni mlatovima i cijepani sjekirama, zbirke kukaca bačene u smeće, a veći dio knjiga i arhiva smješten uz drveno stepenište kule Tvrdalja, gdje se nalazio sve do 1981.⁴⁸⁶

Baštinik Ante Spalatina bio je njegov nećak Ante Politeo (1884.-1931.), doktor pravnih znanosti, sin sestre mu Francesce i Nikole Politea (1841.-1900.) – predsjednika Općinskog vijeća Staroga Grada (1872. do 1876.), jednog od osnivača Narodne čitaonice 1874. koji je pak prešao na stranu autonomaša utemeljenjem društva Circolo Faria 1881., bivajući njegovim tajnikom sve do 1890. Iako je Ante Politeo zaslužan za izradu prvog popisa knjiga u nekadašnjem vlasništvu Petra Nisitea i njegovih predaka (1912.), koji danas čuva Margarita Politeo, svojim odnosom prema jednome dijelu naslijeđene arhivske baštine izazvao je početkom 1920-ih jedan od najvećih kulturnih skandala u povijesti otoka. Naime, Petar Kuničić (1862.-1940.), ravnatelj škole, zavičajni povjesničar i mjesni kulturnjak, sasvim slučajno uočio je da je meso iz lokalne mesnice umotano u originalne pergamene iz Hektorovićeve arhiva,⁴⁸⁷ nakon čega se pokazalo se da je dio arhivalija iz obiteljskog arhiva za stari papir prodao upravo Ante Politeo, procijenivši da – kako je i sam obrazložio u reakciji na Kuničićeve prozivke – „nemaju apsolutno nikakvu vrijednost, pa čak ni lokalnu“.⁴⁸⁸ Međutim, njegove tvrdnje opovrgnuo je Kuničić izradivši iscrpnu genealogiju Hektorovićeve obitelji upravu na temelju spomenutog arhivskog materijala,⁴⁸⁹ na koncu otkupljenog od lokalnog mesara i kasnije vraćenog obitelji.

⁴⁸⁴ Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, 196.

⁴⁸⁵ Usp. Ante PETRAVIĆ, *Studije i portreti*, Zagreb: Tisak i naklada Antuna Scholza, 1905, 239-282.

⁴⁸⁶ Usp. Neda ANZULOVIĆ, *O biblioteci Petra Hektorovića...*, 537.

⁴⁸⁷ Kuničić se o ovome incidentu više puta oglasio u pisanoj formi. Usp. Petar KUNIČIĆ, *Prodaja arhivskog materijala kao starog papira*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* (1922), 40; Hektorovićeve arhiv svršio u mesara, *Novo doba*, 20 (25. 1. 1923), 3; Još o arhivu Hektorovićeve porodice, *Novo doba*, 56 (8. 3. 1923), 3.

⁴⁸⁸ Ante POLITEO, *Arhiv Hektorovićeve ili – Nisiteov*, *Novo doba*, 51 (2. 3. 1923), 3.

⁴⁸⁹ Usp. Petar KUNIČIĆ, *Hektorovićeve rod i Tvrdalj – starogradske i hvarske uspomene*, Dubrovnik: Srpska štamparija, 1924.

Kuničić je tih godina iznio do danas utemeljenu pretpostavku da je biblioteka koja je prešla u nasljedstvo Petra Nisitea sadržavala samo arhiv obitelji Hektorović i knjige Markantonija Hektorovića (1672.-1766.), moguće pokojeg njegovog prethodnika, dok je pak od ostavštine pjesnika ostao samo jedan dio arhivskih spisa, manje vjerojatno i kakva knjiga, budući da su stoljetnim diobama „sva dobra prešla od ruke do ruke rastrgana, rasprodana i rasdijeljena između tih porodica, te im nema više uspomene“.⁴⁹⁰ Veća dioba obiteljskog bibliotečnog i arhivskog naslijeđa zbila se sredinom 20. stoljeća (1951.), kada Laura Politeo (1885.-1972., rođ. Bujić), udovica Ante Politea, u poratnoj oskudici prodaje Historijskom institutu u Dubrovniku arhiv obitelji Hektorović i Petra Nisitea, kao i još 140 knjiga iz Nisiteove biblioteke (od kojih su 44 publicirane za života Petra Hektorovića),⁴⁹¹ kako bi došla do financijskih sredstava da odškoluje svoja dva sina, Ivu (1922.-1993.) i Mišu Politea (1924.-1973.). Upravo je Ivo Politeo – vrativši se nakon završenog studija agronomije na rodni otok, gdje je svojim stručnim djelovanjem kasnije ostvario zasluge u revitalizaciji autohtonih otočnih vinskih sorti, posebice plavca malog – zajedno sa svojom suprugom Margaritom preuzeo brigu o Tvrdalju i ostatku obiteljske biblioteke, za koju je 1981. konačno pronašao adekvatan prostor za pohranu, u salonu svoga stana na drugome katu Tvrdalja, gdje se do danas nalazi u vlasništvu njegove supruge Margarite i njihova nećaka Tonija Politea (rođ. 1951.), likovnog umjetnika i kolekcionara, posljednjeg muškog potomka ove grane Politea.

Bibliotečno-arhivska zbirka u vlasništvu obitelji Politeo danas se, uz zbirke obitelji Fanfogna-Garagnin u Trogiru i Alessandra Paravije u Zadru, drži jednim od najvrjednijih i najbogatijih privatnih fondova u Dalmaciji, posljedično čemu je uvrštena na Listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske 24. studenog 2011.⁴⁹² Prema recentnom (neobjavljenom) popisu građe, načinjenom po nalogu i za potrebe Ministarstva kulture RH 2009., radi se o 0,6 metara rukopisa, novinskih isječaka, notnih zapisa i razne tiskane građe vezane uz Petra Nisitea (iz vremena od 1795. do 1914.), zatim Nisiteovih 18 svežnjeva morskih algi po rodovima i tridesetak listova herbarija, dok se ostali većinski dio fonda odnosi na knjige pohranjene u pet ostakljenih ormara visine 2,5 m. Sukladno spomenutom popisu, biblioteku čini ukupno 1.438 svezaka knjižnih jedinica, od čega 1.377 individualnih naslova, tiskanih u periodu od 1521. do

⁴⁹⁰ *Ibid.*, 77.

⁴⁹¹ Među otkupljenim knjigama, 52 pripadaju 16. stoljeću (mahom djela antičkih autora), 12 pak 17. stoljeću, dok su ostale otisnute tijekom 18. i 19. stoljeća. Prije prodaje, Nisiteova biblioteka sadržavala je oko 1400 jedinica – književnih i znanstvenih djela, rječnika, enciklopedija, rječnika, zemljopisnih karata (uglavnom iz 18. stoljeća), te oglasa i proglašenja mletačkih, austrijskih i francuskih vlasti, kao i onih iz vremena narodnog preporoda, većinom na talijanskom i francuskom jeziku. Usp. Neda ANZULOVIC, O biblioteci Petra Hektorovića..., 538.

⁴⁹² Broj registra: Z-4431.

1869. Riječ je mahom o izdanjima na talijanskom, francuskom i njemačkom jeziku iz šireg područja humanistike i prirodoslovlja, pri čemu ih otprilike jedna polovina potječe iz vremena Petra Nisitea, dok je druga vjerojatno pripadala njegovim precima.⁴⁹³

Među knjigama koje je Nisiteo naslijedio nalaze se jedina dva sačuvana primjerka (jedan oštećeni, drugi cjeloviti) priručnika za „brzo učenje“ figuralnog pjevanja, *Dialogo per imparare con brevità à cantar canto figurato*, koji je sa svega petnaestak godina sastavio Splićanin Juraj (Giorgio) Alberti (rođ. oko 1604.),⁴⁹⁴ sin Mateja Albertija, plemića, doktora filozofije te građanskog i crkvenog prava.⁴⁹⁵ Radi se o jednom od najranijih tiskanih glazbeno-teorijskih priručnika poniklih iz domaće sredine, objavljenom 1619. kod venecijanskog izdavača Antonija Turrinija, čiji je sadržaj široj stručnoj javnosti prvi predstavio te ga detaljno analizirao Josip Andreis povodom 350. obljetnice njegova izdanja.⁴⁹⁶ Kako i sâm Andreis navodi, riječ je o nevelikoj tiskovini (38 numeriranih stranica; dimenzije: 20x15 cm), sadržaja predstavljenog u formi dijeloga između učenika, autora Albertija, i njegova učitelja, Martija Valinea, kod kojeg je mladi Juraj učio glazbu u Veneciji.⁴⁹⁷ Valja istaknuti da u svom iscrpnom radu Andreis ne postavlja pitanje o načinu na koji su čak dva primjerka ovog raritetnog izdanja dospjela u obiteljsku biblioteku. Odgovor se pak nameće uvidom u genealogiju obitelji Hektorović, gdje je zabilježeno da je Antun Hektorović (1592.-1678.) – inače, pranećak Marina Hektorovića (1464.-1514.), pjesnikova oca – bio oženjen Ludovikom Alberti, kćeri Mateja.⁴⁹⁸ Nedvojbeno je dakle da se radilo o sestri Jurja Albertija, vjerojatno i sâmoj ljubiteljici glazbe, čijim su posredstvom do Tvrđalja pristigla oba sačuvana primjerka priručnika mladog Splićanina ubrzo nakon njihova publiciranja. Albertijev *Dialogo* ujedno je i jedina publikacija s područja glazbe koja se nalazi u ovoj obiteljskoj biblioteci. Međutim, među naslijeđenim arhivalijama, smještenih onkraj biblioteke u zasebnom zidnom ormariću, nalazi se osam fascikala s rukopisnim i tiskanim muzikalijama, mahom klavirske solističke i komorne glazbe s kraja 18. i prijelaza u 19. stoljeće. Budući da je poznato da je kontesa Morelly svirala klavir, lako je moguće da se radi o notnoj građi koju je upravo ona u to vrijeme nabavljala za potrebe

⁴⁹³ Usp. Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, 216.

⁴⁹⁴ O Albertiju vidi u: Stanislav TUKSAR, Misao o glazbi u autora podrijetlom iz hrvatskih povijesnih zemalja u tiskom objavljenim djelima 16. i 17. stoljeća, *Filozofska istraživanja*, god. 36, 142/2 (2016), 273-287.

⁴⁹⁵ Josip ANDREIS, Albertijev „Dijalog“, 92.

⁴⁹⁶ Usp. *ibid.*, 91-104.

⁴⁹⁷ Andreis ističe da je Juraj Alberti u Veneciji, osim s danas nepoznatim Martijom Valineom, kratko učio glazbu i s Romanom Michelijem (1575.-1659.), za života priznatim glazbenikom, koji je djelovao kao kapelnik u Concordiji, Udinama, Akvileji, Napulju i Rimu, te kao skladatelj crkvene i svjetovne glazbe, napisavši i jedan priručnik za pjevanje. Usp. Josip ANDREIS, *op. cit.*, 92, 94.

⁴⁹⁸ Usp. Milovan BUCHBERGER, *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, 179.

(vlastitog) muziciranja u salonima Gorice, Trsta, Padove i Venecije, gdje je boravila do 1813., donijevši je potom sa sobom u Tvrđalj, gdje se čuva do danas.

Prvi popis rukopisnih i tiskanih muzikalija ovog fonda izradila je Janka Šanjek tijekom ljeta 1979., te ga iste godine – uz kratak opis njegove strukture i sadržaja – objavila u članku *Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru*.⁴⁹⁹ U svojem izvještaju Šanjek ističe da su zatečene muzikalije bile uredno složene i razvrstane prema tipovima materijala: rukopisne muzikalije u dvama, a tiskane u pet fascikala, pri čemu je svakoj jedinici dodijeljena signatura, odnosno numeracija, koja u svakom pojedinom fasciklu započinje brojem jedan.⁵⁰⁰ S obzirom na to da u popisu J. Šanjek manjka dio podataka koji bitno utječu na stvaranje šire slike ovoga fonda, poput onih o sastavima i datacijama, bilo je nužno ponovno pregledati građu te načiniti revidirani popis, na čijem bi se temelju mogao ponuditi iscrpniji prikaz njezina sadržaja. U toj sam namjeri, dobivši odobrenje Margarite i Tonija Politea, provela nekoliko tjedana tijekom studenog 2012. radeći u salonu gdje su smješteni obiteljski arhiv i biblioteka.⁵⁰¹ Detaljno pregledavši sačuvane muzikalije, izradila sam revidirani popis – sastavnica sortiranih abecedno, prema prezimenu skladatelja⁵⁰² – pri čemu sam manjkavosti iz ranijeg popisa nastojala dopuniti i konzultiranjem *online* kataloga, kao što su *RISM*⁵⁰³ i *Worldcat.org*⁵⁰⁴, koji su se pokazali iznimno korisnim alatima, posebice u dopuni podataka o tiskovinama. Novi popis priložen je ovome radu (v. T.VIa i T.VIb) te će poslužiti kao ishodište cjelovitijem prikazu sadržaja fonda Politeo, predstavljenom u idućim (pot)poglavljima.

⁴⁹⁹ Usp. Janka ŠANJEK, *Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru, 184-195*. Popis J. Šanjek u digitalni je oblik postavio S. Tuksar te je objavljen na internetskoj stranici Hrvatskog muzikološkog društva: <http://www.hmd-music.org/katalog/index.php> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁰⁰ Dva fascikla s rukopisnim muzikalijama obilježena su slovom „R”, te se u njima nalaze jedinice sa signaturama R I (br. 1-20) i R II (br. 1-39). U pet fascikala nalaze se pak tiskane muzikalije označene signaturama Š I (br. 1-16), Š II (br. 1-5), Š III (br. 1-4), Š IV (br. 1-9) i Š V (br. 1-4). Uz spomenute svežnjeve rukopisnih i tiskanih muzikalija, J. Šanjek pronašla je još pet jedinica tiskovina koje je smjestila u zaseban, osmi fascikl, obilježivši ih signaturama DŠ (br. 1-5) („dodatna štampa“).

⁵⁰¹ Posebice sam zahvalna gospođi Margariti Politeo, koja mi je svojom ljubaznošću i susretljivošću omogućila iznimno ugodan i produktivan istraživački boravak u njezinu vlastitom domu.

⁵⁰² U popisu J. Šanjek jedinice nisu popisane abecedno, već inventarno, prema slijedu numeracija.

⁵⁰³ *Répertoire International des Sources Musicales* (Međunarodni repertoar glazbenih izvora). *Online* katalog dostupan je na internetskoj stranici: <https://opac.rism.info/> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁰⁴ Radi se o skupnom katalogu građe brojnih svjetskih knjižnica (u preko 170 zemalja), dostupnog na internetskoj stranici: <https://www.worldcat.org/> (pristup: 18. 2. 2019.).

6.2. Analiza sadržaja zbirke muzikalija

Glazbena zbirka obitelji Politeo sastavljena je od ukupno 105 jedinica, od čega 60 jedinica rukopisnih, a 45 tiskanih muzikalija. Građu čine ponajprije djela pripadajuća repertoaru srednjo-europskog i zapadno-europskog glazbenog pretklasicizma i klasicizma, mahom komorne i solističke glazbe za instrumente s tipkama, kakva se nje govala u salonima plemićkih i građanskih domova tijekom posljednje trećine 18. i na prijelazu u 19. stoljeće.

6.2.1. Rukopisne muzikalije

Autori. Rukopisne skladbe iz ove glazbeno-arhivske zbirke potječu isključivo iz pera inozemnih skladatelja – talijanskih, austrijskih, njemačkih i čeških, aktivnih mahom tijekom posljednje trećine 18. i na prijelazu u 19. stoljeće. Najveći ih broj (14 jedinica) pripada malo poznatom talijanskom skladatelju, pijanistu i zborovođi Giuseppeu Berganciniju, koji je, kako se čini, bio aktivan u Napulju između 1780. i 1818. Sudeći prema podacima o njegovim sačuvanim skladbama, koji su dostupni u online bazi podataka www.composers-classical-music.com, on je bio autor nekoliko duhovnih (moteti, *requiem*) i svjetovnih skladbi (arija, dueta, *canzonetta*) namijenjenih vokalnim solistima/sastavima uz pratnju klavira/čembala ili orkestra.⁵⁰⁵ Međutim, jedinice sačuvane u ovome fondu – za koje J. Šanjek pretpostavlja da se nalaze u autorovu rukopisu – otkrivaju i Bergancinijev do sada nepoznati instrumentalni opus, sastavljen od varijacija (T.VIa, br. 17-21, 26-28) i divertimenta (br. 22-25) (Sl.VI.2) za čembalo ili klavir solo, te sonata za klavir četveroručno (br. 29, 30). Poput Bergancinija, u istoj je južnotalijanskoj prijestolnici, doduše nešto ranije, svoj život proveo i Pasquale Caffaro (1716.-1787.), danas zaboravljeni glazbenik koji se između 1745. i 1771. etablirao kao cijenjeni skladatelj oratorija, opera, kantata i crkvene glazbe.⁵⁰⁶ U ovome arhivu sačuvan je njegov klavirski rondo (br. 32), koji sugerira da je pisao i skladbe za instrumente s tipkama, vjerojatno za potrebe poduka Marije Karoline Austrijske (1752.-1814.), prve kraljice Dviju Sicilija, kojoj je bio učitelj glazbe.

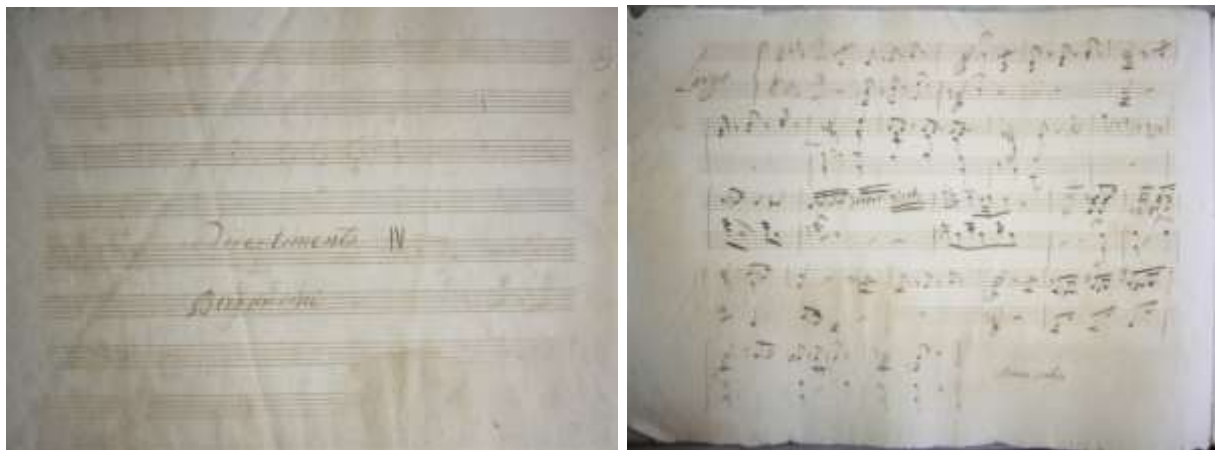
Skupini talijanskih skladatelja, uz Bergancinija i Caffara, pripadaju još dvojica onodobnih „malih majstora“: Domenico Mancinelli (1721.-1804.) i Felice Bambini (1743.-1787.). Vrstan čembalist i plodan skladatelj opera, simfonija, komornih te solističkih skladbi za

⁵⁰⁵ Podaci o Berganciniju dostupni su preko poveznice:

<http://composers-classical-music.com/b/BerganciniGiuseppe.htm> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁰⁶ Usp. Hanns-Bertold DIETZ, Cafaro [Caffaro], Pasquale, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.04539> (pristup: 12. 2. 2019.).

instrumente s tipkama, Bambini,⁵⁰⁷ zastupljen je čak s pet jedinica, od kojih se u četirima nalaze njegove sonate za čembalo i violinu, a u jednoj pak varijacije za klavir solo. Od Domenica Mancinellija – bolonjskog skladatelja, oboista i flautističkog pedagoga koji je najčešće pisao flautističke duete posvećene njegovim učenicima⁵⁰⁸ – sačuvan je *Concerto per Traversiera* za komorni sastav dviju flauta, uz pranju dviju violina, violončela, dviju trublji i nespecificiranog basovskog instrumenta (br. 42),⁵⁰⁹ čiji se još jedan poznati primjerak čuva u privatnoj biblioteci Federica Ricardija di Netra u Udinama.⁵¹⁰

Sl.VI.2. G. Bergancini: *Divertimento IV*. (naslovnica i prva stranica)
(autograf?, 18/19. st., Arhiv Politeo, sign. R.I/6)

Bergancinija po broju jedinica slijedi učenik Josepha Haydna, Ignaz Pleyel (1757.-1831.), austrijski skladatelj, izdavač i graditelj klavira aktivan u Parizu. Pleyel je za života stekao veliku popularnost kao autor brojnih skladbi iz šireg spektra onodobnih vokalno-instrumentalnih i instrumentalnih glazbenih vrsta, što sugerira i brojnost (primjeraka) njegovih djela pohranjenih u obliku rukopisa ili tiskovina u različitim arhivskim i bibliotečnim fondovima diljem Europe i Sjeverne Amerike.⁵¹¹ Njegovih je osam instrumentalnih skladbi (u rukopisu) pristiglo i do ovog fonda: radi se o jednoj za klavir četveroručno (br. 45), zatim dvjema sonatama za čembalo/klavir (br. 46, 47) te pet trio sonata za čembalo, violinu/flautu i

⁵⁰⁷ Usp. Michel NOIRAY, Bambini, Felice, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.47886> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁰⁸ Usp. Owain EDWARDS – Alfredo BERNARDINI, Mancinelli, Domenico, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.17591> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁰⁹ U Arhivu Politeo sačuvane su samo dionice dviju violina i violončela.

⁵¹⁰ Primjerak iz Udina uvršten je u seriju A: I *RISM*-ova online kataloga dostupnog za pretraživanje na poveznici <https://opac.rism.info> ((ID: 850001748; pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹¹ Usp. Rita BENTON, Pleyel family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.21940> (pristup: 18. 2. 2019.).

violončelo (br. 48-52).⁵¹² Osim Pleyelovih, sačuvane su skladbe još trojice austrijskih autora. Najraniji među njima – zastupljen s jednom jedinicom, kao autor koncerta za komorni sastav čembala, dviju violina i violončela (br. 60) – jest Georg Christoph Wagenseil (1715.-1777.), bečki skladatelj koji je svojim preklasicističkim, galantnim opusom snažno utjecao na razvoj klasičnog (instrumentalnog) stila čija su ponajbolja ostvarenja utjelovljena u djelima „bečkih klasika“, J. Haydna, W. A. Mozarta, a kasnije i L. van Beethovena.⁵¹³ Drugi među zastupljenim austrijskim skladateljima upravo je prvi iz spomenutog „trolista“ bečkog i uopće europskog glazbenog klasicizma, Pleyelov učitelj Joseph Haydn (1732.-1809.),⁵¹⁴ od kojeg su sačuvane dvije jedinice: *Andante* za čembalo (br. 38) i *Concerto* za čembalo, violinu i *basso* (br. 39). Naposljetku, u ovome arhivu nalazi se i zapis teme s varijacijama Josepha Eyblera (1765.-1846.) (br. 34), austrijskog skladatelja koji je – osim svojim plodnim duhovnim i svjetovnim opusom namijenjenim različitim vokalnim, orkestralnim, komornim i solističkim sastavima – danas ostao upamćen i kao blizak prijatelj W. A. Mozarta, nakon čije se smrti prvi prihvatio dovršetka njegova čuvenog *Requiem*a, iako taj pothvat na koncu nije priveo kraju.⁵¹⁵

Skupini njemačkih autora, aktivnih za vrijeme posljednje četvrtine 18. i na prijelazu u 19. stoljeće, pripada autor triju sačuvanih sonata za čembalo/klavir i violinu (br. 56-58), Johann Sterkel (1750.-1817.), orguljaš, pijanist i skladatelj, jedan od ključnih u procesu primjene karakteristika „manhajmskog“ stila na područje komorne klavirske glazbe, čiji je dio klavirskih (solo) sonata s druge strane obilježen lirskim izrazom bliskim Schubertovu.⁵¹⁶ S tri je jedinice, zastupljen i Johann Schröter (oko 1752.-1788.), njemački skladatelj, pijanist i glazbenik-migran, aktivan u Engleskoj, gdje je prvi predstavio i njegovao „istinsku umjetnost sviranja klavira“.⁵¹⁷ Upravo su njegovi klavirski koncerti ondje bili među prvima takve vrste, iako je instrumentima s tipkama posvetio brojna druga solistička i komorna djela,⁵¹⁸ kakva se,

⁵¹² Na trio sonati pod br. , kao autor preradbe Pleyelova izvornika zabilježen je Muzio Clementi, čuveni skladatelj, koncertirajući pijanist, pijanistički pedagog, nakladnik i proizvođač klavira porijeklom iz Italije, za života aktivan u Engleskoj, .

⁵¹³ Usp. John KUCABA – Bertil H. VAN BOER, Wagenseil, Georg Christoph, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.29767> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹⁴ Usp. Georg FEDER – James WEBSTER, Haydn, Joseph, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.44593> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹⁵ Poznato je, dakako, da je Mozartova udovica Constanze tu zadaću na koncu povjerila Franzu Xaveru Süßmayru, koji je *Requiem* potom i dovršio. V. više o J. Eybleru u: Eva BADURA-SKODA – Hildegard HERRMANN-SCHNEIDER, Eybler, Joseph, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.40047> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹⁶ Usp. Ronald R. KIDD, Sterkel, Johann, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.26714> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹⁷ Ronald R. KIDD, Schröter family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.43982> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵¹⁸ Usp. *ibid.*

primjerice, nalaze i među rukopisnim muzikalijama Arhiva Politeo. Radi se o o njegovoj trio sonati za čembalo, violinu i violončelo (br. 54), zatim duo sonati za čembalo i violinu (br. 56) te dvjema solo sonatama za čembalo ili klavir (okupljenim u jednoj jedinici, br. 55).

S po jednom su skladbom zastupljena još trojica njemačkih skladatelja, među kojima je svakako najpoznatiji Johann Naumann (1741.-1801.), „jedna od najvažnijih ličnosti u povijesti glazbe Dresdena između Hassea i Webera“,⁵¹⁹ autor sačuvanog ulomka *Sempre i difetti altrui* u izvratku za čembalo s tekstom (br. 33b), vjerojatno iz neke od njegovih opera. Taj je ulomak zabilježen u istoj jedinici (i istim rukopisom) zajedno sa sonatom za *pianoforte* i violinu (br. 33a) Naumannova zemljaka Johanna Nicolausa Denningera (1743.-1813.), manje poznatog autora, dirigenta, orguljaša i violinista. Valja spomenuti i još jednog prilično nepoznatog njemačkog skladatelja, Franza Raua (akt. oko 1790.), kao autora sačuvane sonate za čembalo (br. 53), dok bi se „njemačkoj“ skupini mogao na koncu pridodati još i Heinrich P. Bossler (1744.-1812.),⁵²⁰ glazbeni izdavač i tiskar, te urednik glazbenog mjesečnika *Bibliothek der Grazien*, u kojemu su se pred kraj 18. stoljeća objavljivale mahom skladbe i preradbe za klavir, kao i izvaci (najčešće opernih arija i dueta) za vokalne soliste uz pratnju klavira. Dio njih, izvorno publiciranih u brojevima iz rujna 1789. te siječnja i prosinca 1792., sačuvan je među muzikalijama Arhiva Politeo u prijepisima iste, nepoznate ruke, te bez zabilježenih podataka o imenima skladatelja (br. 31).

U ovome fondu nalazi se ukupno šest jedinica s djelima petorice čeških (pret)klasičkih skladatelja. U dvjema se čuvaju varijacije za čembalo/klavir Josefa Gelineka (1758.-1825.) (br. 35, 36), plodnog autora, pijanista i glazbenog pedagoga, koji je za života djelovao kao kapelan, učitelj klavira i tutor na dvoru Filipa Kinskog, a kasnije i kao kapelan na dvoru princa Nikole II. Esterházyja.⁵²¹ Ostali češki skladatelji, mahom glazbenici-migranti, zastupljeni su s po jednom jedinicom. Među njima je Jan Křtitel Vanhal (1739.-1813.), violinist, skladatelj i glazbeni pedagog, za kojeg je poznato da je 1770-ih povremeno boravio u Varaždinu na imanju grofa Ladislava Erdődyja, gdje se bavio skladanjem, izvođenjem i podučavanjem glazbe. Međutim, Vanhal je veći dio svog života proveo u Beču, prometnuvši se ondje u vrlo cijenjenog skladatelja, koji je svojim plodnim opusom dao vlastiti zalog razvoju (bečke) klasike.⁵²²

⁵¹⁹ Dieter HÄRTWIG (rev. Laurie H. Ongley), Naumann, Johann Gottlieb, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.42278> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²⁰ Usp. Hans-Martin PLESSKE, Bossler, Heinrich Philipp, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.03670> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²¹ Usp. Milan POŠTOLKA, Gelinek, Josef, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.10843> (pristup: 25. 3. 2018.).

⁵²² Usp. Paul R. BRYAN, Vanhal, Johann Baptist [Vaňhal, Jan Křtitel], *Grove Music Online*,

Afirmiran isprva kao skladatelj brojnih simfonija (napisavši ih preko 100, od kojih bi se ponajbolje moglo usporediti s onima iz pera J. Haydna), koncerata i komornih skladbi, Vanhal se oko 1780. odvraća od opsežnijih instrumentalnih formi, okrećući se skladanju crkvene glazbe te klavirskih djela za rastuću srednju klasu, kakav je *Marsche* in C, pohranjen među rukopisnim muzikalijama Arhiva Politeo (br. 59). Ondje su sačuvane još dvije skladbe za instrumente s tipkama, također iz pera čeških autora: sonata za čembalo Josefa Bárte (1746.-1787.) (br. 16) – skladatelja za života aktivnog u Beču, čiji je izraz, posebice u simfonijama, obilježen „pregnantnim i patetičnim temama karakterističnim za ekspresivni stil iz razdoblja pokreta *Sturm und Drang* u Austriji i Njemačkoj ranih 1770-ih“⁵²³ – i varijacije za klavir Vicenca Mašeka (1755.-1831.) (br. 43), koji se za života, provedenog uglavnom u Pragu, predstavljao kao dirigent te autor različitih vrsta vokalne, orkestralne, komorne i dakako klavirske solističke glazbe.⁵²⁴ Jedini pak češki skladatelj od kojega u ovome arhivu nije sačuvana skladba za solistički instrument s tipkama, već trio sonata za sastav čembala, violine i violončela (br. 41), jest Leopold Koželuch (1752.-1818.), jedan od čuvenijih onodobnih glazbenika-migranata u Beču, koji se bavio i glazbenim izdavaštvom. Dok s jedne strane većim dijelom njegova vokalnog opusa (pogotovo u popijevkama i *ariettama* iz 1880-ih) dominira galantni stil bečkog rokokoja, Koželuchovi su koncerti i simfonije, kao i komorna glazba te skladbe za instrumente s tipkama, ponajprije uokvireni estetikom i skladateljskom tehnikom bečkog klasicizma, no nerijetko obilježeni i proromantičkim izrazom kakav je prisutan u djelima L. van Beethovena i F. Schuberta.⁵²⁵

Nakon pregleda skupina talijanskih, austrijskih, njemačkih i čeških skladatelja, valja spomenuti još i trojicu danas potpuno zaboravljenih autora čija su djela pohranjena u Arhivu Politeo. Radi se o Giacomu Gervasiju, zasigurno Talijanu, autoru sačuvane arije *Se d'amor se di contento* (u izvatku?) za glas, violinu i *basso continuo* (br. 37), zatim o J. M. Jeggu, vjerojatno skladatelju germanskog podrijetla, od kojega su pak sačuvane varijacije za klavir (br. 40), te naposljetku o Pettitonu, poznatom samo po prezimenu, autoru arije *Ma...le belle donne font toujours plaisir*, pohranjene u instrumentalnoj partituri za sastav komornog orkestra (br. 44). Također, za istaknuti je čak deset jedinica bez zablježenih autorskih atribucija, u kojima su

<https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.29007> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²³ Milan POŠTOLKA, Bárta [Barra], Josef, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.02135> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²⁴ Adrienne SIMPSON – Jiřenka PEŠKOVÁ – Jernej WEISS, Mašek family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.17973> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²⁵ Usp. Milan POŠTOLKA, Kozeluch, Leopold, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.15446> (pristup: 18. 2. 2019.).

sadržane ponajprije skladbe (i fragmenti) za klavir ili čembalo solo (br. 1-4, 7-10), uz iznimku dvaju „krnje“ očuvanih koncerata za čembalo, većinom zagubljenih instrumentalnih dionica (br. 5, 6).

Vrste i sastavi. Djela sačuvana u rukopisima u Arhivu Politeo, skladana mahom tijekom posljednje trećine 18. i prijelaza u 19. stoljeće, pripadaju isključivo području svjetovne glazbe, ponajprije instrumentalne, namijenjene solističkom muziciranju na instrumentima s tipkama (čembalu ili klaviru) i komornom muziciranju u (manjim) instrumentalnim sastavima, dok se minoran broj jedinica odnosi na vokalno-instrumentalnu svjetovnu glazbu. Naime, skladbe za solo instrumente s tipkama⁵²⁶ – za čembalo (6 j.), klavir (16 j.) te klavir ili čembalo solo (12 j.) – zastupljene su u 34 jedinice, pri čemu se najveći udio odnosi na teme s varijacijama (15 jedinica; T.VIa, br. 4, 5, 11, 17-20, 26-28, 34-36, 40, 43), kojima po brojnosti slijede sonate (5 j.; br. 16, 45, 46, 53, 55), divertimenta (5 j.; br. 2, 22-25) te ostale skladbe (razni stavci *allegro*, *adagio*, rondo, trija, menueti; 9. j.; br. 3-8, 10, 31, 32). Području pak komorne instrumentalne glazbe pripadaju 23 jedinice, od čega se u trima nalaze sonate za klavir četveroručno iz pera G. Bergancinija (br. 29, 30) i I. Pleyela (br. 51), dok se kod ostalih većinom radi o skladbama za komorna dua, trija, kvartete pa i veće sastave gudačkih i puhačkih instrumenata te čembala ili klavira, sačuvanim najčešće nekompletno, samo u jednoj dionici (uglavnom čembala/klavira ili violine).

Naime, duetu violine i čembala ili klavira namijenjeno je osam jedinica, u kojima se nalaze (isključivo) sonate F. Bambinija (br. 12-15), J. N. Denningera (br. 33a), F. Schrötera (br. 54) i J. F. Sterkela (br. 57, 58). U istome broju jedinica (osam) nalaze se skladbe za sastav violine (ili flaute), violončela i čembala ili klavira, a radi se o sedam (trio) sonata L. Koželucha (br. 41), I. Pleyela (br. 47-50, 52), F. Schrötera (br. 56) te jednom Haydnovu *Concertu* (br. 38). U ovome fondu čuva se i koncert G. Ch. Wagenseila za čembalo, dvije violine i violončelo, no nažalost samo u dionici čembala (br. 60). Nekompletnih dionica sačuvana su i tri koncerta za nešto veće komorne sastave: *Concerto per Traversiera* D. Mancinellija za dvije flaute, dvije

⁵²⁶ Kako ističe Giorgio Pestelli, dok je „u instrumentalnoj glazbi prve polovice osamnaestoga stoljeća na tragovima Corellija i njegovih europskih učenika prevlast imala violina, drugu polovicu toga stoljeća obilježit će polagan, ali nezaustavljiv uspon tzv. hammerklavira (ili „forte-piana“) nauštrb čembala“. Početkom 1760-ih u Londonu i Parizu održani su prvi koncerti s izvedbama na klaviru, no nastupi na čembalu prevladavali su sve do 1770-ih. Uredničke upute „za čembalo ili klavir“, kakve se nalaze i na zamjetnom dijelu sačuvanih izdanja iz zbirke Politeo, počele su se primjenjivati 1763., ostavši u upotrebi sve do 1763. Giorgio PESTELLI, *Doba Mozarta i Beethovena*, prev. Vesna Oblak-Juranić, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2008, 17.

trublje, dvije violine, violončelo i *basso continuo* (br. 42) te dva koncerta nepoznatih autora, namijenjena sastavu čembala i komornog orkestra (br. 1, 9).

U četiri jedinice nalazi se vokalno-instrumentalna glazba, mahom arije, odnosno prerađeni ulomci iz manje znanih opera 18. stoljeća. Sastavu vokalnog solista uz pratnju čembala, tj. klavira namijenjene su tako arija *Sempre i difetti altrui* J. Naumanna (br. 33b), te više njih iz pera anonimnih autora, izvorno otisnutih u glazbenom mjesečniku *Bibliothek der Grazien* pod uredničkom paskom H. Bosslera (br. 31). Također, u izvratku za glas i *basso continuo*, a usto i u dionici violine, sačuvana je arija *Se d'amor se di contento* nepoznatog talijanskog skladatelja G. Gervasija (br. 37). Na koncu, vokalno-instrumentalnoj glazbi opsežnijeg sastava pripada Pettitonova arija *Ma...le belle donne font toujours plaisir* (br. 44), sačuvana u partiturnom zapisu dionica dviju horni, dviju oboa i gudačkog kvinteta, dok vokalnim dionicama ili partituri, koje su zasigurno nekoć također postajale, nema traga.

Datacije i autori i/ili prijašnji vlasnici rukopisa. Niti jedna rukopisna muzikalija iz Arhiva Politeo na sebi ne nosi biljeg kojim bi se transparentno osvjedočili datumi, mjesta i imena autora njihovih zapisa. Također, upitno je nalazi li se među sačuvanom notnom građom, zapisanom od strane nekoliko ruku, i pokoji autograf, što bi svakako bilo nužno otkriti kroz neka od budućih istraživanja posvećenih građi ovoga fonda. Premda se ni na jednoj muzikaliji ne nalaze niti potpisi nekadašnjih vlasnika, čini se neupitnim da se radilo o građi koju je nekoć posjedovala kontesa Fanny Morelli, a moguće i sama načinila neke od prijepisa. Naime, kako je već ranije spomenuto, Morelli je u pismima grofici Laviniji Florio Dragoni – s kojom je vodila korespondenciju između 1787. i 1793., za vrijeme svojega života u Gorici sa suprugom grofom Carlom Morellijem – i sama isticala koliko je veseli sviranje klavira, uglazbljivanje stihova te sudjelovanje na kulturnim druženjima, vjerojatno upriličenih i u njezinu domu, kao i u privatnim salonima drugih uglednika, gdje se mogla predstaviti u sviranju čembala ili klavira kao solistica ili pak u okviru (manjih) komornih sastava. Poznato je i da je nakon suprugove smrti kontesa Morelli nastavila pohoditi književna i kulturna okupljanja u salonima Padove, Venecije, a zatim ponovno i Gorice, usto vjerojatno i dalje njegujući praksu privatnog solističkog i komornog muziranja. Stoga, s velikom sigurnošću može se tvrditi da su notni zapisi iz Arhiva Politeo nastajali, a zatim i pristizali u vlasništvo Fanny Morelli u rasponu između 1778. i 1813., godina koje uokviruju njezin život u Gorici, Trstu, Padovi i Veneciji. Preselivši se 1813. s Petrom Nisiteom u Stari Grad, Morelli donosi muzikalije sa sobom u Tvrđalj, gdje se nalaze i danas.

U iscrpnom članku *Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u 18. stoljeću* Cvito Fisković objelodanio je izvore koji potvrđuju da su potomci Petra Hektorovića u svojem obiteljskom domu u Tvrđalju u 17. stoljeću posjedovali španjolsku gitaru, „kitarin“ i čembalo.⁵²⁷ Stoga, izvjesno je da je i u kasnijim razdobljima imućna obitelj kakva je bila Nisiteova u svojem domu posjedovala neke od instrumenata, svakako instrument s tipkama – čembalo ili klavir – na kojemu je grofica Morelli mogla muzicirati tijekom svojega života u Starome Gradu – solistički, a možda i u okviru komornih dua, trija pa čak i opsežnijih instrumentalnih sastava, kakve sugeriraju sačuvane jedinice u rukopisu, kao i one u tisku. Ne bi bilo na odmet pretpostaviti da joj se u komornim izvedbama pridruživao i sâm Petar Nisiteo, koji je kao intelektualac golema znanja iz područja znanosti, kulture i umjetnosti, mogao biti i glazbeno opismenjen te vičan sviranju nekog instrumenta (možda violine, čije su dionice zastupljene također među sačuvanim rukopisnim i tiskanim jedinicama). Tome bi u prilog mogla svjedočiti i činjenica da se Nisiteo u mladosti privatno obrazovao kod dr. Nikole Politea, znanog kao prvog učitelja glazbe J. Raffaellija, od kojega je u okviru šireg prosvjetiteljskog obrazovanja mogao stjecati i (rane) glazbeničke vještine.

6.2.2. Tiskane muzikalije

Autori. Kao i kod rukopisnih muzikalija, i među tiskovinama glazbenog fonda obitelji Politeo nalaze se isključivo djela inozemnih autora – ponajviše austrijskih, a zatim njemačkih, talijanskih te čeških, mahom glazbenika-migranata aktivnih u Beču u posljednjoj trećini 18. i početkom 19. stoljeća. Osmorica skladatelja austrijskog podrijetla zastupljena su s 20 jedinica, među kojima ih najviše pripada Ignazu Pleyelu, skladatelju, klaviristu i izdavaču, za života aktivnom u Parizu, već spomenutom kao autoru komornih i solističkih skladbi za klavir ili čembalo, sačuvanih u osam jedinica među rukopisima ovoga fonda. Pleyel je dakle zastupljen i s devet jedinica tiskanih muzikalija, od kojih u osam kao skladatelj – „velikih“ sonata za čembalo/klavir uz pratnju violine i violončela (T.VIb, br. 27, 30); sonatina za čembalo i violinu (br. 28); komornih trija u sastavu klavira, flaute i violončela (br. 32), kvarteta prerađenih za sastav čembala/klavira, violine i violončela (br. 31, 33, 34) te raznih komada za instrumente s tipkama (br. 29) – a u jednoj kao autor preradbi (ulomaka) vlastitih djela, kao i djela svojih istaknutih suvremenika, poput W. A. Mozarta (1756.-1791.), G. B. Viottija (1755.-1824.), H.

⁵²⁷ „Kitarin“ je u izvoru koji Fisković donosi zabilježen na talijanskom jeziku, kao „chitarin“, te bi se možda mogao odnositi na *chitarra* ili neki drugi žičani trzalački instrument. Čembalo se u izvorniku navodi kao „cimbal“, što Fisković pogrešno prevodi kao „cimbal“. Usp. Cvito FISKOVIĆ, *Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću*, 52.

Jadina (1776.-1802.) i J. L. Dusseka (1760.-1812.) za *pianoforte* ili harfu solo (br. 35). Sačuvane su i tri tiskovine s djelima jednog od najvećih genija zapadno-europske klasične glazbe, W. A. Mozarta: izdanja njegova *Andantea* s varijacijama za klavir (br. 22), (prerađenih) sonata za klavir uz pratnju violine i violončela (br. 24) i kvarteta u sastavu čembala/klavira, violine, viole i violončela (nažalost, sačuvanog samo u dionici čembala/klavira) (br. 23). S tri je jedinice, kao autor sonate (br. 14) i trija za klavir/čembalo solo (br. 16) te triju sonata za čembalo i flautu (br. 15), zastupljen i Franz A. Hoffmeister (1754.-1812.), skladatelj opera i raznih vokalnih, komornih i orkestralnih skladbi te ugledni austrijski izdavač, u čijim su nakladama – od kojih su četiri primjerka sačuvana i u ovome fondu (br. 14, 15, 22, 43) – otisnuta brojna djela njegovih suvremenika, poput Haydna, Mozarta, Vanhala, Pleyela i dr.⁵²⁸ Ostali austrijski skladatelji, mahom „mali majstori“ bečkog glazbenog klasicizma, zastupljeni su s po jednom jedinicom: Joseph Eybler (1765.-1846.) (br. 8), Wenzel Müller (1759.-1835.) (br. 25) i Ambros Rieder (1771.-1855.) (br. 36) s djelima za solo instrumente s tipkama, te Franz Jakob Freystädler (1768.-1841.) (br. 9) i Anton Teyber (1756.-1822.) (br. 43), kao autori sonata za čembalo/klavir i violinu.

Među glazbenim tiskovinama Arhiva Politeo moguće je izdvojiti skupinu s djelima šestorice čeških skladatelja (ukupno 11 jedinica), aktivnih uglavnom u Beču posljednjih desetljeća 18. i početkom 19. stoljeća. Trojica su već ranije spomenuta u svojstvu autora skladbi pohranjenih u rukopisu, a radi se o L. Koželuchu, J. Vanhalu i J. Gelineku. Sačuvano je ukupno sedam (bečkih) izdanja s njihovim skladbama, ponajprije djelima za instrumente s tipkama – varijacijama (Gelinek: br. 11-13; Vanhal: br. 45), sonatama te prerađenom ulomku iz kantate (Koželuch: br. 18, 19) – izuzev jednog izdanja s komornim, trio sonatama za sastav čembala/klavira uz pratnju violine i violončela (Koželuch: br. 17). Skupini čeških autora mogu se pridodati imena još dvojice glazbenika-migranata, za života aktivnih (i) u Beču. Jedan od njih – zastupljen s dvama izdanjima sonata za čembalo solo s početka 1760-ih (br. 41, 42), namijenjenih „glazbenim diletantima“ – jest Josef Štěpán (1726.-1797.), koji se za života prometnuo u jednog od najtraženijih onodobnih čembalista-virtuoza, istodobno uživajući ugled i kao klavirski i čembalistički pedagog te skladatelj raznih vokalnih (duhovnih i svjetovnih), instrumentalnih (komornih i orkestralnih) skladbi, te brojnih djela za instrumente s tipkama, stilski obojanih utjecajima J. Haydna i W. A. Mozarta.⁵²⁹ Drugi je pak Vaclav Pichl (1741.-

⁵²⁸ Usp. Alexander WEINMANN, Hoffmeister, Franz Anton, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.13162> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵²⁹ Usp. Howard PICTON, Hoffmeister, Štěpán, Josef Antonín, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.26687> (pristup: 18. 2. 2019.).

1805.), aktivan kao prvi violinist u Bečkom dvorskom teatru (od 1770.), a zatim – po preporuci same carice Marije Terezije – kao glazbeni direktor na dvoru nadvojvode Ferdinanda d'Estea, najprije u Milanu (od 1777.) a kasnije u Beču (od 1798.).⁵³⁰ Pichl je za života napisao preko 900 skladbi u stilskom rasponu od ranog do visokog klasicizma,⁵³¹ od kojih su tri trio sonate, posvećene nadvojvotkinji Mariji Beatrice d'Este (za „uobičajeni“ sastav čembala ili klavira, violine ili flaute i violončela), pohranjene u ovome arhivu (br. 26). Na koncu, među češkim autorima valja istaknuti još i moravskog skladatelja i učitelja klavira aktivnog u Berlinu, Franza Lausku (1764.-1825.), koji je svoja djela pisao često upravo za svoje učenike, namijenjujući ih i profesionalcima i amaterima,⁵³² među njima zasigurno i klavirske varijacije kakve se nalaze u tiskovini iz ovog arhiva (br. 20).

S po jednim izdanjem, mahom s varijacijama za instrumente s tipkama, zastupljena su i četvorica njemačkih „malih“ klasicističkih majstora. Jedan od njih je Ignaz (Franz) von Beecke (1733.-1803.) (br. 24), samouki pijanist i skladatelj šireg spektra duhovnih i svjetovnih glazbenih vrsta, stilski srodan J. Haydnu, poznat po zajedničkom nastupu s W. A. Mozartom, s kojim je odsvirao koncert za klavir četveroručno na svečanosti krunidbe Leopolda II. u Frankfurtu 1790.⁵³³ Skupinu njemačkih autora čine i dvojica Beeckeovih mlađih suvremenika danas malo poznatih biografija i opusa, Marian Stecher⁵³⁴ (1754.-1832.) (br. 40) i Friedrich Starke⁵³⁵ (1774.-1835.) (br. 39), a zatim i Heinrich Marchand (1774.-1848.) (br. 21), violinist, klavirist i skladatelj raznih orkestralnih skladbi te djela za instrumente s tipkama, kojega je violini, klaviru i kompoziciji u djetinjstvu podučavao Leopold Mozart (1719.-1787.).⁵³⁶

I trojica talijanskih skladatelja zastupljena su isključivo s djelima s instrumente s tipkama. Samo je jedan među njima za života dugoročno djelovao u domovini, a radi se o

⁵³⁰ Usp. Milan POŠTOLKA, Pichl, Vaclav, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.21686> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵³¹ *Ibid.*

⁵³² Usp. Undine WAGNER, Lauska, Franz, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.44815> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵³³ Usp. Adolf LAYER – Fiona LITTLE, Beecke, Ignaz, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.02509> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵³⁴ Nažalost, nedostaje dostupnih biografskih podataka o Marianu Stecheru, no pretraga *RISM*-ova *online* kataloga (<http://www.rism.info>) pokazuje da se radi o skladatelju vokalno-instrumentalne i instrumentalne komorne glazbe, kao i djela za solo instrumente s tipkama, sačuvanih u rukopisu ili tiskanom izdanja u arhivima diljem Europe (Italija, Njemačka, Češka, Velika Britanija, Francuska; 36 jedinica).

⁵³⁵ Sudeći prema *RISM*-ovu *online* katalogu (<http://www.rism.info>), Starkeove skladbe nalaze se, baš kao i Stecherove – doduše većim dijelom u rukopisu – raspršene po raznim europskim arhivima (40-ak jedinica duhovne vokalno-instrumentalne te instrumentalne orkestralne, komorne i komorne glazbe, kao i skladbi za instrumente s tipkama).

⁵³⁶ Usp. Peter BRANSCOMBE and Julie Anne SADIE, Marchand family, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.17723> (pristup: 18. 2. 2019.).

Gaetanu Valeriju (1760.-1822.), u čijim se krugovima mogao kretati i hvarski skladatelj i kapelnik Josip Raffaelli za vrijeme svojega boravka u Padovi, a zatim i obližnjem Esteu (između 1792. i 1800/1?). Naime, Valeri je bio vrstan orguljaš i skladatelj, koji je proveo 35 godina na mjestu kapelnika i orguljaša u padovanskoj katedrali, a baš kao i Raffaelli, učio je s Ferdinandom Turrinijem Bertonijem, te pisao uglavnom duhovne skladbe za muške zborove, ali i instrumentalnu glazbu⁵³⁷ – posebice skladbe za instrumente s tipkama, kakve su i sonate (za čembalo solo) u izdanju iz Arhiva Politeo (br. 44). „Talijansku“ skupinu upotpunjavaju i dva autora zvučnijih imena, Muzio Clementi (1752.-1832.) i Antonio Salieri (1758.-1825.), koji su svoje glazbeničke karijere gradili u migraciji. Naime, Clementi je život proveo u Londonu djelujući kao pedagog, dirigent, glazbeni nakladnik i graditelj klavira, ali i koncertni pijanist koji se predstavljao na raznim europskim pozornicama. Svojim brojnim djelima za instrumente s tipkama – od se njegovi preludiji i kadence za čembalo ili klavir solo, pisani „dans le Stile de Haydn, Kozeluch, Mozart, Sterkel, Vanhal, et del'Auter“ nalaze među tiskovinama Arhiva Politeo (br. 7) – snažno je utjecao na razvoj onodobnog pijanističkog stila i tehnike, imajući zasluga i u oblikovanju klasične (klavirske) sonate.⁵³⁸ S dvjema je tiskovinama zastupljen Antonio Salieri (1750.-1825.), skladatelj koji je dao snažan doprinos razvoju glazbenog života u Beču između 1770. i 1820., ponajprije kao glazbenik na carskom dvoru u Beču, za koji je skladao ponajviše crkvenu glazbu, ali i opere. Upravo je kao operni skladatelj stekao međunarodnu reputaciju, pokazujući „znatnu vještinu u kombiniranju talijanskih, francuskih i njemačkih opernih stilova, te komike i ozbiljnosti, sa smislom za virtuoznost koloratura i raznovrsnu karakterizaciju radnje glazbom“.⁵³⁹ Među tiskanim muzikalijama iz ovoga fonda nalaze se izdanja s ulomcima iz Salierijevih opera, prerađenim za čembalo solo. Radi se o uvertiri njegove komične opere *Il Talismano*, čiji je izvadak načinio nepoznati autor (br. 37), a zatim o motivima iz njegove „dramme tragicomike“ *Axur Re d'Ormus*, koje je u formi *cavatine* i varijacija za čembalo solo priredio A. C. Brand (br. 38), vjerojatno kakav austrijski glazbenik s kraja 18. i početka 19. stoljeća.

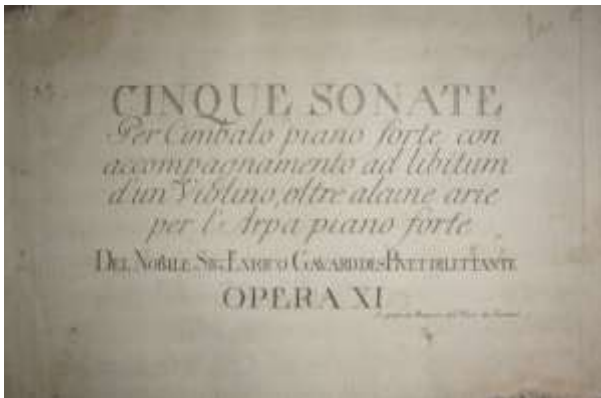
Osim spomenutog A. C. Branda, u ovome su fondu zastupljena izdanja s djelima još dvojice skladatelja o kojima nema sačuvanih biografskih podataka. Jedan od njih je Enrico

⁵³⁷ Usp. Sven HANSELL – Luisella MOLINA, Valeri, Gaetano, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.28925> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵³⁸ Usp. Alan TYSON – Leon PLANTINGA, Clementi, Muzio, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.40033> (pristup: 18. 2. 2019.).

⁵³⁹ „Salieri, Antonio“, u: *Hrvatska enciklopedija LZMK* (online izdanje), <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54184> (pristup: 18. 2. 2019.). V. još i: John A. RICE, Salieri, Antonio, *Grove Music Online*, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.40033> (pristup: 18. 2. 2019.).

Gavard des Pivet, autor pet sonata za klavir ili čembalo i violinu čije bi izdanje pohranjeno u ovome arhivu – doduše nepotpuno, samo u dionici instrumenta s tipkama – moguće držati svjetskim unikatom (SI.VI.3). Naime, sudeći prema podacima dostupnim u *RISM*-ovu online katalogu (<https://opac.rism.info/>), Gavard des Pivet autor je sedam trio sonata, danas pohranjenih među rukopisnim muzikalijama zbirke Algarotti u Hrvatskome glazbenom zavodu u Zagrebu, a zatim i nekolicine tiskanih sonata za solo instrumente s tipkama, koje se čuvaju u arhivima u Rimu (Archivio musicale della Basilica di San Giovanni in Laterano) i Montecassinu (Biblioteca dell'Abbazia di Montecassino). Podataka pak o njegovim njegovim sonatama za komorni duo klavira ili čembala i violine, kakve se pak nalaze u Arhivu Politeo (br. 10), nije bilo moguće pronaći u dostupnim digitalnim izvornima i referentnoj literaturi, stoga je vjerojatno da je radi o zasada jedinom poznatom sačuvanom primjerku tog izdanja.

SI.VI.3. E. G. des Pivet: *Cinque Sonate* (naslovnica i prva stranica dionice čembala/klavira), izdavač: Ranieri, Firenza, kraj 18. stoljeća (Arhiv Politeo, sign. Š.I/5)

Svjetskim unikatom iz istog razloga moglo bi se proglasiti i izdanje s dvanaest varijacija za *pianoforte* Abbé Bihlea (br. 6), još jednog danas potpuno nepoznatog skladatelja. Za spomenuti je i četiri jedinice nerasvijetljenog autorstva, od kojih se u trima nalaze skladbe za instrumente s tipkama – pet kraćih klavirskih komada za klavir (br. 1), zatim izvaci ulomaka (arija) iz francuskih opera (br. 3) te sonata in D za čembalo solo (br. 4) – dok se kod jedne pak radi o opsežnom priručniku za sviranje citre s prijelaza u 19. stoljeće, još jednom od rarednih izdanja iz ovoga fonda (br. 2).

Vrste i sastavi. Glazba kakva je okupljena među tiskovinama iz Arhiva Politeo skladana je mahom posljednjih desetljeća 18. i na prijelaza u 19. stoljeće, u jeku glazbenog klasicizma, posebice onog bečkog, okrunjenog djelima J. Haydna, W. A. Mozarta i L. van Beethovena. Od ukupno sačuvanih 45 tiskanih jedinica, 29 ih sadrži glazbu za solističko muziciranje na instrumentima s tipkama (čembalu ili klaviru), 15 ih se pak odnosi na komornu glazbu, a u

fondu se čuva i jedan priručnik za sviranje citre nepoznatog autora, tiskan u Leipzigu otprilike na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće – svakako u vremenu koje je prethodilo ekspanziji upotrebe ovoga žičanog trzalalačkog instrumenta u privatnom „kućnom“ muziciranju tijekom 19. stoljeća.

Među sačuvanih 29 izdanja za solo instrumente s tipkama 13 ih sadrži varijacije, ponajprije za klavir (T.VIb, br. 5, 6, 8, 20, 21, 22, 36, 40, 45), zatim za čembalo ili klavir (br. 11-13), te za čembalo (br. 39). U pet izdanja nalaze se sonate (za čembalo: br. 4, 41, 42; za čembalo ili klavir: br. 14, 18), u jednome sonatine (za čembalo ili klavir, br. 28), dok se u četirima nalaze razne skladbe za instrumente s tipkama: trio (br. 16), preludiji i kadence (br. 7), te drugi kraći komadi (br. 1, 29, 35). Za spomenuti je još i pet sačuvanih jedinica koje sadrže ulomke ili motive iz opera (dviju Salierijevih, br. 37, 38; jedne Müllerove, br. 25; te nepoznatih francuskih opera vjerojatno s kraja 18. stoljeća, br. 3) i jedne kantate (Koželuchove, br. 19), prerađene za klavir ili čembalo solo.

Skupinu od 15 sačuvanih jedinica komorne glazbe čini čak 10 izdanja sa sonatama – za duo sastave čembala/klavira i violine (br. 9, 10, 43, 44), odnosno čembala i flaute (br. 15), a zatim i za trija čembala/klavira, violine/flaute i violončela (br. 17, 24, 26, 27, 30). Među izdanjima komorne glazbe nalaze još i se tri gudačka kvarteta Ignaza Pleyela prerađena za klavirski trio (tj. za sastav klavira ili čembala, violine i violončela: br. 31, 33, 34) te njegov trio za sastav klavira, flaute i violončela (br. 32). Sačuvano je također i raritetno izdanje s preradbom Mozartova Klavirskog kvinteta u Es-duru (KV 452) za kvartet čembala/klavira, violine, viole i violončela, od kojega je nažalost ostala samo dionica za instrumente s tipkama (br. 23).

Godine i mjesta izdanja. Izdavači. Izuzev dvaju izdanja sonata za čembalo Josefa Štěpána u nakladi A. Bernardija u Beču 1763. i 1766.,⁵⁴⁰ većina tiskovina iz ovog fonda publicirana je u godinama tijekom i oko zadnjeg desetljeća 18. stoljeća – otprilike između 1785. i 1803., sudeći po (barem približno poznatim) datacijama sačuvanih jedinica. Najvećio udio čine izdanja tiskana u Beču, 28 jedinica, od čega ih je 15 publicirano u izdavačkoj kući Artarija između 1790. i (oko) 1800. (djela F. Freystädlera, T.VIb, br. 9; J. Gelineka, br. 11, 12, 13; W. A. Mozarta, br. 23, 24; I. Pleyela br. 27-29, 31, 33, 34; A. Salieria, br. 38; i F. Starkea, br. 39). Osim, dakle, spomenutih naklada A. Bernardija i Artarije, „bečkoj“ skupini tiskovina pripadaju i izdanja skladatelja-izdavača F. A. Hoffmeistera – u čijoj su nakladi sačuvane dvije zbirke

⁵⁴⁰ Radi se raritetnim izdanjima čiji se jedini poznati primjerci, osim u Arhivu Politeo, čuvaju još samo u dvjema institucijama u Nizozemskoj i Velikoj Britaniji (oba u: Nederlands Muziek Instituut Muziekbibliotheek, The British Library, St. Pancras), što sugeriraju rezultati pretrage *online* kataloga Worldcat.org.

njegovih sonata (br. 14, 15), zatim Mozartov *Andante* s varijacijama za klavir (br. 22) i Teyberove komorne sonate (br. 43) – i L. Koželucha, izdavača dviju zbirki vlastitih sonata (br. 17, 18) te Riederovih klavirskih varijacija (br. 36). Bečke su provenijencije još i dvije tiskovine s varijacijama J. Eyblera i J. K. Vanhala u nakladi J. Traega (br. 8, 45), kao i izdanja s uvertirama Müllerovih (izdanje Musikalischen Magazin; br. 25) i Salierijevih opera (nepoznati izdavač; br. 37), prerađenih za instrument s tipkama (solo).

Sedam jedinica – koje se, izuzev udžbenika *Theoretische Zither-Schule*, mahom odnose na skladbe za instrumente s tipkama I. von Beeckea, A. Bihlea, M. Clementija, F. Lauske, H. Marchanda i M. Stehera – publicirano je kod njemačkih izdavača, ponajviše u Münchenu (M. Falter; br. 20, 21, 40), zatim u Augsburgu (Gombart; br. 5, 6), Leipzigu (C. G. Röder; br. 2) i Mainzu (Schott; br. 7). Kod talijanskih nakladnika publicirane su samo dvije tiskovine iz ovoga fonda – zbirke sonata za duo klavira ili čembala i violine E. Gavarda des Piveta i G. Valerija u nakladama izdavača Ranierija (Firenza) (br. 10), odnosno G. Pasinatija (Padova) (br. 44). Ignaz Pleyel, u ovome fondu istaknut kao autor s najvećim brojem jedinica rukopisnih i tiskanih muzikalija (ukupno 17), zastupljen je i kao izdavač triju sačuvanih pariških izdanja, od kojih se u dvama nalaze njegove skladbe za klavirsku triju (br. 30, 32), a u jednome pak preradbe (ulomaka) skladbi njegovih suvremenika koje je načinio za klavir ili harfu solo (br. 35) (Sl.VI.4). Potonje Pleyelovo izdanje bilo bi moguće proglasiti unikatnim u svjetskim razmjerima, budući da o njemu nema podataka u dostupnim arhivskim i bibliotečnim katalozima, kao ni u referentnoj literaturi, što je slučaj i s bečkim izdanjima skladbi J. Eyblera (izdavač: J. Traeg; br. 8), L. Koželucha (vlastita naklada; br. 17, 18), A. Riedera (L. Koželuch; br. 36) i F. Starkea (Artaria; br. 39), a zatim i s zbirkom varijacija A. Bihlea, tiskanom u Augsburgu u izdavačkoj kući Gombart (br. 6). Valja istaknuti i da se kod većine ostalih tiskovina radi o raritetnim izdanjima, sačuvanih u malom broju primjeraka u europskim bibliotekama i arhivima. Na to je upozorio i Stanislav Tuksar u pismu upućenom Ivi Politeu 21. lipnja 1985., danas pohranjenom uz glazbene arhivalije Politeova obiteljskoga arhiva. Tom je prigodom, naime, Tuksar iznio podatke o broju poznatih primjeraka za svaku od sačuvanih jedinica, do kojih je došao konzultiranjem *RISM*-ova kataloga (serije A/I), ustvrdivši da se, osim raritetnih, u fondu Politeo čuva i dvanaest izdanja unikatnih u svjetskim razmjerima. Ipak, kako je pokazala recentna pretraga *RISM*-ova *online* kataloga (<https://opac.rism.info>) i Worldcat.org, broj unikata nešto je manji (sedam jedinica), ne umanjujući pritom ekskluzivnost i vrijednost ove zbirke koje je ranije istaknuo S. Tuksar.

Sl.VI.4. I. Pleyel (ar.): *Journal de Chant et de Piano-Forte ou Harpe*,
izdavač: I. Pleyel, Paris, 1796. (Arhiv Politeo, sign. Š.IV/1)

Potpisi, pripisi i pečati. Kao i u slučaju rukopisnih muzikalija, ni na glazbenim tiskovinama koje se čuvaju u Arhivu Politeo nema zabilježenih potpisa, pripisa ili pečata, kojima bi se razotkrila njihova „povijest“, odnosno imena nekadašnjih vlasnika. Međutim, kako je već istaknuto, vjerojatno se radi o građi koju je nekoć posjedovala grofica Morelli, donijevši je zajedno s rukopisnim muzikalijama 1813. u Stari Grad. Datacije sačuvanih izdanja ukazuju na to da je riječ o muzikalijama tiskanim mahom u godinama netom prije, tijekom i nakon posljednjeg desetljeća 20. stoljeća, vremenu koje obuhvaća dio života Fanny Morelly u Gorici s Carlom Morellijem, zatim, nakon suprugove smrti 1796., u Trstu, Padovi, Veneciji, a potom ponovno u Gorici, kada je očigledno za potrebe privatnog solističkog i komornog muziciranja nabavljala tada suvremena notna izdanja (i njihove prijepise), ponajviše iz Beča, gdje su uglavnom tiskana. Došavši u Stari Grad 1813., grofica Morelli sa sobom je ponijela vlastitu zbirku rukopisnih skladbi i tiskanih notnih izdanja, iz kojih je mogla muzicirati u domu koji je dijelila s Petrom Nisiteo u Tvrdalju između 1813. i 1827. Premda je malo vjerojatno da se sačuvana glazba izvodila izvan Tvrdalja, moguće primjerice u salonima splitskih obitelji Gelineo i Cindro koje su Nisiteo i Morelli povremeno posjećivali, njezinim tragom ovjekovječena je prisutnost klavirske komorne i instrumentalne glazbe (ponajprije) bečkog

klasicizma u starogradskoj sredini, koja se ondje, u Tvrđalju, izvodila sasvim sigurno barem u vremenu kada je ondje boravila grofica Morelli. Glazbena aktivnost Fanny Morelli u Starome Gradu, osvjedočena sačuvanim glazbenim rukopisima i tiskovinama – vremenski podudarna s razdobljem procvata duhovne glazbe u Hvaru, koja se ogleda u vokalno-instrumentalnom duhovnom opusu Josipa Raffaellija namijenjenom kapeli hvarske katedrale – vrijedan je gradbeni materijal za povijest prakse (ženskog) privatnog muziciranja u prošlosti otoka Hvara, teme koja zaslužuje posebnu pozornost u budućim istraživanjima hvarske glazbene baštine.

7. Zaključak

7.1. Glazbene zbirke kao zrcalo crkvenog i svjetovnog glazbenog života u Hvaru i Starome Gradu od 17. do 20. stoljeća

Ukupno 1016 jedinica⁵⁴¹ rukopisnih i tiskanih muzikalija iz triju crkvenih (Kaptolskog arhiva i s kora crkve Franjevačkog samostana u Hvaru te Arhiva Dominikanskog samostana u Starome Gradu) i triju svjetovnih (Muzeja Hvarske baštine u Hvaru te privatnih arhiva – obitelji Machiedo u Hvaru i obitelji Politeo u Starome Gradu) glazbenih fondova otoka Hvara, koje su (terenski) obrađene i predstavljene u ovoj disertaciji, datiraju ponajprije iz razdoblja od konca 18. do prvih desetljeća 20. stoljeća, vremenskom rasponu unutar kojega se na otoku Hvaru izmijenilo pet uprava: od mletačke (do 1797.), preko francuske (1805.-1813.) i dviju austrijskih (1797.-1805., 1813.-1918.), do Kraljevine SHS i Jugoslavije (1918.-1941.). Nedostatak arhivskog notnog materijal iz ranijeg, venecijanskog razdoblja zasigurno je s jedne strane posljedica pustošenja od strane Napoleonove vojske početkom 19. stoljeća, kada je veći dio arhivske građe na otoku nepovratno uništen i otuđen, a s druge pak rezultat smanjene glazbene produkcije (stvaralačke i izvedbene), koja je, kako se čini, nastupila u hvarskoj sredini nakon smrti Tomasa Cecchinija, potrajavši gotovo sve do dolaska Julija Bajamontija u Hvar (1785.). Iznimku čine četiri notna izvora iz prve polovice 17. stoljeća, od kojih su dva danas pohranjena u Kaptolskom arhivu: *Essecitio spirituale*, rukopisna skladba za dva muška glasa, što ju je nepoznati autor napisao povodom utemeljenja Bratovštine sv. Križića u Hvaru 1638. (v. T.Ia, br. 54), te izdanje s četirima gregorijanskim napjevima koje je priredio Palestrinin učenik i sljedbenik Giovanni Giudetti (2. izdanje, 1637.; v. T.IIb, br. 30). Izvan otoka, u Arhivu HAZU, čuvaju se pak violinska tabulatura Gabriela Pervanea⁵⁴² (rukopis, oko 1625.) te faksimil orguljske tabulature,⁵⁴³ danas izgubljenog rukopisa priređenog početkom 17. stoljeća u krugu hvarske katedrale – oba izvora što sugeriraju vrlo ranu praksu solističkog instrumentalnog muziciranja u gradu Hvaru.

⁵⁴¹ U ovaj zbroj uvrštene su i četiri danas izgubljene rukopisne skladbe, koje su, sasvim sigurno barem do 1970-ih, bile dijelom Kaptolskog arhiva (v. Tablicu Ia, br. 12, 13, 15 i 90). Pridodaju li se i jedinice pohranjene u glazbenom fondu Arhiva župne crkve u Starome Gradu (386 jedinice, od čega 291 rukopisnih te 95 tiskanih muzikalija) – koje je sredila i popisala V. Katalinić 1984. – ukupan broj do sada evidentiranih rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u hvarskim i starogradskim arhivima doseže ukupno 1402 jedinice. Usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, <http://dizbi.hazu.hr/object/2102> (pristup: 12. 2. 2019.).

⁵⁴² Usp. Dragan PLAMENAC, *An Unknown Violin Tabulature of the Early 17th Century, 144-157*. Rukopisni zapis tabulature pohranjen je u Arhivu HAZU, pod sign. I.a.44.

⁵⁴³ Usp. Tanja ČUNKO, *Orguljska tabulatura iz Hvara, 5-36*.

S obzirom na nedostatak notnih izvora iz 17., ali i iz 18. stoljeća, razotkrivanju duhovnog i svjetovnog repertoara kakav je bio dostupan i izvođen u gradu Hvaru barem tijekom prve polovice 17. stoljeća doprinosi posezanje za raritetnim izvorom, **inventarom kaptolskih muzikalija**, koji se danas čuva u Kaptolskom arhivu (sign. XXII/4; v. poglavlje 1.3.3. i Tablice Ic.1-5). Sastavio ga je kanonik Ivan Andrija Nembri (u Hvaru, 1646. i 1647.), popisavši naslove 73 izdanja – vokalnih i vokalno-instrumentalnih duhovnih i svjetovnih opusa, uz iznimku dviju jedinica instrumentalne glazbe i dvaju priručnika – koja su nekoć bila dijelom Kaptolske knjižnice, a danas im se potpuno gubi trag. Sudeći po datumima njihova (prvog) tiska, zabilježena su izdanja u hvarsku sredinu pristizala ponajprije iz sjeverne Italije, netom nakon publiciranja, vjerojatno na poticaj i posredstvom Tomasa Cecchinija koji je u to vrijeme bio u službi hvarskog katedralnog kapelnika (1614.-1648.) i orguljaša (1634.-1648.). Najviše jedinica u inventaru, ukupno 22, odnosi se upravo na Cecchinijeva djela,⁵⁴⁴ skladana ponajprije u Hvaru (a tiskana isključivo u Veneciji), za potrebe tamošnjih crkvenih i svjetovnih izvedbi. Cecchinijev opus ujedno je i odraz njegova poznavanja ranobaroknih kompozicijsko-tehničkih i estetičkih tendencija, nedvojbeno usvojenih proučavanjem i izvođenjem talijanske suvremene glazbene literature – mahom djela sjevernotalijanskih „malih majstora“, kao i onih poznatijih poput poput G. Monteverdija i G. Caccinija – kakva mu je, sudeći prema sadržaju kaptolskoga inventara, bila dostupna u neposrednoj blizini.

Dio skladbi iz duhovnih opusa popisanih u kaptolskom inventaru (ukupno 31 jedinica) – Cecchinijevih, ali i onih iz pera njegovih (starijih i mlađih) talijanskih suvremenika – hvarska je publika zasigurno imala priliku čuti u izvedbama katedralnog zbora (očigledno tada veoma solidnog) u prostoru hvarske stolnice, a moguće i Biskupskog dvora, upravo pod Cecchinijevim ravnanjem. Za popisanih 40 jedinica svjetovne glazbe može se pretpostaviti da se radilo o izdanjima kojima se Cecchini, bivajući poput svojih prethodnika povremeno angažiran u službi hvarskoga kneza, koristio ravnajući izvedbama na Kneževu dvoru,⁵⁴⁵ posebice u vrijeme poklada, na kojima su mogli sudjelovati lokalni i gostujući glazbenici. Međutim, s obzirom na to da je, netom prije Cecchinijeva dolaska, Hvar osnutkom komunalnog kazališta 1612. dobio novi prostor prikladan za svjetovne izvedbe, nije ne na odmet pretpostaviti da se i ondje izvodio svjetovni repertoar kakav je popisao u kaptolskome inventaru muzikalija, poput Caccinijeve opere *L'Euridice* (T.Ic.1, br. 63), koja sugerira i mogućnost tamošnjih glazbeno-scenskih

⁵⁴⁴ Utvrđeno je da Cecchinijev opus broji sveukupno 28 izdanja, sviju tiskanih u Veneciji. Usp. Maja MILOŠEVIĆ: *The Island of Hvar as the Meeting Point of Musicians in the 17th and 18th Centuries*, 115-116 (Tablice 1 i 2).

⁵⁴⁵ Usp. Cvito FISKOVIĆ, *Glazba, kazalište i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII stoljeću*, 36.

izvedbi. Ovom prigodom za istaknuti je i izdanje s gitarističkim intabulacijama Pietra Millionija (1627., T.Ic.1, br. 70), nekoć također dio Kaptolske knjižnice, koje – uz spomenute dvije tabulature, hvarsku i orguljsku, obje otkrivene i predstavljene kroz ranija glazbeno-arhivska i muzikološka istraživanja⁵⁴⁶ – doprinosi novim spoznajama o ranoj praksi solističkog instrumentalnog muziciranja, kakvo se u Hvaru očito njegovalo i na gitari, barem od druge četvrtine 17. stoljeća.⁵⁴⁷

Hvarski inventar danas nedostajućih kaptolskih muzikalija ima raritetnu vrijednost za hrvatsku glazbenu kulturu uopće, kao jedini (do sada poznati) dokument na području Hrvatske s eksplicitno navedenim autorima i naslovima djela, dostupnih lokalnim (crkvenim) glazbenicima, a uz njih i publici, do sredine 17. stoljeća. Ujedno, on služi i kao primjer i dokaz postojanja prakse prikupljanja i katalogiziranja muzikalija u hrvatskim crkvenim institucijama u razdoblju prije njezina sustavnog početka u 18. stoljeću. Naposljetku, on predstavlja značajan prilog povijesti umjetničkog muziciranja u ondašnjem Hvaru, bivajući odrazom bogatog glazbenog života kakav se ondje razvio u prvoj polovici 17. stoljeća, ponajprije zaslugama Tomasa Cecchinija, ali i drugih domaćih glazbenika, poput dugogodišnjeg katedralnog orguljaša fra Inocencija Jerkovića (u službi od 1601.-1611., a zatim od 1618.-1613.), „dike grada i čitave pokrajine“,⁵⁴⁸ kako su ga na temelju njegovog orguljaškog umijeća hvalili hvarski kanonici.⁵⁴⁹ Upravo se razdoblje Jerkovićeve i Cecchinijeva paralelnog djelovanja u hvarskog katedrali u literaturi navodi kao zlatno doba crkvene glazbe u Hvaru, čijim završetkom (Cecchinijevom smrću) nastupa razdoblje svojevrsne dekadencije (crkvenog) glazbenog života u Hvaru.⁵⁵⁰

Međutim, spisi u kojima su ovjekovječena imena orguljaša (uglavnom kratkotrajno) aktivnih u hvarskoj katedrali tijekom druge polovice 17. i 18. stoljeća – domaćih, kao i došljaka iz okolnih mjesta (Visa, Korčule, Dubrovnika, Splita, Trogira) te rjeđe iz udaljenijih područja

⁵⁴⁶ Usp. Dragan PLAMENAC, *op. cit.*; Tanja ČUNKO, *op. cit.*

⁵⁴⁷ Gitara je stigla i u Stari Grad relativno rano, sredinom 17. stoljeća, zaslugama Hektorovićeve potomaka koji su je nabavili 1644., vjerojatno za potrebe kućnog muziciranja u Tvrđalju. Usp. Cvito FISKOVIĆ, *op. cit.*, 52.

⁵⁴⁸ Cit. prema: Antonin ZANINOVIĆ, O hvarskom orguljašu fra Inocenciju Jerkoviću, dominikancu, *Sveta Cecilija*, 22/4 (1928), 182.

⁵⁴⁹ U Hvaru su tijekom 17. stoljeća (a zasigurno i ranije) orguljaška i kapelnička funkcija bile u pravilu odvojene, osim u iznimnim slučajevima, poput Tomasa Cecchinija, koji je obje obavljao između 1634. i 1644. Međutim, Cecchini je prije toga dvadeset godina obnašao isključivo funkciju kapelnika, dok su za orguljama bili Hvarani Nikola Duimiceo (1613.-1618.) i fra Inocencije Jerković (1601.-1611.; 1618.-1631.), te Jerolimus Negri (1831.-1634.), vjerojatno iz Splita. O angažmanu katedralnih orguljaša u Hvaru od kraja 16. i tijekom 17. stoljeća v. više u: Grga NOVAK, Orgulje, orguljaši i učitelji crkvenog pjevanja u Hvaru, *Sveta Cecilija*, 18/6 (1924), 179-181.

⁵⁵⁰ Usp. Dragan PLAMENAC, Toma Cecchini, kapelnik stolnih crkava u Splitu i Hvaru..., 99-100.

(Kandija, Italija)⁵⁵¹ – ipak ukazuju na kontinuirani nastavak prakse (crkvenog) muziciranja u gradu Hvaru, premda uz nju nije moguće vezati nijedno „zvučnije“ glazbeničko i skladateljsko ime sve do dolaska Julija Bajamontija u grad (1785.). No, za istaknuti je da je teza o *tihom* razdoblju hvarskog glazbenog života od sredine 17. do konca 18. stoljeća uvelike uvjetovana i potpunim nedostatkom notnog arhivskog materijala koji bi je opovrgnuo, kako duhovnog, tako i svjetovnog. Na kontinuitet svjetovnog glazbenog života u Hvaru ukazuju tek rijetki dokumenti, primjerice, šturo svjedočanstvo o opernoj produkciji na početku 18. stoljeća Hvaranina Grifika Bertučevića, koji 10. siječnja 1711. u izvještaju o pripremama za karneval navodi da će se „ovdje u Hvaru davati (...) opere i svečanosti, a sada se već mnogo o tome govori i daju se maškerate“,⁵⁵² ne otkrivajući o kojim je djelima bila riječ. Godinu dana kasnije, Višanin Antun Matijašević Karamaneo donosi opsežniji opis svečanosti tijekom pokladnih dana 1712., održanih u čast i pod pokroviteljstvom Marina Capella, zapovjednika mletačkog brodovlja na Jadranu.⁵⁵³ Opisujući večernje scenske priredbe u kazalištu, Karamaneo spominje izvedbe pastorala, komedija i tragedija. Iako ih nigdje eksplicitno ne navodi, u opseg navedenih scenskih događanja mogle su biti uključene i opere. Razlog njihovu izostavljanju iz opisa vjerojatno je Karamaneov dolazak nakon početka svečanosti, pri čemu je propustio dio programa. Težinu spomenutoj pretpostavci daje godinu ranije nastao Bertučevićev zapis o operama, svečanostima i maskeratama, koji osim toga potvrđuje i otprilike isti vremenski okvir, raznolikost programa i očigledno kontinuitet tog zimskog festivala. Ukoliko su se zaista tih prigoda na pozornici Hvarskog kazališta predstavljale opere, može se pretpostaviti da su ih najčešće izvodile gostujuće talijanske operne družine, dok su pak ostale dramske forme (sa ili bez glazbe) mogli igrati i domaći glumci, s obzirom na snažnu, već tada stoljetnu tradiciju dramskog stvaralaštva na Hvaru.⁵⁵⁴ Još jedan od rijetkih izvora iz 18. stoljeća, koji istovremeno sugerira ondašnje postojanje i javnog i privatnog muziciranja jest popis inventara hvarskog biskupa Cesara Bonajutija iz 1759., pohranjen u Arhivu Machiedo, u kojemu je navedeno i nekoliko glazbala na kojima se moglo svirati pri izvedbama ponaprije u Biskupskoj palači, ali i Kneževom dvoru i Hvarskome kazalištu. Zabilježene su naime četiri flaute, četiri violine,

⁵⁵¹ Usp. Grga NOVAK, *op. cit.*; Cvito FISKOVIĆ, *op. cit.*, 47-48.

⁵⁵² Cit prema: Mladen NIKOLANCI, K pitanju Hvarskog teatra, *Hvarski zbornik*, 3 (1975), 341.

⁵⁵³ V. transkripciju Karamaneova latinskog spjeva, uz hrvatski prijevod i komentare Veljka Gortana u: Grga NOVAK, Petar Semitecolo..., 147-171.

⁵⁵⁴ Usp. W. H. ALLISON – H. C. SCHNUR, Antun Karamaneo's *Carmen ad Jac. Candidum* and the Hvar Theatre, *Humanistica Lovaniensia*, 29 (1980), 276-278.

violončelo, spinet, kitaru i timbal, koje su nakon biskupove smrti otkupili pojedinci, među njima i Markantun Raffaelli, otac Josipa Raffaellija.⁵⁵⁵

Gotovo da nema sačuvanih izvora koji bi posvjedočili o glazbi u Starome Gradu tijekom 17. i 18. stoljeća, tada mjestu ladanjskih zdanja uglednijih otočana, u sjeni grada Hvara sve do konca 18. stoljeća, kada započinje njegov postupni gospodarski uzlet te urbanistički i kulturni razvoj. Tek ih nekolicina upućuje na to da se tijekom 17. stoljeća glazba njegovala u krugu Hektorovićeve Tvrdalja, među kojima je i najraniji poznati glazbeno-teorijski priručnik ponikao iz domaće sredine, *Dialogo* Jurja Albertija za „brzo učenje“ figuralnog pjevanja (1619.),⁵⁵⁶ čija su dva (jedina sačuvana) primjerka u Stari Grad vjerojatno pristigla udajom Ludovike Alberti, sestre Jurja Alberija, za Antuna Hektorovića (1592.-1678.), pranećaka Marina Hektorovića (1464.-1514.), pjesnikova oca. Na njegovanje glazbe u domu obitelji Hektorović ukazuju još i dva spisa koja otkrivaju instrumente u njihovu posjedu tijekom druge polovice 17. stoljeća, a radilo se o gitari, kitarinu i čembalu,⁵⁵⁷ vjerojatno nabavljenim za potrebe privatnog, kućnog muziciranja (solističkog i komornog).

Svojevrsni nagovještaj razvoja društvenog i kulturnog, a time i glazbenog života na otoku u 19. stoljeću, nastupa još krajem 18. stoljeća, kada u Hvaru borave vrhunski onodobni intelektualci biskup Ivan Dominik Stratiko (od 1785. do 1799.) te liječnik i glazbenik Julije Bajamonti (od 1785. do 1790.), nastojeći svojim prosvjetiteljskim idejama unaprijediti provincijsku sredinu kakvom je postajao Hvar, nekadašnje humanističko središte, posebice intenzivno u drugoj polovici 18. stoljeća, sukladno slabljenju i prema zalazu gospodarice mu *Serenissime*.⁵⁵⁸ Uz liječnički rad, Bajamonti je na Hvaru istraživao otočnu prošlost, zanimao se za izvore, stare pisce, hvarsko narječje i hvarske renesansne pjesnike, baveći se čitavo vrijeme aktivno i glazbom.⁵⁵⁹ Name, svirao je povremeno *pro bono* u katedrali, radio na novim skladbama, te podučavao mladoga Josipa Raffaellija, na što ukazuju i Bajamontijevom rukom ispisane menzuralne ritamske vrijednosti što mu ih je tumačio, ujedno i jedini izvor (dijelom) u Bajamontijevu rukopisu sačuvan u Kaptolskom arhivu (v. Tl.a, br. 7). Njihovu uspješnu glazbenu suradnju potvrđuje i izvedba Bajamontijeve kantate *La Passione di Gesù Cristo*

⁵⁵⁵ Usp. Cvito FISKOVIĆ, *op. cit.*, 47-48.

⁵⁵⁶ Usp. Josip ANDREIS, Albertijev „Dijalog“, 91-104.

⁵⁵⁷ Cvito FISKOVIĆ, *op. cit.*, 52.

⁵⁵⁸ O prosvjetiteljskom djelovanju I. D. Stratika i J. Bajamontija na Hvaru v. više u: Ana PERINIĆ LEWIS – Pavao RUDAN, „Spectemur agendo – prepoznaje nas se po našem djelovanju!“, 57-118.

⁵⁵⁹ Općenito o Bajamontijevu hvarskom periodu vidi u: Arsen DUPLANČIĆ, *op. cit.*, str. 76-77.; Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 87-115.; Nevenka BEZIĆ BOŽANIĆ, Julije Bajamonti u Hvaru, 138-143.

(1788.), skladane na stihove slavnog Pietra Metastasija, u kojoj su solističke uloge otpjevali upravo Bajamonti i Raffaelli, što sugerira visoku razinu njihovih vokalnih i interperativnih sposobosti.⁵⁶⁰ Tom prigodom pratnju su imali u gudačkom orkestru sastavljenom od hvarskih glazbenika (*Accademici*), čija su imena zabilježena na tiskanom libretu, sačuvanom u Muzeju hvarske baštine (sign. MF 318), zorno svjedočeći o postojanju lokalnog orkestra koji je u to vrijeme sudjelovao u javnim glazbenim priredbama. Djelo je izvedeno na Veliki četvrtak (1789.) u Velikoj dvorani Biskupske palače, gdje je biskup Stratiko, kao dio svoje prosvjetiteljske misije na otoku, običavao organizirati književne večeri te koncerte i kazališne predstave za kler i narod, posebice u razdoblju karnevala i Velikog tjedna.⁵⁶¹ Vidjeli smo da su na (barem) jednom od takvih događanja sudjelovali, i to u glavnim ulogama, Stratikov prijatelj i istomišljenik, Julije Bajamonti i njihov učenik Josip Raffaelli. Nedvojbeno je da su širinom svoje naobrazbe i prosvjetiteljskim idejama hvarski biskup i splitski polihistor iznimno utjecali na formiranje Raffaellijeve ličnosti – glazbeničke, svećeničke i uopće prosvjetiteljske – potaknuvši mu želju za nastavkom studija glazbe u Italiji i razvojem skladateljskog potencijala, ostvarenog u djelima s kojima je hvarska crkvena glazba ponovno doživjela procvat u prvoj polovici 19. stoljeća.

Raffaelli je u Italiji proveo najmanje osam godina (od 1792. do 1801. ili 1801.), sasvim sigurno u Padovi (moguće i u Veneciji), učeći čembalo i kontrapunkt kod Ferdinanda Bertonia Turrinija (1745.-1820.), a zatim (barem do 1800.) djelujući kao kapelnik i orguljaš u obližnjem gradiću Este. Skladbe koje je napisao nakon povratka u rodni grad 1804., gdje do smrti 1843. biva u službi katedralnog kapelnika i orguljaša, isključivo su duhovne provenijencije, obilježene snažnim utjecajem talijanske opere (kasnog) 18. stoljeća, no prilagođene izvedbenim mogućnostima hvarske katedralne kapele kojoj su ponaprije bile namijenjene.⁵⁶² U **Kaptolskom arhivu**⁵⁶³ čuva se ukupno 59 jedinica u kojima su, u Raffaellijevu rukopisu ili prijepisima iz druge polovice 19. stoljeća, zabilježene skladbe njegova potvrđenog, a jednim dijelom i upitnog autorstva,⁵⁶⁴ čineći preko trećinu tamošnje notne rukopisne građe. Specifičnost kaptolske zbirke muzikalija upravo je, dakako, Raffaellijeva ostavština, odraz

⁵⁶⁰ Usp. Miljenko GRGIĆ, Dr. Julije Bajamonti, glazbenik, 97-99.

⁵⁶¹ Usp. Stjepan KRASIĆ, *Ivan Dominik Stratiko*, 278-280.

⁵⁶² Usp. Janka ŠANJEK, O životu i radu Josipa Raffaellija, 29-46; Ivan BOŠKOVIĆ, Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767–1843), 17–31; Maja MILOŠEVIĆ, From the periphery to the centre and back: The case of Giuseppe Raffaelli, 151-160.

⁵⁶³ 81 jedinica odnosi se na tiskane, a 153 na rukopisne muzikalije, no sudeći prema inventaru V. Dulčića i V. Gugića (1972.), u Kaptolskom su se arhivu ranije nalazile četiri danas izgubljene rukopisne skladbe, među njima i jedna Raffaellijeva, također uvrštene u tablični pregled građe (v. T.Ia, br. 12, 13, 15 i 90).

⁵⁶⁴ Naime, u 24 jedinice zabilježene su skladbe bez navedenog autora, ali u Raffaellijevom rukopisu, za koje se može pretpostaviti da su njegovi autografi.

ponovnog procvata crkvene glazbe u gradu Hvaru u prvoj polovici 19. stoljeća. Međutim, na živopisnu glazbenu djelatnost u krugu hvarske katedrale od kraja 18. do početka 20. stoljeća, ukazuju – osim Raffaellijevih – i djela drugih domaćih i inozemnih autora (mahom talijanskih i njemačkih) aktivnih u spomenutom razdoblju, kakva se ondje nalaze u rukopisu ili tisku. Naime, vrijedan dio kaptolskog glazbenog fonda čine skladbe Raffaellijevih prethodnika i nasljednika u službi katedralnog orguljaša i/ili kapelnika, također vjerojatno pisane za potrebe liturgijske službe u hvarskoj stolnici. Radi se o djelima fra M. Bonagrazije (sačuvanim u prijepisima iz sredine i druge polovice 19. stoljeća, v. T.Ia, br. 57 i 58a), o kojemu je jedino poznato da je u hvarskoj katedrali djelovao od 1774. do 1782., zatim (autografima) Alberta Andlovitza (br. 2 i 3) – koji je iz Trsta stigao u Hvar, gdje je krajem 19. stoljeća angažiran kao katedralni kapelnik (otprilike od 1887. do 1889.), ali i voditelj Gradske glazbe, za koju je također skladao – i Aleksandra Bosiljevca (br. 59-61), rodom iz Karlovca, koji je u Hvaru djelovao kao *maestro di capella* u katedrali (od 1898. do 1914.), ali i kao voditelj Tamburaškog društva „Hektorović“ (od 1900.) i glazbeni pedagog. Tijekom svojega boravka u Hvaru Bosiljevac je napisao niz skladbi, duhovnih (uglavnom misa) i svjetovnih (skladbe za klavir solo i tamburicu), koja se čuvaju, baš poput Andlovitzevih, i u drugim otočnim arhivima, što ukazuje na njihovo prihvaćanje i njegovanje izvan kruga hvarske stolnice.⁵⁶⁵

Uz djela spomenutih katedralnih glazbenika, nastala u domaćoj, hvarskoj sredini i u okviru lokalnih izvedbenih prilika, zbirka Kaptolskog fonda sadrži i autografe i prijepise duhovnih skladbi crkvenih glazbenika aktivnih tijekom 19. stoljeća u Zadru (J. Alesani, F. Sabalić; br. 1, 140-142), Splitu (A. Visetti; br. 150-151), Trogiru (G. Bozzotti; br. 16, 63) i Šibeniku Šibeniku (A. Orsini; br. 80), što sugeriraju glazbene veze hvarske (crkvene) sredine s drugim mjestima na priobalju. Zamjetan dio sačuvanog repertoara – rukopisnog i tiskanog – pritjecao je tijekom (druge polovice) 19. stoljeća i iz područja sjeverne Italije, pri čemu je za istaknuti muzikalije pristigle iz mjesta Cividale del Friuli, nekoć u vlasništvu (i autorstvu) sâmih predvodnika sjevernotalijanskog cecilijanskog pokreta, Giovannija Battiste Candottija (T.Ia, br. 65-69, 76, 138, 145; T.IIa, br. 2, 41, 65, 70) i Jacopa Tomadinija (T.Ia, br. 66; T.IIb, br. 2, 60, 67-70) što ukazuju na dostupnost i izvedbe cecilijanskog repertoara u krugu hvarske katedrale još od posljednje trećine 19. stoljeća. Ovom prigodom valja svakako uzeti u obzir postojeći

⁵⁶⁵ Da su njihova djela bila prihvaćena i izvan kruga katedrale svjedoče, naime, njihove rukopisne i tiskane skladbe pohranjene u Hvaru na koru crkve Franjevačkog samostana (Bosiljevac: T.IIa, br. 6 i T.IIb, 7), i Muzeju hvarske baštine (Andlovitz: T.IVa, br. 1-3; Bosiljevac: T.IVb, br. 9-10), a zatim i u Starome Gradu u Arhivu Dominikanskog samostana (Andlovitz: T.IIIb, br. 1-2; Bosiljevac: T.IIIb, br. 8-9) i Arhivu župne crkve (Andlovitz: 8 jedinica; Bosiljevac: 2 j.), usp. Vjera KATALINIĆ, *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, <http://dizbi.hazu.hr/object/2102> (pristup: 12. 2. 2019.).

popis rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u Arhivu župne crkve sv. Stjepana u Starome Gradu,⁵⁶⁶ koji ukazuje na to da se i u tamošnjoj župi tijekom 19. i početkom 20. stoljeća njegovao repertoar srodan onome čijim su izvedbama upravljali (ali i koji su stvarali) u isto vrijeme crkveni glazbenici u Hvaru. Naime, u spomenutoj se starogradskoj zbirci također čuvaju duhovne skladbe hvarskih katedralnih kapelnika, J. Raffaellija (17 jedinica; rkp.), A. Andlovitza (8 j.; 6 rkp., 2 tisk.) i A. Bosiljevca (2 j.; tisk.) te crkvenih skladatelja aktivnih u drugim mjestima priobalja krajem 18. i tijekom (prve polovice) 19. stoljeća – primjerice u Zadru (J. Alesani, F. Sabalić, G. Cigala), Splitu (B. Pellizzari), Dubrovniku (G. Zabolio) i Trogiru (G. Bozzotti) – dok zamjetan udio (posebice u tiskovinama) čine djela hrvatskih (F. Lučić, F. Dugan, K. Kolb, I. Glibotić itd.) i inozemnih (G. B. Candotti, J. Tomadini, L. Perosi, O. Ravello, P. Griesbacher, M. Haller, I. Mitterer itd.), cecilijanski profiliranih skladatelja iz druge polovice 19. i početka 20. stoljeća.

O prevladavajućem cecilijanskom repertoaru (i) u samostanskim središtima na otoku u krajem 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća, svjedoče rukopisne i tiskane muzikalije pohranjene na **koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru** (49 jedinica: 15 rukopisnih, 34 tiskane) te u **Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu** (416 j.: 353 rkp., 63 tisk.). Uvidom u sadržaj tamošnjih glazbenih zbirki, naime, također se ukazuje – posebice u opsežnom glazbenom fondu starogradskih dominikanaca – širok spektar naslova tada suvremenih cecilijanskih autora (domaćih, talijanskih, austrijskih, njemačkih, slovenskih i dr.). Svakako je za istaknuti da se u dominikanskom fondu čuva pedesetak jedinica s duhovnim skladbama petorice dominikanskih redovnika rodom s otoka Hvara, u rukopisima (prijepisima i autografima) iz prve polovice 20. stoljeća. Radi se o Antoninu Zaninoviću, Vinku Kuničiću, Jordanu Kuničiću, Rajmundu Kupareu i Zlatanu Plenkoviću, od kojih su trojica (Zaninović, Kuničić, Kupareo) za života djelovala (i) u samostanu u Starome Gradu. Upravo je jedan od njih, R. Kupareo, kako se čini, zaslužan za pritezanje zamjetnog dijela sačuvane rukopisne (a vjerojatno i tiskane) građe u glazbeni fond dominikanaca, i to ponajprije tijekom tridesetih godina 20. stoljeća (preko 140 jedinica). U njegovom rukopisu sačuvano je sedamdesetak jedinica – u većoj mjeri prijepisa, u manjoj mjeri autografa – koje je bilježio mahom za vrijeme svog novicijata u Dubrovniku, između 1932. i 1935., ali i za boravka u Starome Gradu (1938. i 1939.). Stoga, iako je za pretpostaviti da je veći dio rukopisnih muzikalija pohranjenih u Dominikanskom samostanu u Starome Gradu ipak nastajao *in situ*, za potrebe izvedbi u pripadajućim samostanskim crkvama, za što su se uostalom vjerojatno ciljano nabavljale i danas

⁵⁶⁶ *Ibid.*

sačuvane tiskovine, očigledno je da je dio sačuvanog repertoara pristizao, kako je već spomenuto, ponajprije iz Dubrovnika, ali i (manjim dijelom) iz Splita, Trogira, Zadra i Zagreba, „migracijama“ unutar dominikanskog reda, a što je zasigurno bio slučaj i s barem jednim dijelom glazbene građe pohranjene u crkvi hvarskih franjevaca. Međutim, s obzirom na to da je među građom sačuvanom u otočnim crkvenim arhivima moguće pronaći i poneki primjer svjetovne (vokalno-)instrumentalne glazbe, nije na odmet pretpostaviti da je (manji) dio građe nekoć mogao pripadati i laicima.

Generalno govoreći, vokalna i vokalno-instrumentalna djela kakva se čuvaju (u rukopisu i tisku) u obrađenim otočnim crkvenim zbirkama pripadaju okvirima skladateljskih stilova, tehnika i glazbenih vrsta što su dominirali europskom crkvenom glazbom od kraja 18. do početka 20. stoljeća. Sačuvane duhovne skladbe – među kojima pak prevladavaju mise, moteti, himni, psalmi, litanije te korizmeni napjevi – ujedno odražavaju i nekadašnje lokalne izvedbene prilike, upućujući na vokalne i vokalno-instrumentalne sastave kakvi su djelovali crkvenim krugovima Hvara i Staroga Grada ponajprije tijekom 19. i početkom 20. stoljeća. Uglavnom su namijenjene zborovima *a cappella* ili uz pratnju instrumenta s tipkama (najčešće orgulja), dok ih je manji udio s pratnjom komornih instrumentalnih sastava i orkestara: desetak takvih se nalazi među u jedinicama pohranjenim u Kaptolskom arhivu – primjerice Raffaellijeva novootkrivena (ujedno i njegova najopsežnija) skladba *Kyrie, Gloria i Credo* za dvoglasni muški zbor i komorni orkestar (v. T.Ia, br. 109) ili pak Tomadinijeva *Messa* za tri jednaka glasa i orkestar (T.IIb, br. 68) – a isto toliko i u Arhivu župne crkve u Starome Gradu, gdje su sačuvane zbarske skladbe s pratnjom sastavljenom pretežito od (limenih) puhačkih instrumenata. Takav sastavom opsežniji repertoar sugerira da su (mahom tijekom 19. stoljeća) u župama Hvara i Staroga Grada, vjerojatno povodom kakvih svečanijih prigoda, povremeno kao pratnja župnim zborovima nastupali manji i veći instrumentalni ansambli, sastavljeni od lokalnih amaterskih glazbenika, aktivnih u Hvarskom kazalištu i gradskim „glazbama“. Instrumentalni su se ansambli, kako se čini, mnogo rjeđe okupljali za izvedbe u samostanskim crkvama početkom 20. stoljeća,⁵⁶⁷ gdje su se, sudeći po sačuvanoj glazbenoj građi, izvodile ponajprije skladbe za zborove *a cappella* (od jednoglasnih do peteroglasnih) te uz pratnju orgulja, harmonija ili klavira. Članovi crkvenih zborova sve do konca 19. stoljeća bili su isključivo muškarci – klerici, kojima su se od početka 19. stoljeća počeli pridruživati i laici⁵⁶⁸ – na što upućuju i sastavi većine sačuvanih zbarskih crkvenih skladbi iz tog razdoblja, pogotovo

⁵⁶⁷ Instrumentalni sastavi zastupljeni su, ponajprije kao pratnja zboru, u nekoliko jedinica iz Arhiva Dominikanskog samostana: v. br. 10, 155, 278, 329, 340, 353 u T.IIIa te br. 20 u T.IIIb.

⁵⁶⁸ J. ŠANJEK: O životu i radu Josipa Raffaellija, 31.

onih u Kaptolskom arhivu. Razvidno je pak i iz sastava (pojedinih) skladbi s kraja 19. i iz prve trećine 20. stoljeća, ponajprije onih sačuvanih u Arhivu Dominikanskog samostana, da se (o)tada zborovima priključuju i žene: najčešće u skladbama za mješovite vokalne sastave, dok je minoran udio jedinica koje sadrže (isključivo) ženske zborove.

S ukupno 642 rukopisne i tiskane jedinice evidentirane u trima obrađenim crkvenim arhivima (Kaptolskom arhivu i crkvi Franjevačkog samostana u Hvaru, te Arhivu Dominikanskog samostana u Starome Gradu), vokalna i vokalno-instrumentalna duhovna glazba čini otprilike dvije trećine ukupnog broja muzikalija predstavljenih u ovome radu (sveukupno 1016 j. iz šest glazbeno-arhivskih zbirki), zorno ukazujući na vrlo bogatu stvaralačku i izvođačku praksu u crkvenim krugovima urbanih središta otoka Hvara tijekom 19. i početkom 20. stoljeća. No da se u tamošnjim crkvenim krugovima u tom vremenskom rasponu revno njegovalo i solističko instrumentalno muziciranje – ponajprije na orguljama, rjeđe na klaviru – svjedoči (sveukupno) šezdesetak jedinica s raznim djelima za instrumente s tipkama: versetima, kanonima, pastoralama, etidama, marševima, preradbama ulomaka duhovnih i svjetovnih pripadajućih kanonskom zapadno-europskom repertoaru (i dr.), sačuvanih u kaptolskom i dvama samostanskim arhivima. Tamo je sačuvan ujedno i manji broj jedinica s djelima za druge solističke instrumente (gitaru, brač, bandeon) ili instrumentalne komorne sastave, koja su mogli izvoditi lokalni (crkveni) glazbenici u okviru privatnog, ali i javnog muziciranja, budući da su nerijetko bili uključeni u glazbeni život grada (i) kao voditelji svjetovnih gradskih ansambala (poput Alberta Andlovitza i Aleksandra Bosiljevca krajem 19. i početkom 20. stoljeća). O glazbenim podukama u crkvenim središtima u vremenu od kraja 18. do početka 20. stoljeća svjedoči pet priručnika za gregorijansko pjevanje (T.Ia, br. 27-31, T.IIIb, br. 3), zatim jedan za sviranje klavira (T.IIa, br. 21), te različite rukopisne glazbeno-teorijske bilješke o notaciji, ritamskim vrijednostima, ljestvičnim sustavima itd. kojima su se služili, a nerijetko ih i zapisivali lokalni crkveni glazbenici, primjerice, Bajamonti i Raffaelli krajem 18., odnosno početkom 19. stoljeća u Hvaru (T.Ia, br. 7, 125), te V. Kuničić 1930-ih u Starome Gradu (T.IIIa, br. 217).

Svjetovna vokalna i vokalno-instrumentalna glazba čini minoran udio jedinica u trima obrađenim crkvenim glazbenim fondovima (sveukupno 17 jedinica), u kojima se nalaze preradbe (ulomaka) čuvenijih talijanskih opera 19. stoljeća,⁵⁶⁹ a zatim zbarske i solo popijevke,⁵⁷⁰ uglavnom domaćih autora s kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća (I. Zajca, M.

⁵⁶⁹ V. T.Ia, br. 56, 72, 79, 139, 149; T.Ib, br. 46; T.IIb, br. 4.

⁵⁷⁰ V. T.IIb, br. 34; T.IIIa, br. 105, 117, 118, 134, 158; T.IIIb, br. 15-18.

Brajše-Rašana, N. Devčića, M. Ćurkovića i dr.). Stoga, razotkrivanju svjetovnog repertoara kakav se njegovao u okviru javnog i privatnog muziciranja u Hvaru i Starome Gradu tijekom 19. i početka 20. stoljeća, razdoblja procvata građanske kulture na otoku, pridonosi ponajprije uvid u svjetovne glazbene zbirke – Muzeja hvarske baštine te privatnih arhiva obitelji Machiedo u Hvaru i Politeo u Starome Gradu – čijih je sveukupno 313 sačuvanih jedinica rukopisnih i tiskanih muzikalija obrađeno u ovome radu.

Tijekom spomenutog razdoblja u Hvaru i Starome Gradu utemeljen je niz kulturnih udruženja, među prvima Kazališno društvo (*Società del Teatro*),⁵⁷¹ osnovano 1800. (pravilnika potvrđenog 1803.) s ciljem obnove i održavanja zgrade te programa Hvarskog kazališta, a time i revitalizacije društvenog i kulturnog života u Hvaru u prvim godinama nakon sloma *Serenissime*. O uspješnom djelovanju Društva i njegovu promicanju suvremenih trendova u scenskoj umjetnosti svjedoči činjenica da je samo u sezoni 1819./1820. izvedeno više od trideset predstava,⁵⁷² dok su se ondje nadalje, posebice tijekom druge polovice 19. stoljeća, izvodile i suvremene opere talijanskih (V. Bellini, G. Donizetti, G. Mayerbeer, G. Verdi) i francuskih (G. Bizet) skladateljskih velikana, ali i one iz pera danas manje upamćenih autora (A. Boito, G. Cimarosa, G. Lorenzetti, E. Petrella, A. Ponchielli, G. Sinico, L. Ventura), što su im libreta – tiskana mahom u Italiji između 1820. i 1827. – sačuvana u Fondu Bučić u Muzeju hvarske baštine.⁵⁷³ Vjerojatno je da su većinu tih opera, kao i ranijih stoljeća, izvodile gostujuće talijanske družine, iako je u Hvarskom kazalištu povremeno djelovao (komorni) orkestar sastavljen od lokalnih amaterskih glazbenika, koji su također mogli sudjelovati u upriličenju kakvih glazbeno-scenskih djela (ne nužno opernih).

Lokalni su diletanti u to vrijeme organizirano djelovali kroz glazbena udruženja u čijim su se aktivnostima i repertoaru odražavale i (lokalne) društveno-političke prilike, posebice burne krajem 19. stoljeća. Naime, u Hvaru od 1842. djeluju Glazbeno društvo (*Società musicale*, odnosno Gradska limena glazba) – ispočetka ideološki neutralno, a kasnije (oko 1896.) rascijepano prema političkim uvjerenjima članova na dvije gradske „glazbe“: *Società musicale „Giovanni Francesco Biondi“* (autonomaške orijentacije) i Hrvatsko društvo „Hektorović“ (narodnjačke orijentacije), u okviru kojeg se 1898. utemeljuje istoimeno pjevačko-tamburaško društvo (čijim je voditeljem do svoje smrti 1918. bio Aleksandar

⁵⁷¹ O djelovanju Kazališnog društva vidi više u: Mirjana KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, 73-93.

⁵⁷² *Ibid.*, 80.

⁵⁷³ Naime, na većini libreta iz Fonda Bučić, sačuvanih u Muzeju hvarske baštine (pod sign. FB 5.1-5.23), nalaze se pripisi koji potvrđuju da su pojedine opere izvedene upravo u Hvarskom kazalištu.

Bosiljevac). Tijekom zadnje četvrtine 19. stoljeća osnivala su se i u Starome Gradu glazbena udruženja u kojima su se okupljali članovi prema srodnim političkim opredjeljenjima: gradska glazba autonomaša *Banda Cittadina* (1876.), a zatim i „narodnjačka“ glazbena društva – Hrvatska (limena) glazba (1887.) i Pjevačko-tamburaško društvo „Hektorović“ (1893.).⁵⁷⁴

Temelj za rekonstrukciju repertoara kakav su tijekom posljednje četvrtine 19. i početkom 20. stoljeća izvodili limeni puhački i tamburaški ansambli u gradu Hvaru – a vjerojatno i srodni sastavi u Starome Gradu – pruža šezdesetak rukopisnih jedinica koje se nalaze u **Muzeju hvarske baštine** (ukupno 141 j.: 101 rkp., 40 tisk.). Većina ih se odnosi na skladbe i preradbe za limene puhačke sastave, vjerojatno nekoć u posjedu (jednog od) članova društva *Società musicale*, sačuvane ponajprije u dionici flaute (47 jedinica), a rjeđe u cjelovitom partiturnom zapisu i/ili dionicama (7 j.). Sudeći prema spomenutim izvorima, repertoar hvarske Gradske glazbe bio je – barem u vremenu prije njezine podjele na „autonomašku“ i „narodnjačku“ koncem 19. stoljeća (oko 1896.) – sačinjen od valcera, marševa, polki, uvertira, *potpourrija*, *cavatina*, arija, *duetta*, *terzetta*, kvadrilja, serenada: ponajprije prerađenih ulomaka i motiva iz opera i opereta „zvučnijih“ talijanskih, austrijskih i francuskih skladatelja druge polovice 19. stoljeća, ali i skladbi izvorno pisanih za limene puhačke sastave anonimnih ili manje poznatih autora, kao što su primjerice češki vojni kapelnici H. J. Schneider (T.IVa, br. 85) i E. Štolc (br. 91, 92), a zatim i voditelj hvarske Gradske glazbe Alberto Andlovitz (br. 1-3). Premda je dakako za zaključiti da je Tamburaško društvo „Hektorović“ nekoć bilo u posjedu većeg broja muzikalija, danas izgubljenih, njegov nekadašnji repertoar ogleda se u raznim skladbama rodoljubne tematike, ali i plesovima te prerađenim opernim i operetnim ulomcima, što su zabilježeni u sačuvanim rukopisnim zbirka za brač (T. IVa, br. 101)⁵⁷⁵ ili partiturnim zapisima (br. 46, 45) s početka 20. stoljeća. Moguće je da se u (širem) okviru Glazbenog društva „Hektorović“ (barem) kasnije muziciralo i na mandolini, što sugerira primjerice izdanje s preradbom cjelovite opere *La bohème* G. Puccinija za mandolinski kvartet (1911.; T.IVb, br. 27) ili pak 12 izdanja s (napolitanskim) *canzonama* (oko 1918.) za solistički pjev uz mandolinu, kakve su se mogle, dakako, izvoditi i u okviru privatnog muziciranja. Za istaknuti da je upravo u krugu „Hektorovića“, uz svog (privatnog) učitelja glazbe Aleksandra Bosiljevca, prve glazbeničke korake poduzeo i mladi Ambroz Novak, koji se u godinama koncem i netom nakon Velikoga rata prometnuo u vrsnog zborovođu, violinista, skladatelja i glazbenog kritičara, o čemu zorno svjedoči njegova ostavština sačuvana u Muzeju hvarske baštine (sign. MF 492, br.

⁵⁷⁴ Usp. Mirjana KOLUMBIĆ, Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru, 378-379.

⁵⁷⁵ V. zbirke za brač, pohranjene i u Kaptolskom arhivu (vjerojatno nekoć u posjedu A. Bosiljevca): T.Ia, br. 34, 152; T.Ib, br. 28.

9). Tijekom kratkog perioda njegova javnog djelovanja na širem području glazbe (između 1916. i 1925., mahom u Zadru, Zagrebu i Splitu), koje je prekinuo 1925. potpuno se posvetivši gradnji karijere u pravosuđu (u Sinju, Splitu i Beogradu), Ambroz Novak je – kako bilježi u crticama iz njegove biografije Đino Novak⁵⁷⁶ – nastupao i u rodnom Hvaru, povremeno dirigirajući izvedbama mješovitog zbora GD „Hektorović“, iako zasada nisu poznati izvori koji bi ukazali na datum, lokaciju, prigodu i repertoar njegovih hvarskih nastupa.⁵⁷⁷

Izumu li se autografi Ambroza Novaka (31 jedinica), rukopisna se se glazbena građa iz Muzeja hvarske baštine odnosi dakle mahom na literaturu kakvu su mogli izvoditi limeni puhački i tamburaški sastavi u Hvaru, a analogno tomu i oni u Starome Gradu. S druge strane, među tiskovinama Muzeja čuvaju su muzikalije nekoć ponajprije namijenjene svjetovnom komornom i solističkom muziciranju krajem 19. i početkom 20. stoljeća, kakvo se moglo njegovati u ponešto privatnijem kontekstu. Naime, osim već spomenutih zbirki za mandolinu solo, ondje se nalaze klavirski izvaci (ulomaka) opera renomiranih talijanskih (G. Donizettija, T.IVb, br. 12; G. Verdija br. 36, 37) i francuskih skladatelja (G. Bizet, br. 8) 19. stoljeća, zatim albumi salonske klavirske glazbe s početka 20. stoljeća (br. 20, 21), a za istaknuti je i dvije klavirske skladbe A. Bosiljevca, obje publicirane u domaćoj nakladi (oko 1914.), a vjerojatno nastale za vrijeme skladateljeva života u Hvaru. Radi se koračnici *Na balkanskom bojnom polju* (br. 9), koju je Bosiljevac napisao u jeku Balkanskih ratova (1912.-1913.),⁵⁷⁸ a zatim o *Uspomeni na Hvar* (br. 10), klavirskoj minijaturi posvećenoj gradu u kojemu je proveo posljednja dva desetljeća svojega života, bivajući jednim od glavnih protagonista tamošnjeg glazbenog života. Među tiskovinama Muzeja sačuvana je i literatura za violinu solo, mahom glazbeno-didaktičke studije za usavršavanje tehnike sviranja, koje sugeriraju praksu violinističkih glazbenih poduka u Hvaru u posljednjoj trećini 19. stoljeća (i kasnije).⁵⁷⁹ Ondje se čuva i nekoliko jedinica za glas i klavir – među njima šlageri s početka 20. stoljeća (v. br. 13, 26, 28, 31) i Dobroničeva *Romanca* (br. 11), skladana povodom vjenčanja autorova prijatelja Jurja Dubokovića – te za komorna instrumentalna dua violine i klavira (preradbe Griegovih klavirskih skladbi i ulomaka iz Verdijeve *Traviate*, br. 22, 38), odnosno violončela i klavira (preradbe pojedinih skladbi pripadajućih kanonskom repertoaru 18. i 19. stoljeća, br.

⁵⁷⁶ Đino NOVAK: [Biografija Ambroza Novaka, br. 1], [s. a.], rkp.

⁵⁷⁷ Općenito, nedostaje sačuvanih notnih izvora kojima bi se otkrio repertoar pjevačkih društava „Hektorović“ u Hvaru i Starome Gradu početkom 20. stoljeća, iako je za pretpostaviti da su njegov zamjetan udio činile rodoljubne pjesme i budnice, ali i zborske popijevke suvremenih autora, kakav je bio i Ambroz Novak.

⁵⁷⁸ Usp. Juraj DULČIĆ, Šandor Bosiljevac, 185.

⁵⁷⁹ Radi se o etidama, odnosno *capriccijima* B. Ferrare, F. Fiorilla i P. Rodea (T.IVb, br. 14, 15 i 30), dok se u jednoj nalaze kraći stavci („melodije“) i marš J. Mazasa (br. 25).

39). Iako ih za većinu nema podataka o nekadašnjim vlasnicima i korisnicima, potonja (tiskana) djela namijenjena solistima ili duetima mogla su se dakako rabiti za privatno muziciranje u kakvim uglednijim građanskim domovima u Hvaru krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Ponešto jasniju sliku o privatnom, kućnom muziciranju kakvo se u 19. stoljeću njegovalo u urbanim središtima otoka Hvara, pruža uvid u sadržaj glazbeno-arhivskih zbirki u vlasništvu obitelji Politeo u Starome Gradu te obitelji Machiedo u Hvaru. **Glazbeni fond obitelji Politeo** sadrži ukupno 105 jedinica (60 rkp., 45 tisk.) s djelima austrijskih (ponajviše I. Pleyela, ukupno 17. j., zatim J. Haydna, W. A. Mozarta i dr.), njemačkih (npr. J. Sterkel, J. Naumanm, H. Marchand i dr.), čeških (npr. J. K. Vanhal, L. Koželuch, J. Gelinek i dr.) te talijanskih (ponajviše, F. Bergancinija, ukupno 14 j.) „malih“ i „velikih“ (pret)klasičkih majstora, aktivnih najčešće u bečkim i srednjoeuropskim glazbenim krugovima tijekom druge polovice 18. i početkom 19. stoljeća. Radi se isključivo o svjetovnoj, ponajprije instrumentalnoj glazbi, namijenjenoj muziciranju na čembalu ili klaviru, a zatim i komornom muziciranju u manjim sastavima, najčešće duetima violine i klavira/čembala, odnosno klavirskim trijima. S popriličnom sigurnošću može se ustvrditi da je riječ o tada suvremenim rukopisima i tiskovinama koje je, uglavnom iz Beča, nabavljala grofica Fanny Morelli vremenskom u rasponu između 1778. i 1813., godina koje uokviruju njezin život u Gorici, Trstu, Padovi i Veneciji. Došavši u Stari Grad 1813., grofica Morelli sa sobom je ponijela vlastitu zbirku rukopisnih skladbi i tiskanih notnih izdanja, iz kojih je mogla muzicirati u domu koji je dijelila s Petrom Nisiteo u Tvrđalju između 1813. i 1827. Kako je već istaknuto, Nisiteoovi preci, nositelji čuvenog prezimena Hektorović, u svojem su domu u Tvrđalju tijekom 17. stoljeća posjedovali španjolsku gitaru, kitarin i čembalo.⁵⁸⁰ Stoga, izvjesno je da je i u kasnijim razdobljima ugledna i imućna obitelj kakva je bila Nisiteova, u svojem domu posjedovala neke od instrumenata, svakako instrument s tipkama – čembalo ili klavir – na kojemu je i grofica Morelli mogla muzicirati tijekom svojega života u Starome Gradu – solistički, a možda i u okviru komornih dua, trija pa čak i opsežnijih instrumentalnih sastava, kakve sugeriraju sačuvane jedinice u rukopisu, kao i one u tisku. Ne bi bilo na odmet pretpostaviti da joj se u komornim izvedbama pridruživao i sâm Petar Nisiteo, koji je kao intelektualac široka znanja iz područja znanosti, kulture i umjetnosti, mogao biti i glazbeno opismenjen te vičan u sviranju nekog instrumenta (možda violine, čije su dionice uvelike zastupljene također među sačuvanim rukopisnim i tiskanim jedinicama). Tome bi u prilog mogla ići i činjenica da se Nisiteo u mladosti privatno obrazovao kod dr. Nikole Politea, znanog kao prvog učitelja glazbe J.

⁵⁸⁰ Usp. Cvito FISKOVIĆ, *op. cit.*, 52.

Raffaellija, od kojega je u okviru šireg prosvjetiteljskog obrazovanja mogao stjecati i (rane) glazbeničke vještine.

Glazbena aktivnost Fanny Morelli u Starome Gradu, osvjedočena sačuvanim glazbenim rukopisima i tiskovinama vrijedan je gradbeni materijal za povijest prakse (ženskog) privatnog muziciranja u prošlosti otoka Hvara, temi kojoj vrijedan prilog pruža također također i repertoar iz ponešto kasnijeg razdoblja (konca 19. stoljeća), kakav se nalazi u **glazbenoj zbirci obitelji Machiedo u gradu Hvaru**. Arhiv Machiedo sadrži ukupno 67 jedinica rukopisnih (30) i tiskanih (37) muzikalija, mahom skladbi i preradbi za klavir iz pera autora aktivnih u drugoj polovici 19. stoljeća: anonimnih i „malih majstora“ salonske (klavirske) glazbe i/ili vojnih kapelnika (kao što su J. Ivanovici, J. Kovacs, G. Giorgieri, M. Müller, C. Sirovy, A. Sthöna i dr.), dok se rjeđe susreću imena poznatijih skladatelja opera (S. Mercadante, G. Rossini, G. Verdi), opereta (F. von Suppé, J. Offenbach) i valcera (J. Strauss st.), čiji su ulomci ili motivi sačuvani u klavirskim preradbama. Repertoar iz arhiva Machiedo sačinjen je mahom od koračnica, valcera, kvadrilja, polki i mazurki kraćeg opsega te plesnog, salonskog karaktera, što ih smješta u okvire popularne klavirske glazbe (s kraja) 19. stoljeća. Među njima se nalazi nekoliko rukopisnih jedinica (14) nekoć u vlasništvu Ivana Vučetića, u svjetskoj povijesti upamćenog kao izumitelja daktiloskopije, što ih je on sâm prepisao i/ili priredio za vrijeme služenja vojnog roka u Austro-ugarskoj mornarici u Puli (1879.-1883.), za potrebe salonskog muziciranja u Mornaričkom casinu, središtu društvenog života časnika i službenika mornarice, gdje se vjerojatno predstavljao kao vješt klavirist. Vrativši se iz Pule u Hvar (vjerojatno krajem 1893.), Vučetić je sa sobom ponio klavirsku glazbu koju je prepisao, priredio i izvodio za vrijeme svog služenja u Austro-ugarskoj mornarici. Međutim, prije svog skorašnjeg odlaska u Argentinu (u veljači 1894.), Ivan Vučetić svoje muzikalije ostavlja obitelji Machiedo – vjerojatno braći Lauru i Josipu (Bepu), s kojima je u mladosti zasigurno surađivao i kao član društva *Società musicale* u Hvaru – znajući da bi se u domu tih ljubitelja glazbe i teatra mogli izvoditi i takvi klavirski komadi.

S Vučetićevim muzikalijama sasvim se sigurno mogla susresti, i dakako služiti, nekoliko godina kasnije i Rosina Machiedo, kći Josipa Machieda, očigledno vješta u sviranju klavira budući da je potpisana kao vlasnica nekolicine tiskanih i rukopisnih muzikalija (ukupno 13) iz 1890-ih. Osim njezinog, na nekolicini rukopisa i tiskovina nalaze se potpisi Virginije i Caroline Tomichich – vjerojatno iz Hvara, generacijski bliskih Josipu i Lauru Machiedu s kojima su 1870-ih mogle biti u kontaktu – a zatim i nepoznate Catherine Sibichini, koju je R. Machiedo mogla upoznati tijekom školovanja ili povremenih boravaka u Zadru oko 1890. Iz

niza spomenutih ženskih imena – vlasnica i korisnica rukopisnih i tiskanih muzikalija pohranjenih u obiteljskim glazbenim fondovima Politeo i Machiedo – mogu se jasno uvidjeti i rodne podjele kakve su bile aktualne u 19. stoljeću, primijenjene na područje muziciranja, odijeljenog na privatno, koje su njegovale većinom žene, i javno, dostupno isključivo muškarcima.

Osim notnog materijala što svjedoči o glazbi kakva se izvodila u raznim javnim i privatnim kontekstima u Hvaru i Starome Gradu tijekom 19. i početkom 20. stoljeća, među obrađenim jedinicama glazbenog fonda Muzeja hvarske baštine nalazi se i nekoliko rukopisnih i tiskanih priručnika koji sugeriraju i ondašnju kontinuiranu praksu glazbenih poduka, i to onih koje su se, kako se čini, odvijale privatno i u okviru gradskih glazbenih društava. Sačuvani su, tako, primjerice jedan češki rukopisni glazbeno-teorijski priručnik *Začátek Muziky* (T.IVa, br. 36), a zatim i „metode“ za flautu (T.IVa, br. 51, T.IVb, br. 3-5) te „škole“ za violinu (T.IVb, br. 1), brač (T.IVa, br. 40, T.IVb, br. 23) i mandolinu (T.IVb, br. 24), koje su mogli rabiti i voditelji spomenutih ansambala, poput A. Andlovitza krajem 19. i A. Bosiljevca početkom 20. stoljeća (koji je usto podučavao i privatno).

Još jedna od ključnih spoznaja proizišla iz detaljnijeg uvida u sačuvanu arhivsku glazbenu baštinu jest da je crkvena i svjetovna glazba, kakva se njegovala u gradu Hvaru i Starome Gradu u vremenskom rasponu od 17. do početka 20. stoljeća, rezultat onodobnih glazbenih prilika uvelike oblikovanih migracijskim procesima. Naime, očigledno je da su otočnu glazbenu prošlost formirali domaći i strani glazbenici-migranti, poput T. Cecchinija, J. Bajamontija, J. Raffaellija, A. Andlovitza, A. Bosiljevca i R. Kuparea, primjenjujući u svojim hvarskim opusima i tamošnjim glazbenim aktivnostima prethodno stečena znanja i usvojene glazbene stilove, najčešće u inozemstvu. Dakako, i zamjetan udio repertoara sačuvanog u obrađenim glazbenim pristizao je migracijama pojedinaca „izvana“, često iz drugih priobalnih središta kao što su Zadar, Split, Dubrovnik, Šibenik, Trogir i Pula (od kraja 18. do početka 20. stoljeća), no posebice iz sjeverne Italije, s kojom je hvarska sredina očigledno održavala čvrste glazbene veze još od 17. stoljeća, a sasvim sigurno i ranije.

7.2. Perspektive

Opsežna glazbena građa predstavljena i obrađena u ovoj disertaciji može se promatrati kao poticaj i polazište daljnjem razotkrivanju, analizi i interpretaciji glazbenih izvora otoka Hvara. Time bi se upotpunile iznesene spoznaje o određenim segmentima „opće“ povijesti umjetničke

glazbe kakva se stvarala, importirala i njeovala u tamošnjim urbanim središtima od 17. do početka 20. stoljeća, a potom i njezina skica, prvi put predstavljena u sintezi ovoga rada. „Opipljiv“ rezultat provedenog (terenskoga) rada u arhivima Hvara i Staroga Grada svakako su sređeni glazbeni fondovi, odnosno katalogizirane i (dijelom) digitalizirane rukopisne i tiskane muzikalije te probrana relevantna dokumentacija o glazbenicima i glazbenim događajima, što svakako pojednostavljuje manipulaciju arhivskim gradivom za potrebe budućih istraživanja, ali i istodobno otvara put suvremenim glazbenim izvedbama repertoara koji je desetljećima, pa i stoljećima, stajao prekriven arhivskom prašinom. Upravo je revitalizacija sačuvane umjetničke glazbene baštine jedan od praktičnih, ali i krajnjih ciljeva ovoga rada, što bi bilo moguće ostvariti primjerice osnivanjem ciklusa glazbenih izvedbi pri postojećim Hvarskim ljetnim večerima, temeljenog na stručnom odabiru arhivskog repertoara za koji bi se načinili i suvremeni notni prijepisi, odnosno izdanja. Na taj bi se način u okvir hvarske glazbene suvremenosti inkorporirali komadići njegove glazbene prošlosti, čime bi se umjetnička glazba koja se tamo skladala i izvodila snažno otrgnula zaboravu, te konačno dobila zaslužno mjesto u kulturnoj memoriji lokalnih žitelja, gdje nedvojbeno pripada, što je dakako osvjedočeno kvantitetom i kvalitetom (novo)pronađenih glazbenih izvora.

II. DIO
(Prilozi)

TABLIČNI PRIKAZI KATALOŠKI OBRAĐENIH JEDINICA RUKOPISNIH I TISKANIH MUZIKALIJA

I. Kaptolski arhiv u Hvaru

(sigla: HR-Hk-Ka)

T.Ia. Rukopisne muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	XXIVb.013	ALESANI, Jerolim (1778-1823)	Domine Deus a tre; B	P: T1, T2, B, org D: T1, T2, B	19.2d	
2.	XXIVb.011	ANDLOVITZ, Alberto	Messa / a due voci / con organo / di / Alberto Andlovitz / Lesina nel 1887; in D	P: T, B, org	1887	Au?. – Posveta autora: <i>Il maestro di musica / Alberto Andlovitz / Umilia e dedica / Al Reverendissimo Capitolo di Lesina / La messa a due voci / di sua composizione. – Lesina, 3 Ottobre 1887 Alberto Andlovitz.</i>
3.	Bez signature (u Kaptolskoj knjižnici)	ANDLOVITZ, Alberto	Messa a due voci / Tenori e Bassi / con accompagnamento d'Organo; in F	P: T, B, org	1888	Au. – Skladba pisana povodom svečanog dolaska biskupa Fulgencija Careva u Hvar 1888. – Naakon skladbe pripis: <i>Lesina, 11 Novembre 1888 / Alberto Andlovitz.</i>
4.	XXIVb.021	ANONYMI	a) In Festo S. Stanislai Kostke b) In Festo Sacratissime Spinee Corone Dñi Nostri J. C	B	19.2d	Koralna notacija na 4 crte.
5.	XXIVb.035	ANONYMI	a) Marcia Zink; in A b) Olimpia Mazurka; in D	a) D: fl, tr, trb, vl1, vl2, vla, vlc, cb b) D: fl, tr, trb, vl1, vl2, vla, vlc, cb [nedostaje dionica tr2?]	19/20	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
6.	Xc.027.001	ANONYMI	[Vokalne skladbe (12)]; in C	D: T2, B [B nekompl., T1 izgub.]	19.me	Tekst nije potpisan.
7.	Xc.032	ANONYMI	[Svežanj glazbeno-teorijskih bilješki a) bez naslova [ljestvice]; b) bez naslova [ljestvice, intervali, ritamske vrijednosti];) c) Regole principali della Musica naslova ritamske vrijednosti, ljestvice]; d) Toni di terza		18/19	Različiti rukopisi (između ostali i rkp. J. Bajamontija i J. Raffaellija).
8.	XXIVb.004	ANONYMI	[Antifone i responzoriji na hrv. jeziku (8)]	D: V	20.in	Koralna notacija na 4 crte.
9.	XXIVb.026	ANONYMI	[Crkveni napjevi (3), fragmenti: Sancta Maria, succurre miseris; Alleluia; O virum ineffabilem]	D: V	19.2d	Koralna notacija na 5 crta.
10.	XXIVb.044	ANONYMI	a) In Conceptione B. M. V. ad Vesperas [Vesperae (5)] b) [Misa]	D: V	19.in	Koralna notacija na 4 crte.
11.	XXIVa.010	ANONYMUS	Introduzione / Adagio e Marcia / a quattro mani / Per Organo / 1823 a) Introduzione; in D b) [Adagio]; in G c) Marcia; in G : Introduzione / Adagio e Marcia / a quattro mani / Per Organo / 1823.)	D: org4fands (org1+org2)	1823	
12.	Xc.019	ANONYMUS	Messa a due voci	[2 V]	?	Izgubljena skladba.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
13.	Xc.021	ANONYMUS	Gloria	[P: V, 2 fl, 2 vl, bc]	?	P nije sačuvana.
14.	Xc.022	ANONYMUS	Poncije (?) Discendite [Exaudivit Dominus]; in Bb	P: V, org D: V	20.sc	P i D u različitom rkp.
15.	Xc.023	ANONYMUS	Kyrie e Gloria ; in G	[P: 2 V, org]	?	P nije sačuvana.
16.	Xc.025.1	ANONYMUS	Christus a 3 Voci; in d	P: 2 T, B D: fl, bombarde, clno, vl1, cb	19.2d	(Rkp. J. Boglić). – Usp. br. 17 i 155 (pod <i>b</i> , za 4V).
17.	Xc.025.2	ANONYMUS	Christus a 4 Voci; in d	P: 2 T, 2 B [nekompl.] D: T1, T2 (princ.), T2, B1, B2	19.2d	(Rkp. J. Boglić). – Usp. br. 16 (za 3 V) i 155 (pod <i>b</i> , za 4V).
18.	Xc.026	ANONYMUS	Miserere; in c	D: B [ostale D izgub.]	1886	<i>18 Sep 1886 / GBoglich.</i>
19.	Xc.027.002	ANONYMUS	Litanie a 3 Voci; in G	D: T2 [ostale D izgub.]	18/19	
20.	Xc.027.005.1	ANONYMUS	Messa Corale a due voci; in F	D: T [B izgub.]	18/19	
21.	Xc.027.005.2	ANONYMUS	Messa Corale a due voci; in G	D: B [T izgub.]	18/19	
22.	Xc.027.011	ANONYMUS	Miser factus sum; in c	D: T [ostale D izgub.]	19.2d	
23.	Xc.027.013	ANONYMUS	Invito ad entrare nel Sacro Cuore; in F	P: T, B	19.me	
24.	Xc.027.015	ANONYMUS	[Fragment skladbe za instrumente s tipkama]; in c	D: pf/org	19.1d	
25.	Xc.027.017	ANONYMUS	Gloria; in G	D: T, B	19.2d	
26.	Xc.027.021	ANONYMUS	Messa a due voci [ulomci]; in C	D: T2 [T1 izgub.]	18/19	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
27.	Xc.028	ANONYMUS	Breve metodo per apprendere con facilità il Canto / Fermo [Priručnik]		19.1d	
28.	Xc.029	ANONYMUS	Regole per Canto Fermo [Priručnik]		19.1d	<i>Don Antonio Ružević.</i>
29.	Xc.030	ANONYMUS	Principi / per il / Canto Fermo [Priručnik]		19.1d	<i>Brazzi No 4 di Manchino (?) Giovanni a lira 4 il Brazzo / Sig^{or} Amico Pregi[etti?].</i>
30.	Xc.031	ANONYMUS	Precetti pel Canto fermo / ad us odi me / Giorgio Domancich / 1840 [Priručnik]		1840	Rkp. G. Domancich.
31.	Xc.033.9	ANONYMUS	[Instrumentalna skladba ili pratnja]; in Es	D: fl1, fl2, tr, vl1, vl2, cb	19.2d	Rkp.: J. Boglić
32.	Xc.035	ANONYMUS	Missa brevis; in C	P: 2 T, 2 B D: T1, T2, B1, B2	20.in	Rkp.: A. Bosiljevac. – Više prijepisa D. – Na nekim D B potpisana imena (pjevača?).
33.	Xc.042	ANONYMUS	Popule meus / za vel. petak prije pod.; in Es	P: 2 T, 2 B D: T1, T2, B	19/20	Rkp.: A. Bosiljevac. – Više prijepisa D.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
34.	Xc.046	a) ANONYMUS b) ANONYMUS c) OBULJEN, Milan d) BOSILJEVIĆ, Š. [BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)] e) ANONYMUS f) OBULJEN, Milan g) OBULJEN, Milan h) BROŽ, W. G. i) BROŽ, W. G. j) ANONYMUS k) ANONYMUS l) ZELLER, Carl (1842-1898) m) BROŽ, W. G. n) BROŽ, W. G. o) FARKAŠ, Milutin (1865-1923) p) ANONYMUS q) FARKAŠ, Milutin (1865-1923) r) BROŽ, V. G. s) ANONYMUS t) ?TALICH, Václav (1883- 1961)? u) LISINSKI, Vatroslav (1819- 1854) v) MASCAGNI, Pietro (1863- 1945) w) ANONYMUS x) ANONYMUS y) ANONYMUS	a) Živio Presjednik! b) Pod Marjanom c) Pod Marjanom d) „Poputnica Hrvatska“ e) „Pjesma pri obhodu“ f) „U sve vrijeme“ g) „Spavaj djetiću“ h) „Sve za Domovinu“ i) Slava Slavencem! j) Brod nek čuti udarca k) Mostarska polka l) Nadrudar (Arr.) m) Spavaj sladko „Serenada“ n) Uspomena na Bledsko jezero o) Sretan Imen Dan p) Kolo q) Koračnica Hrvatskog Junaka r) U Posavskoj šumi s) „U slatkoj sanji“ / „Valčik“ t) „Valčik“ u) Tuga v) Intermezzo / Iz opere „Cavaliera rusticana“ (Arr.) w) „Živio presjednik“ x) „Junak iz Like“ y) „Stante zvijezde	D: brač 1	1901	<i>Knjiga za/ Brač I od Marije Raffaelli / učenica Sokola</i> [Skladbe i obrade za tamburicu (25)]. – Rkp.: M. Raffaelli?. – Zbirka skladbi i obrada rodoljubnih pjesama, plesova te opernih ulomaka. – <i>Supetar, 22/5/01.</i> – Zapisana imena učiteljica M. Raffaelli: Ester Matiazzi (klavir) i Marica Harašić (tamburica)
35.	XXIVa.008	ANONYMUS	Credo / a due voci; in D	P: T, B, org	19.me	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
36.	XXIVa.021	ANONYMUS	[Kyrie]; in G	2 D : T1, B [T2 izgub.]	19.2d	Prijepis J. Boglić – Na D B nečitko zapisano ime (pjevača?).
37.	XXIVa.026	ANONYMUS	Miserere; in Es	D: S, A, T, B	20.in	Rkp.: A. Bosiljevac.
38.	XXIVa.027	ANONYMUS	Miserere; in Es	P: 2 T, B	20.in	Rkp.: A. Bosiljevac.
39.	XXIVb.002	ANONYMUS	Tu es Petrus; in A	P: V1, V2, V 3, pf/org	1933	Ispod lat. ispisan hrv. tekst. – Pripis/potpis: <i>Melvill</i> ili <i>Mebrill</i> (?). – <i>Sarajevo / 26-I-1933. / Zavod sv. Josipa. – Nakon skladbe: Mnogo Vas pozdravlja Alfonsina / Molim, da mi pošaljete <u>odmah</u> Köstingerovu misu i / Schweitzerovu.</i>
40.	XXIVb.003	ANONYMUS	In Nativitate Domini N. J. C. [Matutin (4)]	D: V1, V2	19/20	Koralna notacija na 4 crte.
41.	XXIVb.005	ANONYMUS	Spasitelju moj propeti; in F	P: 2 V, B D: T1, T2, B	19.2d	Uz P i D nekoliko listova s tekstom.
42.	XXIVb.006	ANONYMUS	Stabat mater	D: V	19/20	Koralna notacija na 5 crta.
43.	XXIVb.007	ANONYMUS	<i>Messa Angelorum</i> ([?] <i>canto fermo</i>) D	D: V	20.in	
44.	XXIVb.009	ANONYMUS	a) Prosti moj Bože; in F b) Pace mio Dio; F	D: T2 [ostale D izgub.]	19/20	Dvije gotovo jednake skladbe.
45.	XXIVb.010	ANONYMUS	Viva ognor nostra; in A	P: T, B D: T	19.2d	Prijepis: J. Boglić.
46.	XXIVb.018	ANONYMUS	[Maestoso]; in A	D: org4hands/pf4hands	19.2d	
47.	XXIVb.020	ANONYMUS	[Crkveni napjev, fragment]	P: 2 V	19.sc	<i>Cantus Optimi Francisci Sabalich [prof]essoris Cantus / [Cajates] principes [Labronum]. – Koralna notacija na 4 crte. – Na poleđini: R[u]danich Antonio da Castel Nuovo</i>

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
48.	XXIVb.029	ANONYMUS	<i>Gloria Patri. Due soli T^e</i> [Fragment]; in G	P: 2 T	19.2d	
49.	XXIVb.038	ANONYMUS	[Misa]; in Bb	D: T, B	20.in	Rkp.: A. Bosiljevac.
50.	XXIVb.040	ANONYMUS	In Magnis Solemnitatibus in C	D: V	19.in	Koralna notacija na 5 crta
51.	XXIVb.041	ANONYMUS	Popule meus [Fragment]; in F	D: T, B	19.2d	Rkp.: J. Boglić
52.	XXIVb.042	ANONYMUS	U sve vrime [Božićna pjesma (2)]	P: 2 V	19.in	Rkp. A. Bosiljevac.
53.	XXIVb.001	ANONYMUS	In Festo Conceptionis B. M. V. ad Vesp. [Vesperae (5)]	D: V	19.in	Koralna notacija na 4 crte.
54.	XXII.3	ANONYMUS	<i>Essercitio Spirituale per il Venerdi sera Al S.^{mo} Crocifisso miracoloso della Catedrale di Lesina</i>	D: 2 V	1638	
55.	Xc.034	BAUER, J.	Messe zu Ehren des heil Ulrich; in F	D; S, T solo, T, B solo, B	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac
56.	XXIVa.016	BELLINI, Vincenzo (1801-1835)	Duetto / Sai come arde in petto mio / nell'Opera / I Puritani / del Ma ^o / Vincenzo Bellini [ar. ulomak iz opere I Puritani]; in a	IZV: S, B, pf	19.2d	
57.	XXIVb.031	BONAGRAZIA, M. Fr.	Motetto a voce sola di Basso / per Messa Novetta [Juravit Dominus]; in a	D: B	1888	Prijepis: J. Boglić.
58.	Xc.038	a) BONAGRAZIA, M. R. P. (?) (ar.) b) ANONYMUS	a) Inno al S. Cuore di Gesù, ridotto in musica dal M. R. P. Bonagrazia M. D [Sacro cuor d'amor ferito]; in D b) Invito ad entrare nel Sacro Cuore [Vola, vola, anima mia]; in F	P: T, B	19.me	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
59.	Xc.036	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Missa / in honorem St. Barbare; in G	P: S/T1, A/T2, T, B, org D: T1, T2, B	20.in	Au.
60.	XXIVa.006	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Libera; in Es	P: S/T1, A/T2, T, B, org - 3 D: T1, T2, B	20.in	Au.
61.	XXIVa.025	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Miserere; in C	D: T1, T2, B	20.in	Au.
62.	XXIVa.018	BOTTAZZO, Luigi (1845-1924)	Messa; in C	P (V): 2 T, B [nekompl.] D: T1, T2, B [org izgub.]	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac
63.	Xc.037	BOZZOTTI, Giuseppe (1830-1890)	Tantum Ergo/ per tenore / di / Giuseppe Bozzotti; in c	P: T, org	19.2d	
64.	XXIVa.009	BUCCIARELLI, Dario (1827-1878) (?)	[Teorija glazbe – ljestvice]		19.me	<i>Dario Bucciarelli, 1849.</i>
65.	XXIVa.001	CANDOTTI, Giovanni Battista (1809-1876)	Mie composizioni per Organo / distribuite in sei volumi / Volume terzo. / Marzie [Koračnice (38)]	D: org	1870	Au. – Djela skladana 1830-1850 (prikupljena u 6 sv.). – <i>Cividale, 30 agosto 1871 (poč.); Cividale, 4 Settembre 1871 (kraj);</i> potpisan autor.

66.	XXIVa.002	<p>a) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / LISZT, Franz (1811-1886)</p> <p>b) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / BOCCHERINI, Luigi (1743-1805)</p> <p>c) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / TOMADINI, Jacopo (1820-1883)</p> <p>d) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / GLUCK, C. W. (1714-1787)</p> <p>e) CANDOTTI, Giovanni Battista (1809-1876) (ar.) / HÄNDEL, G. F. (1685-1759)</p> <p>f) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / MEYERBEER, Giacomo (1791-1864)</p> <p>g) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / BEETHOVEN, L. van (1770-1827) /</p> <p>h) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / MOZART, W. A. (1756-1791)</p> <p>i) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / GLUCK, C. W. (1714-1787)</p> <p>j) CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) / TOMADINI, Jacopo</p>	<p>a) Marcia festiva / di Francesco Liszt / ridotta per organo e abbreviata; in Es</p> <p>b) Pastorale per Organo / da un Quintetto / di Luigi Boccherini; in G</p> <p>c) Canzone per Natale / di d. Giacomo Tomadini, / ridotta per Organo; in Es</p> <p>d) Marcia religiosa</p> <p>e) Marcia Funebre / nell'Oratorio Saule di Händel, / ripetuta dall'autore nell'Oratorio Sansone, / ridotta per Organo; in C</p> <p>f) Marcia Religiosa / di Giac. Meyerbeer / ridotta per organo; in F</p> <p>g) Rondo per Organo / dalla Suonata per Pianoforte, opera 79 / di Beethoven; in G</p> <p>h) Dona nobis pacem / dalla duodecima Messa di Mozart / ridotto per organo; in C</p> <p>i) Marcia religiosa / nell'Alceste di Gluck / ridotta per Organo; in G</p>	IZV: org	19.3t	Rkp.: G. B. Candotti.
-----	-----------	---	--	----------	-------	-----------------------

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
		(1820-1883)	j) Una delle Canzoni sacre pel mese di maggio / di D. Giacomo Tomadini, / composta nel 1871 / e da me ridotta per Organo / in aprile 1873; in D			
67.	XXIVa.014	CANDOTTI, G. B. (1809-1876) (ar.) (?)	Sinfonia / ridotta per pianoforte a 4. mani. / opera 40; in C	IZV: pf4hands	19.2d	Rkp.: G. B. Candotti.
68.	XXIVa.015	CORDANS, Bartolomeo (1698-1757)	Due Magnificat a due / di d. Bartolomeo Cordans	P: T, B	19.2d	Rkp.: G. B. Candotti?
69.	XXIVa.012	CRAMER, Johann Baptist (1771-1858)	Studi di Cramer [Skladbe za instrumente s tipkama (10)]	D: pf	19.2d	Prijepis: G. B. Candotti?
70.	Xc.020	CUI (?), Giuseppe	Miserere / Concertato a 3. Voci / per La Settimana S ^a / del R. M ^{ro} Gius: Cui D. P. etc: dei Conventuali ; in B	P: 2 T, B	18/19	
71.	XXIVa.004	DIERICX, A.	Messe; in F	D: 2 T, B	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac.
72.	XXIVa.005	DONIZETTI, Gaetano (1797-1848)	Scena ed Aria / „Bella, e chi sol vestita“ / Nell'Opera Maria di Rohan / Del M ^o Cav. Donizetti [ar. ulomak iz opere Maria di Rohan]; in C	IZV: V, pf	1859	<i>Lesina, 24. Genajo 1859.</i>
73.	XXIVa.023	FALCONARA, P. Pierbattista de (1844-1915)	Miserere; in a	D: T1, T2, B	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac.
74.	XXIVb.027	HALLER, Michael (1840-1915)	Messa Quarta [op. 8]; in bb	D: S, A, org [nekompl.]	1888	<i>17 / II (?) 88. – Pečat: „Jan Talich“.</i>
75.	XXIVb.034	a) HAMMA, Fr. b) POLLERI, Giovanni Battista (1855-1923)	a) Tantum ergo; in C b) Litanie Lauretanae [Santa Maria dei genitrix (3)]	P: 2 T, B, org <i>ad lib.</i>	20.in	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
76.	XXIVa.003	MARSANO, Luigi Anselmo	Messa breve / a tre voci in ripieno con Organo / del Padre Luigi Anselmo Marsano / Maestro di Capella S. Antonio di Padova; in A	P: S, T, B, org [nekompl.] - D: S [nekompl.], T , B, org	19.3t	Prijepis.: G. B. Candotti?
77.	Xc.015.2	a) MARTINI, Giambattista (1706-1784) b) ANONYMUS	a) Adoramus; [P: in g, D: in a] b) Christus factus est; in g	P: 2 T, B [nekompl.] D: T1, T2, B	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac.
78.	XXIVa.024	MAYR [MAYER], (Johann) Simon (1763-1845)	Miserere a 3 voci dal cel. M ^{stro} Simone Mayr; in g	D: T1, T2, B	19/20	
79.	XXIVb.043	MERCADANTE, Saverio (1795-1870)	Duetto // Ah non mai. Nell' Opera i normani a Parigi. Violino Primo [ar. ulomak iz opere I Normanni a Parigi]; in	D/IZV: v11	19.me	
80.	Xc.039	ORSINI, Antonio (1868-1938)	Andante religioso; in B	D: org	1912	Au. – Posveta autora šibenskom biskupu L. Pappafavi s potpisom. – <i>Sebenico 12 febbraio 1912</i> (poč.); <i>Sebenico 30 Gennaio 1912</i> (kraj).
81.	XXIVa.019	PEREGRINUS, Johannes (1856-1889)	[Kyrie]; in G		19/20	Prijepis: A. Bosiljevac.
82.	XXIVb.008	RAFFAELLI, Josip (1767-1843)	Nella Catedrale di Lesina / All' Altare del SS Crocefisso / dopo la Complieta delli Venerdi di Quaresima [Fratres: hoc enim sentite in vobis / Braćo, isto osjećanje da bude u vama]; in F	P: T, B D: B	19.1d	Au. – Hrvatski tekst u Boglichevu (?) prijepisu (J. Boglića?).
83.	XXIVb.024	RAFFAELLI, Josip (1767-1843)	[Beati quorum remisse]; in F	P: 2 V, org [nedostaju p. 25-29]	19.2d	Prijepis skladbe br. 108 (Xc.1) (J. Boglić). – Nakon skladbe: <i>Giov: Luca Pappafava / Ivan Luka Pappafava</i> .
84.	XXIVb.023	RAFFAELLI, Josip (1767-1843) (?)	Domenica in Palmis ad Missam	D: V	19.in	Koralna notacija na 5 crta.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
85.	XXIVa.022	RAFFAELLI, Josip (1767-1843) (?) / BAROCCI (?)	Miserere a 2; in Es	P: 2 T, org D: T1, T2	19.2d	Prijepisi: J. Boglić – navedena dva različita autora u dva prijepisa istog djela.
86.	Xc.001	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Beati quorum remisse sunt iniquitates = Salm. 35. de Penitenziali 2: ^{do} ; in G	P1: 2 T, org; P2: T, org [ulomak <i>Verumtamen</i> in G, izvorno in B] D: T1, T2, T1 rip., org	1832	Au (P). – D T1 i T2 u prijepisu. – Potpis na P: <i>GMachiedo</i> . – Ispod naslova pripis <i>Lesina 1832</i> .
87.	Xc.002	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Tantum ergo in Fa: M ^{ro} Raffaelli; in F	P: 2 T, B, org D: T1, T2, B, org	19.1d	Au.
88.	Xc.003	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	B ^b / Tantum ergo a tre / Raffaelli; in B	P: 2 T, B, org D: T1, T2, B	19.1d	Au.
89.	Xc.004	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	A [#] / Tantum ergo a due / Raffaelli; in A	P: 2 T, org D: T1, T2	19.1d	Au (P). – D T1 i T2 u kasnijim prijepisima.
90.	Xc.005	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Tantum ergo a due; in Es	[P: 2 T, B, org D: T1, T2, B org]	19.1d	P i D izgubljene.
91.	Xc.006	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Tantum ergo a 3. voci / Con strumenti; in Es	P: 2 T, B, fl, 2 vl, vla, cb D: T1, T2, vl1, vl2, vla, cb	19.1d	Au (P). – D u prijepisu (vjerojatno J. Boglića).
92.	Xc.007	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Stabat Mater a due voci; in Es	P: 2 T, org	19.1d	Au. – Ukoričena partitura.
93.	Xc.008	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Stabat Mater / a due Voci del M ^o . Giuseppe Raffaelli; in Es	P: 2 T, org	1872	Prijepis: J. Boglić. – <i>Lesina</i> , 9 Agosto 1872

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
94.	Xc.009	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Stabat Mater a tre Voci del M ^o Giuseppe Raffaelli; in E	P1: 2 T, B, org P2: 2 T, B (coro) [nekompl.] P3: 2 T, bc [nekompl.] D: T1, T2	1872	Prijepis J. Boglić. – <i>Lesina, 20 Luglio 1872.</i>
95.	Xc.010	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Miserere a due Voci; in A	P: T1, T2, org D: org	19.1d	Au.
96.	Xc.011	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Miserere a tre voci; in G	P: 2 T, B, org D: T1, T2, B	19.1d	Au (P, D). – D T1 i T2 (i) u prijepisu. – <i>Proprietá / Dal Sig^{te} Filippo Raffaelli.</i>
97.	Xc.012	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Miserere / a due cori; in F	P: 2 cori (T1, T2, B), org D: T1, T2, B	19.1d	Au (P i D). – Dio D u drugim prijepisima.
98.	Xc.013	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Miserere a 3 Voci del M ^o Giuseppe Raffaelli Preposito di Lesina; in a	P: 2 T2, B, org	1870	Prijepis: J. Boglić. – <i>Spalato 20 Giugno 1870.</i>
99.	Xc.014	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Salve Regina a solo Tenore / del Sig ^{or} Maestro Raffaelli; in A	P: T, org	19.1d	Au. - P (i) u kasnijem prijepisu (vjerojatno J. Boglića).
100.	Xc.015.1	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Adoramus M ^o Raffaelli; in Es	P: 2 V, org	19.2d	Prijepis: J. Boglić.
101.	Xc.016.1	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Domenica Prima Quadragesimae	P: T, B	19.2d	Prijepis: J. Boglić. – Izvornik pod br. 116 (a).
102.	Xc.016.2	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Domenica Secunda Quadragesimae	P: T, B D: T	19.2d	Prijepis: J. Boglić. – Izvornik pod br. 116 (b).
103.	Xc.016.3	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Domenica Tertia Quadragesimae	P: T, B D: T, B	19.2d	Prijepis: J. Boglić. – Izvornik pod br. 116 (c).
104.	Xc.016.4	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Domenica Passionis	P: T, B [nekompl.] D: B	19.2d	Prijepis: J. Boglić. – Izvornik pod br. 116 (d).
105.	Xc.017	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	a) Popule meus; Es b) Sepulto Domino; in g	T1, B [T2 izgub.]	19.2d	Prijepis: J. Boglić.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
106.	Xc.018	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	O Salutaris; in As	P: V, org	19.2d	
107.	Xc.027.018	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Domine ne in furore; in a	D: 2 T, org [T1 i org nekompl.]	19.1d	Au (T1)? – Potpis (pjevača?) <i>Antonio Machiedo</i> . – Usp. jedinice pod br. 108-109 i 127.
108.	Xc.027.020	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	[Domine ne in furore. Fragment]; in F	D: T2 [nepotpuna onica]	19.1d	Fragment iz 3. pok. psalma, (v. br. 110).
109.	Xc.033.1	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Kyrie, Gloria e Credo / a due ...; in C	P: cor, 2 fl, 2 ob, fag, 2 vl, vla, vlc, 2 T, org; P (V): 2 T, org; D: T1 princ., T1 rip., T2 princ., T2, T2 in ch. di Basso, fl1, fl2, fl/ob1, fl picc, fag, tr1, tr2, cor, vl princ., vl1, vl2, cb, org	19.1d	Au (P). – P (V) u prijepisu Sabalicha (?). – D u različitim prijepisima.
110.	Xc.033.2	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	Salmo Penitenziale Terzo [Domine ne in furore]; in C	P: 2 T, org	19.1d	Au.
111.	Xc.033.8	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	[Domine ne in furore]; in Es	D: T1, T2, B	19.1d	Au (T1, T2). – Sve D (i) u kasnijim prijepisima. – Usp. jed. br. 113 (a).
112.	Xc.040	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	a) Alla Benedizione [Kada pridoh na misto]; in G b) Sepulto Domino; in g	P: T, B	19.1d	Au. – Usp. br. 134b. – Naslov lat., tekst hrv. jezik. Au. – Usp. br. 130 i 133 (c).

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
113.	Xc.045	a) RAFFAELLI, Josip (1768-1843) b) RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	a) [Domine ne in furore]; in Es b) [Miserere mei]; in Es	a) P: 2 T, org b) P: 2 T, org [nekompl.]	19.2d	a) Prijepis: J. Boglić. – Usp. jed. br. 111. b) Prijepis: J. Boglić
114.	XXIVb.014	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	[Tantum ergo]; in B	P: T, org	19.1d	Au.
115.	XXIVb.015	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	[Domine ne in furore]; in Es	P: 2 T (coro)	19.2d	Prijepis: J. Boglić – Usp. izvornik pod br. 111.
116.	XXIVb.046	RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	a) Dominica Prima Quadragesimae b) Dominica Secunda Quadragesimae c) Dominica Terza Quadragesimae d) Dominica de Passione e) Feria Quinta in Cena Domini	a) P: T, B b) P: T, B; D: T, B c) P: T, B; D: B d) P: T, B; D: T, B e) P: T, B; D: T	19.sc	Koralna notacija na 5 crta.
117.	Xc.027.003	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Litanie a due voci; in A	D: T2 [T1 izgub.]	19.1d	Au?
118.	Xc.027.004	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere mei; in Bb	P: 2 T, org D: T1, T2, org	19.1d	Au?
119.	Xc.027.006	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere; in G	D: T2 [ostale D izgub.]	19.1d	Au?
120.	Xc.027.007	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere; in a	D: T [ostale D izgub.]	19.1d	Au?
121.	Xc.027.008	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere; in A	D: T [ostale D izgub.]	19.1d	Au?
122.	Xc.027.009	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere a due voci; in g	D: T2 [T1 izgub.]	19.1d	Au?

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
123.	Xc.027.010	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere; in G	D: vl1, bombarde	19.2d	Usp. br. 142 (b) (D: vl1, vl2, cb, fl, clarino)
124.	Xc.027.012	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Te Deum [Te aeternum Patrem]; in G	D: T2 [ostale D izgub.]	19.1d	Au?
125.	Xc.027.014	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Tempo ordinario erfetto: La batutta si divide in quattro quarti due in batteve e due in levare [Teorija glazbe]		19.1d	Raffaellijev rkp.
126.	Xc.027.016	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	N ^o . 5 Maestoso; in A [Domine ne in furore]	D: pf/org	19.1d	Fragment (u transpoziciji) iz 3. pok. psalma (br. 111). – Usp. D org (in C) pod br. 108.
127.	Xc.027.019	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Stabat mater]; in B	D: org [nedostaju prvi dijelovi; ostale D izgubljene]	19.1d	Au?
128.	Xc.027.022	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	a) [Kyrie eleison]; in B b) [Miserere mei, ulomci]; in A	D: T [ostale D izgub.]	19.1d	a) Au? b) Au. – Usp. br. 134.
129.	Xc.033.3	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Popule meus]; in G	P: T, B	19.1d	Au. – Usp. br. 133 (a) (in F).
130.	Xc.033.4	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Sepulto Domino]; in F	P: 2 T, 2 B, B1, B2	19.1d	Au. – Usp. br. 105 (b) (in g); br. 133 (b i c; in g i in f).
131.	Xc.033.5	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Deus tuorum militum]; in G	P: 2 T, B	19.1d	Au?
132.	Xc.033.7	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Stabat mater]; in Es	P: vl2, bc D: T, vl1 [ostale D izgub.]	19.2d	Prijepis: J. Boglič. – Usp. izvornik pod br. 114 (sign. Xc.7).

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
133.	Xc.043	a) RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?) b) RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?) c) RAFFAELLI, Josip (1768-1843)	a) Popule meus [Venite et ploreumus]; in F b) Alla Benedizione [Kada pridoh na misto]; in F c) Sepulto Domino; in f	a) P: T, B [nekompl.]; D: A, T, B b) P: T, B; D: A, T, B c) P: T, B [nekompl.]; D: A, T, B	20.in	Prijepis: A. Bosiljevac. a) Usp. br. 129. – Na D T potpis <i>Miličić Pjero</i> . b) Usp. br. 112 (a). – Na D T potpis <i>Miličić Pjero</i> c) Usp. 105 (b). – Na D T potpis <i>Miličić Pjero</i>
134.	Xc.047	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Miserere a due voci; in g	P: 2 T, org D: T1, T2, org [T1 i T2 nekompl.]	19.1d	Au? – Usp. br. 127 (b).
135.	XXIVb.016	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Vokalna skladba]; in C	P: 2 T, B (coro) [nedovršeno]	19.1d	Au?. – Tekst nije potpisan.
136.	XXIVb.017	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	Laudamus [Gloria, ulomak]; in C	D: B [2 T izgub.]	19.1d	Au?
137.	XXIVb.019	RAFFAELLI, Josip (1768-1843) (?)	[Miserere mei]; F	P: T, B D: T	19.1d	Au?
138.	XXIVa.013	RINCK, Johann Christian Heinrich (1770-1846)	Dieci brevi Preludi / cavati dalla Scuola d'Organo di Rinck [Skladbe za instrumente s tipkama (10)]	D: org	19.2d	Prijepis: G. B. Candotti?
139.	XXIVb.030	ROSSINI, Gioachino (1792-1868)	Gran Duetto / „Se la vita ancor ti è cara“/ Nell Opera la Semiramide / Del Sig ^e Maestro Rossini [ar. ulomak iz opere Semiramide]; in Bb	P: S, B, pf	19.2d	
140.	Xc.024	SABALIĆ, Francesco (c1804-1855)	Christus a 3 Voci; in a	P: 2 T, B D: T1, T2, B	19.2d	(Rkp. J. Boglić). – Usp. br. 141 (za 4 V) i br. 142 (za instr. sast.).

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
141.	Xc.044	SABALIĆ, Francesco (c1804-1855)	Christus factus; in As	P: 2 T, 2 B [nekompl.] D: T1, T2, B1, B2	20.in	Prijepis/obrada? (za 4 V): A. Bosiljevac. – Usp s br. 140 i br. 142 (za instr. sast.).
142.	XXIVb.045	a) SABALIĆ, Francesco (c1804-1855) b) RAFFAELLI, Josip (1767-1843)	a) Christus; in a b) Miserere; in G	D: vl1, vl2, cb, fl, clarino	19.2d	Prijepis: J. Boglić
143.	XXIVa.017	SCHWEITZER, Johannes Joseph (1831-1882)	Messa / di Schweitzer; in C	D: T1, B1, B2 [nedostaje ionica T2]	20.in	
144.	XXIVb.036	STRAUSS, Johann Baptist ml. (1825-1899)	Wo di Citronen blüh'n. Walzes von Joh. Strauss. op 364; in G	D: cl1, vl1, vlc [ostale D izgub.]	19/20	
145.	XXIVb.025	TRNKA, W. I.	<i>Jubel = Marsch / für [Feyer] der Wiedergenesung / des Landesvaters / im März 1826 / für das / Pianoforte auf vier Hände / componirt / von / W. I. Trnka / op. 14; in D</i>	D: pf4hands	19.2d	Rkp.: G. B. Candotti (?). – <i>R. Hoftheater Kappellmeister Thad: Weigl, in Wien, am Graben, N° 1.144.</i>
146.	XXIVb.028	VACCAI, Nicola (1790-1848)	Metodo Pratico / di Canto Italiano / del M ^o / N. Vaccai [Vježbe, ulomci]	P: V, org/pf D: V [P i D nekompl.]	19.me	Različiti prepisivači. – Na dva mjesta potpisan A. Visetti.
147.	XXIVb.039	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Preludio / Nell' Opera I Masnadieri / del / Signor Maestro / Giuseppe Verdi [ar. ulomak iz opere I masnadieri]; in d	IZV: pf	19.2d	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
148.	XXIVa.011	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / TRUZZI, Luigi (1799-1864) (ar.)	a) I Lombardi „Sciagurata: häi tu Creduto“ [ar. ulomak iz opere I Lombardi]; in C b) Nabucco „Come notte a sol fulgente“ [ar. ulomak iz opere Nabucodonosor]; in G c) I Lombardi „La mia Letizia infondere“ [ar. ulomak iz opere Lombardi alla prima crociata]; in G d) Nabucco, Marcia Nabucodonosor. [ar. ulomak iz opere Nabucodonosor]; in D	IZV: pf	19.2d	
149.	XXIVb.037	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / TRUZZI, Luigi (1799-1864) (ar.)	Nabucodonosor / Scena e Delirio / Finale dell' Atto Secondo / posto in Musica da Gius: Verdi e ridotto per Canto con accompagnamento del PianoForte da L. Truzzo [ar. ulomak iz opere Nabucodonosot]; in G	IZV: Bariton, pf	1847	Prijepis: F. Micheli de Vitturi. – <i>Spalato 24 Luglio 1847 / Maestro di Violino. – Francisce Micheli de Vitturi proprietario trascrisse / dalla stampiglia di Milano Ricordi</i>
150.	XXIVb.033	VISETTI, Alberto Antonio (1846- 1928)	Tantum ergo / per Basso; in F	P: B, org - D: B	1881	Prijepis: J. Boglić. – Ista skladba kao pod br. 151.
151.	XXIVb.032	VISETTI, Alberto Antonio (1846- 1928)	Tantum ergo a voce sola di Basso; in F	P: B, org D: B	1871	Prijepis: J. Boglić. – <i>Zara 5 Dicembre 1871.</i> – Ista skladba kao pod br. 150.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
152.	XXIVb.012	Više autora: BROŽ, V. G. (10), FARKAŠ, Milutin (1865-1923) (22), RATKIĆ (1), MILETIĆ (1), ANONYMUS (16), ZAJC, Ivan (1832-1914) (3), ?SVOBODA? (1), LEDERER, Franjo (1), SASSUDELLI, F. (1), HAUZA, D. (2), BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918) (2), HRIBAR, O. A. (2), LISZT, Franz (1811-1886) (1), VILHAR (1), LISINSKI, Vatroslav (1819-1854) (1), ALJAŽ, Jakob (1845-1927) (1), WEBER, Carl Maria von (1876-1926) (1), TOMIĆ (1), SMETANA, Bedřich (1824-1884) (1), MORI (?), M. A. (1)	Brač I [Skladbe i obrade za tamburicu (70)]	D: brač 1	20.in	Zbirka tamb. skladbi i obrada rodoljubnih preporodnih pjesama, plesova i ulomaka iz opera („sokolske“).
153.	XXIVb.022	WIESELBERGER, Gustavo (1934-1910)	Benedictus per Basso / con accompagnamento / di piano od Organo / composto da Gustavo Wieselberg; in Bb	P: B, pf/org	1881	<i>Trasportato in La bemolle ad eseguite al [Cantore?] al 15 Agosto nella cappella [Ridotto?] da A. [Sillich?] / Luglio 1881.</i>
154.	XXIVa.020.1	ZINGARELLI, Niccolò Antonio (1856-1889)	Miserere per Settimana Santa = M.º Zingarelli; in F	P: 2 T, B	19.2d	Prijepis J. Boglić – Usp. br. 155 (a) (4 V).
155.	XXIVa.020.2	a) ZINGARELLI, Niccolò Antonio (1856-1889) b) ANONYMUS	a) Miserere a 4 voci in Fa / per Settimana Santa / del M.º Zingarelli; in F b) Christus a 4 voci; in d	P: 2 T, 2 B D: T1, T2, B1, B2	19.2d	a) Usp. br. 154 (3 V). b) Usp. br. 16 (za 3 V) i br. 18 (za 4 V.).

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
156.	Xc.041	ZINGERLE, Francesco Giacomo (1822-1901)	Benedictus / Per Voci di Baritono / Con accomp ¹⁰ d'Organo; in F	P: Bariton, org	19.ex	Vodeni žig "Trieste".
157.	XXIVa.007	ZINGERLE, Francesco Giacomo (1822-1901)	Benedictus / Per Basso / Con accompagnamento d'Organo; in B	P: B, org	1891	Au?. – Potpis autora. – <i>FG Zingerle / 27/5/91.</i>

T.Ib. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	XXIVc.02		Ordinarium missae sive cantiones missae communes : pro diversitate temporis et festorum per annum : Excerptae ex Graduali Romano : Quod curavit s. rituum congregatio	D: V	Regensburg, New York & Cincinnati: F. Pustet, 1894	Koralna notacija. – Potpis <i>Dulčić.</i>
2.	XXIVc.24	a) ANONYMUS b) CAVI, G c) FOERSTER, Anton (1837-1926) d) TERZIANI, A. e) VECCHIOTTI, Luigi (1804-1863) f) VECCHIOTTI, Luigi (1804-1863) g) VECCHIOTTI, Luigi (1804-1863) h) ANONYMUS i) TOMADINI, Jacopo (1820-1883) j) DAIDONE, Camillo k) CANDIDO, Mamini l) CANDIDO, Mamini m) HÄNDEL, Georg Friedrich (1865-1759) n) CANDOTTI, Giovanni Battista (1909-1876)	Repertorio dell'organista di Campagna : ossia Raccolta di pezzi facilissimi per Canto a) Ave Maris Stella b) Caro mea c) Gloria patri d) Litanie della Beata Vergine e) Kyrie f) Gloria g) [Agnus Dei] h) A Maria SS ^{ma} (No. 15-16) i) Canconzine popolari (A Maria SS ^{ma} , 18-23) j) Salve regina k) Sanctus l) Agnus Dei m) Salve regina n) Messa a tre voci	P: 2-4 V, org [nekompl.]	Milano: Musica sacra, 1885	a) Fasc. 1. - N. br.: III 788 e b) Fasc. 1. - N. br.: III 782 e c) Fasc. 2. - N. br.: III 673 e d) Fasc. 2. - N. br.: III 673 e e) Fasc. 3. - N. br.: III 796 e f) Fasc. 3. - N. br.: III 796 e g) Fasc. 3. - N. br.: III 796 e h) Fasc. 4. - N. br.: II 288 e i) Fasc. 4. - N. br.: II 289 e j) Fasc. 5. - N. br.: x 634 x k) Fasc. 6. - N. br.: x 637 x l) Fasc. 7. -N. br.: x 637 x m) Fasc. 7. -N. br.: x 637 x n) Fasc, 8. - N. br. 834

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
3.	XXIVc.25	a) AMADEI, Roberto b) CICOGNANI, Antonio c) CORONARO, Antonio d) BORRONI, A. e) CORONARO, Antonio: Salve regina f) BOTTAZZO, Luigi g) CICOGNANI, Antonio	[Repertorio dell'organista di Campagna : ossia Raccolta di pezzi facilissimi per Canto] a) Kyrie b) Antifona di S. Francesco c) Pange lingua d) Verbum caro e) Salve regina f) Messa a tre voci uguali g) Veni sponsa Christi	P: 2-4 V, org [nedostaje nasl.]	Milano: Musica sacra, 1885	Skladbe za dva do četiri glasa uz pratnju orgulja. – Nedostaje naslovnica. – Potpis <i>fr. Fulg.</i> a) Fasc. 1-2. - N. br.: a 587 e b) Fasc. 3-5. - N. br.: III 662 e, 697, e 797 e c) Fasc. 6. - N. br.: III 791 e d) Fasc. 6. - N. br.: III 792 e e) Fasc. 7. - N. br. III 790 e f) Fasc. 8-12. - N. br. a 603 c g) Fasc. 8-12. - N. br. 840
4.	XXIVc.71	ASIOLI, Bonifacio (1769-1832) (prir.)	Transunto del principi elementari di Musica / Compilati dal Celebre M ^o B. Asioli [Vježbe (24)]	D: pf	Milano: L. Bertuzzi, [19.2d]	N. br.: 853.
5.	XXIVc.04	BARRIERÈ, Jean (1707-1747)	Messe a quatre voix d'hommes : pour premier et deuxième ténor, première et deuxième basse avec accompagnement d'orgue (ad libitum) / Par José Barrière, Organiste à Cherbourg	P: 2 T, 2 B, org <i>ad lib.</i>	Paris: E. Repos, [19.2d]	Na nasl. str. pečat „Sicum fab. ecclesiae (...)“ (pečat stolne crkve u Hvaru?). - N. br.: 75-18.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
6.	XXIVc.43	BAUER, Joseph	Missa in honorem S. Laurentii : für Sopran, Alt, Tenor, Baß und Orgel : mit Begleitung des Streichquartett, 2 chromatische Hörner ad libit (op. 27)	D: A, T, B, org s tekstom, cor 1 i 2, vl1, vl2, vla, vlc/cb [nedostaje P i dion. S]	Ziegenhals: A. Pietsch, 1909	N. br.: A. P. 1290.
7.	XXIVc.73	BAUER, Joseph	Messe zu Ehren des heil. Ulrich. : Für eine Barytonstimme (op. 10)	P: Bariton/org	Augsburg & Wien: A. Böhm und Sohn, [19.2d]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – Na dnu p.7 pripis <i>Gospic.</i> – N. br.: 4587.
8.	XXIVc.15	BAUER, Michael	Missa prima in honorem ss. cordis Jesu : ad unam vocem cum organo	P: V, org D: V	Regensburg: A. Coppenrath, [19/20]	N. br.: 362.
9.	XXIVc.65	BECHER, Jos.	Lieferung I. : Missa prima : für Sopran, Alt (Tenor ad libit.), Bass mit Begleitung der Orgel allein, : oder 2 Violinen, Cello oder Contrabass, 2 Clarinetten und 2 Hörner	P: S, A, T, B, org [nedostaju p. 1- 2] D: S, A, T, B, vl1, vl2, vlne i vlc, cor 1 i 2, cl 1, cl 2	Augsburg & Wien: A. Böhm und Sohn, 1905	Pečat „Otto Maass /... / Wien“. – N. br.: 4590-1.
10.	XXIVc.33	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Andante favorito in Fa mag. : per Pianoforte solo / composta da L. van Beethoven (op. 35)	D: pf	Mendrisio: C. Pozzi, [19/20]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 6363.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
11.	XXIVc.66	a) BERGAMO, Padre Maria Davide da (1791-1863) b) BARBIERI, Girolamo (1808-1871) c) MEDAGLIA, Giovanni Battista d) PENNATTI, Luigi e) BERGAMO, P. M. D. da (1791-1863) f) BERGAMO, P. M. D. da (1791-1863) g) CALUT, G. P. (?) h) MORANDI, Giovanni (1777-1856)	a) 72 Fughette o Versetti di stil fugato : per organo a ripieno / del Padre Davide dal Bergamo b) 32 Versetti per organo : da eseguirsi con semplice ripieno / composti dal M ^o Girolamo Barbieri c) Quattro versetti in Sol minore / del M ^o Gio. Battista Medaglia d) Cinque versetti in La minore : per organo / composti da Luigi Pennati e) Tre versetti / del P. D. da Bergamo M. R. f) Due ripieni fugati / del P. D. da Bergamo M. R. g) Variazioni / di G. P. Calut (?). h) Pastorale : per gli Organi Moderni : del Santo Natale / Composta del M ^o G. Morandi	D: org	a) Milano: L. Bertuzzi, [19.2d] b) Milano: F. Lucca, [[19.2d] c) Milano: L. Bertuzzi, [19.2d] d) Milano: L. Bertuzzi, [19.2d] e) Milano: L. Bertuzzi, [19.2d] f) Milano: L. Bertuzzi, [19.2d] g) s. l.: s. n., [18--?] h) Firenze, Milano: G. Ricordi, [19.2d]	Jedno od osam različitih izdanja uvezanih u svezak "Versetti et fugato : [...] lezioni : Organo ripieno". – Pripis: <i>Per semlice uso del Fr. Gio-Pietro / Dono del Sig. Don. Antonio Bossetti.</i> – Nedostaje posljednji uvezani svezak Raccolta di 12 Sonate per Organo del M ^o G. Ceruti – a) N. br. 1029-1030-1031-1032. b) N. br. 1739. c) N. br. 937. d) N. br. 978. e) N. br. 1020. f) N. br. 1018. g) N. br. 913. h) N. br. 8798.
12.	XXIVc.31	BIBL, Rudolf (1832-1901)	Requiem (Missa pro defunctis) in D moll (op. 84)	IZV: S, A, T, B (coro), pf D: S, A, T, B, c11, c12, fag 1, fag 2, tr 1, tr 2, a-trb, t-trb, b-trb, vl1, vl2, vla, vlc, cb, timp	Wien: F. Rörich, vormals F. Wessely, [1898c.]	Nadnaslov: "In memoriam suae Majestatis Elisabethae / Imperatricis Austriae, Reginae, Hungariae etc. etc. / (defunctae die X Septembris 1898.)". – N. br.: 2146.
13.	XXIVc.67	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Missa primitia	D: S/T, Contra-A/B	s. l.: s. n., [19/20]	N. br.: 6.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
14.	XXIVc.26	BRUNNER, Eduard (1843-1903)	Messe zu ehren der sieben schmerzen Mariä : für eine singstimme oder einstimmigen chor mit orgelbegleitung	P: V (coro), org 2 D: V: S/A/T, B	Regensburg: A. Coppenrath, [19/20]	N. br.: 250
15.	XXIVc.55	BURGMEIN, J. [RICORDI, Giulio]	Ouvres de J. Burgmein : Le bal del la poupée : Danses mignonnes / Illustrations de A. Montalti ; Poésies de P. Solanges [Plesovi (8)]	D: pf	Milan, Roma, Napoli, Fireze, London, Paris: G. Ricordi, [19/20]	Nedostaju vol. 1, 2, 5 i 6. – N. br.: 49734-41.
16.	XXIVc.75	CASINI, P. Antonino	L'organista ecclesiastico : 12 suonate per organo / P. Antonino Casini M.O.	D: org	Firenze: G. Venturini, [19.me]	Na p. 36 zapisan datum 28/12 1876. - Na stražnjoj korici datum i potpis: 18/12 1876 Bart Gamulin. – N. br.: 523.
17.	XXIVc.14	CHASSANG, P.	Messe a deux voix égales : avec accompagnement d'Orgue	P: 2 V, org	Arras: Procure Générale de Musique Religieuse, [20.in]	N. br.: 2919.
18.	XXIVc.47	COLLA, Vincenzo (1790-?)	Fantasia marziale : per pianoforte / composta da Vincenzo Colla (op. 40)	D: pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	Na nasl. str. pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 16106.
19.	XXIVc.61	CONTI, Pacifico	Chirie : a quattro voci con organo / di Pacifico Conti	P: Contra-A, 2T, B, org	Bologna: G. Blanchi, [19.2d]	Pripis: <i>A Sua Eccellenza Reverentissima / Andreae Ilić Vescovo di Lesina Dalmazia / Pacifico Conti offre questo tenue lavoro che Da Dea e Dona Lesina 9-I-87.</i> – N. br.: 664
20.	XXIVc.48	CZERNY, Carl (1791-1857)	Esercizio fugato : per pianoforte / composto da Carlo Czerny ; [per la Gazzetta Musicale di Milano] (op. 768)	D: pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	N. br.: 17676.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
21.	XXIVc.70	CZERNY, Carl (1791-1857)	Il maestro di pianoforte : Istruzione teorico-pratica : per piano forte / C. Czerny	D: pf	Milano: Pigna & Rovida, [19.me]	Potpis <i>Josip Colić</i> . – Na omotu komentar M. Asića: <i>Černi / Vrijedi za historiju muz. školstva (vrlo stari štampani primjerak Černijeve metode učenja klavira)</i> . – N. br.: 2024.
22.	XXIVc.51	DAVID, Félicien (1810-1876) / ROSELLEN, Henri (1811-1876) (ar.)	Fantaisie brillante sur Cristophe Colomb de Felicien David : pour Piano / par Henri Rosellen [ar. ulomci iz opere] (op. 98)	IZV: pf [nedostaju p. 10- 11]	Milan: F. Lucca, [19.2t]	N. br.: 6132.
23.	XXIVc.07	DIETMANN, Carl	Veni Sancte Spiritus : für Sopran, Alt, Tenor, Bass und Orgel : oder mit Begleitung von 2 Violinen, Violon, 2 Clarinetten & 2 Hörnen	D: S, A, T, B, org s tekstem, vl1, vl2, vlc, cor 1 i 2, cl 1 i 2 [nekompl. i oštećeno]	Augsburg: Ant. Böhm & Sohn, [19/20?]	N. br.: 4391.
24.	XXIVc.30	DIETMANN, Carl	Sechs Gradualia vel Offertoria [Crkveni napjevi (6)]	P: coro/orch s tekstem [nekompl.] D: S, A, B, fl, cor1, cor2, vl1, vl2, vln	Augsburg, Wien: Ant. Böhm und Sohn, [19/20]	Nedostaje naslovnica (naslov na stražnjoj korici). – N. br.: 2406
25.	XXIVc.03	DOBRONIĆ, Antun (1878-1955)	Slavenska misa : Missa slavica	P: T, 2 B (coro), org	Zagreb: Naklada autora, 1933	Pečat „Stolni Kaptol Hvar“. – Pripis <i>Stolni Kaptol u Hvaru poklanja Stolnoj crkvi Hvar. 1939.</i>
26.	XXIVc.13	FAÀ di BRUNO, Giovanni Matteo / MELCHIORRE, Mauro (1885- 1938) (ar.)	Raccolta di canzoncine sacre : tratte dalla Lira Cattolica di Faà di Bruno / ridotte a due voci o Cori per Melchiorre Mauro	IZV: 2 V, org/pf	Milano: Musica sacra, [20.in]	Potpis <i>fr. Fulgenzio</i> . – N. br.: 129.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
27.	XXIVc.41	FACCIO, Franco (1840-1891)	Amleto : Tragedia lirica in 4 atti / Poesia di Arrigo Boito; musica di Franco Faccio : (Rappresentata per il prima volta al Teatro Carlo Felice in Genova la Primavera 1865) [Atto IV. Parte I. Marcia funebre (<i>Funerale d'Ofelia</i>)]	IZV: pf	Milano: Gio. Ricordi, [19/20]	Na nasl. str. pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 39218.
28.	XXIVc.81	FARKAŠ, Milutin pl. (1865-1923) (ur.)	Album za brač I. : Sbirka hrvatskih popievaka. - sv. 1 [Skladbe za tamburicu (40)]	D: Brač 1 [rkp/tis.]	Zagreb: M. Farkaš, 1898	Dio zbirke u rukopisu, a dio u tisku.
29.	XXIVc.52	GIULIANI, Mauro (1781-1829)	12 lezioni progressive per chitarra / composti da Mauro Giuliani	D: guit	Novara: F. Artaria, [19.in]	N. br.: 494.
30.	XXIVc.01	GUIDETTI, Giovanni Domenico (1531-1592)	Cantus ecclesiasticus Passionis D. N. Jesu Christi : Secundum Matthaem, Marcum, Lucam, & Joannem. : Iuxta ritum capellae S. D. N. Papae, ac Sacrosanctae Basilicae Vaticanae / a Joanne Guidetto Bononiensi [Crkveni napjevi (4)]	D: V	Roma: A. Phaeum, 1637. – 2. vol	Koralna notacija. – Potpis <i>Ivannis Andreis Epi Pharen, et Brachien.</i>
31.	XXIVc.21	HALLER, Michael	Cantica sacra I. : Missa quintadecima : ad duas voces aequales organo comitante: opus 53. - 6. ed.	P: S, A (coro), org D: S, A	Regensburg, New York & Cincinnati: F. Pustet, 1911	Na dion. A potpis <i>Bosiljevac.</i> – N. br.: 901.
32.	XXIVc.77	HALLER, Michael (1840.-1915.)	Te Deum laudamus Te deum (op. 1)	P: S, A, T; B, org/trb	Leipzig: O. Brandstetter, [19.2d]	N. br.: F. P. 756.
33.	XXIVc.16	HALLER, Michaele	Missa quinta : Requiem : ad duas voces aequales cum organo (op. 9)	P: 2 V, org D: V1, V2	Regensburg, New York & Cincinnati: F. Pustet, 1896	Pečat: „Officium parrochiale decan. / S. Petri Brachiae“. – N. br.: 757.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
34.	XXIVc.39	HALLER, Michaele	Missa quarta : ad duas voces : organo vel harmonio comitante (op. 8)	P: S/T, A/B; org/hamonium	Regensburg, New York, Cincinnati: F. Pustet, cop. 1879	Potpis <i>Jan Talich</i> i pečat „Jan Talich / Reditel koru”.
35.	XXIVc.74	HARTMANN, P.	Messe : für 2 Singstimmen (Sopran u. Alt oder Tenor u. Bass) mit Orgelbegleitung	P: S/T, Contra-A/B; org/harmonium D: S/T, Contra-A/B	Augsburg, Wien: A. Böhm und Sohn, 1909	N. br.: 4976.
36.	XXIVc.34	HERZ, Henri (1806-1888)	Trois soeurs : 3 fantasies pour le Piano : sur des motifs originaux / par Henri Herz ; [N. 2, La Sentimentale]	D: pf	Milan: F. Lucca, [19.2t]	N. br.: 2922
37.	XXIVc.64	HUMMEL, Johann Nepomuk (1778-1837)	Trois pieces faciles : pour le Pianoforte / composees par J. N. Hummel : Maitre de Chapelle de la Cour. Gr. Duc. de Saxe-Weimar	D: pf	Leipzig: C. F. Peters, 19.2d]	Pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 1960.
38.	XXIVc.27	JAËLL, Alfred (1832-1882)	La danse des fées : Rapsodie pour piano / Dediée à Mad. ^{me} Octavie De Löventhal : Née Cont. ^{se} Vylézýnska ; par Alfred Jaell (op. 14)	D: pf	Milano: F. Lucca, [19.2t]	Pečat „In Venezia / (...) / Ant ^o Gallo”. – N. br.: 7696
39.	XXIVc.20	KLENGEL, Auguste Alexandre (1783-1862)	Les Avant-coureurs : Exercices pour le piano : contenant Vingt-quatre Canon : dans tous les tons majeurs et mineurs. : calculus pour servir d'étude préparatoire du grand recuil de Canons et de Fugues [Kanoni (24)]	D: pf	Dresden: B. Friedel, [19/20]	Na nasl. str. pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 7237 1; 7237 2.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
40.	XXIVc.72	KÖSTNER, Franz.	Messe in A-dur : für sopran, alt, bass, (oder 3 Männerstimmen), 2 violinen und orgel obligat, flöte, clarinette, 2 hörner nicht obligat, : für 3 Singstimmen mit ausgesetzter Orgel (op. 3)	D: S, A, B, fl, cl, cor 1 i 2, vl 1, vl 2, org	Augsburg, Wien: A. Böhm und Sohn, [19.2d]	Inicijali B. C. – N. br.: 4535.
41.	XXIVc.44	KUNC, Aloysio	Sanctissimo Domino Nostro Regi Pontifici Pio Papae IX : dicata sub titulo deiparae Virginis Mariae sine labe conceptae : Missa brevis (op. 23)	P: 2 V, B, org	Paris: P. Lethielleux, H. Casterman, 1861	Rukom ispisana posveta s potpisom autora upućena G. B. Candottiju (nečitko!). – Pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: AK.
42.	XXIVc.45	LICHTENTHAL, Peter [Pietro] (1780-1853)	Album musicale sacro [Crkveni napjevi (12)]	P: 1-4 V, org/pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	Dva pečata stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 20351-20362.
43.	XXIVc.68	LISZT, Franz (1811-1886)	Tu es Petrus : (Pasce agnos meos) : Exécuté au XVIII centième anniversaire du martyre des saints apôtres Pierre et Paul : an 1867, à Rome / par le Commandeur Liszt	D: org	Paris: E. Repos, [19.2d]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 233-2.
44.	XXIVc.69	MAURO, Melchiorre (1885-1938) (ar.)	Raccolta di Litanie della B. V. di diversi autori ; Canto a due cori o due voci : con accompagnamento di organo [Litanije (50)]	P: 2 cori/2V, org	Milano: Musica Sacra, [19.ex]	Potpis <i>fr. Fulgz.</i> – N. br.: 258.
45.	XXIVc.60	MENDELSSOHN BARTHOLDY, Felix (1809-1847)	Six Romances sans paroles : pour le piano / composées par Felix Mendelssohn Bartholdy	D: pf	Milan: G. Ricordi, [19/20]	Pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 17485.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
46.	XXIVc.79/a	a) MEYERBEER, Giacomo (1791-1864) b) BELLINI, Vincenzo (1791-1864) c) DONIZETTI, Gaetano (1797-1848) d) DONIZETTI, Gaetano (1797-1848)	a) Scena ed inno di morte : nell'opera Il crociato in Egitto / del Signor Maestro Giacomo Mayerbeer [ar. ulomci iz opere Il crociato in Egitto] b) Norma : Tragedia lirica di T. Romani / Posta in musica e Dedicata al Sig ^r don Nicolò Zingarelli : Cavaliere dell'Ordine di Francesci I ^o delle due Sicilie [ar. ulomci] c) Cavatina : Quanto è bella quanto è cara : Nell'opera L'elisire d'amore / del M ^o Donizetti L'elisire d'amore [ar. ulomci] d) Romanza : Una furtiva lagrima: Nell'opera L'elisire d'amore / del M ^o Donizetti L'elisire d'amore [ar. ulomci]	a) IZV: V, pf b) IZV: 2 V, pf c) IZV: V, pf d) IZV: V, pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	Jedno od 4 uvezana različita izdanja. – Na koricama pripis: Al Pregiatissimo / Signor il Signor Capitano Seyffer / Od Regimento Barone [Bucany]. – a) N. br. 2132. b) N. br. 5905. c) N. br. 6402. d) N. br. 6423.
47.	XXIVc.08	MITTERER, Ignatius (1850-1824)	Missa dominicalis secunda quam ad tres voces impares sc. : altum, tenorem et bassum et organum	P: A, T, B, org D: A, T, B	Regensburg: A. Copenrath, 1887	Pečat „Officium Parochiale Decan. / S: Pietri Brachiae” – N. br.: A. C. 275.
48.	XXIVc.62	MOELLER [MOLLER], John Christopher (1755-1803)	Sonate : pour l'Orgue ou Piano-Forte / composée a dédiée à Son Altesse Serenissime la Duchesse regnant de Saxe – Cobourg – Meiningue ; par J. C. Moeller	D: org/pf	Àleipsic: Breitkopf et Härtel, [19.in]	Pečat stolne crkve u Hvaru (?) i pečat „Breitkopf et Härtel“. – N. br.: 343.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
49.	XXIVc.05	MÜLLER, Silverius [Franz] (1745-1812)	Missa pro defunctis mit Libera : für eine Singstimme oder Unisono-Chor mit Orgelbegleitung / Leicht ausführbar : componirt von Franz Müller (op. 13)	P: V (coro), org D: V	Freising: J. B. Haunschild, [19.2d]	N. br.: 9.
50.	XXIVc.06	MÜLLER, Silverius [Franz] (1745-1812)	Missa in honorem St. Josephi : Kurze un sehr leichte Messe : für eine Singstimme oder Unisono-Chor mit Orgelbegleitung (op. 12)	P: V (coro), org D: V	Freising: J. B. Haunschild, [19.2d]	
51.	XXIVc.59	PREINDL, Joseph (1756-1823)	S. Domino ac Papae nostro Pio VII. Pontifici Maximo / devotissimus author Josephus Preindl [Crkveni napjevi (27)]	P: V, org	s. l.: s. n., [19.1d]	Pripis/potpis: <i>Excellentissimo</i> <i>Archiepiscopo Fulgentio d. d. d.</i> – Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: S. et C. 2518.
52.	XXIVc.18	REISINGER, Franz (1838-1905)	Messe in C und leichte Messe	D: S, A, B, cor1, cor2, vl1, vl2, vlne, org [P izgub.]	s. l.: s. n., [19.2d]	N. br.: 4210 8.
53.	XXIVc.19	RHEINBERGER, Josef (1839-1901)	Messe für dreistimmigen Frauenchor mit Orgelbegleitung (op. 126)	P: 2 S, A (coro), org	München: C. Werner, [19.2d]	Pečat „Stabilimento musicale / Tedeschi & Obersnu / (...) / Trieste”. – N. br.: 43.
54.	XXIVc.63	ROSSINI, Gioachino (1792-1868)	Mosè : Melodramma sacro / Musica del M:º Rossini ; [Dal medesimo rinnovato in quattro atti pel Teatro dell'Opera in Parigi : et ora completamente riprodotti in Italiano all'I. R. Teatro alla Canobbiana] [ar. ulomci iz opere Mosè in Egitto]	IZV: pf	Milan: F. Lucca, [19.2t]	N. br.: 1183; 1173; 1172; 1185; 1182; 1184; 1181.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
55.	XXIVc.76	ROSSINI, Gioachino (1792-1868) / LABARRE, T. (ar.)	Stabat mater : per due Soprani, Tenore, Basso e coro a quattro o cinque voci : [Dedicato a Sua Eccellenza il Signor Emanuelle Fernandez Varela] da G. Rossini	P (IZV): 2 S, T, B (soli), 2 S, T, B (coro), org/pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	Potpis Jurić Antica, pečat „G. Benzon (...) Venezia“, te inicijali <i>I.B.</i> – Na dnu p.1 potpis <i>ŠBosiljevac.</i> – N. br.: 43781.
56.	XXIVc.46	ROSSINI, Gioachino (1792-1868) / THALBERG, Sigismond (1812- 1871) (ar.)	Hommage à Rossini. : Motifs de l'opera Guillaume Tell : variés pour le Piano Forte [ar. ulomci iz opere] (op. 5)	IZV: pf	Wien: Artaria & Comp., [1830c]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 3004.
57.	XXIVc.38	SAINT-LUBIN, Léon de (1805- 1850) / DÖHLER, Theodor (1814-1856) (ar.)	Melodie pour le piano : de l'Opera Il torneo de Lord Westmorland / Dediée à M. ^{me} la Contesse Priseilla Westmorland (op. 45)	IZV: pf	Milano: G. Ricordi, [19.ex]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 44750
58.	XXIVc.11	SCHALLER, Ferd.	I. Missa duarum vocum : comitante organo vel harmonio	P: 2 V, org/harmonium - D: V1	Regensburg: A. Coppenrath, [19/20]	Pečat: „Officium parrochiale decan. / S. Petri Brach iae“.
59.	XXIVc.12	SCHALLER, Ferd.	Missa “Jesu Corona Virginum” : in honorem B. Margaritae Mariae Alacoque : Trium vocum parium commitante organo vel harmonio (op. 19)	P: 2 S, A. org/harmonium D: S1, S2, A	Regensburg, New York & Cincinnati: F. Pustet, cop. 1892	Pečat: „Officium parrochiale decan. / S. Petri Brachiae“. – N. br.: 871.
60.	XXIVc.40	SCHUBERT, Franz (1797-1828) / HERZ, Henri (1803-1888) (ar.)	Grande fantasia et Finale alla militare : pour le piano : sur deux Mélodies de Schubert (op. 115)	IZV: pf	Milan: F. Lucca, [19.2d]	Potpis <i>Jac. Tomadini</i> , pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: 2214.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
61.	XXIVc.09	STEHLE, Johann Gustav Eduard (1839-1915)	Preis messe „Salve Regina” : für sopran und alt (obligat), tenor und bass (ad lib.) und begleitung der orgel	P: S, A, T, B (<i>ad lib.</i>); org	Regensburg, New York & Cincinnati: F. Pustet, [19/20]	N. br.: 745.
62.	XXIVc.23	STEHLE, Johann Gustav Eduard (1839-1915)	Terra tremuit : Motettum ad quatuor voces inaequales [Maestro Comp. onor. Acad. pont. Roma] (op. 40)	P: T1, T2, B (coro), org D: S, A, T, B	Augsburg: Böhm & Sohn, [19/20]	N. br.: 4004; 4007.
63.	XXIVc.17	STEIN, Bruno	Kurze und leichte Messe : für eine Singstimme (im Umfange von d–e) und Orgelbegleitung (op. 3)	P: V, org D: V	Regensburg: A. Coppenrath, [19/20]	N. br.: 399.
64.	XXIVc.37	STRAUSS, Johann st. (1804-1849)	Lieblings-walzer : für gitarre / von Joh. Strauss ; N° 89 [ar. valcer <i>Concordia-Tänze</i> (br. 89)]	IZV: guit	Wien: T. Haslinger’s Witwe und Sohn, [19.me]	N. br.: 10,086. – Na dnu naslovnice zalijepljen oglas prodavaonice muzikalija u Trstu.
65.	XXIVc.32	THALBERG, Sigismond (1812-1871)	Thème et étude en La Mineur : pour le piano / par S. Thalberg (op. 45)	D: pf	Milan: F. Lucca, [19.2t]	Pečat: „G. Benzon / al ponte / (...) in / Venezia“. – N. br.: 3443
66.	XXIVc.35	THALBERG, Sigismond (1812-1871) (ar.)	L’Arte del Canto : Applicata al piano-forte (op. 70) [ar. ulomci iz raznih opera]	IZV: pf	Milan: F. Lucca, [19.2t]	Pečat stolne crkve u Hvaru (?). – N. br.: II 9058-62.
67.	XXIVc.22	TOMADINI, Jacopo (1820-1883)	Messa a tre voci uguali : con accompagnamento d’organo / del Sacerdote Jacopo Tomadini : (Maestro di Capella nella insigne Collegiata di Cividale)	P: 2 T, B, org	Milano: Musica sacra, [19.ex]	N. br.: 135.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
68.	XXIVc.53	TOMADINI, Jacopo (1820-1883)	Messa : a tre voci uguali con orchestra / J. Tomadini	P: fl, ob, cl, fag, cor, tr, timp, vl 1 i 2, vla, T1, T2, B, vlc, vlne, org, trascrizione per solo org	Udine: L. Berletti, [19.2d]	N. br.: 4600.
69.	XXIVc.54	TOMADINI, Jacopo (1820-1883)	La risurrezione del Christo : Cantata a quattro voci ed orchestra / di J. Tomadini	P: S, Contra-A, T, B (coro), orch	Firenze: L. Berletti, [19.2d]	Pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 11101.
70.	XXIVc.10	a) TOMADINI, Jacopo (1820-1883) b) CANDOTTI, Gianni Battista (1809-1876)	Due Adoramus : per voci d'uomini	1. P: A, 2 T, 2 B 2. P: A, 2 T, B	Udine: L. Berletti, [19.2d]	Potpis <i>Tomadini Jacopo</i> . – Podaci o nastanka obiju skladbi: 1. „Cividale 6 Aprile 1879“; 2. „Cividale 6 Febbraio 1865“. – N. br.: 4664.
71.	XXIVc.58	TRUZZI, Luigi (1799-1864)	Sonata facile : per Piano-forte / composta dal M. ^o : L. Truzzi Sonate	D: pf	Milano, Firenze: G. Ricordi, [19.ex]	Na nasl. str. pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 4625
72.	XXIVc.56	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / MERTZ, Johann Kaspar (1806-1856) (ar.)	Ausgewählte Melodien : für die guitare / Übertragen von J. K. Mertz Rigoletto [ar. ulomci iz opere Rigoletto]	IZV: guit	Wien: T. Haslinger's Witwe u. Sohn, [19.me]	N. br.: 11.491.
73.	XXIVc.57	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / MERTZ, Johann Kaspar (1806-1856) (ar.)	Ausgewählte Melodien : für die guitare / Übertragen von J. K. Mertz [ar. ulomci iz opere Nabucodonosor]	IZV: guit	T. Haslinger's Witwe u. Sohn, Wien: [19.me]	Pečat „Fondaco musica in Trieste ...“. – N. br.: 11.492.
74.	XXIVc.29	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / RAZZETTI, Benedetto (ar.)	La traviata : Opera di Verdi : I pezzi più favoriti ridotti per Chitarra sola / da Benedetto Razzetti La traviata (op. 47) [ar. ulomci iz opere]	IZV: guit [nedostaju p. 7 i 8]	Milano: T. Ricordi, [19.2d]	N. br.: 29397

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
75.	XXIVc.36	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / GRIMM, N. C. (ar.)	Il trovatore : Opera di G. Verdi : Pezzi ridotti per chitarra sola / da N. C. Grimm [ar. ulomak Ah si ben mio coll'essere io tuo]	IZV: guit	Milano: G. Ricordi, [19/20]	N. br.: 25176.
76.	XXIVc.28	VIEUXTEMPS, Lucien (1828-1901)	Fantaisie militaire op. 14	D: pf	Paris: Maison – Schott, [19.2d]	N. br.: 220
77.	XXIVc.80	Više autora (Badarzevska (2), Döhler, Favarger, Gerville, Gounod, Jaell, Jungman, Leybach, Löschhorn, Richards, Voss)	Salon-Album : Sammlung der beliebtesten : Salonstücke für pianoforte [Skladbe za instrumente s tipkama (12)]	D: pf	Leipzig: C. F. Peters, 19.2d]	N. br.: 5296.
78.	XXIVc.50	WEINBERGER, Karl Friedrich (1853-1908)	Missa in hon. S. Sophiae : (Als Anhang ist beigegeben: O salutaris hostia, Ave Maria und zwei Pange lingua) : für eine Singstimme mit Orgelbegleitung (op. 70)	P: V, org	Augsburg, Wien: A. Böhm und Sohn, 1905	N. br.: 5112.
79.	XXIVc.78	WENDL, Karl	Missa scholaris	D: A/Bariton [nedostaju ostale D]	Augsburg, Wien: A. Böhm und Sohn, 19/20]	Nedostaju ostale dionice (S/T?) i partitura. – N. br.: F. P. 5116.
80.	XXIVc.42	WILLMERS, Rodolphe (1821-1878)	Un rêve d'amour : Nocturne : pour le piano (op. 55)	D: pf	Milano: G. Ricordi, [19/20]	Na nasl. str. pečat stolne crkve u Hvaru. – N. br.: 20229.
81.	XXIVc.49	WILLMERS, Rudolf (1821-1878)	Il desiderio del mare : Quadro in Musica : per piano forte / di R. Willmers (op. 8)	D: pf	Milan: F. Lucca, [19.2t]	N. br.: 5452.

T.Ic.1. Transkripcije naslova zabilježenih u inventaru kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)

Sekcija	Br.	Transkripcija naslova	Podaci o prvome izdanju (grad, izdavač, godina, RISM)
<i>A' cinque] Voci</i> [str. 18]	1	<i>Madrigali del Cecchino</i>	A. Vincenti, Venezia, 1619 [RISM A/I: C 1676]
	2	<i>Del Monteverde. Lib. 6.</i>	R. Amadino, Venezia, 1614 [RISM A/I: M 3490]
	3	<i>Del Riccio. Lib. 1.</i>	A. Gardano, Venezia, 1567 [RISM A/I: R 1294]
	4	<i>Del Barera. Lib. 2.</i>	
<i>Spirituali</i> [str. 20]	5	<i>Par. p.^a S Sacro[rum] Concentu[um] Io. Prioli</i>	B. Magni, Venezia, 1618 [RISM A/I: P 5476]
	6	<i>Pars 2.^a</i>	B. Magni, Venezia, 1619 [RISM A/I: P 5477]
	7	<i>Psalmi Eiusdem</i>	Venezia, 1621 (izgubljena zbirka)
	8	<i>Missae Eiusdem</i>	B. Magni, Venezia, 1624 [RISM A/I: P 5478 ili RISM A/I: P 5479]
	9	<i>Missa c[um] Psālmis et. S. Cantionib[us] 1, 2, et 3. Vocib[us] D. Vincent. de Tutys à Grauina</i>	A. Vincenti, Venezia, 1628
<i>Spirituali - Cecchino</i> [str. 20]	10	<i>Otto Messe à 4 voci pari sop.^a li otto Toni</i>	G. Vincenti, Venezia, 1617 [RISM A/I: C 1672]
	11	<i>3.º Libro delle Messe ariose à 3, 4, 5, et 8. Con salmi</i>	A. Vincenti, Venezia, 1624 [RISM A/I: C 440]
	12	<i>Messa, Salmi, et Motetti à 7 in due Chori</i>	G. Vincenti, Venezia, 1620
	13	<i>2° Libro de Motetti à 2</i>	G. Vincenti, Venezia, ?1613/4-1616/7? (izgubljena zbirka)
	14	<i>Salmi e Motetti à 3. Lib. p.^o.</i>	
	15	<i>Salmi e Motetti à 4. Lib. p.^o.</i>	G. Vincenti, Venezia, 1616
	16	<i>Lamentationi à 2 col Miserere</i>	G. Vincenti, Venezia, 1616/13-1616/17? (izgubljena zbirka)
	17	<i>Psalmi, Missa, et alia cantica. 5 Vocib.</i>	A. Vincenti, Venezia, 1619 [RISM A/I: C 1675]
	18	<i>Cinque Messe à 2 Voci e Motetti à voce sola</i>	A. Vincenti, Venezia, 1628 [RISM A/I: C 1677]
	19	<i>P.^o Libro de Motetti à 2</i>	R. Amadino, Venezia, 1613 [RISM A/I: C 1670]
	20	<i>3.^s Liber S. Concentu[um] 2 Vocib.</i>	
<i>Spirituali</i> [str. 20]	21	<i>Motetti à 1, 2, 3, et 4 raccolti dal Malgarini</i>	G. Vincenti, Venezia, 1618
	22	<i>Sacri Conventus F. Gabrielis de Pulitis 1, 2, 3 Vocib.</i>	G. Vincenti, Venezia, 1614 [RISM A/I: P 5652]
	23	<i>Salteri[um] D. Eustachio Arivieri à 2, 3, 4. Lib. p.^o</i>	
	24	<i>Respon[sor]ia Hebdomada S. Gualterij 4 Vocib.</i>	

Sekcija	Br.	Transkripcija naslova	Podaci o prvome izdanju (grad, izdavač, godina, RISM)
	25	<i>3.º Libro de i Concerti Ecc.ª del Porta à 2, 3, 4, e 5</i>	A. Vincenti, Venezia, 1619 (izgubljena zbirka)
	26	<i>Lib. 3.º Sacro[rum] Cantico[rum] Patt[ae] 1, 2, 3, 4, 5, Vocib.</i>	
	27	<i>Lib. 4 de Motetti del Grandi à 2, 3, 4, 7</i>	G. Vincenti, Venezia, 1616 [RISM A/I: G 3431]
	28	<i>Psalmi Accademici Affectuosi 3 Vocib. et 4.</i>	
	29	<i>Psalmi D. Damiani Nembri. 4 Vocib.</i>	B. Magni, Venezia, 1641 [RISM A/I: N 377]
	30	<i>Canzonette Sp[iritu]ali del Zuchini à 3 lib. p.º</i>	
	31	<i>Missae Harmonicae Nembri. 3, 4, et 8 Vocib.</i>	B. Magni, Venezia, 1640 (izgubljena zbirka)
	32	<i>Motetti à Voce sola del Cecchino</i>	G. Vincenti, Venezia, 1617 [RISM A/I: C 1674]
A' Voce sola [str. 20]	33	<i>Canzonette raccolte dal Stefani. p.º 2, 3, et 4</i>	<i>1. knjiga:</i> G. Vincenti, Venezia, 1618 [RISM B/I: 1618-15]; <i>2. knjiga:</i> Vincenti?, Venezia?, 1619 (izgubljena); <i>3. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1623 [RISM B/I: 1623-10]; <i>4. knjiga:</i> Venezia, 1626 (izgubljena)
	34	<i>Arie del Miniscalchi. lib.1.</i>	A. Vincenti, Venezia, 1625 [RISM A/I: M 2851]
	35	<i>Arie del Pesenti.</i>	<i>1. knjiga</i> (izgubljena) i/ili <i>2. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1633 [RISM A/I: P 1545] i/ili <i>3. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1636 [RISM A/I: P 1547]
	36	<i>Arie del Berti. p.º et 2.º</i>	<i>1. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1624 [RISM A/I: B 2135]; <i>2. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1627 [RISM A/I: B 2136]
	37	<i>Ariose Vaghezze del Milanuzij. 5.º et 6.º</i>	<i>5. knjiga</i> (izgubljena): p1624-1628; <i>6. knjiga:</i> A. Vincenti, Venezia, 1628 [RISM A/I: M 2749]
	38	<i>Madrigali e Canzonette sp[iritu]ali del Bonini</i>	C. Marescotti, Firenze, 1607 [RISM A/I: B 3494]
	39	<i>Amorosi Concetti del Cecchino, dopo i Scherzi de Mo[n]teverde. Lib. i.</i>	R. Amadino, Venezia, 1612 [RISM A/I: C 1668]
	40	<i>Motetti et Madrigali Sacri del Patta.</i>	B. Magni, Venezia, 1614 [RISM A/I: P 1039]
A' 2 Voci [str. 29]	41	<i>Madrigaletti del Cechini</i>	Venezia, 1623 (izgubljena zbirka)

Sekcija	Br.	Transkripcija naslova	Podaci o prvome izdanju (grad, izdavač, godina, RISM)
A' 3 Voci [str. 29] A' 3 Voci	42	<i>Canzonette di D. Marino Pesaro</i>	A. Raverii, Venezia, 1608 [RISM A/I: P 1499]
	43	<i>Vilanelle di Luca Marenzio</i>	1. knjiga: G. Vincenti & R. Amadino, Venezia, 1584 [RISM A/I: M 587] i/ili 2. knjiga: [G. Vincenti, Venezia, 1592] [RISM A/I: M 596] i/ili 3. knjiga: A. Gardano, Roma, 1585 [RISM A/I: M 599] i/ili 4. knjiga: G. Vincenti, Venezia, 1587 [RISM A/I: M 604], 1592 i/ili 5. knjiga: G. Scotto, Venezia, 1587 [RISM A/I: M 608]
	44	<i>Canzonette dell'Affettuoso et inuaghito. P. ° et 2°.</i>	G. Vincenti, Venezia, 1603 [RISM A/I: P 1109 i P 1113]
	45	[<i>Canzonette</i>] <i>Del Pecci. p. °</i>	G. Vincenti, Venezia, 1599 [RISM A/I: P 1102]
	46	[<i>Canzonette</i>] <i>Dell' Affetuoso. 4. °</i>	
	47	<i>Madrigali et Canzonette del Cecchino</i>	G. Vincenti, Venezia, 1617 [RISM A/I: C 1673]
	48	<i>Madrigali del Filibero. Lib. 1.</i>	
	49	<i>Baletti del Gastoldi</i>	R. Amadino, Venezia, 1594 [RISM A/I: G 534]
	50	<i>Scherzi Musicali à 3 del Monteverde</i>	R. Amadino, Venezia, 1607 [RISM A/I: M 3485]
A' 4 Voci [str. 29]	51	<i>Novelli fiori del Visconti</i>	
	52	<i>Madrigalli del Costa</i>	A. Gardano, Venezia, 1613 [RISM A/I: C 4223]
	53	<i>Madrigali del Nenna</i>	G. B. Gargano & L. Nucci, Napoli, 1613 [RISM A/I: N 398]
	54	<i>Madrigali del [Persone]</i>	
A' più voci [str. 41]	55	<i>Amorosa Guerra del Cecchino à 1 et 2</i>	A. Vincenti, Venezia, 1627 (izgubljena zbirka)
	56	<i>Diversità da Canti del Cecchino à 1 et 2</i>	A. Vincenti, Venezia, 1630 (izgubljena zbirka)
	57	<i>Madrigali del Sabbatini. Lib. 1. à 2, 3, et 4</i>	A. Vincenti, Venezia, 1625 [RISM A/I: S 11]
	58	<i>Concerti del Ferrari ò Madrigali. Lib. 1. à 2, 3, et 4</i>	
	59	<i>Arie, Scherzi del Brunelli. à 1, 2, e 3. P. ° et 2. °</i>	1. knjiga: G. Vincenti, Venezia, 1613 [RISM A/I: B 4645]; 2. knjiga: G. Vincenti, Venezia, 1614 [RISM A/I: B 4646]
	60	<i>P. ° et 2. ° Musiche del Megli. à 1, et 2.</i>	1. i 2. knjiga: G. Vincenti, Venezia, 1602 [RISM A/I: M 1752 i M 1754]
	61	<i>Canti Spirituali del Cecchino. à 1, 2, e 3.</i>	G. Vincenti, Venezia, 1613 [RISM A/I: C 1669]
	62	<i>Quinto Libro della Canzonette del Radesca. à 1, 2, e 3.</i>	G. Vincenti, Venezia, 1617 [RISM A/I: R 22]
	63	<i>Euridice del Caccini.</i>	G. Marescotti, Firenze, 1600 [RISM A/I: C 4]

Sekcija	Br.	Transkripcija naslova	Podaci o prvome izdanju (grad, izdavač, godina, RISM)
	64	<i>Amorosi concetti del Cecchino Lib. 3. à 1, e 2. dopo i Scherzi del Monteverde</i>	G. Vincenti, Venezia, 1616 [RISM A/I: C 1671]
	65	<i>Selva d'Horatio Vecchi</i>	A. Gardano, Venezia, 1590 [RISM A/I: V 1044]
	66	<i>Conuito dell'istesso</i>	A. Gardano, Venezia, 1597 [RISM A/I: V 1050]
	67	<i>Musiche concertate del Prioli Lib. 4.</i>	B. Magni, Venezia, 1622 [RISM A/I]
	68	<i>Delicie Musicali dell'istesso</i>	B. Magni, Venezia, 1625 [RISM A/I: P 5483]
	69	<i>Arie et cantada à 2 et 3. del Grandi</i>	A. Vincenti, Venezia, 1626 [RISM A/I: G 3473]
Sekcija bez naslova (razno) [str. 41]	70	<i>Intavolatura [per] la Chitarra del Millioni.</i>	G. Facciotti, Roma, 1627 [1.-3 knjiga: RISM A/I: M 2834 i/ili 4. knjiga: M 2838 i/ili 5. knjiga: 2840]
	71	<i>Regola [per] Sonare sop.^a il Basso Continuo del Sabbatini</i>	Salvadori, Venezia, 1628 [RISM B/V, str. 742d]
	72	<i>Cantorino il Canto fermo del Banchieri.</i>	B. Cochi, Bologna, 1622 [RISM B/V, str. 113g]
	73	<i>La Banchierina del medesimo.</i>	R. Amadino, Venezia, 1596

T.Ic.2. Autori glazbenih zbirki iz inventara kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)

Br.	Autor	Jedinice u inventaru (prema Tablici 1)	Ukupno jedinica
1	ANONYMUS	br. 28	1
2	ARIVIERI, Eustachio	br. 23	1
3	BANCHIERI, Adriano (1568-1634)	br. 72, 73	2
4	BARERA, Rodiano (pol. 16. st.-1623)	br. 4	1
5	BERTI, Giovanni Pietro (c1600-1638)	br. 36	1
6	BONINI, Severo (1582-1663)	br. 38	1
7	BRUNELLI, Antonio (1577-1630)	br. 69	1
8	CACCINI, Giulio (1551-1618)	br. 63	1
9	CECCHINI, Tomaso (c1580-1644)	br. 1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 32, 39, 41, 47, 55, 56, 61, 64	20
10	COSTA, Giovanni Paolo (akt. 1610-1614)	br. 52	1
11	?FERRARO (FERRARI), Antonio? (akt. 1613-23)	br. 58	1
12	?FILIBERO?	br. 48	1
13	GASTOLDI, Giovanni (c1554-1609)	br. 49	1
14	GRANDI, Alessandro (c1586-1630)	br. 27, 69	2
15	?GUALTIERI, Alessandro? (?-1655) ili ?GUALTIERI, Antonio? (?-1649/1650)	br. 24	1
16	MALGARINI, Federico (prir.)	br. 21	1
17	MARENZIO, Luca (c1553-1599)	br. 43	1
18	MELLI, Domenico Maria akt. poč. 17. st.)	br. 60	1
19	MILANUZZI, Carlo (?-c1647)	br. 37	1

20	MILLIONI , Pietro (1. pol. 17. st.)	br. 70	1
21	MINISCALCHI, Guglielmo (akt. 1616-1630)	br. 34	1
22	MONTEVERDI, Claudio (1567-1634)	br. 2, 50	2
23	NEMBRI, Damjan (1584-1648/9)	br. 29, 31	2
24	NENNA, Pomponio (c1556-1608)	br. 53	1
25	PATTA, Serafino (akt. 1606-1619)	br. 26, 40	2
26	PECCI, Tomaso (1576-1604)	br. 44, 45, 46	3
27	?PERSONE?	br. 54	1
28	PESARO, Marino	br. 42	1
29	PESENTI, Martino (c1600-c1648)	br. 35	1
30	PORTA, Ercole (1585-1630)	br. 25	1
31	PRIULI, Giovanni (c1575-1626)	br. 5, 6, 7, 8, 67, 68	6
32	PULITI, Gabriello (c1580-1642/3)	br. 22	1
33	RADESCA (di Foggia), Enrico Antonio (2. pol. 16. st.-1625)	br. 62	1
34	RICCIO, Teodoro (c1540-c1600)	br. 3	1
35	SABBATINI, Galeazzo (1597-1662)	br. 57, 71	2
36	STEFANI, Giovanni (prir.) (akt. 1618-1626)	br. 33	1
37	TUZZI (DE TUTIIS), Vincenzo (1. pol. 17. st.)	br. 9	1
38	VECCHI, Orazio (c1550-1605)	br. 65, 66	2
39	?VISCANTI, Domenico? (?-1626)	br. 51	1
40	?ZUCCHINI, Gregorio? (c1540/c1560-p1615)	br. 30	1

T.Ic.3. Datacije prvih izdanja glazbenih zbirki iz inventara kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)

Datacija	Jedinice u inventaru (prema Tablici 1)	Ukupno jedinica
1560-1569	br. 3	1
1580-1589	br. 43	1
1590-1599	br. 45, 49, 65, 66, 73	5
1600-1609	br. 38, 42, 44, 50, 60, 63	6
1610-1619	br. 1, 2, 5, 6, 10, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 27, 32, [33], 39, 40, 47, 52, 53, 59, 61, 62, 64	25
1620-1629	br. 7, 8, 9, 11, 12, 18, 34, 36, 37, 41, 55, 57, 67, 68, 69, [70], 71, 72	18
1630-1639	br. [35], 56	2
1640-1649	br. 29, 31	2
Nepoznata datacija	br. 4, 14, 14, 20, 23, 24, 26, 28, 30, 46, 48, 51, 54, 58	13

T.Ic.4. Izdavači (prvih izdanja) glazbenih zbirki iz inventara kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)

Izdavač	Jedinice u inventaru (prema Tablici 1)	Ukupno jedinica
AMADINO, Ricciardo (Venezia)	br. 2, 19, 39, 49, 50, 73	6
COCHI, Bartolomeo (Bologna)	br. 72	1
FACCIOTTI, Guglielmo (Roma)	br. 70	1
GARDANO, Angelo (Venezia)	br. 3, 52, 65, 66	4
GARGANO, Giovanni Battista & NUCCI, Lucretio (Napoli)	br. 53	1
MAGNI, Bartolomeo (Venezia)	br. 5, 6, 8, 29, 40, 67, 68	8
MARESCOTTI, Cristofano (Firenze)	br. 38	1
MARESCOTTI, Giorgio (Firenze)	br. 63	1
RAVERII, Alessandro (Venezia)	br. 42	1
SALVADORI (Venezia)	br. 71	1
VINCENTI, Alessandro (Venezia)	br. 1, 9, 11, 17, 18, 25, 34, [35], 36, [37], 55, 56, 57, 69	14
VINCENTI, Giacomo (Venezia)	br. 10, 12, 13, 15, 16, 21, 22, 27, 32, [33], 44, 45, 47, 59, 60, 61, 62, 64	18
VINCENTI, Giacomo & AMADINO, Ricciardo (Venezia)	br. [43]	1
Nepoznati izdavač	br. 4, 7, 14, 20, 23, 24, 26, 28, 30, 41, 46, 48, 51, 54, 58	15

T.Ic.5. Glazbene vrste zastupljene u zbirkama iz inventara kaptolskih muzikalija (Hvar, 1646/47.)

Glazbene vrste		Jedinice u inventaru (prema Tablici 1)
<i>Svjetovne</i>	Arije	br. 1, 34, 35, 36, 37, 55, 56, 59, 60, 62, 65, 69
	<i>Canzonette</i>	br. 33, 42, 44, 45, 46, 47, 59, 60, 62, 65, 66
	Madrigali	br. 1, 2, 3, 4, 39, 41, 47, 48, 51?, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68
	Ostale svjetovne vrste	br. 41, 43, 49, 50, 55, 56, 59, 60, 63, 65, 66, 69, 70, 73
<i>Duhovne</i>	Mise	br. 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 31
	Moteti	br. 5, 6, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20?, 21, 22, 25?, 27, 31, 32, 40
	Psalmi	br. 7, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 23, 28, 29
	Ostale duhovne vrste	br. 5, 6, 16, 17, 24, 26?, 30, 38, 40, 61

II. Franjevački samostan – kor crkve Gospe od Milosti (Hvar)

(sigla: HR-Hf)

T.IIa. Rukopisne muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	41/I	ANONYMUS	Asperges : Missa VIII de Angelis	P: V (?)	[20.sc?]	
2.	43/I	ANONYMUS	De Angelis	P: V (?)	[20.sc?]	
3.	49/I	ANONYMUS	Missa	P: V (?)	[20.sc?]	
4.	11/I	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Molitva; Lijepa si, Marija; Tiha noć (a capella)	D	1909	
5.	42/I	BIZET, Georges (1838-1875)	Agnus Dei	P: V, pf/org (?)	[19.sc?]	
6.	26/I	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Tu es Sacerdos	P: V	[20.in]	
7.	28/I	BOTTAZZO, Luigi (1845-1924)	Messe breve et facile / op. 262	P: 2 V D: S, A	[19.2d]	
8.	29/I	COSSETTI, Giovanni Battista (1863-1955)	Messa serafica in onore di S. F. Assisi	[P: coro (2 V), Bariton <i>ad lib.</i> , org]	[20.me]	
9.	10/I	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Ne poznam te bajno ime	D	[19/20]	
10.	25/I	DI PIETRO, P. Stanislav	Tota Pulchra / per coro a tre voci	P: 3 V	[20.sc]	
11.	46/I	GUGI, Max	Selig sind die Totem	P: V (?)	[19/20]	
12.	13/I	HARTMANN	Staroslavenska misa	P: coro, D	[19/20]	
13.	48/I	ILIĆ, Andrea	Messe „Ave Maria“	P: V (?)	[20.sc?]	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
14.	4/I	RAFFAELLI, Josip (1767-1843)	Messa per Coro a 2 Voci con Organo Vec. della Cattedrala di Lesina	D: V1, V2, org	[19.1d]	
15.	45/I	RHEINBERGER, Josef (1839-1901)	Ave Maria	P: V 2, org	[19.2d?]	

T.IIb. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	14/I	ANONYMUS	[Fragment, za orgulje]	D: org	s. l.: s. n., [19.sc?]	
2.	37/I	ANONYMUS	Pastorale per organo	D: org	s. l.: s. n., [19.sc?]	
3.	38/I	BAMBINI, Arnaldo_(1880-1953)	Dieci pezzi per grande organo	D: org	Bergamo: Carrara, [1931]	
4.	1/I	BELLINI, Vincenzo (1801-1835)	La Straniera: Melodramma post in Musica	IZV: V, pf	[Milano]: G. Ricordi, [1829]	
5.	39/I	BENTIVOGLIO, Julio	Tantum Ergo a due voci(facile)	P: 2 V	s. l.: s. n., [19.sc?]	
6.	30/I	BOËLY, Alexandre Pierre François (1785-1858)	24 pieces compose pour l'rgue: avec les principeaux malanges de jeux et le Claviers II. Livres: op. 12	D: org	Paris: Canaux, [19.sc?]	
7.	27/I	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Missa primitia a duas voces equales comitante org	P i D: 2 V, org	Hvar: Vlastita naklada, [20.in]	
8.	36/I	BOTTAZZO, Luigi (1845-1924)	La Santa Messa: cinque pezzi per organo (op. 144)	D: org	Milano: A. Bertarelli e C., [19/20?]	
9.	20/I	CORDELLA, Federico	Messa ino nore di S. Luigi di Gonzaga ad una voce o per coro unisimo	P: V / coro (1 V)	s. l.: s. n., [19.sc]	

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
10.	2/I	CRAGLIETTO, Vittorio (1866-1915)	A Lussino paral. de L. Cherconi	P	s. l.: s. n., [19/20]	
11.	9/I	DUGAN, Franjo (1874-1948)	Staroslavenska misa za mještovi zbor	P: coro	Zagreb: Sv. Jerolim, [20.in]	
12.	23/I	FALCONARA, P. Pierbattista de (1844-1915)	Ave Maria Addolorata : Preghiera	P: V (?)	s. l.: s. n., [19/20?]	Riječi: della poetessa Clelia Bertini.
13.	31/I	FUMAGALLI, Polibio (1830-1900)	Sei Tantum ergo (solenni) con accompagnamento d'organo. Op. 180	P: B (solo), coro (4 V), org	Milano: Vismara, [c1850]	
14.	22/I	GOLLER, V. / SPRINGER, M. (prir.)	Vesper : für das Fest Marien : himelfart	P: V (?)	Wien: Universal, 1914	
15.	44/I	GOUNOD, Charles (1818-1893)	Messa a 2 soprani, 2 tenori e basso : o per soli 2 tenori e basso : con o senza accomp[animen]to di organo	P: 2 S, 2 T, B, org ad lib.	Milan: F. Lucca, [18--?]	
16.	3/I	GRBIĆ (GERBIZ), Fran (1840-1917)	Hrvatski Rekvijem za mješoviti zbor	P: coro	Zagreb: D. Rebernjak, [19/20]	
17.	16/I	KOZINOVIĆ, s. Lujza (1897-1975)	Misa u čast sv. Ignacija za troglasni ženski zbor i orgulje	P: coro (3 V fem.), org	Beograd: Zlatibor, [c1929]	Zagreb, 1929
18.	17/I	KOZINOVIĆ, s. Lujza (1897-1975)	Misa : C-dur : Troglasni ženski zbor	D: 3 V	s. l.: s. n., [20.sc]	
19.	18/I	KOZINOVIĆ, s. Lujza (1897-1975)	Missa SS. C. Cordio Gesu ad 4 Voces inaequales	P: 4 V	[Zagreb]: s. n., [1941]	
20.	12/I	NOVAK, Vilko (1865-1918)	Hrvatska misa : Pred tobom	P	s. l.: s. n., [19/20]	
21.	15/I	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	Missa priređena za dva jednaka glasa	P: 2 V	s. l.: s. n., [20.sc]	
22.	40/I	PARISINI, Federico (1825-1891)	Inno : (Scuola Normale) : Parole del Commendatore Regaldi	P: V	s. l.: s. n., [20.sc]	
23.	8/I	PETZOLD, Johannes (1912-1985)	Kligende Kätte : Neunzig neue geistliche kanons	P (V?)	[Berlin: Merseburger, 1948]	

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
24.	19/I	POKAZ, Franjo (1904-?)	Hrvatska Misa u čast Sv. Petra ap. za mješoviti zbor a capella ili dva glasa uz pratnju orgulja	P: 4 V / 2 V, org D (rkp.)	Zagreb: Rebrnjak, [20.1d]	
25.	35/I	PÖRSCHMANN, Walter (1903-1959)	Tango-Album : 12 berühmte argentinische Tangos für chromatisches Accordeon	D: harmonika	[Mainz, Leipzig : B. Schotts Söhne, cop1936.]	
26.	5/I	SCHÖPF, Franz (1836-1915)	Einstimige messe op 65 in c-mol	P: coro (1 V)	[Augsburg]: A. Böhm und Sohn, [19/20?]	<i>Di Lesina.</i>
27.	6/I	SELAK, Krsto	12 Cantica : Christo Regi Eucharistico	P	s. l.: F. Pintar, [20.in?]	
28.	47/I	SELAK, Krsto	Missae in S. Blasii	P	Ljubljana.: F. Pintar, [20.in?]	
29.	33/I	STRAUSS, Johann st. (1804-1849)	Kronüings-March für das Pianoforte : 183 Wer	IZV: pf	Wien: T. Haslinger's Witwe und Sohn, [19.sc]	
30.	21/I	TACLIK, Rudolf (1894.-1942.)	Staroslavenska misa za mješoviti zbor	P: coro (S, A, T, B)	Zagreb: Društvo Sv. Jeronima, [20.1d]	
31.	32/I	TIJARDOVIĆ, Ivo (1895-1976) (ar.)	O pastiri / U sej vrime godišta	P: V	Split: N. A., 1928	
32.	24/I	TRIDEMY, Jules	Messe	P: S, A, B ,org ad lib.	s. l.: s. n., s. a.	
33.	34/I	VOCKMAR, Wilhelm (1812-1887)	Orgel-Archiv : I. Band Vor u Nachspiele : No 884	D: org	s. l.: s. n., s. a.	
34.	7/I	ZESCEVICH, Andrea (1841-1929)	Una Larva : Romanza per Bariton con acc. pianoforte	P: Bariton, pf	Trieste: H. L. Coen, [19/20]	

III. Arhiv Dominikanskog samostana u Starome Gradu

(sigla: HR-DsSG)

T.IIIa. Rukopisne muzikalije

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	VII.066	ADAMIČ, Karlo (1887-1945)	Himna sv. Dominika; in Es	D: S, A, T, B, 2V	20.3q	
2.	VII.067	ADAMIČ, Karlo (1887-1945)	Izbavi me, Gospodine (Split); in Es	P: 4 V	1956	<i>Split 3. travnja 1956. (...) za Vinka Kuničić dominikanca</i>
3.	VII.068	ADAMIČ, Karlo (1887-1945)	Uskrsne pjesme / 1. Radujte se kršćani; in D	D: S/A, T, B	20.3q	Dionice za umnažanje (na prozirnome papiru).
4.	VII.069	ALESANI, Jerolim (1778- 1823)	Popule meus; in F	D: T1, B [nedostaje T2]	20.1d	Dionice za umnažanje (na prozirnome papiru).
5.	VII.143	AMATUCCI, Paolo (1868-1935)	Miserere; in As	D: T1, T2, B	20.1t	
6.	VII.047	ANONYMI	[Crkveni napjevi (23)]	P: V, keyb	20.1d	Različiti crkveni napjevi na latinskom jeziku. - <i>Fr Dalmatius Franetovich.</i>
7.	VII.269	ANONYMI	a) [Zdravo, morska zvijezdo] b) [Isuse, naše spasenje]	D: V	20.2q	
8.	VII.279	ANONYMI	a) Srcu Isusovu; in A b) Srcu Isusovu; in As	P: 4 V	20.me	
9.	VII.285	ANONYMI	a) O salutaris hostia, in F b) Molitva; in D	P: 3 V	19/20	
10.	VII.286	ANONYMI	a) O hostijo; in Es b) Litanije; in As c) Divnoj dakle; in As d) Himna sv. Vinku; in As	D: cl1, cl2, tr1, trb1, trb2, vl1, vlc, cb	1935c	
11.	VII.294	ANONYMI	a) Juravit Dominus; in F b) Litanie; in Es	a) P: V, keyb b) P: 2 T, B	20.1t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
12.	VII.296	ANONYMI	a) De profundis; in G b) De profundis; in F c) De profundis III; in F d) Miserere; in F	P: 3 V, (bc)	1935c	
13.	VII.303	ANONYMI	Messe Corali [Mise (8)]; in F	P: keyb with text	19.2d	
14.	VII.304	ANONYMI	Missa Angelorum [Mise (4)]; in D	P: keyb with text	19.ex	Potpis: <i>D. Franetović.</i>
15.	VII.305	ANONYMI	a) Tebje pojem b) Oče naš	P: 4 V	1935c	Rkp. R. Kupareo.
16.	VII.353	ANONYMI	[Crkveni napjevi (11)]	Razni sastavi (2-4 V; keyb s tekstom)	20.in	Nedostaje prvi dio pjesmarice (p.1-15).
17.	VII.037	ANONYMI	a) O spasonosna hostijo; in C b) Tantum ergo; in A c) Pange lingua; in Es	P: 4 V	20.1t	
18.	VII.062	ANONYMI	a) Prosti moj Bože; in Es b) Ja se kajem; in e	a) P: 2 V b) D: V	20.3q	Pučki crkveni napjevi iz Staroga Grada.
19.	VII.063	ANONYMI	Naše božićne pjesme / (za 3 m. gl.) / a) Ovoga vremena čestitog ljudima; in A b) Dobra večer ovom stanu	P: 2 T, B	1935	Pučki crkveni napjevi iz Staroga Grada. – <i>Dbk, 9-XI-35 Akvinac.</i>
20.	VII.287	ANONYMI	a) Vespere b) Nedjeljni psalmi sa versima (4)	P: 4 V	20.me	
21.	VII.316	ANONYMI	[Crkveni napjevi (3), fragmenti]	D: V [bez teksta]	20.1t	
22.	VII.317	ANONYMI	[Crkveni napjevi (2), fragmenti]	D: V	20.1t	Na lat. jeziku.
23.	VII.319	ANONYMI	[Crkveni napjevi (4); fragmenti]	D: V	20.me	Na hrv. jeziku.
24.	VII.332	ANONYMI	a) Exultet b) Oškropi me	D: V	20.me	<i>Na Veliku subotu: Blagoslob ognja.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
25.	VII.333	ANONYMI	Litanije na Veliku Subotu [Litanije (9)]	D: V	20.1t	Pečat: <i>Samostana otaca dominikanaca Zagreb.</i>
26.	VII.334	ANONYMI	Litanije na Veliku Subotu [Litanije (9)]	D: V	20.3q	
27.	VII.347	ANONYMI	a) Dominicis diebus ad Vesperas b) [Antifone (5)]	P: 4 V	1934	Rkp. R. Kupareo. – 23/IX 34.
28.	VII.001	ANONYMUS	I Venerdi di Marzo [Matutin (2)]	D: V	19.1d	<i>Milanović Sara.</i> – Rkp. Sabalich?
29.	VII.002	ANONYMUS	Miserere popolare in Sol minore; in g	D: B (ostale izg.)	19.1d	
30.	VII.003	ANONYMUS	[Pange lingua]	D: V	19.1d	
31.	VII.004	ANONYMUS	Stabat Mater; in G	P: V, org D: V	19.1d	
32.	VII.005	ANONYMUS	[Zdravo morska zvizdo]; in a	D: V	19.1d	
33.	VII.006	ANONYMUS	Miserere a due voci; in G	D: V1, V2, org	19.1d	
34.	VII.007	ANONYMUS	Messa Angelorum; in D	D: V	19.1d	
35.	VII.033	ANONYMUS	[Sveta Marijo, moli za nas]; in G	D: B	20.1t	
36.	VII.046	ANONYMUS	Messa a II ^e voci [Kyrie i Gloria]	P: T, B	19/20	Pečat: „Fr. Dalmatius Franetović / Ord. Praed.“.
37.	VII.064	ANONYMUS	Missa Agelorum / - Pučki napjev; in D	D: V	20.2t	Pučka misa iz Staroga Grada (bilješka: Starogradski napjev).
38.	VII.065	ANONYMUS	Divne l'nade / (Pučki); in D	D: V	20.3q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
39.	VII.073	ANONYMUS	Messa Angelorum; in D	IZV: org s tekstem	19.ex	Izvadak (za dirigenta) iz kojeg je razvidno da su u izvedbu ove skladbe bile uključene vokalne dionice, ali i instrumenti poput flaute, klavira, korneta, i trombona, za koje dionice nisu sačuvane. - <i>Greg. Carmelich</i> (učitelj na Bolu, orguljaš).
40.	VII.256	ANONYMUS	Adeste fideles; in B	D: S1	1935c	Rkp. R. Kupareo.
41.	VII.257	ANONYMUS	Litanije; in G	D: T [ostale D izgub.]	20.2q	
42.	VII.259	ANONYMUS	[Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in Es	D: V1, V2	1935c	
43.	VII.260	ANONYMUS	Litanije Presvetoga Imena Isusova; in Es	P: 2 V	1957	<i>15.I.1957.</i>
44.	VII.261	ANONYMUS	Litanije B. D. M. (za dva jednaka glasa); in B	D: V1, V2	20.2q	
45.	VII.262	ANONYMUS	Psalam 50	D: V2 [ostale D izgub.]	1935c	Rkp. R. Kupareo.
46.	VII.263	ANONYMUS	Krist; in F	D: V1, V2, V3	1935c	Rkp. R. Kupareo.
47.	VII.264	ANONYMUS	Hodie Christus natus est; in A	P: T1, T2/S, B D: A, T, B	1938 (D)	
48.	VII.266	ANONYMUS	Božić, Božić; in E	P1: 4 V; P2: 3 V	20.3q	
49.	VII.267	ANONYMUS	Divnoj dakle; in C	D: V1, V2	20.2q	
50.	VII.268	ANONYMUS	Na blagdan sv. Rozarija; in B	D: V	20.me	
51.	VII.270	ANONYMUS	Majko ljubežljiva	D: V1, V2	1935c	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
52.	VII.271	ANONYMUS	Djevice oj kruno; in V	D: V1, V2	1935c	Rkp. R. Kupareo (?).
53.	VII.272	ANONYMUS	Marijo svibnja kraljice; in B	P: 2 V	1935c	Rkp. R. Kupareo.
54.	VII.273	ANONYMUS	Lijepa si; in Es	D: T	1935c	
55.	VII.274	ANONYMUS	Kraljice neba; in A	P: 4 V	20.1d	
56.	VII.275	ANONYMUS	O zdravo, zdravo Majčice; in Es	P: 2 V, keyb	1957	<i>Prepisala Nina 9. X. 1957.</i>
57.	VII.276	ANONYMUS	Kraljici presv. Ružarija; in C	P: 4 V	1935c	Rukopis u P i D različit.
58.	VII.277	ANONYMUS	[Zdravo Marijo, milosti puna]; in C	P: V, keyb	20.1q	
59.	VII.278	ANONYMUS	Pjesma Mariji; in B	P: B, keyb	20.1q	
60.	VII.280	ANONYMUS	Svi kliknimo Kristu; in F	D: V	20.3q	
61.	VII.281	ANONYMUS	Zdravo Tijelo Isusovo	D: S, A, T, B	1935c	Rkp. R. Kupareo.
62.	VII.288	ANONYMUS	Sv. Vinku Fererskomu; in C	P: 2 V	20.3q	
63.	VII.289	ANONYMUS	Blagoslov Vazmene svijeće / Exultet [Neka već klikne množina anđela]; in a	D: V	20.me	Tekst pisan na pisačkoj mašini.
64.	VII.290	ANONYMUS	Miserere; in a	P: 2 T, bc	20.1t	
65.	VII.291	ANONYMUS	Oj pastiri čujte novi glas; in As	P: S, A, B D: S, A, B	20.3q	
66.	VII.292	ANONYMUS	Hvali Sion; in A	D: V1, V2	1935c	Rkp. R. Kupareo.
67.	VII.293	ANONYMUS	Molitve iz Jeremije proroka	P	1935c	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
68.	VII.295	ANONYMUS	Tota pulchra es; in C	D: V1, V2, V3	1935c	Rkp. R. Kupareo.
69.	VII.297	ANONYMUS	Haec templa; in C	P: B, keyb	1935c	Nečitko ispisani potpis i datum.
70.	VII.298	ANONYMUS	Haec templa; in Es	P: B, keyb	1935c	
71.	VII.299	ANONYMUS	Svet [Svet i presvet Isus]; in Es	D: S, T, B	1935c	
72.	VII.301	ANONYMUS	Missa „Zdrava Devisza Maria“	D: org	20.me	Na naslovnici potpis: <i>Vinko Kuničić.</i>
73.	VII.302	ANONYMUS	Misa; in F	P: 2 V	1935c	
74.	VII.307	ANONYMUS	Predigra za orgulje; in A	D: org	20.me	
75.	VII.308	ANONYMUS	Da Do magg: a La min: (nota caratteristica sol#) [Vježbe]		1939	Vježbe iz harmonije: harmonijske progresije unutar različitih ljestvica. – 20.VII.1939.
76.	VII.309	ANONYMUS	[Vježbe – ljestvice]		1939c	
77.	VII.310	ANONYMUS	Quid retribuam (ad 3 v. viriles); in fis	D: V1, V2	1936	
78.	VII.311	ANONYMUS	Dan od gnjiva (bolski); in e	D: V	20.me	
79.	VII.312	ANONYMUS	Miserere u 2 glasa. (Bol); in G	P: 2 V	1935c	
80.	VII.313	ANONYMUS	Miserere u 2 glasa. (Bol); in Es	P: 2 V	20.1q	
81.	VII.314	ANONYMUS	Za tobom mi vene duša; in F	P: 2 V	1935c	
82.	VII.315	ANONYMUS	Adventska i korizmena misa; in E	D: V	1935c	
83.	VII.318	ANONYMUS	[Sancta Maria, sancto Dei. V (3). D. Fragmenti]	P: 3 V	1935c	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
84.	VII.320	ANONYMUS	[Pomiluj mene, Bože]; in F	P i D: T, B	20.1q	<i>Bulić Op.</i>
85.	VII.321	ANONYMUS	[Miserere mei]; in fis	P: S; Contra-A, T, B, keyb	20.in	
86.	VII.322	ANONYMUS	[Pomiluj mene, Bože; fragment]	D: V	20.1t	
87.	VII.325	ANONYMUS	[U dan onaj, u dan gnjeva]; in e	D: V	20.3q	
88.	VII.326	ANONYMUS	Na blagdan sv. Oca Dominika i sv. Oca Franje [Apostolski Dominik i serafski Franjo]	D: V	20.3q	
89.	VII.330	ANONYMUS	Procesija Presv. Krunice I. nedjelje u mjesecu [1. Himan: Zdravo, Zvijezdo mora; 2. Veliča]	D: V	1957	<i>5.II.1957.</i>
90.	VII.331	ANONYMUS	Blagoslov svijeće vazmene	D: V	1937	<i>20.III.1937.</i>
91.	VII.284	ANONYMUS [kotorska melodija]	Anđele bijeli (Bl. Ozani); in D	P: S, T [nekompl?] D: A, T	20.me	<i>Dr. V. Deželić (autor harmonizacije?)</i>
92.	VII.282	ANONYMUS [sicilijanski napjev]	O najsvetija (3gl.); in F	D. T1, T2, B	1935c	Rkp. R. Kupareo.
93.	VII.283	ANONYMUS [slovenski napjev]	O najsvetija (3gl.); in As	P: 3 V	20.3q	
94.	VII.028	a) ANONYMUS b) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	a).Litanie b) [Gaudeamus omnes]; in F	D: V1, V2	1935c	
95.	VII.265	a) ANONYMUS b) GRUBER, Franz Xaver	a) Oj, djetesce moje drago; in F b) Stille Nacht; in Es	a) P: 4 V b) P: 4 V	20.3q	
96.	VII.144	ANTOLISEI, Raffaele (1872-1950)	Litanije; in Es	D: V1, V2	1935c	
97.	VII.116	a) BACH, J. S. (1685-1750) b) RAVANELLO, Oreste	a) Nek ti sad pjevaju; in A b) Ave Maria; in Es	P: 3 V	20.3q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
98.	VII.114	BACH, Johann Sebastian (1685-1750)	O vjero mog srca; in C (ar.) [Also hat Gott die Welt geliebt. V. BWV 68. Ulomci]	D: V	20.1t	Ulomak iz kantate za blagdan Duhova <i>Erchallet, ich lieder</i> (BWV 172)?
99.	VII.115	BACH, Johann Sebastian (1685-1750)	Krist pred Ocem (recitativ) – Rado hoću (arija); in d [Matthäus-Passion. V. BMW 244, br. 28-9; ulomak]	D: B (solo)	1959	4.III.1959.
100.	VII.117	BACH, Johann Sebastian (1685-1750)	„U ruke Tvoje predajem“; in b ^b [Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit. V. BMW 106; ulomak]	D: V	20.1t	
101.	VII.146	a) BARONI, G. b) ANTOLISEI, Rafaele c) CHIESA, F.	a) Litanije u 2 glasa; in Es b) Litanije; in Es c) Litanije; in Es	P: 2 V, org	1935c	
102.	VII.058	a) BASILY, Francesco (1767-1850) b) ANONYMUS c) ANONYMUS d) MERCATALI, Antonio	a) Miserere; in Es b) Kyrie (3); in F c) Litanije (17) d) Litanije	a) P: S, Contra-A, T, B, org b) P: 3 V c) P: 3 V d) P: 2 T, B	1916	a) <i>Zadar, 29. IV. 1916. / A. Zaninović</i> b) c) d) <i>Zadar, 7.VI.1916. / A. Zaninović.</i> e)
103.	VII.119	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Nebesa kliču; in C [Die Ehre Gottes aus der Natur. V, coro. br. 4. op. 48. C. Arr]	IZV: T (solo), 4 V (coro)	1935c	
104.	VII.120	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Nebesa šire za bas-solo i 4gl. mj. zbor; in C [Die Ehre Gottes aus der Natur. V, coro. br. 4. op. 48. C. Arr]	IZV: V (solo), S, A, T, B (coro)	20.3q	
105.	VII.121	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Mignon (op. 75); in A	P: V, pf	1920	<i>Fra V. M. K=ja (?) / Starigr. 27-XI-20. / Ib.(Sb.=) str. 348-51.</i>
106.	VII.122	BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827)	Gospod se zakleo; in B ^b	P i D: S, A, T, B	1935c	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
107.	VII.147	a) BOTAZZO, Luigi (1845-1924) b) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) c) BENTIVOGLIO, G. (?)	a) Zdravo Marijo; in Es b) Litanije; in F c) Divnoj dakle; in D	a) P: S, Contra-A, T, B D: S, A, T, B b) D: S/A [izgub. T/B] c) D: S/A, T/B	20.1t	
108.	VII.148	BOTAZZO, Luigi (1845-1924)	Missa in honorem S. Clarae V.; in F	P: 2 V	1934	<i>RKupareo / Dbk, 19-VIII1934.</i>
109.	VII.149	BOTAZZO, Luigi (1845-1924)	O Mundi Lampas; in E	P: 3 V	19.2t	
110.	VII.150	BOTAZZO, Luigi (1845-1924)	„Smiluj mi se“ (za 2 nejedn. gl.); in F	D: V1, V2	1935	<i>Prosinac 1935.</i>
111.	VII.151	BOTAZZO, Luigi (1845-1924)	Miserere / ad chorū chorū vreum inaequalium (versiculi alternativi eū cantū gregoriano) (op. 371); in F	P1: Contra-A, Bariton, org/harmonium P2: Contra-A, Bariton	1935c	
112.	VII.152	BOTTIGLIERO, Eduardo (1864-1837)	Litanije; in F	P: S, A, keyb D: V1, V2	1932	<i>RKupareo O. P. / XII. 32 Dbk.</i>
113.	VII.153	BOTTIGLIERO, Eduardo (1864-1837)	Litanije / 2 jedn. glasa (3)	P: 2 V, keyb D: V1, V2	1935c	
114.	VII.154	BOTTIGLIERO, Eduardo (1864-1837)	[Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in F	P: 2 V, keyb	1935c	
115.	VII.155	BOTTIGLIERO, Eduardo (1864-1837)	Litaniae III; in B	P: 2 V, keyb	1916	<i>2/8 1916.</i>
116.	VII.048	a) BOZZOTTI, Giuseppe (1830-1890) b) BOZZOTTI, Giuseppe (1830-1890) c) ANONYMUS d) ANONYMUS e) ANONYMUS	a) Marcia funebre / per la morte del fu ^o Michele Candia M. ^{uo} Bozzotti; in d b) Marcia funebre; in d c) Za čim hlepiš; in F d) Vjernim mrtvim; in g e) Marcia funebre ad Nalini; in g	a) D: keyb b) D: keyb c) D: keyb with text d) D: keyb with text e) D: keyb	20.1t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
117.	VII.352	a) BRAJŠA-RAŠAN, Matko (1859-1943) b) VULJAK, Fr. c) ZAJC, Ivan (1832-1914) d) ZAJC, Ivan (1832-1914)	a) Rêverie (4 gl.); in C b) Prognanik (4 m. gl.); in G c) Frankopanka (4 m. gl.); in G d) Noćni stražari (4 m. gl.); in F	a) P: 4 V b) P: 4 V c) P: 3 V d) P: 4 V	1934	<i>RKupareo OP</i> (vlasnik i/ili autor prijepisa). – Nakon svake skladbe zabilježeni su potpis i točan datum prijepisa. – Prijepisi nastali u Dubrovniku i Župi Dubrovačkoj.
118.	VII.070	BRAJŠA-RAŠAN, Matko (1859-1943)	„Istri“ – Posvećeno Kažimiru Jelušiću; in e	P: S, A, T, B (coro)	1915	<i>Dubrovnik, 11.XII.1915.</i>
119.	VII.157	a) BURRONI, Giacinto (1882-1969) b) POLLERI, Giovanni Battista (1855-1923)	Litanije (2)	P: 2 V, keyb [nekompl.]	1935c	
120.	VII.159	CAGGIANO, Girolamo M.	Divne nade što je dade; in F	P: V, keyb D: V	20.3q	
121.	VII.160	CANESTRARI, Dionigio (1865-1933)	Divnoj dakle; in F	P: V, keyb D: A, T, B	1939	<i>RVrbov [R. Kupareo] / (...) II/39 / S. Petar M – Skladba prvi put izvedena u Starome Gradu 12. i zatim 19. II. 1939.</i>
122.	VII.158	CANJUGA, Anselmo (1894-1952) b) CABRA, G. B.	a) Majci Božjoj; in C b) Divnoj; in B	a) D: T, B b) D: T (Bariton), B (Bariton)	1935c	Na nekim prijepisima zabilježena su imena pjevača.
123.	VII.071	CANJUGA, Anselmo (1894-1952)	Majci Božjoj; in C	D: T, B	20.2t	
124.	VII.072	CANJUGA, Anselmo (1894-1952)	Na Božić i Novu Godinu; in G [Introitus: Pater natus est]	D: V	1938	
125.	VII.074	CAUDANA, Frano (?) [?CAUDANA, Federico? (1878-1963)]	Osjećam sveti plamen; in e	P: 2 V, keyb	20.2t	
126.	VII.075	CEZAR, Danilo	Osjećam sveti plamen; in Es	P: S, keyb	20.2t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
127.	VII.123	a) CHERUBINI, Luigi (1760-1842) b) SCHUBERT, Franz (1797-1828)	a) Ave Maria za sopran ili tenor; in F b) Ave Maria za sopran ili tenor; in B	a) IZV: S/T, pf/harmonij ad lib. [nekompl.] b) D: keyb	20.2t	
128.	VII.161	CLEMENTONI, Arturo (1894-1984)	Divnoj dakle; in F	D: Contra-A, T, B	1939c	
129.	VII.124	COUPERIN, François (1668-1733)	Pastoralka; in G	P: 2 T, B, keyb	1935c	
130.	VII.076	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Miserere; in Es	D: T1, T2, B	20.2t	
131.	VII.077	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Brodeć nevjerno more; in Es	D: Contra-A, B	1935c	
132.	VII.078	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Zovem te dan i noć; in Fis	P: V, keyb	1965	<i>Split 24-IV-1965.</i>
133.	VII.163	DE DOOS	Divnoj dakle; in Es	P: 2 V	1935c	Izvornik in F.
134.	VII.113	DEVČIĆ, Natko (1914-1997)	Ognjeni vlak; in d	P: S, A, T, B	20.me	Autor teksta: Ivan Goran Kovačić.
135.	VII.221	DI PIETRO	Se volgerò gran Vergine (Per Basso a solo) N°. 40; in F	P: B, keyb	20.1q	
136.	VII.222	DI PIETRO	Krivca ti motriš, Djevice; in F	P: B, org	20.1t	
137.	VII.162	DOLCI, L.	Smiluj mi se, Bože; in E	D: A, T, T/B	1939	<i>Stari Grad 1939. / Crkva Sv. Petra.</i>
138.	VII.079	DOMINIS, Ivan	Ave Maria za jedan glas uz pratnju orgulja; in B	P: V, org	20.2q	
139.	VII.080	a) DUGAN, Franjo (1874-1948) b) SPOHR, Louis (1784-1859) / WENINGER, Leopold (1879-1940) (ar.). c) HAYDN, Joseph (1732-1809)	a) Preludij u G-duru b) [Preludij]; in G c) [Schöpfung. ar. ulomak]; in G	D: org	20.3q	
140.	VII.081	DUGAN, Franjo (1874-1948)	Preludij u C-duru	D: org	20.3q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
141.	VII.164	FABRE, J.	Klanjam ti se smjerno; in Es	P: V, keyb	20.3q	
142.	VII.053	FAZINIĆ, Anđelko (1902-1983)	Divne l'nade; in E	P: 4 V	1953	
143.	VII.054	FAZINIĆ, Anđelko (1902-1983)	Himna Sv. Tomi; in a	P: 2 T, Bariton, B, keyb	20.2t	
144.	VII.165	FILKE, M.	Missa in hon. St. Caroli Borromaei (op. 80)	D: S, T	20.me	
145.	VII.168	a) FÖRSTER, Anton (1837-1926) b) POTOČNIK, Blaž (1799-1872) c) MASON, S. d) RUŽIĆ ROSENBERG, Vjekoslav (1870-1954)	a) Novo ljeto i ime Isusovo / 33. Slatko ime Isusovo; in D b) O Jezus, sladki moj spomun; in B c) Bliže k tebi, Bože moj; in As d) Pokoj vječni (4-gl. muž. zb.); in A	P: 4 V	20.1t	
146.	VII.166	FÖRSTER, Anton (1837-1926)	Tantum ergo; in F	D: A, T, B	20.1t	
147.	VII.167	FÖRSTER, Anton (1837-1926)	Tantum ergo; in G (op. 16)	D: A, T, B	20.1t	
148.	VII.082	FOSIĆ, Marija Tarzicija (1895-1958)	Zdravo Sv. Josipe; in Es	P: coro (3 V), org	20.3q	
149.	VII.125	FRANCK, César (1822-1890)	Panis Angelicus per Soprano o Tenore; in A (arr.)	P: S/T, keyb	1946	30.V.46. – Izvornik in G.
150.	VII.169	FRANZ, V[iktor]	Sv. Dominiku; in Es	P: 2 T	20.3q	
151.	VII.170	FRANZ, V[iktor]	Ti Kriste, kralj si vjekova (3 jedn. glasa); in Es	P: 3 V D: S, A, V3	20.3q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
152.	VII.050	a) GAISNELO b) GAISNELO c) CIGALA, G. d) ANONYMUS e) ANONYMUS	Pastorella / per Organo [Pastorale (5)] a) [Pastorala]; in G b) Gaisnelo / Pastorale; in G c) Pastorale / per Organo / del Maestro G.Cigala; in G d) Pastorale; in G e) O Pastiri; in F	D: org	20.in	<i>Dalmazio Franetovich.</i>
153.	VII.126	a) GALLUS, Jacobus (1550-1591) b) ANONYMUS c) RUE, P. de la d) ŠANDER. Fr.	a) Pange lingua (Tantum ergo); in D b) Pange lingua / Tantum ergo; in g c) O salutaris hostia; in F d) "Tantum ergo"; in Es (op. 7)	a) P: S, A, T, 2 B b) P: S, A, T, B c) P: S, A, T, B d) P: S, T, B	1916	Nakon svake skladbe zapisan je točan datum prijepisa (1616). – Prepisao Vinko Kuničić.
154.	VII.127	GALLUS, Jacobus (1550-1591)	Confirma hoc Deus; in A	P: 2 T, 2 B	1939	<i>Kupareo O. P. / Dbk, 6.II.1939.</i>
155.	VII.171	GÄNSBACHER, Johann Baptist (1788-1844)	Messe in C dur	D: vl1, vl2, vla, vlc), cb, cl1, cl2, tr1, tr 2, cor1, cor2, timp., S, A, T, B	1878	Pečat župe sv. Terezije, Bjelovar.
156.	VII.049	GARGIULO, G. de	Ave Maria; in g	P: V, org	20.1d	Au. - Na nasl. posveta autora fra Dalmaziju Franetoviću.
157.	VII.084	GLIBOTIĆ, Ivo (1901-1987)	Srećo moja (Božićna arija); in E	P: 2 V, keyb	1935c	
158.	VII.083	GOSTINČAR, August (1888-?)	Jugoslavija	P: 2 T, 2 B	1930	<i>9.II.30., VK (Vinko Kuničić).</i>
159.	VII.206	a) GOUNOUD, Charles (1818-1893) b) FERRO c) PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	a) Inviolata (2 aeg. voces); in F b) Exaltabo te Domine; in A c) Ave Maria (2 voces aeg.); in D	P: V1, V2, org	1938	<i>DM Ivanović [?] 23.I.1938.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
160.	VII.173	a) GRASSI, Ciro b) BOTTAZZO, Luigi (1845-1924) c) KOZINOVIĆ, s. Lujza (1897-1975) d) ANONYMUS e) ANONYMUS	Litanije (5) a) [Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in G b) [Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in F c) [Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in D d) [Sveta Marijo, moli za nas]; in D e) [Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in Es	a) P: 3 V b) P: 3 V c) P: 3 V, org/pf d) P: 2 V, org/pf e) P: 4 V	1935c	
161.	VII.174	a) GRASSI, Ciro b) LUČIĆ, Franjo	a) Regina coeli; in G b) Stabat Mater	a) P: 3 V b) P: V, org	20.2t	
162.	VII.172	GRASSI, Ciro	Blaženi čista srca (za 2 ženska glasa i 1 muški ili 3 ženska glasa); in D (op. 21)	P: 3 V D: S, A, V3	1954	<i>R. 4.X.54</i>
163.	VII.175	a) GRIESBACHER, Peter (1864-1933) b) HALLER, Michael (1840-1915)	a) Svetotajstvu; in Es b) Svetu sad svečanost; in A (op. 50, br. 7)	D: V2 [ostale D izgubljene]	20.1t	
164.	VII.177	a) GRIESBACHER, Peter (1864-1933) b) HESPER, B.	a) Divnoj dakle; in F b) Divnoj dakle; in F	P: 2 V, keyb	1935c	
165.	VII.176	GRIESBACHER, Peter (1864-1933)	Tantum ergo; in As (op. 121, br. 12)	P: V, keyb	1932	<i>R. Kupareo / Dbk, 12-XII-32.</i>
166.	VII.178	GRIESBACHER, Peter (1864-1933)	O Thoma (3gl.); in F	P: 2 T, B D: keyb	1934	<i>Rajmund Kupareo. – Na p.1: 28-II-1934. – P.2; 1- III-34.</i>
167.	VII.179	GRIESBACHER, Peter (1864-1933)	Missa in hon. S. Ambrosii; in D	P: 2 V, org	20.1t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
168.	VII.085	GRUM, Anton (1877-1975)	a) O spavaj, Isuse; in B ^b b) Spavaj, Djetešce; in C c) Dijete rajsko; in C d) Srce božansko; in F	a) P: coro (2 V), keyb b) P: 4 V c) P: 4 V d) P: 4 V	20.2t	
169.	VII.180	GRUNDMAN	Nad zvezdami; in D	D: T1, T2, B	20.1t	
170.	VII.183	a) GUBINELLI, Oderisio b) ANONYMUS	a) Litanije 1gl.; in F b) Tantum ergo; in G	a) P: V, keyb b) P: 3 V	20.1d	
171.	VII.184	a) GUBINELLI, Oderisio b) ANTONELLI, Armando (1886-1960)	a) Litanije 1gl.; in F b) Litanije (1 glas); in F	a) P: 2 V, keyb i D: V1, V2 b) P: 4 V	1935c	
172.	VII.181	a) GÜTTLER, Josef b) GÜTTLER, Josef (?)	a) Divnoj dakle; in D b) Lijepa si; in Es	a) P: 3 V i D: A, T; B b) D: A, T; B	1935c	
173.	VII.182	a) GÜTTLER, Josef b) MAPELLI, Luigi (1855-1913)	a) Svetotajstvu; in Es 2. Svetotajstvu; in G	a) P: S, A, Bariton b) P: 2 V, keyb	1933/4	a) <i>RKupareo OP. / Dbk, 16-II-934</i> b) <i>RKupareo OP. / 19-XII-33</i>
174.	VII.185	HAAGH, Johannes (1857-1919)	Svetotajstvu; in D	D: T1, T2, B	20.1t	
175.	VII.187	a) HALLER, Michael (1840-1915) b) KOENEN, Fr.	a) Parvulus filius; in C b) Svetotajstvu; in As	D: S, A	1935c	
176.	VII.186	HALLER, Michael (1840-1915)	Veni sponsa Christi; in C	P: 3 V, keyb	20.2t	
177.	VII.129	HÄNDEL, Georg Frideric (1685-1759)	Iz Oratorija Messiah; in F	D: S	20.3q	
178.	VII.130	HÄNDEL, Georg Frideric (1685-1759)	[Messiah, ulomak]; in F	IZV: S, A, T, B	20.3q	
179.	VII.131	HÄNDEL, Georg Frideric (1685-1759)	Joshua von Händel; in G (arr.)	IZV: S1, S2, A, keyb D: V1, V1/V2, V3	20.1d	
180.	VII.132	HÄNDEL, Georg Frideric (1685-1759)	Cantate Domino; in F	IZV: 2 S, A, keyb	1933	Rajmund Kupareo. – <i>Dbk, 21-II-33</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
181.	VII.128	HAYDN, Joseph (1732-1809)	Bože, nijesam vrijedan; in C	P: A, 2 T, B	1935c	
182.	VII.188	HESPER, P. B.	O Thoma 2 v. aeg.	P: T1, harmonium/org D: V1, V2	1935c	
183.	VII.345	a) HESPER, P. R. b) NOVAK, Vilko (1865-1918)	a) O Thoma (ad 2 v. aeg.); in Es b) U slavu sv. Tomi (spjevao D. Blažeković (O. H. R.)); in Es	a) P: 2 V, harmonium/org; D: V1, V2 b) P: 2 T, 2 B	1939c	17.1.1939.
184.	VII.190	a) HRAZDIRA, Cyril Metodej (1868-1926) b) FÖRSTER, Anton (1837-1926) c) GOUNOUD, Charles (1818-1893) d) ANONYMUS	a) Pokoj mu vječni; in c b) Divnoj dakle; in F (op. 73) c) Divne l'nade; in C d) Božanskog sna glas; in G	a) P: 4 V b) P: 2 V c) D: V d) P: 4 V	1933	Rkp. V. Kuničić.
185.	VII.189	HRAZDIRA, Cyril Metodej (1868-1926)	Pokoj mu vječni; in c	P: 4 V	20.3q	
186.	VII.087	IVELLIO, Rade degl' (1902-1947)	Himna Sv. Vlahu; in B	P: 4 V	20.3q	
187.	VII.086	IVŠIĆ, Matija (1894-1963)	Zastava Krista Kralja; in D	P: coro (4 V)	1935	Zagreb 4. I. 1935.
188.	VII.088	JELIĆ, Vinko (1596-1636)	Sancti e just; in F	D: B solo [nedostaje D org]	1959	1. III. 1959.
189.	VII.191	KIENZL, Wilhelm (1857-1941)	Geistliches Lied aus der Oper: Der Evangelimann [ar. ulomci iz opere Der Evangelimann]	IZV: V, keyb	1945	Prenio: Zanela / Split 20.IX.1945.
190.	VII.192	a) KOCH, Johannes b) RAVANELLO, Oreste (1871-1938) c) CARTURAN, Carlo d) GOUNOUD, Charles (1818-1893)	a) Surrexit pastor bonus; in F b) Benedictus sit Deus / Offertorium in festo SS. Trinitatis; in C c) Ascendit Deus / offertorium; in C	P: 3-4 V	20.1d	
191.	VII.089	KOLB, Kamilo (1879-1965)	Sv. N. O. Dominiku	P: 4 V	20.2t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
192.	VII.090	KOLB, Kamilo (1879-1965)	Tantum ergo; in Es	D: V2 [ostale D izgub.]	20.1d	
193.	VII.091	KOLB, Kamilo (1879-1965)	Divne l'nade; in B	D: S, A, T, B	20.me	
194.	VII.327	KOLB, Kamilo (1879-1965)	Sv. N. O. Dominiku [Crkveni napjevi (2)]	P: 4 V	1950	Zabilježen datum i inicijali Vinka Kuničića, autora prijepisa: 20. II. 1950. VK.
195.	VII.092	KOZINOVIĆ, Lujza (1897-1975)	Litanije; in D	P: 3 V	1933	<i>RKupareo, Dbk 4-X-33.</i>
196.	VII.093	KOZINOVIĆ, Lujza (1897-1975)	Sv. Tomi / Motet za četveroglasni muški zbor; in Es	P: coro (2 V, 2 B)	1917	Au. – 28-I-17. i potpis autorice.
197.	VII.016	a) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974) b) VICULIN, Jordan (1893-1944) c) SERENO? d) SERENO? e) ANONYMUS f) ANONYMUS g) ANONYMUS h) ANONYMUS i) STARÈ, F. j) BOTTIGLIERO, Edoardo (1864-1937) k) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) l) CERVI, Luigi (1869-1916) m) CERVI, Luigi (1869-1916) n) KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980) o) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	a) Psalam 50 [Smiluj se meni Bože]; in B b) Psalam 50 [Smiluj se meni Bože]; in B c) Tantum ergo; in F d) Divnoj dakle e) [In monte oliveti]; in E f) Smjerno; in F g) Gospodnji ovaj; in fis h) Litanije i) Litanije [Divnoj dakle]; in F j) [Sveta Marijo, sveta Bogorodice]; in F k) O hostijo spasonosna; in D l) O hostijo spasonosna; in G m) U čast sv. Križa; in G n) Psalam 50; in F o) Psalam 50; in A	a) P: 2 V, keyb b) P: 2 T, B c) P: 2 T, B d) P: 3 V e) P: 2 V f) P: 3 V g) P: 3 V h) P: 3 V i) P: S, A, T, B j) P: 2 V, keyb k) P: S/T, Contra-A/B, org l) P: 2 V, keyb m) P: S, A, T, B n) P: 2 V, org o) P: 2 V, org	1933c	m) <i>Šibenik, 10. XII. 1933</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
198.	VII.019	a) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974) b) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974) c) ANONYMUS	a) Litanije; in Es b) Oslobodi me; in h c) In Nativitate Domini [Matutin (3). V]	a) P: S, A, T, B b) P: S, A, T, B c) D: V	1935c	
199.	VII.020	a) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974) b) STARÈ, F	a) Litanije; in Es b) Lijep cvijetak; in B	D: S, A, T, B	1935c	
200.	VII.008	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	[Veselim srcem]; in G	P: 2 V, keyb	20.2d	
201.	VII.009	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Divnoj dakle; in G	D: V1, V2	1935c	
202.	VII.010	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Divnoj dakle; in As	D: S, A, T, B	20.me	
203.	VII.011	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Sveta hostija; in D	D: V1, V2	20.1d	
204.	VII.012	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	[Litanija]; in F	P: 2 V	1935c	
205.	VII.013	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	[Litanije (3)]	P: 2 V (br. 1 i 2); 2 V, keyb (br. 3)	1934	<i>R. Kupareo, Dbk 15-II-1934.</i>
206.	VII.014	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Smiluj se meni Bože...; in g	P: 2 T, B	20.2t	
207.	VII.015	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Psalam 50; in A	D: V1, V2	1935c	
208.	VII.017	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Smiluj mi se...; in f	D: S, A, T, B	20-2q	
209.	VII.018	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	I. Litanije Bl. Gospe; in F	P: 4 V	20.2t	
210.	VII.021	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Himan Sv. Vinku; in F	P: S/A, T, B	20.2q	
211.	VII.023	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Miserere; in f	P: S, A, T, B	20.1t	
212.	VII.024	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Ave Maria; in f	P: 4 V	20.2t	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
213.	VII.025	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Divne nade; in G	P: 4 V	20.2t	
214.	VII.026	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Krist je postao; in G	P: S, A, T, B	20.me	
215.	VII.027	KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974)	Missa in honorem S. (?); in F	P: 3 V, keyb	20.3q	
216.	VII.022/a	a) KUNIČIĆ, Jordan (1908-1974) (?) b) MONDO, Michael c) RAVANELLO, Oreste (1871-1938) d) CARTURAN, Carlo e) RAVANELLO, Oreste f) RAVANELLO, Oreste g) BOTTAZZO, Luigi (1845-1924) h) RAVANELLO, Oreste	a) Himna sv. Vinku; in Es b) Himna sv. Vinku; in e c) Sacerdotes Domini; in g d) Laetentur coeli in Nativ. Dni.; in F e) Assumpta est f) Haec dies (in Festo Paschae); in D g) Diffusa est (off. de co., Virg.); in F h) Tu es Petrus; in B	a) P: A, T, B b) P: 2 V, keyb c) P: 2 cori (3 V) dion: keyb d) P: 3 V e) P: 3 V f) P: 3 V g) P: 3 V h) P: 3 V	1938c	
217.	VII.356	KUNIČIĆ, Vinko	Muzička teorija, solfedo i diktat		20.2t	Glazbeno-teorijske bilješke Vinka Kuničića.
218.	VII.035	a) KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980) b) KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980) (?)	a) Litanie; in A b) Svetotajstvu; in A	a) D: T1, T2, B b) D: T2, Bariton, B	20.1q	
219.	VII.029	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980)	O vođu stada Kristovih / „O ductor alme ovilium“/ liturgijski himan bl. Augustina Kažotića / preveo i uglazbio V. K.; in D	P: 4 V	1959	<i>Prepisao iz originala: Don Urban Krizomali / Trogir, 1. VII. 1959.</i>
220.	VII.030	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980)	Slavimo pjesmom / „Praesulem sacris celebremus hymnis“/ liturgijski himan na blagdan bl. Augustina Kažotića / preveo i uglazbio V. K.; in B	P: 4 V	1959	<i>Prepisao iz originala: Don Urban Krizomali / Trogir, 1. VII. 1959</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
221.	VII.031	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980)	O Augustine blaženi / Pjesma na čast bl. Augustina Kažotića / Uglazbio V. K.“; in Es	P: 4 V	1959	Olim: 21/59. - 8. VII. 1959
222.	VII.032	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980)	Zdravo slavo, slavnog roda / (Bl. Augustinu Kažotiću); in D	P: 4 V	1959	Olim: 24/59. – Trogir, 9. VII. 1959. – Nakon skladbe: 5. VII. 1959.
223.	VII.036	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980)	Litanije; in G	D: S, A, B	20.1t	Au.
224.	VII.034	KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980) (?)	a) Litaniae B. M. V.; in E b) Tantum ergo; in Es	D: S, T, B	20.1q	
225.	VII.039	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	a) Klanjamo se; in A b) Vexila regis; in G c) O salutaris Hostia; in C	a) P: A, T, B, org b) P: 3 V c) P: A, T, B	1938	Au. a) Ispod zapisa ove skladbe u P zabilježen je podatak o njezinim izvedbama: <i>Izvedeno I. put u Starom Gradu, 13-II-1938, 20. i 27.-III1938. Izvedeno [II. put u Starom Gradu] 5, 12 i 19.-II-1939</i> b) <i>Stari Grad, 22.4.1938.</i> c) <i>Stari Grad, 25.4.1938.</i>
226.	VII.040	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	Klanjamo se tebi, Kriste; in A	P: 2 V, keyb	1935c	Au.
227.	VII.041	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	Kad bi pokopan Gospodin; in As	P: 2 T, 2 B	1935c	Au.
228.	VII.042	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	O hostijo spasonosna / (4-mj. zbor); in D	P: S, A, T, B D: S/A, B	1935c	Au.
229.	VII.043	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	Quem vidistis pastores / (ad 3 v. eag.); in G	P: 3 V	1935c	Au.
230.	VII.044	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	Quid retribuam pastores; in A	P: 3 V	1935	Au. - <i>RKupareo OP. / 28-VII-935.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
231.	VII.045	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	Smiluj mi se, Bože (za 3gl. mješ. zbor uz pratnju harmonija); in f	P1: A, T, B, harmonium P2: A, T, B D: A, T/A, T/B	1938	Au. – Pripis 1: <i>Stari Grad 10.X.1938.</i> – Pripis 2: <i>Prvi put izvedeno u Starom Gradu 5., 12. i 19. veljače 1939. Dirigent don N. Ivanović, na harm. o. R. Kupareo.</i>
232.	VII.348	KUPAREO, Rajmund (VRBOV, Ranko) (1914-1996)	a) Puče moj (3 mj. zbor); in e b) Christus factus est; in F c) Sepulto Domino; in F	P: 3-4 V	1938	Au. – Nakon svake skladbe Kupareov potpis i točan datum zapisa. Zapis nastao u Starome Gradu.
233.	VII.193	LAMBILLOTTE, S. J.	Primi Gospodine; in h	P: 2 V	20.3q	
234.	VII.133	LASSO, Orlando di (1530c-1594)	Divnoj dakle; in g	P: 2 T, B	1935	Prepisivač Rajmund Kupareo. – <i>Dbk, 9-II-935.</i>
235.	VII.094	LEDERER, Franjo	Himna Sv. Vlahu; in Es	P: 4 V	20.3q	
236.	VII.095	LEDERER, Franjo	Kog ste vidjeli pastiri; in E	P: S, A, 2 T, B, keyb	20.2q	
237.	VII.249	a) LOTTI, Antonio (1667-1740) b) TOMADINI, Jacopo (1820-1883)	a) Vere languore nostros, in g b) Panis angelicus (3gl.); in a	P: 3 V	1932	<i>RKupareo, Župa 21/VII 32.</i>
238.	VII.096	LUKAČIĆ, Ivan (1587?-1648)	Coeli enarrant; in g	D: B	1959	<i>12-II.1959.</i>
239.	VII.097	LUKAČIĆ, Ivan (1587?-1648)	[Ex ore infantium]; in F	D:: T1, T2, Bariton, B [ostale D keyb]	20.me	
240.	VII.194	MAGGIO, G.	Divnoj dakle; in f	P: 2 V, keyb D: V1, V2	1935c	
241.	VII.195	MAPELLI, Luigi (1855-1913)	Divnoj dakle; in G	Divnoj dakle; in f	1935c	Ista skladba pod sign. VII/182b.
242.	VII.196	MARTINIS, N.	Divnoj dakle; in Es	P: S, T, org	20.1d	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
243.	VII.197	MAYER [?MAYR, Simone (1763-1845)?]	Isus postade; in g	P: 3 V	1935c	
244.	VII.198	MAYER [?MAYR, Simone (1763-1845)?]	Smiluj mi se Bože; in f	P: 3 V	1934	<i>RKupareo OP / Dbk 21-III-34.</i>
245.	VII.199	MAYER [?MAYR, Simone (1763-1845)?]	Miserere; in g	D: T1, T2, B	20.2q	
246.	VII.200	MAYRL, A. v. (?) b) ANONYMUS	a) Spomeni se; in Es b) Lijepa si, Marijo; in Es	D: S, A	1935c	Rkp. R. Kupareo.
247.	VII.201	MERCATALI, Antonio	Litaniae Lauretanae a 3 Voci; in Es	P: 2 T, B, org [nekompl-.]	1935c	Rkp. R. Kupareo.
248.	VII.202	MESANI (?)	Misa / Credo Sanctus Benedictus Agnus Dei; in G	P: 2 V	20.2q	
249.	VII.300	MIKULČIĆ, Valentin	Dječja misa; in D	P: 2 V, keyb	20.3q	
250.	VII.203	MITERER, Ignaz (1850-1924)	Missa in laudem et adorationem SSmi. Nominis Jesu / Ad chorum IV vocum mixtarum concinente Organo; in D (op. 18)	P: S, A, T, B, org	20.me	
251.	VII.204	MORICONI, A.	Ave Maria; in Es	P: S, Contra-A, T, arp, harmonium, vlc	1908	<i>9/8 1908.</i>
252.	VII.118	MOZART, Wolfgang Amadeus (1756-1791)	O silni Bože „iz Čarobne frule“; in B [Zauberflöte. V, keyb. KV 620. B. Ulomci. Arr]	IZV: keyb with text	20.2t	
253.	VII.134	MOZART, Wolfgang Amadeus (1756-1791)	Ave, verum corpus / Motette für Sopran, Alt, Tenor, Bass und Orgel; in D	P: S, A, T, B, org D: S, A [izgub. T i B]	20.2t	Više prijepisa u različitim rukopisima.
254.	VII.098	a) MUHVIĆ, Ivo (1876-1942) b) ZAJC, Ivan (1832-1914) c) ZAJC, Ivan (1832-1914)	a) Zdravo Marijo; in Des b) Ave Maris stella, op. 567; in F c) „Ave Maris“, op. 934; in D	a) V, keyb b) P: Mezzo-S/A, keyb c) P: Mezzo-S/A, keyb	1916	<i>Prepisao Zanela [?] 6/9 1916.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
255.	VII.205	a) NANINI, Giovanni Maria (1540-1607) b) PALESTRINA, Giovanni Pierluigi da (1524-1597) c) RAVANELLO, Oreste (1871-1938) d) GRASSI, Ciro	a) Stabat mater ; in As b) Miserere; in As c) Magnificat VII toni; in B d) Magnificat VIII toni; in F	P: 3 V	1935c	Rkp. R. Kupareo.
256.	VII.102	a) NOVAK, M. b) ŠPOLJAR, Zlatko (1892-1981)	a) Na dan sudnji; in f b) Bože Oče; in e	P: 2 V	20.3q	
257.	VII.099	NOVAK, M.	Litanije lauretanske; in F	P: coro (S, A, T, B)	20.2q	
258.	VII.099	NOVAK, M.	Litanije lauretanske; in F	P: 4 V	20.1d	
259.	VII.100	NOVAK, M.	Tantum ergo; in E	D: S, A, T, B	20.1t	
260.	VII.101	NOVAK, M.	O Marijo mila; in G	D: S, A, T1, B	1935c	
261.	VII.103	a) NOVAK, Vilko (1865-1918) b) KUNIČIĆ, Vinko (1894-1980) c) ANONYMUS	a) U slavu sv. Tomi (spjevao D. Blažeković (O H. R).; in f b) Smiluj se; in e c) Hvali Sion; in f	a) P: 2 T, 2 B b) P: S, T, B c) P: 2 V, keyb s tekstem (latinskim)	1935c	
262.	VII.052	OBER, F. (?) / SOKOL, Bernardin (ar.) (1888-1944)	Zdravo Kraljice; in A	P: V, keyb	20.2q	
263.	VII.104	OCVIRK, Ivan (1883-1951) (ar.)	Veseli se Majko Božja; in f (ar.)	P: 2 V, keyb	20.3q	
264.	VII.105	a) PAVELIĆ Milan (?) b) ANONYMUS	a) I. Na Isusov spomen sâm; in D b) O Spase roda ljudskoga	a) D: V b) 2 V	1959	a) <i>Pavelić Milan. – 7-I-1959.</i> b) <i>M. Vrisje – 9-I-1959.</i>
265.	VII.208	a) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) b) STÖCKL, Anton (1851-1902) c) ?CALVA, Primo?	Divnoj dakle (3)	a) P: S, A, T, B b) P: S, A, T, B c) P: Bariton, Contra-A, keyb	1935c	Rkp. R. Kupareo.

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
266.	VII.209	a) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) b) CASIMIRI, Raffaele (1880-1943) c) KUPAREO, Rajmund (1914-1996) d) PALESTRINA, G. P. da (1524-1597)	a) Ecce sacerdotes; in B b) Divnoj dakle; Es d) Divnoj dakle; As d) Miserere; in As	a) P: 2 T, keyb b) P: A, T, B, org c) P: 3 V d) P: 3 V	1935c	Rkp. R. Kupareo.
267.	VII.217	a) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) b) BOTTIGLIERO, Eduardo (1864-1937) c) PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	[Litanije (3)]	P: 2-3 V, (org)	1933	<i>Rajmund Kupareo, 1933, Dubrovnik.</i> – D T i B prepisane u crkvi sv. Petra u Starome Gradu 1939.
268.	VII.218	a) PEROSI, Lorenzo (1872-1956) b) PIEL, Peter (1835-1904)	a) Himna sv. Tome; in Es b) Svetotajstvu	a) D: A, B b) D: T2, B [izgub. T1]	1935c	
269.	VII.207	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Divnoj dakle / 2 desp. ili 1 glas; in Es	P: A, Bariton (ad lib.), org D: A, Bariton	1935c	Rkp. R. Kupareo.
270.	VII.210	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	O hostijo; in Es	P: A, T, B D: S, A, T, B [S=A]	1935c	Rkp. R. Kupareo.
271.	VII.211	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	O hostijo; in D	P: 2 V D: V1, V2	1938	Rkp. R. Kupareo.
272.	VII.212	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Missa Pontificalis (3 mješ. zbor)	P i D: S, T, B	1938	Rkp. R. Kupareo.
273.	VII.213	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije; in F	D: A	1935c	Rkp. R. Kupareo.
274.	VII.214	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije; in F	D: T1, B, keyb [izgub. T2]	1935	Rkp. R. Kupareo (?). – Vokalne dionice zapisane su 17. IX. 35.
275.	VII.215	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije (3. gl. muš. zb.); in B	D: T1, T2, B	1935c	Rkp. R. Kupareo (?).

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
276.	VII.216	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije; in F	D: V1, V2	1935c	Rkp. R. Kupareo.
277.	VII.219	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Himna za 3 nejedn. glasa; in Es	P: A, T, B, org	1935c	<i>RKupareo OP. / 3-III-?</i>
278.	VII.220	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije (preradio i instrumentirao O. J. Viculin O. P.); in As	P: A, 2 T, B, 2 vl, vla, vlc, org D: A, T1, T2, B, org	1934	<i>RKupareo OP. / 29-III-934. Dbk.</i>
279.	VII.258	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Litanije; in E	D: V1, V2	1935c	
280.	VII.223	PIEL, Peter (1835-1904)	Choral / Herz Jesu Litanei	D: V	1899	
281.	VII.252	PIEL, Peter (1835-1904)	Svetotajstvu	D: 2 T, B	20.1d	
282.	VII.059	PLENKOVIĆ, Zlatan (1914-1987)	Danju molim; in G	P: S/T, org	20.me	
283.	VII.060	PLENKOVIĆ, Zlatan (1914-1987)	Zdravo, Majko Djevice / Salve, Virgo Florens; in G	P: S, A, org	20.me	
284.	VII.061	PLENKOVIĆ, Zlatan (1914-1987)	Primi darove / Euharistijska pjesma; in F	P: 2 V, keyb	1957	<i>Au. - P. Zl. Plenković / Split, 1.VI.57. – Skladba iz 1938. – Autor teksta: Z. Plenković</i>
285.	VII.106	PREMRL, Stanko (1880-1965)	Spasitelj u žrtvo svijeta; in F	P: V (solo), 2 V (coro), keyb	20.2t	
286.	VII.135/a	a) PUCCINI, Giacomo (1858-1924) b) VERDI, Giuseppe (1813-1901) c) BEETHOVEN, Ludwig van (1770-1827) d) ANONYMUS e) BAÐARZEWSKA-CARANOWSKAS, Tekla (1829/1834-1861) f) MASCAGNI, Pietro (1863-1945)	a) La bohème / Valzer de Musette [ar. ulomak iz opere]; in E b) Othello: Ave Maria [ar. ulomak iz opere]; in As c) Sonate in E Mol., Op. 90 (Zweiter Theil.): in E d) Moskwa / Russisches Nationallied; in g e) Prière d'un vierge; in Es f) Cavalleria rusticana [ar. ulomak iz opere]; in G	a) IZV: keyb b) IZV: keyb s tekstem c) D: pf d) IZV: pf s tekstem e) D: pf f) IZV: pf	1920	<i>Fr. V. M K=ja, Starigr. 16-XI-20 / Iz knjige Sang u. Klang XIX. u. XX. (?) / str. 124–125.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
287.	VII.225	a) RAVANELLO, Oreste (1871-1938) b) REMONDI, Roberto (1851-1928)	a) Tantum ergo; in G b) O Sacrum Convinium; in D	a) P: 2 V, keyb [tekst nije potpisan] b) P: 3 V	20.1d	Rkp. R. Kupareo. – Potpis (korisnika?): <i>Fr. T. Ivanović.</i>
288.	VII.224	RAVANELLO, Oreste (1871-1938)	Divnoj dakle; in F	D: S, A, T, B	1935c	
289.	VII.226	RAVANELLO, Oreste (1871-1938)	Tu es Petrus; in B	P: 3 V	20.3q	
290.	VII.306	Razni autori (anonymi, Martinenghi, Bizzaro, Medaglia)	[Skladbe za instrumente s tipkama (36)]	D: keyb	19/20	
291.	VII.136–7	REGER, Max (1873-1916)	Ti rajsko dijete drago; in As	P: V, org D: V	1965	<i>Prepisala Nina 27. XII. 65.</i>
292.	VII.228	a) REMONDI, Roberto (1851-1928) b) RAVANELLO, Oreste (1871-1938) c) DENTELLA, Pietro (1879-1964) d) BREIDENSTEIN, Carlo	a) O sacrum convinium; in D b) Confitemini Domino; in G c) Domine ad adjuvandum; in A d) Divnoj dakle; in F	1. P: 3 V 2. P: 3 V 3. P: Contra-A, T, B, keyb 4. Divnoj dakle; in F	1932	<i>RKupareo Op. / Dbk 13-XI-32.</i>
293.	VII.156	a) RICORDI, Giulio (1840-1912) [J. Burgmein] b) ROSAS, Juventino (1868-1894) c) ROBAUDI, Vincenzo (1819-1882)	a) Tramway Gallop; in F b) Sopra le onde; in G c) Alla Stella Confidente; in C	D: pf	20.1q	
294.	VII.230	RINCK, J. C. H. (1770-1846) b) MAYER, S. [?MAYR, Simone (1763-1845)?] c) ANONYMUS	a) Tantum ergo; in B b) Miserere; in f c) Adoramus; in A	D: T1, T2, B	1935c	Rkp. R. Kupareo.
295.	VII.229	RINCK, Johann Christian Heinrich (1770-1846)	Preludes [Preludiji (10)]	D: org	20.1q	Zbirka nalazi i u glazbenoj zbirci KAH.
296.	VII.231	ROSSI	Izbavi me; in f	D: V1, V2, org s tekstem	20.2q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
297.	VII.232	ROSSINI, Carlo (1839-1900c)	Divnoj dakle; in As	D: T1, T2, B	1934	<i>RKupareo O. P. / 30-III-34.</i>
298.	VII.233	ROSSINI, Carlo (1839-1900c)	Salve caput [Zdravo glavo jedna] ; in a	P: 2 V, keyb	20.me	
299.	VII.234	ROSSINI, Carlo (1839-1900c)	„Krist“; in g	P: 2T, B D: T1	1934	<i>RKupareo O. P. / 25-III-34.</i>
300.	VII.235	ROSSINI, Carlo (1839-1900c)	Gospode nisam dostojan; in a	P: 2 V, keyb	1935c	Rkp. R. Kupareo.
301.	VII.108	SABALICH, Francesco (1804-1855)	Puče moj; in Es	P: 2 T, B	1936	3-IV-36. – Ista skladba kao i pod sign. VII.107, ali je kao skladatelj u dionicama i partituri naveden J. Raffaelli.
302.	VII.107	SABALICH, Francesco (1804-1855)	Puče moj; in Es	P: 2 T, B D: T1, T2, B	1934	<i>RKupareo OP / 25-III-34 (u P).</i> – <i>Stari Grad, 25-I-1939. Prepisao: M. R. (u D).</i> – Ista skladba kao i pod sign. VII.108, ali je kao skladatelj u dionicama i partituri naveden J. Raffaelli.
303.	VII.236	SCHNABEL, Joseph Ignaz (1767-1831)	Pohitimo u grad Betlehem; in G	P: V, keyb	20.me	
304.	VII.138	SCHUBERT, Franz (1797-1828)	Ave Maria; in B	D: V	1945	
305.	VII.139	SCHUBERT, Franz (1797-1828)	O Spavaj Dijete; in Es	P1: 2 V, keyb P2: 2 V	1976	Prepisano u Dubrovniku, 16. siječnja 1976.
306.	VII.237	SCHUBIGER, Anselm (1815-1888)	Resonet; in G	P: 3 V	1935c	Rkp. R. Kupareo.
307.	VII.238	SCHULZ, Johannes (1747-1800) (?)	Tantum ergo; in Es	P: S, A, org/harmonij	1932	<i>RKupareo O. P. / 12-V-32.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
308.	VII.140	a) SCHUMANN, Robert (1810-1856) b) BACH, Johann Sebastian (1685-1750)	a) Träumerei; in g b) Preludio con Fuga; in B	D: pf	1961	27. VI. 1961.
309.	VII.141	a) SCHUMANN, Robert (1810-1856) b) BACH, Johann Sebastian (1685-1750)	a) No. 16. Sortie; in G b) Preludio / I. i II. Tastiera – Fondi 8', 4', - I i II. Johann Seb. Bach; in C	D: keyb	1959	a) <i>U Splitu, 8. I. 1960.</i> b) <i>Split, 14. XII.59</i>
310.	VII.255	SCHWEITZER, Anton (?) (1735- 1787)	„Kind Jesu Messe“; in G	P: 4 V	20.1t	
311.	VII.239	SERENO	Br. 1 Divnoj dakle; in F	D: V1, V2	1935c	
312.	VII.346	a) SERENO (?) b) ANONYMUS c) RABUDEAU (?)	a) Divnoj dakle; in C b) Lijepa si Marijo; in D c) Miserere; in g	a) P: 3 V b) P: S, Bariton, keyb c) P: 3 V	20.1t	
313.	VII.240	a) SINGENBERGER, Johann Baptist (1848-1924) b) MENTH, J. A. c) MEURERS d) GRIESBACHER, Peter (1864-1933)	a) O Hostijo spasonosna; in B b) Divnoj dakle; in As c) Divnoj dakle; in D d) Divnoj dakle; in Es	P: 2 V, keyb	1935c	Rkp. R. Kupareo.
314.	VII.241	SMIT, W. A. (1804-1869)	Divnoj dakle; in D	D: A [ostale D izgub.]	1935c	Rkp. R. Kupareo.
315.	VII.242	a) SOCAL, P. b) PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	a) Divnoj dakle; in As b) Divnoj dakle (2 disp. ili jedan glas); in Es	a) P: A, T, B, keyb; D: A, T, B b) P: A, Bariton (ad lib.), keyb	1935	Rkp. R. Kupareo. – 20-IX-935.
316.	VII.051	SOKOL, Bernardin (1888-1944)	Za dva glasa / Litanije lauret.; in A	P: V, keyb	20.3q	
317.	VII.243	STARÈ, F.	Divnoj dakle; in F	D: A, T, B	1935c	
318.	VII.244	STARÈ, F.	Divnoj dakle; in B	D: T1, T2, Bariton, B	1936	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
319.	VII.245	STEHLE, Johann Gustav Eduard (1839-1915)	Misa Salve Regina; in D	P: 4 V, keyb	20.me	
320.	VII.247	a) STÖCL, A. b) GÜTTLER, JOSEF	[Divnoj dakle (2)]	a) P: S, A, T, B b) P: S, A, Bariton	1935c	Rkp. R. Kupareo.
321.	VII.248	TEBALDINI, Giovanni (1864-1952)	Missa brevis in honorem S. Ambrosii; in G (op. 23)	D: V [izgub. org]	20.1t	
322.	VII.109	TIJARDOVIĆ, Ivo (1895-1976)	Puče moj...; in G	P: T (solo), 2 T, 2 B (coro)	1928c	<i>Puče moj / Splitsko pobožno pjevanje za vrijeme „Velike nedjelje“ / (po „Varošku“) / Po pjevanju, a i u čast, Josipa Jurjevića / napisao i harmonizirao Ivo Tijardović / Split 26/3.1928. – Prepisano po autografu / o. Vinko Kuničić,</i>
323.	VII.227	a) TOSI, Matteo (1884-1959) b) REMONDI, Roberto (1851-1928)	a) Barjaci kreću; in e b) Adoramus te, Domine; in C	P: 2 T, B D: T1, T2, B	1936 (D) / 1939 (P)	
324.	VII.142	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Ave Maria“ – Othelo [ar. ulomak iz opere]; in As	IZV: V, org	1963	Skladba prepisana u Splitu, 4. VII. 1963.
325.	VII.250	VESCO, Giuseppe Sac.	Tu es sacerdos et Suscipiat / Motetto a due voci pari [Ti si svećenik]; in As	P: 2 V, org/harmonium	1964	<i>Split 13.VI.1964. / Za p. Milana Šesnić (?) – dominikanac</i>
326.	VII.145	VIRGILIO, Arn (1891-1950)	Molitva cigana (za 3 m. gl.); in C	P: 2 T, B	1934	<i>KupareoR / Dbk, 21-II-934. – Autor teksta: G. B. Reggiori</i>
327.	VII.251	VITTADINI, Franco (1884-1948)	Missa Puerorum	D: Bariton [ostale D izgub.]	20.2q	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
328.	VII.253	VITTADINI, Franco (1884-1948)	Missa Puerorum / pero Coro di Contraalti o per due voci miste (C. Br) con organo od armonio	P: Contra-A, Bariton, org/harmonium	1945	<i>Prepisao Zanela / Sp. 27/VI 1945.</i>
329.	VII.110	ZAJC, Ivan (1832-1914)	Sad pastiri doletite; in G (ar.)	P: fl/vl, vlc, S, Bariton, org	1939	<i>Zagreb 9./XI. 1939. / Šrenk. – Izvorno za 2 žen. glasa, ork. i org.</i>
330.	VII.111	ZAJC, Ivan (1832-1914)	Zdravo zvjezdo [!] Mora; in Es	P: V, org	1942	<i>13.XI.42.</i>
331.	VII.112	ZAJC, Ivan (1832-1914)	Offertorium pastorale (Sad pastiri doletite) (op. 580); in G	D: T2 [izgub. A/B]	1942	<i>13.XI.42.</i>
332.	VII.055-56	ZANINOVIĆ, Antonin (1879-1973)	Smiluj mi se, Bože; in d	P: 2 V	20.2q	
333.	VII.057	ZANINOVIĆ, Antonin (1879-1973) (ar.)	Pjesma u čast sv. Katarine Dj. i Muč.; in Es	P: 4 V	1936	<i>Split, crkva dominikanaca. Napjev zabilježio i harmonizirao O. Antonin Zaninović O. P. 25.XI.36.</i>
334.	VII.246	Više autora (Rinck, Blied, Hesse, Mozart, Fuhrer)	[Skladbe za orgulje (13)]	D: org	20.in	
335.	VII.254	Više autora (Plam, Hespers, anonymi, Tomadini, Perosi, Canestrari, Rossini, Furlatti, Rossini, Marolt, Rossi, Franz, Rossini, Ravello, Kolb, Beethoven, Adamić, Mayer, Schubert)	[Crkveni napjevi (25)]	P: 1-4 V, (org)	1945	<i>Različiti crkveni napjevi (u prepjevima) na hrv. jeziku. – Prepisao Zanela / Sp. 27/VI 1945.</i>

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
336.	VII.323	Više autora	Crkveni napjevi (31)	P: 1-4 V [keyb s tekstem]	19/20	Rukopisna zbirka (prvenstveno namijenjena izvođačima na instr. s tipkama / orguljašima) u kojoj je uvezeno nekoliko svezaka različite paginacije. Na koricama naljepnica na kojoj je zabilježeno: br. 5 iz I fascik. S misama 5, 6 i 7.
337.	VII.344	Više autora (A. Canjuga, anonymi, L. Perosi, G. Maggio, C. Breidenstein, J. Tomadini?)	[Crkveni napjevi (9)]	P: 2-4 V, (pf)	1935c	Rkp. R. Kupareo.
338.	VII.350	Više autora (A. Canjuga, Anonymus, L. Perosi, O. Ravanello, F. Zentella, R. Kupareo, A. Řihovsky)	[Crkveni napjevi (10)]	P: 2-4 V, (keyb)	1935c	<i>Rajmund Kupareo</i> (vlasnik i/ili autor prijepisa).
339.	VII.336	Više autora (anonymi, A. Fazinić, I. Škroup, A. Zaninović, F. Dugan)	[Crkveni napjevi (21)]	Razni sastavi	1933	<i>Mn. p O. A. Fazinić Slavi Karminčić (?) / 19.V.1933.</i>
340.	VII.343	Više autora (anonymi, D. Canestrari, J. Viculin, S. Ferro)	[Crkveni napjevi (6)]	P: 2-3 V, (org, v11, v12, vla, vlc)	1938	Crkveni i pučki napjevi na hrvatskom i njemačkom jeziku.
341.	VII.338	Više autora (anonymi, F. Dugan, A. Vidaković, M. Škvorec)	[Crkveni napjevi (18)]	D: V	20.3q	Crkveni i pučki napjevi na hrvatskom jeziku.
342.	VII.335	Više autora (anonymi, F. Kolarić, F. Sedenik, C. Grassi, T. Width, C. Breidenstein, A. Förster, N. P. Hartmann, L. Perosi, K. Kolb)	[Crkveni napjevi (18)]	P: 2-4 V, (keyb/harmonium)	1916-19	<i>Vinko Kuničić / O. P. Dubrovnik.</i> – Na hr. jeziku.
343.	VII.355	Više autora (anonymi, J. C. H. Rinck)	[Skladbe (10)]	P: 1-4 V, (keyb)	20.in	

Br	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
344.	VII.354	Više autora (anonymi, J. K., J. Güttler, O. Ravello, Ignoto, I. Horvat, J. Schuh, E. Bottigliero, J. A. Menth)	[Skladbe (14)]	P: 2-3 V, (keyb)	20.in	
345.	VII.038	Više autora (anonymi, J. Kuničić, V. Franz, O. Ravello, C. Carturan, L. Botazzo, R. Remondi, M. Mondo)	Kajdanka [Crkveni napjevi (13)]	P: 3-4 V	1934	<i>Pripis unutar korica kajdanke: Fra R. Kupareo O. R. / Dbk 15-IV-1934 / st. th. fund.</i>
346.	VII.329	Više autora (anonymi, L. Perosi, E. Bottigliero, J. Kuničić)	[Crkveni napjevi (11)]	P: 1-4 V, (pf)	1935c	Rkp. R. Kupareo.
347.	VII.341-342	Više autora (anonymi, Schuh, J. A. Meuth, Meurers, De Doos, J. Haydn, L. Perosi, F. Lužević, P. Griesbacher)	Svetotajstvene pj. [Crkveni napjevi (16)]	D: V1, V2	1943	Crkveni i pučki napjevi na hrvatskom jeziku.
348.	VII.328	Više autora (Anonymus, R. Taclik, A. Canjuga, J. Haydn)	[Crkveni napjevi (11)]	P: 2 V/ D: V	1918	Rkp. V. Kuničić.
349.	VII.323	Više autora (E. Bottigliero, L. Perosi, A. Canjuga, W. Belamare)	[Litanije (5)]	P: 2 V, keyb	20.3q	<i>V. O. Milan.</i>
350.	VII.349	Više autora (G. M. Nanini, C. Grassi, Palestrina, O. Ravello, D. Thermignon, C. Carturan,)	[Crkveni napjevi (12)]	P: 3 V	1933	Na lat. jeziku.
351.	VII.337	Više autora (J. Gržinčić, I. Kokot, anonymus, H. Sattner, A. Vidaković, A. Fazinić, Braiša, Lončar, V. Kuničić, I. Hladnik, I. Ocvirk?)	Crkvene pjesme za djecu [Crkveni napjevi (24)]	P: 4 V	20.2t	
352.	VII.339-340	Više autora (M. Haller, I. Horvat, V. Stahuljak, F. Dugan, anonymi, F. Mendelssohn)	Marijanske pjesme (18)	D: V1, V2	1932	Crkveni i pučki napjevi na hrvatskom jeziku.
353.	VII.351	Više autora (Rossi, L. Perosi, C. Rossini, A. Clementoni, anonymi, V. Novak)	[Crkveni napjevi (10)]	Razni sastavi (za 2-4 V, org, v11, v12, vla, vlc)	1935c	<i>Rajmund Kupareo (vlasnik i/ili autor prijepisa).</i>

T.IIIb. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	VIIIt.06	ANDLOVITZ, Alberto	Nº. 3 : Composizioni Sacre : per canto con accomp ^{lo} di organo od armonium / del Maestro Alberto Andlovitz [Adoramus te Christe; in G]	P: Contra-A, T, B, org	Milano: G. Mantinenghi, [19.4q]	N. br. 8973.
2.	VIIIt.07	ANDLOVITZ, Alberto	Nº. 3 : Composizioni Sacre : per canto con accomp ^{lo} di organo od armonium / del Maestro Alberto Andlovitz [O salutaris hostia; in G]	P: T; org	Milano: G. Mantinenghi, [19.4q]	N. br. 8972.
3.	VIIIt.01	ANONYMUS	[Teorija glazbe / Vježbe. V]	D: V [nekompl.]	s. l.: s. n., 19.sc	Priručnik za <i>canto fermo</i> . – Koralna notacija.
4.	VIIIt.43	ANONYMUS	Pjesmarica crkvenih pjesama	P: 2-3 V	s. l.: s. n., [19/20]	
5.	VIIIt.12	BATTMAN, J. L.	Chant avec accompagnement d'Orgue ou d'harmonium [Misa, op. 335]	P: 2 V, org/harmonium	Bruxelles: F. Schott, [20.1t]	N. br. 1384.
6.	VIIIt.10	BECUCCI, Ernesto (1845-1905)	Petites Fleurs : Album de Dances faciles : pour piano / par Ernesto Becucci [Aubépine (2), op. 105]	D: pf4hands	Milano, Leipzig, Firenze: Carisch & Jänichen, [20.1t]	<i>Andjelina Fazinić</i> . – N. br. 7447 48 .
7.	VIIIt.08	BEHR, Franz (1837-1898) / BLASSER, Gustav (1857-1942) (ar.)	Mitzi-Kätzchen : (Miau-Miau) : Scherz-Polka : für Pianoforte / von Franz Behr (op. 443)	IZV: pf4hands	Wien: L. Doblinger, [19.ex]	<i>Andjelina Fazinić</i> . – N. br. 1911.
8.	VIIIt.30	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Missa	D: T1, T2, B	Augsburg, Wien: Ant. Böhm und Sohn, cop. 1912	Naslov iznad teksta. – N. br.: 5685.
9.	VIIIt.33	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Requiem	D; S/T1, A/T2, T, B	s. l.: s. n., 19.1q	N. br.: 5

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
10.	VIIIt.11	BOTTAZZO, Luigi, (1845-1924)	Messa "S. Tarcisio" : facilissima e melodica : per coro a due voci eguali di ragazzo	P: 2 V, org/harmonium	Bergamo: Carrara, [20.1t]	„Libreria musicale liturgica / C. Casimiri / Roma (...)“. – N. br. V. 180 C.
11.	VIIIt.22	CAMPODONICO, Giovanni Battista (1892-1958)	Missa Lauretana : in honorem B. M. V. almae domus : (Missa Sexta) (op. 53)	P: A, Bariton, org/harmonium	Bergamo: Carrara, c1930	N. br.: 822.
12.	VIIIt.05	CICOGNANI, Giuseppe (1870-1921)	Tantum ergo : a tre voci virili	P: 2 T, B, org D: T1, T2, B	Torino: M. Capra, [19/20]	N. br. M. 145 C
13.	VIIIt.36	COOPER, W.	Abschied von der Heimat	D: pf	Leipzig: Röder'schen Officin, [19/20]	N. br.: R. S. R. 130
14.	VIIIt.21	CZERNY, Carl (1701-1857)	30 Etudes de mécanisme / par Charles Czerny (op. 849)	D: pf	Wien: Universal Edition, [20.1t]	Pečat „C. Schmidl & C. ^o - Trieste“. – Potpis <i>Sigm Selem.</i> – N. br.: 143.
15.	VIIIt.26	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Dvaest popjevaka : uz pratnju glasovira / uglazbio Ćurković pop Mijo [br. 1: O ti dušo moje duše; in E]	P: T; pf	Trieste: C. Schmidl & C. ^o , [20.1t]	N. br.: 181.
16.	VIIIt.27	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Dvaest popjevaka [br. 10: Zadnju molbu mi zapamti; in Es]	P: T; pf	Trieste: C. Schmidl & C. ^o , [19/20]	N. br.: 230.
17.	VIIIt.28	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Dvaest popjevaka [br. 9: Slavulj tico; in F]	P: S; pf	Trieste: C. Schmidl & C. ^o , [20.1t]	N. br.: 229.
18.	VIIIt.29	ĆURKOVIĆ, Mijo (1852-1936)	Dvaest popjevaka [br. 14: Lahka noć; in Des]	P: Bariton; pf	Trieste: C. Schmidl & C. ^o , [20.1t]	N. br.: 234.
19.	VIIIt.37	DREYSCHOCK, Alexander (1818-1869)	Nocturne	D: pf	Leipzig: Paez'schen Officin, [19.2d]	N. br.: 3271.
20.	VIIIt.32	EBNER, Ludwig	Requiem	P: S, A, T, B, tr1, tr2, A-cor, trb	Augsburg, Straubing: M. Hirmer, [20.1t]	N. br.: 5.
21.	VIIIt.31	FEISTLE, Hermann (1855-1915)	Requiem	D: S / coro 1V	Augsburg, Wien: Ant. Böhm und Sohn., cop. 1914	N. br.: 5889.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
22.	VIIIt.03	FELIX, Victor (ar.)	Potpourri / von Viktor Felix [arr. operni ulomci]	IZV1: pf IZV2: pf4hand IZV3: pf, vl	Leipzig, Berlin: C. F. Peters, [19.2t]	N. br. 5817.
23.	VIIIt.17	FILKE, Max (1855-1911)	Missa in honorem beatae Mariae virginis / von Max Filke	P: V, org	Augsburg, Wien: Ant. Böhm und Sohn, cop. 1914	N. br. 5819.
24.	VIIIt.34	FILKE, Max (1855-1911) / GRUBER, Josef (1855-1933) (ar.)	Missa in honorem beatae Mariae Virginis	D: V	Augsburg, Wien: Ant. Böhm und Sohn, cop. 1914	N. br.: 5819.
25.	VIIIt.48	GLIBOTIĆ, Ivan (1901-1987)	Djeca kod Božje majke : Glasbeni prilog duhovnim skazanjima za Veliki Petak i Uskrs	P: 4 V	[s. l.: s. n., 20.2q]	Glazbeni prilog.
26.	VIIIt.56	GLIBOTIĆ, Ivan (1901-1987)	Gospa Sinjskoj : II. Pučka misa : za zbor i puk	P: 2 V, keyb	Makarska: s. n., 1965	Skladba prigodom 250. obljetnice oslobođenja Sinja. – Litografija. – Uz partiture je priložen i tekst s uputama autora o izvođenju.
27.	VIIIt.61	GOLUBIĆ, Đuro	14 hrvatskih himana : za mješoviti zbor ili jednoglasno pučko pjevanje : uz pratnju orgulja	P: 4 V / org with text	[s. l.: s. n., 20.3q]	<i>Dominikanski samostan - Starigrad 1961</i> “. – Litografija.
28.	VIIIt.45	GRUM, Anton (1877-1975) (ar.)	6 cerkvenih pesmi : za mešani zbor / zložil Anton Grum	P: 4 V	Ljubljana: Škofijski ordinarijat, 1933	Prilog Euharistijskog glasnika, br. 4. – Litografija.
29.	VIIIt.20	GUALCO, Simplicio	Messa breve e facile a due voci pari : con accompagnamento d'Organo od Harmonium.	P: 2 V, org	Torino: L. Chenna, [19/20] - 7. ed	N. br.: 61.
30.	VIIIt.02	HESSE, Adolf Friedrich (1809-1863)	Ausgewählte Orgelstücke : (Compositions choisies pour Orgue. : Selected Organ Compositions.) : für 2 und 4 Hände. / (G. Zanger.)	D: org	Braunschweig: H. Litolff, [19/20]	<i>Dominikanski samostan Starigrad</i> . - N. br. 2093.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
31.	VIIIt.51	HRIBAR, Angelik (1843-1907) / SOKOL, Bernardin (1888-1944) (ar.)	Isusa ljubim	P: 4 V	[s. l.: s. n., 20.me]	Litografija / materijal za umnažanje (?). – Pripis: <i>Dubrovnik, 8. I. 68 / Mijo</i> (?).
32.	VIIIt.25	KEMPLER, Karl (1896c-1956c)	Miserere : für zwei Maenner-Chöre	P: 2 cori (2 T, 2 B) D: T1, T2, B1, B2 (coro 1, 2)	Augsburg: A. Böhm., [20.1d]	N. br.: 3429.
33.	VIIIt.53	KILBERTUS, Lorand (1928-2005)	Deset Gospinih himana / Preveo Milan Pavelić S. J.	P: 4 V	[s. l.: s. n., 20.2t]	<i>Dominikanski samotan – Starigrad g. 1961.</i> – Glazbeni prilog/separat?
34.	VIIIt.49	LISINSKI, Vatroslav (1819-1854)	Otče naš : Muški zbor	P: 4 V	[s. l.: s. n., 20.2q]	Ivan Trnski . – Glazbeni prilog. – Litografija.
35.	VIIIt.44	M. F.	Dječja himna : Svetotajstvenom Isusu : Pjeva zbor djece prigodom svečanosti : Prve pričesti, Tjelova i drugih Euharističkih pobožnosti	P: V, org	Zadar: Litografski zavod Vitadini, [1930c]	Prilog Euharistijskog glasnika, br. 4. – Litografija.
36.	VIIIt.14	MERCADANTE, Saverio (1795-1870)	Messa	P: 2 T, B, keyb ad lib.	Milano, Roma, Napoli, Palermo, Paris, London : G. Ricordi, [19.2d]	N. br. 45662.
37.	VIIIt.40	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	1. Slatko srce Isusovo 2. Prije presv. pričesti 3. Poslije presv. pričesti 4. Poslije podizanja 5. U slavu svetoga srca	P: 2 V, 4 V	s. l.: s. n., 20.1d	Pečat: “(...) - Split“. – Litografija.
38.	VIIIt.52	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	[Crkveni napjevi (18)]	P: 2-4 V	[s. l.: s. n., 20.2q]	Litografija / materijal za umnažanje?
39.	VIIIt.57	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	Pučka misa : u čast bezgriješnog srca Marijina	P1: 4 V P2: 2 V	Cavtat: s. n., 1965	Glazbeni prilog. – Litografija?

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
40.	VIIIt.58	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	Requiem : Koral	P: V, keyb	Cavtat: s. n., 1960	Litografija. – Umnoženo na vlastitom ORMIG-u”. – Pratnju postavio Kvirin Orlić.
41.	VIIIt.60	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969)	Misa za pokojne : za 4 mješovita glasa	P: 4 V	Cavtat : s. n., 1966	Litografija / separat?
42.	VIIIt.62	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969) (ar.)	Misa VII : (de Angelis)	P1: 2 V, keyb	[s. l.: s. n., 20.2q]	<i>Dominikanski samostan - Starigrad 1961</i> “. – Litografija.
43.	VIIIt.63	ORLIĆ, Kvirin (1890-1969) (ar.)	Misa u čast Sv. Josipa Radnika	D: V1, V2	Cavtat: s. n., 1961	“Umnoženo na vlastitom ORMIG-u”. – Latinski i staroslavenski jezik. – Skladano 12. 11. 13. – Poslano Vinku Kuničiću s računom 24. VII. 1961. – Litografija?
44.	VIIIt.15	PAGELLA, Giovanni (1872-1944)	Messa XI facilissima : per cori di campagna : a due voci eguali : (Tenore e Basso, oppure Soprano e Contralto) : eseguibile anche a due voci miste : (Soprano e Basso, oppure Tenore e Contralto) : con Organo od Armonio a sole tre parti (op. 65)	P: 2 cori (2 V); org/harmonium	Milano: Musica sacra, [20.1t]	N. br. 3921.
45.	VIIIt.16	PAGELLA, Giovanni (1872-1944)	Messa quarta : in onore di san Luigi : (op. 28) : per due voci di ragazzi : (e Tenori e Bassi ad libitum) con accompagnamento d’Organo e d’Harmonium	P: 2 V, T i B ad libitum; org/harmonium	Torino: Società editrice internazionale, [20.1t]	

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
46.	VIIIt.19	PAGELLA, Giovanni (1872-1944)	Missa (XVI) sine organo (op. 126)	P: T, B, org/harmonium ad lib	Torino: M. Capra, [19/20]	Pečat: „S. T. E. N. Torino“. – N. br.: 830.
47.	VIIIt.18	PALESTRINA (1525c -1594)	Otto facili composizioni (op. 47c)	3-4 V	Bergamo: Carrara, 1931	<i>O. Rajmund Kupareo 1938.</i> – Naljepnica „Libreria musicale liturgica / C. Casimiri / Roma (...)“. – N. br.: 535-539. – Olim: X-A
48.	VIIIt.23	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Missa Pontificalis : tribus vocibus inaequalis concinenda organo comitante	P: S, T, B, org	Milano, Roma, Napoli, Palermo, Paris, London: G. Ricordi & C., cop. 1899	N. br.: 102378.
49.	VIIIt.24	PEROSI, Lorenzo (1872-1956)	Missa : Te Deum Laudamus : ad duas voces facilima organo	P: T, B, org	Milano, Roma, Napoli, Palermo, Paris, London: G. Ricordi & C., cop. 1899	N. br.: 102299.
50.	VIIIt.42	POKAZ, Franjo (1904-?)	Uskrsne pjesme : za muški i mješoviti zbor / komponirao Franjo Pokaz	P: 4 V	Zagreb: D. Robernjak, [20.2q]	Tisak litografije: A Devidé, Zagreb, Golubovac
51.	VIIIt.38	REFICE, Licinio (1883-1954)	Hymnus in honorem s. Alberti magni E. D.	D: pf	Roma: Libreria liturgica O. P. Collegio Angelico, F. Pustet, 1932	Litografija.
52.	VIIIt.59	SELAK, Krsto	4 Ave Maria	P: 4 V	s. l.: s. n., 1958	Litografija.
53.	VIIIt.55	SOKOL, Bernardin (1888-1944)	Pjevajte Gospodinu pjesmu novu : Br. 35 : Glazbeni monolozii : Svezak XIX : Za Nikolinje i Božić I i II	D: pf with text	Zagreb: B. Sokol, 1933	Posvećeno dr. Stjepanu Zimmermannu (I. sv.) i dr. Janku Šimraku (II. sv.). – Litografija
54.	VIIIt.09	STEYSKAL, Josef	Schnee-Glöckchen : Polka Française / in Noten gesetzt von Josef Steyskal (Sepp vom Traunsee.).	D: pf	Graz: J. Steyskal, [1920]	N. br. St. 2.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
55.	VIIIt.39	ŠTEFANČIĆ, Franjo	Hrvatska misa	P: 2 V	s. l.: s. n., 20.1t	Litografija.
56.	VIIIt.13	TANGL, Ferdinand	Siona. : Auswahl einstimmiger Gesänge : (lateinischer u. deutscher Texte) : für den Gottesdienst in den katholischen Kirchen : mit leichter Orgelbegleitung [Tantum ergo (2), op. 2]	P: V, org	Augsburg, Wien: A. Böhm und Sohn, [19.2d]	N. br. 4102.
57.	VIIIt.54	VIDAKOVIĆ, Albe (1914-1964)	Gospa u čast : za jedan ili više glasova i orgulje	P: 4 V [org with text]	Zagreb: s. n., 1961	Glazbeni prilog/separat? – Tekst ispisan na pisaćoj mašini.
58.	VIIIt.04	VILLALPANDO, Fernando (1844-1901)	Misa Solemne : (en. fá) : de nuestra Señora de Guadalupe : para dos tenore y bajo : con solos, coros y orquesta	IZV: 3 V, pf	Milano: G. Ricordi, 1895	N. br. 98548.
59.	VIIIt.50	ZAJC, Ivan (1819-1914)	Hvalite Gospoda : (Psalam 107)	P: 4 V	[s. l. : s. n., 20.2q]	Glazbeni prilog. – Litografija.
60.	VIIIt.46	Više autora: 1. KOLB, Kamilo (1877-1965) 2. ADAMIĆ, Karlo (1877-1945)	1. Litanije o sv. Josipu 2. Ave Maria	P: 4 V	1916	Prilog 1 u Svetoj Ceciliji, god. 1916 (X).
61.	VIIIt.47	Više autora (Ocvirk, Vodopivec, Premrl, Mlinar, Železnik, Jobat, Koporc, anonymus)	Pevec, Prilozi 1-8, , god. 1930.	P: 4 V	Ljubljana: [Pevec], 1930	

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
62.	VII t.35	1. WITT, F. X. 2. BAMBINI, A. 3. ETT, C. 4. CASALI, G. B.	1. Improperium 2. Offertorio par organo sul Tem „Terra tremuit“ della Domenica di Pasqua 3. Vexilla Regis a 4 voci dispari ; 4. Benedictus – Falsobordone a 4 voci dispari sul modo I.º Greg. 4. Benedictus	P: S, A/T, T, B i D: org	Vicenza: A. I. S. C., 1930	Gl. prilog: Buletino Ceciliano, XXV/4 (1930), Aprile
63.	VII t.41		Misne pjesme : koje će pjevati muževi i mladići kod polnoćke na kongresnom trgu između 21. i 22. lipnja 1941 / Pjesme : koje će pjevati narod u velikoj procesiji 22. lipnja popodne uz pratnju glazbala iz zvučnika, a muževi u svojoj noćnoj procesiji od 21. na 22. lipnja	D: V	s. l.: s. n., 1941	Pjesme za Euharistijski kongres 1941. – Separat/Litografija.

IV. Muzej hvarske baštine u Hvaru

(sigla: HR-Hgzm)

T.IVa. Rukopisne muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	SLmr.27	ANDLOVITZ, Alberto	Pot-pourri / di A. Andlovitz	D: fl	19/20	
2.	SLmr.33	ANDLOVITZ, Alberto	a) I ^o Overture originale / di A. Andlovitz; in B b) Serenada di A. Andlovitz; in As	D: fl	19/20	
3.	SLmr.36	ANDLOVITZ, Alberto	II ^o Overture originale / di A. Andlovitz; in C	D: fl	19/20	
4.	MFNov.01	ANONYMI	a) „Violeta“ tango; in A b) „Ti pi tin“; in A c) Doviđenja; in d d) Ej devojko reci; in G	D: V	1920c	Rukopis (nepoznatog autora) u ostavštini / vlasništvu A. Novaka.
5.	SLmr.02	ANONYMI	a) La Mamoletta; in D b) Lo-voglio; in F	D: V [pf izgub.]	19/20	
6.	SLmr.21	ANONYMI	a) Gedanken am See Emilienheim; in G b) B'hüt di Gott; in G c) Bacio = Valzer; in C	D: V/i	1885	Nečitak potpis.
7.	SLvr.01	ANONYMI	a) Aleksander - [Ojalass?]; in C b) Triglav (Koračnica); in G	D: vl1	19/20	Potpis <i>Vučetić</i> .
8.	SLmr.05	ANONYMI	a) Polka; in As b) Volapüek Polka; in B	D: fl	19/20	
9.	SLvr.05	ANONYMI	a) Koračnica Sokol; in G b) Koračnica / Za barjakom sokolskim; in G	D: V/i	19/20	
10.	MF 270v.16	ANONYMUS	Mali bubenik; in Es	P: wind orch	1876	<i>Antonin (?) 5/1 1876. – Nečitak pripis na češkome jeziku.</i>

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
11.	MF 270v.18	ANONYMUS	[Skladba za orkestar; fragment]	P: wind orch	20.in	
12.	SLmr.03	ANONYMUS	Sinfonia / La bella Paganese; in B	D: fl	19/20	
13.	SLmr.04	ANONYMUS	Postilione Polka; in Es	D: fl	19/20	
14.	SLmr.06	ANONYMUS	„Neue Weltblümchen“ Polka Francaise; in Des	D: fl	19/20	
15.	SLmr.07	ANONYMUS	Näreč Čechu Polka; in Des	D: fl	19/20	
16.	SLmr.08	ANONYMUS	Rondinella; in Es	D: fl	19/20	
17.	SLmr.09	ANONYMUS	Slavische Ballade; in g	D: fl	19/20	
18.	SLmr.10	ANONYMUS	Armonia Religiosa; in B	D: fl	19/20	
19.	SLmr.11	ANONYMUS	Noćni Stražari; in Es	D: fl	19/20	
20.	SLmr.12	ANONYMUS	N°. 1 [Koračnica]	D: fl picc/fl	19/20	
21.	SLmr.13	ANONYMUS	Le Petit Corporal Marsch; in Des	D: fl	19/20	
22.	SLmr.14	ANONYMUS	Flora; in B	D: fl	19/20	
23.	SLmr.15	ANONYMUS	Rziha Marsch; in B	D: fl	19/20	
24.	SLmr.16	ANONYMUS	Jetzt geht's losf! Marsch; in As	D: fl	19/20	
25.	SLmr.17	ANONYMUS	L'Usignuolo = Gran Valzer Obbligato; in As	D: fl picc	19/20	
26.	SLmr.19	ANONYMUS	[Namensfest] Veisen Valzer von Novosad; in F	D: fl	19/20	<i>Georg Roščović</i> (prepisivač?).

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
27.	SLmr.20	ANONYMUS	Ombroso / Valzer; in Es	D: fl	19/20	
28.	SLmr.41	a) ANONYMUS b) VERDI, Giuseppe (1813-1901)	a) Gallop; in Es b) Cavatina nell'Opera I due Foscari; in As	D: fl	19/20	Br. 215 (stara signatura?).
29.	SLvr.04	ANONYMUS	Oh „Monah“; in G	D: V	1933	<i>Hvar, 23/VII 1933 Vučetić.</i>
30.	SLmr.23	ANONYMUS	Liederklänge Walzer; in Es	D: fl	19/20	
31.	SLmr.24	ANONYMUS	Dolores / Walzer; in Es	D: fl	19/20	
32.	SLmr.25	ANONYMUS	Mia Regina / Walzer; in B	D: fl	19/20	
33.	SLmr.26	ANONYMUS	Ai Vostri comandi / Valzer; in Es	D: fl	19/20	
34.	SLmr.28	ANONYMUS	Fiora / Valzer; in F	D: fl	19/20	
35.	SLmr.29	ANONYMUS	Voce di popolo / Gran Pot-pourri / di Canzoni / Dalmate e Triestine; in B	D: fl	19/20	
36.	MF 270v.22	ANONYMUS	Začátek Muziky [Teorija glazbe]		19.ex	Na češkome jeziku.
37.	SLmr.32	APOLLONI, Giuseppe (1822-1889)	Marcia dell' Opera L'Ebreo; in Des	D: fl	19/20	
38.	SLmr.30	BELLINI, Vincenzo (1801-1835)	Cavatina nell'op. „La sonnambula“; in D	D: fl	19/20	
39.	SLmr.22	BIZET, G. (1838-1875) b) SUPPÉ, F. von (1819-1895)	a) Valzer dall' Opera Carmen; in B b) Oüvertire / Zehn Mädchen und kein Mann; in c	D: fl	19/20	
40.	SLvr.09.1	DEŠPALJ, Šime (DEŠPALI, Š.) (1897-1981) (prir.)	Škola za / Brač I / Brač II i Brač III / Svezak I	D: brač 1 D: brač 2 i 3	1920c	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
41.	MF 270.1	DOBRONIĆ, Antun (1878-1955)	Jelšonski tonci	P: 2 vl, vla, vlc, cb	1938	Au. – Na naslovnici pripis Mile Asića <i>Autograf / M. A. 11. VII. 1963.</i> i pečat „Ex libris Draško Dobronić“.
42.	MF 270.2	DOBRONIĆ, Antun (1878-1955)	Priče iz moga zavičaja	P: 4 vla	20.me	Au. – Na naslovnici pripis Mile Asića <i>Autograf / M. A. 11. VII. 1963.</i> i pečat „Ex libris Draško Dobronić“.
43.	MF 270.3	DOBRONIĆ, Antun (1878-1955) (ar.)	[Kolede (2)]	P: coro (4 V)	1955	Au. – <i>Predao arhivu Mo. Dobronić / Maj. 1955.</i> – Uz autograf se nalazi i pismo Dobronića N. Dubokoviću Nadaliniju.
44.	SLmr.46	DONIZETTI, Gaetano (1797-1848)	Scena ed Aria / nell' Opera / La Pia di Tolomei / del M ^o Donizetti; in Es	D: fl	19/20	
45.	SLvr.08	FARKAŠ, Milutin (1865-1923) (ar.) b) FARKAŠ, Milutin (ar.) c) ZAJC, Ivan (1832-1914) / [SVIGLUI?], V. (ar.) d) FARKAŠ, Milutin (1865-1923) (ar.) e) MASCAGNI, Pietro (1863-1945) / FARKAŠ, M. (1865-1923) (ar.)	a) „Vijenac hrvatskih-narodnih popijevaka“; in G b) Tempo di mazurka (Tko je rođen Hrvat?); in G c) „Tri čaše“ (Napitnica) d) „Hrvatska polka“ (Brže junaci brže amo); in C e) „Intermezzo iz opere 'Cavaliere rusticana“; in G	P: bisernica, kontrašica, brač 1, brač 2, brač 3, bugarija 1, bugarija 2, berde	1916	a) Potpis <i>Krašević</i> , b) Nečitak potpis, <i>11/III-1916.</i> c) <i>16/III-1916.</i> d) <i>16/III-1916.</i> e) Nečitak potpis.
46.	SLvr.07	HRUZA, Dragutin (1858-1915) (ar.)	Broj 9. Kraljica plesa; in A [naslov u tisku]	P: bisernica, kontrašica, brač 1, brač 2, brač 3, bugarija 1, bugarija 2, berde	20.in	P. 1 u tisk., ostalo u rkp. – Nedostaju p. 21 i 22.
47.	SLvr.02	IVANOVICI, Iosef (1845-1902) b) GOUNOD, C. F. (1818-1893)	a) „Diana“ Polka; in G b) Romanza „Faust“; in A	D: vl1	19.ex	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
48.	SLvr.03	IVANOVICI, Iosef (1845-1902)	a) Meeres – Wellen – Valcer; in e b) Diana - Polka; in G	D: vl	19.ex	
49.	MF 271c.31	KAČEROVSKI, Bogomir (1873-?) / NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Noćna jadikovka / iz Bosne; in b	P: 3 T, 3 B	1917	Au. – 3/VII 917. – Preradba skladbe br. 1 iz ciklusa „Bosanske sevdalinke“ B. Kačerovskog.
50.	SLmr.42	MARCHETTI, Filippo (1831-1902)	Duetto / „Io che tentai ma invano“ / nell' Opera / Ruy Blas / del M.º Marchetti; in Des	D: fl	19.ex	
51.	FK bb	MAROVICH, Stefano (prir.)	All' / egregio Signor / Andrea Carli / I. R. aggiunto giudiziario / nella fausta ricorrenza / del / suo onomastico / nell'anno 1882 / Stefano Marovich / dedica / il presente Metodo elementare per flauto	D: fl	1882	Au.- S. Marovich.
52.	MF 270v.1	MENEGHELLO, Armando [MENEGHELLO-DINČIĆ, Armando (1873-1925)?]	Bojna pjesma 37 Domobranske pješačke regimente; in G	P: 2 T, 2 B	1916c	<i>Prof. Ivan Batistić.</i>
53.	SLmr.31	MEYERBEER, Giacomo (1791-1864)	L'incoronazione „Marcia dall' Opera„Il Profeta; in B	D: fl	19/20	
54.	SLmr.38	MEYERBEER, Giacomo (1791-1864)	Cavatina nell' Opera Roberto il Diavolo; in es	D: fl	19/20	
55.	MF 462, 9.09	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Ples	D. pf	1920c	Au.- Nekompl.
56.	MF 462, 9.10	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Ditiramb	D: pf	1920c	Au.- Nekompl.
57.	MF 462, 9.01	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Suton = Sutonski glasi; in C	D: pf	1916	Au (2). – 15/VII. 916 <i>ANovak</i>
58.	MF 462, 9.03	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Narodna pjesma; in d	D: pf	1917	Au. – 6-8/III. 1917.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
59.	MF 462, 9.02	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Stimmung	D: pf	1917	Au. – 28-29/I. 1917
60.	MF 462, 9.07	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Scherzando	D: pf	1917	Au. – Skladba br. 1 iz ciklusa „Morceaux exotiques“.
61.	MF 462, 9.08	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Alla zampogna	D: pf	1917c	Au. – Skladba br. 2 iz ciklusa „Morceaux exotiques“.
62.	MF 462, 9.04	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Jogunasto (= Jogunica)	D: pf	1917c	Au.- Nekompl.
63.	MF 462, 9.05	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Frule	D: pf	?1917.- 1920.?	Au.- Nekompl.
64.	MF 462, 9.06	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Balada (= Proletna balada)	D: pf	1920c	Au (2).- Nekompl.
65.	MF 462, 9.	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Jadovanka	P: 2 S, 2 A	1917	Au. – 22.IV. 1917.
66.	MF 462, 9.30	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Magla se kadi; in C	P: 2 T, 2 B	1917	Au. – 1.6.1917.
67.	MF 462, 9.31	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	U noći / štimung – slika za gudački kvartet; in h	P: 2 vl, vla, vlc	1917	Au. – 17/X 1917.
68.	MF 462, 9.13	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	3. Junak Janko; in F	P: V, pf	1917	Au. – Iz vlastitih zapisaka. – 11/IV. 1917.
69.	MF 462, 9.12	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Tri lađe	P: V, pf	1917c	Au. – Nekompl.
70.	MF 462, 9.14	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Ruža i leptir	P: V, pf	1917c	Au. – Na narodni tekst.
71.	MF 462, 9.15	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Hajde dušo...	P: V, pf	1917c	Au.- Nekompl. – Na narodni tekst.
72.	MF 462, 9.26	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Put kroz noć	P: V, pf	1922c	Au.- Nekompl. – Na stihove G: Krkleca.
73.	MF 462, 9.27	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Ruke	P: V, pf	1922c	Au.- Nekompl. – Na stihove G: Krkleca.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
74.	MF 462, 9.19	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Zgoda; in a	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Skladba br. 4 iz ciklusa „Ašikovanje“.
75.	MF 462, 9.16	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Mjesečina	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Skladba br. 1 iz ciklusa „Ašikovanje“.
76.	MF 462, 9.17	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Na večer; in Ces	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Skladba br. 2 iz ciklusa „Ašikovanje“.
77.	MF 462, 9.20	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Niz vodu; in d	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Skladba br. 5 iz ciklusa „Ašikovanje“.
78.	MF 462, 9.11	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Pjesma sa stepe; in a	P: V, pf	1917	Au. – <i>I/III 1917.</i>
79.	MF 462, 9.21	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Zeleni jagluk; in b	P: V, pf	?1917- 1920?, 1921	Au (3). – Skladba br. 6 iz ciklusa „Ašikovanje“ (rev. iz 1921.).
80.	MF 271c.35	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Pesma Mariji; in Es	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Autor stihova: Gustav Krklec.
81.	MF 271c.38	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Umire blede dete; in d	P: V, pf	1922	Au. – <i>Zadar 1922.</i> – Stihovi: Gustav Krklec.
82.	MF 462, 9.22	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Grad se beli; in a	P: V, pf	1917c	Skladbe iz ciklusa „Međumurske narodne“.
83.	MF 462, 9.23	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Švel šivala lepa Katalena; in a	P: V, pf	1917c	Skladbe iz ciklusa „Međumurske narodne“.
84.	MF 462, 9.18	NOVAK, Ambroz (1899-1947)	Jadovanje	P: V, pf	?1917- 1920?	Au. – Skladba br. 3 iz ciklusa „Ašikovanje“.
85.	MF 270v.21	SCHNEIDER, Hermann Josef (1862.-1921.)	Deutschmeister Marsch; in As	D: B1, B2, tr	19/20	
86.	MF 270v.14	STRAUSS, Johann ml. (1825-1899)	N. 4 Wienerblut Walzer von Joh. Strauss op. 354; in G	P: wind orch	1880	Prepisano u Hvaru? – Nečitak pripis i potpis.
87.	SLmr.34	STRAUSS, Johann ml. (1825-1899)	Pot-pourri / nell' Operetta / Die Fledermass / di Giov. Strauss; in Es	D: fl	19.ex	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
88.	MF 270v.15	SUPPÉ, Franz von (1819-1895)	Ouverture aus der Oper die Matrosen; in Des	D: 2 cl1, 2 cl2, piston, cor1, cor3, fag, flügelhorn1, 2, b-flügelhorn, b-horn, helikon, tr1, tr4, trb1, tr2, b-tuba	1858/1864	Nekompletan br. dionica. – Na pojedinim str. prezimena svirača (?).
89.	SLmr.44	SUPPÉ, Franz von (1819-1895)	Serenata nell' Opera Boccaccio; in B	D: fl	19.ex	
90.	MF 270v.19	SUPPÉ, Franz von (1819-1895) (?)	N 1443. Bokokcio Kadrilla	P: wind orch	1883	
91.	MF 270v.17	ŠTOLC, Emil (1888-1940)	Duetto Baskûdlovkû a Euphonium; Des	P: wind orch	19/20	
92.	MF 270v.20	ŠTOLC, Emil (1888-1940)	Píseň Lásky ad E. Štolc; in Des	P: wind orch	1883	Nakon skladbe nečitak pripis i potpis. – Naslov i nazivi dionica zapisani na ruskoj ćirilici.
93.	SLmr.01	a) TOSTI, F. P. (1846.-1916.) b) TOSTI, F. P. (1846.-1916.) c) TOSTI, F. P. (1846.-1916.) (?) d) TOSTI, F. P. (1846.-1916.) e) TOSTI, F. P. (1846.-1916.) f) ZESCAVICH	a) Penso!; in d b) Non m'ama più!; in g c) Non m'amava!; in b d) Perché?; in g e) Se!...; in F f) Consegio / a una Bella / Canzonetta Veneziana; in F	D: V	20.in	
94.	SLmr.35	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Duetto Finale / Aida; in d	D: fl	19/20	
95.	SLmr.37	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Preludio e Introduzione nell' Opera „Ernani“ del M ^o Verdi; in B	D: fl	19/20	
96.	SLmr.39	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Te sol, te sol quest' anima „ Terzetto nell' Opera Attila; in Es	D: fl	19/20	
97.	SLmr.40	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Pot-pourri sull' Opera „La Traviata“; in Es	D: fl	19.ex	
98.	SLmr.43	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Fantasia / per Clarino / nell' Opera / Il Trovatore; in D	D: fl	19.ex	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
99.	SLmr.45	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Scena ed Aria / „Il balen del suo sorriso“ / nell' Opera / Il Trovatore; in F	D: fl	19.ex	
100.	SLmr.47	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Scena e Duetto / nell' Opera / „Aida“ / di G. Verdi; in A	D: fl	19.ex	
101.	SLvr.06	Razni autori	[Skladbe i obrade za tamburicu (33)]	D: Brač	19/20	Zbirka rodoljubnih pjesama i obrada za tamburicu.

T.IVb. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	SL.sc.05	ALARD, Jean-Delphin (1815-1888)	Scuola del violino: Metodo completo e progressivo ad uso del Conservatorio di Parigi	D: vl	Milano, Roma, Napoli, Palermo: G Ricordi & C., 19.ex	N. br: 55412.
2.	SLmt.01	BELLINI, Ettore (1884-1948)	Baciami e.. poi!.. / Canzonetta	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: G. Santojanni, cop. 1919 - (Le delize del mandolinista)	Autor teksta: T. de Filippis.
3.	SL.sc.01	BERBIGUIER, Antoine Tranquille (1782-1835)	Gran metodo per flauto: diviso in tre parti di Berbiguier coll'aggiunta di diverso Tavolo a molto chiavi secondo i moderni artisti (Parta I)	D: fl	Milano: G. Ricordi, 1850c	Potpis „MIC. G. Millicich / Lesina (Dalmazia)“, pečat „Fondaco musica in Trieste“ te „G ⁱ D ^o “. – N. br.: 4283
4.	SL.sc.02	BERBIGUIER, Antoine Tranquille (1782-1835)	Gran metodo per flauto / di Berbiguier (Edizione rivedutta e coretta, parte II)	D: fl	Milano: R. Stabilimento Tito di Gio. Ricordi, 1860c	Pečat “Fondaco musica in Trieste”. – N. br.: 39503

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
5.	MF SL.sc.03	BERBIGUIER, Antoine Tranquille (1782-1835)	Gran metodo per flauto (Edizione rivedutta e coretta, parte II)	D: fl	Milano: R. Stabilimento Tito di Gio. Ricordi, 1860c	Pečat „Fondaco musica in Trieste“. – N. br.: 39504.
6.	SLmt.02	BIXIO, Cesare Andrea (1896- 1978)	Bambina	D: mandolina [s tekstom]	Milano: A. & G. Carisch & C., 1918c	Autor teksta: A. V. Bruno.
7.	SLmt.07	BIXIO, Cesare Andrea (1896- 1978)	La chiamavano Cosetta	D: mandolina [s tekstom]	Milano: A. & G. Carisch & C., 1918c	Autor teksta: C. A. Bixio.
8.	MF 270v.13	BIZET, Georges (1838-1875)	[Carmen. Arr]	IZV: pf	s. l.: s. n., 19.ex	Nedostaje naslovnica. – N. br.: A. C. 3169
9.	MF 16a	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Na balkanskom bojnem polju: Koračnica za glasovir	D: pf	Split: Naklada Hrvatske knjižare, 1918c	N. br.: A. 3 B.
10.	MF 430	BOSILJEVAC, Aleksandar (1860-1918)	Uspomena na Hvar: polka - mazurka	D: pf	Split: Naklada Hrvatske knjižare, 1918c	N. br.: A. 1 B.
11.	MF 270.4	DOBRONIĆ, Antun (1878-1955)	Majskim cv'jećem: romanca za sitno grlo (sopran ili alt) uz glasovirsku pratnju	P: S/A, pf	Drniš: Naklada autora, 1908	Autor teksta: dr. Filip Marušić. - Djelo posvećeno Eciji Carić i Juri Dubokoviću prigodom njihova vjenčanja.
12.	MF 270v.12	DONIZETTI, Gaetaano (1797-1848)	Opere complete per pianoforte solo: G. Donizetti: Gemma di Vergy	IZV: pf	Milano, Roma, Napoli, Firenze, Londra: G. Ricordi, 1903	<i>Alfonso B.</i> – N. br.: 41298. – Biblioteca musicale popolare - Edizioni economiche
13.	SLvt.01	MIHÁLY, Eisemann (1898-1966)	Baš ćeš za inat biti moja...: Tango Argentino	P: V, pf	Beograd: J. Frait, 1920c (Edition populaire)	N. br: 547. – Na naslovnici potpis <i>Milkaj</i> i pečat „Knjižara J. Studnička & Co. / Sarajevo“.
14.	MF 270v.08	FERRARA, Bernardo (1810-1882)	Lo Studio del Violino	D: vl	Milano: F. Lucca, 1860 - 5. vol.	Na koricama nečitak pripis. – N. br.: 26544
15.	MF 270v.03	FIORILLO, Federigo (1755-1823) / HERMANN, Friedrich (1828-1907) (prir.)	36 Etuden oder Capricen für Violine solo / von Fr. fmihal rillo	D: vl	Leipzig: C. F. Peters, 1870c	Na nasl. pečat „A. M. Bizzaro / Zara“. – N. br.: 6555.
16.	SLmt.05	GILL, Armando (1877-1945) (Testa, M.)	Come pioveva!....	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: A. Gill, c1918	Autor teksta: A. Gill.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
17.	SLmt.11	GILL, Armando (1877-1945) (Testa, M.)	Piove, piove, piove, piove...	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: A. Gill, c1918	Autor teksta: A. Gill.
18.	SLmt.03	GIULIANI, Americo (1888-1922)	Bionda sirena	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., c1918	Autor teksta: A. Giuliani.
19.	SLmt.04	GIULIANI, Americo (1888-1922)	Capinera	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., cop. 1918	Autor teksta: A. Giuliani.
20.	SLmt.09	GIULIANI, Americo (1888-1922)	Per chi fa l'amore	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., (cop. 1918)	Autor teksta: A. Giuliani.
21.	MF 270v.07	GRANICHSTAEDTEN, Bruno (1879-1944)	Albumblatt	D: pf [nekompl.]	Wien: Stern & Steiner, 20.in	N. br.: 22.
22.	MF 270v.02	GRIEG, Edvard (1843-1907) / SAURET, Émile (1852-1920) (ar.)	Compositionen von Edvard Grieg für Violine und Pianoforte / bearbeitet von Emile Sauret [1.Norwegischer Brautzug; 2. Carneval / op. 19, br. 2 i 3]	IZV: vl; pf D: vl	Leipzig: C. F. Peters, 1885?	N. br.: 6778
23.	SL.sc.04	GUTSCHY, A. M. Alfons (akt. kr. 19./ poč. 20. st.)	Teoretičko-praktična tamburaška škola (2 knjige 4 diela 5 for.)	[nekompl.]	Zagreb: Naklada autora, 1896	
24.	SL.sc.04	KÖHLER, Ernesto Fala(1849- 1907)	Mandolinen-Schule geeignet für den Selbstunterricht / Self Instructor for the Mandolin von Ernesto Köhler ad uso del Conservatorio di Parigi di Delfino Alard	D: mandolina	Leipzig, St. Petersburg, Moscau, Riga, London: J. H. Zimmerman & C., cop.1892	N. br.: 1917.
25.	MF 270v.06	MAZAS, Jacques Féréol (1782-1849)	8 Mélodies faciles et d'une marche progressive pour violon solo, op. 80	D: vl	Braunschweig: H. Litolff, 1900c	N. br.: 11228.
26.	SLmt.48	PERAGLIE, G.	Rivelazioni: Grand valzer	D: pf	Torino: G. Gori, 19.ex	Pečat „Zara A. Nani“ i nečitak potpis.
27.	SLvt.02	PUCCINI, Giacomo (1858-1924) / GRAZIANI-WALTER, Carlo (1951-1927) (ar.)	La bohème di G. Puccini / Impressioni di C. Graziani-Walter	IZV i D: 2 mandoline, mandola, guit	Milano: G. Ricordi, (cop. 1911)	N. br: 100026.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
28.	SLvt.03	RALPH, Erwin (1896-1943) / UHL, Martin (ar.)	Warum gefällt mir keine so wie Du? Foxtrot	IZV: pf s tekstom	Wien: Wiener Boheme Verlag, 1926	Autor teksta: von Beda. – N. br: 684.
29.	SLmt.12	ROBERTS, Lee S. (1884-1949)	Smiles	D: mandolina [s tekstom]	Paris: F. Salabert, cop. 1918.	Autori teksta: L. Boyer, B. Henry (fr. izvornik); E. Frati (tal. prijevod).
30.	MF 270v.09	RODE, Pierre (1774-1830) / DAVID, Ferdinand (1810-1873) (prir.)	24 Caprices en forme d'Etudes pour Violon seul dans les 24 Tons de la Gamme par P. Rode; revus par Ferd. David	D: vl	Leipzig: C. F. Peters, 1870c	Na naslovnici pečat "A. M. Bizzaro / Zara". – N. br.: 1461
31.	SLvt.04	STOLZ, Robert (1880-1975)	Valcer za dva srca / Zwei Herzen im ¾ takt	P: V, pf	Zagreb: Jugoslavenska štampa, 1930c	Autorica teksta: Blanka Chudoba.
32.	SLmt.08	TAGLIAFERRI, Ernesto (1889-1937)	Le mani rosse	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., cop. 1919	Autor teksta: Guido di Napoli.
33.	SLmt.10	TAGLIAFERRI, Ernesto (1889-1937)	Perchè mi baci	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., cop. 1918	Autor teksta: M. A. Mancini.
34.	SLmt.18	TRANSLATEUR, Sigfried (1875-1944)	Traumveloren / Walzer	D: fl	Leipzig: Bosworth & C ^o ., cop. 1898	N. br.: 2339.
35.	SLmt.06	VALENTE, Vincenzo (1855-1921)	Joujou	D: mandolina [s tekstom]	Napoli: E. Gennarelli & C., cop. 1918	Autor teksta: G. Garofalo.
36.	MF 270v.10	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Verdi's celebrated opera Il trovatore / arranged for pianoforte solo	IZV: pf	London: Boosey & Co., 19.2d	Boosey's Musical Cabinet No. 40
37.	MF 270v.11	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	I Lombardi alla prima crociata: Opera completa per pianoforte	IZV: pf	Milano: T. Ricordi, 1875	N. br.: 42217.
38.	MF 270v.05	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / SESSA, Luigi (ar.)	La traviata di Verdi: Capriccio per Violino con accomp. ^o di Pianoforte	IZV: vl; pf D: vl	Milano: T. Ricordi, 1875c	Potpis <i>Catherina Sibischini</i> i pečat "C. Benzon". – N. br.: 28072.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
39.	MF 270v.04	Više autora 1. L. van Beethoven 2. F. Schubert 3. J. Field 4. W. A. Mozart 5. W. A. Mozart 6. F. Schubert 7. W. A. Mozart 8. J. N. Hummel 9. F. Schubert 10. Ph. E. Bach 11. C. M. von Weber	1. No. 13, Andantino 2. No. 14, Ballade 3. No. 16, Melancolie 4. No. 15, Larghetto 5. No. 17, Allegretto 6. No. 18, Marche funebre 7. No. 19, Rondo 8. No. 20, Arioso 9. No. 21, Rondo 10. No. 22, Andante 11. No. 23, Andante con motto	IZV: vlc	Leipzig: Heinze, 19.ex	Sammlung Classischer Stücke No. 13-24.
40.	SLmt.49	Više autora (Ducke, Waldman, Delssner, Ivanovici, Waldau, Steffens, Faust, Leichtfuss)	Musikblätter: Tanz-Album 9	D: pf	Wien: [Verlag der Musik- Blätter], 1901	Na naslovnici pečat „JM“

V. Privatni arhiv obitelji Machiedo u Hvaru

(bez sigle)

T.Va. Rukopisne muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	6.19.1/2	ANONYMI	1. N°. V / Le petit Caporal; in Es 2. N°. VI [Koračnica]; in Es 3. N°. VII / Trionphal Marsch; in C 4. N°. VIII / Marcia al Nostro Caro Zür Gigi [?]; in F 5. Brücker Lager Marsch; in D	D: fl/vl (?)	1888	<i>Lesina il 3/8 1888 M. B. (?).</i>
2.	6.19.1/13	ANONYMUS	„Catherine Marie,, / Brillant Walzer; in D	D: pf	1891	<i>Rosina Machiedo / Zara 1 Decembre 1891.</i>
3.	6.19.1/15	ANONYMUS	[Skladba, fragment]; in F	IZV (?): pf	1880	<i>Pola 1/11 1880 / GVucetich Bandista.</i>
4.	6.19.1/16	ANONYMUS	[Skladba, fragment]; in As	IZV (?): pf	1880	<i>GVucetich J. r. Bandista / Pola 22/11 1880 S. Ceciglia?</i>
5.	6.19.1/19	ANONYMUS	Vieni o bella; in G	P: V1, V2, pf D: pf	19.4q	
6.	6.19.1/24	ANONYMUS	Kolo / Carnevale 1898	D: pf	1898	<i>Rosina Machiedo.</i>
7.	6.19.1/25	ANONYMUS	Mia Regina / Valzer; in C	D: pf	19.ex	<i>Rosina Machiedo.</i>
8.	6.19.1/27	ANONYMUS	Mazurka / Augusta; in B	D: pf	1897	<i>Rosina Machiedo / 29/1 1897.</i>
9.	6.19.1/30	ANONYMUS	Koračnica; in G	IZV (?): pf	19.4q	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
10.	6.19.1/9	BALFE, Michael Willim (1808-1870)	Rondoletto für das Piano Forte zu 4 Händen über beliebete Motive auf de Opere Die Zigeunerin von M. W. Balfe; in F [ar. ulomak iz opere Bohemian Girl]	IZV: pf4hands	19.4q	<i>Pr. F. A. C. M. / [?].</i>
11.	6.19.1/22	BLASCHE, F.	Bona Fortuna / Marcia di F. Blasche; in C	IZV (?): pf	19.ex	Na str. 3 ispisan tekstovni predložak.
12.	6.19.1/3	GIORGIERI, Giulio (1842-1900)	Trieste. / Marcia Per Pianoforte di Giulio Giorgio; in Es	IZV (?): pf	1880	<i>Gvučetić / Pola 9 Novembre 1880</i>
13.	6.19.1/28	GIORGIERI, Giulio (1842-1900)	I Lancieri d'Italia / Quadriglia per Pianoforte di Giulio Giorgieri; in F	IZV (?): pf	1893	<i>Lesina Carnevale 1893</i>
14.	6.19.1/11	GODEFROID, Félix (1818-1897)	La Guardia S'Apressa / Divertimento di Felice Godefroid; in B	IZV (?): pf	1880	Na nasl.: <i>Pola 3 Novembre 1880 / Giov. Vucetich. – Na str. 6: Pola 1/11 1880 / GVucetic / Bandista di Marina.</i>
15.	6.19.1/26	GRAZIANI-WALTER, Carlo	La stella d'amore / Valzer per pianoforte di Carlo Graziani; in Es	D: pf	19.4q	
16.	6.19.1/23	GUISA, B.	No steme tormentar / Marcia di B. Guisa; in B	IZV (?): pf	19.4q	Na str. 3 ispisan tekstovni predložak.
17.	6.19.1/21	IVANOVICI, Iosif (1845-1902)	Donau Wellen / Walzer per Pianoforte di I. Ivanović; in C	IZV: pf	19.ex	<i>Rosina Machiedo.</i>
18.	6.19.1/5	KOVACS, Joseph (1825-1892)	I canti di Vienna / Marcia di G. Kovacs; in C	IZV (?): pf	188 0	<i>Pola 3 Novembre 1880 / Giov. Vucetich.</i>
19.	6.19.1/17	KOVACS, Joseph (1825-1892)	Die Polaneserin / Polka francaise für Pianoforte von Jos. Kovacs; in C	IZV (?): pf	1879	<i>GVucetic / J. B. Bandista di Marina / Pola 22/11 1879.</i>
20.	6.19.1/18	KOVACS, Joseph (1825-1892)	Transatlantica / Quadrilia / Dai Canti Popolari di America / del Maestro G Kovacs; in G	IZV (?): pf	1880	Na nasl.: <i>Pola 20 Novembre 1880 / GVucetich. – Na str. 6: GVucetic / S. Ceciglia.</i>
21.	6.19.1/14	MÜLLER, Mathias (1770-1844)	Astrea / Quadrille Für das Piano Forte von Mathias Müller; in G	D: pf	19.4q	<i>Cat. Sibichini.</i>

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
22.	6.19.1/6	OFFENBACH, Jacques (1819-1880) / STRAUSS, Josef (ar.)	Genovesa Quadrille / nach Motiven der gleichnamigen bürlesken Oper von Offenbach für Piano - Forte von Josef Strauss [op. 246, ar. ulomci iz operete Geneviève de Brabant]	IZV: pf	1879	<i>GVucetic / J. B. Bandista di Marina / Pola 22/11 1879.</i>
23.	6.19.1/29	PAPE S.	Amo Trieste Bella – Canzonette popolare Triestina; in C	P: V, pf	19.4q	
24.	6.19.1/10	a) RICHARDS, Brinley (1817-1885) b) ROSSINI, Gioachino (1792-1868)	a) Marie Nocturne di Bartolomei Richards (op. 60); in As b) Preghiera nell'op. Mosè [ar. ulomak iz opere Mosè in Egitto]; in g	a) D: pf b) IZV: pf	1879	<i>GVucetic / J. B. Bandista di Marina / Pola 22/11 1879.</i>
25.	6.19.1/1	SIROVY, Carlo	Il batezzo della bandiera / Marcia composta di Carlo Sirovy / Cadetto nell' J. R. Accademia Militare in Naustadt il di 23 Maggio 1880 / Pola 21 Novembre 1880; in F	IZV (?): pf	1880	Na nasl. potpis <i>GVučetić</i> . – Na str. 3 pripis <i>Giov: Vucetich da bandista / Pola 21/11 1880 / ore 6½ p. m.</i>
26.	6.19.1/12	STHÖN, Anton	Alpenrös'chen Polka Mazur von Anton Stöhn	IZV (?): pf	1880	Na nasl.: <i>Pola 22 9^{mbre} 1880 / GVucetic</i> . – Na str. 3: <i>GVucetic / G. r Bandista / Pola 22/11 1880 / J. Beuglia (?)</i> .
27.	6.19.1/8	STRAUSS, Johann (1804-1849)	[Radetzky-Marsch, ar.]; in C	IZV: pf	1879	<i>GVucetic / J. R. Bandista di Marina / Pola 22/11 1879.</i>
28.	6.19.1/20	SUPPÉ, Franz von (1819-1895)	Boccaccio / Walzer di Suppè [ar. ulomak iz operete]; in Es	IZV: pf	1880	Na nasl.: <i>Pola 17 Novembre 1880 / GVucetich</i> . – Na str. 11: <i>Pola 18 8/11 80 / GVucetich / J. B. Bandista di Marina / in punti (...)</i> .

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
29.	6.19.1/4	TACKINI	Sinfonia del Maestro Tackini für Joch. Vučetić; in C	IZV: pf	1879	Na str. 6 potpis <i>GVučetić / J. B. Bandista di Marina / Pola 28/11 1879.</i>
30.	6.19.1/7	VERDI, Giuseppe (1813-1901)	Souvenir de Rigoletto Quadrille [ar. ulomak iz operete Rigoletto]	IZV: pf	1891	Na posljednjoj str. tekst (autora prijepisa?) Remigia Bucchicha, upućen Rosini Machiedo. – Na str. 7 potpis: <i>Zara, 15/8 1891 Rosina Machiedo.</i>

T.Vb. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	6.19.2/08	ANONYMUS	Musica Breva [Aria ridotta alle note della Musica Europea]	IZV: pf	s. l. : s. n., 19.3t	Fragment.
2.	6.19.2/12	ANONYMUS	[Valceri]	D: pf [nedostaju str. 1-4]	s. l. : s. n., 19.3t	<i>Rosina Machiedo / Zara di 14/10 1891. – N. br.: 4933.</i>
3.	6.19.2/20	BAROSCHI, Giuseppe	Il Mattino: Valzer per pianoforte di Baroschi Giuseppe	D: pf	Milano: E. Sonzogno, 1875	Oštećen primjerak.
4.	6.19.2/07	1. BARTEL, Günther (1833-1911) 2. HINGEBUND, H. von (1855-1913)	Musik-Beilage zur Neunen Musik-Zeitung 1. Valse lente, op. 40 2. Hingebung, op. 27, br. 1	1. D: pf 2. P: V, pf	Stuttgart, Leipzig: C. Grüniger, 1898	Glazbeni prilog: <i>Musik-Beilage zur Neunen Musik-Zeitung</i> (XIX; No. 7, 1898). – N. br.: 98.
5.	6.19.2/31	BECUCCI, Ernesto (1845-1905)	Sogno dorato: Pensiero Sentimentale per pianoforte di Ernesto Becucci, op. 12	D: pf	Firenze: G. Venturini, 19.3t	Pečat „A. M. Bizzaro / Negoziante di musica e pianoforti / Zara“. – N. br.: 970.
6.	6.19.2/36	BERTINI, Henri (1798-1876)	Bertini: Etudes, op. 100	D: pf	Leipzig: C. F. Peters, 19.3t	Sačuvana samo naslovnica. – N. br.: 181b.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
	6.19.2/23	BODOJRA, Paolo (akt. c1850-60)	L'orfana: Mazurka per Pianoforte / di P. Bodojra	D: pf	Milano: F. Lucca, 1852c	<i>Rosina Machiedo</i> . – N. br.: 8093.
7.	6.19.2/22	BÜCHNER, Adolf Emil (1826-1908)	Fünf lieder : für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte [Sehnsucht. V, pf. br. 1. op. 18]	P: Mezzo-S/Bariton, pf	Nürnberg: W. Schmid, 19.ex	N. br.: 14.
8.	6.19.2/29	CASIOLI, Luigi	All amico Luigi Berletti / La Friulana: Polka-Mazurka : per Piano-Forte / di Luigi Casioli	D: pf	Firenze: L. Berletti, 19.3t	<i>Rosina Machiedo</i> . – N. br.: 4237.
9.	6.19.2/37	CZERNY, Carl (1801-1857)	Il primo maestro di pianoforte : 100 studi giornalieri / di C. Czerny	D: pf	Milano: F. Lucca, 19.3t	Sačuvana samo naslovnica. – Na nasl. potpis <i>Virginia Tomicich 1877</i> i pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – N. br.: 9910-9914.
10.	6.19.2/24	D'ARCE, G. B.	Alla Signorina Margerita Maraini ed al Sig' Giuseppe Campanari in occasione delle loro Nozze / Sui monti elvetici: Mazurka	D: pf	Firenze, Roma: G. Venturini, 19.3t	<i>Rosina Machiedo / Lesina li 24/1 1891</i> . – N. br.: 2910.
11.	6.19.2/32	DONIZETTI, Gaetano (1797-1848) / BURGMÜLLER, Franz (1806-1874) (ar.)	Linda di Chamounix / G. Donizetti : Potpourri / von Frç. Burgmüller	IZV: pf	Offenbach am Main: J. André, 19.me	Na poleđini naslovnice pripis: <i>Proprietà di Bucchich Antonio di Gregorio</i> , u desnom gornjem uglu (drugačijim rukopisom): <i>Lesina li 18/12 1891</i> . – N. br.: 8618.
12.	6.19.2/26	DONIZETTI, Gaetano (1797-1848) / CHOTEK, Franzišek Xaver (1800-1852) (ar.)	Divertissement pour le Piano sur des motifs favoris de l'Opéra Don Pasquale [ar. ulomci iz opere, op. 62]	IZV: pf	Milano: J. Ricordi, 19.me	Na naslovnici potpis: <i>Sibichini</i> . – Na stražnjim koricama: <i>Matteo Zuglievich</i> . – N. br.: 45640.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
13.	6.19.2/05	FISCHETTI, Matteo Luigi (1830-1888)	Istituto Musicale / Raccolta: 12 Sonatine Elementari per Pianoforte : Divisi in tre classi / Composte da M. L. Fischetti, op. 123	D: pf	Milano, Firenze, Roma, Napoli, Londra: Ricordi, 19.me	Pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – N. br.: 36332.
14.	6.19.2/04	IVANOVICI, Iosif (1845-1902) (ar.)	13 Tänze für Pianoforte zu 2 Händen	IZV: pf4hands	[s. l.]: Steingräber, 19.3t	Sačuvana samo naslovnica.
15.	6.19.2/09	LE CARPENTIER, Adolphe Clair (1809-1869)	Cours pratique de piano elementaire et progressif par A. Le Carpentier / Insq'ue degré de force des Études de Cramer	D: pf	Milano: F. Lucca, 19.3t (Edizione originale)	Pečat „A. M. Bizzaro / Negoziante di musica e pianoforti / Zara“. – N. br.: 11699
16.	6.19.2/34	LEVI, Leone	Carnevale 1892 / El Cafè Zentral: Canzonetta popolare Zaratina / Parole di Natale Piasevoli, musica di Leone Levi	D: pfwithtext	Zara: Libreria E. de Schönfeld, 1892	N. br.: 2.
17.	6.19.2/06	LI CAUSI, Nunzio (1875-?)	Sogno Amorofo / Mazurka di Nunzio Li Causi, op. 3	D: pf	Firenze: Bratti e C., 19.3t	<i>Rosina Machiedo / Gelsa 30/9 1894.</i> – N. br.: 1508.
18.	6.19.2/03	MENOZZI, Giovanni (1814-1885)	Rassegnazione... / Pensiero melodice	D: pf	s. l.: s. n., 19.3t	Nedostaje naslovnica. – 29/8 93.
19.	6.19.2/11	MENOZZI, Giovanni (1814-1885)	L'infanzia del primogenito	D: pf4hands	Milano: Gio. Canti, 1850c	Na koricama inicijali: <i>V. T.</i> – Fasc. 2. – N. br.: 1438.
20.	6.19.2/16	MENOZZI, Giovanni (1814-1885)	L'infanzia del primogenito / Suonate per Pianoforte a quattro mani di Gio. Menozzi	D: pf4hands	Milano: Gio. Canti, 1850c - 3. ed.	<i>Virginia Tomicich 1876.</i> – Pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – Fasc. 1. – N. br.: 1437
21.	6.19.2/17	MENOZZI, Giovanni (1814-1885)	L'infanzia del primogenito / Suonate per Pianoforte a quattro mani di Gio. Menozzi	D: pf4hands	Milano: Gio. Canti, 1850c - 3. ed.	Pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – Fasc. 2. – N. br.: 1438.
22.	6.19.2/18	MENOZZI, Giovanni (1814-1885)	L'infanzia del primogenito / Suonate per Pianoforte a quattro mani di Gio. Menozzi.	D: pf4hands	Milano: Gio. Canti, 1850c - 3. ed.	Pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – Fasc. 3. – N. br.: 1439.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
23.	6.19.2/10	MERCADANTE, Saverio (1795-1870)	Il primo giorno dell'anno (1824)	P: 2 S, T, pf	s. l. : s. n., 19.3t	Nedostaje naslovnica.
24.	6.19.2/27	MERCADANTE, Saverio (1795-1870) / RITTEFELS, Giovanni de (1813-1872) (ar.)	Fiori Mercadantiani / Raccolta di piccole fantasie facili e diteggiate: Divertimenti e capricci sulle Opere piu accreditate dell Classico S. Mercadante [Il Giuramento: Fantasia, op. 60, br. 3]	IZV: pf	Udine: L. Berletti, 19.me	N. br.: 4323.
25.	6.19.2/33	PETER, Alexander Jr.	Antonia-Walzer für das Pianoforte componirt von Alexander Peter jun., op. 39	D: pf	Oravicza: C. Kehrler, 19.me	N. br.: 1.
26.	6.19.2/14	STRAUSS, Johann II (1825-1899)	Carnavals-Botschafter: Walzer / von Johann Strauss	IZV: pf	Wien: C. Haslinger, 1860c	<i>Rosina Machiedo / Zara li 14/10 1891.</i> - N. br.: 12.846.
27.	6.19.2/02	SUPPÉ, Franz von (1819-1895)	Fatinitza-Marsch nach Motiven der gleichnamigen Operette von Franz von Suppé [ar. ulomak iz operete]	IZV: pf	Wien: C. A. Spina; Hamburg: A Cranz, 1860c	<i>Carolina Tomicich. 1877.</i> - N. br.: 24018
28.	6.19.2/13	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / RABBONI, Giuseppe (1800-1856) (ar.)	Duetto: Signor ne principe io lo vorrei nell' Opera Rigoletto di G. Verdi ridotto per Flauto Violino e Pianoforte da G. Rabboni	IZV: fl/vl, pf D: fl	Milano: Giov. Ricordi, 1850c	N. br.: 24714.
29.	6.19.2/01	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / MENOZZI, Giovanni (1814-1885) (ar.)	Collezione di Sonatine elementari per pianoforte a quattro mani / divise in tre parti progressive [Parte 2 ^a , N° 8. Canzone, Saper vorreste nell Ballo in Maschera]	IZV: pf4hands	Milano: F. Lucca, 19.me - 2. vol.	Na koricama: <i>V. Tomicich 1877.</i> - N. br.: 15171.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
30.	6.19.2/19	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / MENOZZI, Giovanni (1814-1885) (ar.)	Collezione di Sonatine elementari per pianoforte a quattro mani / divise in tre parti progressive composte da Giovanni Menozzi [Parte 3 ^a , N° 11, Coro, La vergine nell'Opera la Forza del Destino]	IZV: pf4hands	Milano: F. Lucca, 19.me	Pečat „Trieste / M. V. Vincentini“. – N. br.: 15175.
31.	6.19.2/21	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / UNIA, Giuseppe (ar.)	Delizie dell'opera: Macbeth di Verdi / Sei pezzi eleganti per Pianoforte composti da G. Unia, op. 47. [Introduzione di tempo e Pollaca]	IZV: pf	Milano: G. Canti e C., 1850c	Pečat „G. Benzon / Al Ponte de' Bareterri / in Venezia“. – Potpis (...) <i>Sibichini</i> . – N. br.: 1326.
32.	6.19.2/30	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / UNIA, Giuseppe (ar.)	Delizie dell'opera: La Traviata del celebre Verdi / Sei pezzi eleganti per Piano Forte del cavaliere G. Unia, op. 106	IZV: pf	Milano: G. Canti e C., 1850c	<i>Lesina 1892 10 Settembre</i> . – N. br.: 2831-2837.
33.	6.19.2/28	VERDI, Giuseppe (1813-1901) / ZENONI, Leopold (ar.)	La primavera del pianista: Sei Pezzi Brillianti per Piano-Forte composti sopra favorite Melodie del celebre maestro da Leopoldo Zenoni [arr. ulomak Quando le sere al placido, br. 2, iz opere Luisa Miller]	IZV: pf	Milano: F. Lucca, 19.3t	N. br.: 30242.
34.	6.19.2/15	WINDSPACH, Henry	A son Ami Antoine Maramaldi : Trieste / Polka Mazurka pour le Piano composée par Henry Windspach	D: pf	Wien: [s. n.], 19.3t	<i>Sibichini</i> .
35.	6.19.2/35	WINTER, Adolf	Pražanka-Polka / Složil Adolf Winter	D: pf	Wien: H. F. Müller, 19.3t	N. br. H 436.
36.	6.19.2/25	Više autora	Salon-Album / Sammlung beliebter: Salonstücke für Piano- solo	D: pf	Leipzig: C. F. Peters. 19.3t	<i>Rosina Machiedo / Zara li 18/3 1891</i> ". – N. br.: 5936.

VI. Privatni arhiv obitelji Politeo u Starome Gradu

(sigla: HR-SGp)

T.VIa. Rukopisne muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
1.	R II/33	ANONYMUS	Concerto in C per il Clavicembalo con Due Violini, Due Flautti, Due Corni, Viola Obl / e Basso; in a	D: [fl1], [fl2], [cor1], [cor 2], vl1, [vl2], [vla], [vlc], [cemb]	18/19	Sačuvana samo D vl.
2.	R II/28	ANONYMUS	Divertimento per i Clavicembalo; in C	D: cemb	18/19	
3.	R II/36	ANONYMUS	„La Clavecin“ [Allegro assai]; in F	D: cemb	18/19	
4.	R II/29	ANONYMUS	[Andante. Tema s 8 varijacija]; in f	D: cemb/pf	18/19	
5.	R II/30	ANONYMUS	[Andante. Tema s 12 varijacija]; in C	D: cemb/pf	18/19	
6.	R II/37	ANONYMUS	[12 menueta i trija]	D: cemb/pf	18/19	
7.	R II/38	ANONYMUS	[Allegro]; in e	D: cemb/pf	18/19	
8.	R II/39	ANONYMUS	[3 adagia, 1 menuet, 1 trio]	D: cemb/pf	18/19	
9.	R II/32	ANONYMUS	[Concerto. Allegro – andante – allegro]; in C	D: clarino (obligato), vl1, vl2	18/19	Nedostaju ostale instrumentalne D.
10.	R II/02b	ANONYMUS	[Fragment]; in f	D: pf	18.ex	
11.	R I/05	BAMBINI, Felice (1743-1787)	Variatione per il piano forte; in C	D: pf	18.ex	
12.	R I/01	BAMBINI, Felice (1743-1787)	Sonata in Es per il Cembalo con Violino	D: vl, [cemb]	18.ex	Nedostaje D cemb.
13.	R I/02	BAMBINI, Felice (1743-1787)	Sonata in D per il Cembalo con Violino	D: vl, [cemb]	18.ex	Nedostaje D cemb.

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
14.	R I/03	BAMBINI, Felice (1743-1787)	Sonata in C per il Cembalo con Violino	D: vl, cemb	18.ex	
15.	R I/04	BAMBINI, Felice (1743-1787)	Sonata in F per il Cembalo con Violino	D: vl, cemb	18.ex	
16.	R I/20	BÁRTA [BARTTA], Josef (1746-1787)	Sonate per il clavicembalo; in C	D: cemb	18/19	
17.	R I/16	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variazione per Klavicembalo; in C	D: cemb	18/19	
18.	R I/13	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variazione; in C	D: cemb/pf	18/19	
19.	R I/17	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variazione; in Es	D: cemb/pf	18/19	
20.	R I/18	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	a) Variazioni [Tema]; in G b) [Tema – Varijacije]; in G c) [Allegretto-Finale]	D: cemb/pf	18/19	
21.	R I/19a	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	a) [Varijacije – Lento, fragment]; in e b) [Varijacije, fragmenti]; in a	D: cemb/pf	18/19	
22.	R I/06	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Num 1/ Bergancini / Divertimento; in B	D: pf	18/19	
23.	R I/09	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Divertimento III ^o	D: pf	18/19	
24.	R I/10	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Divertimento IV ^o	D: pf	18/19	
25.	R I/11	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Divertimento V ^o	D: pf	18/19	
26.	R I/12	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variazione per il piano forte; in D	D: pf	18/19	
27.	R I/14	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variazione per il piano forte; in C	D: pf	18/19	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
28.	R I/15	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Variatione per piano forte; in C	D: pf	18/19	
29.	R I/07	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Sonata a 4 ^o mani; in B	D: pf4hands	18/19	
30.	R I/08	BERGANCINI, Giuseppe (akt. 1780c-1818c)	Sonata a 4 ^o mani; in Es	D: pf4hands	18/19	
31.	R II/34	BOSSLER, Heinrich P. (ur.) (1744-1812)	Bibliothek der Grazien / ein Musikalische Monatsschrift / herausgegeben von Heinrich Philipp Bossler / Sempembar Sweier 1789	D: cemb/pf; IZV: V, pf	1789, 1791	
32.	R II/01	CAFARO, Pasquale (1716- 1787)	Rondo per le piano-forte / Nel gusto Turco; in F	D: pf	18.ex	
33.	R II/02	DENNINGER, Johann Nicolaus (1743-1813) b) NAUMANN, Johann G. (1741-1801)	a) [Sonata]; in B b) [Sempre i difetti altrui]; in G	a) D: vl, pf b) IZV: cemb s tekstom	18.ex	
34.	R II/03	EYBLER, Joseph (1765-1846)	Thema con variazioni Per Clavicembalo, o Pianforte; in A	D: cemb/pf	18/19	
35.	R II/05	GELINEK, Josef (1758-1825)	Variations Pour le clavecin ou Piano-Forte, X.; in Es	D: cemb/pf	18/19	
36.	R II/06	GELINEK, Josef (1758-1825)	8 Variations / Pour le Clavecin ou Pianoforte; in C	D: cemb/pf	18/19	
37.	R II/04	GERVASI, Giacomo	Aria del Sig ^r : Giacomo Gervasi [Se d'amor se di contento]	P: V, bc D: vl	18/19	
38.	R II/08	HAYDN, Franz Joseph (1732-1809)	Concerto per il Clavicembalo / Violino Solo / Basso; in G [Hob. XIV:13]	D: [vl], [vlc], cemb	18.ex	Nedostaju D vl i vlc.
39.	R II/07	HAYDN, Franz Joseph (1732-1809)	Andante per Clavicembalo; in C [?Hob. XVII:11?]	D: cemb	18.ex	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
40.	R II/09	JEGG, J. M.	XII Variations pour le piano forte, op. 1	D: pf	18/19	Composé et dedrée a Madame Agathe d'Obuvexer née Hochenleiser; Oeuv. I.
41.	R II/10	KOŽELUCH, Leopold (1752-1818)	II ^{da} Sonata in D per il Clavi=Cemb, Violino e Violoncello; in D	D: [vl], [vlc], cemb	18.ex	Nedostaju D vl i vlc.
42.	R II/12	MANCINELLI, Domenico (1721-1804)	Concerto per Traversiera; in G	D: [fl1], [fl2], [tr1], [tr2], vl1, vl2, vlc, [bc]	18.ex	Nedostaje većina instrumentalnih D:
43.	R II/11	MAŠEK, Vincenc (1755-1831)	VIII variationi per il Forte-Piano; in B	D: pf [nekompl.]	18.ex	
44.	R II/13	PETTITON	Aria [Ma...le belle donne font toujours plaisir]; in E	P: 2 cor, 2 ob, 2 vl, vla, vlc, cb	18/19	Nedostaju vokalne D (?).
45.	R II/16	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata I ^{ma} per Cembalo o Pianoforte; in B	D: cemb/pf	18/19	
46.	R II/17	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata 2 ^{da} per Cembalo o Pianoforte; in G	D: cemb/pf	18/19	Ispisan prstomet.
47.	R II/18	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata II ^{da} pour Clavecin ou Piano Forte / avec accomagnement d'une Flute ou Violon et Basse; in G	D: fl/vl, [vlc], cemb/pf	18/19	Nedostaje D vlc.
48.	R II/19	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata III pour Clavecin ou Piano Forte / avec accomagnement d'une Flute ou Violon et Basse;; in B	D: fl/vl, [vlc], cemb/pf	18/19	Nedostaje D vlc.
49.	R II/20	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata IV pour Clavecin ou Piano Forte / avec accomagnement d'une Flute ou Violon et Basse;; in A	D: fl/vl, [vlc], cemb/pf	18/19	Nedostaje D vlc
50.	R II/21	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata VI ^{ta} pour Clavecin ou Piano Forte / avec accomagnement d'une Flute ou Violon et Basse; in D	D: fl/vl, vlc, cemb/pf	18/19	
51.	R II/14	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Sonata a Quattro Mani per Pianoforte; in B	P: pf4hands	18/19	

Br.	Signatura	Autor	Naslov; tonalitet	Sastav	Datacija	Napomena
52.	R II/15	PLEYEL, Ignaz (1757-1831) / CLEMENTI, Muzio (1752-1832)	Sonata in G per il Clavi-Cambalo, Violino e Violoncello	IZV: [vl], vlc, cemb	18/19	Nedostaje D vl.
53.	R II/22	RAU, Francesco (akt. 1790c)	Sonata per Cembalo; in B	D: cemb	18/19	
54.	R II/25	SCHRÖTER, Johann F. X. (1750-1817)	Sonate pour le / Pianoforte, au clavecin avec accompagnement d'un Violon; in D	D: vl, cemb/pf	18.ex	
55.	R II/24	SCHRÖTER, Johann S. (1752c-1788)	Due sonate per il Clavi Cembalo ou Forte Piano; in D	D: cemb/pf	18.ex	
56.	R II/23	SCHRÖTER, Johann S. (1752c-1788)	Sonata per il Clavi Cembalo con Violino et Violoncello; in G	D: vl, vlc, cemb	18.ex	
57.	R II/26	STERKEL, Johann F. X. (1750-1817)	[Sonata za čembalo i violinu]; in B	D: [vl], cemb	18.ex	Nedostaje D vl.
58.	R II/35	STERKEL, Johann F. X. (1750-1817)	Sonate pour le pianoforte ou Clavecin avec acc. d'un Violon	D: [vl], cemb/pf	18.ex	Nedostaje D violine.
59.	R II/31	VANHAL, Jan Křtitel (1739-1813)	Marsche; in C	D: pf	18.ex	<i>Für das Chor der Wiener Akademischer Künstler zur Zeit des Allgemeinen Aufrufs.</i>
60.	R II/27	WAGENSEIL, Georg Ch. (1715-1777)	Concerto a Cembalo Obligato / Violino Primo / Violino 2do / et Violoncello; in F	D: [vl1], [vl2], [vlc], cemb	18.ex	Nedostaju D vl1, vl2 i vlc.

T.IVb. Tiskane muzikalije

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
1.	Dš / 5D	ANONYMI	1. Der Entschluss 2. Die Trennung 3. Die Traum 4. Die Schaferinn 5. Elegie	D: cemb/pf	s. l.: s. n., 18/19	
2.	Š II/01	ANONYMUS	Theoretische Zither-Schule		Leipzig: C. G. Röder, 18/19	N. br.: 1. – Na ponekim str. zapisi olovkom (školski?), npr. o nazivima pojedinih notnih vrijednosti (na hr. jeziku).
3.	Dš / 1D	ANONYMUS	Extrait d'Airs des Operas Français / Partie VII	IZV: cemb/pf	s. l.: s. n., 18/19	
4.	Dš / 3D	ANONYMUS	Sonate D-dur	D: cemb	s. l.: s. n., 18/19	
5.	Š I/01	BEECKE, Ignaz von (1733-1803)	Air avec dix Variations pour le pianoforte [Arietta con Variazioni]	D: pf	Augsburg: Gombart & C., 1798	N. br.: 212.
6.	Š I/03	BIHLE, Abbé	XII Variations / Pour le Piano-Forte Composée et dédiée a Mademoiselle Nanette Noble de Meyrl	D: pf	Augsburg: Gombart & C., 18.ex	N. br.: 291. – Svjetski unikat.
7.	Š I/04	CLEMENTI, Muzio (1752-1832)	Musique Caracteristique ou Collection de Preludes et Cadences pour Clavecin ou pianoforte Compoée dans le Stile de Haydn, Kozeluch, Mozart, Sterkel, Vanhal, et del'Auter: Oeuvre XIX	D: cemb/pf	Mainz: Schott, 1790c	N. br.: 96.
8.	Š I/06	EYBLER, Joseph (1765-1846)	XII Variations pour le Piano-forte sur le Theme a Schüsserl und a Reinel ist all mei Kuchelgschirr	D: pf	Wien: J. Traeg, 18.ex	Svjetski unikat.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
9.	Š II/02	FREYSTÄDTLER, Franz Jakob (1768-1841)	Die Belagerung Belgrads eine Historisch, Türkische Fantasie, oder Sonate Für das Clavier mit Begleitung einer Violine	D: vl, pf	Wien: Artaria & C., 1790	N. br.: 280.
10.	Š I/05	GAVARD DES PIVET, Enrico (akt. 2 pol. 18. st.)	Cinque Sonate per Cembalo, pianoforte con accompagnamento ad libitum d'un Violino, oltre alcune arie per l'Arp a pianoforte: Opera XI	D: [vl <i>ad lib.</i>], cemb/pf	Firenza: Ranieri, 18.ex	
11.	Š V/01	GELINEK, Joseph (1758-1825)	XII Variations pour le Clavecin ou Piano-Forte Sur une Piece tirée du Ballets „Alcine“ composées et dédiées S. E. M. Contesse de Kinsky née de Dietrichstern	D: cemb/pf	Wien: Artaria, 1800c	N. br.: 746.
12.	Š V/02	GELINEK, Joseph (1758-1825)	Six Variations pour le Clavecin ou Piano-Forte Sur l'Air „Ein Mädchen oder Weibchen“ tiré de l'Opera „die Zauberflöte“ / de Mozart	D: cemb/pf	Wien: Artaria, 1800c	N. br.: 433.
13.	Š V/03	GELINEK, Joseph (1758-1825)	VIII. Variations pour le Clavecin ou Piano-Forte sur l'Air „Wie stark ist nicht dein Zauberton“ tiré de l'Opera „Die Zauberflöte“ / de Mozart	D: cemb/pf	Wien: Artaria, 1800c	N. br.: 416.
14.	Š II/03	HOFFMEISTER, Franz A. (1754-1812)	Sonate pour le Fortepiano ou Clavecin	D: cemb/pf	Wien: F. A. Hoffmeister, 1785c	N. br.: 100.
15.	Š II/04	HOFFMEISTER, Franz A. (1754-1812)	Trois Sonates pour le fortepiano et Flûte obligée Composées et dédiés a Monsieur G. A. Baron de Lorenz / œuvre X pour Clavecin	D: fl, cemb	Wien: F. A. Hoffmeister, 1803	N. br.: 8.
16.	Š II/05	HOFFMEISTER, Franz A. (1754-1812)	Trio IV – Allegro	D: cemb/pf	s. l.: s. n., 18.ex	N. br.: 89. – Nedostaje naslovnica.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
17.	Š V/04	KOŽELUCH, Leopold (1752-1818)	Trois Sonates pour le Clavecin ou Piano-Forte avec Accompanement d'un Violon et Violoncello / Dediés Tablonovski née Contesse de Czaplíć	D: [vl], [vlc], cemb/pf	Wien: L. Koželuch, 18/19	Nedostaju D vl i vlc. – Svjetski unikat.
18.	Š V/04a	KOŽELUCH, Leopold (1752-1818)	Trois Sonates pour le Clavecin pianoforte comp. et dediées M. Cunegonde Metternich – Winnenbourg et Beilstein	D: cemb/pf	Wien: L. Koželuch, 18/19	Svjetski unikat.
19.	Dš / 2D	KOŽELUCH, Leopold (1752-1818)	Joseph, der Menscheit segen Eine Cantate mit Arien und Choren in Musik gesetzt und für das Clavier eingerichtet	IZV: pf	s. l.: s. n., 18/19	Izdanje nije kompletno sačuvano.
20.	Š I/07	LAUSKA, S. Franz (1764-1825)	VIII. Varations pour le Forte Piano sur l'air „Ich küsse dich o Schleier“ aus der Geister Insel	D: pf	München: M. Falter, [1799]	
21.	Š I/08	MARCHAND, Heinrich (1774-1848)	X. Variations pour le Pianoforte sur un Theme d'Haydn composée e dediées à Madame de Schaden née de Prank	D: pf	München: M. Falter, 1800c	
22.	Š III/01	MOZART, Wolfgang A. (1756-1791)	Andante avec Variations pour le Pianoforte-Forte	D: pf	Vienna: F. A. Hoffmeister & c. – Leipzig: Bureau de Musique, 1801	N. br.: 26.
23.	Š III/02	MOZART, Wolfgang A. (1756-1791)	Quartetto per Clavicembalo o Forte-Piano con Violino, Viola e Violoncello (op. 29) [KV 452 (ar.)]	IZV: [vl], [vla], [vlc], cemb/pf	Wien: Artaria & C., 1790c	N. br.: 451. – Nedostaju D vl, vla i vlc.
24.	Š III/03	MOZART, Wolfgang A. (1756-1791)	Sonate arangée pour le Clavecin ou pianoforte avec accompagnement d'un Violon et Violoncello teré d'un Quatore (op. 22) [KV 589 (ar.)]	IZV: [vl], [vlc], cemb/pf	Wien, Mainz: Artaria & C., 1790c	N. br.: 375. – Nedostaju D vl i vlc.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
25.	Dš / 4D	MÜLLER, Wenzel (1759-1835)	Ouvertur aus den „Neu Sontagskinde beim Clavier“	IZV: pf	Wien: Musikalischen Magazin, 18/19	
26.	Š I/09	PICHL, Vaclav (1741-1805)	Tre Sonate per Clavicembalo, ossia Piano-Forte al'accompagnamento d'un Violino o Flauto, e Violoncello / Composte e Dedicata a S. A. R. La Serenissima Archiduchessa Maria Beatrice d'Este (op. 26)	D: vl/fl, vlc, cemb/pf	Wien: Artaria & C., 1795	N. br.: 602.
27.	Š IV/02	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Trois Sonates pour le Clavecin ou Piano Forte avec accompagnement d'un Violon & Violoncelle	D: [vl], [vlc], cemb/pf	Wien: Artaria, 1795	N. br.: 157. – Nedostaju D vl i vlc.
28.	Š IV/03	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Trois Sonatines arrangés très faciles pour le Clavecin ou pianoforte avec un Violon ad libitum tirés des Compositions de I. O. 23ème Partie de Clavecin	D: cemb/pf, vl	Wien, Mainz: Artaria, 1792	N. br.: 397.
29.	Š IV/04	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	XVIII. Differentes petites Pièces arrangées très faciles pour le Clavecin ou piano forte	D: cemb/pf	Wien, Mainz: Artaria, 1791	N. br.: 358.
30.	Š IV/05	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Trois Grandes Sonates Pour Forte-Piano Avec Accompagnement de Violon et Violoncello	D: vl, vlc, pf	Paris: I. Pleyel, 1796c	N. br.: 9.
31.	Š IV/06	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Quator (IV.) de M ^r Pleyel / Arrangée pour Clavecin ou pianoforte avec acc. d'un Violon et Basse	IZV: vl, [vlc], cemb/pf	Wien: Artaria, 18.ex	N. br.: 268. – Nedostaje D vlc.
32.	Š IV/07	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Trio pour le Forte-Piano, Flûte et Violoncelle	D: fl, vlc, pf	Paris: I. Pleyel, 18.ex	Potpis <i>Pleyel</i> (kaligrafirano). – N. br.: 1.

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
33.	Š IV/08	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	Quator (II.) de M ^r Pleyel arrangée pour Clavecin ou pianoforte avec acc. d'un Violon et Basse	IZV: vl], vlc, cemb/pf	Wien: Artaria, 18.ex	N. br.: 193.
34.	Š IV/09	PLEYEL, Ignaz (1757-1831)	[Quator (I.) arrangée pour Clavecin ou pianoforte avec acc. d'un Violon et Basse]	IZV: [vl], b, cemb/pf [nekompl.]	Vienna: Artaria, 18.ex	N. br.: 192. – Nedostaje D vl.
35.	Š IV/01	PLEYEL, Ignaz (1757-1831) (ar.)	Journal de Chant et de Piano-Forte ou Harpe / Redigée par Ignace Pleyel	IZV: pf/arp	[Paris]: I. Pleyel, 1796	Potpis <i>Pleyel</i> (kaligrafirano). – Svjetski unikat.
36.	Š I/10	RIEDER, Ambros (1771-1855)	6 Variationen für das Piano Forte / Allen Theresien (op. 9)	D: pf	Wien: Kozeluchischen Handlung, 18/19	N. br.: 252. – Svjetski unikat.
37.	Š I/16	SALIERI, Antonio (1750-1825)	Overtura per il Clavicembalo nel opera Il Talismano	IZV: cemb	Beč: s. n., 1789c	N. br.: 217. – Na nasl. potpis <i>Felice Portia?</i>
38.	Š I/02	SALIERI, Antonio (1750-1825) / BRAND, A. C. (ar.)	Cavatina con Variazioni dell Opera „Axur Re d'Ormus“ per il Clavicembalo	IZV: cemb	Wien: Artaria, 18/19	N. br.: 323.
39.	Š I/12	STARKE, Friedrich (1774-1835)	6 Variations pour le Clavecin sur l'air „Beglückt durch dich, beglückt durch mich“ Composées et dédiées a Mademoiselle Caroline de Bernath	D: cemb	Wien: Artaria & C., 18/19	N. br.: 1624. – Svjetski unikat.
40.	Š I/11	STECHER, Marian (1754-1832)	XII Variationen nebst I Rondo für Clavier oder Fortepiano verfasst; und dem Herrn B, Langes Proefect, und Lehrer der Griechischen	D: pf	München: Falterischen Musikhandlung, 18/19	N. br.: 40.
41.	Š III/04	ŠTĚPÁN, Josef Antonín (1726-1797)	Parte prima del' opera terza: Continente III / Sonate da cembalo Scritte e dedicate a i Dilletanti di Musica	D: cemb	Wien: A. Bernardi (Mercante di Libri), 1763	
42.	Š III/04a	ŠTĚPÁN, Josef Antonín (1726-1797)	Parte Seconda del' opera terza: Continente III / Sonate da cembalo	D: cemb	Wien: A. Bernardi [Mercante di Libri], 1766	

Br.	Signatura	Autor	Naslov	Sastav	Podaci o izdanju	Napomena
43.	Š I/13	TEYBER, Anton (1756-1822)	Sonate pour le Fortepiano, ou Clavecin avec un Violon	D: vl, cemb/pf	Wien: A. Hoffmeister, 1786	N. br.: 104.
44.	Š I/15	VALERI, Gaetano (1760-1822)	Sei Suonata Per il Clavicembalo, e piano forte Accompagnate con Violino dedicate a. S. E. Andriana Giovanelli Papafava L'Anno 1790	P: vl, cemb	Padova: G. Pasinati, 1790	
45.	Š I/14	VANHAL, Jan Křtitel (1739-1813)	VI Variazioni per il Forte-Piano composte e dedicate al Reverendissimo Signor Abbate di Bober / da Giovanni Wanhall	D: pf	Wien: J. Traeg, 1796	N. br.: 83.

Popis literature

[S. n.]: In memoriam Antoninu Zaninoviću, *Sv. Cecilija*, 44/2-3 (1974), 57.

[S. n.]: *Obitelj Duboković Nadalini*, <http://www.nikodubokovic.com/obitelj.htm> (pristup: 12. veljače 2019.).

[S. n.]: Povijest Muzeja, *Muzej hvarske baštine* (službena internetska stranica), <http://mhb.mdc.hr/muzej.aspx?id=15> (pristup: 12. veljače 2019.).

[S. n.]: Prvih stotinu godina bosanskohercegovačke solo pjesme [uvodni tekst za istoimeni koncert], u: *10. Međunarodni simpozij „Muzika u društvu“*, Sarajevo 20.-22. 10. 2016. [programska knjižica], Sarajevo: Muzikološko društvo Federacije BiH – Muzička akademija univerziteta u Sarajevu, 2016, 132.

ALLISON, W. H. – SCHNUR, H. C.: Antun Karamaneo's *Carmen ad Jac. Candidum* and the Hvar Theatre, *Humanistica Lovaniensia*, 29 (1980), 250-269.

AMBIVERI, Corrado: *Operisti minori dell'ottocento Italiano*, Roma: Gremese editore, 1998.

ANDREIS, Josip: Albertijev „Dijalog“. O 350-godišnjici, *Arti musices*, 1 (1969), 91-104.

ANDREIS, Josip: *Povijest glazbe* (knj. 4), Zagreb: Liber – Mladost, 1974.

ANZULOVIĆ, Neda: O biblioteci Petra Hektorovića (1487.-1572.) i Petra Nisitea (1775.-1866.) u Starom Gradu na Hvaru, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 33/1 (1992), 529-540.

ARMANDA, Ivan: Dr. fr. Antonin Zaninović OP: otac hrvatske muzikologije, *Marulić*, 38/6 (2005), 1099-1113.

ARMANDA, Ivan: Dr. fr. Jordan Kuničić OP - hrvatski teolog svjetskog glasa (1. dio), *Marulić*, 39/3 (2006), 429-437.

ARMANDA, Ivan: Dr. fr. Jordan Kuničić OP - hrvatski teolog svjetskog glasa (2. dio), *Marulić*, 39/4 (2006), 637-651.

ARMANDA, Ivan: Akademik dr. fr. Rajmund Kupareo OP, *Marulić*, 39/5 (2006), 842-856.

ARMANDA, Ivan: Fr. Zlatan Plenković OP – svestrani hrvatski dominikanac, *Godišnjak grada Korčule* 13 (2010), 319-332.

ASIĆ, Milo: [Izveštaj o pregledu glazbene građe u arhivima otoka Hvara tijekom ljeta 1963.], Hvar, 22. 7. 1963. MF 270, *Muzej hvarske baštine*, 3 [tekst štampan na pisačoj mašini].

BAN, Brankica: Češki glazbenik Dragutin Karel Hruza (1858.–1915.) u Vukovaru, *Vukovarski zbornik*, 1 (2006), 57-60.

BAGARIĆ, Marina (ur.): *Veličanstveni Vranyczanyjevi* [katalog uz izložbu održanu u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu od 14. svibnja do 21. kolovoza 2016.], Zagreb: Matica hrvatska – Muzej za umjetnost i obrt, 2016.

BENNETT, Lawrence: *The Italian Cantata in Vienna: Entertainment in the Age of Absolutism*, Bloomington – Indianapolis: Indiana University Press, 2013.

BERIĆ, Dušan: Kratak pregled muzike otoka Hvara kroz stoljeća, u: *Prilozi povijesti muzike otoka Hvara*, ur. Niko Duboković Nadalini, Split: Historijski arhiv – Hvar, 1958, 7-14.

BERSA, Vladoje: *Zbirka narodnih popievaka (iz Dalmacije)*, Zagreb: HAZU, 1944.

BEZIĆ, Jerko: Kakve je napjeve Hektorović priložio svom *Ribanju i ribarskom prigovaranju?*, *Arti musices*, 1 (1969), 75-90 [isto u: *Arti musices*, 25/1-2 (1994), 73-88].

BEZIĆ, Jerko: Vokalna i vokalno-instrumentalna folklorna glazba otoka Hvara, u: *Zbornik radova 29. kongresa SUFJ (Hvar 1982)*, Zagreb: HDF, 1991, 53-60.

BEZIĆ, Jerko: Folklorna glazba otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 351-361.

BEZIĆ BOŽANIĆ, Nevenka: Julije Bajamonti u Hvaru, u: *Splitski polihistor Julije Bajamonti*, ur. Ivo Frangeš, Split: Književni krug, 1999, 138-143.

Bibliografija rasprava i članaka JLZ, sv. 13, ur. Marija Kuntarić, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1984.

Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, 13. Teil, Wien: Verlag der Universitäts-Buchdruckerei von L. C. Zamarski, 1867.

BLAŽEKOVIĆ, Zdravko: Glazbena kultura Zadra u prvoj polovici 19. stoljeća, u: *Dalmacija u narodnom preporodu, 1835–1848.*, Zadar: Narodni list, 1987, 543-555 (257-269).

BOGNER-ŠABAN, Antonija: Splitsko kazališno društvo, *Dani Hvarskoga kazališta*, 29 (2003), 192-230.

BONE, Philip J.: *The Guitar and Mandolin, biographies of celebrated players and composers for these instruments*, London: Schott and Co., 1914.

BOŠKOVIĆ, Ivan: Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767–1843), *Arti musices*, 13/1 (1980), 17-31.

BOŽIĆ-BUŽANČIĆ, Danica: Dr. Niko Duboković Nadalini, konzervator, povjesnik i arhivist (nekrolog), *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 25/1 (1992), 311-312.

BRACANOVIĆ, Joško: Luka Papafava – šibenski (1912.-1918.) i hvarski biskup (1918.-1925.), *Croatia Christiana periodica*, 37/71 (2013), 145-154.

BRACANOVIĆ, Joško: 550. godina Franjevačkog samostana Gospe od Milosti u Hvaru, *Kruvenica*, 19 (2011), 19-23.

BRATANIĆ, Mateo: U sjeni Hvara: razvoj luke Stari Grad, u: *Luke istočnog Jadrana: zbornik Pomorskog muzeja Orebić*, ur. Mithad Kozličić, Orebić: Zaklada „Dr. Cvito Fisković“, 2006, 223-244.

BRAUDEL, Fernand: *Sredozemlje i sredozemni svijet*, sv. I (prev. Đurđa Šinko Depierris) i sv. II (prev. Mirna Cvitan Cernelić), Zagreb: Antibarbarus, 1997-1998.

BREKO KUSTURA, Hana: Primjeri jednostavnog liturgijskog višeglasja iz Hrvatske u europskome kontekstu, *Arti musices*, 39/1 (2008), 3-33.

BREKO KUSTURA, Hana: Iz rukopisno-glazbene riznice samostana dominikanaca u Starom Gradu na Hvaru (15.-16. st.): prilog tradiciji srednjovjekovne "jednostavne polifonije" iz Hrvatske, u: *Humanitas et litterae: Zbornik u čast Franje Šanjeka*, ur. Lovorka Čoralić – Slavko Slišković, Zagreb: Dominikanska naklada Istina – Kršćanska sadašnjost, 2009, 803-817.

BREKO KUSTURA, Hana: Examples of Liturgical Polyphony from Dalmatia, u: *Cantus planus, Papers read at the 16th meeting Vienna, Austria 2011*, ur. Robert Klugseder, Beč: Verlag Bruder Hollinek, 2012, 66-72.

BROWN, Howard M.– STEIN, Louise K.: *Glazba u renesansi* (prev. Stanislav Tuksar), Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2005.

BUCHBERGER, Milovan: *Petar Nisiteo – posljednji polihistor Dalmacije*, Stari Grad: Muzej Staroga Grada, 2017.

BUJIĆ, Bojan: Tretja knjiga madriglov 'Amorosi concetti', *Muzikološki zbornik*, 2 (1966), 18-25.

BUJIĆ, Bojan: Cecchinijeve mise iz godine 1617, *Arti musices*, 1 (1969), 105-114.

BUJIĆ, Bojan: Jedan rondel iz Dalmacije, *Arti musices*, 3 (1972), 107-116.

BURIĆ, Katica: *Glazbeni život Zadra u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća*, Zadar: Sveučilište u Zadru, 2010.

BURIĆ ČENAN, Katica: Pjevači i pjevačice u okviru zadarske filharmonije – prilog istraživanju zadarske glazbene prošlosti u drugoj polovini 19. stoljeća, *Arti musices*, 49/2 (2018), 269-302.

COLUSSI, Franco – BOSCOLO FOLEGANA, Lucia (ur.): *Candotti, Tomadini De Santi e la riforma della musica sacra*, Udine: Forum, 2011.

ČAVIĆ, Aldo: *Stari Grad – povijesni vodič*, Stari Grad: Muzej Staroga grada, 2004.

ČIZMIĆ, Ivan: O iseljavanju i iseljenicima s otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 244-248.

ČORALIĆ, Lovorka: Otok Hvar u prošlosti, u: *Otok Hvar*, ur. Miro A. Mihovilović, Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 72-93.

ČUNKO, Tanja: Orguljska tabulatura iz Hvara, *Rad HAZU*, 455 (2005), 5-36.

DI PASQUALE, Marco: Tommaso Cecchini's 'Sonate per gl'istrumenti, bassi, & soprani' from His Opus 23 (1628), u: *Zagreb i glazba 1094–1994*, ur. Stanislav Tuksar, Zagreb: HMD, 1998, 105-125.

DI PASQUALE, Marco: Sonate op. 23 Tomasa Cecchinija (prev. Tanja Čunko), *Arti musices* 30/1 (1999), 91-111.

Dizionario Biografico degli Italiani, sv. 13, Roma: Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giovanni Treccani, 1971. [dostupno online: <http://www.treccani.it>, pristup: 12. veljače 2019.]

DOBRONIĆ, Antun: *Narodne popijevke s otoka Hvara: I. dio: Jelsa, 1938 i 1946*, prir. Irena Miholić – Koraljka Kuzman Šlogar, ur. Ira Karlović, Jelsa: Društvo Dobronić – Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, 2011.

DOLINER, Gorana: Tradicijsko crkveno pjevanje u Kraljevici sagledano prema radu Lujze Kozinović, *Muzika*, 2 (1998), 9-32.

DOMAZET, Mladen: *Stari Grad na Hvaru – Otočni grad na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, Stari Grad: Muzej Staroga Grada, 2011.

DUBOKOVIĆ NADALINI, Niko (ur.): *Inventar javnih, crkvenih i privatnih arhiva otoka Hvara I*, Hvar: Historijski arhiv, 1955.

DUBOKOVIĆ NADALINI, Niko – RUŽEVIĆ, Vinko: Urbanistički i građevinski razvoj Staroga Grada u prošlosti, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 4/1 (1974), 16-31.

DULČIĆ, Juraj: Šandor Bosiljevac, *Sv. Cecilija*, 12/6 (1918), 184-185.

DULČIĆ, Juraj: Spomen na svećenika i glazbenika Josipa Raffaellija na domaku 100-godišnjice njegove smrti, *Sveta Cecilija*, 36/1 (1942), 27-28.

DULČIĆ, Juraj: Još o glazbeniku Josipu Raffaelliju: Povodom 100-godišnjice njegove smrti, *Sveta Cecilija* 37/1 (1943), 145-146.

DULČIĆ, Visko – GUGIĆ, Venko: Inventar Kaptolskog arhiva u Hvaru, *Periodični izvještaj CZZKB*, 42 (1972).

FAZINIĆ, Anđelko: O. dr. Jordan Kuničić, *Sveta Cecilija*, 44/2-3 (1974), 59-60.

FISKOVIĆ, Cvito: Glazba, kazališne i ostale zabavne priredbe u Hvaru u XVIII. stoljeću, *Dani Hvarskog kazališta*, 5 (1978), 36-80.

GASPARI, Gaetano: *Catalogo della Biblioteca del Liceo Musicale di Bologna* (sv. 2), Bologna: F. Parisini, 1892.

GORTAN-CARLIN, Ivana Paula: Fragmenti iz glazbenog života Pule. Prilog istraživanju mornaričke glazbe u Puli za vrijeme austrougarske vladavine, u: *Mornarička knjižnica (K.u.K. Marinebibliothek) i austrijska/austrougarska mornarica u Puli*, ur. Bruno Dobrić, Pula: Sveučilišna knjižnica Pula, 2005, 111-118.

GRGIĆ, Miljenko: *Glazbena kultura u splitskoj katedrali od 1750. do 1940.*, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 1997.

GRGIĆ, Miljenko: 'Dr. Julije Bajamonti, glazbenik', u: *Splitski polihistor Julije Bajamonti*, ur. Ivo Frangeš, Split: Književni krug, 1999, 87-115.

Hrvatski biografski leksikon LZMK (online izdanje), <http://hbl.lzmk.hr> (pristup: 12. veljače 2019.).

JANSA, Friedrich (ur.): *Deutsche Tonkünstler und Musiker in Wort und Bild*, Leipzig: F. Jansa, 1911.

JEIĆ, Jadran: Alphonse Michael Gutschy i Jeronim Lukić – tamburaški reformatori, *Kaj: časopis za književnost, umjetnost i kulturu*, 49/234, br. 1-2 (2016), 95-120.

JURIŠIĆ, Šimun: Jakov Gotovac i Split, *Crkva u svijetu*, 29/3 (1994), 323-328.

HÖFLER, Janez: Dvije zbirke skladbi Tome Cecchinija, *Sveta Cecilija*, 40/2 (1970), 44-45.

KATALINIĆ, Vjera: *Glazbeni arhiv Župne crkve sv. Stjepana u Starom Gradu (Hvar)*, [s. 1.]: [s. n.], 1984 (strojopis), <http://dizbi.hazu.hr/object/2102>.

KATALINIĆ, Vjera – VELČIĆ, Franjo – ŽGALJIĆ, Josip: *Nikola Udina Algarotti*, Rijeka-Krk: Glosa, 2010.

KATALINIĆ, Vjera: Migration and Cultural Transfer in Transformation: Czech Musicians in the 19th-century Croatian Lands, u: *Sociocultural Crossings and Borders: Musical Microhistories*, ur. Rūta Stanevičiūtė – Rima Povilionienė (eds.), Vilnius: Lithuanian Academy of Music and Theatre, 2013, 36-52.

KOKOLE, Metoda: Najzgodnejše opere na slovenskem: Od Euridice (?) do začetka delovanja stanovskega gledališča, u: *Stoletja glasbe na Slovenskem*, Ljubljana: Festival Ljubljana, 2006, 223-247.

KOLUMBIĆ, Mirjana: Kulturno-umjetnička društva na otoku Hvaru, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 374-383.

KOLUMBIĆ, Mirjana: Hvarski plesovi. Furlona/furlana kao oblici kontradansi, *Etnološka tribina*, 40/33 (2010), 129-138.

KOLUMBIĆ ŠĆEPANOVIĆ, Mirjana: *Hvar i njegovo kazalište 1612.-2012.*, Hvar: Grad Hvar – Muzej hvarske baštine, 2012.

KOVAČIĆ, Joško: Nekoliko podataka o starogradskim spomenicima, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 34/1 (1994), 357-381.

KOVAČIĆ, Joško: Hvarska obitelj Bučić i njezin arhiv, *Građa i prilozi za povijest Dalmacije*, 12 (1996), 433-469.

KOVAČIĆ, Joško: Oratorij u čast Sv. Križiću iz 1638. godine, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara*, 33/163 (1999) 195-199.

KOVAČIĆ, Joško: Uređivanje Kaptolske knjižnice u Hvaru, *Glasnik Društva bibliotekara Split*, 6 (1999), 18-31.

KOVAČIĆ, Joško: Obitelj i arhiv Boglić-Božić u Hvaru, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 11 (2002), 155-220.

KOVAČIĆ, Joško: Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta, *Građa i prilozi za povijest Dalmacije*, 25 (2012).

KOVAČIĆ, Joško: Rod Machiedo s Hvara, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 12 (2014), 225-248.

KÖCHEL, Ludwig Ritter von: *Chronologisch-Thematisches Verzeichniss sämmtlicher Tonwerke Wolfgang Amade Mozarts*, Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1862.

KRASIĆ, Stjepan: *Ivan Dominik Stratiko*, Split: Književni krug, 1991.

KRASIĆ, Stjepan: Dominikanski samostan u Starom Gradu na Hvaru (XV.-XX. st.), *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 39/1 (2005), 311-354.

KUHAČ, Franjo: O napjevih k narodnim pjesmama i k prikazanju sv. Lovrinca, u: *Pjesme Petra Hektorovića i Hanibala Lucića, Stari pisci hrvatski*, knj. 6, Zagreb: JAZU, 1874, 27-33.

KUHAČ, Franjo: *Južno-slovenske narodne popievke* (I. i III. knjiga), Zagreb: vlastita naklada, 1878.

KUNIČIĆ, Petar: *Hektorovićeve rod i Tvrdalj – starogradske i hvarske uspomene*, Dubrovnik: Srpska štamparija, 1924.

KUNIČIĆ, Petar: Prodaja arhivskog materijala kao starog papira, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* (1922), 40.

KUNIČIĆ, Petar: Hektorovićeve arhiv svršio u mesara, *Novo doba*, 20 (25. 1. 1923), 3.

KUNIČIĆ, Petar: Još o arhivu Hektorovićeve porodice, *Novo doba*, 56 (8. 3. 1923), 3.

LAZARI, Gianni: *Il flauto traverso: storia, tecnica, acustica*, Torino: EDT, 2003.

Leksikon jugoslavenske muzike, sv. 1-2, ur. Krešimir Kovačević, Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, 1984.

Lexikon verfolgter Musiker und Musikerinnen der NS-Zeit (online izdanje; Institut für Historische Musikwissenschaftm Universität Hamburg),
https://www.lexm.uni-hamburg.de/object/lexm_lexmperson_00001073 (pristup 12. veljače 2019.).

LENGYEL, Andrea: Tomaso Cecchini (Cecchino): Madrigali et Canzonette, op. 12, Venecija 1617. Prinos razvoju svjetovne glazbe u 17. stoljeću, *Arti musices*, 14/2 (1983), 79-121.

LOVREC, Iva: Pjesnički predlošci i znakovitosti njihova uglazbljivanja, na primjeru zbirke 'Amorosi Concetti' libro terzo, op. 7, Tomasa Cecchinija, *Arti musices*, 24/1 (1993), 27-44.

MACHIEDO, Giovanni Battista (Ivan Krstitelj) ([Necrologia: Giuseppe Raffaelli], *Gazzetta di Zara* 9/28, 7. 4. 1843, 109-112.

MAJER BOBETKO, Sanja: *Glazbena kritika na hrvatskom jeziku između dvaju svjetskih ratova*, Zagreb: HMD, 1994.

MARINOV, Mario (ur.): *Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika*, Stari Grad: Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika, 2006.

MAROEVIĆ, Tonko: Književnost otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 406-420.

MARTINIĆ, Jerko: *Glagolitische Gesänge Mitteldalmatiens. Teil 1 (Text) / Teil 2 (Noten)*, Regensburg: Gustav Bosse Verlag, 1981.

MARTINIĆ, Jerko: *Pučki napjevi misa iz srednje Dalmacije u kontekstu glagoljaške tradicije*, Zagreb: HMD, 2011.

MARTINIĆ, Jerko: *Glagoljaško-tradicijsko pjevanje: Jutarnja i večernja (zazivi – psalmi – himni – kantici) na području Srednje Dalmacije*, sv. 1 (tekst) / sv. 2 (transkripcije napjeva), Zagreb: HMD, 2014.

MASUTTO, Giovanni (prir.): *I maestri di musica italiani del secolo XIX: notizie biografiche* (3. izdanje), Venecija: Gio. Cecchini, 1884.

MILOŠEVIĆ, Maja: Inventar kaptolskih muzikalija u Hvaru iz 1646. i 1647., *Arti musices*, 46/2 (2015), 277-307.

MILOŠEVIĆ, Maja: S kakvim se repertoarom mogla susresti publika u gradu Hvaru tijekom prve polovice 17. stoljeća?, *Dani Hvarskoga kazališta*, 42/1 (2016), 190-227.

MILOŠEVIĆ, Maja: From the periphery to the centre and back: The case of Giuseppe Raffaelli from Hvar (1767–1843), u: *Music Migrations in the Early Modern Age: Centres and Peripheries – People, Works, Styles, Paths of Dissemination and Influence*, ur. Jolanta Guzy Pasiak – Aneta Markuszewska, Warsaw: Liber Pro Arte, 2016, 151-160.

MILOŠEVIĆ, Maja: The Island of Hvar as the Meeting Point of Musicians in the 17th and 18th Centuries, in: *Music Migration in the Early Modern Age: Markets, Patterns, Styles (2015)*, ur. Vjera Katalinić, Zagreb: Croatian Musicological Society, 2016, 103-117.

MIHOVILOVIĆ, Miro et al. (ur.): *Otok Hvar*, Zagreb: Matica hrvatska, 1995.

MIHOVILOVIĆ, Miro: Pučanstvo otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 215-229.

The New Grove Dictionary of Music and Musicians (ur. Stanley Sadie), Macmillan Publishers Ltd., London itd. 2001², sv. 1-29. [dostupno i u digitalnoj verziji: *Grove Music Online*, <http://www.oxfordmusiconline.com>, pristup: 12. veljače 2018.].

NIKOLANCI, Mladen: K pitanju Hvarskog teatra, *Hvarski zbornik*, 3 (1975), 335-346.

NOVAK, Đino: Ivan (Juan) Vučetić, izumitelj daktiloskopije, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 3 (1969),

NOVAK, Grga: Orgulje, orguljaši i učitelji crkvenog pjevanja u Hvaru, *Sveta Cecilija*, 18/6 (1924), 179-181.

NOVAK, Grga: *Prošlost Dalmacije II*, Zagreb: Izdanje hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, 1944.

NOVAK, Grga: Petar Semitecolo, posrednik u izmirivanju plemića i pučana i graditelj Arsenala, Belvedera i Teatra u Hvaru (1611-1613), *Zbornik Historijskog instituta*, 4 (1961), 93-173.

NOVAK, Grga: *Hvar kroz stoljeća*, Zagreb: Izdavački zavod JAZU, 1972.

NOVAK-VUKELIĆ, Maja: Kaptolska knjižnica u Hvaru, *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku*, 1 (1952), 343-358.

PALISCA, Claude V.: *Barokna glazba* (prev. Stanislav Tuksar), Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2005.

PERINIĆ LEWIS, Ana – RUDAN, Pavao: „Spectemur agendo – prepoznaje nas se po našem djelovanju!“ – Prosvjetiteljski rad biskupa Ivana Dominika Stratika i liječnika Julija Bajamontija na otoku Hvaru, *Rad HAZU – Razred za društvene znanosti*, 49 (2012), 57-118.

PESTELLI, Giorgio: *Doba Mozarta i Beethovena* (prev. Vesna Oblak-Juranić), Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2008.

PETRIĆ, Marinko: Kulturno-umjetničke zbirke, muzeji i galerije otoka Hvara, u: *Otok Hvar*, ur. Miro Mihovilović et al., Zagreb: Matica hrvatska, 1995, 439-448.

PETRIĆ, Marinko: *Grgur Bučić: Pustinjak znanosti u Hvaru*, Hvar: Muzej hvarske baštine, 2018.

PETRIĆ, Nikša – TUDOR, Ambroz: Ladanjska izgradnja prostora Hvarske komune, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 37/1 (1998), 229-267.

PETRAVIĆ, Ante: *Studije i portreti*, Zagreb: Tisak i naklada Antuna Scholza, 1905.

PETROVIĆ, Ankica: Kulturološka i muzička analiza pasionskog napjeva „Gospin plač“ na otoku Hvaru, u: *Zbornik radova 29. kongresa SUFJ (Hvar 1982)*, Zagreb: HDF, 1991, 61-67.

PASINOVIĆ, Krsto: Ivan Vučetić – izumitelj daktiloskopije, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, 5 (1978), 146-162.

PLAMENAC, Dragan: Toma Cecchini, kapelnik stolnih crkava u Splitu i Hvaru u prvoj polovini XVII stoljeća. Bio-bibliografska studija, *RAD JAZU*, 262 (1938), 77-125.

PLAMENAC, Dragan: An Unknown Violin Tabulature of the Early 17th Century, *Papers of American Musicological Society 1941*, (1946), 144-157.

PLAMENAC, Dragan: Ispravci i dopune bibliografiji djela Tome Cecchinija, *Arti musices*, 2 (1971), 43-52.

PLAMENAC, Dragan: Hvaranin Damjan Nembri (1584–oko 1648) i njegovi Večernji psalmi (prev. Stanislav Tuksar), *Arti musices*, 14/1 (1983), 5-13.

POLITEO, Ante: Arhiv Hektorovićevo ili – Nisiteovo, *Novo doba*, 51 (2. 3. 1923), 3 .

PRIJATELJ-PAVIČIĆ, Ivana: O umjetninama iz Dominikanskog samostana u Starom Gradu na otoku Hvaru nastalim u razdoblju od XVI. do početka 20. st., u: *Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika*, ur. Mario Marinov, Stari Grad: Dominikanski samostan sv. Petra Mučenika, 2006, 104-107.

RADOSLAVIĆ, Drago: *Glazba za sva vremena*, Stari Grad: Vlastita naklada, 2017.

RIEMANN, Hugo: *Musik-Lexikon: Erster Band*, Paderborn: Aischines Verlag, 2016.

Répertoire International des Sources Musicales (online katalog), <https://opac.rism.info> (pristup: 12. veljače, 2019.)

SCHLEUSE, Paul: *The Singing Games in Early Modern Italy: The Music Books of Orazio Vecchi*, Bloomington: Indiana University Press, 2015.

SCREM, Alessio: *Giovanni Battista Cossetti e la riforma della musica sacra in Friuli tra Ottocento e Novecento*, Udine: Forum, 2014.

Slovenska biografija, online izdanje Slovenske akademije znanosti in umetnosti (Ljubljana), 2013, <https://www.slovenska-biografija.si> (pristup: 12. veljače 2019.).

STIPANOV, Josip: *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj*, Zagreb: Školska knjiga, 2015.

STIPČEVIĆ, Ennio: Uvodna razmatranja o umjetnosti Gabriella Pulitija (oko 1575–iza 1641), *Arti musices*, 14/1 (1983), 33-50.

STIPČEVIĆ, Ennio: *Ivan Lukačić i njegovi suvremenici*, Zagreb: Musica sacra, 1993.

STIPČEVIĆ, Ennio: *Tomaso Cecchini*, Zagreb: Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, 2015.

ŠANJEK, Janka: O životu i radu Josipa Raffaellija, u: *Prilozi povijesti muzike otoka Hvara*, ur. Niko Duboković Nadalini, Split: Historijski arhiv – Hvar, 1958, 29-46.

ŠANJEK, Janka: *Popis muzikalija na koru crkve Franjevačkog samostana u Hvaru*. [s. l.]: [s. n.], 1975 (strojopis) [<http://dizbi.hazu.hr/object/2077>] .

ŠANJEK Janka: Glazbena ostavština obitelji inž. Ive Politea u Starom Gradu na Hvaru, *Arti musices*, 10/2 (1979), 184-195.

ŠIROLA, Božidar: *Pregled povijesti hrvatske muzike*, Zagreb: Rirop, 1922.

ŠIROLA, Božidar: *Hrvatska umjetnička glazba*, Zagreb: Matica hrvatska, 1942.

ŠKUNCA, Bernardin: „Samo je svetost vjerodostojna“ – *Duhovni mozaik fra Fulgencija Careva, nadbiskupa skopskog i biskupa hvarskog*, Zadar: Franjevački provincijalat – Hvar: Biskupski ordinarijat – Hvar: Franjevački samostan, 2009.

ŠKUNCA, Mirjana: Splitski skladatelj Alberto Visetti. Skica za portret, *Arti musices*, 20/1-2 (1989), 93-114.

TUKSAR, Stanislav: Prema identifikaciji četiriju, dosad nepoznatih, kasnijih opusa Tomasa Cecchinija iz 1623, 1627, 1630. i 1634. godine, *Arti musices*, 24/1 (1993), 91-97.

TUKSAR, Stanislav: Misao o glazbi u autora podrijetlom iz hrvatskih povijesnih zemalja u tiskom objavljenim djelima 16. i 17. stoljeća, *Filozofska istraživanja*, god. 36, 142/2 (2016), 273-287.

VIDAKOVIĆ, Albe: Izvještaj o radu na skupljanju muzičkih neumatskih kodeksa i o pregledu knjižnica u Splitu, Trogiru i Hvaru, *Ljetopis JAZU*, 67 (1956), 501-511.

VINCENTI, Alessandro: *Indice di tutte le opere di musica*, prir. Robert Eitner, Leipzig: T. Trautwein, 1882-1883.

Worldcat.org (mreža svjetskih bibliotečnih kataloga), <https://www.worldcat.org/> (pristup: 12. veljače 2019.).

ZANINOVIĆ, Antonin: O hvarskom orguljašu fra Inocenciju Jerkoviću, dominikancu, *Sveta Cecilija*, 22/4 (1928), 181-183.

ZANINOVIĆ, Antonin: Hrvatski trop „Blagoslovimo Gospodina“ u dijafoniji, *Sv. Cecilija*, 40/1 (1970), 10-12.

ZANINOVIĆ, Marin: Dr. iur. Niko Duboković Nadalini (25. prosinca 1909. – 24. listopada 1991.), u: *Niko Duboković Nadalini: Odabrani radovi*, prir. Neda Anzulović, Split: Književni krug, 2001, 9-15.

ŽGANEC, Vinko: Proučavanje pjevanja Gospina plača, *Ljetopis JAZU*, 70 (1965), 447-454.

ŽMIKIĆ, Slobodan: Armando Meneghello-Dinčić: Splitski violinski virtuoz, *Kulturna baština*, 17 (1987), 73-87.

ŽUPANOVIĆ, Lovro: Napjevi iz Hektorovićeve „Ribanja“ u svjetlu suvremene muzikološke interpretacije, *Zvuk*, 100 (1969), 477-497 [isto u: *Zbornik radova o Petru Hektoroviću*, ur. Jakša Ravlić, Zagreb: Posebno izdanje časopisa *Kritika* (svezak 6), 1970, 40-55].

ŽUPANOVIĆ, Lovro: Slave je tvoje Hvar pun i stari... (Glazbene prilike u Hvaru pred otvaranje i u prvom razdoblju djelovanja gradskog kazališta), u: *Tragom hrvatske glazbene baštine*, Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1976, 88-98.

ŽUPANOVIĆ, Lovro: *Stoljeća hrvatske glazbe*, Zagreb: Školska knjiga, 1980.

Kratice zastupljene u Tablicama I-VI

Datacije

1875	1875.
1875c	oko 1875.
1875p	poslije 1875.
19.sc	19. stoljeće
19.in	početak 19. stoljeća
19.me	sredina 19. stoljeća
19.ex	kraj 19. stoljeća
19.1d	prva polovina 19. stoljeća
19.2t	druga trećina 19. stoljeća
19.3q	treća četvrtina 19. stoljeća

Tonaliteti

Dur:	C, G, D, A, E, F, B, Es, As, Des
Mol:	c, g, d, a, e, h, fis

Izvođački sastav

V	glas
S	sopran
A	alt
Contra-A	kontraalt
T	tenor
B	bas
coro	zbor
orch	orkestar
wind orch	puhački orkestar
vl	violina
vla	viola
vlc	violončelo
cb	kontrabas
fl	flauta
fl picc	piccolo flauta
ob	oboa
tr	truba
trb	trombon
cor	rog
keyb	instrumenti s tipkama
pf	klavir
pf4hands	klavir četverororučno
org	orgulje
arp	harfa
timp	timpani
i	nepoznati instrument

Ostale kratice

Ar.	autor obrade
Au	autograf
br.	broj
dion.	dionica
f.	folio
IZV	izvadak
Ms	rukopis
N. B.	napomena
N. br.	nakladnički broj
Olim	prijašnja signatura
P	partitura
p.	stranica
prir.	priređivač
s. l.	sine loco (bez mjesta)
s. n.	sine nomine (bez imena)
sign.	signatura
sv.	svezak

Adresarij glazbeno-arhivskih fondova u Hvaru i Starome Gradu

Crkva sv. Marije – Franjevački samostan (HR-Hf)
Šetalište put Križa, 21450 Hvar

Kaptolski arhiv (HR-Hk-Ka)
Trg Sv .Stjepana, 21450 Hvar

Muzej hvarske baštine (HR-Hgzm)
Hanibala Lucića bb, 21450 Hvar

Privatni arhiv obitelji Machiedo
Riva BB, 21450 Hvar

Arhiv Dominikanskog samostana sv. Petra Mučenika (HR-DsSG)
Trg sv. Petra bb, 21460 Stari Grad

Arhiv župne crkve sv. Stjepana (HR-Hss)
Trg sv. Stjepana 1, 21460 Stari Grad

Privatni arhiv obitelji Politeo (HR-SGp)
Trg Tvrdalj Petra Hektorovića 13, 21460 Stari Grad

Životopis autorice

Maja Milošević Carić, asistentica na Odsjeku za glazbenu pedagogiju Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, gdje sudjeluje u izvedbi nastave muzikoloških i etnomuzikoloških kolegija. Diplomirala na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu (2010.). Tijekom 2015. i 2016. zaposlena na Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU kao znanstvena novakinja-doktorandica na međunarodnom muzikološkom znanstvenom projektu „Music Migration in the Early Modern Age: The Meeting of the European East, West and South“ – HERA (voditeljica: dr. sc. Vjera Katalinić). Od 2017. suradnica na znanstveno-istraživačkom projektu „Glazbeni izvori Dalmacije u kontekstu srednjoeuropske i mediteranske glazbene kulture od 18. do 20. stoljeća“ – HRZZ (voditeljica: dr. sc. Ivana Tomić Ferić). Glavni istraživački interesi: historijska muzikologija, povijest glazbe otoka Hvara, glazbeni arhivi i zbirke u Dalmaciji.

Znanstveni radovi:

Glazbeni klasicizam u Dalmaciji: Julije Bajamonti (1744.-1800.) i Josip Raffaelli (1767.-1843.) u ogledalu korespondencije i uzajamnih odnosa, *11. Međunarodni simpozij “Muzika u društvu” / 11th International Symposium “Music in Society”*, Sarajevo: Muzikološko društvo FBIH, 2020 (rad u koautorstvu s dr. sc. Ivanom Tomić-Ferić predan i prihvaćen za tisak).

Ostavština Ambre (Ambroza) Novaka u Muzeju hvarske baštine: Pregled građe kao rana skica njegova izvođačkog, skladateljskog i kritičarskog profila, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, XIV, 2019 (rad predan i prihvaćen za tisak).

The Migration of Seventeenth-Century Music Repertoire to the Cathedral of Hvar in Dalmatia, u: *Musicians’ Migratory Patterns in Time and Space: The Adriatic Coasts (series Cultural Expressions in Music)*, ur. Franco Sciannameo, New York: Routledge, 2017, str. 82-107.

The inventory of musical material from the Hvar Chapter in 1646 and 1647, u: *The reception of Italian music in Central-Eastern Europe in the Seventeenth Century*, ur. Marina Toffetti, Padova: Dipartimento dei Beni Culturali – Cracow: Musica Iagellonica, 2017.

From the periphery to the centre and back: The case of Giuseppe Raffaelli from Hvar (1767–1843), u: *Music Migrations in the Early Modern Age: Centres and Peripheries – People, Works, Styles, Paths of Dissemination and Influence*, ur. Jolanta Guzy Pasiak – Aneta Markuszewska, Warsaw: Liber Pro Arte, 2016, 151-158.

S kakvim se glazbenim repertoarom susrela publika u gradu Hvaru tijekom prve polovice 17. stoljeća?, *Dani Hvarskoga kazališta*, 42/1, 2016, str. 190-227. (domaća recenzija)

The Island of Hvar as the Meeting Point of Musicians in the 17th and 18th Centuries, u: *Music Migration in the Early Modern Age: Markets, Patterns, Styles (2015)*, ur. Vjera Katalinić, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2016, str. 103-117.

Inventar kaptolskih muzikalija u gradu Hvaru 1646. i 1647., *Arti musices*, 46/2, 2015, str. 277-307.

Prilog (u)poznavanju procesije Za križen i napjeva Gospina plača na otoku Hvaru, *Bašćinski glasi*, knj. 11, 2013, str. 341-362.

Repertoar za klape na festivalu Večeri dalmatinske pisme – Kaštela (1999-2008), *Arti musices*, 42/2, 2011, str. 209-235.